

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

FONDATA IN 1886

APARE O DATA PE LUNA

SUB INGRIJIREA COMITETULUI DE REDACȚIUNE

COMPUS DIN D-NII:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

Cu concursul d-lor M. Anania, O. Boiu, Al. Bulgăreanu,
Fl. Davidescu, I. C. Eleuterescu, Er. C. Gheorghiu, D. Ionescu-Zane, Ilie
Păunescu-Cîrcea și B. N. Pretoriann.

PREȚUL ABONAMENTELOR

10 lei pe an, pentru mem-
brii Societății și studenți.
12 lei pe an, pentru per-
soane particulare.

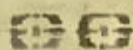

PREȚUL ANUNCIURILOR

12 lei o pag., 6 lei $\frac{1}{2}$ pag.
și 3 lei $\frac{1}{4}$ pag.

Dacă anunțul se repetă
în 5 numere, se face o redu-
cere de 25%, în 10 numere
reducerea este de 40% și
pentru toți anul reducerea
este de 50%.

Orice corespondențe privitoare la Societate și Revistă cum și tri-
miterea cotizațiilor și abonamentelor, se vor adresa str. Știrbei-Vodă,
No. 3, București.

BUCUREȘTI
TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DOAMNEI, — 20
(Biserica Kalinderu)

1903.

REVISTA PĂDURILOR

SERIA II. — ANUL VII.

BIBLIOTE

Nr. de inventar

31142

1970

Nr. de inventar

Clasif. ze mai

UN APEL

Circulara adresată agenților administrațiunei Domeniului Coroanei.

Ținta acestei administrațiuni a fost tot-d'a-una, după cum știți, de a înlocui regimularendărei Domeniilor Coroanei prin acel alexploatăreii directe, spre a putea ast-fel mai bine ocroti pe locuitori și a-î îndruma pe calea propășireii.

Spre îndeplinirea acestui scop, noi am alcătuit cu destulă trudă un corp de agenți romîni cu studii speciale de agricultură și de silvicultură. Urmînd aceste norme, n'am avut decî în vedere numai interesele legitime ale serviciului, ci și foloasele, ce poate aduce o administrațiune de natură ca a noastră, atît locuitorilor de pe Domenii cît și megieșilor, fie prin învățăminte directe, fie prin puterea exemplului. Cred că pot să constat că am isbutit, căci am avut adesea prilej și mare satisfacțiune de a vedea, că multe din cele ce se fac la noi sînt luate de pildă, căci omul se instruește prin imitațiune și se animă prin exemple.

Răspîndirea metoadelor practice de muncă și a cunoștințelor folositoare pe calea exemplului e însă incertă și nemărginită. Ea rămîne mult timp închisă într'un cerc strîns și nu se poate generaliza, pentru că cunoștința lucrului bun nu

pătrunde în regiuni mai depărtate. De aceea am înființat de 12 ani Biblioteca populară a Administrațiunii Domeniului Coroanei, care a ajuns acum la a 25-a broșură. Văd cu plăcere că cărțile apărute pînă acum se cer mult și sînt bine apreciate.

Pentru scrierea lor am recurs în cea mai mare parte la specialiști, cari nu fac parte din Administrațiunea noastră. Mai este însă un mijloc prin care se pot răspîndi cunoștințe folositoare, sfaturi bune și morale, explicațiuni practice, anume prin articole scrise în revistele răspîndite în clasele rurale.

Reviste de acest fel sînt de exemplu: *Agrarul*, *Albina*, *Gazeta Săleanului*, *Amicul Agricultorului* și *Revista Pădurilor*, care aduc multe servicii în această ordine de idei.

Mi ar face dar o plăcere de a vedea că agenții noștri întrebuintează în folosul obștesc experiența, ce dobîndesc și scriu în revistele de specialitatea lor articole de felul arătat mai sus.

Mai mulți dintre D-v., ați și făcut publicațiuni de felurile amintite, ași dori însă ca aceasta să se generalizeze. Natura ocupațiunii D-v., traiul neînterupt la țară și rolul ocrotitor ce ați agenții noștri, vă pun în pozițiune de a cunoaște, atît relele de care suferă țăranul în viața sa economică, cît și cestiunile care se pot indica cu speranță de a produce convingere și de a da îndemnul îmbunătățirei. Fie-care ocol silvic și fie-care regiune a administrației noastre sînt înzestrate cu mici biblioteci și cu abonamente la reviste speciale romînești și streine cu ajutorul cărora vă puteți ține în curent cu lucrurile noi, cu progresele ce se fac.

Vă recomand, D-le Agent, pentru publicațiuni silvice, în special *Revista Pădurilor*, organul societății «Progresul silvic», care apare acum de 16 ani fără întrerupere și la care sînteți abonați, precum sînteți mai toți și membrii ai societății silvice. Agricultura are un mare număr de reviste, pe cînd în țară silvicultura nu dispune de cît de acest singur organ.

Trebuie dar să căutăm, ca toți silvicultorii cu dor și dragere de inimă pentru folositoarea lor profesiune să contribuie prin lucrări de valoare la înflorirea acelei reviste. Și se înțelege că această recomandățiune se adresează mai ales D-v., pentru că aveți stabilitate mult mai mare de cît acei ai Statului, înlesniri mai mari de studii, dar mai ales pentru

că nu sînteți distrați în continuu de la ocupațiunile D-v. speciale, ca confrății D-v. cari trebuie să îndeplinească în calitate de singurii agenți exteriori și de control, de care dispune Ministerul Agriculturii, o mulțime de lucrări streine de știința silvică.

Vă invit dar, Domnule Agent, a ține seamă de această dorință și a stimula și pe silvicultorii ce sînt sub direcțiunea D-v. arătîndu-le că studiul complet al unei cestiuni e cel mai bun mijloc de a împrăști și de a mări cercul cunoștințelor profesionale și că țara are mare nevoie de a ști esact aspectul adevărat al cestiunilor silvice la noi, pentru că singura bază a îndreptăreii și a progresului e cunoștința sigură a nevoilor și a căilor de urmat.

Studii speciale bune sînt dovezi de aptitudine și de capacitate și le voi aprecia tot-d'a-una în acest chip.

Acei dintre D-v. cari vor avea decî articole privitoare la cestiuni silvice, la comerțul și la industriile lemnului, ni le vor trimite și vom îngriji să fie publicate în revista silvică sau în alte reviste speciale. Iar cei cari vor avea lucrări mai mari, pot de asemenea să ni le înainteze și le vom publica sau în Biblioteca populară a acestei Administrații sau dacă ies din cadrul acesteia, ca broșuri sau volume deosebite.

În cît privește agricultura, după cum am zis mai sus, are reviste ca: *Albina*, *Agrarul*, *Gazeta Săteanului*, *Amicul Agricultorului*, etc. mult răspîndite în clasele rurale și în care, acei dintre D-voastră care sînteți speciali numai în ale agriculturii, puteți publica toate observațiunile ce zilnic vi se prezintă cum și rezultatele obținute din cultura diferitelor plante, cu care facem experiențe, învățăminte asupra creșterii și îngrijirii vitelor, a îngrășării pămîntului, a industriilor casnice în legătură cu agricultura etc., atîtea cestiuni însemnate și de folos obștesc, cari vor contribui cu siguranță la îmbunătățirea stărei materiale și morale a țaranului.

Am toată speranța, D-le Agent, că impiegații noștri ast-fel îndemnați la muncă și avînd asigurată publicarea lucrărilor lor, vor contribui la rezolvarea multelor probleme agricole și silvice, neperzînd din vedere că trebuie să mergem mereu înainte, îndărăt ne mai putînd da.

Ion Kalinderu.

PĂDURARIÎ STATULUI

Am ales acest subiect, spre a-l publica în primul număr al Revistei noastre pe 1903, pentru motivul că 'i dau o foarte mare importanță și cred, că toți silvicultorii recunosc, că pădurarul este primul element indispensabil în organizațiunea noastră, și că de la buna lui stare, de la inteligența și instrucțiunea lui, depinde ca multe lucrări să devie folositoare pentru păduri.

Dar, după cum stabilitatea unor măsuri, cînd sînt chibzuit luate, în mod treptat, poate aduce prosperitatea, tot asemenea, nimic nu poate face mai rău unei administrațiuni, ca schimbările dese în dispozițiuni de serviciu, schimbări care nu sînt bazate pe studii preparatorii, schimbări care reprezintă de multe ori părerea unei singure persoane și acea poate fără experiență suficientă, schimbări în fine, care nu au la temelie lor de cît nisip, pe care prima viitură de apă îl spală așa de grozav, că nu se mai cunoaște nimic din ceea-ce fusese mai înainte.

Aceste schimbări, nu aparțin, de obicei, de cît reformatoilor pripitiți, doritori de a vedea ceva propriu pus în aplicare, fără însă a avea siguranța reușitei, — ceea-ce face că adesea reforma introdusă, în loc să aducă un bine, provoacă un rău mai mare de cît starea ce se presupunea rea mai înainte, — și care se caută, — prin această nouă dispozițiune, — să se îndrepteze.

În materie de organizare și mai ales în detaliile unei organizații, este tot-d'a-una necesar, pentru a avea încredere că măsura luată este bună, zic este nevoie de concursul tuturor elementelor capabile și care sînt legate de corp, este nevoie a utiliza observațiunile practicianului ca și întinsele cunoștințe ale teoreticianului, ceea-ce din nenorocire nu se prea obișnuiește la noi, căci unii din cei pe care împrejurările 'i cheamă la conducere, de multe ori socotesc (în mod fals de alt-fel) că este o știrbire de putere dacă iaș și avizul celor-l'alți, așa că încep, grație încrederii ce trebuie să li se dea, a croi în lung și în lat, pentru ca la urmă să nu se poată culege nimic.

Adesea-ori, și în trecut, în lucrările mele, am arătat ca și astăzi că o organizare serioasă a unui corp reclamă imperios, conlucrarea tuturor membrilor corporațiunei saș cel puțin a cadrelor superioare, din prinosul de muncă și din discuțiunile cărora să poată eși o rezultată coerentă.

Așa s'aŭ petrecut lucrurile și cu pădurarii noștri; — în loc ca toată activitatea noastră să fie îndreptată asupra îmbunătățirii, soartei lor materiale și în consecință a selecționării lor, totul s'a mărginit, după cum vom arăta, la împuținarea numărului lor, mai în urmă la noui suprimări, — la schimbări, unele inutile de clasificare, făcându-se din o clasă, 3 clase de pădurari, apoi 5—6 clase dar lefurile reducându-se pentru o mare parte, în cele din urmă la mai mult de jumătate — 8 lei pe lună.

În trecut, pădurarii, de și cei mai mulți tot așa de puțin la înălțimea îndatoririi lor ca și astăzi, erau foarte numeroși, erau aproape 3000, toți pădurari cu cantoane de pază; — mai în urmă cu ocaziunea diferitelor micșorări de fonduri impuse de necesități budgetare, numărul lor s'a redus treptat.

Găsesc util să dau aci un tablou pe 10 ani al fondului, din care s'aŭ plătit pădurarii de la 1894 până în prezent:

In 1894—95	fond pentru plata	pădurarilor	. . .	500.000	lei
» 1895—96	»	»	»	509.000	»
» 1896—97	»	»	»	509.000	»
» 1897—98	»	»	»	504.000	»
» 1898—99	»	»	»	500.000	»
» 1899—900	»	»	»	500.000	»
» 1900—901	»	»	»	500.000	»
» 1901—902 ¹⁾	»	»	»	414.260	»
» 1902—903	»	»	»	380.000	»
» 1903—904	»	»	»	365.360	»

Din acest tablou se vede că treptat fondul pentru plata pădurarilor s'a redus cu aproape $\frac{1}{3}$ și ca consecință și numărul lor trebuia să se împuțineze. Înainte de 1902 toți pădurarii aveau cantoane de pază, fiind împărțiți în 3 clase și anume:

Pădurari²⁾ cl. I cu leafă de 300 lei anual;

» » II » » 240 » »

» » III » » 200 » »

Regret că nu pot să dau și repartizarea pe clase a pădurarilor, afirm însă că marea majoritate erau pădurari de clasa II și III. Până la 1902 nu se specifica în budget numărul pădurarilor, ci se prevedea un fond global pentru plata lor, ceea-ce cred

1) În acest an erau 2416 pădurari de pază.

2) Se mai acordă în mod gratuit 2 stinjenți lemne fie-cărui pădurar și Colosința a 6 pogoane teren.

că era mai bine față cu starea pădurarilor. In budgetul pe 1902 găsim o inovație; aci se trece pădurarii pe clase și cu anumite lefuri, făcându-se o gradație nouă, putem zice, înființându-se funcțiuni noi ca pădurari-șefi, pădurari-grădinari. S'au făcut șase clase astfel, după cum urmează :

- a) 200 pădurari-șefi à 30 lei lunar;
- b) 100 » cl. I » 25 » » ziși și pădurari-grădinari;
- c) 200 » cl. II » 20 » » pentru pază;
- d) 900 » cl. III » 15 » » » »
- e) 500 » confiniști a 8³⁸ b. lunar pentru pază;
- f) 100 » à 15 lei lunar, servitori la cancelaria ocolului ¹⁾.

Această nouă clasificatie a avut de rezultat, între altele, să imputineze numărul pădurarilor de pază de la aproape 3000 cîți erau acum 6 ani la 1600, deci cam la jumătate; iar pentru unele ocoale s'au imputinat așa de mult numărul pădurarilor că nu sînt nici cît trebuie pentru a putea executa o lucrare mai grea de munte (afară numai dacă nu s'ar concentra toți pădurarii din ocol și ar lăsa astfel toate pădurile fără păzitori) și ca să nu caut mai departe exemplul, chiar in inspecția ce conduc este ocolul C.-Lung care a rămas cu 7 pădurari, 1 pădurar-șef și 1 pădurar de cl. I, or, pentru a face o lucrare într'un munte este absolută nevoie, față cu greutatele ce se întîmpină la munte, de cel puțin 8 pădurari, deci acest șef de ocol ar trebui să împrumute pădurari de la colegul său vecin, sau să fie în imposibilitate de a executa lucrarea sau de a lăsa toate pădurile fără păzitori, ceea-ce socotesc ca o mare greșeală.

Mai mult, masa pădurarilor lucrători, de pază, ași putea zice a albinelor muncitoare, cari sînt cei de sub punctele c, d și e, pe lingă că s'au redus la aproape jumătate de cîți erau mai 'nainte, dar sînt și cei mai rău plătiți, cînd de fapt aceștia sînt pădurarii cari duc greul serviciului, ei fac paza și constată delictele, ei sînt responsabili cu averea lor de ori-ce tăeri nejustificate s'ar constata în cantoanele lor de pază, ei în fine execută toate corvezile ce li se impun prin diferite ordine și dispozițiuni de serviciu.

Pădurarii de la punctul b, care sînt relativ cei mai bine plătiți, sînt pădurarii-grădinari de fie-care ocol cite unul.

Acolo unde sînt pepiniere înființate (și sînt mai puține ocoale

1) Acești pădurari nu au drept nici la 2 stînjele lemne, nici la 6 po-goane teren, —șefii de ocoale însă sînt obligați să-i hrănească și să le dea locuință.

cu pepinieră) ei 'și-a' rațiunea pentru timpul muncii de vară, de la Martie la Octombrie, pe cînd iarna cînd nu este nici un lucru în pepiniere, ce fac ei?...

Pădurarii-șefi, intru cît nu sint de cit tot pădurarii din 'nainte dar plătiți mai bine și cu un nume mai pompos, nu vād să aibă vre-o utilitate practică și la multe ocoale sint cîte 3; inspecțiile ce ei fac nu pot să dea rezultate intru cît în mare majoritate nu a'ū nici mai multe cunoștințe, nici autoritatea trebuincioasă asupra pădurarilor de pază; nefiind intru nimic superior acestora, ba am văzut, că unii sint chiar inferiori. Lăsînd însă acestea la o parte, răul ce noi apreciem că a adus crearea acestor 2 clase de pădurari serviciului de pază, se poate privi din 2 puncte de vedere :

a) Pentru crearea lor cu salariile cele mai mari, a trebuit să se reducă și numărul și leafa pădurarilor de pază.

b) Ei fiind cu alte atribuțiuni, se distrage de la serviciul de pază 200 de pădurari, căci controlul, pentru care ei sint înființați putea să-l facă foarte bine șeful de ocol și brigadierul, ca și în trecut. Această reducere prea mare a pădurarilor a slăbit prea mult paza pădurilor pe unele locuri, făcîndu-le iluzorii, căci avem astăzi la coline cantoane de pază de cîte 1000 și 2000 hectare pentru un pădurar, iar la munte de cîte 3000 și 4000 hectare.

Judece ori-cine dacă o pază serioasă se poate face de un singur om pe o întindere așa de mare, cu toți pădurarii șefi și cu tot controlul serios ce se crede că se face.

Tot aci găsim un nou post, *confinistu'*, neprevăzut de Codul silvic și s'a creat 500 de aceștia, deci aproape 1/3, plătiți cu 8 lei 33 bani lunar, din numărul total al pădurarilor.

După art. 31 din Codul silvic, a'ū drept a dresa acte de delict silvice, agenții silvici :

«Sint agenți silvici: «Inspectorii silvici, sub-inspectorii, guarzii generali, brigadierii și pădurarii cari a'ū depus legiuitul jurămint».

Deci se înțelege că această inovație ar putea să fie prejudiciabilă Statului cu ocaziunea pertractării proceselor de delict silvic. Lăsînd însă și acestea la o parte, 'mî pun întrebarea: *Este posibil ca o administrație așa de importantă ca a pădurilor să a'bă un pădurar la înălțimea însărcinării ce 'î dă serviciul, cînd îl plătește cu o diurnă de 25 lei trimestrial?*

La aceasta voi'ū răspunde reproducînd un pasagi'ū din raportul meu către onor. Minister al Domeniilor, în urma misiunii ce am avut în Austria în 1896, extras din buletinul Ministerului și unde ziceam:

«Personalul silvic inferior este departe de a corespunde serviciului ce îi incumbă; totuși, față cu puținele avantaje ce au de la Stat, nu putem să ne plingem de sirguința și devotamentul lor.

Se știe că pădurarii la noi se recrutează din diferiți locuitori de la țară, fără nici o instrucțiune prealabilă, cea mai mare parte neștiind carte, și deci nu în măsură a da vre-o relațiune înscrisă sau a dresa vre-un proces-verbal; în fine pădurarul nostru de azi este un sătean, căruia i se încredințează o pușcă ¹⁾, i se arată porțiunea de pădure ce are a păzi și atita tot.

Las dar aprecieri lectorelui, întru cât acest fel de funcționari în modul cum se recrutează, pot fi iolositori și corespunde serviciului atât de greu ce le este încredințat.

Dar ce salariu au ei și este oare posibil, cu ceea ce li se oferă să fie mai buni? Cînd plătești un pădurar cu 16 lei pe lună, 2 stînjenî lemne pe an și 6 pogoane teren de muncă ce ar reprezenta iarăși maximum 100 lei, de și pe multe părți nu face nici 30 lei, ce pădurar putem avea? De sigur că el nu este un funcționar care să fie îndestulat cu familia lui din salariul ce are și tot timpul să-l sacrifice serviciului ce i s'a încredințat. Un servitor dacă ai, și vă rog să-mi ertați comparația, trebuie să-l plătești cu minimum 30 lei lunar, plus întreținerea toată (locuință, luminat, încălzit, hrana); cum atunci Statul, cu 16 lei salariu poate avea un pădurar? Deci, în starea actuală, noi nu sîntem în măsură să avem pădurari bine instruiți, care cu pricepere să secondeze pe șeful de ocol.

Codul silvic a impus pădurarului îndatoriri pe care el nu este în măsură, față cu gradul lui de cultură, să le satisfacă. Orî-ce funcționar, pentru a-și face datoria în mod conștiincios și cinstit, se știe, trebuie să fie plătit așa, ca modest să poată trăi cu familia lui pe de-o parte, iar pe de alta să fie tot-d'a-una la dispoziția serviciului, să poată fi permutat la nevoie, fie pentru interes de serviciu, fie disciplinar, în fine, să fie independent de localitate.

Astă-zî la noi un pădurar, dacă a greșit ceva, el este sau amendat sau mai repede destituit, căci el nu poate fi permutat. Pădurarul, cred că ar trebui să fie străin de localitate, după cum cu toții știm că se cere în multe părți, fără naș or fin în sat, orî legături cu arendașul, cu desăvirșire independent de localitate și locuitori, putînd ast-fel fără nici o jenă a-și exercita meseria lui.

Imbunătățirea adusă pădurarilor prin darea celor 6 pogoane,

1) Astă-zî i se dă și o uniformă, pe care însă o plătește în rate.

este fără îndoială de mare importanță, dar prezintă inconveniente reale printre care putem enumera :

1. Acest avantaj este cu totul inegal, căci prețul terenurilor variază de la o moșie la alta ; ast-fel pe unele părți valorează 20—30 lei pogonul, pe altele nici 5 lei, iar acolo unde Statul nu are moșie în apropiere, nu aŭ teren de loc, deci nici un avantaj ; și prin urmare, unii pădurari sînt avantajați, alții nu, cînd îndatoririle sînt aceleași pentru toți.

2. Darea acestor 6 pogoane face pe pădurar să fie prea mult ocupat cu munca pămîntului, în detrimentul serviciului, căci pentru o familie întregă, uzînd de propriile-î brațe 6 pogoane de muncă îl ocupă tot anul ; or, cred, că scopul nu este a face un agricultor, ci un bun pădurar. Apoi cele mai multe din aceste terenuri sînt cu depărtare de cantoanele de pază, în unele părți chiar pe alte proprietăți, așa că în vremea muncii, pădurea se păzește singură. Numai discut cazurile și încurcăturile ce se prezintă cînd un pădurar este înlocuit și pămîntul deja muncit și semănat, cum se ia rodul pămîntului și cum se împarte între noul numit și cel înlocuit ; și unde mai pui că terenul fixează pe pădurar, cînd scopul orî-cărei administrații este ca să dispue de funcționarii săi în limitele regulamentelor. De aceea, zic, această ameliorare nu corespunde cerințelor serviciului, și din cele ce am adunat vorbind cu mulți șefi de ocoale, care zilnic se isbesc de dificultățile ce prezintă acest fel de îmbunătățire, cred că ar fi mult mai nemerit să li se sporească salariul și să li se lase în apropiere de canton numai 1 hectar pămînt arabil sau livezi».

Deci, dacă în 1896, cînd pădurarul avea minimum 16 lei lunar plus aceleași avantagii ca și astă-zî și nu era suficient, cu atît mai puțin astă-zî cînd $\frac{1}{3}$ din acești pădurari, aŭ un salariu redus jumătate de ce era atunci.

Este posibil ca pentru necesități budgetare, sau pentru altele, să se fi impus economii la pădurari, dar a-î reduce la o leafă de 8 lei 33 bani lunar, însemnează, sau a-î desființa sau mai repede a-î tolera să fie necinstiți, căci nu-mi închipuesc că cine-va 'și face iluzii că poate avea un personal de pază cinstit, și la înălțimea îndatoririlor ce imperios îl obligă serviciul, servindu-i-se un salariu așa de mic și fără a avea nici o perspectivă.

Se impune dar în interesul chiar al administrației, remedierea acestei stări vițioase de lucruri. Intr'un viitor articol, — voi face un paralel între pădurarul nostru și cel austriac și francez din punct

de vedere material și intelectual, propunând măsurile ce voiți crede necesare și provocând camarazi la conlucrare, pentru rezolvarea acestei chestiuni.

Mihail Tănăsescu.

Pitești, 27 Dec. 1902.

STUDIU

ASUPRA

IMPĂDURIREI NISIPURILOR DIN ROMÂNIA ¹⁾

Chestiunea fixării și punerii în valoare a nisipurilor ce avem în țară, este de o importanță capitală, nu numai din punct de vedere al economiei generale și băneșe, dar și din cel climateric.

În adevăr, Statul și cei-l'alți proprietari particulari, au astăzi suprafețe colosale, după cum se va vedea mai jos, acoperite cu troiene întinse de nisip; ele nu numai că nu le produc nici un venit, dar formează un pericol mare, amenințând anual locurile de cultură învecinate, peste care se revarsă, sterilizându-le.

Vom studia mai la vale, cum aceste nisipuri, unele sburătoare, altele inerbate, pot deveni un izvor de venituri, pentru proprietar, și cum prin împădurirea lor, pot înriuri prielnic asupra climei acelor ținuturi, bintuite astăzi de secete îndelungate și de vânturi primejdioase.

Mai înainte însă de a mă adinci în studiul chestiunii, voi căuta în puține cuvinte, să arăt origina și cauzele care au dat naștere acestor nisipuri sburătoare la noi în special, citind regiunile cele mai importante, coprinse în alte țări din Europa, de asemenea flagel.

În România, nisipurile sînt de origină diluviană, produse din vechile depozite ale Dunărei, care fără îndoială, pe la începutul perioadei geologice actuale, avea o întindere în lățime neînchipuit de mare, după cum o dovedesc în mod neîndoelnic, sedimentele ce se găsesc în lăuntru țării.

În cursul veacurilor, s'au depus straturi groase și întinse de nisip mărunt, care la un moment dat, prin retragerea succesivă a

1) După Wessely și Hüffel, cu cite-va note din Chivulescu («Nisipurile de la Maglavit»).

apelor, acopereaŭ cîmpii întregi, cu o pătură adîncă de nisip curat, mișcător, rămas la început un timp îndelungat desgolită, adică fără vre-o vegetație.

Maî la vale voiŭ arăta pe scurt cum aŭ luat naștere *nisipurile sburătoare maritime saŭ litorale*, care se deosebesc și ca origină și ca compozițiune de cele fluviatile.

Nașterea nisipurilor maritime saŭ litorale (dune).

Nisipurile maritime, formează bancuri cu mult maî mari și maî întinse ca cele fluviatile, ele iaŭ naștere pe țărmurile joase (plage) ale unor țări învecinate cu mările, unde, în timpul furtunilor, talazurile aduc neincetat nisip, pe care 'l depune pe maluri cînd vremea se liniștește, iar cînd soarele străluce, se usucă repede, și vîntul care în acele regiuni domnește aproape continuu, îl ridică, spulberîndu-l și 'l mină în adîncul țării, formînd șiruri de dealuri și văi, potmolind cîmpii fertile, sate, cursuri de apă și tot ce 'l stă în cale.

Acele cîmpii, acoperite cu bancuri de nisip, aproape paralele, avînd înălțimi variate, une-orî pînă la 40 metri, între care se găsește văi maî mult saŭ maî puțin adînci, avînd aceeași direcție, iaŭ numire de „*dune*“.

Dunele franceze, din bazinul Gasconiei, pe marginea Oceanului Atlantic, se numesc *lande* și sînt caracterizate prin faptul, că aŭ suprafețe mari, conținînd mlaștină, bălți și islaze nisipoase (ierburî netrebnice).

Dunele de pe marginea landelor pe lingă mare, în lățime cam 4—5 km. se numesc „*Lande sălbatece*“ (*Landes sauvages*) care lăfîndu-se mereu spre interior, potmolește de multe ori cursurile de apă ce vin spre mare, producînd numeroase băltoage și mlaștină printre dealurile de nisip.

Dunele litorale se întind tot-d'a-una paralel cu malul mării, formînd obicînit trei lanțuri de dealuri, din cari, cel de lingă mare, maî puțin ridicat și de o lungime variabilă, pe care o numesc **duna din față**, este formată din primele depozite de nisip, adus direct de mare; șirul din mijloc (**duna din mijloc**) este cel maî înalt; putînd atinge pînă la 60 m.; în fine, șirul al treilea spre interior, (**duna din spate**) este cel maî mic, fiind situat la spatele dunei mediane și format din nisipul cel maî mărunt, adus de furtuni, peste creasta primelor două dune.

Dunele maritime sau litorale, sînt tot-d'a-una mai mari ca cele fluviatile, de oare-ce, vînturile în aceste regiuni, suflă aproape constant și de multe ori cu inverșunare, iar marea aduce noi depozite de nisip, care uscîndu-se, e spulberat și dus de vînturile puternice ce domnesc aci vecînic.

Ast-fel de dune litorale, se găsesc pe țărmurile țărilor învecinate cu unele mări sau oceane; în Europa cele mai mari, sînt dunele franceze, de pe coasta vestică a Franciei, lângă oceanul Atlantic care formează celebrele lande ale Gasconiei, apoi dunele litorale ale Belgiei, Olandei, Danemarcei, Germaniei și Rusiei.

Nisipurî interioare (continentale) sînt cele de pe șesurile adînci ale Germaniei de Nord (Tiessland) în suprafață ca 17.000 mile patrute, și imensele stepe ale Rusiei cu suprafețe colosale, dar încă necunoscute.

În fine, nisipurile fluviatile de pe lângă Dunărea din Ungaria și România, ca 2100 mile patrute.

Iată ce fel descrie Wessely spectacolul ce-l prezintă dunele maritime în apropiere de marginea mării:

«Pustiî nemărginit, înflorător, nedescris de trist, apare interiorul acestor dune; din toate părțile sîntem înconjuțați numai de nisipurî, care la cel mai mic vînt se pune în mișcare, întunecînd atmosfera și arare-ori se zărește o vietate în această singurătate; cel mult, se poate vedea cite-odată o pasăre rătăcită, un iepure slab sau un canin, umblind după ceva mîncare, printre talazurile nisipoase.

«Singurul șgomot care intrerupe monotonia pustiului, este cel produs de valurile spumegoase ale mării, care biciuiesc neincetat, regulat și cadentat, țărmul. Putem rătăci distanțe mari între acele dune, fără ca scena să se schimbe întru ceva, sau să vedem alte plante, de cit aceleași și iar aceleași și anume: pe locurile mai ridicate, cite-va specii de *Arenaria*, iar pe cele mai joase *Scirpus* și *Iuncus*.

«Cu totul alt-fel se prezintă tabloul cînd ne urcăm pe coama unui deal de nisip; nemărginita mare, se întinde dinaintea ochilor cit poți coprinde cu vederea în lung și în lat, iar valurile uriașe, în șiruri paralele, se reped unele după altele spumegînd, lovindu-se de mal și spărgîndu-se în infinite părțicele.

«Chiar marea este puțin însuflețită în aceste paragîni, căci vasele plutitoare ocolesc și fug de asemenea coaste ingrate și pustiî, în care rare-ori se poate găsi un mic port, oferînd ceva adăpost, contra mării infuriate.

«După această pustietate lăcută și tristă, urmează o înspăimîntătoare agitație, cînd este marea sbuciumată de furtună.

«Cu mult înainte ca vijelia să fi atins țărmul, se aude cînd aerul e liniștit, șgomotul produs de loviturile talazurilor premergătoare; de aceea, se poate și aproximativ, momentul izbucnirii uraganului, cînd el e încă la o depărtare chiar de cite-va mile, fiind-că curentul se transmite mult mai repede prin apă

sărată și deasă a mării, de cit prin aerul subțire; cind tempesta atinge țărnuț, abia ne putem ține pe picioare.

«Vijelia ridică în aer și spulberă mai întâi nisipul mărunt, care se găsește pe coasta dunel expusă vintului despre mare, cu atita înțelă, în cit simțim în obraz împunsături ca de ace și din toate părțile ne vedem înconjurați cu nori groși de nisip.

«Marea sbuciumată, formează, cit vezi cu ochii în lungul țărnuțului un șir de cascade, iar valurile furioase se ridică pină la 15 m. înălțime, după care se prăbușesc sgomotos, spărgindu-se în miș valuri spumegoase.

«Beșic de spume albe ca zepada, unele mari, altele mici, se văd cu miile plutind în aer ca niște păsări de mare pină în adincul dunelor; nenumărate atome invălușe pe spectator, umplindu-și obrazul, miinile și hațnele cu o spumă sărată; greș o convorbire poate fi auzită în timpul unei asemenea tempeste, chiar în apropiere om de om.

«Dacă luăm în considerație această reprezentăție grandioasă pe care ne-o oferă marea furioasă și dunele frământate, cu pustiu lor trist și îngrozitor, își poate ori-cine închipui simțirile straniș ce nase și se dătușe în sufletul omului; ast-fel se explică, pentru ce locuitorii acelor țărnuț, sint atit de atașati lor simțind o adincă nostalgie, cind vre-o împrejurare îi silese a se strămuta în alte meleaguri».

Cîte-va note relative la compoziția nisipurilor fluviatile și maritime.

Cit privește fertilitatea și compoziția nisipurilor din Rominia, ele sint cu mult mai bogate în principii alimentare, ca cele litorale (maritime) din toată Europa. Chiar și proprietățile fizice sint cu mult superioare dunelor maritime, ast-fel că, pot fi apte pentru cultura celor mai pretențioase vegetale forestiere, putind reuși minunat, cind specia e bine aleasă și plantația bine făcută.

Iată și rezultatul unei asemenea analize de nisip, provenind din dunele de la Ciuperceni și Piscul Tunari, făcută de distinsul nostru coleg d-l V. C. Munteanu, directorul școalei de agricultură de la Plerăstrău:

Apă higroscopică	0.43	greutate
Peroxid de fier, de aluminium și manganuz	3.02	»
Materii organice	—	—
Magnezie	0.64	»
Calce	2.11	»
Sodă	0.18	»
Potasă	0.22	»
Acid sulfuric	—	—
Acid fosforic	0.15	»
Acid carbonic	1.59	»
Materii insolubile în acide (silice)	91.90	»
	<u>100.24</u>	total.

De unde reese că nisipurile noastre sînt destul de bogate în materii hrănitoare minerale asimilabile, sau care pot deveni ast-fel, conținînd în multe cazuri și materii organice în abundență, calități care modifică în bine defectele constituției lui fizice, și prin urmare devine superior nisipului maritim, a cărui compoziție este cea de mai jos.

Compoziția nisipurilor maritime.

(După Wessely)

Apă higroscopică	0.15	greutate
Materii organice	0.31	»
În apă solubile	0.02	»
Oxid de fer	0.08	»
Argilă	0.15	»
Acid fosforic	urme	
Carbonat de calciu	0.02	»
Carbonat de magneziu	urme	
Argilă solubilă în acid sulfuric	0.26	»
Materii insolubile în acide silice	99.00	»
	<u>99.99</u>	total.

Inferioritatea acestor nisipuri în principii nutritive cât și în proprietățile fizice, rezultă chiar și din flora lor, cu totul săracă și compusă din vegetalele cele mai puțin pretențioase.

Nașterea nisipurilor sburătoare fluviatile.

După cum am descris mai sus, pe scurt, modul cum s'a format dunele maritime, să vedem cum a luat naștere cele fluviatile și în special cele din România, datorite după cum am mai spus, marilor sedimente depuse de către apele din bazinul Dunărei, pe la începutul perioadei geologice actuale, care de sigur ca și toate cursurile de apă ce existau în acea epocă, aveau un debit incomparabil superior celui de astăzi.

Nisipurile din România, sînt foarte fertile după cum o dovedește flora lor, speciile cele mai importante ce găsim sînt: *pirul* (*agropyrum repens*) care cu numeroasele lui rădăcini mrejește solul într'o rețea deasă de stoloni și fixază minunat nisipul sburător; *festuca* sau *păiușul*, *lăptele cucului*, *luminîța nopței* și altele, între care unele sînt destul de pretențioase.

Cînd printr'o cauză oare-care, se distruge pătura vegetală care fixa acele nisipuri, găsindu-se desgolite și expuse acțiunii mecanice a vîntului, care în această regiune a țării domnește cu tărie, și aproape continuu în direcție de la V.-E. numindu-se „*Austru*“, ele sînt

puse în mișcare și năvălesc asupra pământurilor fertile, din acea direcție sterilizându-le.

Pentru mai multă lumină voi arăta aci în ce mod se exercită acțiunea curenților arienți:

Vântul lucrează în două moduri: 1) usucă pământul mărimdu-l prin urmare mobilitatea; 2) lucrează mecanic asupra grăunțelor de nisip, pe care îl ridică și îl trăște în direcțiunea lui, sfirșind prin a le depune pe locurile unde un accident oare-care precum: starea ierboasă a solului, prezența unor vii sau culturi, sinuositățile terenului, etc., modifică panta păturilor ce ating solul.

Cu modul acesta se produc săpături; ele au tot-d'a-una forma lungăreață în sensul vântului, adică de la Vest spre Est, și care eroziuni sub acțiunea lui neîntreruptă formează focarele; aceste se măresc din ce în ce și sfirșesc prin a acoperi suprafețe întinse, conservind însă, forma lungăreață de la apus la răsărit.

Cind pe același loc se înmulțesc punctele atacate, atunci eroziunile lățindu-se, sfirșesc prin a se reuni și suprafața întreagă a terenului, atunci este pusă în mișcare, iar fenomenul devine confuz pentru un ochi puțin exercitat cu analiza fenomenelor naturale ¹⁾.

Adincimea eroziunilor este mărginită prin nivelul inferior pe care l-au putut atinge apele subterane, iar înălțimea dunelor formate prin îngrămădirea succesivă a nisipului, poate atinge 25 m. chiar și mai mult.

Aceste dune se dislocă neîncetat, povotrindu-se tot-d'a-una coasta estică în paguba celei vestice.

Ast-fel, întreaga regiune ce ne interesează, a fost modelată de vânt și a luat un relief atât de caracteristic. Adincirea focarelor, urmind în mai multe puncte pînă la suprafața masei apoase subterane, s'a dat naștere la o mulțime de bălți îndreptate toate în aceeași direcție; la aceste văi corespund tot-d'a-una lanțuri de coline (grinduri), paralele îndreptate, de la V. spre E. sau de la V.-N.-V. spre E.-S.-E.

Cind vânturile sînt foarte tari, nisipul în mișcare, este ridicat de mai mulți metri d'asupra pământului și zboară cu alita iuteală, în cît lasă urme de ciocnirea lui, pe coaja încă fragedă și verde a salcîmului tinăr.

Iată cum descrie D-l G. Hüffel o furtună pe nisipurile după moșia Statului, Potelu, cu ocaziunea vizitei sale la 21 Noembrie 1888:

1) Hüffel.

«Mă găseam pe proprietatea Statului, Potelu, județul Romanaș, la răsăritul satului cu acelaș nume, vântul sufla cu o iuțeală de 12—14 metri pe secundă; pe locurile unde nisipul se găsea depus, se vedea aproape de fața pământului, un curent de nisip, transportat cu o iuțeală indestulătoare ca să-mi cauzeze o înțepătură neplăcută, cînd întindeam mina contra curentului. Repezițiunea depunerii nisipului era așa de mare, în cât urma pașilor noștri, adinecă cam de 0^m.10, după 3 minute era acoperită.

Pe lingă aceasta, aerul fiind încărcat de nisip foarte mărunț pînă la o înălțime destul de mare, pătrundea în ochi, în nas și în gură, orî cît de bine ar fi fost închise și ronțoia între dinți.

În locurile unde nisipul era spulberat, toată pătura uscată dispăruse de la suprafață și vîntul ataca nisipul umed, destul de coherent, neputînd să-l transporte de cît pe măsură ce-l usca la suprafață, ceea ce-î zădărnicea mult acțiunea sa; cu toate astea el găurea pămîntul cu o repezițiune deajuns, în cît să-î dea întocmai aspectul unui lac, a cărui suprafață agitată fiind de un vînt potrivit se modelează într'o serie de undulațiuni paralele».

Intocmai ast-fel se prezintă fenomenul în faza sa de acțiune după cum orî-cine e în stare să constate. Să vedem acum, cum poate el să intre în mod spontan într'o perioadă de descreștere și să sfîrșească prin a dispărea fără intervenirea omului.

Cauzele naturale care pot opri mărirea focarelor de nisipuri sburătoare.

Una din cauzele care poate opri eroziunea este, întîlnirea masei apei subterane. Cînd vîntul a săpat o groapă destul de profundă, în cît apa să poată bălți, de obicei marginile acestui lac, se acoper din distanță în distanță cu vegetale spontanee și ast-fel terenul ajunge stătător.

Alte-orî, se observă o altă cauză care poate avea inriurire la fixarea terenurilor mișcătoare. Orî-care ar fi gradul lor de omogenitate, nisipurile mobile conțin o mulțime de grăunțe de dimensiuni și greutate diferite. E lesne de înțeles, că vînturile potrivite, nu pot spulbera din locurile de eroziune, de cît materialul cel mai mărunț, cel mai ușor; grăunțele cele mai mari, fiind mai grele rămîn pe loc și formează la suprafață un strat neatacabil de vînturile ordinare, care adăpostesc păturile subterpuse. Cînd această situațiune persistă, cu alte cuvinte cînd timp mai îndelungat (de cite-va luni) nu se ridică vre-un vînt violent, atunci vegetațiunea spontană tot-d'a-una gata să se instaleze, se dezvoltă repede, grație fertilităței nisipurilor noastre, așa că el devine stătător de sine.

Toate aceste cauze de fixare naturală, aū lucrat de sigur altă

dată, după eroziunile cele mari, care s'au produs în epocile preistorice, imediat după retragerea apelor, care au depus nisipurii.

Cauzele care pot da naștere la focare de nisipurii sburătoare.

Nisipurii devenite stătătoare numai prin forțele naturei, au fost neîndoelnic împădurite, cind omul în nesocotința și lăcomia lui, a venit făcînd să renască răul; el a contribuit în mod direct la punerea lor în mișcare, desființînd protecția solului, prin topor și lîrnăcop, mobilizîndu-î suprafata cu diferite instrumente, în scop de a-l cultiva sau pășunîndu-l, peste măsură.

Pășunatul chiar astăzi pe asemenea solurii nisipoase, fie cît de bine inerbate cind nu este reglementat și exercitat moderat, poate ajunge dezastros, — știut fiind că oile lăsate în voia lor, au obiceiul de a paște în grupe strînse, mai multe la un loc, iar nu cum pasc vitele bovine împrăștiate; îndată ce au mincat partea plantei de d'asupra solului, ele în loc de a trece înainte, mai ales cind din cauza secetei lipsește iarbă, scormonesc pămîntul cu copitele și atacă rădăcinile mai cu seamă pirul (care formează o rețea la mică adîncime) fiind bogate în feculă și foarte succulente; pe lîngă aceasta copitele lor înguste și ascuțite, cind oile trec în cîrd strînse pe un sol ușor, îl găuresc în așa mod, în cit, după cite-va parcurgerii pe același loc, terenul pare a fi scormonit ca cu sapa.

Încă o cauză importantă ce poate da naștere la focare însemnate este introducerea rimătorilor, cari resturnînd nisipul în căutarea insectelor și rădăcinilor de vegetale, îl expun la eroziuni profunde, din care poate lua naștere, mari suprafețe de nisip sburător. Se văd de multe ori născînd focare numai din tăeturile roșilor de care, cind trec continuu pe același asemenea loc.

Apoi incendiile și punerea în cultură a terenurilor nisipoase, pot da loc la formarea nisipurilor sburătoare, pe o scară mult mai întinsă.

Une-ori chiar nereușita regenerării unui parchet exploatat, într'un masiv de pe nisipurile sburătoare, poate da naștere unui focar.

Afară de acestea, în țările unde se ridică brasdele pentru a fi arse și cenușa întrebuintată la amendarea solurilor agricole, se dă naștere de multe ori la focare de nisipurii sburătoare (Germania de Nord).

După cum am văzut mai sus, fenomenul nașterii nisipurilor

sburătoare fluviatele se deosebește cu totul de acel al dunelor maritime, ele fiind neconținut alimentate prin noi nisipuri aduse de mare.

Acum după ce am descris cum au luat naștere nisipurile sburătoare maritime și cele fluviatele, voi arăta pe scurt regiunea, suprafața și situațiunea nisipurilor la noi.

(Va urma).

Ernest C. Gheorghiu

Inspector silvic și agricol al Așezămintelor
Brincovenesti

IMPORTUL ȘI TRANSITUL LEMNĂRIEI DIN ROMÂNIA ÎN UNGARIA

În adunarea Comitetului societății generale forestiere maghiare, ținută în ziua de 6 Decembrie 1902 st. n., în Budapesta, după cum se poate vedea din revista forestieră (*Erdészeti Lapok*) No. 1 din Ianuarie 1903, baronul Arthur Freilitzsch se ridică contra importului și transitul lemnului român în Ungaria, vorbind astfel:

Încă de la început s'a făcut o mare greșală permițându-se fără vamă intrarea lemnăriei române — fie chiar ca transit — în stare brută sau semi-ecarizată.

Cercurile competente maghiare trebuiau să cunoască bogăția masivelor României și trebuiau să fie în curent, că exploatarea masivelor ei întinse și aducerea pe piață a materialului lemnos, vor apăsa necondiționat interesele noastre, acum sau mai târziu, cu atât mai mult că materialul lemnos din pădurile uriașe ale României care înclină spre Transilvania nu se poate exploata de cît trecînd granița în Transilvania; iar a le exploata și pune în valoare despre România este o imposibilitate.

Că importul materialului lemnos maghiar și cu deosebire cel din Transilvania ar fi fost un pericol pentru exploatarea și punerea în valoare a pădurilor României, aceasta au recunoscut-o la timp cercurile conducătoare române și s'au și apărat contra acestui pericol punînd vamă, care o și percep în adevăr de mai mult timp și anume pe metrul cub lemn rotund 4 lei, iar pentru cel ecarizat sau cherestea 5 lei pentru 100 kilograme.

Materialele lemnoase române deci pot fi introduse la noi fără vamă, pe cînd ale noastre sînt impuse la mari taxe, cînd se exportă în România, iar pentru transit trebuie să se depună o sumă foarte mare ca garanție.

Această situație favorabilă, natural că au căutat de a o folosi

și exploata convenabil exploatareii speculanți de păduri. Pădurile României inclinate spre granița noastră sînt foarte întinse, în bună stare, cu creșteri mici de grosime, cu lemn des și de prima calitate.

Din cauza situației lor intercalate (între munți și granița Ungariei), aceste păduri pentru o exploatare română sau internă sînt neexploatabile și prin urmare ele acum, ca și în trecut se pot cumpăra pe un preț de nimic. Marea întindere și prețul mic, a făcut natural posibil angajarea capitalurilor mari, cari în raport cu marea suprafață exploatabilă, masivul uriaș și lungul termen de exploatat și cari toate raportate la suprafață și masiv, reducîndu-se la minimum, se amortisează integral de la sine.

Pînă acum în primul rang s'a folosit de această situație «Societatea transilvană forestieră» (frații Gróedel?) și a cumpărat în România cele mai mari suprafețe păduroase, inclinate din Valea Putna spre hotarul Comitatului Trei Scaune (Haromszék) și exploatarea se face prin importul spre Covasna. Această societate nu a exploatat de la înființarea ei de cit lemn brut din România, fasonînd anual aproximativ 300.000 m. c. Prețul în pădure pentru un metru cub din arbori cu diametrul de la 20 cm. în sus l-a plătit aproximativ cu 20 bani = 18—20 fileri, sau pentru un jugar (aproximativ egal cu un pogon) 24—30 coroane. Și de oare-ce, față cu aceste prețuri pogonul în pădurile vecine din Comitatul Csik este de 10 ori mai scump de exemplu, nu trebuie nici o dovadă și e lucru palpabil că :

1) Pădurile României vecine de hotarul Transilvaniei sau că nu le putem de loc exploata ;

2) Sau că nu le putem vinde de cit pe un preț așa de mic, din care proprietarul, nu numai că nu cîștigă nimic, dar nu poate cîștiga nici a-și înlesni plata dărilor fiscale, cu atit mai puțin în caz de exploatare a acoperi cheltuelile de exploatare.

Cazul și situațiunea aceasta aū o urmare și mai gravă, căci brațele țării și cu deosebire ale secuilor, sînt nevoite a se duce în afară, la dispoziția exploatareilor lemnului român.

Aceste brațe nenorocite ale țării sînt tratate acolo ca vitele, căci nu se exploatează neomenos numai situația lor de a-și agonisi pinea lor de toate zilele, dar pe lingă aceasta toată lumea știe că la exploatarele mari de păduri lucrările de doborîre, apropiere, transport, așezat etc. a materialelor, fiind încredințate în permanență la niște conducători (numiți Primorczok) slavonî, italienî de origină, cari tratează pe lucrătorii noștri, fie ei cit de buni, cit de activi

și stăruitori ca un element străin și năvălitor. În fața acestui fapt regretabil, exploatații de păduri din România se scuza și chiar se laudă că «cîte brațe ungurești întrebuintează ei și le procură pîine» lucrătorilor de la ferăstrae.

Să controlăm mai bine această afirmațiune.

Instalațiunile de ferăstrae nu sînt o ramură perfecționată a industriei, de cît o ramură pregătitoare, prelucrătoare a industriei care nu servește industriei de cît material brut sau semi-ecarizat pentru întrebuintarea și perfecționarea ei ulterior. Și dacă observăm cu intențiune că o fabrică de cherestea cu 10 gatere nu întrebuintează mai mult de cît 60—70 lucrători cel mult; întreb unde sînt lucrătorii cei mulți din patrie, cărora li se dă pîine? și mai întreb la cîte fabrici de cherestea sînt instalate 10 gatere?

Această scuza sau apărare nu este alt-ceva de cît a induce în eroare publicul neorientat și credul.

Nevoia cea mare și adevărată de brațe este la lucrările forestiere de doborîre, apropiere, transport etc., la cari însă oamenii noștri ardeleni vecini din patrie, sau nu găsesc de lucru de loc sau numai pe un preț așa de mic, în cît abia pot să trăiască de azi pe mîine cu prețul ce le plătește pe zi.

Avînd în vedere că materialul lemnos român este de cea mai bună calitate și că nu îi costă aproape nimica și pe lingă aceasta transportul lui este ușurat și devine eftin prin construirea de linii ferate industriale și alte mijloace de transport; avînd în vedere mai departe plata lucrătorilor scăzută și împrejurarea că antreprenorul în folosul său procură hrană eftină pentru lucrătorii din România și prin aceasta plata lucrătorilor o scad și mai mult; cheltuelile la ferăstrae devin aproape minime, prin cele expuse mai sus, și prin urmare acești antreprenori și-au asigurat și și asigură pe viitor un material de cherestea, așa de eftin în cît încep a domina nu numai piețele noastre de export, dar încep a alunga de pe piețele noastre cheresteaua maghiară. Și de oare-ce acești antreprenori astăzi inundează toate piețele noastre cu marfa lor de cherestea, calitatea a II-a și a III-a, precum și lătunoae, leături și altele, — cari pe ei nu-i costă nimica — mîine-poimîne și cu încetul depreciază pentru mult timp toate pădurile de brad, nu numai din Transilvania dar chiar și din Ungaria proprie.

În aceste împrejurări foarte avantajoase pentru antreprenori, Societatea Polacsek ar fi cumpărat, după informația mea, mari și întinse complexe de păduri, formînd anual 100.000 m³ lemn brut, iar

cheresteaua o desface numai în Ungaria, dominînd pe lingă aceasta și indestulînd cu lemn de mine Petroșanii, ba din auzite știu că mai multe mine din Ungaria își procură prin Budapesta de la această societate lemnele necesare și cari toate la un loc se urcă încă aproximativ la 40—50.000 m³. Aci trebuie să adaug că lemnele necesare minei Petroșani le ofereau pădurile vecine Romîniei.

Nu pot să las neobservat nici împrejurarea că înainte pădurile transilvane, mai bine situate și cu arbori, cari se despicau ușor, de pe lingă hotarul romînesc, produceau mult lemn de rezonanță, care se vindea cu preț foarte avantajos, iar astăzi și acesta a încetat, căci în pădurile Romîniei se găsește material foarte mult care crapă bine și din care lemnul de rezonanță fasonat (cu deosebire cel de la Covasna) a înlăturat cu desăvîrșire pe al nostru de pe piață.

O mare întreprindere forestieră mai există în Romînia la granița Turnului Roșu pe Lotru, care de asemenea tot materialul și îl desface în Ungaria.

După cum sînt informat, un mare personaj din Transilvania a cumpărat de curînd în Romînia în hotar cu Comitatul Trei Scaune, 10.000 pogoane pădure, din care are de gînd de a aduce anual prin mijlocul unei linii funiculare pînă la 100.000 metri cubi lemn brut în țară.

Și pe lingă acestea o ceată numeroasă de antreprenori pîndesc ocazia, de a cumpăra din Romînia păduri înclinate spre Ungaria, cari nu se pot exploata de cît trecînd prin Transilvania, în cazul cînd se va menține și pe viitor intrarea fără vamă a materialului lemnos din Romînia.

Mai amintesc de comisiunea vamală, care, se spune, că are de scop de a constata neregulile și abuzurile comise cu marfa de transit și care din punct de vedere maghiar este cu totul superflui și fără nici un scop; mai trebuie să amintesc și să combat și argumentul ce aduc toți aceia cari importă lemnul brut din Romînia și cari spun că au nevoie de acest material pentru menținerea și întreținerea ferăstraelor, de oare-ce exploatarea pădurilor noastre de brad au ajuns limita, ba s'a trecut cu mult peste ea. Față de acest argument nu pot să aduc de cît faptul că numai Transilvania posedă aproximativ ca 1/2 milion pogoane pădure de brad, din care suprafață cade asupra Comitatului Csik nu mai mult de cît 35.000 pogoane.

În adevăr, aceste păduri sînt în parte exploatate, tinere și amestecate cu alte esențe, însă adevărul este că, pe lingă toată administrarea și exploatarea rațională foarte sever impusă, totuși

pot da atît material cît e necesar pentru întreținerea și menținerea ferăstraelor existente.

Ca comparație numai, îmi permit a arăta că Germania, care a avut nevoie și mai are încă de fapt de importul de lemn pentru a își menține și întreține fabricile sale de cherestea, cu toate acestea a pus o vamă mare pe lemnul rotund numai și numai pentru de a preveni la timp deprecierea masivelor sale tinere pe viitor, pe cînd noi ce facem de cît contrarul, căci cu toate că dispunem de toate materialele lemnoase necesare, noi singuri îi ajutăm de a cîștiga victoria în lupta, ce se duce în această privință contra noastră.

Rațiunea cea mai elementară a luptei pentru existență ne ordonă imperios, ca să cerem ca lemnăria și cherestea romînă să fie supusă acelor condițiuni de vamă și modificări, după cum sîntem noi impuși față de ei; căci numai așa vor ajunge la preț și vor fi căutate pădurile noastre de brad de pe lingă hotarul Romîniei și vor ajunge la aceiași valoare care o au în realitate și vor alina durerile ferbinți ale Secuilor, oprindu-i de a mai emigra în streini».

Propunere :

Pe baza și înțelesul celor arătate mai sus, Comitetul societății forestiere va propune D-lui Ministru de Domenii, ca din timp să îngrijească, ca atît la compunerea condițiunilor vămei autonome, cît și mai cu seamă în cazul cînd se va renoi cu Romînia o nouă convenție comercială, să se impună materialele lemnoase și cherestea, ce vine din Romînia în țară saŭ trece transit prin Ungaria, la aceleași îndatoriri, adecă la aceleași impuneri vamale și la aceleași garanții, cari se practică astăzi în Romînia față de cherestea și lemnul maghiar.

Această propunere, după o lungă discuție, s'a hotărit a se trimete cu o adresă guvernului.

Tradus de **I. Haleriu**

Silviculter.

VÎNZAREA SILITĂ A PĂMÎNTURILOR RURALE

Circulara D-lui ministru al justiției, cu No. 576 din 11 Ianuarie 1903, adresată procurorilor generali ai Curților de apel, primilor președinți, președinților, primilor procurori și procurorilor tribunalelor.

Domnule

Sînt informat că, la unele tribunale din țară, se admite urmărirea și vînzarea silită a pămînturilor rurale date locuitorilor săteni prin legile de împrumut, și că acei locuitori se văd deposedați de pămînturile lor pe cale de expropriare silită, fie după cererea fiscului pentru neplata de impozite, fie după cererea altor creditori pentru simple datorii chyrografare și condemnațiuni judecătorești.

Cuvîntul, pe care se întemeiază acele tribunale și care pare a fi prevalat și în unele deciziuni ale Curței de casațiune este că legile de împrumut, permițînd în mod excepțional înstrăinarea acelor pămînturi către un alt sătean sau către comună, nu se vede pentru ce nu s'ar permite și vînzarea silită a acelor pămînturi sub aceleași condițiuni, adică îngrijind ca adjudecatarul să fie un alt sătean sau însăși comuna? *Est eadem ratio!*

Această argumentare este cu totul neîntemeiată și contrară, nu numai spiritului legilor de împrumut, dar însuși textului acelor legi și scopului ce legiuitorul și-a propus, decretînd inalienabilitatea pămînturilor rurale și ridicînd acest principiu la înălțimea unei dispozițiuni constituționale.

Dacă s'ar admite o asemenea interpretare, și dacă această jurisprudență s'ar generaliza, principiul inalienabilității pămînturilor rurale, considerat ca fundamental și de ordine publică de legiuitor, s'ar desliința în mod pieziș, și cei mai mulți dintre sătenii împrumutați s'ar vedea desproprietăți de pămînturile lor, înainte de expirarea termenului de 32 ani, prevăzut de art. 132 al Constituției din 1884. În adevăr, care sătean nu se găsește datorînd ceva, fie la fisc din impozite, fie la proprietar ori arendaș, din învoeli agricole, fie la credit, la circiumă sau la alți particulari din împrumuturi, și ce s'ar alege din principiul inalienabilității dacă toți acești creditori ar putea să se despăgubească de creanțele lor, vînzînd silit pămînturile rurale ale debitorilor sau casele și ogrăzile lor?!

Nu este numai atât; argumentul pe care se întemeiază această opinie, este contrar nu numai spiritului legii, dar însuși textului pozitiv al ei, și tuturilor regulilor unei drepte și sănătoase interpretări.

În adevăr, dacă examinăm, fie art. 7 al legii rurale din 1864 și art. 133 al Constituției din 1866, cari au proclamat pentru prima oară principiul inalienabilității, neadmițind de cît o singură excepție, la acest principiu, fie dispozițiile legii interpretative din 1879 și art. 132 din Constituția de la 1884, care consacră din nou acest principiu, aplicîndu-l și la alte categorii de pămînturi rurale și prelungind termenul duratei lui încă 32 de ani de la promulgarea ei, dacă considerăm zic, toate aceste texte, vedem că regula fundamentală, care constituie dreptul comun în această materie este **inalienabilitatea** fondului său **interzicerea de a înstrăina**; și că această regulă, ridicată la înălțimea unui principiu constituțional, este considerată de legiuitor ca de ordine publică și edictată într'un interes general, iar nu numai în interesul particular al sătenilor împroprietăriți. (Art. 1, 8 și 14 din legea de la 1879).

Dacă se permite în unele cazuri înstrăinarea, aceasta nu se face de cît în mod excepțional și limitat, în certe cazuri și sub anumite condițiuni. Aceste cazuri, precum știți, domnule, sînt:

1. Schimbul contra alt pămînt de aceeași calitate și întindere (art. 13 din legea din 1879 și art. 132 din Constituția din 1884);

2. Înstrăinarea prin **acte de bună voe** la alt sătean neimprietărit său la comună (art. 7 din legea de la 1864 și art. 1 din legea de la 13 Februarie 1879), cu toate că cestiunea de a ști dacă această excepțiune mai subsistă sau nu în urma art. 132 al Constituției de la 1884, este foarte îndoioasă și controversată.

În afară de aceste cazuri, limitativ enumerate de legiuitor, principiul inalienabilității trebuie să se aplice în toată rigoarea lui. Și cînd legea declară un imobil inalienabil, proprietarul nu 'l poate înstrăina nici direct, vînzîndu-l, nici indirect, împrumutîndu-se sau contractînd datorii. Acest imobil este prin aceasta chiar scos din gagiul comun al creditorilor asupra bunurilor debitorului lor.

Dar ni se zice: «De vreme ce legea permite, fie și în mod excepțional, înstrăinarea de bună voe către un alt sătean sau către comună, de ce să nu se admită și vînzarea silită sub aceleași condițiuni?»

De ce? Pentru un cuvînt foarte simplu: Pentru că excepțiunile sînt de drept strict, *strictissimae interpretationis*, și nu se pot întinde prin analogie de la un caz la altul;

Pentru că una este vînzarea *de bună voe*, și alta este *vînzarea*

silită, și prin aceasta chiar că legea nu permite înstrăinarea de cît prin acte de bună voe, ea exclude implicit vînzarea silită și fără voia debitorului. *Qui dicit de uno, negat de altero*;

Pentru că în această materie, regula generală sau dreptul comun este inalienabilitatea, proprierea de a înstrăina; și cît timp legea nu admite alte excepțiuni la această regulă de cît schimbul și înstrăinarea de bună voe, nu este permis judecătorului să creieze, prin interpretare sau analogie, și o altă categorie de excepțiuni nepermisă de lege;

În fine, fiind-că premisa din care se trage acest argument de analogie este, precum am zis mai sus, ea însăși foarte contestată, și nu se poate trage un argument valabil dintr'o premisă nesigură.

Toate aceste reguli de interpretare sînt elementare și nu este permis judecătorului să le ignoreze sau să treacă peste dînsese.

Iată de ce, domnule, excepțiunea admisă de legiuitorul din 1864 și 1879 nu se poate și nu trebuie să se întindă de la un caz la altul.

Dar, oșebit de aceasta, și independent de textul și spiritul legilor de împrorietărire, este un text de lege formal *care prohibă urmărirea și vînzarea pămînturilor rurale pentru neplată de datorii*. Acesta este art. 42 și 43 din legea judecătoriilor de ocoale, care pune aceste pămînturi, cum și casele și ogrăzile date locuitorilor sătenii prin legile de împrorietărire, absolut pe aceeași linie cu cele-l'alte obiecte mobile, socotite de prima necesitate pentru datornic și le declară pe toate fără deosebire insezizabile și nesupuse urmărirei silită a creditorilor

Aceste articole zic textual:

„Art. 42. — Nu pot fi urmărite și sechestrate:

1. *Locurile de muncă, casele și ogrăzile date locuitorilor sătenii prin legile de împrorietărire, cari le declară inalienabile;*

2. *Lucrurile trebuincioase pentru culcatul datornicului, etc.;*

3. *Vestminte, etc.;*

4. *Instrumente de arat și unelte, etc.;*

5 și 6. *Semințele, făina, mălaiul, etc.;*

7. *O vacă și doi boi, etc., etc.*

„Art. 43. — *Bunurile imobile ale datornicului nu pot fi urmărite, dacă legile popresc înstrăinarea lor, etc.,*“

Aceste texte nu sînt de cît o consacrație și o consecință a principiului inalienabilităței decretate prin legile de împrorietărire,

și ele sînt categorice și decisive: Inalienabilitatea imobilului este incompatibilă cu urmărirea și vînzarea silită pentru neplată de datorii.

De aceea, art. 43 zice textual că bunurile imobile ale debitorului nu pot fi urmărite, dacă legile poprese înstrăinarea lor.

Săteanul poate, de sigur, să 'și vînză de bună voe vaca, boii, carul, plugul său uneltele de muncă și toate cele-l'alte obiecte mobile nesupuse urmării creditorilor; nimănuî însă, nu 'i-a trecut prin minte vre-odată să susțină că, de vreme ce săteanul poate să-și vînză de bună voe aceste obiecte, apoi ele pot fi vîndute și silit de creditorii lui.

Și să nu se zică că art. 42 și 43, făcînd parte din Cartea I a legii judecătoriilor de ocoale, care se ocupă de judecătoriile comunale, s'ar referi numai la hotărîrile acestor judecătorii, și că, prin urmare, cele-l'alte hotărîri, emanînd de la alte instanțe, s'ar putea executa asupra pămînturilor rurale și a celor-l'alte obiecte mobile enumerate de art. 42.

O asemenea argumentare ar fi inadmisibilă, căci art. 42 și 43, sus citate, sînt generale în textul lor. Ele nu disting între o hotărîre și alta, sau între diferite jurisdicțiuni de la cari emană titlul executoriū, și puțin importă locul unde ele se află în corpul legii, sau cuantumul datoriei pentru care se cere urmărirea.

Cu un asemenea raționament ar trebui să zicem că toate bunurile, declarate isezisabile de art. 42, nu s'ar putea urmări cînd datoria ar fi de competența judecătoriilor comunale, și că, din contră, ele s'ar putea urmări și vinde silit îndată ce datoria ar trece peste competența acestor judecătorii, și judecata s'ar fi urmat înaintea altei instanțe mai superioare, ceea-ce ar fi absurd.

Așa fiind, și în fața acestor texte de lege, este cu totul neînțeles cum unele tribunale aū putut admite vînzarea silită a pămînturilor rurale și nu mă îndoesc, domnule , că va fi de ajuns să atrag atențiunea D-voastră asupra acestui punct și să vă puiū în vedere cele ce preced, pentru ca, în viitor, să nu se mai producă asemenea abateri de la lege și asemenea anomalii, în practica tribunalelor.

Primiți, vă rog, domnule , asigurarea considerațiunei mele.

Ministru, Eug. Stătescu.

(Monitorul Oficial No. 235, din 1903).

COMUNICARI ȘI FAPTE DIVERSE

Defrișări cu ajutorul dinamitei

Profesorul Pingelmann de la școala agricolă superioară din Paris, a încercat scoaterea buturugilor din pământ cu ajutorul dinamitei. Incercarea a avut loc în pădurile din districtul Vosges, cu următoarele rezultate :

1° *Buturugi de stejar.* — a) Buturugă necurățită de pământ la un stejar gros de 85 cm. retezat la suprafața pământului, s'a făcut experiență, ajungând la următorul rezultat :

Pentru 15 minute lucru, à 40 bani pe oră .	lei 0.10
Cartuș dinamită de 100 grame	» 0.50
Capsă și fitil	» 0.10
Curățitul pământului, strinsul lemnului, etc. .	» 3.30
Total lei 4.—	

De notat buturuga e sănătoasă și dă $\frac{1}{2}$ m.³ lemn sănătos.

Pentru scosul aceleiași buturugi cu metoda obicnuită trebuie $2\frac{1}{2}$ zile lucrătoare a 2.75=6.87; deci rezultă întrebuintind metoda cel dintâi un câștig de 2 lei 87.

b) Buturugă curățită de pământ, la un stejar de 1 m. diametru, tăiat de 1 an, tot cu un cartuș de dinamită de 100 grame, avem cheltuială:

Curățitul împrejurul buturugei 1 zi	lei 2.75
Plata minerului	» 0.10
Dinamita	» 0.50
Capsă și fitil	» 0.10
Curățitul lemnului, așezat pământ, etc. .	» 1.10
Total lei 4.55	

Prin procedeul comun se face extragerea unei asemenea buturugi cu 6 lei 87, deci întrebuintind dinamita rezultă un câștig de 2 lei 32.

2° *Buturugi de fag.* — Buturuga curățită de pământ la un fag gros în diametru de 0.80 cm. tăiat de 1 an, și puțin putred la mijloc. Cheltuiala este de 5 lei 60 întrebuintind dinamita; iar cu procedeul ordinar 6 lei 13, deci tot rezultă un beneficiu relativ mic însă de 0.53%.

Din experiențele de sus, rezultă că scoaterea rădăcinilor cu ajutorul unui explosibil poate reduce cu 30—35% cheltuiala, fără

a fi nevoie a se curăți pământul, și este mai bine a se proceda la extragere cât mai repede după tăiere, ca să nu intre în putrefacție rădăcina, căci alt-fel se țanduresc prea mult și de multe ori fără succes.

* * *

O scară practică

Este scara zisă *Creion*, care se poate întrebuința cu multă ușurință la culesul semințelor după arbori, pentru culesul fructelor, pentru curățitul copacilor etc.

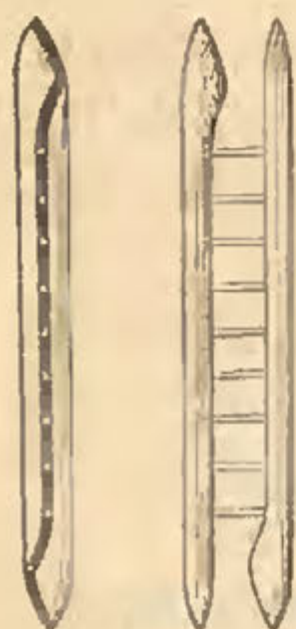

Fig. 2. Fig. 1.

Practicitatea ei constă în aceea că se poate strînge formînd o bucată, cu care te poți furișa ușor prin desigurii, unde o scară cu 2 brațe devine nepractică și avantajul mai constă în aceea că e ușoară, durează mult și costă foarte puțin.

Figura No. 1 reprezintă scara întinsă, figura No. 2 scara strînsă, ast-fel că o poate purta cu ușurință prin desime.

Mărimea obișnuită după trebuință. E foarte întrebuințată în serviciul silvic din Podolia.

Gh. D. Belinschi.

* * *

Uscarea lemnului prin electricitate.

Albert Nodon și *Albert Bretonneau* au inventat un nou mijloc pentru senilisarea lemnului, cu ajutorul electricității. Incercările făcute în laboratorul Sorbonei datează din anul 1895, de cînd metoda s'a perfecționat ast-fel, în cît se poate aplica practic.

La început au încercat să depărteze sucul din lemn prin băi de săpun și de alcaline. Acest sistem nu permitea însă uscarea bucăților mai mari. Atunci i-a venit lui *Nordon* ideia de a grăbi influența băii asupra sevei prin electricitate. Spre acest sfîrșit a așezat lemnul în puțină horizontal pe o tablă de plumb, care forma unul din elementele electrice. De-asupra lemnului, care trecea cu cîțiva centimetrii peste marginele cadei, au pus un vas cu fundul poros, plin cu apă, în care se afla al doilea element. Dînd apoi drumul curentului electric, acesta gonește pe de o parte sucule iar pe de alta face să pătrundă în lemn apa din bae. Au supus după aceea lemnul ast-fel tratat unui curent de aer și unei călduri potrivite cari l'au uscat iute, fără a'și pierde vre-una din proprietăți.

Incuragiați de acest rezultat favorabil, *Nordon* și *Bretonneau* au înființat apoi la *Aubervilliers* un stabiliment în care usucă lemnul în mari cantități. Pentru baie întrebunțează 20 % sulfat de magnezie, la o temperatură de 20° C. Curentul electric e de 110 volți, schimbându-și direcția în decursul procesului. Operațiunea durează 3 sau 4 ore, după care lemnul se scoate și se pune în niște șoproane, unde se lasă la aer timp de 1—2 săptămîni. De aci se mută apoi într'un loc cu un curent de aer la 30° C. Uscarea ține de la 2 săptămîni pînă la 2 luni, după natura și grosimea lemnelor; ea se poate face și în aer liber la temperatura obicinuită, însă cere timp mai îndelungat, de la 3—4 luni.

În stabilimentul din *Aubervilliers* funcționează trei motoare de 70 cai putere pentru producerea electricității și a căldurii necesară băilor. Putinele sînt așezate pe o sală de 30×15 metri; au aceeași înălțime de 1.60 m. iar mărimea sînt diferite pentru a putea corespunde tuturor necesităților. Lemnul se introduce în ele cu ajutorul unor macarale rotative.

Pe lîngă că senilizarea se face repede, sistemul *Nodon-Bretonneau* mai are avantajul că usucă lemnul uniform, îl întărește și îl face mai rezistent la umiditate.

Tot prin acest metod se poate face lemnul incombustibil, întrebunțîndu-se în locul băii obicinuită o soluție de 80 % fosfat de amoniac. Procedul e același, afară de curentul electric care va număra 20—30 volți, și de durată, care va fi de 2 zile: o zi pe o parte și o zi pe cea-altă. După acest timp, în care lemnul a absorbit 15—20 % din sărurile din baie, se usucă și se pune apoi la foc pentru a se topi sărurile din el, a le descompune și a împiedica printr'aceasta aprinderea gazelor și a fibrelor. Lemnul ast-fel pregătit nu arde și nici nu putrezesce. Rezistența e de asemenea mai mare ca a celui obicinuit, putîndu-se lucra, clei și vopsi bine. Insușirea din urmă e foarte însemnată, pentru-că se poate vopsi cu uleiuri sicative cari împiedică pătrunderea umidității și dizolvarea sărurilor.

Tot ast-fel se poate face și impregnarea cu materii antiseptice, cum s'a făcut pentru pavagele de lemn de pe marile bulevarde din unele orașe.

Sistemul *Nodon-Bretonneau* e în ori-ce caz un însemnat pas în industria lemnului; el va lua o întindere și mai mare, pentru-că e cu putință să se aștepte o întrebunțare și pentru sucii extras din lemn.

Trad.

INFORMAȚIUNI

Venitul pădurilor statului pe exercițiul 1902—1903 pînă la 31 Decembrie a fost de lei 4.163.752 bani 75, față de lei 4.181.854 bani 89, încasați în perioada corespunzătoare din exercițiul 1901—1902.

* * *

Din pădurile licitate în zilele de 9, 12 și 15 Ianuarie a. c. s'a confirmat vînzarea a 28 păduri.

* * *

În zilele de 9, 12 și 15 Februarie a. c. s'au ținut licitații la Craiova, București, Iași, Tulcea, Slatina, Ploești, Bacău, Pitești, Buzău și Bîrlad, pentru vînzarea a 207 păduri.

* * *

La 9, 12 și 15 Martie se vor ține licitații la Craiova, București, Tulcea, Slatina, Ploești, Bacău, Pitești, Buzău și Constanța, pentru vînzarea a 21 păduri pentru periodul începător la 1 Septembrie 1903.

Asemenea se va ține licitație pentru vînzarea pădurei Babele-de-Deal (Vlașca) pe comptul actualului antreprenor.

* * *

Permisioanele de vînătoare pentru 3 și 6 luni, se vor libera de Regiunile silvice și nu de Minister; deci doritorii de a obține permisiuni de vînătoare, vor adresa cererile Regiunilor respective, însoțite de o coală timbrată de 1 leu și recepisa de consemnarea taxei cuvenită pentru timpul cît solicită, conform regulamentului pentru liberarea permiselor de vînătoare, publicat în «Monitorul Oficial» No. 214 din 22 Decembrie 1899.

* * *

Împlinindu-se 40 ani de la înființarea școalei de agricultură de la Herăstrău, direcțiunea acestei școale pregătește o mare serbare jubilară prin luna Maiu, cînd se va face și inaugurarea noului local reconstruit.

* * *

La 14 Februarie se vor ține licitație la comandamentele garnizoanelor : Craiova, Slatina, Turnu-Severin, Calafat, R.-Vâlcea, Caracal și Tg.-Jiu, pentru aprovizionarea cu 11.854.600 kgr. lemne de foc pentru anul 1903—1904.

* * *

Idem în ziua de 17 Februarie la București, Pitești, C.-Lung, Giurgiu și Turnu-Măgurele pentru 14.028.325 kgr.

* * *

Idem în ziua de 20 Februarie la Focșani, R.-Sărat, Buzău, Tecuci, Galați, Brăila, Ploești și Călărași pentru 15.962.970 kgr.

* * *

La 20 Februarie se va ține licitație la Direcția generală a Regiei, Calea Victoriei, 127, pentru aprovizionarea cu lemnărie lucrată necesară diferitelor stabilimente pendinte de Direcțiune.

* * *

Idem în ziua de 5 Martie la Severin pentru aprovizionarea șantierului cu lemnărie în trunchii de stejar și brad, precum și scînduri.

* * *

La 1 Martie se va ține licitație pentru arendarea Domeniului Brăila, fără bălți și șanal.

* * *

Următoarele mutări s'aun făcut în corpul silvic până la 1 Februarie :
D-l silvicultor șef *A. Crăiniceanu* de la Regiunea III (Bîrlad) la Regiunea IV (Buzău);

D-l silvicultor șef *Apostol Demetrescu* de la Regiunea IV, în Administrația centrală ca șef de biuro;

D-l silvicultor șef *D. Rusescu* de la Regiunea VIII (Slatina), la Regiunea IV;

D-l silvicultor șef *D. Ionescu-Zane* din Administrația centrală la Regiunea VI (București) :

D-l silvicultor cl. I *N. C. Bosie*, șeful ocolului Nucet (Dîmbovița) la ocolul Giurgiu;

D-l silvicultor cl. II *D. Danilopol*, șeful ocolului Constanța, la ocolul Nicolitel (Tulcea) și

D-l silvicultor asistent *Em. Negoescu*, șeful ocolului Nicolitel, la ocolul Nucet.

* * *

Au mai plătit complet cotizațiile și abonamentul, următorii membri și abonați :

Membrii: Eleuterescu I. C., Mateescu N., Robescu C. F., Vlădescu Gh., Boiarolu D., Georgescu C., Patrulius D., Păunescu Ilie, Rozescu I., Saegiu N.; adică în total 58 din 197 membrii.

Abonați: Administrația moșiei Larga (Bacău), Alimănișteanu C., Cezianu N. și Savuicu Gh.; adică 17 din 55 abonați.

CLIMA LUNEI IANUARIE 1903 st. n.

La București-Filaret

Luna Ianuarie 1903 a fost caracterizată la București-Filaret, printr'un timp aproape obicnuit de friguros, cu cerul mai puțin înorat și cu precipitațiuni atmosferice mai puține ca în general.

Temperatura lunară $-3^{\circ}.8$ este cu $0^{\circ}.3$ mai ridicată ca normala. Perioada călduroasă care se declarase la sfârșitul lunii Decembrie 1902, a continuat pînă la 13 ale lunii, cînd a început o perioadă foarte friguroasă care a durat pînă la mijlocul decadei a treia; ultimile zile ale lunii fiind ceva mai calde. Au fost 28 zile de îngheț, dintre cari 13 de iarnă; de obicei în această lună sînt 26 zile de îngheț cu 16 de iarnă; Temperatura cea mai ridicată din cursul lunii $+10^{\circ}.0$ a avut loc la 12, iar cea mai coborîtă $-20^{\circ}.7$ la 21. În 1888 temperatura minimă din Ianuarie se coborîse la $-30^{\circ}.5$, iar în 1897 temperatura maximă ajunsese la $+14^{\circ}.5$.

Cantitatea totală de apă 27.5 mm. este cu aproape 10 mm. mai mică ca normala. Au fost 6 zile cu cantități apreciabile de apă; în 4 ea a provenit din ninsoare. La 14 și 16 a fost viscol; el a fost puternic la 14 cînd circulațiunea trenurilor a fost întreruptă în multe părți. Grosimea stratului de zăpadă căzută în această lună a fost de 19 cm.; la finele ei solul era acoperit de zăpadă pe o grosime de 9 cm. Afară de ziua de 13, cînd în urma unei ploii, zăpada dispăruse de pe sol, toată luna a fost cu solul acoperit de zăpadă. De obicei, în această lună, solul rămîne acoperit 21 de zile. În 3 zile s'a format ploii, cu deosebire în noaptea de 13 la 14 cînd stratul de ghiață ce acoperea crăcile de arbori era de peste 1 cm. grosime; din această cauză cît și din cauza viscolului, multe linii telegrafice și telefonice s'au rupt. Vîntul dominant a fost Austrul. În două zile, la 13 și 14, crivățul a suflat tare.

Presiunea atmosferică mijlocie 760.6 mm. este cu aproape 3 mm. mai ridicată ca normala. Atmosfera a fost tot atît de umedă ca de obicei în această lună; umezeala relativă mijlocie 86%. Cerul a fost mai puțin înorat ca în general; am avut 11 zile senine, 8 noroase și 12 acoperite. Soarele a strălucit mult mai mult ca în anii normali, 111 ore în 24 zile, pe cînd de obicei, în această lună el nu se arăta de cît 78 ore în 18 zile. În cei din urmă 16 ani, numai în 1899 și 1902, acest astru a strălucit mai mult ca acum în Ianuarie, respectiv 147 și 115 ore.

Brumă s'a observat în 10 zile, rouă în 3, chiciură în 10, ceață în 9 și într'una mazărică.

Institutul Meteorologic.

OPERILE PUBLICATE DE D-NUL ION KALINDERU

De la non-rétroactivité des lois, 1 Vol. in 8°. Essai sur les sources du Droit Romain, 1 Vol. in 8°. Notiță asupra societăților prin acțiune după Codul general de comerț german, broș. in 8°. De la compétence des Tribunaux dans toute contestation relative aux biens mobiliers qu'un Etat étranger peut posséder en Prusse. Berlin, broș. in 8°. Memoriu asupra transferării seamului societății acționarilor căilor ferate din Berlin la București, broș. in 8°. Droit Prétorien et Réponses des Prudents, Paris, 1 Vol. in 8°. Consiliul Impăraților la Roma și la Constantinopol, 1 Vol. in 8°. Etude sur le régime municipal Romain, broș. in 8°. Studiu asupra legii celor XII Tabule, broș. in 8°.	Moștenirea tronului României (in franceză) broșat in 16°. Notice juridique sur un Testament, Paris, broș. in 8°. Viața municipală la Pompei, 1 v. in 8°. Observații in procesul cu moștenitorii I. Oteteleşanu, broș. in 8°. Doi antagoniști Români, broș. in 4°. Episcopul Melchisedec (in românește și franceză) broș. in 4°. Vilegiatura și reședințele de vară la Români, broș. in 8°. Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi, broș. in 16°. Români călători, broș. in 8°. Patrie, Education et Travail Un țaran harnic, broș. in 16°. August și Literații, broș. in 4°. Literații opozanți sub Cezar. Portul barbei și părului la Români, broș. in 4°. Portul perucilor și bărbierii la Români, broș. in 12°.

DIN PUBLICAȚIILE

„Administrațiunei Domeniului Coroanei” pentru „Biblioteca Populară”

CARTICELE :

1. Moștenirea tronului României cu un portret al A. S. R. Principeiului Ferdinand al României, moștenitorul presumpțiv al coroanei, 1890. 2. Notițe asupra verșurilor de mătase (creșterea și boalele lor) de <i>Marius Galfard</i>. Tradusă prin îngrijirea d-lui <i>Ion Kalinderu</i>, 1889. 3. Excursiuni forestiere pe Domeniile Coroanei în Mălini, Sahasa, Bicz, de <i>G. Stătescu</i>, 1881. 4. Inițierea albinăritului pe Domeniile Coroanei. Edit. I-a 1891, a II-a 1899. 5. Expoziția internațională și congresul agricol și silvic din Viena 1890, de d-nii <i>Gr. Crișan</i>, <i>A. Oneanu</i> și <i>A. Candale</i>, 1891. 6. Confectionarea pălăriilor de paie cu mina liberă și cu mașina, de <i>Dimătrie Popescu</i>, 1893. 7. Raport asupra excursiunii silvice în Bucovina, de <i>Florin Davidescu</i>, 1894. 8. Cultura Albinelor, de <i>Marin Petrescu</i>. Ed. I-a 1894, ed. II-a 1899. 9. Notiuni populare asupra grădinelor de legume de <i>Ion Păsăreanu</i>, 1895. 10. Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi. — Discurs — de <i>Ion Kalinderu</i>, 1896. 11. Notiuni de Economia vitelor. Part. I. de <i>V. S. Brezeanu</i>, 1897.	12. Notiuni de Economia Vitelor. Part. II, de <i>V. S. Brezeanu</i>, 1899. 13. Cultura arborilor coditori, de <i>Dim. G. Ionescu</i>, 1899. 14. Raport asupra expoziției din Viena, adresat d-lui Administrator al domeniului Coroanei, de <i>Florin Davidescu</i> și <i>Olimpiu Briu</i>, 1899. 15. Indrumări date agenților Domeniului Coroanei, de către <i>Ion Kalinderu</i>. 16. Cultura lucernei, de <i>Corneliu Roman</i>, 1900. 17. Cultura plantelor de nutreț, de <i>Dimătrie G. Ionescu</i>, 1900. 18. Cultura sceleii, de <i>Dr. N. O. Popovici-Lupa</i>. Notice sur le domaine de la Couronne de Roumanie pour l'exposition universelle de 1900 à Paris. 19. Serisori către plugari, de <i>Constantin Sandu</i>, 1901. 20. Povești despre hrana țaranilor, de <i>Dr. I. Felix</i>, 1901. 21. Cultura Cinepei și Inului, de <i>V. S. Moga</i>, 1901. 22. Îngrășarea cimpurilor, Sfaturi practice pentru săteanul plugar, date de <i>Dr. N. O. Popovici-Lupa</i>. 23. Povești despre Grădinile de legume de <i>V. M. Kogălniceanu</i>, 1902. 24. Povești despre Păstrarea Sănătății, de <i>Dr. I. Felix</i>, 1902.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

	Lei B.
Antonescu Petre. — Tratatul de grădinărit și aplicațiunea sa în România	2.—
» Studiul privitor la domeniul agricol-forestier Brănești-Cernea-Paserea	2.—
» Studiul pădurilor de resinoase de pe Rîul Doamnei, jud. Muscel	—
» Torenții de pe Valea Topologului — în colaborare cu Dr. Johann Pitscheak	—
» Importanța economică a pădurilor de stejar în special	1.50
Antonescu Remus P. S. — Studiū asupra regulilor de exploatarea pădurilor	—
» Notițe economice asupra tăierii pădurilor din țară	—
» Pădurile de munte și câmpie, 1875	—
» Cercetarea cauzelor și remediul înneaurilor și depunerilor din basinal Prahovei	—
Cavaler A. de Gutenberg. — Dendrometria, tradusă de Isopescu C.	—
Chivuiescu T. — Catechismul silviculturului, 1886	2.—
» Cestiuni de păduri, 890	4.—
» Înspădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavită	4.—
Eleuterescu I. C. — Pădurile noastre	1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiū asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vinătoarea în România, cu o prefață de Dr. S. Istrati, premiată de Academia Română	5.—
Lăzurianu Al. — Studiū asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	3.—
Nădejde N. C. — Memoriū asupra restaurării și conservării terenurilor din munții «Pîinii» cu 11 planșe	—
B. D. Neagoe. — Legislațiunea corecțiunii torenților în Austria	2.—
Obogeanu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată	—
» Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—
» Critica generală a sistemelor de exploatare a pădurilor	2.—
Rusescu D. B. — Exploatarea în Regie a pădurilor Statului din contrul Comana	—
Schmidt E. — Tabele de prețuri, aranjate de B. D. Neagoe	.50
Stamatiu Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	1.50
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	1.50
Tănăsescu M. A. — Studiū forestier asupra județelor Muscel și Dimbovița	—
» Studiū asupra administrațiunii, exploatării și amenajării pădurilor Statului austriac	—

CONFERINȚE

Antonescu Remus P. S. — Comparație între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonescu P. — Studiū asupra situațiunii economice forestiere în Austria	1.—
» Torenții din diferitele State ale Europei și în special din Valea Topologului	2.—
Davidescu Florian. — Pădurile răzinoase din țară	—
Eleuterescu I. C. — Lucrări de întreținere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stîrpirea liurelor stricătoare și braconajului în România	2.—
» Conferința asupra Vinatului în România	—
Lăzurianu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1889	—
Macovei N. C. — Ochiire asupra pădurilor Moldovei	—
Munteanu V. C. — Lumina și silvicultura, 1889	—
Stătescu G. — Istoria vinătoarei și măsurilor de aplicat în România în privința vinatului, 1889	—
» Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1891	—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic și aplicarea lui	—
» Paralel din punctul de vedere silvic între Austria și România	—
» Pășunatul în pădurile Statului	—
» Dare de seamă asupra lucrărilor congresului internațional de silvicultură din 1900 de la Paris	—
Teodorescu T. N. — Înspădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1899	—
Dein. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre, 1893	—

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

FONDATA IN 1886

APARE O DATA PE LUNA

SUB INGRIJIREA COMITETULUI DE REDACȚIUNE

COMPUS DIN D-NIȚI:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

Cu concursul d-ilor M. Anania, O. Boiu, Al. Bulgăreanu,
Fl. Davidescu, I. C. Eleuterescu, Er. C. Gheorghiu, D. Ionescu-Zane, Ilie
Păunescu-Circea și B. N. Pretorianu.

PREȚUL ABONAMENTELOR

10 lei pe an, pentru membrii Societății și studenți.

12 lei pe an, pentru persoane particulare.

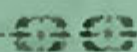

PREȚUL ANUNCIURILOR

12 lei o pag., 6 lei $\frac{1}{2}$ pag.
și 3 lei $\frac{1}{4}$ pag.

Dacă anunțul se repetă în 5 numere, se face o reducere de 25%, în 10 numere reducerea este de 40% și pentru tot anul reducerea este de 50%.

Orice corespondențe privitoare la Societate și Revistă cum și trimiterea cotizațiilor și abonamentelor, se vor adresa str. Știrbel-Vodă, No. 3, București.

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GOBL

20, — STRADA DOAMNEI, — 20

(Biserica Kalinderu)

1903.

S U M A R U L

Conferințele silvice.

Vinzarea produselor pădurărești, de MIHAIL ANANIA

Studiū asupra împăduririi nisipurilor din România (urmare), de ERNEST C. GHEORGHIU

Raportul D-lui Inspector-general. Dr. Gr. ANTIPA

Comunicări și Fapte diverse.

Informațiuni, de

Clima lunii Februarie 1903 st. n., de Institutul Meteorologic

Acci din D-nii membrii sau abonați, cărora le lipsește unul sau mai multe volume din colecția „**Revistei Pădurilor**”, pot obține un volum broșat din ori-ce an, pe prețul de 6 lei, adresându-se la sediul Societății.

A apărut:

VÎNĂTOAREA ÎN ROMANIA

DE

ERNEST C. GHEORGHIU

și

Dr. S. C. GHEORGHIU

Diplomat al școlii forestiere din Nancy și

Medic Primar al spitulelor Sf. Spiridon din Iași

Diplomat în agronomie

Sub-Inspector silvic al Statului

Lucrare premiată de Academia Română
și tipărită sub auspiciile și cu cheltuiala Societății „Progresul Silvic”
Cu 210 ilustrațiuni în text

PREȚUL 5 LEI

CALAUZA SILVICULTORULUI

PE ANUL

⇒ 1902 ⇐

(CU O HARTA FORESTIERA)

DE

B. D. NEAGOE

SILVICULTOR ȘI INGINER HOTARNIC

Prețul Lei 3.

Domnii membrii și abonați, cari și-au schimbat locuințele, sînt rugați a comunica aceasta din timp, spre a li se trimitte Revista la nouile adrese.

CONFERINȚELE SILVICE ¹⁾

Domnule Ministru,

Domnilor și scumpi colegi,

Intruniți astă-seară pentru a asculta cea d'întîiu din cele trei conferințe anuale ale societății «Progresul silvic», vă salut Domnilor și scumpi colegi și vă mulțumesc pentru graba, cu care ați răspuns invitațiunei noastre.

Nu mai puțin exprim aci mulțumirile mele, împreună cu ale tuturor membrilor societății noastre, colegilor Tănăsescu, Anlonescu și Guguianu, cari 'și-au luat frumoasa sarcină de a ne întreține despre subiectele alit de interesante, ce au ales. Indemnați de dragostea ce poartă prosperării societății silvice, n'au cruțat, de sigur, nici o osteneală pentru a trata aceste cestiuni din toate punctele de vedere, alit pe baza experiențelor D-lor proprii, cil și a celor ce s'au făcut în alte părți.

Sint peste 13 ani, Domnilor și scumpi colegi, de cind se urmează acesle conferințe. In acest răstimp am avut satisfacțiunea să văd, că răspund unei necesități reale și să constat că au fost înlîmpinate de loți cu o căldură din ce în ce mai mare, ca unele cari contribue la răspindirea multor cunoștințe folositoare și la adincirea individuală a diferitelor cestiuni de interes general. O dovadă despre aceasta este și numărul insemnal în care ne-am adunal azi, număr care mă bucură și 'mă dă siguranța că am apucal o cale bună.

¹⁾ Această cuvîntare a fost rostită în seara de 8 Martie a. c. de D-l Ion Kalinderu, Președintele societății, cu ocazia deschiderei seriei conferințelor din acest an.

In legătură cu acelea am mai observat însă, că conferințele, deși variate, au fost ținute, cu puține excepții, cam tot de aceleași persoane. E drept! că foarte mulți din cei-alți colegi au închinat o rodnică activitate organului «Revista Pădurilor», ar fi însă de dorit să avem plăcerea a asculta și pe alți din colegii noștri. Pentru aceasta fac cele mai călduroase urări și nu mă îndoiesc, că stăruind cu loții și în ce privește conferințele, ne vom apropia tot mai mult de realizarea scopului nostru, care e atât de frumos, de nobil și aducător de foloase pentru corpul silvic ca și pentru țara întreagă.

*Cu acelea dau, cu voia D-lui Ministru, cuvîntul D-lui Tănăsescu pentru a desvolta conferința la ordinea zilei: **Despre Valea Lotrului** ¹⁾.*

VÎNZAREA PRODUSELOR PĂDURĂREȘTI

Chestiunea pe care voesc a o pune în evidență și care are nevoie de o modificare radicală, este vînzarea produselor pădurărești.

Produsele pădurărești după cum se știe sînt divizate în două mari grupe: *Produse ordinare și produse extraordinare.*

Produsele ordinare se sub-divid și ele în două părți: a) *Produse principale* și b) *Produse secundare, accesorii și colaterale.*

Produsele extraordinare s'ar putea divide și ele în două părți, anume: a) *Produse extraordinare regulamentate* și b) *Produse extraordinare accidentale.*

Produsele ordinare sînt acelea care formează baza veniturilor budgetare anuale în materie de pădure. De la buna lor aranjare depinde în mare parte constantul raport între venituri de la un an la altul.

1) In numărul viitor vom publica conferința D-lui M. Tănăsescu.

Produsele extraordinare sînt menite în prima linie a umplea un gol în budgetul Statului, în un moment neprevăzut, — sau de a-l spori eventual mai mult de cît de ordinar în un an. Pe existența acestor produse însă budgetul țării nu se poate rezema sub nici un cuvînt.

Să vedem ce produse putem considera în fie-care grup și sub-diviziunile lor, și cum ajunge ca valorile acelor produse să intre ca venit în budgetul țării.

A) Produsele ordinare.

Am văzut că aceste produse se subdivid în: a) *Produse principale* și b) *Produse secundare, accesorii și colaterale*.

I. Ca *produse principale* se consideră parchetele, fie pe suprafață sau număr de arbori, ce anual se eliberează spre tăiere. Aceste parchete urmează să fie adevărata posibilitate a pădurilor, regulamentată după speciile ce compun masivele, starea de vegetațiune, proveniența, situațiunea și mai cu seamă după natura proprietarului.

Dacă această posibilitate ar fi bine studiată pentru toate pădurile țării, atunci s'ar ști cu certitudine cîtă suprafață avem de exploatat anual în crîng sau în lăstari, cîtă în codru regulat și cîtă în codru cu tratamentul grădinărit — acum de curînd înlocuit în unile păduri prin tratamentul tăierilor rase.

În acest caz vînzarea parchetelor anuale, care nu sînt alt-ceva de cît posibilitatea pădurilor ce le posedă Statul — căci facem abstracție de cele ale particularilor — ar da o sumă aproape fixă anual, sau cu o mică variație de la an la an, dar tot-d'a-una crescîndă.

Cum se face vînzarea acestor parchete se știe de toată lumea. Pe baza art. 45 din legea comptabilităței generale, Statul scoate în vînzare prin licitație publică — actualmente cu oferte închise, — parchetele anuale, publicînd ținerea licitațiunilor în centrele cele mai importante ale țării, reședințe de Regiuni silvice ca: Iași, Bacău, Birlad, Buzău, Ploești, București, Pitești, Slatina, Craiova și Constanța. Parchetul este vîndut cînd rezultatul licitațiunei este egal sau superior estimației, contrar nu. Dacă nu se vinde parchetul la prima, a doua și a treia licitație, se revine asupa lucrărilor în genere reducîndu-se estimația. Dacă nici după alte trei licitații nu

se vînd parchetele în cestiune, se revine din nou asupra lucrărilor ori mai reducînd estimația sa și scoțîndu-se din vînzare.

Dacă e bun sau nu acest procedeu, să discutăm.

Să vedem : Pentru ce s'a scos în vînzare niște parchete ce nu se pot vinde ? și, dacă s'a scos în vînzare parchetele pe baza unor studii făcute de persoane competente, aprobate și găsite bune de atîtea somități silvice, de ce se tot revine asupra estimației pînă în fine se vînd cu prețul cel mai mic posibil ? Sînt pădurile noastre degradate în așa stare în cît trebuie să ne scăpăm de ele cu orî-ce preț ?

La prima întrebare răspunsul este acesta : În general, după cum s'a urmat pînă acum, s'a scos în vînzare păduri sau părți de păduri, nu după necesitățile economice ale lor sau după facultatea de producțiune a solului, ori mai bine zis adevărata posibilitate a pădurei grupată în unul sau două puncte ; ci tot-d'a-una s'a dispus și actualmente de nevoie încă se urmează tot așa, că așa să se facă și s'a făcut. Totul cu tendință ca nu cum-va să scadă veniturile, fără preocupare de starea, în care rămîn masivele ; și, de o dată ne pomenim că în o pădure ce nu ar putea suporta de cît o singură exploatare cu N posibilitate anuală, punem în vînzare pădurea în trei sau patru puncte diferite, care întrec de două și trei ori posibilitatea normală. Și cum în genere la munte nu sînt brațe atît de numeroase pentru muncă, și nici locuri accesibile exploatarei, este evident că avînd una sau două exploatări angajate, care ocupă deja pe puținii lucrători din satele vecine, cum și drumurile de exploatare, a treia și a patra exploatare să rămînă nevîndută — căci, fie-care cumpărător se gîndește cu ce are să lucreze și pe unde are să scoată lemnul cînd lucrătorii și drumurile sînt ocupate de prima și a doua exploatare. Iată dar niște lucrări, care de la început au menirea a nu avea un finit favorabil scopului ce se urmărește.

Din punct de vedere al ținutului sau regiunii de situațiune a pădurilor, iarăși se întîmplă ca unele parchete să nu se vîndă de la multe păduri. În genere lemne pentru foc au toate pădurile începînd cu cele de la cîmp pînă sub poalele munților unde cresc rîșinoasele. Dar, nu e mai puțin adevărat că multe din aceste păduri posed și lemn de lucru

și din nenorocire mult se exploatează tot ca lemn de foc; și, aceasta se întâmplă mai ales cu pădurile pe lângă orașele mari consumătoare. În acest caz este natural ca pădurile cu lemn eminent pentru foc — mai depărtate de oraș — să rămână nevândute, când cele din jurul orașelor — ce ar trebui să fie cultivate în lemn de lucru de care duce atîta lipsă orașele — dau tot lemn pentru foc; — ba încă dau nu numai pentru consumațiunea locală, — ci, ca mai aproape de drumurile de fier — forțînd posibilitatea — duc și mai departe lemnăria furnizînd direcția C. F. R. așa în cît ia și puținele debușuri ce ar fi putut avea pădurile mai depărtate de orașe.

În acest caz posibilitatea pădurilor nefiind aranjată după speciile ce compun masivele și necesitățile economice ale pădurilor din o regiune sau ținut dat, ci mai mult pe interese pecuniare — cu tendința de a mări veniturile prin ce se poate mai ușor, este natural ca Statul cîștigînd în o parte să piardă îndoit sau întreit în alte părți, — deci unele păduri să rămână neexploatate, pe cînd altele stoarse la extrem. Iată dar alt caz, din multe alte, cînd parchete scoase în vînzare, după mai multe licitațiuni și scădere de prețuri, trebuiesc scoase din vînzare.

La a doua întrebare, răspunsul este cam delicat. O sumedenie de împrejurări vin pentru a forța reducerea de prețuri și vînzare sub estimația pe care noi o credem convenabilă. Nu voi vorbi de acele împrejurări, fiind bine cunoscute tuturor celor ce se interesează de soarta pădurilor. În a doua linie, este și vina serviciului, că se grăbește de a scoate în vînzare parchete și după simpla cerere, sub diferite pretexte, a unor interesați, care în general numai oneste nu sînt, așa că adese-ori se întâmplă chiar, dacă li s'a satisfăcut cererea, nu se prezintă la licitație.

Din toate cele arătate pînă aci, rezultă că Statul în mare parte din cazuri — prin vînzarea parchetelor anuale nu și primește adevărata valoare sau nu vinde de loc; — și aceasta din cauza sistemului de vînzare, absolut prin licitație de a dreptul din pădure fără a încerca și alt sistem, cum se face și în alte părți d. e. *vînzarea în depozit*, adică dacă la prima și a doua licitație nu ese prețul estimațiunei, Statul să nu recurgă numai de cît la scăderea prețului — căci inconștient facem pe placul celor interesați care, prin neprezentare la

concurență, speculează cazul reducerii estimațiunii, — ci se recurgă la a exploata singur în pădure și a vinde apoi marfa extrasă la locul de depozit sau schelă. Ori, vânzarea să se facă pe metru cub lemn fasonat predat la schelă sau loc de depozit, înainte de tăierea pădurei, rămîind ca Statul să execute toate operațiunile de tăiere și transport pînă la schelă.

Nici o pierdere n'ar încerca Statul prin aceste sisteme. Comerțiu în detaliu nu face, căci tot în bloc vinde produsul unui parchet. Din contră ar avea ocaziunea să ocupe cu lucrările atîta lume specială, care prin sistemul de vânzare actual, rămîne fără ocupație. Căci un antreprenor nu se gîndește nicî-odată a-și aduce în serviciu la exploatare un om special român, mai degrabă aleargă la streini profani, cu numele numai special, cari bucuroși că au hrana zilnică, — se supun stăpînului ce face pe cunoscătorul — și fie că nu știe, fie că nu voește a îndărătnici pe stăpîn, face tot ce acesta 'i poruncește, și iată de ce atîți antreprenori păgubesc sume enorme în exploatarea de pădure. Aceste sisteme ar mai împiedica tendința unor speculanți, de a deprecia pădurile sau împiedica venirea altor cumpărători spre a nu le jigni interesele. Valoarea pădurilor s'ar mări.

Insă pentru ca Statul să poată face acest pas, trebuie mai întîi să-și reglementeze posibilitatea pădurilor ast-fel în cît să nu aibă nicăiri pus în exploatare mai mult de cît ceea ce anual produce pădurea, — și nicî-o-dată posibilitatea să nu fie divizată în mai multe puncte în aceeași pădure, — cel mult în două se va diviza posibilitatea, și chiar de s'ar simți necesitatea acestei diviziuni a posibilității în două, vânzarea să se facă la una și aceeași persoană. Numai în acest caz putem obține adevărata valoare a pădurei prin vânzare, fiind scutiți exploataorii din aceeași pădure atît de concurența la vânzarea produselor extrase cît și de concurența sau lipsa de brațe la lucrări.

Apoi prin regularea posibilităților vom ajunge și la aceea de a nu oferi pe piață mai multă marfă de cît se poate consuma, cum din contra ne găsim astăzi, cînd din cauza aglomerării în piață a unei prea mare cantități de lemn, nu se poate vinde, nefiind atîtea cereri, cazuri care atrag după ele falimente și de o dată pe nedrept ne trezim cu *nume scos pădurilor că lemnul este rău, copt, cu putregaiu,*

etc., același lemn care în alte împrejurări, se vinde de prima calitate, când nu este aglomerație pe piață. Se știe că oferta de ori-ce produse comerciale fiind în proporție mai mare ca cererea, scade prețul. Deci, nici un câștig nu are Statul când scoate prea multe parchete în vânzare, nu obține mai mult de cât s'ar fi putut obține pe un număr mai mic de parchete, care ar fi împiedicat aglomerarea mărfii pe piață mai mult ca cererea. Din contra, pe lângă că vinde mai puțin, Statul pierde și prin faptul că și epuizează mai iute fondurile.

Că pădurile — la munte — sînt bătrîne, coapte și trebuiesc exploatare mai curînd pentru ca să nu se piardă și ceea-ce a mai rămas, după cum susțin unii interesați mai cu seamă, după mine sînt curate gogoși de amăgit copiii. Pădurile virgine cum sînt azi, așa s'aun succedat de veacuri și tot așa se vor succeda multe veacuri de nu le vom tăia. Pe o suprafață dată volumul rămîne același, — în locul unui bătrîn căzut rămîne un matur, ce câștigă în volum, iar alături de acesta se dezvoltă un tînăr și din nou apar sub tînăr alți puișori; întocmai ca și în omenire. Nimic nu motivează credința ce se lansează, că de nu vom exploata acum pădurile virgine de munte, peste 20, 30 sau 50 ani nu vor mai exista. Trecutul ne arată contrariul. Deci fără grijă putem reglementa exploatarea lor pentru 100 și 140 ani de pe acum, căci nu va pieri nimic din volumul dat pe o suprafață împădurită oare-care, în mod normal, afară de cazuri neprevăzute. Și așteptînd mersul normal al exploatărilor, nu riscăm nimic.

II. *Ca produse secundare* în o pădure vom considera : produsele curățiturilor de pueți, frunzară sau nueliș, de specii inferioare ca : smeur, plop, salcie, alun, arin, mesteacăn, din coprinsul parchetelor exploatare, în scopul protejării speciilor de valoare ; — răriturile atît din parchetele exploatare, cînd speciile au ajuns în stare de păriș și stâlpiș — și aceste operațiuni se fac în scopul de a împedeca lupta de existență între specii sau indivizii de aceeași specie, și profităm la timp de un material menit a pieri — cum și rărituri în parchetele nevîndute încă, în care se simte necesitatea extragerii unor indivizi rău crescuți, în scop a favoriza însemîntarea solului ori a împedeca jena ce fac altor indivizi de mare valoare.

Ca produse accesorii vom considera uscăturile pe jos sau în picioare, dărîmăturile de vînt izolate, fructele pădurei,

rășină, scoartă de arbori, — pueți vii de prin pădure pentru plantația parcurilor sau grădinilor de ornament.

Ca produse colaterale o a treia sub-diviziune, în care vom considera toate acele produse care, dacă nu sînt rezultatul cultivei propriu zis al pădurei, dar prin faptul protecțiunei la care este supusă pădurea prin pază, aranjament de exploatare, etc., iaă naștere și aceste produse ca: fînul de prin poeni sau plantații, mușchii pădurilor, bureții, — vînatul, pescuitul, — case, bordeie, canaluri părăsite, — închirieri de case pădurărești, — drept de folosință a apelor.

Să vedem cum se vînd astăzi produsele secundare, accesorii și colaterale.

Tot după art. 45 din legea comptabilităței generale a Statului. Nimic nu se deviază de la această lege de și toți sîntem convinși că numai roade bune nu dă în materie de economie silvică.

Și aci ca și la produsele principale se fac recunoașteri mai întîi asupra necesităței d'a se efectua oare-care operațiunii culturale ca curățiri sau rărituri, ori extracțiunii de arbori uscați sau deperizanți; — se formează studii, acte estimate de către șeful de ocol, — merg la regiune spre a fi verificate, — se întorc la șeful de ocol ori cu autorizarea de a se vinde ori spre a se modifica. În fine se ține licitația la începutul lunei odată, pentru a nu reveni cu altă licitație de cît în aceiași zi a lunei viitoare, în caz dacă nu s'a vîndut la prima licitație. Dacă se dă la o licitație prețul estimațiunei sau ceva mai sus, se aprobă vînzarea, contrar se încearcă trei licitațiuni, în trei luni consecutive și dacă nu se vînd aceste produse, se revine asupra estimațiunei sau se ordonă vînzarea prin bună învoială.

Avantajios este oare acest procedeu? Nu! Și iată de ce:

1. Să luăm în discuție produsele secundare. Operațiunile de curățire a parchetelor nu se pot lăsa pe mîna unor persoane streine specialităței silvice, căci aceasta avînd interesul a-și procura materialul cel mai bun, ar tăia din parchet tocmai ce ar trebui să rămînă cu toate condițiunile de care ne-am îngrădi; — decî lucrarea urmează — pentru interesul pădurei — a fi făcută în regie sub conducerea directă a personalului priceput al Statului. Admițînd că la o pădure s'a efectuat lucrări de curățire în un parchet, și că

a rezultat 1000 care nueue de alun, plop, salcie, mesteacăn ; că lucrarea s'a terminat prin Ianuarie. Ce se întâmplă cu vânzarea acestui material prin licitație publică ? Întîi șeful de ocol face acte estimative și cantitative ale materialului de care dispune și-l trimite la regiune, — aci un silvicultor-șef însărcinat cu controlul aceluși ocol trebuie să verifice mai întîi lucrările, — dacă dînsul se întâmplă să fie la regiune și nu pe teren, atunci se verifică imediat actele, și dacă sînt bine întocmite, dispune vânzarea ; dacă din contră sînt greșite, prea estin estimate, sau prea scump, se înapoesc lucrările pentru refacere. Să admitem cazul cel mai rău, că lucrările se re-întorc la ocol pentru refacere, și că găsește pe șeful ocolului pe teren, nu vine o săptămînă la reședință, — actele staū..., timpul trece..., în fine venind, reface actele, le înapoiază iar la regiune spre verificare, — aci silvicultorul-șef e pe teren, staū pînă ce vine dînsul și le verifică, — autoriză în fine licitația ; — se întorc apoi iar la șeful de ocol care trebuie să publice licitația. Regulamentul nu permite ținerea unei licitațiunii înainte de a fi publicată cu cel puțin 5 zile libere. Fiind-că acum sînt fixate și publicate prin *Monitorul Oficial* în mod permanent zilele, în care la fie-care pădure se va ținea licitație, — actele venite la ocol pentru a se licita să admitem că sosesc cu un timp prea scurt, 2 zile înainte de ziua fixată, sau imediat după ziua fixată pentru licitație la acea pădure. In atare caz se așteaptă sosirea zilei din luna viitoare pentru a se licita. Admitem că pînă să vină actele definitiv aprobate pentru ținerea licitației a trecut luna Februarie și parte din Martie, căci am admis că lucrările de curățire s'aū terminat în Ianuarie ; — în acest cas prima licitație se ține la începutul lui Aprilie. Presupunem că la prima licitație de și se prezintă concurenți nu dau prețul estimațiunei, atunci rezultatul nu se aprobă și se dispune ținerea unei alte licitații. Se publică prin luna Maiū altă licitație ; — acum timpul fiind înaintat nu se prezintă nimeni la licitație — căci materialul fiind numai pentru nueue, cei ce aū avut nevoie de asemenea material s'aū aprovizionat prin Martie și aū și făcut gardurile pînă prin mijlocul lui Aprilie, — în Maiū locuitorii aū alte ocupațiuni ca plugăria, prășila, etc. nu gardurile. Și odată scăpată vânzarea la timp a unor ast-fel de produse, rămîn pierdute definitiv pentru destinațiunea ce aveaū, căci

în timpul verei se coc nuelile întru atîta în cît nu mai sînt bune de cît pentru foc — și atunci cu totul depreciate cu 20 sau 35 bani carul în loc de 1 leu 50, 2 lei ce s'ar fi putut lua la timp prin altă formă de vînzare. După un șir de alte licitațiuni se ordonă vînzarea prin bună învoială ca ultim refugiū, după care nepulîndu-se vinde nici așa se scot din vînzare, rămîind material pierdut, care se ridică de locuitorii angajați la uscături dacă mai găsesc ceva bun.

Ceea-ce se întîmplă procedînd ast-fel cu nuelile, se întîmplă și cu arborii obținuți prin aplicarea răriturilor și parchetelor exploatare, cînd tăierile s'aū făcut în regie sau cu arborii deperizanți din parchetele nevîndute.

S'ar putea zice pierderi cu forme, și totul sub scutul legii comptabilităței generale a Statului, articol care de n'ar fi aplicat la păduri, ar întrei cel puțin venitul lor.

Dacă operațiunile de rărituri nu se fac de Stat în regie, ci se marchiază arborii spre a se vinde licitativ din picioare, atunci se întîmplă că dacă aceste operațiuni sînt făcute în parchete tinere, arborii nu se vînd nici-o-dată căci toți cumpărătorii se tem de prejudiciu ce ar face la arborii rămași nemarcați, — și deci după cîți-va ani să renunțăm la vînzare. Dacă s'aū marcat arborii prin rărituri în masivele bătrîne și sînt în stare de depericiune, aceștia aū aceiași soartă ca și parchetele anuale. Și de ce? Pentru că și operațiunea răriturilor — ca și operațiunea scoaterii în vînzare a parchetelor, trebuesc supuse la aceleași reguli. Deci, răriturile urmează să aibă o normă, o posibilitate fixă anuală, cu menire de a nu scoate în vînzare mai mult de cît se poate vinde în localitate, — căci pentru aceste produse — în mod normal — n'am putea avea ca consumatori de cît populațiunea locală. Antreprenorii streini nu se apucă de o întreprindere care să nu'i realizeze beneficii mari în altă parte de cît cea locală, deci specula rezemată pe un număr mai mare de arborii de altă natură ca acel dat de operațiunea răriturilor rațional aplicate. Prin rărituri nu putem scoate în vînzare de cît arborii care aū menirea a fi coplesiți de cei mai viguroși, atinși de vre-o boală, rupți la vîrf, sau care împiedică dezvoltarea altora de mare valoare însă în curînd exploatabili.

De regulă o reglementare în felul acesta prin păduri nu avem — de cît în prea puține cazuri, ce nici nu mai pot fi

citare, — iar șeful de ocol sub impulsivitatea ordinilor, și a friciei de a nu-i se imputa inactivitatea — cînd de alte produse nu poate vinde — de o dată se apucă de marcat arbori într'un canton, care ar putea forma obiectul exploatărilor principale ordinare ceva mai tîrziu; — și tot așa în fiecare an vînzînd la speculanți, care nu se mulțumesc numai cu arbori în depericiune, cîte 600 pînă la 1000 de arbori și mai bine sub cuvîntul *deperizanți*, ne pomenim că la un moment dat cînd trebuie să aranjem exploătările pentru un nou period, nu mai avem unde le aranja, — pădurea fiind exploatată.

Acest procedeu depreciază valoarea pădurei, căci — fiind în aceeași pădure și parchete regulate și vînzări de arbori deperizanți ca produse culturale — ambele cu tendință a se consuma pe piețe depărtate nu locale, — ba încă în multe cazuri se scot în vînzare arbori deperizanți în mai mare cantitate ca arborii dați spre tăiere în parchete regulate; — este natural ca antreprenorii la vînzarea parchetelor să țină compt de aceste împrejurări, și să dea un preț cu mult mai mic de cum ar trebui, știind că are să aibă concurenți atît la desfacerea materialelor estrase cît și prin brațe sau care la lucru în pădure.

2. La vînzarea arborilor uscați pe jos sau în picioare ori doborîți de vînt în mod izolat, fructele pădurei, etc. — se procedează în acelaș mod prin licitație publică. Aceiași soartă au 30% din atare produse ca și nuelile, ce am discutat la punctul 1. Mai rău încă în unele cazuri, căci — în genere arborii uscați sau dărîmați pe jos de vînt sau de alte împrejurări, dacă sînt de specie rîșinoși pot fi întrebuițați în primul an pînă nu apucă cari a se vîri adînc în lemn — transformîndu-i în doage, șindrilă, draniță, etc. — după un an nu se mai pot vinde — ori-ce mod s'ar întrebuița, de oare-ce se găuresc foarte mult de cari, — iar ca lemn de foc nu se rentează a-i exploata.

3. Produsele colaterale prea puțin și în rari cazuri se vînd sau se arendează prin licitație publică. Pentru finul din poeni sau plantații în genere se fac contracte prin bună învoială de cu primă-vară, sub formă de arendări a poenilor, — iar prin licitație se vînd numai finurile obținute prin procurarea în dijmă sau cu plată. Grație procedeuului de a se arenda sau vinde prin bună învoială — în prima linie a acestor produse, în rari cazuri se întimplă că o po-

iană să rămână nearendată, — și dacă nu se obține ceva mai mult — dar același preț se obține din an în an.

Pentru cele-l'alte produse colaterale ca : mușchii din pădure, care intră în ornamentarea diferitelor obiecte — mobile, — bureții care sînt un articol destul de important în comerțul băcăniilor ca hribii sau minătărcile — nu sînt luate în seamă la augmentarea cifrei anuale budgetare. Vînatul, prin dispozițiuni regulamentare a legii poliției vînatului se concesionează pe 3, 6 și 12 luni, sau se arendează licitativ pe un period de mai mulți ani. Inșă cum vîntătorile se fac mai mult de braconieri — serviciul este neputincios, față cu mijloacele de care dispun aceștia, de a pune mîna pe ei și a-i constrînge să facă angajamente sau a-i da judecăteli. Braconierul de se duce cu vînatul în oraș, nimeni nu'l împiedică sau întrebă de unde'l are, — de se încearcă vre-un polițist a'și face datoria, imediat este luat în apărare de persoane amatoare de a consuma vînat, care de regulă 'i apără și înaintea instanțelor judecătorești, dacă sînt dați judecăteli. Plata apărătorului 'și o face tot cu vînat furat. Dacă vine în sat braconierul, 'l vezi tot-d'a-una cu mîna goală, noaptea intră în pădure. noaptea iese cu vînatul, — pușca 'și o ține ascunsă în pădure, prin scorburi de copaci.

Pescuitul pe pîraiele din pădure aceiași soartă are ca și vînatul. Prin regulamentul bazat pe legea pescuitului se eliberează permise pe $\frac{1}{2}$ și un an cu prețuri fixe de 10 lei pe an. De ochii lumii și a păzitorilor vin 2 sau 3 pescari braconieri de se angajează, scot cîte un permis pentru anumite pîraie, — iar pe pîraie la pescuit — pe lîngă acești 3 angajați mai pescuiesc 10 sau 15. Acești neangajați nu se pot prinde — de cît foarte cu greu și cu multe sacrificii: *a)* că pădurea e prea mare, cu prea multe pîraie cu pești, și de personal supraveghetor nu se dispune în mod suficient; *b)* că pescuitul păstrăvului mai ales se face noaptea; *c)* că braconierii fiind mulți, orî-ce mișcare a pădurarilor păzitori e supravegheată de ei la timp.

Case, canaluri de lemn pîrasite, aū aceiași soartă de multe ori ca și a arborilor uscați și doborîți de vînt în mod izolat. Licitarea, ... și apoi după putrezire, vînzarea prin buna învoială și în fine scoaterea din vînzare.

(Va urma).

Mihail Anania.

Silvicultor-Șef.

STUDIU

ASUPRA

ÎMPĂDURIREI NISIPURILOR DIN ROMÂNIA ¹⁾— Urmare ²⁾ —**Situațiunea, suprafața și numirea localităților unde se găsesc în România nisipurile.**

La noi le găsim sub forme de adevărate dune sau șiruri de dealuri, îndreptate de la apus spre răsărit, aproape paralele unele cu altele, atingând rare-ori 25^m. înălțime, ele au cel mai des, între 5—12^m. altitudine.

Regiunea cea mai importantă care conține asemenea nisipuri, se află în Muntenia, începând de la Turnu-Severin (Deveselu) și continuând până la Corabia, apoi tocmai în delta Dunărei.

Dunele Dunărene, nu sînt tocmai primejdioase, de oare-ce mișcarea lor de înaintare este înceată, și o mare parte dintr'insele, sînt pînă acum plantate sau oprite, printr'o vegetație ierboasă spontană; într'un viitor nu depărtat, ele vor fi cu desăvîrșire împădurite, și ast-fel, orî-ce primejdie va fi înlăturată, căci, pe lângă acțiunea nenorocită ce au asupra climei acelor localități bîntuite de secete îndelungate și de călduri nesuferite, sînt mai păgubitoare, prin potmolirea terenurilor cultivabile, din direcția mersului lor, pe care le stirpește.

Nisipurile din Muntenia se pot împărți în 4 grupe, după cum colegul nostru Zane le indică în studiul tipărit în 1900 și anume:

Grupa I-a Deveselu lângă T.-Severin, cuprinde aproape 2500 hectare proprietatea Statului (nisip mișcător).

Grupa II-a cuprinde nisipuri fixate deja, aparținînd mai multor proprietari mari, între care domeniul *Fătulele* și *Dâncea*, proprietăți ale Prințului Al. Știrbei, împădurite, în suprafață de peste 1000 hectare și situate pe lângă Dunăre.

Grupa III-a se găsește mai jos în lungul Dunărei și anume la *Maglavit* (1380 hect.) aparținînd Epitropiei Bisericeii Madona-

1) După Wessely și Hüffel, cu câte-va note din Chivulescu («Impădurirea nisipurilor de la Maglavitu»).

2) Vezi *Revista Pădurilor*, pe Ianuarie 1903.

Dudu din Craiova, plantat tot; *Calafatu* (în delimitarea locuitorilor și moșia Calafat), *Desa*, *Poiana*, *Ghidiciu*, *Seaca*, *Nedeia* și *Pisculenă* (proprietăți particulare); iar *Ciupercenă* și *Piscu Tunară* (proprietatea Statului) toate în județul Dolj.

Grupa aceasta se ține lanț de grupa a patra de-a lungul Dunării și are în total o suprafață aproximativ de 11.000 hect. din care s'a plantat 5250 hect. la Ciupercenă și Piscu-Tunări până la 1900.

Grupa IV-a coprinde ca 11.000 hectare, aparținind Statului, Domeniului Coroanei, Epitropiei Așezămintelor Brincovenești și la diferiți particulari.

Aceste nisipuri, sînt situate în județul Romanați; focarele cele mai mari sînt pe proprietatea Statului *Potelu*, *Ianca*, *Urzica-Cotenă* și *Praporu*, în suprafață ca 6000 hectare, *Sadova* (Domeniul Coroanei), *Dăbulenă* (Epitropia Așezămintelor Brincovenești) și la mai mulți proprietari particulari, pînă aproape de Corabia.

Deci în total se găsește în Muntenia aproape 25.500 hectare nisipuri mișcătoare, din care ca 9000 hectare proprietatea Statului, ca 7000 hectare proprietatea Domeniului Coroanei, iar restul ca 9500 hectare proprietatea Așezămintelor Brincovenești și pe proprietățile diverșilor proprietari particulari, moșneni sau împroprietăriți.

Dacă coborîm cursul Dunării de la Corabia înainte, nu mai întîlnim nisipuri pînă la delta ei, de oare-ce, malurile sînt joase și lunca plină cu bălți, formează în mare parte mlaștină, livezi sau șesuri cultivabile.

Afară de nisipurile înșirate pînă acum, în România mai avem cîte-va puncte izolate în delta Dunării și anume:

- 1) *Letea* la Nordul Sulinei ca 500 hectare.
- 2) *Cara-Orman* la Sudul Sulinei ca 1000 hectare.
- 3) *Sf. Gheorghe* pe malul mării ca 1000 hectare, coprinse în unghiul Sud-Estic al deltei, deci în total ca 2500 hectare, aparținind toate Statului.

Mai găsim cîte-va mici pete de nisipuri mișcătoare pe malurile Prutului, ele însă nu sînt primejdioase, sînd de mică întindere, iar suprafețele nu sînt cunoscute, nefiind întreprins vre-un studiu asupra lor.

Din cele mai sus arătate, se poate prețui în total, întinderea nisipurilor mișcătoare din România la 28.000 hectare, din care Statul are cam 50%, Domeniul Coroanei ca 25%; iar restul, diferiți proprietari particulari.

Proprietățile fizice și chimice ale nisipurilor în genere.

Calitatea sau fertilitatea unui sol, să știe că depinde de aceste două proprietăți, cu atât mai importante, cu cât avem a face cu un teren mai mișcător și sărac, în care de multe ori nici o cultură nu poate fi întreprinsă, fără oare-care îmbunătățiri.

Cele mai de căpetenie proprietăți fizice ale solurilor nisipoase sînt:

1° *Puterea de a se încălzi.* — Iată rezultatul obținut după cercetările lui Schübler, asupra unui strat de nisip expus la căldură solară, în luna August la 22—25° R.

	ud.	uscat
Nisip de culoare gălbue	37.2	44.7 (R.)
Argilă pură (gălbue-cenușie)	37.4	44.6
Humus (cafeniu-negru)	39.7	47.4
Pămînt de arătură (cenușiu)	36.9	44.2
Pămînt negru de grădină	37.5	45.2

Din această tabelă vedem că nisipul se încălzește cu 15—19 grade R. mai mult ca aerul, această căldură sporește cu cîte-va grade, cu cît e mai bogat în humus, care îi dă culoare neagră și atrage deci mai puternic razele soarelui; cea mai mare parte din această căldură să piardă însă, prin radiare în stratul de aer de la suprafața solului, căci nisipul este rău conducător de căldură.

Relativ la *puterea de reținere a căldurii*, iată scala întocmită de Schübler:

Nisipul calcoros	100
Nisipul cuarțos.	96
Argila pură	67
Tericiu	49
Pămîntul arabil de cîmp	70
Pămîntul de grădină	65

Deci nisipul curat se răcesce cel mai târziu.

2° *Puterea de absorbție a apei.* — Nisipul dintre toate părțile ce constituie pămîntul, are cea mai mică putere de a absorbi apa, după cum se vede din următoarea tabelă după Schübler:

un metru cub pămînt ud, conține kgr. apă		greutate, volum procente
499	Nisip cuarțos	25—50
875	Argilă pură	70—87
808	Carbonat de calciu mărunț.	85—81
935	Tericiu	190—94
745	Pămînt arătură de cîmp.	52—75
821	» de grădină	89—82

Și aci joacă rolul cel mai important mărimea grăunțelor; căci cu cât el e mai mărunț, cu atât are o putere mai mare de absorbție pentru apă, care putere sporește prin amestecul cu argilă și calciu și mai mult încă, dacă conține tericiu.

3° *Higroscopicitatea*. — Este proprietatea ce au solurile, în virtutea căreia rețin mai mult sau mai puțin apa.

Nisipul se usucă mai repede dintre toate elementele ce constituiesc pământul; prin prezența unei cantități îndestulătoare de argilă și humus, el câștigă mult în puterea de a reține apa. Cu cât însă grăunții sînt mai mari și aceste două elemente lipsesc, cu atât este mai expus la uscăciune, după cum rezultă și din tabela următoare după Schübler:

	Din 100 părți de apă absorbită, se evaporază la 15° Reaumur, în interval de 4 ore.
Nisip cuarțos pur	88.4
Argilă pură.	81.9
Calciu pulverizat	28.0
Tericiu.	20.5
Pământ arătură de cîmp	32.0
» de grădină	24.0

Deci cu cât nisipul e mai mare la fir și evaporațiunea este mai puternică.

4° *Permeabilitatea*. — Este proprietatea mai mult sau mai puțin mare ce o au solurile, de a lăsa apa să se strecoare în jos și care proprietate, e cu atât mai pronunțată, cu cât un sol e mai poros (mai nisipos sau pietros). — Pe asemenea teren, afară de ploile excepțional de mari și repezi, nu se vede nici-odată apă băltind și cînd se întimplă o ploaie mare, neputînd pătrunde imediat în adîncime, curge la suprafață, producînd numeroase mîncături.

Ușurința cu care apele pot pătrunde în pământ, depinde de mărimea grăunțelor; cu cât nisipul e mai mare la fir, cu atât e mai repede și scurgerea.

Kerner făcînd experiențe, găsi că un strat de 15—20 cm. nisip pur, poate fi pătruns de apă în 2—20 minute.

Nisipurile amestecate cu argilă, tericiu sau alte elemente, se comportă cu totul alt-fel, lăsînd apa să filtreze cu mult mai greu; ast-fel într'un sol cultivabil, nisipo-argilos diluvial, (pentru sfeclă). Grouven găsi, că abia în 2 ore a putut pătrunde 72 grame apă, un strat de 24 cm. grosime.

5° *Capilaritatea*. — Este proprietatea fizică ce au solurile în virtutea căreia ele pot suge apă din adîncime.

Iată tabloul format de Meister în această privință, pentru diferite soluri.

	după $\frac{1}{2}$ oră	după $6\frac{1}{2}$ ore	după $21\frac{1}{2}$ ore
Sol argilos	34	115	200
Humus	40	114	177
Pământ de grădină	29	98	161
Nisip cuarțos	44	97	117
Sol turbos	26	57	114
Sol nisipos	45	66	90
Sol calcinos	6	54	70

Aceste date corespund cu observațiunile generale, rezultând că, nisipurile au o mare putere de capilaritate, în virtutea căreia absoarbe mai multă apă din paturile inferioare în cele superioare, de cît lasă să treacă de sus în jos, cînd cade în cantități mari, din cauză că, în acest din urmă caz, aerul conținut între grăunții de nisip, opun o rezistență superioară.

Această proprietate a nisipurilor sburătoare este de multă însemnătate, fiind-că înlesnește ca apa să se ridice la nivelul rădăcinilor, chiar în timpurile secetoase, fără de care de sigur, ar fi cu neputință orî-ce vegetație.

Proprietatea de capilaritate a unui teren, este deci în stare de multe ori să-l amelioreze calitatea lui.

Acestei însușiri fizice, îi datorește superioritatea multe terenuri nisipoase cultivabile.

Orî-ce sol profund, omogen și permeabil, prezintă cu cît săpăm în adîncime, o cantitate de apă din ce în ce mai mare și dăm în fine peste o masă lichidă în punctul unde trece la saturație; această apă se numește „*masa de infiltrațiune*“.

În timp de secetă, nivelul acestei mase de infiltrație scade, și vice-versa, cu cît ploile sînt mai abundente și mai mari, cu atît se apropie de suprafața solului.

În dune, nivelul apei, în virtutea puterii de capilaritate, urmează relieful solului, fără care vegetația ar fi imposibilă pe colinele de nisip. Cînd o depresiune, este destul de profundă ca să atingă nivelul apei subterane, se produce sau un lac, cînd acea văgăună n'are scurgere, sau un curs de apă, care avînd pantă îndestulătoare, se revarsă într'un rîu sau într'un fluviu.

6° *Puterea de absorbție a substanțelor alimentare.* — Nisipul posedă această proprietate fizică, în gradul cel mai mic, după cum rezultă din experiențele lui Grouven, care a găsit că, cu cît un sol conține mai mult tericiu și e mai mărunt în compoziția lui, cu atît

e mai capabil de a absorbi substanțele alimentare și în special amoniacul și oxigenul din aer, mai ales când e ud.

Amestecând nisipul cu alte substanțe care compun pământul, putem modifica în bine acest defect.

7° *Cohesiunea*. — Este proprietatea de aderență unele de altele, mai mult sau mai puțin mare, a particulelor ce compun pământul, sau un corp oare-care. Nisipul posedă această proprietate fizică în cel mai mic grad; ea se mărește prin prezența apei și mai ales a argilei, tericiului și calcarului, astfel că un nisip sburător, devine fix, când conține 4% argilă și 16% calcar sau 10% humus.

8° *Greutatea specifică*. — În tabloul de mai jos, se arată greutatea specifică a diferitelor soiuri de pământuri și care proprietate fizică, depinde de elementele din care sînt constituite:

	greut. specifică
Silice pură	2.653
Nisip calcaros	2.722
Argilă pură	2.533
Carbonat de calciu (mărunt)	2.468
Acid humic	1.370
Pământ fertil arabil de luncă	1.8—2.5 (media 2.18)
» arabil în genere	2.401
» de grădină	2.332
Nisip sburător de dune	2.5—2.9
Idem fluviatil.	2.1—2.65

De unde rezultă că, de mărimea grăunțelor depinde greutatea specifică; care e cu atît mai mare, cu cît nisipul e mai grăunțos.

9° *Scăderea la uscare*. — Nisipul pur nu scade de loc când se usucă, de aceea un sol nisipos, nu crapă nicîdată pe timp de secetă.

Iată după Schübler cum se comportă nisipul vis-à-vis de celelalte părți ale unui sol:

	Scădere în volum procente
Nisipul pur.	0
Carbonat de calciu mărunt	5
Argilă pură.	18.3
Tericiu.	20
Pământ de arătură (cîmp)	12
» » grădină	15

De unde rezultă că, un pământ scade cu atît mai puțin, cu cît are nisip mai mult.

Ernest C. Gheorghiu

Inspector silvic și agricol al Așezămintelor
Brîncovenesti

(Va urma).

RAPORTUL D-lui INSPECTOR-GENERAL Dr. GR. ANTIPA

relativ la Proiectul de budget al Serviciului pescăriilor
pe exercițiul 1903—904

Domnule Ministru,

Aci alăturat, am onoare a vă înainta proiectul de budget al serviciului pescăriilor pe exercițiul 1903—1904.

După cum vedeți, noul budget se prezintă atât la venituri cât și la cheltueli cu modificări considerabile, care însă nu erau de înlăturat de oare-ce tocmai acum cu începere de la 1 Aprilie 1903, activitatea acestui serviciu ia o întindere cu mult mai mare de cât a avut-o pînă acum.

După cum știți, încă de la înființarea acestui serviciu, unul din scopurile principale a fost de a se lua pescăriile cele mai mari din țară din mina arendașilor și a se exploata în regie; aceasta atât în vederea unei exploatare mai raționale, care să conserve și să dezvolte mai bine aceste proprietăți ale Statului, cât și în vederea sporirii veniturilor ce Statul le are de la ele.

În anul 1899 fiind în capul acestui Departament actualul Domn prim-ministru Dimitrie A. Sturdza, sub-semnatul prin referatul meu No. 397 din 26 Martie 1899, am arătat rezultatele frumose obținute cu pescăriile exploatare în regie din Dobrogea, și am propus să se ia în regie și celelalte secțiuni mai mari împreună cu Brateșul și Bălțile Domeniului Brăilei, ce rămăseseră încă pînă atunci arendate.

Pe acest referat al meu, D-l Prim-Ministru, a bine-voit a pune următoarea rezoluțiune:

«Se aprobă cu desăvîrșire concluziunile referatului și prin urmare se vor lua în regie bălțile din Dobrogea secția II, IV și a V-a, precum și pescăriile Brateșului, Domeniul Brăilei, de cînd expiră contractul».

(ss.) **D. A. Sturdza.**

Contractele de arendare a tuturor acestor pescării au expirat încă din anul 1900, însă atunci nu s'au putut lua în regie de cît numai pescăriile din secția II și V-a, de oare-ce pentru celelalte

se prelungiseră încă pe trei ani contractele de arendare în urma legii de la 16 Iulie 1898.

Abia acum expirând contractele de arendare pentru celelalte pescării, urmează să începem 5 exploatari noi în regie și anume: Bălțile secția IV din Dobrogea, Domeniul Brăilei, balta Brateșul, și 2 șanale ale Dunărei (de la gura Botului la gura Ialomiței și de la gura Ialomiței la gura Siretului).

Firește că toate aceste regiї cari vor mări în mod considerabil veniturile Statului, cer și o sporire corespunzătoare a cheltuelilor, atât la fondul de exploatare cit și la personal. Am căutat totuși a organiza lucrurile de la început, ast-fel ca să avem speșele de administrație cit se poate de mici și să ne mărginim în primul an aproape la aceleași cheltueli de exploatare, pe care le aveaș și loștii arendași. Greutatea este numai că la cele mai multe din aceste bălți, girlele de alimentare prin lipsa de îngrijire a arendașilor, au ajuns într'o ast-fel de stare de potmolire în cit e absolut necesar a le curăți imediat, dacă nu voim să le compromitem cu totul producțiunea lor în viitor.

Repartizarea acestor 5 regiї noi am făcut-o ast-fel în cit să nu mai fie nevoie să creăm mai mult de cit o singură administrație nouă pe lângă cele două deja existente: șanalul Dunărei de la gura Botului la gura Ialomiței l'am alipit la secția I și a II-a pe care le completează dindu-le administrației de la Constanța, iar șanalul de la gura Siretului la gura Ialomiței, și secția IV-a le-am împreunat cu bălțile Domeniului Brăilei, Brateșul și Bădălanul și am creat o nouă administrațiune. Administrațiunea de Tulcea va rămine ca și în trecut cu bălțile secția V și VI-a numai fără de Badalan, care fiind legat în mod natural cu Brateșul se va exploata mai comod împreună cu aceasta.

Iată explicarea în detaliu a țifrelor pe care le propun în proiectul de față :

I. Venituri.

După cum se știe, veniturile care se încasează prin serviciul pescăriilor se înscriu în budgetul general al Ministerului la 3 capitole diferite : 1) Bălți și pescuit ; 2) Șanalele Dunărei și 3) Stuhării în Dobrogea.

1. Bălți și pescuit.

La acest capitol se înscriu pînă acum veniturile celor 5 secțiuni (I, II, III, V și VI) de pescării din Dobrogea care se exploatează în regie, venitului din Prut și cîte-va bălți mici rămase nearendate, ca bălțile Badalan, Balta Albă și Balta Tincăbești. La aceste vor urma a se adăogi de acum înainte încă și balta Brateșul, bălțile Brăilei, bălțile din secția IV-a din Dobrogea și cele 2 șanale dintre gura Siretului și gura Botului, care se vor exploata în regie, precum și porțiunea din balta Greaca aparținătoare Statului care e arendată cu 21.100 lei pe an și a trecut acuma sub administrațiunea acestui serviciu. Din nefericire o mare parte încă din bălțile mari ale Statului ca balta Nedeea, Potelu, Călarăși, Fetești-Vărești, Suhaia, etc., continuă a fi administrate de Direcția Domeniilor care le arendează pe toate împreună cu moșiile — ca anexe ale acestora — de și cele mai multe din ele nu aū nici o legătură directă cu moșia și arendașii adese-ori chiar le sub-arendează la alte persoane. La multe chiar s'au vîndut moșiile, ne mai rămînînd de cît numai niște bunuri mici și balta de mii de hectare continuă a rămînea ca anexă acestor bunuri mici și a fi arendată ca moșie. Veniturile acestora din urmă se trec deci toate la capitolul I: «Arenzi de moșii», neputîndu-se preciza încă cit e partea cuvenită anume pentru moșie și cită pentru balta pentru a se stabili o dată care e valoarea și venitul real al tuturor pescăriilor aparținătoare Statului și deci pentru a se ști ce sacrificii e în drept Statul a face pentru ridicarea acestei părți atît de însemnate din averea sa. Această amestecătură de lucruri diferite și de atribuțiuni asupra căreia am avut deja onoarea a atrage atenția prin nenumărate rapoarte, e foarte periculoasă de oare-ce, pe de o parte Statul neputînd cunoaște adevărata valoare a proprietăților sale, e silit să le arendeze cum se întimplă fără nici o bază pozitivă de judecată, iar pe de altă parte bălțile arendîndu-se fără condițiuni speciale pentru menținerea lor în bună stare, cele mai multe se potnolesc și ne amenință ca în loc de zecile și sutele de mii de hectare de bălți productive să avem cu timpul numai niște mocirle și mlaștine infecte. Cel mai bun și mai recent exemplu e balta Brateșul care înainte era vestită de producția ei și pe care acuma am găsit-o într'o stare foarte rea din cauza lipsei de îngrijire și a potmolirei continue a gîrlelor ei.

Pentru anul viitor am evaluat veniturile de la acest capitol la 1.916.000 lei. Am prevăzut deci asupra evaluărilor pe anul curent un spor de 566.000 lei. Iată justificarea acestui spor și explicația detaliată a veniturilor de la acest capitol:

a) Pentru cele 5 secțiuni de bălți din Dobrogea, care se exploatează deja de mai mult timp în regie, am prevăzut o sumă de 1.476.000 lei. Aceasta nu e nici de cum o sumă exagerată, ci reprezintă minimum ce l'ar putea da într'un an mediocru. În anul trecut aceste pescării împreună cu Badalanul, Prutul, Balta Tincăbești și alte bălți care au o mai mică însemnătate, au fost evaluate cu 1.300.000 lei și au dat un venit de 1.624.300,95 lei. Pe anul curent s'a prevăzut pentru aceste bălți 1.350.000 lei și deja până acuma (la 20 Octombrie) în jumătatea slabă a anului avem un excedent la încasări asupra încasărilor perioadei corespunzătoare a anului trecut de peste 100.000 lei, așa că putem spera ca până la finele anului să avem un venit cam de 1.700.000 lei de la ele. Evaluările de 1.476.000 lei pentru exercițiul viitor numai pentru cele 5 secții de pescării exploatare în regie din Dobrogea sint deci foarte modeste și reprezintă suma minimă care se va încasa în tot cazul, chiar dacă am avea un an rău; dacă însă lucrurile vor merge în mod normal vom avea de sigur de la ele un venit de 1.850.000—1.900.000 lei.

De alt-fel din alăturatul tablou comparativ al veniturilor pe mai mulți ani se poate vedea modul progresiv cum au crescut aceste venituri și cum nu au dat încă nici-odată înapoi. Cele mai eloquente sint țifrele de la secția VI-a, pentru care în 1895 s'a oferit la ultima licitație 300.000 lei, iar în anul trecut s'a încasat 1.053.572 lei, și în anul curent se va ajunge poate la 1.200.000 lei. Iar secția V-a care până la 1900 era arendată cu 126.000 lei, a produs în anul trecut 420.489 lei, iar în anul curent dacă iarna va fi bună va ajunge chiar la 500.000 lei. Deci într'un timp atât de scurt (8 ani la secția VI-a și 3 ani la secția V-a) avem la aceste două secții creșteri a veniturilor de aproape 400 %.

b) Pentru lacul Brateș am prevăzut o sumă de 100.000 lei. Lacul Brateș a fost arendat până acum împreună cu moșia, pe care e situat cu 91.000 lei anual. Separându-se moșia de baltă și scoțându-se în licitație împreună cu pășunatul, stufăriile etc. s'a obținut pe ea o arendă de 51.000 lei; ar rămîne deci pescăriile de aici pentru 40.000 lei anual. Eu cred că prin exploatarea în regie vom ajunge în scurt timp să scoatem din pescării peste 200.000 lei

anual. Pentru primul an însă am prevăzut numai 100.000 lei de oare-ce din cauza relei exploatare a arendașilor balta e cu totul despopulată și girlele de alimentare și scurgere sînt cu totul potmolite. În primul an deci va trebui să despotmolim bine girlele și să cruțăm peștele pentru a readuce lucrurile în starea lor normală și a reda lacului vechea sa productivitate.

c) Pentru pescăriile din *Domeniul Brăilei* am înscris o sumă de 260.000 lei. Bălțile aceste au fost arendate pînă acum împreună cu întreg Domeniul (17.718 h. pămînt arabil și 71.801 hect. teren inundabil) pentru suma de 615.000 lei anual. Din această sumă se poate calcula că partea convenită pentru pescuit (fără stufării și pășunatul în bălți) era de 150.000 lei pînă la cel mult 100.000 lei anual. Din registrele de vânzare a arendașilor am văzut că au încasat în ultimii 3 ani din vânzarea peștelui următoarele venituri brute: în 1899: 248.793,60, în 1900: 263.213,40; în 1901: 451.898,50 lei; (cifrele ce s'au dat înaintea Ministerului de către arendași ca venituri a bălților din Domeniul Brăilei nu erau exacte, de oare-ce ele nu reprezintă numai venitul bălților de pe Domeniul Brăilei ci cuprindea în ele și venitul bălților secția VI-a împreună cu șanalul Dunărei de la Siret la Ialomița pe care ei le aveau arendate separat; aceasta face însă o mare diferență și a indus pe mulți în eroare în aprecierea valorii pămîntului și a bălților).

Cînd am pus deci la evaluări pentru primul an de exploatare numai o sumă de 250.000 lei, am luat țifra cea mai mică ce se poate obține chiar în anii cei mai răi ai pescuitului. Am făcut aceste fiind-că în primul an al regiei e în tot-d'auna mai bine să fim mai prudenți și fiind-că în timpul din urmă și aceste bălți au fost și ele supra-pescuite iar girlele în mare parte sînt cu totul potmolite.

d) Pentru bălțile din secția IV-a Dobrogea, împreună cu șanalul Dunărei de la Siret la Ialomița, am prevăzut un venit minim de 40.000 lei. Aceste pescării au fost arendate pe periodul trecut cu 35.400 lei (23.480 bălțile și 11.920 șanalul). Ele au însă o producțiune cu mult mai mare și se exploatează cu cheltueli foarte mici. Cînd am prevăzut deci 40.000 lei pentru ele, am luat de asemenea țifra minimă care se poate realiza în tot cazul.

e) Pentru bălțile arendate am prevăzut sumele din contracte și anume: Balta Greaca 22.100 lei; Balta Snagovu-Tincăbești 13.100 lei și Balta Albă 5.600 lei.

f) Pentru pescuitul în riul Prut am prevăzut după norma

anului trecut o sumă de 2.000 lei, care se încasează din vânzarea cârților de pescuit.

În rezumat iată dar care vor fi veniturile care compun țifra totală de la capitolul «Bălți și pescuit»:

Bălțile din Dobrogea secția I cu șanalul de la gura Botului la gura Ialomița	100.000 lei
Bălțile din Dobrogea secția II	36.000 »
» » » » III	26.000 »
» » » » IV cu șanalul de la Siret la Ialomița	40.000 »
Bălțile din Dobrogea secția V	350.000 »
» » » » VI	960.000 »
Balta Brateș	100.000 »
Bălțile Brăilei	260.000 »
Balta Snagovu-Tincăbești	13.100 »
» Albă	5.600 »
» Greaca	22.100 »
Pescuitul în Prut	2.000 »
Total	1.916.800 lei

Această țifră de 1.916.800 lei, după cum am arătat mai sus, pentru fie-care pescărie în parte, cred că nu numai nu e de loc exagerată ci reprezintă minimumul posibil al încasărilor. În cazul însă când vom avea un an normal, exploatările în regie vor produce cu siguranță atit în cît să ridicăm veniturile între 2.500.000—2.600.000 lei.

Cred deci, Domnule Ministru, că am dovedit în deajuns că țifra dată de mine de 1.916.000 lei la capitolul «Bălți și pescuit» e destul de sigură și veți bine-voi a o aproba dînd ordin să se înseze în budgetul general al veniturilor Ministerului.

2. Șanalele Dunărei.

La Șanalele Dunărei am înscris o sumă de 44.000 lei după contractele de arendare. Față cu anul trecut avem aici un deficit de 33.000 lei, acesta însă nu e real ci provine din aceea că bălțile din secția IV care înainte în mod greșit erau trecute între șanale, se iaă acuma în regie și veniturile lor se trec la capitolul «Bălți și pescuit». De asemenea se mai iaă în regie și cele 2 șanale de la Gura Botului la Gura Ialomiței și de la Gura Ialomiței la gura Siretului și se alipește unde e indicat să fie cel d'întîu la bălțile secția I-a și cel de al doilea la bălțile secția VI-a. În realitate șanalele Dunărei dau și ele un mic spor de venit asupra anului trecut.

3. Stuhării în Dobrogea.

La acest capitol am prevăzut 40.000 lei.

Am luat ca normă pentru aceasta faptul că în anul trecut s'a deschis debite pentru 39.623,97 lei, iar la învoelile făcute în anul acesta am obținut prețuri cu mult mai mari ca în anul trecut.

În rezumat deci veniturile pe care Serviciul pescăriilor urmează a le înscrie la evaluări în bugetul exercițiului viitor, sînt:

Bălți și pescuit	1.916.000 lei
Stuhării în Dobrogea	40.000 »
Șanalele Dunărei	44.000 »
Totalul	2.000.000 lei

II. Cheltueli.

Fără îndoială că față cu întinderea pe care o ia acum acest serviciu și față cu cele 5 nouă exploatare în regie pe care le începem, nu era cu putință să nu mărim proporțional și cheltuelile. Ceea ce mi-am dat însă toată osteneala să fac a fost să reduc aceste sporuri la minimum posibil și să organizez lucrurile astfel în cît speșele de administrație la pescăriile exploatate în regie să ne coste cît se poate mai puțin. De aceea am repartizat diferitele secțiuni exploatate în regie astfel în cît să nu mai avem nevoie a înființa mai mult de cît o singură nouă administrație pe lângă cele 2 existente.

Greutatea este numai că fiind tocmai acum la începutul unor exploatare noi în regie, avem nevoie pentru fie-care secție în parte de a ne furniza toată gospodăria din nou, ca bărci de revizie, bărci de transportat peștele, poduri de transportat materialele, unelte de pescuit, căzi de sărat peștele, material de închisul bălților, sonete de bătut stîlpii la facerea gardurilor, macarale, repararea cherhanalelor vechi, construcțiuni de cherhanale noi etc. etc. care toate ne vor cauza cheltueli relativ destul de mari.

Pe de altă parte, arendașii ne lasă girlele într'o astfel de stare în cît e absolut necesar să începem lucrări serioase de despotmoliere și curățirea lor, căci alt-fel putem risca să le pierdem cu totul producția ba chiar să ne transformăm bălțile în niște mlaștine neproductive.

În fondul de exploatare deci a acestor secțiuni va trebui să

prevedem pe lângă spesele ordinare de exploatare, care se vor repeta în fie-care an, și cite o sumă necesară pentru procurarea materialelor necesare exploatarei cît și pentru curățirea și despotmirea girlelor și bălților.

Aceste zise în general, putem acum trece la examinarea mai amănunțită a țifrelor prevăzute la cheltueli în alăturatul proiect de budget și la justificarea sporurilor ce le propun.

La personal. Am fost nevoit să prevăd un spor de 11.712 lei asupra sumei de 41.916 lei la cît se urca în exercițiul precedent.

Acest spor se justifică:

1. Prin numirea unui nou administrator la bălțile ce se iaă acum în regie (Galați și Brăila);

2. Prin numirea unui nou verificator contabil în Minister de oare-ce personalul ce'l avem azi în funcțiune pentru acest scop nu poate dovedi nici măcar cu verificarea gestiunilor regiilor de pînă acum, așa că nici nu mai poate fi vorba ca gestiunile viitoarelor regiū să mai poată fi verificate tot cu acelaș personal. Afară de aceasta, un serviciū cu o parte comercială atit de dezvoltată are nevoie de un contabil cu cunoștințe serioase în meseria sa și cu leafa ce am avut-o pînă acuma prevăzută în budget, ne-a fost cu neputință să găsim o ast-fel de persoană;

3. Prin numirea unui desenator care ne e absolut necesar pentru copiarea planurilor bălților, pentru desenarea proiectelor de îmbunătățiri tehnice, etc., etc.; în fine

4. Prin înaintarea inspectorului regiilor D-I G. A. Manolescu de la inspector clasa II la inspector clasa I-a. D-I Manolescu este de 10 ani inspector în Minister și cu toată silința ce și-o dă și serviciile reale ce le aduce, a rămas pînă acuma de la început tot în acelaș grad. Inspecțiunile ce le are de făcut în acest serviciū prin toate bălțile sint atit de grele și costisitoare și pline de răspundere, în cît am fost nevoit să mă conving eū singur că 'i este peste putință ca cu leafa ce o are să facă alitea transporturi și deplasări costisitoare și să'și întreție tot-odată și o familie numeroasă a casă. Acuma cînd numărul regiilor se mai înmulțește încă și deci cînd inspecțiunile vor trebui să fie încă și mai dese, cred că e nu numai un act de dreptate către un funcționar sîrguitor de a 'i spori salariul dar și cu totul în interesul bunului mers al exploataților și al controlului. Cred că e cu totul în interesul serviciului ca persoana în mina căreia e încredințat controlul unei afaceri bănești atit de mari, să fie pusă în măsură ca la ori-ce moment

să plece unde va fi nevoie și nu să fie împiedicată din motive materiale așteptând mai întâi luarea lefeii ca să aibă ce lăsa a casă și cu ce pleca la drum. Pentru aceste motive vă rog, D-le Ministru, să bine-voiți a aproba de astă dată propunerea mea, fiind sigură că nu o fac de cit fiind-că am dobândit convingerea că e cu totul în interesul bunului mers al serviciului.

La material am prevăzut o sumă de 400.120 lei, ceea ce ne dă un spor asupra sumei corespunzătoare din anul trecut de 149.000 lei.

Justificarea acestui spor reese de ajuns deja din chiar considerațiunile generale pe care le-am arătat la început.

Acest spor se repartizează ast-fel: 1) 1000 lei la permisele permanente și certificatele de călătorie, necesară pentru plata permiselor permanente pe C. F. R. și vapoare, pentru noul administrator și pentru plata a citor-va permise pe C. F. R. pentru funcționarii cari călătorese în interes de serviciu; 2) 148.000 lei la fondul exploatărilor în regie.

În realitate însă plusul nu este atât de mare, de oare-ce pentru exploatările în regie actuale nici-o-dată nu a ajuns fondul prevăzut în budget ci s'aun deschis în urmă credite suplimentare și extra-ordinare. Așa, în exercițiul trecut în realitate s'aun cheltuit 256.623,10 lei, iar în exercițiul curent fondul de 222.000 lei nu poate ajunge și va trebui numai de cit să se mai deschidă încă un credit de cel puțin 30.000 lei pentru a duce la bun sfârșit exploatările în regie, lucru pe care de altminteri l'am prevăzut de la alcătuirea actualului budget, cerind de atunci suma necesară. Sporul deci la cheltuelile de exploatare în regie este cu mult mai mic în realitate și e numai cam de 116.000 lei. Acești 116.000 lei reprezintă cheltuelile de exploatare pentru cele 5 regii nouă ce le începem acum.

Iată cum am evaluat cheltuelile de exploatarea pentru diferitele secțiuni în parte care se vor exploata în exercițiul viitor în regie:

Secția I și șanalul Dunărei din Ialomița	39.000 lei
» II	12.000 »
» III	10.000 »
» IV și șanalul din Brăila	8.000 »
» V	65.000 »
» VI	132.000 »
Brateș (cu cumpărare de materiale	40.000 »
Domeniul Brăila (.	64.000 »
Total	370.000 lei

Aceste evaluări le-am făcut luind de bază, pentru secțiile ce se exploatează deja în regie, țifrele cheltuelilor din ultimul an la care nu am făcut de cit numai foarte mici modificări. Iar pentru regiile nouă am luat de-o-cam-dată cheltuelile pe care le făceau arendașii, reducînd din ele cite-va lucruri inutile și adăogînd altele pentru curățirea girlelor etc.

Cu această ocazie țin din nou să menționez că cheltuelile aceste ce le prevedem anual în budget sînt cheltuelile ordinare de exploatare; adică plata personalului de supraveghere, închisul bălților, aprovizionarea ghețăriilor, încălzit, luminat, chirii de localuri etc. etc., nu sînt însă nici de cum pentru îmbunătățirile ce ar trebui să se facă la bălți. Și, o repet încă o dată, că dacă voim ca pescăriile noastre să ia o dezvoltare mare și să dea venituri însemnate, după cum merită, atunci trebuie numai de cit să investim în ele ceva mai mult capital. Trebuie pe de o parte, numai de cit, să ne organizăm un serviciu regulat de curățirea girlelor, căci sînt toate potmolite și de la starea lor depinde tot viitorul bălților noastre, iar pe de altă parte trebuie să ne facem construcțiuni practice pe bălți, mai cu seamă cherhanele și ghețării sistematice; trebuie să ne îngrijim de un transport repede și în bune condițiuni a peștelui de la locul de prindere pînă la piața de vînzare, deci trebuie să ne aprovizionăm cu vapoare și șlepurî anume aranjate pentru acest scop. În fine trebuie să ne îngrijim ca pe piață peștele să fie mai bine conservat de cit azi și să nu fie lăsat sub cerul liber unde ploaea sau soarele îi strică fața și îl depreciază.

Toate aceste îmbunătățiri ar spori în mod considerabil veniturile, dar cer bani pentru a fi executate. Și aceste cheltueli nu se pot face din fondul cheltuelilor ordinare de exploatare ci **trebuie creat un fond special de punere în valoare a pescăriilor.**

În rezumat veniturile minime și absolut sigure ale Serviciului Pescăriilor, pe exercețiul viitor, sînt următoarele:

TABLOU COMPARATIV

de veniturile Statului din bălțile și șanalele administrate prin Serviciul pescărilor.

Natura venitului	de periodul 1895	1893-1896	1896-1897	1897-1898	1898-1899	1899-1900	1900-1901	1901-1902	1902-1903	1903-1904	Totalul evaluărilor pe capitole pe 1903-1904	OBSERVAȚIUNI
	Ventul înainte	Ventul pe	Ventul pe	Ventul pe	Ventul pe	Ventul pe	Ventul pe	Ventul pe	Evaluări pe	Evaluări pe		
I. Bălți și pescuit												
a) <i>Balti in Dobrogea.</i>												
1) Bălțile secția I	60.880	60.880	60.880	60.880	101.241	74.552	57.494	84.822		100.000		
2) » » II	9.550	15.530	15.530	15.530	15.530	15.530	22.248	39.740		36.000		
3) » » III	19.480	22.980	16.689	18.571	21.257	30.322	26.618	25.625		28.000		
4) » » IV	10.680	16.480	16.480	16.480	16.480	16.480	23.480	23.480		40.000		
5) » » V	101.500	126.480	126.480	126.480	126.480	132.756	316.082	427.429		350.000		
6) » » VI	408.500	300.000	485.757	617.854	688.094	757.666	858.176	1.027.482		960.000		
	610.590	542.350	728.107	853.913	774.595	1.027.306	1.304.096	1.628.578	1.350.000	1.514.000		
b) <i>Alle balti es urmează a se exploata în regie.</i>												
1) Balta Brateș								40.000		100.000		
2) » de pe d. Brăilei								150.000		260.000		
3) » Greacă								22.100		22.100		
4) » Albă								5.600		5.600		
5) » Snagov-Tineab.								13.100		13.100		
6) Riul Prut și alte riuri				750	2.035	8)		1.926		2.000		
								232.726		402.800		
											1.916.800	
In plus la evaluările pe 1903-1904 cu lei 170.074												
II. Șanalele Dunărei.												
1) 11 Șanale partea stînga	45.830	61.993	61.993	62.200	61.993	64.308	64.000	64.320	87.000	44.000		
III. Stuf. in Dobrogea												
								39.623	40.000	40.000		
Totalul evaluărilor pe 1903-1904												
Totalul evaluărilor pe 1903-1904											2.000.800	

Pe exerc. 1903-1904
două șanale urmînd a
se exploata în regie,
trece la capit. - Bălți
și pescuit.

Bălți și pescuit	1.916.000 lei	
Stuhării în Dobrogea	40.000 »	
Șanalele Dunărei	44.000 »	
Totalul veniturilor		2.000 000 lei.

Cheltueli:

Personal (conform statului alăturat)	53.628 lei	
Material (după specificările din tabloul alăturat)	400.120 lei	
Totalul cheltuelilor		453.748 lei.
Remîne venit minim netto		1.546.251 lei.

Maî repet încă o dată că nu acesta este venitul tuturor pescăriilor din țară de oare-ce o mare parte din bălți sînt încă arendate de Direcția Domeniilor împreună cu moșiile și venitul lor e trecut la un loc în capitolul I al budgetului sub titlul: «Arenzi de moșii și Domenii»

Primiți, vă rog, Domnule ministru, asigurarea deosebitei mele stime și considerațiuni.

Dr. Gr. Antipa

Inspector general

Însărcinat cu direcția serviciului pescăriilor

(Extras din *Buletinul Min. de Domenii*,
No. 9 și 10 din 1902).

COMUNICARI ȘI FAPTE DIVERSE

Impăduririle în Austria de jos.

În anul 1901 nu s'a produs nici o schimbare însemnată în starea generală a masivelor lemnoase din Austria de jos. O îmbunătățire s'a putut observa maî curînd la proprietățile mici, pe cari s'a făcut oare-cari repopulări. S'a dat 441 permise de împădurire pentru o suprafață totală de 1416 hectare, iar de executat s'a executat numai în 74 locuri pe o întindere de 191 hectare.

Pentru dezvoltarea culturilor silvice s'a prevăzut o sumă de 40.000 coroane, din care să se ajute comunele și proprietarii maî săraci și să li se împartă pueți. Din pepinierile Statului s'a distribuit 2.200.800, iar din cele ale țării 2.918.300 de pueți. Afară de aceștia s'a maî cumpărat încă 3.752.000 de bucăți din fondurile provinciei. Numărul tuturor pueților împărțiți a fost dar de 8.871.100 în total.

Neputîndu-se satisface toate cererile de pueți, s'a luat hotărîrea ca provincia se înființeze, cu cheltuiala ei, încă o pepinieră

la Zwettl-Edelhof. Există de asemenea intențiunea a se face împăduriri mai întinse în ținutul Marchfeld, pentru care Statul va contribui cu o sumă însemnată.

* * *

Jubileul de 100 de ani al școalei de silvicultură din St. Petersburg.

În Mai 1903, împlinindu-se 100 de ani de la înființarea școalei de silvicultură din St. Petersburg, silvicultorii din Rusia vor aranja serbări mari, la cari au început să lucreze de pe acum. Școala va fi pînă atunci transformată radical, în care scop i s'a pus de mai înainte la dispoziție de către Ministerul de agricultură suma de 200.000 ruble. În parcul institutului s'au clădit două case de cîte patru etaje, pentru locuința profesorilor. La clădirea veche s'au adăugat două aripi tot de cîte 4 caturi, destinate pentru internat, și s'a înființat încă o uzină electrică pentru iluminarea tuturor localurilor.

Localurile vechi de 2 și 3 etaje s'au mai înălțat încă, fiecare avînd azi cîte 4 etaje și se vor întrebuița numai ca săli de studiu, laboratorii, cabinete etc.

Trad.

INFORMAȚIUNI

Conform programului stabilit, Sîmbătă, 8 Martie a. c., s'a ținut prima conferință a D-lui *Mihail Tănăsescu*, despre *Valea Lotruului*.

La această conferință a asistat un numeros public din care cităm pe D-nii: *C. Stoicescu* Ministrul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, General *Gh. Manu*, fost Prim-Ministru, *B. M. Missir* fost Ministru, *Gr. Stefănescu* membru al Academiei, *Al. Cozmescu*, *C. Colibășanu*, *Gh. Adamescu*, secretarul general al Ministerului de Culte și Instrucție publică, *C. Alimănișteanu*, *Al. Moroiu*, Comitetul central de administrație, mai mulți silvicultori, precum și alte persoane din capitală și provincie.

* * *

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1902—1903, pînă la 31 Ianuarie a. c., a fost de lei 4.595.265 bani 15, față de lei 4.679.946 bani 94, încasați în perioada corespunzătoare din exercițiul 1901—1902.

* * *

Din pădurile licitate la 12 Noembrie 1902 și 15 Ianuarie 1903, s'a confirmat încă vînzarea a 3 păduri.

* * *

S'a mai aprobat arendarea pe periodul 1903—1913 încă a 15 moșii.

* * *

Añ mai plătit complet cotizațiile și abonamentul, următorii membri și abonați:

Membrii: Dr. Gr. Antipa, Beraru Virgiliu, Broșteanu C., Candale Al., Chirțoiu I. St., Demetrescu Gh., Nicolau Gh., Oneanu A., Gr. Pîrvulescu și Xenofont K. Sally; adică în total 68 din 197 membrii.

Abonați: Catargi Oscar, «Clubul Tinerimea», Rîmniceanu I.; adică 20 din 55 abonați.

* * *

CLIMA LUNEI FEBRUARIE 1903, st. n.

la București-Filaret

Luna Februarie 1903, cea din urmă lună a ernei, a fost caracterizată la București-Filaret printr'un timp foarte frumos și relativ călduros. Precipitațiunile atmosferice au fost în foarte mică cantitate.

Temperatura lunară 2°.3 este cu aproape patru grade mai ridicată ca normala. În foarte mulți ani luna Februarie a fost și mai călduroasă ca acum, așa în 1859, 1861, 1863, 1864, 1868, 1870 și 1879 temperatura sa a fost cuprinsă între 3° și 10°. Perioada cea mai călduroasă a avut loc de la 20 la finele lunii, la 24 fiind ziua cea mai caldă, termometrul atingînd temperatura maximă absolută 20°.2. De la 1877 încoace această temperatură a fost întrecută în Februarie numai într'un singur an, în 1899 cînd s'a înregistrat 22°.3. Ziua cea mai rece a fost la 19 de și temperatura minimă absolută 9°.8 s'a înregistrat la 2. Au fost 24 zile de îngheț dintre cari numai una de iarnă; în mod normal sînt 23 zile de îngheț cu 8 de iarnă.

Cantitatea totală de apă ce s'a adunat în această lună 10.9 mm. este aproape a treia parte din ceea-ce se adună de obicei. De la 1865 încoace au fost 9 ani în cari s'a strîns și mai puțină apă ca acum; în 1891 cantitatea totală de apă a fost numai 0.9 mm. Au fost 3 zile în cari au căzut cantități apreciabile de apă; în 2, la 4 și 10, ea a provenit din ninsoare. Grosimea stratului de zăpadă cea căzut în această lună a fost de 6 c. m. Solul a fost acoperit de zăpadă numai în prima decadă, de obicei el rămîne acoperit 16 zile. Vîntul dominant a fost Austrul, el a suflat tare în 6 zile, la 9 și 13 ințea vîntului a atins 13 metri pe secundă. Presiunea atmosferică mijlocie 7600^{mm.} este cu aproape 3^{mm.} mai ridicată ca normala. Atmosfera a fost cu 11% mai uscată ca de obicei. Cerul a fost mult mai puțin înnorat ca în general; am avut 12 zile senine, 11 noroase și numai 5 acoperite. Soarele a strălucit excepțional de mult în această lună 192 ore în 25 zile, pe cînd în anii normali el nu se arată de cît 95 ore în 17 zile. De la 1885 de cînd se fac observațiuni heliografice la București nici într'un an soarele n'a strălucit atît de mult ca acum în Februarie.

Brumă s'a observat în 25 zile, rouă și ceață în cîte 2 și chiciură în 3.

Sub influența timpului călduros din ultima decadă, vegetațiunea a început a fi puțin activată, mugurii la unele specii de arbori și arbuști au început a se umfla, iar moșurile de la alunii s'au lungit mult și unele din ele au început a fecunda. În ultima zi a lunii cîmpiile începuseră a se inverzi; griul crește cu activitate.

La 3 s'a auzit cîntecul pițigoifului, iar la 25 s'au văzut sburînd fluturi roșii.

Institutul Meteorologic.

OPERILE PUBLICATE DE D-NUL ION KALINDERU

- De la non-rétroactivité des lois, 1 Vol. in 8°.
- Essai sur les sources du Droit Romain, 1 Vol. in 8°.
- Notiță asupra societăților prin acțiuni după Codul general de comerț german, broș. in 8°.
- De la compétence des Tribunaux dans toute contestation relative aux biens mobiliers qu'un Etat étranger peut posséder en Prusse, Berlin, broș. in 8°.
- Memoriu asupra transferării scaunului societății acționarilor căilor ferate din Berlin la București, broș. in 8°.
- Droit Prétorien et Réponses des Prudents, Paris, 1 Vol. in 8°.
- Consiliul Împăraților la Roma și la Constantinopole, 1 Vol. in 8°.
- Etude sur le régime municipal Romain, broș. in 8°.
- Studiu asupra legii celor XII Tabule, broș. in 8°.
- Moștenirea tronului României (in franceză) broșat in 16°.
- Notice juridique sur un Testament, Paris, broș. in 8°.
- Viata municipală la Pompei, 1 v. in 8°.
- Observații in procesul cu moștenitorii L. Otetelesanu, broș. in 8°.
- Doi antagoniști Romani, broș. in 4°.
- Episcopul Meletisedec (in românește și franceză) broș. in 4°.
- Vilegiatura și reședințele de vacanță la Romani, broș. in 8°.
- Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi, broș. in 16°.
- Romanii călătorii, broș. in 8°.
- Patrie, Education et Travail.
- Un țaran harnic, broș. in 16°.
- August și Literații, broș. in 4°.
- Literații opozanți sub Cezari.
- Portul barbii și părului la Romani, broș. in 4°.
- Portul perucilor și bărbierii la Romani, broș. in 12°.

DIN PUBLICAȚIILE

„Administrațiunei Domeniului Coroanei” pentru „Biblioteca Populară”

CARTICELE :

1. Moștenirea tronului României cu un portret al A. S. R. Prințului Ferdinand al României, moștenitorul presumpțiv al coroanei, 1890.
2. Notițe asupra vermicilor de mătase (creșterea și boalele lor) de *Marxus Galfard*, tradusă prin îngrijirea d-lui *Ion Kalinderu*, 1889.
3. Excursiuni forestiere pe Domeniile Coroanei Mălini, Sabasa, Bicaz, de *G. Stătescu*, 1883.
4. Înființarea albinăritului pe Domeniile Coroanei. Edit. I-a 1891, a II-a 1899.
5. Expoziția internațională și congresul agricol și silvic din Viena 1890, de d-nii *Gr. Crișan*, *A. Oneanu* și *A. Candale*, 1891.
6. Confectionarea pălărilor de păc cu mina liberă și cu mașina, de *Dimătrie Popescu*, 1893.
7. Raport asupra excursiunii silvice in Bucovina, de *Florian Davidescu*, 1894.
8. Cultura Albinelor, de *Marin Petrescu*. Ed. I-a 1894, ed. II-a 1899.
9. Notiuni populare asupra grădinelor de legume de *Ion Păsăreanu*, 1895.
10. Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi. — Discurs — de *Ion Kalinderu*, 1896.
11. Notiuni de Economia vitelor, Part. I. de *V. S. Brezeanu*, 1897.
12. Notiuni de Economia Vitelor, Part. II. de *V. S. Brezeanu*, 1899.
13. Cultura arborilor roditori, de *Dim. G. Ionescu*, 1899.
14. Raport asupra expoziției din Viena, adresat d-lui Administrator al domeniului Coroanei, de *Florian Davidescu* și *Olămpiu Boiu*, 1899.
15. Indrumări date agenților Domeniului Coroanei, de către *Ion Kalinderu*.
16. Cultura lucernei, de *Corneliu Roman*, 1900.
17. Cultura plantelor de nutret, de *Dimătrie G. Ionescu*, 1900.
18. Cultura steelei, de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
- Notice sur le domaine de la Couronne de Roumanie pour l'exposition universelle de 1900 a Paris.
19. Scrisori către plugari, de *Constantin Sandu*, 1901.
20. Povețe despre hrana țaranilor, de *Dr. I. Felix*, 1901.
21. Cultura Cinepei și Inului, de *V. S. Moga*, 1901.
22. Ingrășarea cimpurilor, Sfaturi practice pentru sateanul plugar, date de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
23. Povețe despre Grădinile de legume de *V. M. Kogălniceanu*, 1902.
24. Povețe despre Păstrarea Sănătății, de *Dr. I. Felix*, 1902.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

Lei B.

Antonescu Petre. — Tratatul de grădinărit și aplicațiunea sa în România	2.—
» Studiul privitor în domeniul agricol-forestier Brănești-Cernica-Pasarea	2.—
» Studiul pădurilor de rășinoase de pe Râul Doamnei, jud. Muscel	—
» Torenții de pe Valea Topologului — în colaborare cu Dr. Johann Pilschkeak	—
» Importanța economică a pădurilor de ștejar în special	1.50
Antonescu Remus P. S. — Studiu asupra legulelor de exploatarea pădurilor	—
» Notițe economice asupra tăierii pădurilor din țară	—
» Pădurile de munte și câmpie, 1875	—
» Cercetarea cauzelor și remediul înăcurilor și depunerilor din basinal Prahovei. —	—
Cavalor A. de Gutenberg. — Dendrometria, tradusă de Isopescu C.	—
Chivulescu T. — Catehismul silvicului, 1886	2.—
» Cestiuni de păduri, 1890	4.—
» «Inpădurirea nisipurilor de pe domeniul Marlavitu»	4.—
Eleuterescu I. C. — Pădurile noastre	1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiu asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vinătoria în România, cu o prefață de Dr. Dr. S. Istrati, premiată de Academia Română	6.—
Lazurianu Al. — Studiu asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	3.—
Nădejde N. C. — Memoriu asupra restaurării și conservării terenurilor din munții «Pirinei» cu II planșe	—
B. D. Neazor. — Legislațiunea corecțiunii torenților în Austria	2.—
Obogeanu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată	—
» Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—
» Critica generală a sistemelor de exploatarea a pădurilor	2.—
Rusescu D. R. — Exploatarea în Regie a pădurilor Statului din centrul Comana	—
Schmidt E. — Tabele de preturi, aranjate de B. D. Neazor	—50
Stamațian Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	1.50
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	1.50
Tănăsescu M. A. — Studiu forestier asupra județelor Muscel și Dâmbovița	—
» Studiu asupra administrațiunii, exploatarei și amenajării pădurilor Statului austriac	—

CONFERINȚE

Antonescu Remus P. S. — Comparație între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonescu P. — Studiu asupra situațiunii economice forestiere în Austria	1.—
» Torenții din diferitele State ale Europei și în special din Valea Topologului	2.—
Davidescu Elorian. — Pădurile rășinoase din țară	—
Eleuterescu I. C. — Lucrări de întreținere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stăruirea bănelor stricătoare și braconajului în România	2.—
» Conferința asupra Vinatului în România	—
Lazurianu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1889	—
Macovei N. C. — Ochiire asupra pădurilor Moldovei	—
Munteanu V. C. — Lumina și silvicultura, 1889	—
Stătescu G. — Istoria vinătorei și măsurilor de aplicat în România în privința vinatului, 1889	—
» Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1891	—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic și aplicarea lui	—
» Paralel din punctul de vedere silvic între Austria și România	—
» Pașunatul în pădurile Statului	—
» Date de seamă asupra lucrărilor congresului internațional de silvicultură din 1900 de la Paris	—
Teodorescu T. N. — Inpădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1893	—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre 1893	—

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

FONDATA IN 1886

APARE O DATA PE LUNA

SUB INGRIJIREA COMITETULUI DE REDACȚIUNE

COMPUS DIN D-NII:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

Cu concursul d-ilor M. Anania, O. Boiu, Al. Bulgăreanu,
Fl. Davidescu, I. C. Eleuterescu, Er. C. Gheorghiu, D. Ionescu-Zane, Ilie
Păunescu-Cîrcea și B. N. Pretorianu.

PREȚUL ABONAMENTELOR

10 lei pe an, pentru membrii Societății și studenți.

12 lei pe an, pentru persoane particulare.

PREȚUL ANUNCIURILOR

12 lei o pag., 6 lei $\frac{1}{2}$ pag.
și 3 lei $\frac{1}{4}$ pag.

Dacă anunțul se repetă în 5 numere, se face o reducere de 25%, în 10 numere reducerea este de 40% și pentru tot anul reducerea este de 50%.

Orice corespondență privitoare la Societate și Revistă cum și trimiterea cotizațiilor și abonamentelor, se vor adresa str. Știrbei-Vodă, No. 3, București.

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DOAMNEI, — 20

(Biserica Kalinderu)

1903.

S U M A R U L

- Voia Lotrului din punct de vedere silvic (Conferință), de MIHAIL TÂNĂSESCU
Vinzarea produselor pădurărești (urmare), de . . . MIHAIL ANANIA
Studiū asupra împădurirei nisipurilor din România (urmare), de ERNEST C. GHEORGHIU
Comerțul lemnelor, de GH. D. BELINSCHI
Comunicări și Fapte diverse.
Informațiuni, de * * *
Clima lunii Martie 1903 st. n., de Institutul Meteorologic

Acei din D-nii membrii sau abonați, cărora le lipsește unul sau mai multe volume din colecția „**Revistei Pădurilor**”, pot obține un volum broșat din oricare an, pe prețul de 6 lei, adresându-se la sediul Societății.

A apărut:

VÎNĂTOAREA ÎN ROMÂNIA

DE

ERNEST C. GHEORGHIU

ȘI

Dr. S. C. GHEORGHIU

Diplomat al școlii forestiere din Nancy și

Medic Primar al spitalelor Sf. Spiridon

Diplomat în agronomie

din Iași

Sub-Inspector silvic al Statului

Lucrare premiată de Academia Română
și tipărită sub auspiciile și cu cheltuiala Societății „Progresul Silvic”
Cu 210 ilustrațiuni în text

PREȚUL 5 LEI

CALAUZA SILVICULTORULUI

PE ANUL

1902

(CU O HARTA FORESTIERA)

DE

B. D. NEAGOE

SILVICULTOR ȘI INGINER HOTARNIC

Prețul Lei 3.

Domnii membrii și abonați, cari și-au schimbat locuințele, sînt rugați a comunica aceasta din timp, spre a li se trimită Revista la nouile adrese.

VALEA LOTRULUI DIN PUNCT DE VEDERE SILVIC ¹⁾

*Domnule Ministru,
Domnule Președinte,
Domnilor,*

Din domeniul păduros, — cel mai puțin cunoscut, în țara noastră, este fără îndoială cel particular, — 'mi reamintesc de la lucrările ce am preparat în colaborare cu camarazi mei V. Bantaș, N. C. Nădejde și O. Marinzeler pentru expoziția din 1900, cu cită greutate am putut înjgheba, oare-cari date asupra pădurilor particulare, și acelea, vă mărturisesc, dubioase, căci mulți proprietari, ei singuri, nu'și cunosc nici suprafața pădurei ce stăpînesc.

Plecat de la ideia, de a începe împreună cu cei-l'alți colegi, un studiu asupra basenelor cu importanță forestieră din întreaga țară, m'am apucat să fac porneala în vara trecută, studiind împreună cu silvicultorul N. Țăpardea, șeful ocolului Jiblea, un agent de mult merit, — *Valea Lotrului*.

În această excursiune, pe care am făcut'o în luna August 1902, aveam cu noi 4 pădurari, un cort și merinde pentru o săptămîină. Am atins altitudinî de 2000 metri, — și am avut o vreme admirabilă.

Valea Lotrului este, fără îndoială, una din cele mai frumoase văi din Carpații noștri, dar în acelaș timp, și din cele mai importante în ceea ce privește breasla silvicultorească. Lotrul este principalul afluent al Oltului pe partea stîngă.

Situat în județele Gorjiu și Vîlcea, — Lotrul își are obîrșia în stîncele prăpăstioase ale munților Secu și Stogu din Gorjiu, la o altitudine ca de 2000 m. La început, el curge în direcțiunea Sud-Nord, alimentîndu-se cu apa diferitelor izvoare cristaline, ce se scurg pe dreapta și pe stînga lui.

După ce parcurge o distanță ca de 15 kilometri prin chei, prin lunci frumoase și întinse, prin codri virgini de

1) Conferință ținută la Societatea «Progresul Silvic», în ziua de 8 Martie 1903.

molift, Lotrul își schimbă de odată cursul, luînd direcțiunea Vest-Est, aproape perpendicular pe cursul anterior.

Ceva curios se prezintă aci. Pînă în gura Văii Balului, Lotrul și pe o parte și pe alta este romînesc, de aci însă el începe a deveni hotar între țara noastră și Transilvania, — acesta pe o lungime ca de 20 kilometri, — separîndu-ne ast-fel de munții celor 7 districte, proprietatea unei instituțiuni culturale săsești din Sibiu, — aci configurațiunea terenului este ast-fel, că exploatarea acelor munți nu se poate face de cît tot pe Valea Lotrului, după cum și în județele Putna, Buzău etc. sînt munți, aparținînd țării noastre și care nu se pot exploata de cît prin Transilvania.

El după ce străbate fioroasele sale chei, formînd o serie de grandioase cascade, cari, ca frumusețe pot sta alături cu cele mai renumite gorje și cascade din Elveția, și ia direcțiunea Sud, în dreptul pichetului de la muntele Dobrunu, îndreptîndu-se spre cătunul Voineasa, pe care îl atinge după o distanță de vre-o 8 kilometre, socotit de la Pichet.

Valea Lotrului atît de strîmtă și stîlcoasă pînă aci, atît de periculoasă de parcurs, se deschide de odată sub forma unei lunci elipsoidale, pentru a se închide după puțină distanță la marginea din jos a satului. Situațiunea este superbă, și lunca Voinesei este adăpostită din toate părțile de munți înalți, intrunind din acest punct de vedere, prin excelență condițiunile unei stațiuni pentru aer, dar greu de trăit din cauza dificultăților de comunicație.

Aci codrii de brad și molift se scoboară pînă în curțile oamenilor.

Impresiunea ce 'mă-a făcut acest sățușor, compus din vre-o 80—100 case, a fost magnifică ca peisagiū, dar tot pe atît de tristă ca populațiune locală. Voinișanii vechi, în general, sînt niște oameni degenerați, mulți gușați și sărăciți, de și ei aū fost în trecut cei mai mari proprietari în aceste vaste ținuturi. Averea lor însă aproape toată aū cheltuit'o în procese, pe cît se spune, și ce le-a mai rămas a vîndut'o la streini pe ce apă nu cură; — se zice că un sas Novach care a exploatat pe acea vale, le-a luat un munte întreg, pentru a le construi o bisericuță și acea în lemn.

Astă-zī Voineasa, este un centru foarte important din punct de vedere al exploatării și foarte populat de lucrători.

Aci găsim Italieni, Slovaci, Ruși din Maramureș, Ovrei din Austria și Ungaria, Unguri ca populațiune flotantă; Români fiind în mai mic număr.

Eșind din Voineasa, Lotrul începe iar să șerpuiască printre stînci, care pe unele locuri devin pereți înalți de sute de metri și după un parcurs de 20 kilometri debușează la Mălaia, comună de care ține și Voineasa. Aci în marginea brazilor care la expoziția Nord vin pînă în sat, se află o fîntînă cu o apă răcoritoare, construită în piatră cu spesele A. S. Regală Principele Ferdinand, care va rămîne ca amintire generațiunilor viitoare a trecerei A. S. R. prin acele frumoase ținuturi, acum vre-o 6 ani.

Șerpuitoarea potecă cară conduce pe de-asupra stîncilor prăpăstioase dintre Mălaia și Voineasa și cară pe unele locuri are o lărgime abia de 60—70 cm. dă călătorului timid, chiar fior, căci te găsești în unele momente, ca spînzurat de-asupra Lotrului cară bolborosește la baza stîncei abrupte și la o profunziune de 50—60 și chiar 100 metri, — fără nici un parapet, avînd de o parte stîncea înaltă, iar de altă prăpastia adîncă, — și cu toate acestea, și poate tocmai pentru aceasta, — este superbă excursiunea pe Lotru.

De la Mălaia în jos spre Siliște și Brezoiu, Valea Lotrului se lărgeste și devine practicabilă cu ușurință. Cînd am trecut în August 1902 era în construcție o sosea care să lege Brezoiu cu Malaia.

Cine din vizitatorii pitoreștelor noastre stațiuni balneare după frumoasa Vale a Oltului, nu cunoaște Brezoiul, tîrgușor foarte populat și animat, din cauza comerciului ce se învîrtește acolo. Aci este și sediul fabricii de cherestea Lotru, care face un întins comerț de lemn.

După cum o descrie mai sus, Valea Lotrului are o lungime ca de 100 kilometri, — iar basenul Văii Lotrului în afară de munții celor 7 districte care cad în Transilvania, este aproximativ de 78 mii hectare, din care cam $\frac{1}{3}$ cade în Gorjiu și $\frac{2}{3}$ în Vilcea.

Din acestea : ca 60 mii hectare sînt proprii pădurei, restul de 18 mii hectare sînt stînci și poeni, — căci trebuie să afirm, că acest basen este unul dintre cei mai stîncoși și cu coastele abrupte, din cîți am văzut în țară, ceea ce îl face să devie un torent cu atît mai periculos în caz de despădurire.

Statul, pe Valea Lotrului, este unul din cei mai mici proprietari, neposedînd de cît munții: *Cocoru*, *Pîrcălabul*, *Huluzul* și *Turcinul*, cu o suprafață totală de 1837 hectare, deci ca $\frac{1}{42}$ din suprafața totală a acestui bazen.

Din 78 mii hectare în acest basen, abea vre-o 20.000 sînt supuse regimului silvic, deci mai puțin de $\frac{1}{3}$ din total. Statul are interesul general de păzit, — lui 'i incumbă datoria de a lua măsuri grabnice, nu numai de a îndeplini formalitățile cerute de lege, pentru supunerea la regimul silvic, dar de a legifera și a da sancțiuni precise acestui Regim, — de a 'l aplica cu toată rigoarea, dacă nu voește ca într'un viitor apropiat relativ, devastările ce continuu se fac pe proprietățile particulare, mai ales în munți, să devie ireparabile, — și nu numai pentru Valea Lotrului zic aceasta, dar și pentru toate văile analoage din țară.

Acest număr așa de mic de păduri supuse regimului silvic se datorește faptului că Statul pe Valea Lotrului avînd puține păduri, silvicultorul respectiv, de sigur prea ocupat, nu a putut trece în localitate spre a 'și procura toate notele necesare, pentru acea lucrare.

Pădurile toate după această vale, ar trebui supuse regimului silvic și încă unui regim cu totul riguros, care să asigure complectă regenerare a pădurilor ce se exploatează, nu cum este astăzi, cînd am putea zice că nu se exploatează, ci se defrișează, căci prin defrișare nu trebuie să se înțeleagă numai scoaterea tulpinelor din pămînt, ci orî-ce exploatare care tînde prin neregularitatea ei, a nu mai asigura regenerarea, și pe Valea Lotrului, v'e afirm că nimeni nu se gîndește la regenerare.

De cînd oamenii bătrîni 'și aduc aminte și înainte de 1850, erau nu mai cîte-va joagăre înființate pe apa Lotrului în Brezoiu și mai la deal de către diferiți exploataitori de păduri, ca: Mihalache Oromolu din R.-Vilcea, Sima Stanovică din Brezoiu, Petrache Miscurici din Călimănești, Stancu Pop din R.-Vilcea și alți doi-trei.

Aceste joagăre primitive de tot, tăiau blăni de brad și molift pentru trebuințele mai mult ale Rîmnicului, căci cum căile de comunicațiune la acea dată erau foarte primitive, transporturile la distanțe mai mari, deveneau prea costisitoare, ba chiar puteau să întreacă valoarea lor.

Pe la 1854 a venit din Sibiū la Brezoiū, Carol Novach, de meserie, după cum se spune, inginer mecanic. El, încet-încet a cumpărat toate joagărele de la cei-l'alți exploataitori, făcînd un fel de monopol, apoi a cumpărat de la moștenii proprietari, pădurile lor, unele de veci, altele pentru exploatare, pe prețuri foarte reduse, după cît ni s'a afirmat, pe 5-10 centime bradul. Exploatarea a atins la început pe cele mai apropiate și cele mai accesibile. În adevăr, la acea dată, aproape toate pădurile de la Brezoiū în sus pe afluenții Lotrului erau neatînse, căci exploatările erau reduse la cele cîte-va joagăre care abia puteau taie fie-care cîte 1^{mc.} pe zi, și la bilele din care se făceau șita. Novach, om priceput, după ce se înfige bine în afacere, începe a construi noi, joagăre mai perfecționate, și sporește mereu instalațiunile făcînd 12 joagăre, dintre care unul în timpū mai din urmă, după 1870 îl instalează cu turbină, ceea ce 'i dedea o putere de producțiune cu mult mai mare.

La 1877, în timpul rezelului independenței, Novach este acela care a confecționat faimoasele plute, și a trimis pe Olt mare parte din materialele cu care s'a construit podul plutitor de la Zimnice și apoi cel de la T.—Măgurele peste cari aū trecut Dunărea, armatele aliate.

Oamenii mai bătrîni și acum 'și aduc aminte, cu cîtă enervare se lucra atunci la legatul plutei și la confecționarea pieselor mari, care cu greū se aduceau din pădure pe coastele repezi pînă la Lotru, iar de aci pe Lotru pînă la gura lui.

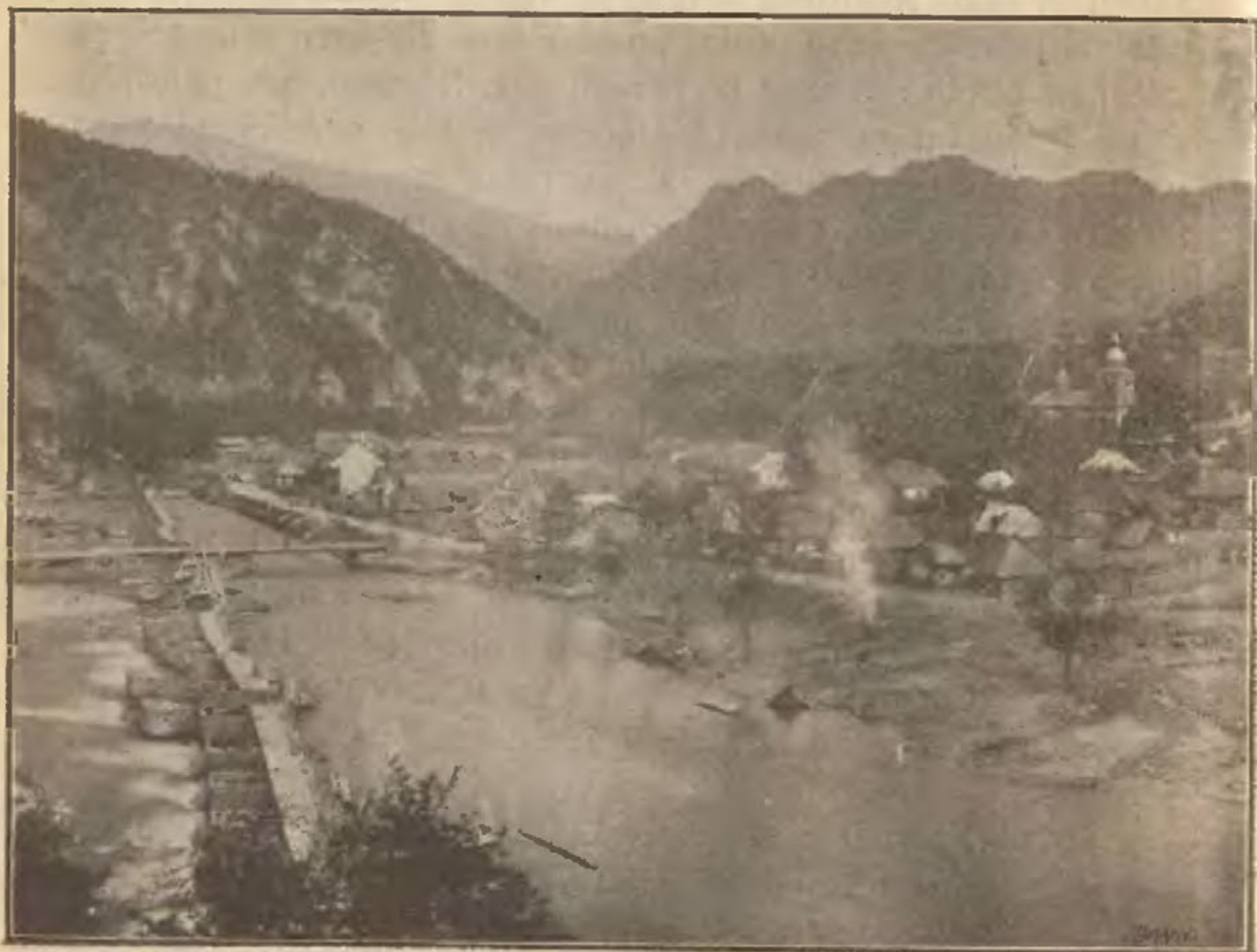
Carol Novach a murit la 1881 în Brezoiū, lăsînd o exploatare bine înjghebată. Soția acestuia, cum poate, mai conduce exploatarea pînă la 1886, cînd vinde toate instalațiunile cu păduri cu tot Societăței Stagni Giovani ¹⁾ și Comp. La 1889 se desființează Societatea și rămîne numai firma Stagni Giovani, care pe lîngă instalațiunile anterioare, mai construiește încă 12 joagăre. După 5 ani Stagni vinde pădurile și instalațiunile firmei Gutman și Comp., iar la 7 Septembrie 1901, Gutman vinde toate drepturile lui, formîndu-se *«Societatea anonimă pentru exploatare de păduri Lotru»*. Acum în urmă am aflat că și această firmă a pierit, pentru

1) Stagni Giovani era un negustor Triestan.

ca instalațiunile de la Lotru să rămîie o secțiune a «*Societății forestiere Romîne*», cunoscută sub numele de Grödl.

Exploatările după Valea Lotrului furnizează bușteni nu numai pentru ferăstraele de la Brezoiu, dar și pentru uzinele de la R.-Vîlcea, de la Slatina, de la Stoenestî pe Olt în dreptul Caracălului, de la T.-Măgurele, de la Giurgiu precum și se duc bușteni pînă la Rușciuc la niște ferăstrae

BREZOIU

Stăvilarul pentru oprirea buștenilor.

ce sînt instalate acolo și care se alimentează cu lemn românesc brut. Ferăstraele de la Giurgiu nu mai funcționează de mulți ani, iar cel de la T.-Măgurele de și înființat în 1902, din cauză că societarii nu au avut un capital pentru a 'și cumpăra și o pădure, a încetat și aceea.

Inainte de a vă arăta instalațiunile făcute la Brezoiu de acea Societate pentru debitarea lemnului, să mergem puțin

și să ne plimbăm împreună prin frumoșii codri ai Lotrului, să studiem felul esențelor ce'i compun și să observăm exploatările ce se fac pe diferenții săi afluenți precum și cum se conduc tăerilor în aceste păduri.

Esențele principale ce compun masivele din basenul Lotrului sînt: *moliftul*, *fagul*, *bradul* și *laricele*, ca secundare mai găsim *frasinul creț* (lemn de mare valoare pentru

VOINEASA

Costum național.

mobile), *ulmul de munte* și chiar *gorunul* la expozițiunile de Sud, cum este pe versantul din fața Mălaici în partea de la vale; natural însă această din urmă esență fără importanță în aceste locuri. — *Fagul* ocupă părțile de jos urcîndu-se pînă la altitudinî de 800 și chiar 1000 metre pe versantele cu expoziție sudică. Reșinoasele ocupă coadele pîraelor și expozițiunile de Nord cum și vîrfurile înalte, așa că de la alti-

tudină de 1000 metre în sus pînă în golurile munților și la expozițiunile de Nord, moliftul constituie masive aproape pure, formînd adevărate covoare de o frumusețe remarcabilă.

Din punct de vedere al preponderanței esențelor în basenul Lotrului, cred că nu greșesc afirmînd că fagul 'și dispută preponderanța, cu moliftul și bradul împreună.

Calitatea lemnelor de reșinoase în această vale nu este însă așa de superioară cum este cea de pe Valea Tarcăului de exemplu,—aci lemnul este mai poros și creșterile anuale mari, decî un lemn inferior relativ, totuși ne dă un lemn alb, fără noduri, și frumos de multe ori.

Exploatările în Valea Lotrului se conduc fără nici o regulă, pădurile ași putea zice că se devastează. Am vizitat muntele Mănăileasa al D-lui P. Oancea, care era chiar în exploatare, o adevărată ruină pentru proprietar și un pericol pentru interesul public. Aci regula este a se tăia toți moliftii de la 0.20^{cm.} diametru în sus. Prin doborîrea arborilor cu acest diametru se distrug și toți cei cu un diametru inferior, așa că după exploatare, nu mai găsești nimic în picioare, s'ar putea zice o adevărată tăere rasă,—și chiar arborii cari din o împrejurare ori alta ar fi rămas în picioare, la prima furtună sînt culcați la pămînt.

Despre amenajament nici vorbă: aceasta ar fi o mare belea pentru proprietar, mai ales cînd ar fi silit să-l aplice în strictul lui; sau dacă se fac, apoi rămîn numai pe hîrtie. Cum am zis exploatările se conduc rău și dacă nu se vor lua măsuri de îndreptare într'un viitor nu tocmai îndepărtat, cred 30—40 ani, această vale atît de prosperă astăzi,—din cauza exploatărilor abuzive, va deveni o adevărată ruină care nu știu cum s'ar mai putea îndrepta.

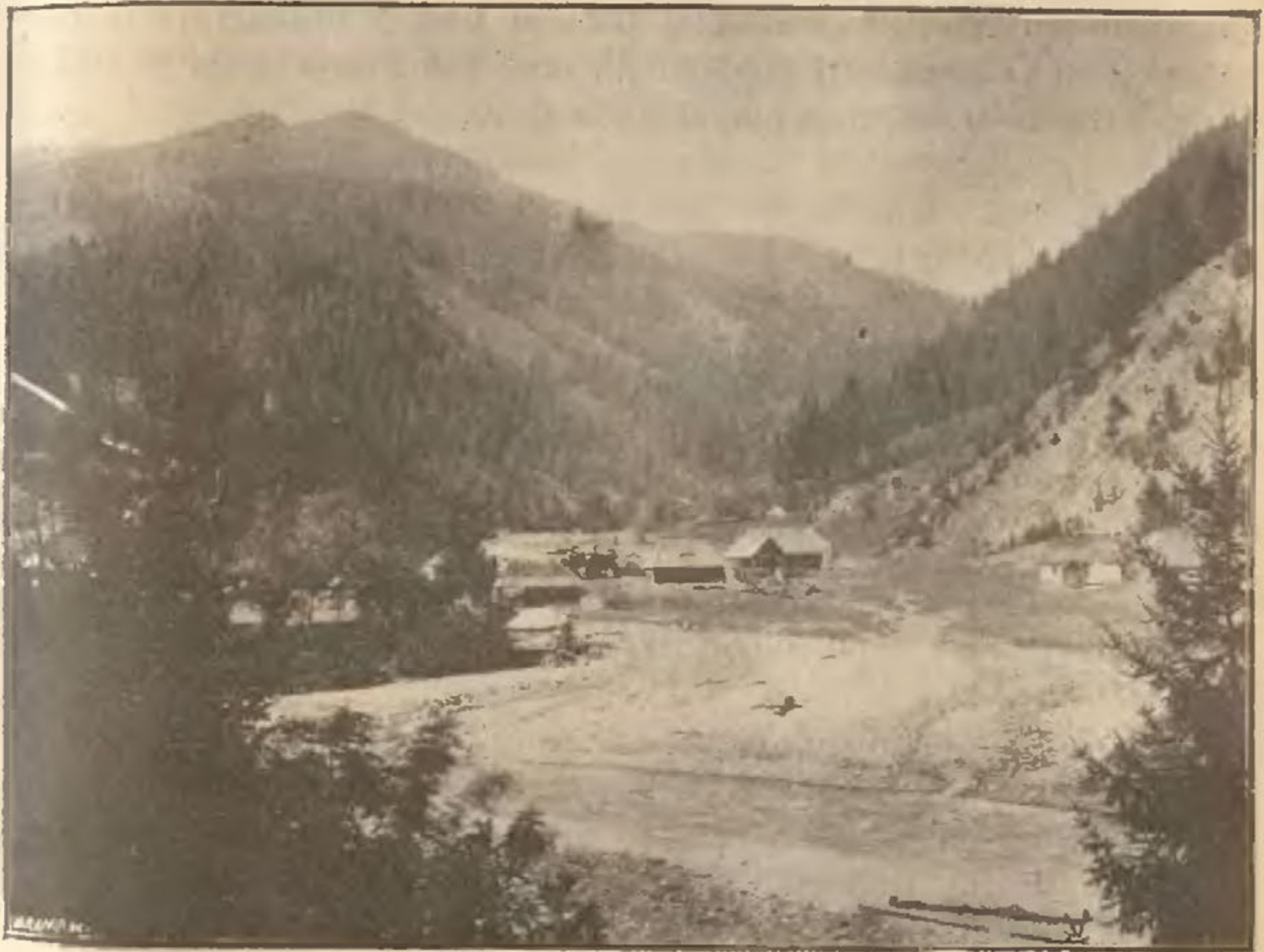
Dacă dar, un proprietar se conduce ast-fel cu averea lui, vă puteți închipui cum se conduce exploatatorul care a cumpărat numai lemnul și căruî puțin îi pasă de viitorul pădurei, nu are nici o clauză de cît a răspunde banii și a tăia pădurea cum îl povățuește interesele.

Societatea «*Lotru*» este cel mai mare exploatator din această vale și are un capital, după cum ni s'a afirmat, de 6 milioane lei, în instalațiuni făcute la Brezoiu pentru debitaerea lemnului în instalațiuni făcute pe diferiți afluenți ai Lotrului pentru înlesnirea transportului buștenilor, precum

și în cumpărători de păduri ohavnice, sau numai pentru exploatarea lemnului din ele. Voi descrie îndată, în ce consistă aceste instalațiuni. Capitalul rulat de exploatare ni s'a afirmat că este de 1.700.000 lei.

Societății «*Lotru*», care are exploatarea răspîndită pe diferite văi, îi trebuie astăzi pentru un debit normal un volum de 140—160 mii m. c. bruți anual. Pentru tăiatul

VOINEASA

En peisagiū.

buștenilor în pădure, pentru corhanitul lor (darea pe coaste de vale), apoi pentru plutitul pe apă pînă la canalul din Brezoiū, se plătește prin sub-antrepriză, în mijlocie 6 lei 40 bani metrul cub, — natural din această sumă se plătesc și toate instalațiunile ce se vor crede necesar a se face pentru înlesnirea transportului, cum sînt : canale, opusturi (ecluse), spargerea prin dinamită a bolovanilor rău situați

în albia Lotrului, care sînt de multe ori cele mai mari piedeci pentru plutit.

Chiar cînd ne găseam pe Lotru, am văzut cum unii bușteni neplutind pe firul apei, se aninau de 2 bolovanii, iar toți buștenii care veneau pe urmă s'au oprit aci încrucișindu-se unii cu alții, făcînd un adevărat stăvilar, cu etaje încă. Pentru a elibera circulația, a trebuit să spargă cu dinamită un bolovan, alte dăți dacă este posibil, fără pericol, se retează buștenii care barează drumul.

Cei-*l'alți* exploataatori după Lotru ca Gayllac de la Stoenesti și Reaux de la Slatina, plătesc 7 lei și 40 bani de m. c. bușteni, la companii de Italiani, care iaș afacerea cu ruptul pentru 2—3 mii metri cubi de o dată.

(Va urma).

Mihail Tănăsescu.

VÎNZAREA PRODUSELOR PĂDURĂREȘTI¹⁾

— URMARE —

B) Produsele extraordinare.

Am văzut că aceste produse se subdivid în: *Produse extraordinare regulamentate și produse extraordinare accidentale.*

I. Prin produse extraordinare regulamentate, înțelegem părți din păduri, care sînt destinate prin amenajamente ca să rămînă ca rezervă, în care nu se aplică tăierile ordinare ca în restul pădurei. Ele se păstrează mulți ani, secole chiar intacte, luîndu-se din ele numai ceea-ce amenință a pieri, prin extracțiuni cu multă prudență, făcute în scop a nu descomplecta masivele. Aceste părți din pădure ar constitui cam $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{20}$ parte din suprafața lor după cum e și importanța pădurei și situațiunea lor. La exploatarea acestor rezerve se recurge numai în cazuri de mari restriții în care cade țara ca: Un caz de tribut de război, deficite mari budgetare, rezultat al unor grele încercări asupra țării, cum e cea de foamete, în urma unor rele recolte, etc.

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Februarie.

O epocă de glorie ar fi pentru serviciul silvic, cînd s'ar hotărî să 'și creeze rezervă păduroasă pentru cazuri de restriții, căci nu se știe ce se va întîmpla, și ce bine ar prinde în cazuri poate mai rele ca în 1899. Sîntem în o țară la începutul dezvoltării, și cîte greșeli nu se pot comite — fără voia noastră — crezînd că facem bine, ne pomenim că socoteala iese rău. Această rezervă, în mare parte, este bine să se creeze în apropierea orașelor mari, capitale de județe, ca mai aproape de centre consumatoare, avînd o valoare cu mult mai mare. Se va constitui numai în păduri de stejar, frasin, ulm, paltin la cîmp și coline, în molift și brad la munte în porțiunile cele mai accesibile, tot-d'a-una la guri de pîrae. La caz de nu se găsesc aceste specii, să se formeze masive pe cale artificială, înlocuind pe cele cu mică valoare.

Prin crearea acestor rezerve în pădurile din apropierea centrelor consumatoare, am rezolvat și chestiunea exploatarei pădurilor mai depărtate, care azi rămîn neexploatate din cauză că cele de pe lîngă centrele consumatoare sînt exploatare în lemn de foc, pe cînd cea mai mare parte a masive frumoase, ce ar putea da lemn de lucru, dacă ar fi cultivate cu o revoluțiune lungă de peste 100 ani.

Produsele extraordinare regulamentale se vînd tot prin licitație publică ca și parchetele ordinare, însă la 50 sau 100 ani o dată — poate și mai tîrziu vine ocaziunea, — de aceea despre modul de vînzare a acestor produse nici nu ne vom ocupa.

II. Produse extraordinare accidentale vom considera : produsele lemnoase obținute în urma incendiurilor pe suprafețe întinse, atacul insectelor vătămătoare asupra foioaselor sau rășinoaselor în cît ocazionaază uscarea pădurilor pe întinderi mari, lunecări de terenuri cu pădure cu tot pe suprafețe de mai multe hectare, pădurea de pe terenurile vîndute în loturi pe la locuitori, conform legii de împrietărire rurală.

Existența acestor produse nu poate avea loc în o pădure de cît în mod accidental, după un șir mai mare sau mai mic de ani.

Vînzarea acestor produse încă se face ca și pentru parchete, anume : se încearcă mai întîiu vînzarea prin licitație publică, apoi se recurge la vînzarea prin bună învoială, după

care întîmplîndu-se nevînzarea, se scot din vînzare, cînd de regulă cea mai mare parte a materialului este redus cu totul în putregaiu.

Concluziuni.

După cîte am văzut mai sus, prin menținerea acelor proceduri vechi, la vînzarea materialelor lemnoase din păduri, Statul nu gospodărește bine. 'Și-a creat o lege care de la început pare că a merit-o să lucreze contra propriilor interese, — cînd zice prin art. 45 din legea comptabilității generale că «toate tocmelile în numele Statului se vor face prin concurență și publicitate». Cîte ilegalități nu se comit sub acest vâl al licitațiunilor publice, decî rezultat cu totul contrar de ceea-ce a crezut legiuitorul! Și cu toate acestea Statul este nevoit să procedadă tot așa, în lipsa unei legi sau schimbării acestui articol, mai acomodat cu împrejurările în care se găsesc diferite tocmeli ce s'ar face în numele Statului.

Prin art. 46 alin. 8 și 9, chiar dacă ni s'ar da o latitudine de vînzare mai urgentă, totuși nu putem zice că în materii de pădure ne găsim întocmai în prevederile acelor alineate. Se pot interpreta în diferite feluri, fie-cărui după cum îi convine în partea de critică ce 'și alege. Totuși alineatul 8 ne permite buna invoială după ce s'a încercat licitațiunea conform art. 45 combinat, după susținerea unora, cu art. 47, iar alineatul 9 nu este precis, cînd în materie de pădure considerăm urgența evidentă provocată de împrejurări neprevăzute, cînd materialele noastre n'ar putea suferi adăstarea termenilor de licitație. Acest alineat este aplicabil mai mult unor materii supuse fermentului special lor de descompunere în un timp scurt de 1 sau 2 zile, decî nu la lemnăria din păduri.

Statul, în prima linie — ca singur proprietar de păduri în unele regiuni, înconjurat de sate cu populațiuni numeroase, lipsite de proprietăți populate cu păduri în care să fie lemne de dimensiuni întrebuintabile în construcțiuni — ar urma să fie mai diferent pentru populațiunea ce 'i este contribuabilă, și gospodărește ar administra cînd: întîmplîndu-se ca casa unui locuitor să arză și voind a o drăneți imediat, imediat șeful de ocol să 'i dea arborele necesar pentru ca cel mult în 6 zile să se apuce de drănițit casa;

nu să aștepte în frig, viscol, ploaie luni de zile pînă să se liciteze arborele de care are nevoie; alt locuitor avînd nevoie de lemn pentru foc, pentru ca seara să'și încălzească familia, cere ca imediat să'î dăm lemnul din pădure, nu după luni de zile prin licitație pînă cînd el să fie nevoit să'și ardă din gard, din șură, mărul său părul din grădină, care 'î aduce anual frumoase venituri. Unui alt locuitor 'î trebuie pentru moment o proptea sau două, căci s'a lăsat casa în o parte, vine la șeful de ocol — aman, îmi cade casa — dă'mi două proptele, și plătește cît vreî, azi să'î o dea, nu după o lună prin licitație, căci omul nevoit, atunci recurge la prunul sau nucul din grădină, care 'î aduce anual un venit de 10—20 lei. Și încă o sumedenie de împrejurări se pot ivi, în care se reclamă urgența eliberării materialului, și să nu fie de nicăiri loc de unde să se poată procura decît din pădurea Statului, care la munte stă în dosul caselor lor.

Fiind ca șef de ocol la Tarcău, mi s'a prezentat de multe ori ocaziunea să resping, cu regret, oferte foarte favorabile pentru Stat, însă care reclamau imediat materialul. Și respingerea era motivată pe faptul că nu puteam să'î dau marfa cerută decît prin licitație publică. Cumpărătorul cînd auzea de licitație nici mai sta de vorbă, obiectînd că diusul în acel moment are nevoie de material și că nu poate aștepta luni pînă să se liciteze. Am avut în felul acesta oferte de cîte 20—30 lei pe un paltin, 16—20 lei pentru un rășinos, material relativ rău, destinat a pieri, căzături de vînt, însă să'î dau arborele cînd mi se cerea. A trebuit se mă mărginesc a înregistra oferta, fără a o putea satisface, căci licitația nu o aștepta ofertantul. Și dacă am încercat să vînd în urmă licitativ, ceea-ce mi s'a cerut prin bună învoială cu oferte atît de frumoase, nicî-o-dată n'am vindut mai mult ca 6 lei rășinosul, căci nu mai venea să cumpere cel ce a cerut prin bună învoială — satisfăcîndu-și nevoile din altă parte — ci un alt speculant, care nu avea nevoile celui întîi, care cumpăra pentru speculă; sau rămînea marfa nevîndută și se scotea din vînzare, după ce putrezea bine, dacă erau arbori uscați sau desrădăcinați.

Cazuri de acestea constat și acum pe la alte ocoale ca agent de control. Văd și la alți șefi de ocoale venind aceleași

propunerii, care se resping tot pe aceleași motive, adică prin a se licita mai întâi materialul, despre care nu vor se audă ofertanții.

Să vedem ce se întâmplă în unile cazuri unde un cumpărător serios dorește a cumpăra materiale lemnoase la licitație.

Cînd cumpărătorul e constrîns, are nevoi urgente, nu'și poate procura marfa din altă parte, întîmplător o găsește la Stat, — atunci speculanții pîndesc ocaziunea, se năpustesc la licitație, concurează pe cumpărătorul serios întru atîta în cît acesta de nevoi se ridică cu prețul de 3 și 4 ori cît face materialul, — și, aceasta o face cumpărătorul pentru că nu acceptă propunerile speculantului de a'î da lui ceva spre a nu'l concura. Dacă întîmplător se adjudecă marfa asupra speculantului de licitații, cum aceștia sînt oameni fără scrupule, de multe ori nici garanția ce o pun nu este a lor, — nu exploatează, părăsește angajamentul și dispare pentru cît-va timp din localitate pentru a scăpa de urmărire; — și, tocmai cînd Statul se crede a fi făcut afaceri minunate și pe ceea ce are a încasa de la atare cumpărători și regulează budgetul anual — se vede că nu are de la cine încasa, cumpărătorul fiind dispărut; — pădurea rămîne netăiată un șir de ani, licitîndu-se pe seama fostului cumpărător, posibilitatea sdruncinată, nume rău scos pădurei care nu se restabilește mulți ani.

Un alt caz de neîncredere, mi s'a întîmplat, ca să nu se aprobe rezultatul unor licitațiuni ce s'aū ridicat din cauza animozității între concurenți cu mult mai mult peste estimatiune. Pe atunci se aprobaū rezultatul licitațiunilor numai de Minister, — cu toate stăruințele și arătările mele de cele ce s'aū petrecut la licitație, totuși nu s'a aprobat licitația și s'aū ordonat alte licitații în scop a se obține prețuri mai avantajoase — sub pretext că n'a fost bine estimat întîiū. Primul adjudecar care dorea ca să nu se aprobe rezultatul licitațiunei, a simțit cea mai mare bucurie cînd a văzut că se licitează pentru a doua oră lemnăria în cestiune și că'și poate lua garanția depusă. Acele materiale apoi s'aū tot licitat pînă a ajuns și peste 32 licitații, trecînd la mijloc trei ani; — așa că materialul fiind deja putred el încă se licita și totuși nu eram crezut cînd prin rapoarte arătam că de-

geaba 'mî pierd timpul licitînd și scriînd la acte, căci materialul este putred, nu mai există, — tot primeam ordine pentru licitarea în speranță de a putea obține — cît de puțin — din ceea ce Statul a pierdut neaprobînd rezultatul primei licitațiuni.

În urmă s'aŭ luat dispozițiuni ca după trei licitațiuni ce vom încerca cu vînzarea produselor accesorii și nu vor da rezultatele cerute, să vindem materialele prin bună învoială, sau să le scoatem din vînzare dacă vom crede că nu vor mai avea șansă a se vinde sub nici o formă.

Așa dar sistemul de vînzare prin licitație publică a produselor pădurărești în majoritatea cazurilor nu este avantajosă pentru Stat, căci: *a)* în unele cazuri nu se obține adevărata valoare a pădurei din cauza de speculă, la care convin cumpărătorii, *b)* nu se vinde marfa cînd răspunzînd la cereri prin bună învoială scoatem în vînzare prin licitație, *c)* din cauza animozității între concurenți, în unele cazuri se capătă valori prea mari comparativ cu calitatea și cantitatea pădurei, valori cari neputînd fi plătite, exploatarea se abandonează de cumpărător. Și toate acestea nu sînt în interesul Statului.

Deci, pentru cea mai mare parte din produsele pădurărești, în interesul Statului este a abandona sistemul de vînzare prin licitație.

Să se păstreze vînzarea prin licitație publică numai pentru produsele ordinare principale și cele extra-ordinare regulamentate în felul cum am arătat mai sus la punctul I de sub grupa A; — iar, pentru produsele ordinare secundare, accesorii, colaterale ca și pentru cele extra-ordinare accidentale, mai avantajos este să se reglementeze vînzarea numai prin bună învoială, după un tarif făcut de silvicul-torul-șef d'împreună cu șeful de ocol aprobat de șeful regiunii respective în fie-care an. Acel tarif consemnînd prețul minim de la care să înceapă vînzarea, șeful de ocol să aibă latitudinea de a vinde în plus cu cît se va putea învoi ori-ce soi de materiale, care nu intră în categoria produselor principale ordinare.

Banii să se încaseze imediat de șeful de ocol, sau de perceptor după avizul șefului de ocol, iar materialul să se elibereze la cerere. Atunci de rezultate vor rămîne uimiți,

cel puțin întreprinse vor fi veniturile pădurilor, de îndată ce exploatarea lor va fi sistematic reglementată.

Teama, ca nu cum-va unii șefi de ocoale să cadă în ispită și să cheltuiască banii ce încasează, n'ar trebui să preocupe atât de mult pe cei în drept — după cum se obișnuiește și pe care temă nu se ia o măsură atât de salutară. Pe Ministerul de Finance încă nu'l preocupă unele delapidări ce se fac de cîți-va percepători în fie-care an — căci finanțele țării nu sufer, nici sistemul de percepere prin percepători rurali — oameni cu mult mai inferiori în cunoștințe și pe care cu drept cuvînt ar trebui să se pună mai puțină bază ca pe un silvicultor; totuși nu se schimbă.

Se va zice că percepătorul primește remiză, și în proporție cu atât mai mult lunar cu cît mai multe încasări la Stat face, și pentru aceea acesta muncește — pe cînd șeful de ocol a încasa, ar fi o muncă în plus pentru care nu este plătit. Adică de ce nu s'ar da remiză și șefului de ocol? Crede Statul că ar păgubi prin aceasta? Nu! ar câștiga înzecit! Cînd ar ști șeful de ocol că primește remiză în plus peste leafă, de la aceea ce încasează, un burete din pădure nu s'ar clinti fără valoare, pe care să nu o încaseze Statul și el să nu primească remiză, — toate putregaiurile ar fi scotocite și s'ar urmări cumpărătorii pentru a vinde cît mai mult. Statul dacă ar încasa — pentru materialele ce se pierd astăzi din cauza formelor — cel puțin cîte 10.000 lei în plus anual — și în termen mediu la fie-care ocol, n'ar fi puțin lucru în schimbul unei plăți ca remiză de 500 lei anual șefului de ocol; — prin aceasta Statul nu se simte că plătește pe cînd silvicultorului 'i prinde atât de bine.

Fără remiză, dată șefului de ocol, vinzarea prin bună, învoială nu va aduce rezultate desăvîrșite. Nepăsarea, și cu drept cuvînt, va cuprinde pe majoritatea șefilor de ocoale, după cum mulți stau nepăsători, mulțumindu-se cu stadiul în care trăim fără a dori o modificare spre progres, cînd în punga lor nimic nu progresează. Așa-i firea omului, pentru muncă cere plată; nu este plătit, se mărginește în a produce atât pentru cît primește, fie-care 'și poate măsura și evalua munca, mai ales că fie-care silvicultor știe că în comparație cu alte servicii, pentru care se cer mai puține cunoștințe fără școli speciale chiar, un simplu examen e suficient, și

totuși funcționarii sînt mai bine plătiți de cît ei, în plus muncesc și mai puțin, și fără a fi expuși cu viața prin serviciul lor, după cum sînt expuși silvicultorii.

În sensul debarasării vînzărilor prin licitație onor Minister prin dispoziția No. 20027 din 1902 a luat măsuri ca mărăcineturile și uscăturile din păduri, să se vînză pe la sătenii prin bună învoială, arătîndu-se și procedeul cum să urmeze șefii de ocoale cu aceste vînzări. Aceasta e un început spre bine, însă acest început nefiind reglementat sau legiferat, așa că nimeni să nu se agațe de procedeu ca ilegal, ar fi bine ca acum fiind timpul oportun să se stăruie pentru legiferarea sistemului de vînzare a produselor lemnoase atît prin licitație publică cît și prin bună învoială cu remize; și, atunci același sistem fiind în toată țara, legal, nimănui nu 'i va fi frică a lucra în sensul legii și regulamentului ei. Azi, cu toată dispoziția luată mai sus arătată, puțin cred că s'a lucrat în acel sens, fie-care se teme ca nu cum-va să 'i se impute ceva mai pe urmă: ba că a vîndut prea mult, sau că a vîndut prea efitin în înțelegere cu cumpărătorii, se mai primesc și denunțuri că pentru unele vînzări erau mai mulți concurenți și trebuia să se țină licitație, nu să se dea la favoriți, etc., și, de atari presupunerii fuge fie-care, nu lucrează.

Dacă am cerceta cu de-amănuntul, în afară de vînzarea uscăturilor pe la locuitori, generalizată deja de mult în toată țara, sub formă de angajamente făcute pe baza și cerințele legii muntelui; — nu știu de se vor găsi în toată țara 500 lei încasați pe mărăcineturi vîndute prin bună învoială pe la locuitori pe baza dispozițiilor de mai sus.

Să separăm că persoanele ce conduc azi economia țării, între care o ramură importantă este și pădurea, va constata că această importantă sursă de venit nu va putea fi mai mult lăsată sub imperiul nepăsării în care a trăit pînă acum. Se va convinge că mai bine este a procede de la început cu vînzarea produselor lemnoase prin bună învoială, în loc a recurge conform legii la acest procedeu în urma încercării vînzării prin licitație publică — după ce lemnul s'a putrezit, — și că mai mult pădurile nu pot fi lăsate sub imperiul legei comptabilității generale a Statului.

Se va mai convinge că administrarea acestei surse de economie națională, nu poate să aducă roadele dorite fără

fondurile necesarii de punere în valoare. Nimic nu se mișcă azi fără ban. Cum dar s'ar putea pretinde ca uriașul molift căzut în un pîrîu din păduri să aducă valori, cînd nimic nu se cheltuește pentru scoaterea acestei valori? Oare căile noastre ferate, dacă aduc venituri atît de frumoase sînt lipsite de fondurile necesarii punerii în valoare, cum sînt lipsite pădurile? Ce ar face Direcția C. F. R. cînd lipsindu-î fondurile necesarii ar trebui să aștepte ca în mod natural să se dispotmolească liniile de zăpadă; nu ar reface imediat un pod ruinat, ar căuta tot prin transbordări să stabilească circulația? Nimic...., lumea s'ar întoarce iarăși la vechiul sistem de transport cu poștele, ca fiind mai sigur.

Tot așa și cu pădurile, cum nu se dau fondurile necesarii punerii lor în valoare, nu trebuie să credem că ne am îndepărtat mult cu cultura lor de cum eram în 1860. Ba încă nici falnicii codri de pe atunci nu 'i mai avem. S'au tăiat cea mai mare parte — și tocmai ce a fost mai valoros — iar în loc avem multă răchită și plop la cîmpie și potgorie, — smeuri, soci, mesteacănii la munte — și, dacă așa este, numai cultură pădurărească nu putem zice că s'a făcut — și nici să ne supere un adevăr spus.

S'a creat legea de 2% pentru punerea în valoare a pădurilor Statului. Ce reprezintă acești 2%? ... Avînd Statul 1.000.000 h. a. pădure cu un venit anual — în cifră rotundă — de 5.000.000 lei bruto. Doi la sută reprezintă 100.000 lei anual, — iar 100.000 lei la 1.000.000 hectare pădure reprezintă 0^{Lei} 10^{B.} de hectar ca cheltueli pentru punerea în valoare.

Ce este această sumă față cu atîtea nevoi de care duc lipsă pădurile pentru punerea lor în valoare? Din statistica pădurilor publicată în 1900, pe periodul de 10 ani în urmă, s'a dat ca venit brut pe an și pe hectar 3^{Lei} 65^{B.} iar ca cheltueli numai cu administrarea și paza pădurilor 1^{Lei} 35^{B.} pe an și pe hectar, a rămas dar un venit net de 2^{Lei} 30^{B.} pe an și pe hectar. Actualmente, cu reducerea lefurilor — adică din puținul ce aveam s'a făcut mai puțin — suprimare de pădurari, probabil că cheltuelile sînt cu mult mai mici iar venitul net trebuie să fie cel puțin de 4^{Lei} 00^{B.} pe an și pe hectar. Apoi oare proporție este între acest venit de 4^{Lei} 00^{B.} net, și cheltuiala acordată de 0^{Lei} 10^{B.} pe an și pe hectar? Nici la o administrație economică națională — răspîndită pe

suprafețe atît de întinse ca a pădurarilor — nu vom găsi această proporție atît de infimă între venitul net și cheltuelile de punere în valoare.

Din contră, la păduri ar urma ca să se cheltuiască cu mult mai mult pentru punerea în valoare de cum se cheltuește cu administrația și paza — căci aci contrar de cum se prezintă cazul în alte ramuri economice, capitalul nostru e risipit în puncte pe suprafețe mari, unde existența lui în cea mai mare parte nu prezintă valori, și este nevoie de instalarea mijloacelor pentru concentrarea acestui capital în puncte unde capătă valori; și, atunci odată puse pădurile în valoare, veniturile vor crește în mod simțitor, în cît vor acoperi cheltuelile în cel mult 10 ani.

Dacă nu ar fi așa—cu amortizarea cheltuelilor de punere în valoare, atunci nu s'ar vinde pădurile. Antreprenorul unei părți din pădure încă cheltuește pentru punerea acelei părți de pădure în valoare, și și amortizează cheltuelile în 5—20 ani, după cum e și lungimea periodului de exploatare.

Între principalele lucrări de punere în valoare a pădurilor sînt drumurile și podurile. Și în afară de cazuri prea izolate, nici o lucrare de felul acesta nu avem prin păduri făcute de Stat. Antreprenorii dacă fac ceva, nu dă temeinicie acestor lucrări de cît pentru durata periodului lor de exploatare după maxima «*după mine potop*». Pentru durabilitatea perpetuă aproape a podurilor, cîtă grindărie de fier n'am văzut pe lîngă liniile căilor ferate — sigur așteptînd ca în mod licitativ să se vîndă ceva mai avantajos—și cu toate acestea ce întrebuintare minunată nu ar avea la podurile de pe drumurile construite pentru punerea în valoare a pădurilor... Cel puțin 15 bani kilogramul ar valora, cu mult mai mult de cum, cîți-va 2 sau 3 speculanți, ce făcînd cartel caută în adins a nu se prezenta la licitație, fiind siguri că nu se găsesc alți amatori pentru atare material, pînă cînd Statul să fie nevoit a vinde cu cît vor dori ei acea ferărie.

Multe sînt de zis în privința vînzării și punerii în valoare a pădurilor Statului, însă de-o-cam-dată mă mărginesc la cele spuse pînă acum.

1903, Ianuarie.

Mihail Anania.

Sub-inspector silvic.

S T U D I U

ASEPRA

ÎMPĂDURIREA NISIPURILOR DIN ROMÂNIA ¹⁾— Urmare ²⁾ —

După ce am văzut cum ia naștere nisipurile sburătoare maritime și cele fluviatile cât și principalele lor proprietăți fizice și chimice, de care depinde fertilitatea lor și reușita culturilor ce s'ar întreprinde pe ele, voi arăta pe scurt și utilitatea fixării acestor terene mișcătoare :

Despre necesitatea fixării nisipurilor sburătoare și fixe, punerea lor în valoare, și foloasele ce se pot trage.

Chestiunea împăduririi nisipurilor mișcătoare cât și a celor ce amenință a deveni, este de o importanță foarte mare, alit din punct de vedere economic general, pecuniar și climateric, după cum am arătat la început.

Iată în cite-va cuvinte motivele cele mai puternice :

Sub raportul economiei generale.

Din punctul de vedere al economiei generale, este bine cunoscut, că o regiune e cu alit mai săracă, cu cit e mai despădurită, întreaga populațiune suferă lipsa unui element de prima trebuință, căci lemnul joacă un rol de tot însemnat în economia națiunilor, rol așa de important, în cit un mare ministru al Franciei Colbert, observind distrugerea pădurilor și consecințele ce atrage după sine acest fapt, a prezis că dacă nu se vor lua măsuri de îndreptare: „*La France perira, faute de bois*“ ; ceea-ce înseamnă că dacă o țară n'are păduri, e menită să piară!!! adică pierde avuția și în loc să propășască, merge la peire...

Și ca dovadă de profunzimea prevederilor acestei proorociei netăgăduită astă-zî de nimeni, voi cita *Palestina*, altă dată bogată și populată, astă-zî bintuită de secetă grozavă, săracă și pustie ;

1) După Wessely și Hüffel, cu cite-va note din Chivulescu («Impădurirea nisipurilor de la Maglavitu»).

2) Vezi *Revista Pădurilor*, pe Ianuarie și Februarie 1903.

din cauza despăduririlor ce au urmat în cursul veacurilor, a secat apele, clima a devenit secetoasă, și unde nu e apă, nu e nici viață.

La noi ca și în alte părți (în Ungaria, în landele Franceze, în cele Germane, etc.) regiunea nisipurilor sburătoare era lipsită cu totul de păduri, locuitorii de prin satele de tot rare, n'aveau nici cu ce se încălzi iarna pe gerurile tari ce bintuesc acele localități, și nici cu ce-și clădi o locuință; și astăzi încă, la noi, în acele localități, ei ard cocoi de porumb, băligar, buruene strinse de pe cîmp, paie, curpeni de vie și material de tot slab în putere calorică, suferind mult de frig; iar clădirile din cauza lipsei de lemne, în mare parte fiind construite din pământ ud presat, sînt umede și pline de un aer stricat, muced, unde și din cauza lipsei de lumină, se nasc focare de boli mult vătămătoare sănătății.

Sub raportul economic, împădurirea nisipurilor sburătoare și a celor inerbate chiar, se impune ca singura soluțiune merită să aducă cu sine bine-facerile ei, puind în valoare niște terenuri care astăzi nu numai că nu produc nici un venit, dar prin năvălirea acestor nisipuri sburătoare asupra pămînturilor fertile cultivabile din vecinătatea lor, cauzează enorme pagubi, de oare-ce se lătesc într'un mod înspăimîntător și ca pildă voiți aminti cazul nisipurilor sburătoare de la Severin (Deveselu), care în 1873 ocupaau abia suprafața de 50 hect., iar astăzi, cuprind peste 2000 hect., ast-fel s'a întîmplat și cu nisipurile mișcătoare din cele-l'alte grupe indicate la începutul acestei scrieri.

Tot sub acest raport pădurea e unicul mijloc de a face rentabile marile suprafețe despădurite, mai ales pe dealuri și munți, unde nici pășunatul nu mai produce aproape nimic, din contra, contribuind la prăbușirea coastelor și la formarea torenților, care aduc cu sine sărăcia și desnădejdea populației.

Din punct de vedere bănesc.

Considerînd nisipurile mobile sub raportul bănesc, vedem că în adevăr, din moment ce ele sînt puse în mișcare, nu mai e cu putință nici o vegetațiune spontană și nici un venit nu se mai poate dobîndi, rezultînd în condițiunile cele mai favorabile, cițiva lei pe hectar anual maximum, ce s'ar putea prinde prin pășunare.

Unde mai punem venitul terenurilor fertile năpădite de nisipurile vecine, care devin sterpe și produc proprietarilor lor, pierderi colosale?

Ast-fel s'a întâmplat la Maglavit, la Dăbuleni, la Ianca, la Potelu și în multe alte localități, unde mii de hectare pământ de prima calitate, care se plătea cu 20—40 lei pogonul arendă anuală, astăzi nu mai produc un ban!

Experiența a dovedit că, nisipurile sburătoare pot deveni un izvor de bogăție pentru proprietarii lor și în special pentru Stat, care posedă o suprafață colosală, căci cu o cheltuială mică de 25—35 lei pe hectar, se poate crește o pădure, care la etatea de 10 ani chiar, să aibă un volum de cel puțin 12 decasteri lemne de foc, valorind pe picioare la 400 lei; sau dacă voim a calcula venitul anual ce ar putea produce o ast-fel de pădure pe hectar, vom găsi în termen mediu, că el e cam egal cu $\frac{1}{10}$ (a zecea parte) din suprafață, adică 40 lei, din care sumă scăzând 1 leu $\frac{50}{100}$ dobînda anuală a capitalului de 30 lei la hectar, angajat cu împădurirea (cheltuielile de împădurire le presupun a fi de 30 lei pe hectar — sumă a cărei rentă de 5% , este 1 leu $\frac{50}{100}$) plus 0.50 bani pentru pază, rezultă că chiar în cazul cel mai favorabil cînd am fi obținut prin pășunatul acelor nisipuri, 5 lei la hectar, adică în total 7 lei, care sumă scăzînd o din venitul brut pe hectar de 40 lei, urmează totuși, că se poate obține un venit net, anual pe hectar de 33 lei, — ceea-ce este considerabil pentru un ast-fel de teren, aproape egal cu al pămînturilor celor mai fertile cultivate și la care trebuie să adăogăm, foloasele mari ce se dobîndesc prin fixarea nisipurilor, care distrug anual suprafețe întinse de pămînturi cultivabile.

Iată deci un argument din cele mai puternice care impun neîntirziat, împădurirea tuturor nisipurilor din țară.

Și pentru a fi mai conchizător asupra acestui important articol, voi citi și cifrele date prin scrierea colegului nostru Theodor Chivulescu, silvicultor distins al Epitropiei Madona Dudu din Craiova, asupra împăduririi nisipurilor după Domeniul Maglavit, în suprafață de 1.300 hectare, puse deja în exploatare și unde s'a realizat după 12 ani de la epoca începerii împăduririi, un venit net, anual, de 192 lei pe hectar; calculînd asupra întregului capital cheltuit și anume: 51.400 lei vărsat pentru efectuarea plantației și paza ei în 12 ani, plus dobînda compusă (10%) = 56.682 lei, sau în total 108.082 lei, rezultă că se amortizează capitalul numai în 10 ani aproximativ, și va rămîne acelei Epitropii un beneficiu total net pînă la finea revoluției adoptate de 25 ani, în sumă de 167.786 lei, ceea-ce revine anual un profit net de peste 11.000 lei în ultimii 15 ani ai revoluției, și să se noteze, zice D-sa (pag. 269—271), că prețul

de 192 lei pe hectar, este cu totul moderat și luat ca bază în urma licitațiunei făcute, de și estimațiunea conform prețului local a fost făcută cu mult superioară (450—500 lei) fiind și lemne de construcții și de lucru, pe lângă cele de foc. Mai mult încă, se asigură acest mare profit bănesc pentru vecie, fără ca să mai necesite de cit mică cheltueli de pază, sau întreținere, la caz de s'ar rări în unele puncte masivul.

Cam aceleași rezultate s'aū obținut și de la plantațiile Prințului Al. Știrbei (Pătulele), și ale Statului Ciuperceni și la Piscu-Tunari.

În sprijinul socotelilor făcute mai sus din care ese la lumină marile foloase ce rezultă pentru proprietar, împădurind nisipurile, fie cele sburătoare, fie cele ce se mai mențin fixate printr'o slabă vegetație ierboasă (și care în curînd vor avea aceeași soartă) din cauza pășunatului excesiv; voiū adăuga aci și observațiunile eminentului silvicultor francez G. Hüffel, profesor al școalei forestiere din Nancy, care cu competența-i netăgăduită și în urma unui studiu minuțios ce a întreprins asupra nisipurilor sburătoare din România, cu ocazia vizitărilor pădurilor Statului, citate prin raportul său adresat Ministerului de Domenii:

«Admițînd în cazul cel mai avantajos, că nisipurile ar fi fixate printr'o vegetație ierboasă, care ar putea da un venit anual normal prin pășunare de 2 lei la hect. — să vedem ce ar deveni acest venit în caz de împădurire.

«Cheltuelile de plantațiune se vor ridica după cum s'a probat prin experiența făcută asupra a 2000 hect. nisipuri la Ciuperceni, la Piscu-Tunari și în alte părți, cam 30 lei pe hectar, sumă a căreia rentă de 5%, este de 1 lei 50% pe an.

«Plantațiunile vor da o primă tîere la etatea de 10 ani în medie. — La această vîrstă se găsește pe hectar după aprecierea noastră, cam 100 steri cel puțin, valorînd pe cursul local 500 lei pe picioare.

«Acest venit reproducîndu-se la fie-care 10 ani, sau în fie-care an pe $\frac{1}{10}$ din întinderea aceasta, va fi deci de 50 lei pe hectar și pe an.

«Cifrele de mai sus, n'aū nimic arbitrar orî ipotetic. — Cele privitoare la cheltuelile de plantație, sînt întemeiate pe experiența făcută de la 1884—1888, la Ciuperceni și la Piscu-Tunari, unde s'a creiat o pădure de 2065 hect., cu o cheltuială de 49.420 lei; cele relative la volumul lemnelor ce vom găsi pe hectar după 10 ani, sînt bazate pe examenul pădurilor de salcină, create la Pătule-Dincea pe nisipul sburător după Domeniile Prințului Al. Știrbei».

Mai adaog și observațiunile mele personale, relativ la cultura viei pe nisipurile sburătoare, care este foarte profitabilă, reușînd minunat; ast-fel sînt podgoriile de la Dăbuleni, Călărași, Ianca și altele din județul Romanași, ele aū peste 4000 hect. întindere și produc în ani bunî la hectar, între 200—400 lei, (100—200) vedre vin de calitate escelentă, care se vinde în medie cu 2 lei vatra; dacă se deduc

cheltuelile de curățirea viei 10 lei, și prășitura de trei ori, 45 lei (à 15 lei hectarul) în total 55 lei. Rămâne venit net 150—350 lei pe hectar, ceea-ce reprezintă un venit extra-ordinar, și din acest punct de vedere, cultura viei ar atinge idealul culturei celei mai rentabile pe nisipuri, în plus ar înlătura și pericolul de invaziune, fixându-le admirabil, lesnicios și pe vecie.

Din punct de vedere climateric.

Prezența pădurilor într-o regiune ca cele ce ne preocupă este de mare importanță mai ales pentru clima locală și anume pentru motivele bine cunoscute, ce voi înșira mai la vale :

a) Pădurile au cea mai multă înrîurire asupra regimului apelor, păstrînd echilibrul ce trebuie să domnească în tot-d'a-una la o stare prosperă de vegetație, asigurînd menținerea izvoarelor ; ele se opun evaporațiunii, moderînd extremele temperaturii, indulcînd iarna frigul, vara micșorînd căldura.

b) Pădurile formează adăposturi bine-cuvîntate, contra vînturilor primejdioase, mai ales pentru nisipurilor sburătoare, pe care le aduce la perfectă statornicie, fertilizîndu-le. Apoi împiedică îngrozitoarele pustiiri ce fac nisipurile tot-d'a-una în localitățile unde nu sînt fixate, opunîndu-se înaintării lor, și revărsării asupra pămînturilor productive vecine.

c) Masivele păduroase au darul de a contribui la formarea precipitațiilor atmosferice în vecinătățile lor, cîștigînd neîndoelnic în primul rînd agricultura, care la noi este talpa avuției naționale, căci astăzi e bine constatat faptul, că unde lipsește pădurile, nici agricultura nu propășește și avuția națională suferă.

d) Pădurile sting torenții și leagă coastele repezi, cari alt-fel s'ar prăbuși în văi și ar potmoli albiile riurilor, dînd loc la inundații periodice, care fac atîtea pagube și la noi, agriculturii, ele împiedică scurgerea furioasă a apelor mari, rădăcinele lor formează o rețea, un fel de filtru, care se opune revărsării momentane, înlesnînd scurgerea lor în pămînt și înlăturînd ast-fel primejdiile inundațiilor ; apoi ele împodobesc țara, dînd farmec naturii, fără care ar părea pustie și tristă.

e) Pădurile însănătoșesc aerul, curățînd miasmele ce nasc mai ales în localitățile mlăștinoase, descompunînd materiile organice din plantele aquatice pierite și care strică aerul făcîndu-l primejdios sănătății obștești.

f) În fine, pădurile joacă un rol însemnat din punct de vedere strategic al apărării țării; multe își datorează existența lor astăzi prezenței imenselor lor păduri, mai ales celor de pe graniță, care au servit adeseori de adăpost, la timpuri grele de năvălire a dușmanilor.

g) Pe lângă foloasele înșirate, pădurile mai procură în multe țări cu cultură intensivă, frunzarul care e un nutreț bun, un așternut curat și sănătos pentru vite; chiar la noi în multe părți se practică nutrirea oilor și caprelor iarna cu muguri de fag la munte, și de salcie la luncă, de prin parchetele exploatare, și care în alt mod, ar rămâne fără întrebuințare, mai ales în luncile Dunării.

Alegerea cultivei pe nisipuri; pădure sau agricultură?

Nisipurile în genere, fiind soluri ușoare, permeabile și puțin fertile, nu permit de cît excepțional o cultură agricolă câștigătoare, care este prea pretențioasă pentru asemenea pământuri sărace, și care predispune la formarea focarelor de nisipuri sburătoare.

Sînt însă specii de arbori sălbatici, ce au plăcere mare pentru astfel de terenuri, mergînd bine chiar acolo unde cereala cea mai puțin pretențioasă nu reușește, și prin urmare, cele mai sterpe nisipuri pot fi producătoare de venituri însemnate.

Această împrejurare importantă, este hotărîtoare în alegerea cultivei ce trebuie să facem pe nisipurile mișcătoare sau pe cele fixe.

Atarî de asta, la noi populațiunea este încă rară și pământurile fertile sînt de ajuns, în cît va trece un timp destul de lung, pînă ce se va simți nevoie de a se introduce o cultură agricolă și pe asemenea soluri, după ce ele vor fi mai întîi gunoite sau amendate și astfel li se va mări puterea de producțiune și stabilitatea, modificîndu-se în bine și proprietățile lor fizice defectuoase.

Sînt însă multe părți din nisipurile noastre, care au o fertilitate dacă nu superioară, cel puțin îndestulătoare pentru a renta o cultură agricolă sau o cultură viticolă câștigătoare.

Așa s'a urmat cu multe locuri din nisipurile pustelor Ungariei, cu unele după șesurile Dunării, care sînt în condițiuni asemănătoare celor din România și din care o bună parte, treptat cu sporirea populațiunii, s'au putut pune în cultură agricolă, de-o-cam-dată fără nici o ameliorare, dînd o producțiune destul de rentabilă.

Părțile mănoase din cîmpiile nisipoase, se recunosc la prima vedere prin colorația lor mai închisă și prin prezența unor vegetale pretențioase, care totuși au vegetație frumoasă.

Făcîndu-se analiza cantităţii substanţelor hrănitoare ce pot oferi aceste nisipuri vegetalelor, s'a constatat că, după cite-va recolte, ele sleiesc așa de mult în cit devin aproape tot alit de sterpe ca cele maritime, de unde rezultă că se poate face cultura agricolă și pe aceste locuri, cu condiţiune însă, de a se înalpa pămîntului prin gunoie saū amendare, ceea-ce i se ia prin cultură.]

În orî-ce caz, cînd nu se poate îndeplini aceasta, nu rămîne de făcut, *de cît o cultură forestieră*, care pe lingă că îmbunătățește mult solul, dar procură un venit constant destul de mare, adese-orî egal, dacă nu superior culturei agricole, înlăturînd și primejdia de a se naște focare de nisipuri sburătoare, mărînd în același timp și valoarea fondului în mod considerabil.

Pe lingă cele expuse mai sus, este încă un îndemn puternic, care vorbește în favoarea culturei forestiere și anume *clima acestor localități*.

(Va urma).

Ernest C. Gheorghiu

Inspector silvic și agricol al Așezămîntelor
Brîncovenești.

COMERCIUL LEMNELOR

Comerțul lemnelor în China ¹⁾. — Consulul Statelor-Unite în China, G. B. Müller, în raportul său privitor la comerțul lemnos al Chinei, între altele face cunoscut că cererile viitoare pentru materiale vor fi adresate în afară din țară din cauza lipsei de păduri. Pe valea fluviului Iangee pe o distanță de 1000 mile de la origine, nu se întâlnește nici un pic de pădure. La apus de fluviul Iangee pe malurile riului Min în provincia Tikuen se întilnesc masive tinere de reșinoase. La Nordul marelui fluviu nu se întilnește nici un arbore pînă la riul Ialu, care determină frontiera între Coreea și Manciuria. Pe riul Han, un afluent al marelui fluviu Iangee sunt păduri ceva însemnate. Piața din orașul Hancelu este alimentată cu lemnul venit pe apa riului cu acelaș nume, dar în cantități mici și de o calitate mijlocie (brad moale).

Un lemn tare, care se apropie de frasin se aduce din Nordul

1) Lesopr. Vest. No. 9.

provinciei Hupeh și se consumă în mari cantități la arsenalul din Hancefu.

Se importă considerabile cantități de materiale lemnoase din Coreea, fie pe mare, fie pe mulțimea de pîrae ce traversează aceste țări. Aceste materiale sînt de brad și molid, brute sau lasonate ca construcții, apoi se debitează după trebuințe, cu ajutorul ferestrelor de mină. În mare număr constructorul, cumpără materialul brut, îl transportă la locul de construit și aci îl lădonează prin mijloacele cele mai primitive după trebuințele ce le are.

În mare parte, China și procură materiale de lucru din Japonia. Pentru traverse la căile ferate, Japonia este singurul concurent al comercianților de lemne după țărnicurile oceanului Pacific din Statele-Unite.

Traversele japoneze, cioplite sau trecute prin ferestrău, se confecționează din un lemn tare, care se apropie de stejar, se lucrează ușor, însă ca durabilitate e inferior stejarului și se aduce din Hokaido, o insulă de la vestul Japoniei.

Principalul alimentator al Chinei cu lemne mari de construcție este insula Saholin cu faimoasele sale păduri reșinoase.

Pentru trebuințele mici casnice, și pentru mobile se importă din insulele Filipine lemnul roșu (lemn de tec) mult întrebuintat.

În China nu știe autorul dacă se întrebuintează la alt-ceva mai mult lemn ca pentru morminte, sicrie, și fără să exagereze crede că se consumă anual 8—10 miliarde futuri de lemn pentru sicrie și accesorii.

În general casele sînt construite din pămînt amestecat cu pae. Scînduri se întrebuintează puține.

După sicrie, marea cantitate de lemn o consumă construcția de vase. O statistică care să ne dea numărul exact al vaselor cu pinze ce se construiesc anual, lipsește, însă fără depășire numărul lor atinge milionul. Coastele mării, nenumăratele ape curgătoare ce udă în lung și în lat Imperiul ceresc, sumele de canale ce le unesc, fac ca numărul vaselor cu pinze, cu abur, cu lopeți etc. să fie considerabil. Comunicațiile pe apă alocurea sînt mai dese ca cele mai populate părți agricole cu șosele și drumuri bune din Statele-Unite.

Din lemn se mai lucrează mult, vase pentru apă și diferite alte lichide. Pentru atari trebuințe, opiniază consulul Müller, pot fi folosite capetele de butuci și lătunoaele cari rămîn și se pierd fără folos.

Consulul cu mari greutate abia a putut înființa două mari stabilimente pentru debitul rațional al lemnului. Întregul Imperiu ceresc

are două fabrici de cherestea, una nu tocmai mare lângă orașul Fician; a doua la Nincvange. Mașinele au fost aduse din Micigan. Consulul este de părere a se așeza fabrici de cherestea prin părțile păduroase de la Tientsin Sanhae, Hancefu etc.

Gh. D. Belinschi.

* * *

Importul de lemne al Franciei din America de Nord. — Franța importează din Statele-Unite ale Americii în fie-care an cantități însemnate de tot felul de lemn, mai ales pentru trebuințele casnice, lemn pentru mobile, pentru tâmplăria artistică precum și doage pentru vasele de vin. Foarte căutat e bradul Pitch-pine pentru mobile, și stejarul din regiunile Sud-Ostice.

În partea sudică a Statelor-Unite se găsesc reșinoasele cele mai escelente de oare-ce sînt păduri întinse, inepuisabile, cu toate că economia forestieră și exploatarea din acele locuri nu sînt tot-d'a-una din cele mai raționale. Lemnul pentru doage din aceste regiuni întrece în calitate pe cel mai bun din Europa, ast-fel că e foarte căutat în Franța

Afară de lemn, Franța mai importează din Statele-Unite felurite rădăcini și mușchi, precum și multă coajă pentru argăseală. Importul acesteia din urmă se ridică anual la aproape 150.000 fr. Pentru lemn fasonat, doage blănii și grinzi, apoi mușchi, coaje și altele, Franța a plătit Statelor-Unite, în 1898 fr. 5.701,000, în 1899 fr. 6.224,000, iar în anul 1900 fr. 9.100.000.

Trad.

* * *

Importul de lemne în Anglia. — Marea Britanie, țara stîncilor și a diamantelor negre, nu dispune singură de materialul lemnos de care are trebuință pentru construcțiuni, pentru diferitele industrii și pentru cele-l-alte cerințe. Ea trebuie să aducă în fie-care an cantități însemnate din alte părți, plătind sume mari. În 1900 s'au importat 500 mil. kilogr. în valoare de 21.412,000 livre sterline. Importul crește din an în an, pe măsură ce se înmulțește populațiunea și să mărească și trebuințele ei, — în 1901 s'au plătit cu 3 mil. livre sterl. mai mult de cit în 1898 — pe cînd exportul de mărfuri din lemn n'a dat în anul 1901 de cit 90.000 livre sterline.

La importul de lemne iau parte mai multe țări, în prima linie Suedia și Norvegia, apoi Rusia, Canada, Germania, India etc.

Trad.

COMUNICARI ȘI FAPTE DIVERSE

Către Domniî membrii ai Societăței.

În urma deciziunii Consiliului central de administrație de la 24 Martie a. c., și conform statutelor, D-nii membrii ai Societăței au fost convocați în adunare generală, în zilele de 7, 8 și 9 Maiu a. c., orele 8 seara, în localul Administrației Domeniului Coroanei, unde este sediul Societăței.

Ordinea zilei va fi următoarea :

1. Cuvîntarea Președintelui ;
2. Raportul de expunerea activității și situațiunii financiare a Societăței ;
3. Prezentarea bugetului pentru anul 1903—1904 ;
4. Alegerea Comisiunii pentru verificarea compturilor pe anul 1902—1903 ;
5. Desbaterea următoarelor chestiuni :
 - a) Discuțiunea statutelor Cassei de economii, ajutor și împrumut a silvicultorilor (referenți D-nii *M. Tănăsescu* și *D. Papinian*) ;
 - b) Dare de seamă asupra răspunsurilor primite în urma chestionarului, ce Comitetul a înaintat membrilor Societăței, relativ la statistica torenților (referend D-l *P. Antonescu*) ;
 - c) Disparițiunea stejarului din pădurile țării și măsurile ce trebuiesc luate pentru cruțarea lui (referend D-l *N. G. Popovici*) ;
 - d) Ridicarea planurilor : metode și organizație, cu considerațiuni asupra actualelor ridicări de planuri și asupra unei noi metode de ridicare, cu instrumente alese ca modele ; precum și organizația personalului pentru noua metodă (referend D-l Inginer *Gr. Popescu*).
6. Vizitarea Institutului geografic al armatei și a Observatorului astronomic de la vii ;
7. Aprobarea raportului Comisiunii de verificarea situațiunii financiare pe anul 1902—1903.

Se face cunoscut cu această ocazie că pentru D-nii membrii din districte Onor. Minister al Lucrărilor Publice a acordat o reducere de 50 % la taxele de voiaj, iar pentru D-nii membrii silvicultori ai Statului, Onor. Minister al Agriculturii Industriei, Comerțului și Domeniilor, a acordat un concediu de 6 zile, de la 6 la 11 Maiu inclusiv, spre a putea veni la adunare.

INFORMAȚIUNI

In zilele de 15 și 22 Martie a. c., s'aũ mai ținut cele 2 conferințe anunțate, de către D-nii *Petre Antonescu* și *I. Guguianu*.

La conferințele din anul acesta, a asistat un public distins și numeros, afară de silvicultori, fapt care trebuie să ne bucure.

In seara de 22 Martie, neobositul președinte *Ion Kălinderu*, care de peste 13 ani prezidează conferințele Societății «Progresul Silvic», a rostit următoarea cuvîntare de închiderea conferințelor :

Domnilor și scumpi colegi,

Srîșind cu aceasta, seria conferințelor din anul curent, țin a exprima înaintea de toate grațitudinea mea D-luã Ministru Stoicescu, D-luã General Manu, D-luã Ștefan Greceanu, D-lor Missir, Mandrea, Sava Șomănescu și tuturor celor-l-alte persoane cari aũ bine-voit a ne onora cu prezența lor. Făcînd aceasta, sînt de sigur interpretul D-v. al tuturor și nu mă îndoesc cã dovada ce ne-aũ dat de interesul D-lor, pentru Societatea noastră, va fi pentru toți un îndemn mai mult de a lucra înaintea cu rîvnă la dezvoltarea Societății silvice.

Punîndu-ne toată munca pentru Societate, servim țara și o servim într-o direcție din cele mai fericite, cãci pădurile sînt o bogăție însemnată a țării și alcătuiesc în bună parte baza bunei stări economice generale.

Pentru ca munca noastră să fie de real folos, se cere însă să ținem seama cã pădurea, pe lîngă exploatarea propriu zisă, are necesitate și de o altă îngrijire, aceea a durabilității prin o cultură rațională. Orî tocmai aceasta e scopul Societății noastre, care se va ajunge cu atît mai curînd, cu cît și străduințele vor fi mai stăruitoare. Nu ne lipsesc nici roadele ostenelelor de pînă acum, cãci măsurile ce s'aũ luat în timpul din urmă, în privința pădurilor aũ fost fără îndoială înrîurite și de cele ce am făcut noi.

In fine, mulțumesc încă D-lor conferențiarî pentru osteneala ce și-aũ dat și fiind în preajma adunării generale, fac urări ca să ne vedem cît mai numeroși.

* * *

Prin legea sancționată la 19 Martie a. c., pentru cîmpul regional de instrucție și tragere de la Comana, al Corpului II de armată, s'aũ cedat, de către Ministerul de Domenii, din pădurea Comana-Dadilov : 7.180 h. a. 7.697 m. p., din

cară 1.360 h. a. 8.122 m. p. se vor defrișa spre a se da în schimb la foștii clăcași, însurăței și cumpărătorii de loturi, așa că în proprietatea Ministerului de Răsboi rămîne 5.819 h. a. 9575 m. p. pădure.

* * *

Din pădurile licitate la 9, 12 și 15 Februarie, s'a confirmat vînzarea a 15 păduri.

* * *

S'a aprobat arendarea Domeniului Brăila pe periodul 1904—1914 cu lei 553.940 anual, asupra D-lui Th. Mendel.

Asemeni s'a mai aprobat arendarea a 14 moși pe periodul 1903—1913 și a 18 moși pe periodul 1904—1914.

* * *

La 9, 12 și 15 Aprilie se vor ține licitații la Craiova, București, Iași, Slatina, Ploești, Bacău, Pitești, Buzău și Bîrlad, pentru vînzarea spre exploatare a 189 păduri, pentru periodul începător la 1 Septembrie 1904.

* * *

Mutările făcute în corpul silvic pe ziua de 1 Aprilie, se vor publica în numărul viitor al Revistei.

* * *

Toate conferințele din anul acesta se vor publica împreună într'un volum a parte și vor fi însoțite de mai multe ilustrațiuni.

* * *

Au mai plătit complet cotizațiile și abonamentul, următorii membri și abonați:

Membrii: Cambureanu P., Herjeu N. N., Ionescu C., Luchian Al., Mavrodineanu A., Stătescu V., Țăpîrdea N., Velescu N., Zane I. D., adică 77 din 197.

* * *

CLIMA LUNEI MARTIE 1903, st. n.

la București-Filaret

Prima lună a primăverii, Martie, a fost caracterizată la București printr'un timp mai călduros ca de obicei și cu foarte puține precipitațiuni atmosferice.

Temperatura lunară, egală cu 6°.9, întrece normala cu două grade

și jumătate, în alți ani ea a fost mult mai ridicată ca acum ajungând pînă la 12° în 1863. O perioadă mai rece a fost de la 8 la 18 temperatura minimă absolută — 2°2 înscriindu-se la 14. Perioadele cele mai călduroase ale lunii au avut loc în primele sale trei zile și de la 22 la finele ei. Ziua cea mai caldă la 29 care a fost prima zi de vară din anul acesta termometrul atingînd temperatura maximă absolută a lunii, 26°3. De la 1877 încoace numai într'un singur an, în 1882, o asemenea temperatură a mai fost întrecută în Martie. Au fost 9 zile de îngheț și nici una de iarnă pe când obiceiuit sînt 17 zile de îngheț din care 1 de iarnă.

Cantitatea totală de apă 12 mm. este numai un sfert din ceea-ce cade de obicei în această lună. De la 1865, de cînd se fac asemenea observațiuni la București, numai în două ani, în 1875 și 1881 a căzut și mai puțină apă ca acum, respectiv 11 și 10 mm. Semănăturile de toamnă în regiunea București pînă la finele lui Martie sînt în deficit cu 31% din cantitatea normală de ploaie. Precipitațiunile atmosferice în luna Martie au căzut în 4 zile în loc de 10 cîte sînt de obicei. Într'una, la 11, apa a provenit din puțină ninsoare; la 14 a fost fulgi de zăpadă amestecați cu picături de ploae. Grosimea stratului de zăpadă a fost de 4 cm. și a acoperit solul numai o singură zi. În ultima zi a căzut puțină ploae însoțită de vînt puternic de la V și de manifestațiuni electrice. Vîntul dominant a fost crivățul; el a suflat tare în 5 zile. Presiunea atmosferică 758.5 mm. este cu aproape 5 mm. mai ridicată ca normala. Cea mai înaltă valoare a presiunii atmosferice a fost 767.8 mm. la 20, iar cea mai mică 745.6 la 3. Atmosfera a fost cu 9% mai uscată ca în general, mijlocia umezelei relative fiind 66%. Cerul a fost mai înorat ca de obicei; au fost 9 zile senine, 7 noroase și 15 acoperite. Soarele a strălucit 138 ore în 20 zile; în mod normal el se arată în 141 ore în 23 zile. De însemnat este faptul că de la 5 la 19 inclusiv soarele n'a strălucit de cît 2 ore. Brumă s'a observat în 4 zile, rouă în 17, tunete și fulgere într'una, ceață în 3. În ziua de 6 la 7 h. 36 m. 33" seara și în ziua de 26 la 0 h. 33 m. 46" au avut loc foarte slabe cutremuri de pămînt cari n'au fost simțite de nimeni; ele au fost însă înregistrate de una din pendulele orizontale ale Observatorului Sismologic.

Sub influența căldurei din ultima decadă, vegetațiunea s'a dezvoltat foarte mult. La majoritatea arborilor și arbuștilor mugurii erau aproape deschiși. Agrișul, Lemnul Căinesc, Liliacul, Salba-Moale, Mălinul, Salcia și Socol erau deja înfrunziți, iar Cornul, Ulmul, Zarzărul și Caisul complet înfloriți. Griul cu toată lipsa ploilor ce s'a simțit, s'a dezvoltat destul de bine avînd la sfîrșitul lunii o înălțime de peste 10 cm. Orzul care s'a semănat în primele zile ale acestei luni, din cauza timpului rece din primele două decade, precum și a secetei ce a fost în general nu a răsărit de cît la 23 de cînd se dezvoltă foarte repede, avînd acum o înălțime de peste 5 cm. La 19 s'a observat un cîrd de cocori trecînd de la V. la E., iar în seara de 22 s'a auzit orăcăitul broaștelor.

Institutul Meteorologic.

OPERILE PUBLICATE DE D-NUL ION KALINDERU

De la non-rétroactivité des lois, 1 Vol. in 8°.
 Essai sur les sources du Droit Romain, 1 Vol. in 8°.
 Notiță asupra societăților prin acțiuni după Codul general de comerț german, broș. in 8°.
 De la compétence des Tribunaux dans toute contestation relative aux biens mobiliers qu'un Etat étranger possède en Prusse, Berlin, broș. in 8°.
 Memoriu asupra transferării scaunului societății acționarilor căilor ferate din Berlin la București, broș. in 8°.
 Droit Prétorien et Réponses des Prudents, Paris, 1 Vol. in 8°.
 Consiliul Impăraților la Roma și la Constantinopol, 1 Vol. in 8°.
 Etude sur le régime municipal Romain, broș. in 8°.
 Studiu asupra legii celor XII Tabule, broș. in 8°.

Moștenirea tronului României (in franțuzește) broșat in 16°.
 Notice juridique sur un Testament. Paris, broș. in 8°.
 Viața municipală la Pompei, 1 v. in 8°.
 Observații in procesul cu moștenitorii I. Otteteleşanu, broș. in 8°.
 Doi antagoniști Români, broș. in 4°.
 Episcopul Melehisedec (in românește și franțuzește) broș. in 4°.
 Vilegiatura și reședințele de vară la Romani, broș. in 8°.
 Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi, broș. in 16°.
 Romani călători, broș. in 8°.
 Patrie, Education et Travail.
 Un țaran harnic, broș. in 16°.
 August și Literații, broș. in 4°.
 Literații opozanți sub Cesar.
 Portul barbei și părului la Romani, broș. in 4°.
 Portul perucilor și bărbierii la Romani, broș. in 12°.

DIN PUBLICAȚIILE

„Administrațiunei Domeniului Coroanei“ pentru „Biblioteca Populară“

CARTICELE :

1. Moștenirea tronului României cu un portret al A. S. R. Principelui Ferdinand al României, moștenitorul presumpțiv al coroanei, 1890.
2. Notițe asupra vermicilor de mătase (creșterea și boalele lor) de *Marius Galfard*, tradusă prin îngrijirea d-lui *Ion Kalinderu*, 1889.
3. Excursiuni forestiere pe Domeniile Coroanei Mălini, Sabasa, Bicz, de *G. Stătescu*, 1889.
4. Inființarea albinăritului pe Domeniile Coroanei. Edit. I-a 1891, a II-a 1899.
5. Expoziția internațională și congresul agricol și silvic din Viena 1890, de d-nii *Gr. Crișan*, *A. Oneanu* și *A. Candale*, 1891.
6. Confectionarea pălăriilor de paie cu mina liberă și cu mașina, de *Dimitrie Popescu*, 1893.
7. Raport asupra excursiunii silvice în Bucovina, de *Florian Davidescu*, 1894.
8. Cultura Albinelor, de *Marin Petrescu*. Ed. I-a 1894, ed. II-a 1899.
9. Noțiuni populare asupra grădinilor de legume de *Ion Păsăreanu*, 1895.
10. Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi. — Discurs — de *Ion Kalinderu*, 1896.
11. Noțiuni de Economia vitelor, Part. I. de *V. S. Brezeanu* 1897.
12. Noțiuni de Economia Vitelor, Part. II, de *V. S. Brezeanu*, 1899.
13. Cultura arborilor roditori, de *Dim. G. Ionescu*, 1899.
14. Raport asupra expozițiunii din Viena, adresat d-lui Administrator al domeniului Coroanei, de *Florian Davidescu* și *Olimpiu Boiu*, 1899.
15. Indrumări date agenților Domeniului Coroanei, de către *Ion Kalinderu*.
16. Cultura lucernei, de *Corneliu Roman*, 1900.
17. Cultura plantelor de nutreț, de *Dimitrie G. Ionescu*, 1900.
18. Cultura sfeelei, de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
- Notice sur le domaine de la Couronne de Roumanie pour l'exposition universelle de 1900 à Paris.
19. Serisori către plugari, de *Constantin Sandu*, 1901.
20. Povețe despre hrana țaranilor, de *Dr. I. Felix*, 1901.
21. Cultura Cinepei și Inului, de *V. S. Moga*, 1901.
22. Ingrășarea cimpurilor, Sfaturi practice pentru săteanul plugar, date de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
23. Povețe despre Grădinile de legume de *V. M. Kogălniceanu*, 1902.
24. Povețe despre Păstrarea Sănătății, de *Dr. I. Felix*, 1902.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

Lei B.

Antonescu Petre. — Tratatul de grădinarit și aplicațiunea sa în România	2.—
• Studiul privitor la domeniul agricol-forestier Brănești-Cernica-Paserea	2.—
• Studiul pădurilor de rășinoase de pe Rîul Doamnei, jud. Muscel	—
• Torenții de pe Valea Topologului — în colaborare cu D-l Johann Pitscheuk	—
• Importanța economică a pădurilor de stejar în special	1.50
Antonescu Remus P. S. — Studiu asupra regulilor de exploatarea pădurilor	—
• Notițe economice asupra tăierii pădurilor din țară	—
• Pădurile de munte și cîmpie, 1875	—
• Cercetarea cauzelor și remediul insecurilor și depunerilor din basini Prahovei	—
Cavalor A. de Guttenberg. — Dendrometria, tradusă de Isopescu C.	—
Chivuțescu T. — Catechismul silvicultorului, 1886	2.—
• Cestiul de pădure, 1860	4.—
• «Împădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavit»	4.—
Eleuterescu I. C. — Pădurile noastre	1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiu asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vinătoarea în România, cu o prefață de D-l Dr. S. Istrati, premiată de Academia Română	5.—
Lazurlianu Al. — Studiu asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	8.—
Nădejde N. C. — Memoriu asupra restaurării și conservării terenurilor din munții «Pirinei» cu 11 planșe	—
B. D. Neagoe. — Legislațiunea corecțiunii torenților în Austria	2.—
Obogeanu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată	—
• Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—
• Critica generală a sistemelor de exploatare a pădurilor	2.—
Rusescu D. R. — Exploatarea în Regie a pădurilor Statului din centrul Comana	—
Schmidt E. — Tabele de prețuri, aranjate de B. D. Neagoe	—50
Stamatiu Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	1.50
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	1.50
Tănăsescu M. A. — Studiu forestier asupra județelor Muscel și Dimbovița	—
• Studiu asupra administrațiunii, exploatarei și amenajării pădurilor Statului austriac	—

CONFERINȚE

Antonescu Remus P. S. — Comparație între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonescu P. — Studiu asupra situațiunii economice forestiere în Austria	1.—
• Torenții din diferitele State ale Europei și în special din Valea Topologului	2.—
Davidescu Florian. — Pădurile rășinoase din țară	—
Eleuterescu I. C. — Lucrări de întrefinere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stirpirea fiarelor stricătoare și braconajului în România	2.—
• Conferința asupra Vinatului în România	—
Lazurlianu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1889	—
Macovei N. C. — Oclire asupra pădurilor Moldovei	—
Munteanu V. C. — Lumina și silvicultura, 1889	—
Stătescu G. — Istoria vinătoarei și măsurilor de aplicat în România în privința vinatului, 1889	—
• Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1891	—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic și aplicarea lui	—
• Paralel din punctul de vedere silvic între Austria și România	—
• Pășunatul în pădurile Statului	—
• Date de seamă asupra lucrărilor congresului internațional de silvicultură din 1900 de la Paris	—
Teodorescu T. N. — Împădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1898	—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre 1899	—

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

FONDATA IN 1886

APARE O DATA PE LUNA

SUB INGRIJIREA COMITETULUI DE REDACȚIUNE

COMPUS DIN D-NII:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

Cu concursul d-lor M. Anania, O. Boiu, Al. Bulgăreanu,
Fl. Davidescu, I. C. Eleuterescu, Er. C. Gheorghiu, D. Ionescu-Zane, Ilie
Păunescu-Cîrcea și B. N. Pretoriana.

PREȚUL ABONAMENTELOR

10 lei pe an, pentru membrii Societății și studenți.

12 lei pe an, pentru persoane particulare.

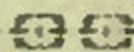

PREȚUL ANUNCIURILOR

12 lei o pag., 6 lei $\frac{1}{2}$ pag.
și 3 lei $\frac{1}{6}$ pag.

Dacă anunțul se repetă în 5 numere, se face o reducere de 25%. În 10 numere reducerea este de 40% și pentru tot anul reducerea este de 50%.

Orice corespondențe privitoare la Societate și Revistă cum și trimiterea cotizațiilor și abonamentelor, se vor adresa str. Știrbei-Vodă, No. 3, București.

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DOAMNEI, — 20

(Biserica Kalinderu).

5/26

S U M A R U L

- Clasificarea produselor pădușești, de TH. GALLERIU
Studiu asupra împăduririi nisipurilor din Ro-
mânia (urmare), de ERNEST C. GHEORGHIU
Legislație și jurisprudență (Art. 42 C. silvic), de . C. B. U.
Comerțul lemnului.
Comunicări și Fapte diverse.
Informațiuni, de * * *
Clima lunii Aprilie 1903 st. n., de Institutul Meteorologic.

Acei din D-nii membrii sau abonați, cărora le lipsește unul sau mai multe volume din colecția „**Revistei Pădurilor**”, pot obține un volum broșat din orice an, pe prețul de 6 lei, adresându-se la sediul Societății.

A apărut:

VÎNĂTOAREA ÎN ROMÂNIA

DE

ERNEST C. GHEORGHIU

și

Dr. S. C. GHEORGHIU

*Diplomat al școlii forestiere din Nancy și
Diplomat în agronomie
Sub-Inspector silvic al Statului*

*Medic Primar al spitalelor Sf. Spiridon
din Iași*

Lucrare premiată de Academia Română
și tipărită sub auspiciile și cu cheltuiala Societății „Progresul Silvic”
Cu 210 ilustrațiuni în text

PREȚUL 5 LEI

CALAUZA SILVICULTORULUI

PE ANUL

❖ 1902 ❖

(CU O HARTA FORESTIERA)

DE

B. D. NEAGOE

SILVICULTOR ȘI INGINER HOTARNIC

Prețul Lei 3.

Domnii membrii și abonați, cari și-au schimbat locuințele, sînt rugați a comunica aceasta din timp, spre a li se trimită Revista la nouile adrese.

CLASIFICAREA PRODUSELOR PĂDUREȘTI

La clasificarea produselor pădurești, ca și la toate celelalte produse în general, necesar este de a ține seamă de proveniența lor specială. A baza o clasificare pe apreciațiuni personale sau după modalitățile de vânzare, este a face o clasificare nenaturală și a da astfel naștere la confuziuni și interpretări regretabile.

Pentru a putea stabili proveniența unui produs, de la sine urmează, că necesar este a stabili mai întâi natura fondului de unde el provine, cu alte cuvinte — în cazul de față — trebuie stabilit ce este pădurea.

Autori cunoscuți au scris că *«pădurea este un fond destinat a produce lemn în primul loc»*.

Această definițiune fiind clară și adevărată, rezultă că materialul lemnos — sub oricare formă — este un produs inerent și direct al pădurei, iar celelalte produse, ce se mai găsesc și se exploatează din păduri, nu pot fi de cât accesorii.

Așa dar vom avea două clase mari de produse pădurești: *lemnoase și accesorii*:

A. Produse lemnoase. Produsele lemnoase se împart, iarăși după proveniența lor, în trei categorii: *principale, secundare și extra-ordinare*.

1. Produse principale sînt acelea cari provin din exploatări, ce au de scop regenerarea masivelor, adică materialele recoltate prin aplicarea tratamentelor reclamate de cerințele culturale și economice ale pădurei.

În această categorie intră produsele recoltate prin exploătările de crîng simplu, crîng cu rezerve, codru pe volum, codru pe suprafață, codru grădinărit și codru prin tăceri rase.

2. Produse secundare sînt acelea, cari provin din exploatări ce au de scop ameliorarea masivelor tinere și folosința arborilor, ce nu pot aștepta trecerea exploătărilor de produse principale.

În această categorie intră: materialele provenite din curățiri, din rărituri, din arbori deperisanți și din arbori uscați în picioare sau căzuți.

3. Produse extra-ordinare sînt acelea a căror recoltare

nu se poate prevedea cu anticipare, datorite fiind accidentelor, flagelelor, contra-venirilor la contractele de exploatare și celor la legea silvică.

În această categorie intră: arborii frînți și răsturnați de vînt sau poleiuri, arborii incendiați, arborii inundați, arborii atacați de insecte, materiale și arborii sechestrați de la antreprenori, arborii îndăunați prin exploatare, arborii tăiați de delinquenți sau sechestrați de la aceștia.

B. Produse accesorii. Fiind-că în perimetrul pădurilor se găsește și alte produse în afară de cele lemnoase, produse, cari cu drept cuvînt urmează a fi recoltate de proprietarul fondului principal, acestea nu pot fi considerate de cît ca accesorii.

În această categorie intră: pășunatul, fînețele și recoltele agricole din poeni și locuri perimetrare, semințele, fructele, ciupercile, frunze după jos și frunzarele, turba, vînatul, pescuitul, piatra, var și nisip.

Trebue să notez însă că folosința unora din aceste produse este restrînsă prin legi speciale, după cum este legea vînatului, legea pescuitului și legea minelor și carierelor.

Înainte de a termina expunerea de față, cred de datorie să atrag atențiunea cititorilor asupra confuziunii, ce se face dese-orî, cu voință sau fără voință, între *produsele* extraordinare și *exploatările* extraordinare. Trebuie să se știe că pe cînd produsele extra ordinare, după cum s'a arătat mai sus, sînt datorite accidentelor, exploatările extra-ordinare sînt datorite necesităților de stat, de ex. plata indemnizărilor de război, material de război, necesități absolute fiscale și, în fine, în mod excepțional, folosința unor posibilități acumulate de zeci și sute de ani.

Cu această din urmă observațiune, am convingerea că am pus temelia clasificării produselor pădurești, rămîind ca specialiștii tineri să completeze edificiul.

În curînd, dacă timpul și împrejurările îmi vor permite, voi avea mare plăcere de a da publicității observațiunile și aprecierile mele asupra exploatărei și vînzării produselor pădurești la Stat.

Th. Galleriu.

S T U D I U

ASUPRA

ÎMPĂDURIREI NISIPURILOR DIN ROMÂNIA¹⁾— Urmare²⁾ —

Se știe că stepetele Rusiei, landele și dunele Franței sau Germaniei, chiar nisipurile sburătoare din pustele Ungariei sau cele ale noastre, au o climă, care e privită de populație ca un blestem, căci aduce cu sine foametea și sărăcia, prin secetele mari și căldurile nesuferite, ce bintuiesc acele regiuni.

De asemenea este bine dovedit, că pentru îndreptarea acestui mare rău, nu sînt de cit 2 mijloace:

Irigațiunea și împădurirea.

Primul corectiv, nu e astăzi cu putință a-l pune în aplicațiune, populațiunea fiind prea rară și mijloacele restrinse; pentru aceasta s'ar cere lucrări mari de artă, cu un sistem de canalizare costisitor, care în unele locuri nici n'ar fi cu putință de aplicat pe unde ar fi prea sus situate; așa dar nu rămîne de cit mijlocul al 2-lea ca cel mai practic, mai expeditiv și mai sigur de reușită neîntirziată, adică *împădurirea*, care va aduce de sigur roade bune și va fi bine-cuvîntată de generațiile viitoare pentru propășirea cărora trebuie să lucrăm.

Principiile de căpetenie, în cultura nisipurilor.

În cultura acestor soluri, trebuie să luăm în considerațiune, atît rezultatul economic cit și cel tehnic, ce trebuie să atingem și putem a le rezuma în două principii capitale și anume:

1. *Fixarea solului și împedicarea lui de a fi spulberat;*
2. *Îmbunătățirea terenului.*

Cît privește primul principiu relativ la fixarea solului, sînt diferite mijloace, dintre care cel mai bun ar fi, amestecîndu-l cu alte feluri de pămînturi îngrășătoare și fixatoare, care ar satisface și pe al 2-lea principiu; mijlocul acesta însă, e aproape cu neputință de îndeplinit pe suprafețe mari, din cauza enormelor cheltueli ce ar pretinde.

1) După Wessely și Hüffel, cu cite-va note din Chivulescu („Împădurirea nisipurilor de la Maglavit”).

2) Vezi *Revista Pădurilor* pe Ianuarie, Februarie și Martie 1903.

Deci, nu rămâne pentru îndeplinirea acestui desiderat (adică pentru a statornici nisipul sburător), de cit acoperirea lui printr'o vegetațiune care să-l adăpostească și să-l statornicească în de-ajuns, pentru a nu mai fi mișcat, îmbunătățindu-l în același timp.

Însă, cum aceste nisipuri sînt foarte mișcătoare sub acțiunea vinturilor, e cu anevoință de a putea provoca în scurt timp o vegetațiune ierboasă care să-l acopere și să-l adăpostească îndeestulător, de aceea trebuie luată și alte măsuri mai înainte, pentru a împiedeca spulberarea lui și a asigura reușita fixărei, pînă ce vegetațiunea instalindu-se, va putea a se împotrivi la mișcarea nisipului.

Ast-fel de măsuri consistă în acoperirea pămîntului cu obiecte pe care vintul nu le poate risipi ca: brazde, crăci, etc., sau înființarea unor adăposturi verticale (garduri) care rupînd curentul vîntului, îl micșorează puterea de spulberare și de pustiire, dobîndindu-se rezultate minunate.

Dar pentru a reuși bine, trebuie o supraveghiere neîntreruptă asupra acelor lucrări, căci cele mai mici stricăciuni pot da naștere la neisbucirea și prin urmare la compromiterea izbîndei lucrărei.

Istoricul pe scurt al fixărei nisipurilor și dezvoltarea culturilor în Europa, și în special în România.

După datele ce se găsesc prin scrierile diferiților autori, se pare că cele mai vechi lucrări de acest fel, ar fi fost îndeplinite între anii 1730 și 1738 în Danemarca de către inspectorul german Röehl, și anume pe șesul nisipos de la *Tidsvild*, unde prin veacul XII, a fost clădită o monastire a cărei personal, ca și năvălirile suedeze, au ajutat la ruinarea pădurilor din jurul ei, dînd pradă vinturilor, mai multe sute de hectare; în acest mod s'au născut mari focare de nisipuri sburătoare, care au năvălit și acoperit treptat, regiuni întregi de pămînt cultivabil, cit și satele vecine *Torub* și *Tibirke*. Pe acest din urmă loc, și astăzi se găsește înălțată o piramidă de piatră, cu o inscripție în trei limbi: daneză, germană și latină, în memoria inspectorului Röehl care la 1738, termină marele lucrări de fixarea nisipurilor sburătoare din acea regiune; spre nenorocire însă, lipsesc amănunte asupra executărei lor și fără de pildă pe acele vremuri. Din scrierile ce se găsesc, rezultă că s'a lucrat la fixarea nisipurilor prin ajutorul palisadelor (garduri) și plantelor *Arundo arenaria*, *Zostera marina*, *Fucus Vesiculosus* și *Serolus*.

Cele d'întîiî impăduriri în Germania, aû fost executate între 1738—1793, cu pin Silvestru și mai tîrziu prin însemințări directe, tot cu această specie, procedîndu-se ast-lel pînă la 1830, cînd s'aû făcut lucrările cele mari de împădurire, a cîmpiilor nisipoase din nordul acelei țări, întrebuintîndu-se pe lîngă pinul Silvestru și mesteacănul, iar pe locurile joase, umede, saû apoase, aninul și plopul. Pe la 1840, dovedîndu-se în Germania că practica însemințărilor directe, nu daû rezultate tocmai bune, s'a început pe o scară largă procedeul plantațiunilor, care se urmează și astă-zî, însă nu cu puieții cu pămînt pe rădăcinî cum se făcea pînă atunci, ci crescuții și repicații în pepinieră, avînd un sistem rădăcinal foarte dezvoltat.

În *landele franceze*, lucrările pentru fixarea și cultura lor, datează din ultimul pătrar al veacului XVIII, după cum descrie faimosul inspector general de poduri și șosele ing. Bremon-tier, prin cartea sa asupra dunelor din 1780, care a făcut epocă, și care astă-zî chiar, este des consultată cînd e vorba de lucrări mari, pentru fixarea nisipurilor mișcătoare, mai ales a celor maritime, mulțumită cărora suprafețe colosale din landele după țarmul vestic al Franței și mai ales cele din Gasconia, ce formaû îngrozitoare pustiiuri, s'aû prefăcut în păduri falnice de pin maritim.

Din indemnul marelui ministru francez Neker, se hotări în 1789 fixarea și plantarea nu numai a dunelor maritime, dar și a celor din interiorul țării, cari formaû vestitele lande franceze, cu pinus maritima și Quercus occidentalis, lucrare colosală, care a fost dusă la un sfîrșit atît de strălucit, de către inginerul Bremon-tier, dînd Statului prin lucrările sale, un venit de cite-va milioane anual, oprînd în acelaș timp năvălirea nisipului asupra locurilor cultivabile și asupra satelor vecine, ameliorînd clima, și contribuînd la înflorirea populațiunei acelei regiuni, unde altă-dată nu se allaû de cit puține și păcătoase locuințe, în care se adăposteaû cite-va suflete, trăînd o viață plină de sărăcie și suferințe.

Mai tîrziu, cam pe la 1847, începură și cîi-va mari proprietari de terenuri în acele lande, între care Javal M. și inginerul de poduri și șosele Chambrelant M. J., să execute plantațiuni frumoase cu pin și stejar, după ce însănoșiră prin drenare acele locuri, scurgînd apele stătătoare; amîndoi acești proprietari, aû fost medaliați la expozițiunile universale din 1855, 1861 și 1867, căpătînd și legiunea de onoare.

Aceste fericite încercări și isbânzi, aû dat naștere legii din 1857, în baza căreia s'a poruncit asanarea și plantarea aproape a 90.000

hectare nisipuri din lande, aparținind comunelor, care lucrările fiind sfirșite în 1868, au costat peste un milion și jumătate lei, dar au ridicat valoarea pământului prin putința de a-l cultiva, la 100 milioane franci; și astfel, chiar proprietarii particulari, urmind acestor pilde laudabile, s'au ajuns a se prefăce pustiurile Gasconiei în codri întinși și frumoși, de pin maritim și stejar, dind naștere la industrii mărețe, scăpându-se în același timp meleagurile Gasconiei, de frigurile palustre ce domneau pretutindeni.

Plantarea nisipurilor în Ungaria.

Pustele Ungariei, care cuprind nisipuri diluviale, avind aproape aceeași origină și compoziție ca cele din România, în suprafață aproximativ 35.000 hect., au început a fi fixate și plantate cu începere de la 1818 și s'a urmat pînă în timpul de față, fără ca marile lucrări începute de Bachofen, să fie încă isprăvite.

La început, potrivit poruncii împărătești a lui Franz Iosef I, s'a plantat sub formă de încercare, pe locuri alese mai fertile de pe marginea marelui pustiū, stejar, mesteacăn și pin Silvestru, întrebunțindu-se de-odată pentru statornicirea nisipului și însemnare cu vegetalele: *Arundo arenaria*, *Carex arenaria* și *Elymus arenarius*. Mesteacănul nu reuși aproape de loc, pinul puțin, din contră încercările făcute cu plopul negru, au dat rezultate strălucite.

Mai pe urmă, directorul pădurilor Bachofen înființind pepiniere și un personal apt pentru asemenea lucrări, ele s'au continuat pe o scară întinsă, sub conducerea lui, plantind de la 1818 pînă la 1842, când s'a retras la pensie, aproape 4500 hectare.

De atunci și pînă astăzi, s'au cheltuit peste 3 milioane de lei, și totuși nu sînt plantate toate nisipurile, dar s'a continuat marea lucrare începută de Bachofen în 1818; speciile alese ca definitive, care au dat rezultatele cele mai bune sînt: *pinul Silvestru*, *pinul austriac* și *salcîmul*, iar în părțile joase, apoase, *plopul negru* și *cel alb*.

Cu salcîmul nu s'a început de cit mai tirziu.

Plantarea nisipurilor în România.

Inceputul acestor lucrări la noi se datorează inițiativei private. Intre cei întii care au făcut împăduriri în nisipurile sburătoare, putem numi pe Prințul Al. Știrbei pe domeniul său Băileștii,

cam pe la 1852, întrebuințind pentru acest scop, cu mult succes, salcîmul; de asemenea între 1860—1870, Prințul Obrenovicî, împăduri nisipurile sburătoare de pe domeniul seû Desa (ambele situate în județul Dolj), alegînd tot salcîmul pentru acest scop.

După cit se poate vedea din scrierile allate la Ministerul Domeniilor, nisipurile ce sînt astăzi sburătoare, pe la 1864—69 erau stătătoare; mai tîrziu însă, din pricina lăcomiei arendașilor, puindu-se în cultură și izlazarile nisipoase, le-au mobilizat, și 'n acest chip s'au născut multe focare de nisipuri sburătoare, care au început a se revărsa sub acțiunea vinturilor, pe locurile fertile cultivabile din vecinătatea lor, stîrpind suprafețe întinse și producînd pagubi colosale.

Maî tîrziu, între anii 1872—1878, domeniile Pătulele și Dincea, proprietățile Prințului Al. Știrbei, din județul Mehedinți, fiind năvălite de nisipuri sburătoare, s'au început fixarea lor prin plantațiuni cu salcîmi pe o scară întinsă, de către administratorul acelei moșii, d-l Gronov, ast-fel că, în 1878 o suprafață de peste 500 hectare, era complet împădurită.

Această lucrare reușind minunat, servi de pildă Domeniului Coroanei (Sadova), Epitropiei Madona-Dudu (Craiova), care a plantat 1380 hectare nisipuri din Valea Maglavitului, de la 1886 pînă la 1898, — Statului de la 1884 încoace, la numeroși proprietari particulari, și chiar sătenilor d'alungul Dunărei.

Ideia plantărei nisipurilor sburătoare și a celor inerbate, cu privire la Domeniile Statului, datează în România din 1862, cînd ilustrul nostru economist, D-l P. S. Aurelian, fostul Ministru al Domeniilor, pe atunci Șef al diviziei agriculturii, a dat ideia de a se pune în valoare acele pămînturi, care nu numai că nu produc vistericii nimic dar fac anual enorme pagubi, întinzindu-se neincetat, peste pămînturile fertile din vecinătatea lor, pe care le stirpește.

Pentru acest sfîrșit, din indemnul său, s'a înființat chiar cite-va pepiniere, care în urmă a fost părăsite și laudabila D-sale propunere n'a fost îndeplinită.

În anul 1882, sub guvernul marelui patriot Ion C. Brătianu, atunci Prim-Ministru și Ministru al Domeniilor, puind pe tapet din nou ideia împăduririi nisipurilor sburătoare, a făcut să se aprobe de către Consiliul de miniștri această propunere bine-venită și grabnic reclamată, începîndu-se lucrările de plantarea nisipurilor sburătoare de la Ciuperceii și Piscu-Tunari, în 1884.

Pentru acest scop, s'au înființat 2 pepiniere mari în suprafață amîndouă de 20 hectare (din care una cam de 15 hect. la Ciuper-

centi, și una de circa 5 hect. la Piscu-Tunari) crescindu-se puieți de salcîm de prima calitate, cari au costat maximum 2 lei mia.

Pe lângă salcîm, s'au făcut încercări și cu alte specii, ca: pinul Silvestru, gledița și dudul, dar nereușind mulțumitor, s'a părăsit, și s'a încercat înmulțirea stejarului prin însemințare, în primăvara anului 1878, însă n'a reușit, pierind aproape toți puieții, în friguroasa iarnă din 1878/79, cînd termometrul a scăzut la -0.30° C. și ast-fel s'a părăsit și această încercare.

Salcîmul însă, reușind minunat, i s'a dat cea mai întinsă cultură, crescindu-se puieții în pepinieră pînă la etatea de 1 sau 2 ani, cînd cei viguroși se plantaau direct la vîrsta de un an, iar cei slabi se repicau și se plantaau la etate de 2 ani definitiv, apoi în urma scoaterii puieților din pepiniere, obținindu-se și din rădăcinii una sau două recolte, de noi puieți, s'au întrebuințat și ei, plantindu-se la o etate convenabilă și dobîndindu-se în așa chip, un material îmbelșugat și ieftin de tot (1—1.50 lei mia).

S'au sădit pe hectar 1111 fire, în patrate, la 3 metri distanță gropile s'au făcut cu sapa în momentul plantării, pentru ca pămîntul să fie mai ravin, făcîndu-se aceste lucrări în regie, alt toamna cît și primăvara, cu același succes, plătindu-se lucrătorii pe di 1.50 lei.

Reușita în termenii de mijloc, chiar în anul plantării a fost de 60% din care anul al 2-lea a mai pierit ca 10%, rîmînd (definitiv) bun ca 50%; aceste pierderi, s'au datorat în mare parte faptului, că unii din puieți n'aveau sistemul rădăcinal destul de bine dezvoltat, iar alții au fost vlăstari din vine, care n'au avut rădăcinii numeroase, pentru a se prinde în pămînt așa de uscat și în localități unde secetele sînt lungi, anuale și foarte timpurii.

Observînd socotelile lucrărilor de plantațiune efectuate la Piscu-Tunari și Ciupercenti, găsim că de la 1884 și pînă la 1896, s'au plantat 5250 hectare și anume 3000 la Piscu-Tunari și 2250 la Ciupercenti, costînd în total 167.942 lei, ceea-ce revine cam 30 lei de hectar, în care se cuprînd și cheltuelile făcute cu pepinierele și personalul lor.

Iar la Maglavit a costat 39 lei 66 bani hectarul, plantînd *Epitropia Madona-Dudu* 1300 hectare.

Pe Domeniul Coroanei, aceste lucrări au costat și mai estin făcîndu-se cu zile datorite de locuitorii, socotite a 1 leu ziua, iar hectarul a revenit între 15—20 lei.

Alegerea speciilor de împădurit nisipurile din România.

Am văzut în articolele de mai înainte, rezultatul încercărilor făcute pe nisipurile din pustele Ungariei, care sînt asemănătoare celor de la noi, atît intru ce privește origina, situația cit și compoziția lor.

Speciile adoptate astăzi, în urma îndelungatelor experiențe ce s'aun făcut pe acele nisipuri sînt:

Pinul Silvestru și cel *austriac* dintre reșinoase, iar dintre foioase, *salcîmul* pe părțile mai ridicate, *plopul* pe cele joase, iar pe cele mai fertile, *stejarul*.

Nu mai vorbim nimic de nisipurile maritime, de oare-ce ele s'aun plantat mai mult cu pin maritim, care la noi, după încercările urmate, s'a dovedit că nu rezistă iernelor, fiind prea geroase, iar celelalte ano-timpuri fiind prea uscate, (căci el cere multă umiditate a aerului); iar *stejarul pedunculat*, s'a plantat mai cu seamă în valea flaviului Adour (Franța), obținîndu-se o reușită admirabilă și un lemn vestit prin calități esecționale, mai ales pentru construcțiile navale, din care se aprovizionează flota franceză.

Pinul maritim, produce un venit mai mare ca salcîmul, de oare-ce e foarte bogat în reșină, din care se extrag o mulțime de produse de valoare, iar lemnul, este superior celui de salcîm, atîngînd adese-orî dimensiuni mari, atît de căutate în industrii și construcțiunii civile și navale.

Afară de pinul maritim, s'a plantat pe o scară largă și *pinul Silvestru*, mai ales pe nisipurile din Germania, Danemarca și Olanda.

La noi, cu toate că dintre foioase numai *salcîmul* și *dudul* par a reuși mai bine pe nisipuri, totuși din observațiunile făcute la cite-va localități, sînt încredințat că *pinul Silvestru* și *stejarul chiar*, pot reuși destul de bine în sub-etagiu făcîndu-se plantația cu puieți repicați, crescuți pe loc, iar nu aduși din alte regiuni, cele de mai multe orî depărtate.

De oare ce nu s'a făcut încă încercări destul de întinse și hotărîtoare în privința acestor specii, pentru a putea ști dacă se poate face și la noi plantațiunii în mare, ca în Ungaria, fie de o dată în cîmp liber, acolo unde pămîntul e mai fertil și stătător, fie în sub-etagiu, trebuie după părerea mea, care am vizitat mai toate plantațiunile din țară și am avut prilej să observ și să studiez la fața locului reușitele, să continuăm împădurirea nisipurilor, pe o scară

mai largă cu salcim, care specie reușește minunat în România, făcând și plantațiunile de dud în părțile fertile și mai stabile, unde și el crește foarte bine; în același timp să căutăm a introduce în sub-etagiul stejarul, prin însemnare în cuiburi și plantațiunile; iar pinul Silvestru, numai prin plantațiunile cu puieți de 1—2 ani, creșcuți în pepinieră, fără a fi repicați, pentru a obține o înrădăcinare profundă, necesară absolut pe asemenea soluri uscate și bintuite de secete îndelungate, în care are nevoie să poată suga apa trebuincioasă vegetației, din profunzime; încercările mici de această natură pe domeniile Coroanei și la Stat, au dat rezultate satisfăcătoare și încurajatoare.

Încet cu încet, vom pune în valoare nisipurile ce nu produc nimic astăzi, și vom da naștere cu timpul, la o cultură întinsă a viermilor de mătase, care va fi pentru populația rurală și Stat, un nou izvor de bogăție, după cum această cultură a început a se lăși în unele comune din localitățile unde se găsesc duzi (Dăbuleni, lanca, Maglavit etc.).

Nu voese să fac o descriere amănunțită asupra calităților ce are specia „*Salcîmul*“, fiind bine cunoscute mai ales silviculturilor, și privită ca o esență prețioasă pentru țara noastră, totuși mă simt obligat a arăta în cîte-va cuvinte, celor ce nu l cunosc în de-ajuns, că salcîmul are aproape aceleași calități ca stejarul, cu singuraosebire, că lemnul său este mai lesne supus la frîngere, și nu atinge dimensiuni așa de mari; în schimb însă, pentru împădurirea nisipurilor și în genere a tuturor pămînturilor ușoare și sărace, și special pentru nisipurile sburătoare, este atât de prețios, în cît nici o specie nu se poate măsura cu el, avînd o putere extraordinară de a se regenera prin lăstari și vlăstari, care într'un singur an, ating pe nisipurile sburătoare, pînă la 3 metri înălțime, iar rădăcinile lui, au o creștere atât de mare, în cît mrelesc solul ca o rețea, avînd vine pînă la 10 metri lungime, la etate chiar de un an și fixînd în scurt timp nisipurile sburătoare, cum nici o altă specie nu e în stare să o facă; el mai are marele avantaj, că dacă este întroenit de nisip, chiar pînă aproape de vîrf, nu numai că nu pierc, dar sloboade din trunchi și din crăci noi rădăcini, care îl imputernicesc și mai mult, iar cînd vînturile îl seobește nisipul de la picior și îl desvelește vinele, el nu se usucă, ci produce vlăstari puternici, care dau naștere la alți indivizi.

Cît privește temperamentul său, el este foarte viguros și rezistă la secetele cele mai mari, mulțumită sistemului rădăcinal foarte dezvoltat și profund, cît și micii lui pretențiuni în substanțe alimentare.

de aceea reușește atât de bine, în liber și pe soluri, unde alte specii pier.

Salcîmul este prin urmare, esența căreia noi trebuie să-i dăm toată luarea aminte pentru moment, însă numai întru cît privește plantarea pămînturilor ușoare (cele nisipoase); pentru pămînturile grele, cum sînt cele din restul țării, s'ar face o mare greșcoală cînd s'ar da aceiași lățire împăduririlor cu salcîm, care de și pentru moment se prinde bine totuși, nu întirzie a lincezi, după cîtî-va an cînd terenul nu este ținut în cultură sau în cazul cel mai prielnic, a rămîne staționar în vegetație și pipernicit, după care piere; proba la noi fiind făcută în mare, e de prisos și chiar condamnabil a mai risca banii și timpul, afară numai dacă i s'ar da după plantație, îngrijirile cuvenite.

(Ve urma).

Ernest C. Gheorghiu

Inspector silvic și agricol al Așezămintelor
Brîncovenesti

LEGISLAȚIE ȘI JURISPRUDENȚĂ

Art. 42 C. silvic

Calitatea agenților silvici de a exercita acțiunea publică și acțiunea civilă.

Delictele în materie forestieră dau naștere, în conformitate cu dreptul comun *acțiune publică și acțiune civilă*. Prima tinde la pedepsirea delicventului, din contră acțiunea civilă tinde numai la reparațiunea daunei cauzate proprietarului, la daune-interese.

Art. 42 C. silvic zice: Agenții silvici au dreptul de a expune și susține acțiunea, și a cere atât despăgubirile civile, cît și aplicarea pedepsei.

Acest articol, ca multe altele din Codul silvic, a dat loc la controverse în jurisprudență, din cauza lipsei de claritate și regretabilului său laconism. Cu drept cuvînt, față de această redacțiune, cei interesați la aplicațiunea sa au putut să se întrebe, cari sînt drepturile ce se acordă agenților silvici? Au dînșii numai «dreptul de a expune și susține acțiunea și a cere atât despăgubirile civile, cît și aplicarea pedepsei», după cum se exprimă textul? sau legea le acordă

și dreptul de a *sezisa autoritățile judecătorești* și de a susține înaintea acestora, nu numai acțiunea relativă la daunele civile cauzate prin delict silvic, dar și acțiunea publică pentru pedepsirea delicvenților. În aceeași ordine de idei, vor avea dinșii calitatea de a face opozițiuni, apeluri, recursuri etc. și acordându-li-se acest drept vor putea face aceste cereri, atât în ceea-ce privește aplicarea pedepsei, cât și în ceea-ce se referă la acordarea daunelor? Atâtea chestiuni foarte importante, cari nu'și găsesc soluțiunea în vre-un text clar și precis din lege.

A cunoaște cu precizie domeniul de aplicațiune al articolului 42 C. silvic, este și mai important atunci când este vorba de a hotărî, cari sînt anume pădurile asupra cărora agenții silvici pot să-și exercite drepturile lor de control și priveghere și dacă au asupra tuturilor pădurilor aceleași drepturi.

Din acest punct de vedere, conform Codului silvic din 1881, avem mai multe categorii de păduri: pădurile supuse regimului silvic, cele supuse în parte și cele nesupuse acestui regim.

Art. 1 al legii arată că: Administrația domeniilor și pădurilor are direcțiunea generală asupra pădurilor supuse regimului silvic; ea exercită controlul asupra personalului silvic și este însărcinată cu executarea dispozițiunilor legii de față.

Art. 3, 11, 12, 13 enumeră categoriile de păduri supuse regimului silvic.

Asupra cărora din aceste păduri vor avea agenții silvici dreptul de pază și control? Dacă în toate cazurile vor avea dinșii aceleași drepturi?

Art. 31 C. silvic zice: Paza pădurilor este încredințată agenților silvici. Sînt agenți silvici: inspectorii, guardii generali, brigadierii și pădurarii, cari au depus jurământul legal.

Pentru a da înțeles acestor texte de lege trebuie, după cum vedem, să restrîngem, mai întîiu, aplicarea lor numai la pădurile supuse regimului silvic. Legiuitorul a găsit cu cale la 1881 să se desintereseze de un important și prețios masiv păduros; rezultatul la care ușor se putea cine-va aștepta a fost că în cea mai mare parte, dacă nu în total

acest masiv a dispărut. Din acest punct de vedere opera legiuitorului din 1881 a fost și este încă incompletă, și grele dacă nu imposibile vor fi mijloacele de îndreptare. Fără a insista asupra acestui punct, ne mulțumim să-l menționăm.

Pădurile supuse regimului silvic, conform legii în vigoare, aparțin unele domeniului Statului cele-l'alte: comunelor, stabilimentelor publice sau de utilitate publică și particularilor.

O primă clasare trebuie făcută în ceea-ce privește pădurile supuse regimului silvic din punct de vedere al dreptului de proprietate, între pădurile aparținând domeniului Statului de o parte și cele-l'alte enumerate mai sus.

Față de pădurile aparținând domeniului Statului, agenții silvici ai Statului sînt direct însărcinați cu paza și supravegherea lor, mai mult chiar, sînt chemați de a administra această importantă parte a avuției naționale. Ast-fel pentru îndeplinirea misiunii lor pot fi considerați, că legea a înțeles a le acorda toate drepturile de care pot avea nevoie pentru aceasta. Din acest punct de vedere și față de principiul, care pare să fi condus pe legiuitorul de la 1881 la redactarea saū mai bine zis la copierea incompletă a legii străine, trebuie să hotărîm că agenții silvici ai Statului aū calitatea deplină de a exercita acțiunea publică și civilă pentru dobîndirea reparațiunii și pedepsirei delictelor. Ca consecință ei vor putea nu numai să dreseze cuvenitele acte de constatare, dar încă să sesizeze instanțele judecătorești cu aceste acțiuni, să le susție înaintea lor și la nevoie să facă opozițiuni, apeluri, recursuri etc.

Soluțiunea acestei cestiuni cu toate că restrînsă numai la pădurile aparținînd domeniului Statului, a dat loc la hotărîri contradictorii și ceea-ce trebuie observat este că nici chiar în hotărîrile carī aū admis acest mod de a vedea, nu găsim degajate principiile de drept care pun în evidență și cer imperios această soluțiune. Considerațiuni lăaturalnice, principii une-orī greșite, aū servit de bază hotărîrilor judecătorești. Atît este de grea opera judecătorului, cînd în lipsa unui text clar de lege este chemat, nu să interpreteze, ci să legifereze asupra unui anumit caz. Această insuficientă redactare nu se poate explica de cît prin lipsa unui studiu aprofundat a legislațiunii de origina, la care legislatorul

nostru din 1881 s'a raportat, trebuie să recunoaştem, în mod cu totul incomplet.

Cităm ca exemplu următoarea deciziune a Inaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, unde găsim tranşată cestiunea calităţii agenţilor silvicî în sensul vederilor noastre. Sprijinul legal al deciziunii nu se reazimă pe principii de drept trase din legea silvică, din contră, Curtea constată omisiunea legiuitorului din 1881 de a legifera asupra acestei importante cestiuni.

Deciziunea No. 525 Cas. II Bul. 95, p. 264.

Delict silvic.—Apel.—Şeful ocolului silvic.—Dacă acesta este în drept a le face (Art. 42 şi 46 din Codicele silvic, 87 din procedura Codului penal şi art. 23 din legea pentru administraţiunea domeniilor Statului).

În materie de delict silvice, şefii de ocoale silvice au drept a face apeluri.

Casarea sentinţei trib. Gorj cu No. 610 din 95, după recursul făcut de avocatul Statului.

Avînd în vedere că din sentinţa atacată rezultă că egumenul mănăstirei Tismana, G. Georgescu, a fost dat judecătoarei pentru că a comis delict silvic, tăind lemne şi nişte crăci de arbori din pădurea Statului Tismana, supusă regimului silvic;

Că judecătorul de pace din Tismana, prin cartea de judecată cu No. 46 din 1894 dată asupra opoziţiei şi care confirmă pe cea cu No. 538 din 1894 achitîndu-l, şeful ocolului silvic a făcut apel;

Că tribunalul, admiţînd incidentul ridicat de apărătorul inculpatului, a respins apelul pe motiv că, nici prin art. 42 din C. silvic, nici prin art. 23 din legea pentru administraţiunea domeniilor Statului, ei nu sînt îndrituiţi a face apel contra sentinţelor corecţionale pronunţate în primă instanţă;

Considerînd că prin legea silvică, nu se determină anume persoanele, cari sînt în drept a face apel contra hotărîrilor corecţionale date în primă instanţă;

Considerînd însă că art. 46 din Codul silvic dispune, că în cazurile neprevăzute prin acel Cod să se aplice dispoziţiunile dreptului comun;

Considerînd că după art. 97 al. III din procedura C. penal, administraţiunea are facultatea de a apela sentinţele corecţionale date în materie de delict silvic;

Considerînd că art. 42 din Codul silvic dă dreptul agenţilor silvicî de a expune şi susţine acţiunea şi a cere atît despăgubiri civile cît şi aplicarea pedepsei;

Considerînd că șeful ocolului silvic nefiind de cît un prepus al administrațiunei Domeniilor și pădurilor Statului, el este în drept a face și apel;

Că ast-fel fiind, rău tribunalul 'i-a respins apelul și prin urmare sentința sa urmează a fi *casată*.

Față de cele-l'alte păduri, afară de cele în indiviziune cu alte persoane, Statul nu poate invoca vre-un drept de proprietate, administrația forestieră nu are de la lege de cît un drept de privighere și control. Aceste păduri aparțin unele persoanelor juridice comunelor, stabilimentelor publice și de utilitate publică, cele-l'alte particularilor. Rămîne să ne întrebăm dacă agenții silvici au față de aceste păduri aceleași drepturi, ce conform principiilor consacrate de legea silvică dînșii le au asupra pădurilor Statului.

Legea silvică prin art. 3 supune, aceluiași regim, pădurile enumerate mai sus, afară de cele aparținînd particularilor, adică atît pădurile Statului cît și cele aparținînd persoanelor juridice. Mai mult, prin aliniatul 3 al art. 3, legea supune încă aceluiași regim *pădurile Statului și persoanelor juridice, care sînt în coproprietate cu particularii, și numai pe cît timp se află în indiviziune*.

Rămîne să ne întrebăm, dacă trebuie să acordăm în toate aceste cazuri prevăzute de art. 3 C. silvic, agenților silvici aceleași drepturi? Agenții silvici vor putea, fără contest, să urmărească pedepsirea delicuenților pentru delictele comise în acele păduri, ca și cînd s'ar găsi față de un delict comis în vre-o pădure a Statului. În ceea-ce privește însă urmărirea daunelor, a despăgubirilor, ce se acordă proprietarilor, cestiunea pare să fie mai delicată.

Cestiunea s'a prezentat înaintea instanțelor judecătorești cu ocaziunea comiterii unui delict într'o pădure aparținînd unei comune. Judecătoria de ocol condamnînd numai la amendă în folosul comune, agentul silvic a făcut apel pentru a fi condamnat delicuentul și la despăgubiri civile ce s'ar cuveni comune. Înaintea tribunalului din partea Ministerului Public s'a ridicat această cestiune ce ne interesează. S'a susținut în mod cu totul greșit de Ministerul Public că *agentul silvic nu avea interes de a face apel, pe motiv că numai comuna prin reprezentanții ei putea face aceasta*. Motivul invocat trebuie să recunoaștem că era nefondat, ne

fiind vorba de a constata *interesul* ce ar putea fi avînd agentul silvic de a urmări sau apela vre-o sentință în această materie. Aci era vorba de a se ști dacă agentul silvic avea sau nu *calitate* de a face apel. Tribunalul cu toate că a discutat cestiunea *calității*, o tranșează în contra părerei noastre, invocînd ca motiv, pentru a contesta calitatea agentului silvic, faptul că *partea interesată*, adică Primăria, nu făcuse apel. Tribunalul hotărînd că lipsa de calitate a agentului reeșea din faptul că agentul silvic nu era reprezentantul comunei, parte interesată; ceea-ce tocmai era de dovedit. Făcîndu-se recurs de Stat, Curtea de casație admițînd motivul formulat, a casat sentința. Statul a invocat ca motiv de casare violarea art. 3, 31 și 42 C. silv. Curtea de casație, cu toate că a admis motivul ca fondat, nu a rezolvat în mod formal cestiunea. Curtea se mulțumește numai de a invoca art. 42, fără a discuta și stabili printr'un considerant domeniul de aplicațiune al acestui articol, ceea-ce ar fi fost de dorit. Tribunalul de trimitere s'a mărginit să admită ca bine făcut apelul de către agentul silvic al Statului pentru acordarea despăgubirilor civile, ce se cuveneau unei comune, fără a motiva hotărîrea sa.

Costiunea fiind foarte importantă, credem interesant să reproducem în întregimea lor aceste hotărîri judecătorești :

JUDECĂTORIA OCOLULUI SILISTRA-NOUĂ

Sentința de la 5 Ianuarie 1899

CARTEA DE JUDECATĂ No. 1

Prezinte delicuentul și șeful ocolului silvic Ostrov, absent primarul comunei Carvan, ca parte civilă.

Procedura completă.

S'a dat lectură procesului-verbal dresat de primarul comunei și celor-l'alte acte din dosar.

D-l șef al ocolului silvic ceru condamnarea delicuentului la amendă și despăgubiri civile, conform legii și actului de estimație aflat la dosar.

Delicuentul răspunse, că fiind învoit a tăia mărăcină din pădurea Carvan, a găsit prin pădure și lemnele ce se reclamă, iaete de alții, și le-a pus în căruța sa, ducîndu-le acasă, fără a ști că este oprit aceasta; cerînd achitarea.

In urma acestora,

Judecătorul,

Avînd în vedere că Neagu Enciu Stan din comuna Carvan, este

dat în judecată, pentru delict silvic, că adică a fost surprins tăind lemne din plantația comunală Carvan;

Considerînd că din procesul-verbal dresat în cauză, se constată că numitul delicuent a comis faptul ce i se impută, că ast-fel fiind, delicuentul s'a făcut pasibil de penalitatea prevăzută de art. 19 Codul silvic, modificat prin legea din 4 Iunie 1892, citit în audiență sub următoarea cuprindere: «Art. 19. Ori-cine va tăia sau ridica fără drept lemne din pădurea Statului de mai puțin de 2 dc. în circumferință, măsură socotită de la 1 m. și 30 cm. de la pămînt, se va pedepsi cu amendă de doi lei de sarcină de om, sau chiar fiind o cantitate mai mică, de cinci lei pentru o încărcătură de vite, de sanie trasă de om, de zece lei de vită înhămată, cînd ridicarea se va face cu carul sau cu sania trasă de vite», etc.

Pentru aceste motive,

Văzînd și tabela de tarife, precum și concluziunile D-lui șef al ocol. silvic, văzînd și absența părții civile;

Văzînd încă și art. 60 al. 7 C. penal combinat cu 46 C. silvic pentru circumstanțe atenuante;

In virtutea legii,

Hotărăște,

Condamnă pe delicuentul Neagu Enciu Stan, major, din comuna Carvan, să plătească două-zeci lei amendă, în folosul comunei Carvan, cu restricția art. 40 C. silvic, plus 50 bani portul citațiilor Statului.

Cu apel la Tribunal.

Data și citită în ședință publică azi la 5 Ianuarie 1899.

(ss.) Jude, M. N. Răsucianu

(ss.) Grefier, Ionescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI CONSTANȚA

Sentința corecțională No. 315.

Jurnalul No. 1875.

Ședința de la 12 Aprilie 1899.

Presedenția D-lui *Al. Delladecima*, judecător.

Prezinte D-l *T. Basarabeanu*, supleant.

D-l președinte *G. Zota* ocupat cu alte lucrări.

Fotoliul Ministerului Public s'a ocupat de D-l procuror *G. Botea*.

D-l judecător al ocolului Silistra-Nouă, pe lângă adresa No. 412 din 25 Ianuarie 1899 a înaintat în cercetarea Tribunalului apelul făcut de șeful ocolului silvic *Ostrov* contra cărței de judecată No. 1 din 5 Ianuarie 1899 a acelei judecătorii.

Astăzi fiind termenul de cercetare, la apelul nominal au răspuns D-l avocat al Statului și intimatul *Neagu Enciu Stan*, lipsind primarul comunei Carvan, citat ca parte civilă.

Procedura fiind complectă și apelul venit în termen, s'au dat citire actelor din dosar.

D-l avocat al Statului avînd cuvîntul, susţinu că rău intimatul a fost condamnat numai la amendă, fiind respinse despăgubirile civile, ce urma a se acorda comunei Carvan, cere admiterea apelului şi condamnarea intimatului la despăgubiri civile, conform actului de estimaţie aflat la dosar.

D-l procuror luînd concluziuni a susţinut că delictul silvic fiind comis de către Neagu Enciu Stan în plantaţia comunei Carvan; despăgubirile civile s'au cerut în folosul acelei comune, *că şeful ocolului n'avea interes să facă apel în contra respingerii despăgubirilor civile, numai comuna prin reprezentanţa săi putea face aceasta, că dar apelul Statului, urmează a fi respins ca fără interes.*

D-l avocat Romoş din partea intimatului, a cerut respingerea apelului ca fără interes.

Tribunalul,

Avînd în vedere apelul făcut de Stat contra cărţii de judecată No. 1 din 5 Ianuarie 1899 a judecătoriei ocolului Silistra-Nouă, prin care Neagu Enciu Stan este condamnat la 20 lei amendă pentru delict silvic;

Avînd în vedere susţinerile D-lui avocat al Statului, concluziunile D-lui procuror şi întîmpinările intimatului;

Avînd în vedere cartea de judecată apelată şi cele-lalte lucrări din dosarul judecătoriei;

Avînd în vedere că motivul apelului Statului este că rău intimatul a fost apărut de despăgubirile civile, cuvenite comunei Carvan, conform actului estimativ aflat la dosar;

Avînd în vedere că delictul silvic imputat intimatului s'a comis în plantaţia comunei Carvan şi ast-fel fiind, numai Primăria acelei comune avea calitatea şi interes a urmări plata despăgubirilor civile ce i se cuveneau pentru prejudiciul cauzat;

Considerînd că întru cît Primăria singură parte interesantă, n'a apelat cartea de judecată, rău şi fără calitate şeful ocolului silvic a făcut apelul, dînsul nefiind în acelaş timp nici reprezentat al Comunei;

Că dar apelul cată a se respinge, ca fără interes.

Pentru aceste motive,

In unire cu concluziunile D-lui procuror,

In numele legii,

Hotărăşte,

Respinge apelul făcut de Stat contra cărţii de judecată No. 1 din 5 Ianuarie 1899 a judecătoriei ocolului Silistra-Nouă.

Sentinţa este supusă recursului în casaţiune.

Data şi citită în şedinţă publică azi 12 Aprilie 1899.

(ss.) Delladecima.

(ss.) Th. Basarabeanu.

(ss.) p. Grefier, Vladoianu.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiunea II

Președinția D-lui N. Mandrea.

Membrii prezenți D-nii : Al. Degre, Al. Gianni, N. Predescu, D. Hîntescu, G. Liciu, C. O. Economu, G. N. Bagdat.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Stat contra sentinței tribunalului Constanța cu No. 315/99.

S'a citit raportul făcut în cauză de D-l Consilier D. Hîntescu, S'a ascultat D-l

Deliberînd,

Asupra motivului de casare invocat din combinarea art. 3, 31 și 42 C. silvic, rezultă că pădurile comunelor sînt supuse regimului silvic, că paza lor este confiata agenților silvic și acțiunea penală și cea civilă se exercită tot de acesta, că prin urmare, *vău s'a respins cererea Statului*, cu atît mai mult că primăria fiind înștiințată n'a renunțat la despăgubirele constatate în actele încheiate pentru delictul silvic comis de N. Enciu Stan;

Avînd în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că Neagu Enciu Stan, fiind dat în judecată pentru delict silvic, comis în pădurea comunei Carvan, din județul Constanța, de judele ocolului Silistra-Nouă, la 20 lei amendă, fără să fie condamnat și la despăgubirile civile cerute de șeful ocolului silvic, conform tabloului estimativ ;

Că tribunalul județului Constanța, respinge ca fără interes apelul făcut de șeful ocolului silvic, pe motiv că delictul s'a comis în detrimentul comunei Carvan și că acea comună n'a făcut nici o reclamațiune relativă la despăgubirile civile ;

Considerînd că după dispozițiunea art. 3 C. silvic sînt supuse regimului silvic și pădurile ce aparțin domeniilor comunelor, a căror pază este încredințată, conform art. 31 C. silvic, agenților silvic, că în deosebi plantațiile de pădure din circumscripțiunea comunelor în Dobrogea sînt supuse supravegherei agenților silvic, fără amestec din partea comunelor ;

Considerînd că întru cît agenții silvic, conform art. 42, au dreptul a cere atît despăgubirele civile, cît și aplicarea pedepsei ;

Tribunalul, cu violarea citatelor texte de lege, a respins ca fără interes apelul făcut de șeful ocolului silvic, pentru condamnarea delincentului Neagu Enciu Stan și la despăgubirile civile ;

Că de aceea motivul fiind fondat urmează a se admite ;

Pentru aceste motive,

Curtea,

În numele legii,

Casează sentința tribunalului Constanța No. 315/99 socotindu-se ca și cum n'ar fi fost și fără putere.

Trimite afacerea spre a se judeca din nou de tribunalul Ialomița.

Ordonă transcrierea prezentei hotărîri în condica de sentințe a tribunalului Constanța.

Data și pronunțată în ședință publică azi la 15 Iunie 1899.

(ss.) *N. Mandrea*

(ss.) *D. Hîntescu*

(ss.) *Al. Degre*

(ss.) *G. Liciu*

(ss.) *Al. Gianni*

(ss.) *C. O. Economu*

(ss.) *N. Predescu*

(ss.) *G. N. Bagdal*

TRIBUNALUL DISTRICTULUI IALOMIȚA

Sentința corecțională No. 274.

Jurnalul No. 1037.

Ședința de la 25 Februarie 1900.

Președenția D-lui *C. I. Nevișor*, membru de ședință

Prezenți fiind D-l *N. D. Nicolau*, membru supleant.

Fotoliul Ministerului Public ocupat de D-l sub-stitut *Daniel Bivolaru*.

S'a luat în cercetare apelul făcut de Stat contra Cărței de judecată No. 1/99 a județului ocolului Silistra-Nouă.

La apelul nominal s'a prezentat D-l avocat al Statului *A. Nicolau*, lipsind intimatul și partea civilă, Primăria comunei Carvan.

Procedura fiind completă și apelul făcut în termen, s'a citit actele din dosar.

D-l avocat al Statului susține că de și faptul s'a comis în pădurea comunei Carvan, însă după dispozițiunile art. 3. C. silvic, sînt supuse la regimul silvic și pădurile ce aparțin domeniului comunelor, a căror pază este încredințată, conform art. 31 C. silvic, agenților silvici și că în deosebit plantațiile de păduri din circumscripțiunea comunelor din Dobrogea sînt supuse supravegherei agenților silvici fără amestec din partea comunelor, astfel că agenții silvici, conform art. 42, au dreptul a cere despăgubiri civile, cît și pedepsirea delicuenților, că întru cît delictul silvic este stabilit în contra intimatului, ceru admiterea apelului și condamnarea lui la despăgubiri civile din actul estimativ.

D-l sub-stitut a conchis pentru condamnarea delicuentului și la despăgubirile din actul estimativ; D-l membru de ședință a redactat această hotărîre.

Tribunalul,

Avînd în vedere apelul făcut de Stat în contra Cărței de judecată No. 1/99 a județului ocolului Silistra-Nouă din județul Constanța, prin care Neagu Enciu Stan este condamnat la două-zeci lei amendă pentru delict silvic;

Avînd în vedere, susținerile D-lui avocat al Statului și concluziunile D-lui sub-stitut;

Avînd în vedere că prin acest apel, Statul tinde și la condamnarea intimatului la despăgubirile civile prevăzute în actul estimativ;

Avînd în vedere că din actele din dosar se constată că intimatul a tăiat și furat opt tufe de esență peri sălbatică din pădurea Carvan a comunei Carvan din Dobrogea, care tufe s'au și găsit la domiciliul intimatului;

Avînd în vedere că acest fapt fiind stabilit, urmează ca intimatul să fie condamnat și la despăgubirile civile din actul estimativ aflat la dosar și deci apelul eată a fi admis.

Pentru aceste motive, în unire cu D-I sub-stitut

In numele legii,

Hotărăște,

Admite apelul făcut de Stat contra Cărții de judecată No. 1/99 a județului ocol. Silistra-Nouă județul Constanța;

Condamnă pe Neagu Enciu Stan, din comuna Carvan, să plătească douăzeci lei prejudiciu cauzat pădurei și douăzeci lei despăgubiri civile către comuna Carvan din județul Constanța.

Sentința se pronunță cu opoziție și recurs.

Data și citită în ședință publică azi la 25 Februarie 1900.

(ss.) C. I. Nenișor.

(ss.) N. D. Nicolan.

(ss.) p. Grefier I. N. Georgescu.

In lipsă de alte decizii ale Curții de casație, nu putem afirma, că jurisprudența este definitiv fixată în acest sens. Credem însă că atunci cînd se va prezenta din nou discuțiunea asupra aplicării art. 42 C. silvic și se va supune Curții de casație în toată întregimea ei, Curtea va menține aceeași jurisprudență menită să aducă un real serviciu buneii administrațiunii a pădurilor.

Credem că aceeași soluțiune se impune pentru toate pădurile supuse regimului silvic, conform art. 3 din lege. Agenții silvică vor avea toate drepturile nu numai de a urmări pedepsirea delictelor, dar chiar obținerea daunelor cauzate în toate aceste păduri.

Afară de pădurile supuse regimului silvic, conform art. 3, legea mai supune regimului silvic în ceea-ce privește amenajamentul, alte categorii de păduri; tot ast-fel prin art. 13, în ceea-ce privește defrișarea, alte păduri, a căror menținere s'ar constata trebuincioase în cazurile prevăzute de lege.

Codul silvic prin art. 17 decretează că: *afară de pădurile enumerate la art. 11, cultura și tăierea pădurilor particularilor nu sînt supuse la nici o restricțiune.* Articolul mai adaogă că: *orî-care particular, însă, este liber a cere supunerea pădurei sau pădurilor sale regimului silvic.*

Vedem dar că afară de pădurile aparținând Statului și celorlalte persoane juridice, în interes general Codul silvic a declarat supuse regimului silvic mai multe alte categorii de păduri. Nu vom discuta aici dacă norma de supunere a pădurilor sub regimul silvic adoptată de Cod a fost bine aleasă. Dacă în loc de a se fi admis modul de supunere enumerativ și limitativ în ceea ce privește pădurile particulare, nu ar fi fost mai bine și în interes general ca Codul silvic să fi declarat toate pădurile supuse regimului silvic, specificând din contră anume cazurile, în care una sau o anumite categorie de păduri să poată fi exclusă de sub acest regim. Trebuie să recunoaștem că această supunere incompletă dă naștere la multe dificultăți de aplicare a măsurilor, ce ar trebui să fie admise pentru a garanta perpetuitatea, dacă nu chiar dezvoltarea masivelor păduroase, atât de importante din toate punctele de vedere propășirii economice și sociale a unei țări.

Se constată la legiuitorul din 1881 o ezitare, o nesiguranță în măsurile ce a luat. Rezultatul, la care s'a ajuns, este aproape dezastros. Putem să mergem mai departe și să constatăm, că dacă s'a luat câte-va măsuri față de pădurile Statului și persoanelor juridice; față de pădurile particulare, ele s'a luat în mod atât de greșit în cât în această privință lucrarea de revizuire a Codului silvic nu va avea de îndreptat numai rele, de completat unele măsuri numai, ci toată această parte va trebui prefăcută cu totul și așezată pe noi baze, cari se asigure existența pădurilor particulare, întinderea și dezvoltarea lor pentru binele și al proprietarilor particulari de păduri și al țării întregi.

Revenind la cestiunea noastră, trebuie să ne întrebăm ce trebuie să hotărîm față de pădurile particulare? Vor avea agenții silvici toate drepturile, ce am văzut că trebuie să le fie acordate în conformitate cu principiile admise de legiuitor prin art. 42 C. silvic?

Mai întîiu, în cazul nostru, există o serie întregă de delictе ce nu se pot comite față de pădurile aparținînd Statului sau persoanelor juridice. Acestea sînt delictеle comise chiar de proprietarii pădurilor.

Față de aceste delictе agenții silvici vor avea dreptul să urmărească pedepsirea delicuenților, cari nu se vor fi con-

format prescripțiilor legii, prescripțiilor edictate de Cod în interes general. Agenții silvici vor putea pentru obținerea pedepselor să instrumenteze actele de constatare, vor putea sesiza instanțele judecătorești, susține înaintea lor pedepsirea delicvenților și la nevoie face opozițiuni, apeluri, recursuri, etc.

Intr'un cuvânt ei au inițiativa acestor măsuri protegiuitoare pădurilor, față de pădurile particulare, ca și față de pădurile persoanelor juridice, printre care Statul este principala persoană juridică, rolul agenților silvici în ambele cazuri este absolut identic, paza și privigherea masivelor păduroase în contra delicvenților de tot soiul. Ceea-ce este și mai caracteristic, că au menirea de a păzi masivele păduroase contra proprietarilor acestor masive însăși. De aci o primă considerațiune ce se impune: nu poate fi vorba în aceste cazuri de cererea și obținerea daunelor-interese, cari știm că nu pot fi cerute de cât în numele proprietarilor și atribuite lor. In cazurile noastre aceasta ar fi un nou sens.

Delictul comis de proprietari este cauzat în prejudiciul interesului general, amenda în acest caz servă mai mult de a împiedeca reînnoirea lor în viitor, de cât va repara în mod propriu zis acest prejudiciu cauzat interesului general de a se menține masivele păduroase.

Față de delictele comise de alte persoane în pădurile particulare, la prima vedere am fi dispuși poate, pentru motivele arătate mai sus, să admitem în general, că agenții silvici au toate drepturile ce le-am constatat că legea a înțeles să le acorde față de pădurile Statului. Agenții vor avea nu numai dreptul de a dresa acte, a sesiza instanțele făcând toate actele pînă la definitiva obținere a condamnării delicvenților, la pedeapsă și daune, dar încă agenții vor avea și inițiativa acestor măsuri. Aci este locul de a hotărî dacă agenții silvici au calitatea de a instrumenta în toate aceste cazuri, după interesul pe cari ei 'l reprezintă. Orî de cîte-ori va fi dovedit că ei lucrează în interes general, că delictul comis ca făptuit în contra unor dispozițiuni consacrate de lege în interes general, agenții silvici au și trebuie să li se acorde toate aceste drepturi; mai mult, inițiativa acestor meniri trebuie să le fie recunoscută. Agenții silvici au dreptul, după cum am văzut, să păzească pădurile particulare în contra proprietarilor însăși, cu atît mai mult vor avea

acest drept în contra devastărilor comise de terțe persoane în aceste păduri. Proprietarii nu pot obiecta nimic serios în contra inițiativei și drepturilor, ce se acordă agenților silvicilor față de terțele persoane, după cum nu ar putea obiecta dacă delictele ar fi fost comise de dînșii. Interesul general impune tuturilor respectarea masivelor păduroase, cari sînt puse sub controlul direct al administrațiunei pădurilor Statului. Este logic și firesc ca legea să fi edictat măsuri protegiuitoare și sancțiuni în caz de neobservarea lor.

În cazul însă, că delictul va fi fost comis într'o pădure particulară nesupusă regimului silvic, și că acest delict să nu fie de natură a aduce vre-un prejudiciu vre-unei dispozițiuni luate de lege, în interes general, ci el să nu cauzeze vre-o vătămare de cît numai proprietarului, atunci părerea noastră este că agenții silvicilor nu vor avea dreptul de cît a instrumenta constatarea imediată a delictului, nu vor avea însă inițiativa de a sesiza instanțele judecătorești, de cît în caz ca proprietarul să-și apropieze aceste măsuri. Proprietarul avînd în acest caz drepturile ce prin art. 44 C. silvic se acordă Administrațiunei domeniilor, de a transige asupra despăgubirilor civile.

Art. 44 C. silvic într'adevăr zice : *Pentru proprietățile Statului, Administrația domeniilor este autorizată a transige asupra despăgubirilor civile și amenzilor, înainte de a se da o hotărîre definitivă și numai asupra despăgubirilor civile în cazul cînd hotărîrea este rămasă definitivă.*

Negreșit în cazul nostru proprietarul particular nu ar avea dreptul să transigă asupra amenzilor, aceste amenzi neputînd intra nici direct, nici indirect în casa sa, după cum acesta este cazul cu Statul. Proprietarul va putea însă, transingînd asupra despăgubirilor civile să împiedece urmărirea delicuenților înaintea instanțelor judecătorești, ne dînd pe delicuenți în judecată. Noi am admite și dreptul pentru proprietarii particulari să poată, înaintea dărei unei hotărîri judecătorești definitive, să retragă acțiunea, nu ar fi vorba ca dînșii să fie autorizați să transigă asupra amenzilor, dacă dînșii retrăgînd acțiunea ar face imposibilă aplicarea lor. Nu trebuie însă să uităm că amenzile sînt acordate pentru a întări dreptul de apărare al proprietarilor în contra delicuenților, prin urmare, atunci cînd delictul a

încetat să fie considerat ca ast-fel de proprietari, și cum interesul public nu este interesat în mod direct. Credem că nu ar fi nici un motiv serios care să împiedece pe proprietarii particulari să poată urmărirea delictelor și după intentarea acțiunii, înainte însă de darea hotărîrii definitive. Sîntem în materia specială a legii silvice, așa în cît nu toate principiile riguroase admise în dreptul penal comun, trebuie să fie admise fără distincțiune. Credem dar că trebuie să li se acorde proprietarilor particulari dreptul de a împiedica urmărirea delicuenților în cazurile de delict silvice comise numai în prejudiciul lor, pînă la darea unei hotărîri definitive, interesul general este tot atît de interesat ca amenzile să nu se dea de cît pentru vini bine stabilite și destul de grave, ca intervenția autorităților publice să se impue.

Credem că aceste explicațiuni ce am dat asupra domeniului de aplicațiune a art. 42 C. silvic, vor putea să precizeze mai lesne principiile de drept în această materie, întărind convingerea că este de mare folos, să se acorde agenților silvici toate drepturile, de cari aș nevoe de a constata urmări și seziza instanțele judecătorești, ori de cîte ori de la lege ei sînt chemați să reprezinte interesul superior, ce are Statul cît și particularii ca delictele, ori de cine ar fi ele comise, să nu rămîie fără pedeapsă și fără a se acorda legiuita despăgubire celor interesați.

C. B. U.

COMERCIUL LEMNELOR

Raportul Consulatului general din Stuttgart. (1 Aprilie 1901—30 Septembrie 1901). — În privința taxelor vamale asupra lemnelor se observă, că pe cînd în actualele tractate comerciale toate speciile de lemne sînt egal taxate, în noul proiect se face deosebire între lemne tari și moi, punîndu-se pentru cele tari o taxă mai mare.

Taxele pentru diferite specii principale sînt stabilite pe metru cubic în modul următor :

	Noul proiect	Actualul tarif	Diferența
Lemne rotunde tari	Mk. 1,80	1,20	0,60
» » moi	1,20	1,20	—
Lemne despicate sau cioplite tari	4,—	1,80	2,20
» » » moi	3,—	1,80	1,20
Lemne tăiate cu ferestrăul:			
Negeluite tari	10,—	4,80	5,20
» moi	7,50	4,80	2,70
Apoi pe 100 kg. doage de stejar	0,30	0,20	0,10

Brădișuri (cetina, brad, molift) au rămas cu vechea taxă de 1,20 M. pe metru cub, pe cînd toți experții în industria de lemne au opinat pentru suprimarea taxei sau cel puțin reducerea pe jumătate a taxei pentru un material brut indispensabil pentru industria ferestrelor. Lemnele tari cioplite s'au supra-taxat cu 2,20 m.; iar acele moi la cari aparțin și traversele pentru drumuri de fier s'au suprataxat cu 1,20 m. Asupra lemnelor tăiate cu ferestrăul nedatela rîndea, s'a suprapus taxa de 5,50 resp. 2,70 mai mult. Aceste supra-taxe sînt menite a combate concurența Austro-Ungară. Alară de Austro-Ungaria lovește și Suedia.

Rusia tînde la o taxă asupra dreptului de export de lemne. Fabricile pentru prelucrarea lemnului și fabricile de hirtie din Austro-Ungaria stăruiesc pe lângă guvernul lor de a lua aceleași măsuri și de a mări taxele căilor ferate pentru transportul lemnului. În ultima privință a și obținut oare-care succes. Cea mai mare parte dintre industriile și fabricile germane, cari nu pot exista fără lemn brut din străinătate, consideră cazul ca foarte serios și se tem că vor fi distruse, dacă în adevăr ar ajunge la un război vamal cu Statele, cu cari au azi convențiuni comerciale, și ar fi forțate de a se aproviziona cu material brut indigen, care este scump și insuficient și prin urmare ar fi învinse în lupta de concurență în piețele lumii. Firmele străine și indigene, cari exploatează pădurile rusești și austro-ungare și exportează lemne cioplite în Germania, au plătit prețuri enorme pe lemne brute din pădurile Poloniei-ruse și a Galitiei, cu toate că exista deja depresiunea economică și un depozit mare nevîndut din anul 1899—1900, și chiar intrarea primului transport a găsit piețele saturate. Depresiunea a crescut din ce în ce, astfel că importatorii au scăzut prețul lemnului rotund cu 15, 25% și lații cu 10, 20%, totuși nu au putut desface marfa. Aceasta este situațiunea importului și a comerțului en gros. Comerțul intermediar a început într'adevăr din primăvară a se abține, era însă

deja angajat prin cumpărătura din transporturile de lemne rotunde din iarna anului trecut, fără a putea vinde ceva.

Afară de lemne rotunde, importează Germania o sumă enormă de traverse atât de cetină, cât și de stejar. Aceste din urmă, momentan nu se pot vinde, cele de cetină, care deja toamna trecută s'au vândut cu scădere, au mai scăzut în timpul din urmă încă cu 15 % și nu se poate prevedea până unde va merge această scădere, având în vedere transporturile care se așteaptă în această toamnă.

Regresul timpăriei de mobile completează cu atât mai mult această stare rea, comercianții locali s'au limitat la strictul necesar și s'au ferit de a face noi angajamente. Puținele vânzări care se realizase făcuseră aproape fără nici un beneficiu, sau cu pierdere.

Comerțul de lemne se găsește deci într-o situație foarte grea, care a cerut multe sacrificii și mai cere încă.

(Extras din *Buletinul Min. de Domenii*
No. 1 și 2 din 1902).

COMUNICARI ȘI FAPTE DIVERSE

Către Domniile membrii ai Societății.

În urma deciziunii Consiliului central de administrație de la 24 Martie a. c., și conform statutelor, D-ii membrii ai Societății au fost convocați în adunare generală, în zilele de 7, 8 și 9 Mai a. c., orele 8 seara, în localul Administrației Domeniului Coroanei, unde este sediul Societății.

Ordinea zilei va fi următoarea :

1. Cuvîntarea Președintelui ;
2. Raportul de expunerea activității și situațiunii financiare a Societății ;
3. Prezentarea bugetului pentru anul 1903—1904 ;
4. Alegerea Comisiunii pentru verificarea compturilor pe anul 1902—1903 ;
5. Desbaterea următoarelor chestiuni :
 - a) Discuțiunea statutelor Cassei de economii, ajutor și împrumut a silvicultorilor (referență D-ii *M. Tănăsescu* și *D. Papinian*) ;
 - b) Dare de seamă asupra răspunsurilor primite în urma chestionarului, ce Comitetul a înaintat membrilor Societății, relativ la statistica torenților (referend D-l *P. Antonescu*) ;
 - c) Disparițiunea stejarului din pădurile țării și măsur-

rile ce trebuiesc luate pentru crușarea lui (referend D-l N. G. Popovici);

d) Ridicarea planurilor: metode și organizație, cu considerațiuni asupra actualelor ridicări de planuri și asupra unei noi metode de ridicare, cu instrumente alese ca modele; precum și organizația personalului pentru noua metodă (referend D-l Inginer Gr. Popescu).

6. Vizitarea Institutului geografic al armatei și a Observatorului astronomic de la vii;

7. Aprobarea raportului Comisiunii de verificarea situațiunii financiare pe anul 1902—1903.

Se face cunoscut cu această ocazie că pentru D-nii membrii din districte Onor. Minister al Lucrărilor Publice a acordat o reducere de 50 % la taxele de voiaj, iar pentru D-nii membrii silvicultorilor ai Statului, Onor. Minister al Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, a acordat un concediū de 6 zile, de la 6 la 11 Maiū inclusiv, spre a putea veni la adunare.

* * *

Pădurile din Statele Unite ale Americii.

După un tabloū întocmit de oficiul statistic din Statele Unite, întinderea acoperită cu masive de lemn util este de 1,094,496 mile \square engl.¹⁾ în cari se coprind și pădurile din Alaska.

După State această suprafață se împarte ast-fel:

	Păduri in mille patrate	Procentul din suprafața totală a Statului
Maine	23,700	79
New-Hampshire	5,200	58
Vermont.	3,800	43
Massachusetts.	4,200	52
Rhode Island	400	40
Conecticut.	1,900	39
New-York	18,700	39
New-Jersey	3,234	43
Pennsylvania	23,200	51
Delaware	700	36
Maryland	4,100	44
Columbia	12	20
Virginia	23,400	58

1) O milă patrată englezească are 258 h. a. 9,894 m. p.

	Păduri în milo patrata	Procentul din suprafața totală a Statului
Virginia apuseană	18,400	73
Carolina nordică.	35,300	73
Carolina sudică	20,500	73
Georgia	42,000	71
Florida	37,700	70
Alabama.	38,300	74
Missisipi.	32,300	62
Luisiana.	28,300	62
Texas	64,000	24
Arkansas	45,000	84
Kentucky	22,200	65
Tennessee	27,300	65
Ohio.	9,300	23
Nebraska	2,300	3
Terit. Indian.	20,000	65
Montana.	42,000	29
Colorado.	33,500	32
Arizona	25,000	22
Idaho	35,000	42
Oregon	54,300	57
California	44,700	22
Indiana	10,800	30
Illinois.	10,200	18
Michigam	38,000	67
Wisconsin	34,750	58
Minnesota	58,200	66
Iowa.	7,000	13
Missuri	41,000	60
Dakota nordică.	600	1
» sudică	2,500	3
Kansas.	5,700	7
Oklahoma	4,400	11
Wyoming	12,500	13
New-Uexico	23,700	19
Utah.	10,000	13
Washington	47,700	71
Nevada	6,100	6

În timpul din urmă a început a se pune mai mare preț pe o economie forestieră rațională. Guvernul încurajează împăduririle, iar în Congresul ce s'a ținut de curînd, s'a prezentat un proiect pentru cumpărarea a 4 milioane acru, în partea muntoasă a Statelor, între Virginia sudică, Virginia apuseană, Carolina și Tennessee, pentru a se împăduri.

Trad.

INFORMAȚIUNI

Veniturile pescăriilor din Dobrogea, ce se exploatează în regie, au fost în exercițiul trecut (1902—1903) de lei 1.836 011 bani 5, față de prevederile bugetare de lei 1.350.000, adică un excedent de 486.011 lei 5 bani.

Pînă la închiderea exercițiului (30 Septembrie 1903) sînt a se încasa cîte-va sîme mici, așa că excedentul se va urca probabil la 500.000 lei.

În special s'au urcat mai mult veniturile Secției VI-a, pentru care în 1895 se oferise la licitație o arendă de 300.000 lei și care în anul acesta a dat 1.244.721 lei; de asemenea pescăriile Secției V, cari erau arendate pînă la 1900 cu 126.000 lei anual, au produs în regie 374.456 lei.

Pentru anul viitor serviciul pescăriilor a mai luat spre exploatare în regie încă: bălțile de pe domeniul Brăila, lacul Brateș, Secția IV din Dobrogea și 2 porțiuni din șanalele Dunărei de la gura Botului, la gura Siretului.

Probabil că veniturile se vor urca în anul 1903—1904 la suma de 2.500.000—2.800.000.

* * *

Pe ziua de 1 Aprilie, teritoriul regiunii X silvice, Dobrogea, a fost împărțit în 8 ocoale și anume: 1) Enișenlia, 2) Ostrov, 3) Casimcea, 4) Ciucurova, 5) Cerna, 6) Greci, 7) Babadag și 8) Nicolifel.

* * *

La 9, 12 și 15 Mai se vor ține licitații la Craiova, București, Tulcea, Slatina, Ploești, Bacău, Pitești și Buzău pentru vînzarea spre exploatare a 24 păduri, cu începere de la 1 Septembrie 1903.

* * *

La 5 Mai se vor ține licitații pentru arendarea a 194 moși.

* * *

D-l. C. Niculescu-Telega, directorul Domeniilor a fost numit administrator al serviciului domenal din Dobrogea.

* * *

Următoarele numiri și mutări s'au făcut în corpul silvic pe ziua de 1 și 20 Aprilie a. c.:

D-l N. G. Popovici, actual inspector silvic cl. I, onorific, se numește inspector silvic cl. I, însărcinat cu direcția serviciului pădurilor;

D-l N. C. Macovei, inspector silvic cl. II, se numește membru în

consiliul tehnic al pădurilor, în locul D-lui inspector silvic cl. II *D. Papinian*;

D-l silvicultor șef cl. II *C. Manoliu*, agent de control la Regiunea II (Bacău) a fost mutat la Regiunea I (Iași);

D-l silvicultor șef cl. III *Aurel Crăiniceanu* de la Regiunea IV (Buzău), la Regiunea II;

D-l silvicultor șef cl. III *N. Manolescu* de la Regiunea VII (Pitești), la Regiunea VIII (Slatina);

D-l silvicultor cl. I *N. Savelea*, șeful ocolului Odaia-Bursucani (Tutova), ca agent de control la Regiunea III (Bîrlad);

D-l silvicultor cl. I *X. K. Sculy*, șeful ocolului Brănești (Ilfov), ca agent de control la Regiunea IV;

D-l silvicultor cl. I *L. Fortunatu*, șeful ocolului Vălenii-de-Munte, ca agent de control la Regiunea V (Ploești);

D-l silvicultor cl. I *N. Tăpîrdea*, șeful ocolului Jiblea (Vâlcea), ca agent de control la Regiunea VII (Pitești);

D-l silvicultor asistent *P. Grigoriu*, de la ocolul Casimcea (Tulcea), la ocolul Odaia Bursucani; apoi ca asistent la Cara-Murat (Constanța).

D-l silvicultor cl. I *Al. Theodorescu* de la ocolul Măcin (Tulcea), la ocolul R.-Sărat;

D-l silvicultor cl. II *R. Giuvelea*, de la R.-Sărat, la Vintilă-Vodă (Buzău);

D-l silvicultor cl. II *V. Merieă* din Minister, la ocolul Tisău (Buzău);

D-l silvicultor cl. II *Octavian Pop* de la ocolul Enișenia (Constanța), la Vălenii-de-Munte;

D-l silvicultor cl. I *C. Bosie* de la ocolul Giurgiu, la ocolul Brănești;

D-l silvicultor cl. II *D. Danielopol* de la ocolul Nicolijel (Tulcea), la ocolul Ghimpați (Vlașca);

D-l silvicultor cl. II *I. Droc* de la Ghimpați, la Giurgiu;

D-l » » II *T. Grigoraș* din Minister, la Căscioarele (Vlașca);

D-l » » II *Aurel Mavrodineanu* de la Cărbunești (Gorj), la ocolul Turnu-Măgurele;

D-l silvicultor cl. II *N. Mateescu* din Minister, la Jiblea.

D-l » » II *D. R. Rizescu* de la Lunca-Stănești (Vâlcea), la Schitu-Greci (Olt);

D-l silvicultor cl. I *I. Mitcheviță* de la Mangalia (Constanța), la Tugurăți (Dolj); apoi ca șef de ocol domeniial la Babadag;

D-l silvicultor cl. II *N. B. Popescu* de la Turnu-Măgurele, la Cărbunești;

D-l silvicultor cl. II *V. Pleșan* de la Cerna-Voda (Constanța), la Ciucurova (Tulcea); apoi rămas pe loc ca șef de ocol domeniial;

D-l silvicultor cl. I *St. Niculescu* de la Tulcea la Măcin; apoi rămas pe loc ca șef de ocol domeniial;

D-l silvicultor asistent *M. Cristescu*, a fost numit șef al ocolului Casimcea (Tulcea); apoi ca asistent la Sulina (Tulcea);

D-nii *Ovid Cratera* și *M. Secăreanu* au fost numiți conferențieri la școala specială de silvicultură de la Brănești;

D-nii silvicultori *N. N. Elefterescu, F. Zaharof și David Petrescu*, șefii ocoalelor Căscioarele, Țugurești și Ciucurova, au fost mutați la Minister ;

D-l silvicultor cl. I *Al. Bulgăreanu*, agent de control la Regiunea X (Constanța), a fost numit în aceeași calitate la serviciul domeniial ;

D-l silvicultor cl. II *P. Ionescu*, de la ocolul Tisău, a fost numit șef de ocol domeniial la Ostrov (Constanța) ;

D-l silvicultor cl. II *I. G. Popescu* de la ocolul Lucieni (Dîmbovița), la ocolul domeniial Mangalia ;

D-l silvicultor cl. II *C. Negrescu*, a fost numit șef de ocol domeniial la Hirșova (Constanța).

* * *

CLIMA LUNEI APRILIE 1903 st. n.

La București-Filaret.

Luna Aprilie 1903 a avut un timp ceva mai rece și precipitațiuni atmosferice mai multe ca în general.

Temperatura mijlocie a acestei luni egală cu 10.2 este cu aproape o jumătate de grad mai coborâtă ca valoarea normală. De la 1857 încoace, ea a fost în cîți-va ani mai coborâtă ca acum, așa că în 1875 și 1893 se coborîse la 7°. O perioadă mai rece a avut loc de la 16 la 23, temperatura minimă absolută - 1.1 înscriindu-se la 21. Ultima zi a lunii a fost cea mai caldă ; într'însa s'a înseris temperatura maximă absolută a lunii 22°.4. Temperaturile extreme ale acestei luni sînt cuprinse în limite normale ; în 1899 temperatura maximă s'a ridicat pînă la 33.0, iar cea minimă s'a coborît la -6.0 în 1882. A fost o singură zi de îngheț, la 21 ; de obicei sînt 3. Zile de vară nici una, pe cînd obișnuit sînt 2.

Cantitatea totală de apă ce s'a adunat, 73 mm., este cu 15 mm. mai mare ca normala. Din 37 de ani de observațiuni udometrice, în 10 precipitațiunile atmosferice au fost în această lună mai multe ca acum ; în 1888 se adunase 133 mm. La 1 și 29 ploaia a fost însoțită de manifestațiuni electrice. În perioada celor 8 luni (Septembrie pînă la Aprilie inclusiv), ce au trecut de cînd s'au făcut în genere semănăturile de toamnă, s'a obținut la București 256 mm. de apă, pe cînd în mod normal cantitatea totală ce cade în această perioadă este de 316 mm. Cerealele de toamnă în regiunea Bucureștilor, erau deci la finele lunii Aprilie în deficit cu 60 mm. de apă.

Vîntul dominant a fost Crivățul ; în 11 zile a suflat vînt tare.

Presiunea atmosferică mijlocie 749.4 mm. este cu 3 mm. mai mică ca normala. Cerul a fost tot atît de înnorat ca de obicei ; au fost 7 zile senine, 14 noroase și 9 acoperite. Soarele a strălucit 184 ore în 26 zile, tocmai cît acest astru strălucește în mod obișnuit în această lună. Bruma s'a observat în 6 zile, rouă în 18, ceață în 2 ; tunete și fulgere în 2, iar în 4 seri fulgere depărtate. Eclipsa parțială de lună din noaptea de 11 la 12 s'a putut observa în bune condițiuni, cerul fiind cu totul senin. La 1 au sosit berzele, iar la 12 rîndunelele ; la 22 a cîntat priveghetoarea.

Timpul destul de călduros și ploile abundente din cursul acestei luni, au făcut ca vegetațiunea să se desvolte relativ repede. Toate speciile de arbori, arbuști și pomi fructiferi, au înfrunzit afara de reșinoase, duzii și gladița, la cari mugurii s'au deschis și frunzele sînt mici. Pomi fructiferi au înflorit, iar parte din ei, ca caisul, prunul, cireșul, vișinul etc. au fructul deja format. Liliacul era complet înflorit în ultima zi a acestei luni. Griul de toamnă și orzul de primăvară s'au dezvoltat mult și au creștere viguroasă. La vița de vie frunzele au început să apară.

Institutul Meteorologic

OPERILE PUBLICATE DE D-NUL ION KALINDERU

De la non-rétroactivité des lois, 1 Vol. in 8°.
 Essai sur les sources du Droit Romain. 1 Vol. in 8°.
 Notifă asupra societăților prin acțiuni după Codul general de comerț german, broș. in 8°.
 De la compétence des Tribunaux dans toute contestation relative aux biens mobiliers qu'un Etat étranger peut posséder en Prusse, Berlin, broș. in 8°.
 Memoriu asupra transferării scaunului societății acționarilor căilor ferate din Berlin la București, broș. in 8°.
 Droit Prétorien et Réponses des Prudents, Paris, 1 Vol. in 8°.
 Consiliul Impăraților la Roma și la Constantinopole. 1 Vol. in 8°.
 Etude sur le régime municipal Romain. broș. in 8°.
 Studiu asupra legii celor XII Tabule, broș. in 8°.

Moștenirea tronului României (în franceză) broș. in 16°.
 Notice juridique sur un Testament. Paris, broș. in 8°.
 Viața municipală la Pompei, 1 v. in 8°.
 Observațiuni în procesul cu moștenitorii I. Otteteleşanu, broș. in 8°.
 Doi antagoniști Români, broș. in 4°.
 Episcopul Melchisedec (în românește și franceză) broș. in 4°.
 Vilegiatura și reședințele de vară la Români, broș. in 8°.
 Rolul învățătorului în formațiunea generațiilor noi, broș. in 16°.
 Români călători, broș. in 8°.
 Patrie, Education et Travail.
 Un țaran harnic, broș. in 16°.
 August și Literații, broș. in 4°.
 Literații opozanți sub Cezar.
 Portul barbei și părului la Români, broș. in 4°.
 Portul perucilor și bărbierii la Români, broș. in 12°.

DIN PUBLICAȚIILE

„Administrațiunii Domeniului Coroanei” pentru „Biblioteca Populară”

CARTICELE :

1. Moștenirea tronului României cu un portret al A. S. R. Principelui Ferdinand al României, moștenitorul presumpțiv al coroanei, 1890.
2. Notițe asupra vermilor de mătase (creșterea și boalele lor) de *Marius Galfard*, tradusă prin îngrijirea d-lui *Ion Kalinderu*, 1889.
3. Excursiuni forestiere pe Domeniile Coroanei Mălini, Sabasa, Bicz, de *G. Stătescu*, 1884.
4. Inființarea albinăritului pe Domeniile Coroanei Edit. I-a 1891, a II-a 1899.
5. Expoziția internațională și congresul agricol și silvic din Viena 1890, de d-nii *Gr. Crișan*, *A. Oneanu* și *A. Caudale*, 1891.
6. Confecționarea pălăriilor de paie cu mina liberă și cu mașina, de *Dimitrie Popescu*, 1893.
7. Raport asupra excursiunii silvice în Bucovina, de *Florian Davidescu*, 1894.
8. Cultura Albinelor, de *Marin Petrescu*. Ed. I-a 1894, ed. II-a 1899.
9. Noțiuni populare asupra grădinelor de legume de *Ion Păsăreanu*, 1895.
10. Rolul învățătorului în formațiunea generațiilor noi. — Discurs — de *Ion Kalinderu*, 1896.
11. Noțiuni de Economia vitelor, Part. I. de *V. S. Brezeanu* 1897.
12. Noțiuni de Economia Vitelor, Part. II, de *V. S. Brezeanu*, 1899.
13. Cultura arborilor roditori, de *Dim. G. Ionescu*, 1899.
14. Raport asupra expoziției din Viena, adresat d-lui Administrator al domeniului Coroanei, de *Florian Davidescu* și *Olimpia Boiu*, 1899.
15. Indrumări date agenților Domeniului Coroanei, de către *Ion Kalinderu*.
16. Cultura lucernei, de *Corneliu Roman*, 1900.
17. Cultura plantelor de nutreț, de *Dimitrie G. Ionescu*, 1900.
18. Cultura sfecelei, de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
- Notice sur le domaine de la Couronne de Roumanie pour l'exposition universelle de 1900 à Paris.
19. Scrisori către plugari, de *Constantin Sandu*, 1901.
20. Povețe despre hrana țaranilor, de *Dr. I. Felix*, 1901.
21. Cultura Cinepei și Inului, de *V. S. Moga*, 1901.
22. Ingrășarea cimpurilor, Sfaturi practice pentru săteanul plugar, date de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
23. Povețe despre Grădinile de legume de *V. M. Koyálniceanu*, 1902.
24. Povețe despre Păstrarea Sănătății, de *Dr. I. Felix*, 1902.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

	Lei B.
Antonescu Petre. — Tratatul de grădinărit și aplicațiunea sa în România	2.—
> Studiul privitor la domeniul agricol-forestier Brănești-Cernici-Paserea	2.—
> Studiul pădurilor de resinoase de pe Rîul Doamnei, jud. Muscel	—
> Torenții de pe Valea Topologului — în colaborare cu D-l Johann Pitscheuk	—
> Importanța economică a pădurilor de stejar în special	1.50
Antonescu Remus P. S. — Studiu asupra regulilor de exploatarea pădurilor	—
> Notițe economice asupra tăierii pădurilor din țară	—
> Pădurile de munte și câmpie, 1875	—
> Cauzarea cauzelor și remediului insecurilor și depunerilor din basmul Prahovei	—
Cavaler A. de Gutenberg. — Dendrometria, tradusă de Isopescu C.	—
Chivulescu T. — Catechismul silviculturii, 1886	2.—
> Cesiuni de păduri, 1800	4.—
> «Inpădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavit»	4.—
Eleuterescu I. C. — Pădurile noastre	1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiu asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vinătorea în România, cu o prefată de D-l Dr. S. Istrati, premiată de Academia Română	5.—
Lazurianu Al. — Studiu asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	2.—
Nădejde N. C. — Memoriu asupra restaurării și conservării terenurilor din munții «Pirinei» cu 11 planșe	—
B. D. Neagoe. — Legislațiunea corecțiunii torenților în Austria	2.—
Ohogeanu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată	—
> Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—
> Critica generală a sistemelor de exploatarea a pădurilor	2.—
Rusescu D. R. — Exploatarea în Regie a pădurilor Statului din centrul Comana	—
Schmidt E. — Tabele de prețuri, aranjate de B. D. Neagoe	.60
Stanațian Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	1.50
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	1.50
Tănăsescu M. A. — Studiu forestier asupra județelor Muscel și Dinbovița	—
> Studiu asupra administrațiunii, exploatării și amenajării pădurilor Statului austriac	—

CONFERINȚE

Antonescu Remus P. S. — Comparție între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonescu P. — Studiu asupra situațiunii economice forestiere în Austria	1.—
> Torenții din diferitele State ale Europei și în special din Valea Topologului	2.—
Davidescu Florian. — Pădurile răsinoase din țară	—
Eleuterescu I. C. — Lucrări de întreținere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stîrpirea liarelor stricătoare și braconajul în România	2.—
> Conferința asupra Vinatului în România	—
Lazurianu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1889	—
Macovei N. C. — Ochiire asupra pădurilor Moldovei	—
Munteanu V. C. — Lumină și silvicultură, 1889	—
Stătescu G. — Istoria vinătorei și măsurilor de aplicat în România în privința vinatului, 1889	—
> Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1891	—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic și aplicarea lui	—
> Paralel din punctul de vedere silvic între Austria și România	—
> Pașunatul în pădurile Statului	—
> Dare de seamă asupra lucrărilor congresului internațional de silvicultură din 1900 de la Paris	—
Teodorescu T. N. — Inpădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1893	—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre, 1893	—

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

FONDATA IN 1886

APARE O DATA PE LUNA

SUB INGRIJIREA COMITETULUI DE REDACȚIUNE

COMPUS DIN D-NI:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

Cu concursul d-lor M. Anania, O. Boiu, Al. Bulgăreanu,
Fl. Davidescu, I. C. Eleuterescu, Er. C. Gheorghiu, D. Ionescu-Zane, Ilie
Păunescu-Cîrcea și B. N. Pretorianu.

PREȚUL ABONAMENTELOR

10 lei pe an, pentru membri Societății și studenți.

12 lei pe an, pentru persoane particulare.

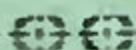

PREȚUL ANUNCIURILOR

12 lei o pag., 6 lei $\frac{1}{2}$ pag.
și 3 lei $\frac{1}{4}$ pag.

Dacă anunțul se repetă în 5 numere, se face o reducere de 25%, în 10 numere reducerea este de 40% și pentru tot anul reducerea este de 50%.

Orice corespondență privitoare la Societate și Revistă cum și trimiterea cotizațiilor și abonamentelor, se vor adresa str. Știrbel-Vodă, No. 3, București.

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DOAMNEI, — 20

(Biserica Kalinderu).

S U M A R U L

Rezumatul ședințelor adunării generale a societății «Progresul silvic», în zilele de 7, 8 și 9 Maiu 1903 de	* * *
Valea Lotrului din punct de vedere silvic (urmare), de	MIHAIL TÂNĂSESCU
Studiu asupra împăduririi nisipurilor din România (urmare), de	ERNEST C. GHEORGHIU
Civilizație, progres..., de	GH. D. BELINSCHI
Informațiuni, de	* * *

Acți din D-nii membrii săi abonați, cărora le lipsește unul sau mai multe volume din colecția «**Revistei Pădurilor**», pot obține un volum broșat din ori-ce an, pe prețul de 6 lei, adresându-se la sediul Societății.

A apărut:

VÎNĂTOAREA ÎN ROMÂNIA

ERNEST C. GHEORGHIU	DE	Dr. S. C. GHEORGHIU
<i>Diplomat al școlii forestiere din Nancy și Diplomat în agronomie Sub-Inspector silvic al Statului</i>	ȘI	<i>Medic Primar al spitalelor Sf. Spiridon din Iași</i>

Lucrare premiată de Academia Română
și tipărită sub auspiciile și cu cheltuiala Societății „Progresul Silvic”
Cu 210 ilustrațiuni în text

PREȚUL 5 LEI

CALAUZA SILVICULTORULUI

PE ANUL

✂ 1902 ✂

(CU O HARTA FORESTIERA)

DE

B. D. NEAGOE

SILVICULTOR ȘI INGINER HOTARNIC

Prețul Lei 3.

Domnii membrii și abonați, cari și-au schimbat locuințele, sînt rugați a comunica aceasta din timp, spre a li se trimitte Revista la nouile adrese.

REZUMATUL

Ședințelor adunării generale a Societății „Progresul silvic”,
în zilele de 7, 8 și 9 Maiu 1903.

Ședința de la 7 Maiu.

Ședința se deschide la ora 9 seara, sub presidenția D-lui *Ion Kalinderu*, fiind față și D-l *Ministru C. Stoicescu*.

Se face apelul nominal, la care răspund 75 membrii și conform Art. 28 din statute, fiind prezenți mai mulți ca 25 membrii, D-l *Președinte* declară adunarea constituită, după care ținu următoarea cuvântare :

Domnule Ministru,
Domnilor și scumpi Colegi,

Intruniți astăzi pentru a 17-a oară în adunare generală, vă salut și vă urez bună venire.

Simt o mare bucurie ori de câte ori mă găsesc printre D-v., fie la ocaziuni ca cea de acum, fie la conferințe, pentru că ne dau prilegiul a schimba idei, a ne cunoaște mai bine și a ne chibzui asupra intereselor societății noastre, cum și asupra acelor ale silviculturii naționale.

Izvorită din o trebuință adine simțilă, societatea noastră a mers prosperind, și dacă n'ar fi de cit activitatea desfășurată prin Revista Pădurilor, tot am pulea fi satisfăcuți de rezultatele dobindite pină în prezent. Dar, pe lângă articolele din Revista, în cari s'a desbătut cu pricepere diferitele chestiuni silvice, aducînd servicii alt silvicullorilor cit și altor persoane cari se indel-nicesc cu exploatarea pădurilor, mai avem conferințele anuale și literatura silvică, care a luat un frumos avînt de la întemeierea societății noastre. Nu mai puțin vrednice

de băgat în seamă sînt și relațiunile dintre silvicullori, cari s'au strîns și au devenit mai amicale.

Sper, că îndemnați de binele obștesc, va căuta fiecare să se apropie tot mai mult unul de altul și să îmbrățișeze societatea cu mai mare căldură, dîndu-î astfel pulerea unirei, de care are trebuință ori-ce întreprindere pentru a eși la bun sfîrșit.

Vă amintiți de sigur mulți din D. v. începutul modest în care a luat ființă societatea noastră și dacă progrese s'au realizat, aceasta se datorește muncii ce am pus cu toții. Fără a fi cîtu-și de puțin nemulțumit — de oare-ce nu se poate face totul de odată — știu să observ însă, că ne-am și putut afla mult mai departe pe calea propășirii, dacă acea muncă ar fi fost mai vie și mai generală. Această lipsă am semnalat-o de alt-cum și alte dăți și dacă revin acum asupra ei, e spre a vă ruga să punem cu toții mina și să o înlăturăm cu un moment mai curînd.

În legătură cu aceasta, și tot în interesul societății și al înaintării silviculturei în țară, cred că sînt în înțelesul D. v. al tuturor, cînd mai amintesc aici, că pentru a obține roade și mai bogate, trebuie să existe pe lîngă munca în comun și unire, concordie deplină între membrii. E știut într'adevăr că o societate nu poate prospera, dacă nu e susținută cu rivnă, dacă nu se muncește cu lărie și mai cu seamă dacă nu e înțelegere între membrii.

Armonia trebuie să domnească cu altă mai mult la noi, cu cîl scopul nostru nu e numai societar, ci în bună parte în interesul obștesc, ca unii cari ne ocupăm de o însemnată ramură de bogăție a țării, și avem ca atare sfînta datorie de a veghea ca străduințele noastre să nu se scurgă în zadar. Călăuziți de dorința de a fi folositori patriei, cum și de amorul

propriii de a duce la bun sfârșit o lucrare începută, să căutăm dar cu toții a înlătura ori-cind cestiunile, cari ar putea strica concordia dintre noi, concordia care este legătura morală, ce trebuie să ființeze între membrii ori-cărei societăți.

Unirea, Domnilor și scumpi colegi, ne duce la solidaritate, iar solidaritatea ne face să ne interesăm de lucrările fie-căruia dintre noi și să ne ajutăm în caz de nedreptate sau de necaz. Ținând cu credință la unire, corpul silviculturilor va putea deveni cu timpul aceea ce trebuie să fie: un corp mare, muncitor și dornic de binele comun. Pentru a ne pătrunde în faptele noastre de aceste sentimente, călă să păstrăm în inimă trebuința și iubirea armoniei, care e izvorul necesar al acestei porniri.

Știm cu toții că unirea este vocea binelui, a conștiinței, pe când neunirea e glasul răului, care duce neclintit la pierdere, la prăbușirea, la pustiirea operei asupra căreia s'a abătut. Înalt prea sfințitul Veniamin Costache, decedatul Mitropolit de prea scumpă amintire, zicea, că: «nu este cu adevărat lucru mai fericit în lume și mai folositor și vieții acesteia și celei viitoare, de cât unirea și dragostea între frați, și frați sînt și cei de o credință și de o patrie».

Pentru menținerea bunei înțelegeri să ne mărginim, precum se face în toate societățile științifice, la cercetarea și studiul absolut obiectiv al cestiunilor, ce ne vin înaintea, înlăturînd discuțiunile aprinse și mai cu seamă personalitățile, cari se schimbă alit de ușor în neplăceri, certuri, vrăjmășii. Aceasta e de alt-fel în interesul fie-căruia, pentru că numai desbrăcat de pasiune sau prejudecală se poate examina și desbate bine și cu folos.

Printre condițiunile de căpelenie, ce trebuie să întru-

nească o societate, pentru a putea progresa, mai e însă una : independența. Cu cât aceasta va fi mai desăvirșită și aclele societății mai libere, cu atât va fi și rezultatul mai trainic.

Să nu ne lăsăm răpiți de momente, ci să ținem la purtarea de pină acum, de a face totul prin noi înși-ne, căci numai așa nu vom fi expuși la diferite schimbări păgubitoare. Să nu renunțăm nici-odată la acest principiu, mai ales că societatea noastră are sediul într'un loc, ce ne-a fost cedat prea grațios de Augustul nostru Suveran.

Acestea zise, trec acum la evenimentul în preajma căruia ne-am adunat. Mă gândesc la 10 Maiu, aniversarea încoronării Majestății Sale ca Rege al României, petrecută în urma proclamării de la 14 Martie 1881, care s'a făcut grație unui Domnitor înțelept, unor conducători patrioți, strâns uniți între ei și vilejiei desdășurate de braviu noștri soldați pe cîmpul de bătae. Aflîndu-vă în capitală, veți putea lua parte la această serbare atât de scumpă tuturor Românilor ; căci zilele de 10 Maiu 1866, 10 Maiu 1877, 10 Maiu 1881, sînt momente cari ne amintesc realizarea celor mai însemnate aspirațiuni naționale.

Anul trecut, amintirile răsboiului improspătat prin împlinirea unui secol de veac, dădea o deosebită splendoare serbării noastre naționale. Anul acesta, exportul așa de mare din 1902 și rezolvarea greutăților financiare, ne permit să sperăm că dezvoltarea economică a țării va lua un nou avînt.

În ce privește societatea noastră, am avut iar durerea a pierde pe doi din colegii noștri : pe Mihail Eustatiad și Barbu D. Neagoe.

Cel d'întîiu a fost mai mult timp membru al societății noastre și s'a deosebit în viață prin numeroase

faceri de bine, clădind biserici, școli, alinând suferințele multora și ajutând pe mulți tineri la studii. Acestor sentimente le-a dat expresiune și în voința sa cea mai de pe urmă, când neuitându-și familia, a lăsat o mare parte din avere pentru scopuri naționale, însărcinându-mă pe mine cu împlinirea generoaselor sale năzuințe. Ca rudă de aproape a acestui regretat om de bine, am primit cuvinte de condoleanță de la mulți din D. v., cărora le exprim și aci mulțumirile mele recunoscătoare.

A doua pierdere am suferit-o prin încelarea din viață a silvicultorului de cl. I Barbu D. Neagoe, care a fost smuls dintre noi în floarea vârstei. Om muncilor și dorilor de a se instrui, și-a câștigat prin propriile sale merite o frumoasă situațiune și un loc apreciat printre scriitorii silvici. A publicat numeroase articole în Revista noastră, precum și cunoscuta «Călăuza Silvicultorului», apărută cu îngrijirea și chelluiala societăței noastre. Recunoscătoare pentru prețioasa-i colaborare, societatea noastră a depus o coroană și a fost reprezentată la înmormintare de D-l C. F. Robescu, vice-președintele nostru, eii fiind în doliu de familie recent.

După acestea fiu a vă mai aminti că pe lângă lucrările însemnate prevăzute în ordinea de zi, vom avea de astă dată plăcerea a vizita Institutul geografic al armatei, unde vom fi primiți cu toată atențiunea. Domnul General Brătianu, directorul general al Institutului, s'a grăbit cu o rară bună-voință a primi cererea, ce i-am făcut, oferindu-se a ne da toate lămuririle.

Și acum, Domnilor și scumpi colegi, cu voia D-v. dau cuvintul D-lui Nădejde, pentru a celi darea de seamă despre mersul societăței în anul trecut, și încheiui, rugînd împreună cu D-v. cerul, să hărăzească ani mulți și fericiți bunului nostru Rege, M. S. Reginei și linerei Dinastiei, speranța scumpei noastre patrii.

Să strigăm dar cu toții :

Să trăiască MM. LL. Regele și Regina.

Să trăiască AA. LL. Regale Principii moștenitorii și Augusta Lor familie.

Să trăiască, să crească și să înflorească scumpa noastră Românie.

Apoi D-l N. C. Nădejde, delegatul Comitetului de administrație, citește raportul de expunerea activității și situației financiare a societății pe anul expirat 1902—1903 și a proiectului de budget pe anul viitor 1903—1904 în următorul cuprins :

Domnilor Membrii,

Autorizat de Comitetul central de administrație, întruniți în a XVII adunare generală, am onoarea a vă expune situația financiară și activitatea Societății noastre pe anul expirat 1902—1903.

Înainte de a face această expunere, țin a vă reaminti cu mîlnire, că în cursul anului trecut, societatea noastră a pierdut dintre membrii activi pe *Mihail Eustatiad*, mare proprietar și om de bine, care în ultimile sale voințe n'a uitat nici rudele și a fost generos cu cele mai multe. O mare parte însă din averea sa a lăsat'o țarei, instituind ca legatar universal pe Președintele nostru, D-l Ion Kalinderu, pentru a putea executa în mod mai sigur voințele sale, urmînd prin aceasta un nobil exemplu dat de răposatul Oteteleșanu, care a lăsat ca legatar universal tot pe scumpul nostru Președinte, cu sarcina de a înființa frumosul institut de fete de la Măgurele.

Tot în cursul anului expirat a încetat din viață *B. D. Neagoe*, vechi elev al școlii de agricultură și silvicultură de la Herăstrău și al școlii de aplicație silvică de la Brănești, pe care a absolvit'o în anul 1889. B. D. Neagoe era un muncitor neobosit și ne-a lăsat o lucrare : „*Călăuza silvicultorului*“, ca dovadă de puterea de muncă, cu care era hărăzit acest tînăr silvicultor.

Domnilor Membrii,

În cele ce urmează, voi arăta, care este situația financiară a societății noastre la 1 Maiu a. c. :

Incasări : La începutul anului 1902—1903, societatea avea un fond în efecte publice de lei 13.500 și în numerar lei 35 bani 35, adică în total un capital de 13.535 lei 35 bani, avînd de plată încă suma de lei 2.048 bani 30, datorită rămasă pentru tipărirea celor 2 cărți : *Vînătoarea în România și Călăuza silvicultorului*.

În cursul anului s'au incasat următoarele sume :

1. Din taxe de înscrieri	Lei 25.—
2. Din vânzarea Revistei	» 3.—
3. Din plata de anunțuri	» 5.60
4. Din vânzarea à 229 ex. <i>Vânătoarea în România</i> »	1052.—
5. » » » 661 » <i>Călăuza silvicultorului</i> »	1983.—
6. Din cotizațiuni	» 1413.50
7. Din abonamente	» 2121.—
8. Cupoanele efectelor și profit din ieșirea la sorț »	732.50
9. Donațiuni	» 400.—
Total	Lei 7735.60

Adică în total s'aŭ încasat **lei 7735 bani 60.**

La începutul anului societatea avea de încasat lei 9991 bani 50, din cari 8938 bani 50 de la membrii și 912 de la abonați. La această sumă trebuie a se mai adăugi lei 3567 ce erau de încasat tot de la D-nii membrii, pentru cărțile trimise spre desfacere. Așa dar societatea avea de încasat *lei 13558 bani 50.*

Din această sumă s'aŭ încasat lei 7735 bani 60, așa că la 1 Maiu 1903 rămîne de încasat fără abonamentele și cotizațiile pe a. c., încă lei 5822 bani 40, din cari lei 532 sînt de încasat de la D-nii membrii cărora li s'a trimis cărțile *Vânătoarea în România* și *Călăuza silvicultorului*, fără ca pînă în prezent să achite costul lor.

Comitetul recunoaște, Domnilor membrii, că în a. c. s'a încasat suma cea mai mare de cînd există societatea și rezultatul acesta, destul de îmbucurător, îl datorim mai întîiu neobositului nostru Președinte, care mereu, atît prin scrisori cît și prin grai, v'a amintit sumele datorite societății; apoi D-lor membrii Papinian D., Ionescu C. I., Tănăsescu M., și Nicolaș G., cari în special ne-aŭ ajutat pentru încasarea sumelor și cărora Comitetul le mulțumește.

Numărul membrilor a fost de 197, iar de la 1 Ianuarie 1903 este de 204. Din numărul total de membrii aŭ plătit complet cotizația și abonamentul 80, aŭ plătit parte din datorii 63, iar 54 de membrii, a căror nume Comitetul le ține la dispoziția D-v., nu aŭ plătit nimic. Comitetul însă speră că cu ocazia acestei adunări generale, mulți din aceștia vor achita cel puțin parte din datorii, așa că Comitetul să nu fie silit a lua în privința unor scumpi colegi, măsurile prevăzute de statute.

Cheltueli. În cursul anului expirat s'aŭ făcut următoarele cheltueli :

1. Imprimarea Revistei	Lei 1324.50
2. Diferite imprimate	» 189.50
3. Expiedierea Revistei	» 180.—
4. Abonamente, cumpărări de cărți, legatul lor etc. »	197.70
5. Remiza incasatorului.	» 270.80
6. Indemnizarea secretarului	» 960.—
7. Cheltueli extra-ordinare și furnituri	» 294.15
8. Lui B. D. Neagoe, ca indemnizație	» 200.—
9. Un premiu D-lui Belinschi și pentru traduceri »	115.—
11. Datorii la tipografiile J. Göbl și Minerva	» 2048.30
Total	Lei 5779.95

Adică în total s'aŭ cheltuit **lei 5779 bani 95.**

Din suma încasată în cursul anului 1902—1903 de Lei 7735.60

la care s'a adaus numerarul de la 1 Maiu 1902, de » 35.35

Total . Lei 7770.95

Scăzându-se cheltuelile de » 5779.95

rămîne un excedent de Lei 1991.00

Din acest excedent s'a luat suma de » 1767.50

cu care s'a cumpărat efecte, în valoare nominală, de lei 2000.

Rămîne în numerar la 1 Maiu 1903 » 223.50

iar capitalul în efecte publice este de lei 15,500, deci fondul disponibil al societăței în acest moment este de **lei 15,723.50** în numerar în efecte publice, așa că avem un capital cu 1600 lei mai mare de cît prevăzusem în anul trecut.

Cheltuelile și în acest an aŭ fost mari, din cauza sumei de 2048 lei 30 bani, rămase de plătit la tipografiu, pentru lucrările tipărite sub auspiciile societăței.

În acești din urmă 3 ani, s'a plătit de societate în acest scop suma de 7453 lei 60 bani. Este drept că o parte din această sumă și anume lei 4219 bani 60 s'aŭ încasat din vânzarea cărților și mai avem de încasat pentru cărțile distribuite ca 600 lei; dar mai avem în depozit cărți în valoare de peste 3000 lei.

Aceste cheltueli, pe cari Comitetul central de administrație le-a găsit în regulă, le-a aprobat și ne-a delegat a le expune D-v., împreună cu proiectul de budget întocmit pentru anul viitor 1903—1904, cu rugămintea, pe de o parte a le aproba și D-v., iar pe de altă parte a-mi da cuvenita descărcare de gestiunea financiară a expiratului an 1902—1903.

În ceea-ce privește budgetul pentru anul 1903—1904, veniturile s'aŭ stabilit, ținînd seamă de încasările medii; iar la cheltueli s'aŭ adaus 1400 lei pentru diferite imprimate și tipăriri de cărți, avînd în vedere crearea unei Bibliografii silvice. Apoi s'a mai adaus suma de 340 lei pentru mobilier. Această sumă, Domnilor membrii, este destinată a cumpăra un catalog cu fișe pentru biblioteca societăței și pentru completarea mobilierului. Anul acesta iubitul nostru Președinte a hotărît a ne mai da o cameră, pentru instalarea bibliotecii și pentru aranjarea acestei camere, avem trebuință de o sumă spre a cumpăra unele mobile, D-l Președinte promițînd a completa D-sa restul.

Domnilor Membrii,

Viu la a 2-a parte a expunerii de față, adică la relevarea în trăsuri generale a activității noastre. În cursul anului expirat, Comitetul s'a întrunit în mai multe rînduri pentru constituirea biurourilor și rezolvarea afacerilor curente. Potrivit hotărîrilor D-v. de la ultima adunare, Comitetul a comunicat Ministerului de Agricultură, Industrie, Comerț și Domenii, sub formă de desiderat, soluția votată de adunare cu privire la chestiunea: *Ca față cu lipsa completă de păduri în unele regiuni ale țării, unde Statul nu este proprietar, în ce mod s-ar putea crea masive păduroase.* De asemenea Comitetul a întocmit chestionarul relativ

la facerea unei anchete în ceea-ce privește torenții, care chestionar a fost trimis D-lor membrii ce locuiesc în regiunile unde se pot produce torenți. S'a primit o parte din răspunsuri și Comitetul a rugat pe colegul nostru D-l P. Antonescu, a face o dare de seamă asupra celor constatate.

Conferințele ținute în luna Martie au prezentat anul acesta un deosebit interes, atât prin importanța și originalitatea chestiunilor tratate, cât mai cu seamă prin modul îngrijit cum chestiunile au fost tratate de D-nii conferențieri.

«*Revista Pădurilor*» a apărut regulat, sub conducerea Comitetului de redacție; iar dintre colaboratorii de la 1 Maiu 1902—1 Maiu 1903, distingându-se colegul nostru D-l G. D. Belinschi, Comitetul a hotărât a-i da un premiu de 100 lei.

Revista s'a trimis gratuit la mai multe persoane marcante din țară și străinătate, unor administrațiuni publice și organe de publicitate, precum și elevilor de la școlile de agricultură și silvicultură din țară. Asemenea Revista se trimite gratuit mai multor societăți ale fraților de peste hotare.

Vă mai comunic că Comitetul a luat hotărârea de a crea o Bibliografie silvică și pentru ca broșurile ce se vor publica să fie mai atrăgătoare, vor fi însoțite de ilustrațiuni. Prima publicație de felul acesta va fi conferințele din anul 1902, pentru care s'a luat măsuri să se facă mai multe ilustrații

Comitetul crede că este bine ca societatea să facă sacrificii să se ajute a se publica lucrări meritorii. Ast-fel avem o propunere făcută de D-l Inginer Gr. Popescu, membru al societății. Comitetul va examina această lucrare și în cazul de o va găsi bună, va lua măsurile necesare spre a se tipări chiar în cursul acestui an.

Domnilor Membrii,

Înainte de a sfârși, în numele Comitetului central de administrație, țin a vă reaminti că Societatea intră în al XVIII an al existenței sale și că în tot acest timp nu i-a lipsit sprijinul bine-voitor al multora din bărbații noștri marcanți. Așa conferințele din a. c. au fost onorate cu prezența D-lui Ministru C. Stoicescu și a D-lor general Manu, Stefan Greceanu, N. Mandrea, B. M. Missir, Sava Șomănescu, Gr. Ștefănescu, cărora le-a mulțumit D-l Președinte în cuvântarea de încheierea conferințelor.

Tot o dată vă aduc la cunoștință că D-l N. Turnescu, fiul D-nei Elena Dr. Turnescu, a cărei generozitate vă este cunoscută, respectând voința mamei D-sale, a donat societății suma de 300 lei. De asemenea D-l Cosmescu, mare proprietar și vechi membru activ al societății a donat 100 lei. Cred a fi întrepritul D-v. al tuturor, aducând cu această ocazie, mulțumirile noastre D-lor N. Turnescu și Al. Cosmescu.

Terminând această scurtă dare de seamă, în numele Comitetului central de administrație, doresc societății noastre viitorul cel mai fumos, pentru ajungerea scopului, ce cu toții urmărim.

Secretar-casier, N. C. Nădejde.

PROIECT DE BUDGET

PR

ANUL 1903—1904

VENITURÎ:

	Lei
1. Venitul cupoanelor de la 15.500	750.—
2. Din taxe de înscrieri	100.—
3. Din vânzarea cărților și Revistei	1500.—
4. Din cotizațiuni	1450.—
5. Din abonamente.	2800.—
6. Donațiunea D-nei Elena Dr. Turnescu.	300.—
7. Subvenția acordată de Min. Domeniilor	500.—
Total	<u>7400.—</u>

CHELTUELI:

	Lei
1. Imprimarea Revistei	1600.—
2. Diferite imprimate și tipări de cărți	1400.—
3. Expedierea Revistei (mărci, serviciu, etc).	200.—
4. Abonamente la Reviste, cumpărări de cărți, legat etc.	1000.—
5. Remiza incasatorului.	300.—
6. Indemnizarea secretarului.	960.—
7. Cheltueli extraordinare și furnituri	300.—
8. 4 premii pentru acei ce se vor distinge mai mult la colaborarea Revistei (2 de câte 100 lei, 2 câte 50 lei)	300.—
9. Ajutor pentru excursiuni și misiuni științifice în țară și străinătate	700.—
10. Mobilier.	340.—
Total	<u>7100.—</u>

RECAPITULAȚIE:

	Lei
Incasări	7400.—
Cheltueli	7100.—
Excedentul probabil	300.— care
adaus la capitalul existent de	<u>15723.50</u> avem
	16023.50 care

va fi capitalul probabil al societății la sfârșitul anului 1903—1904.

Președinte,

I. Kalinderu.

Secretar-casier,

N. C. Nadejde.

1903, Mai 8.

Admis cu adaus la venituri prin înscrierea subvențiunei acordate de Ministerul Domeniilor în sumă de lei 500 și la cheltueli prin adăugirea circa a 400 lei la art 4 pentru cumpărare de cărți științifice

Membrii comisiunei: *N. C. Macovei, Al. Angelin și N. C. Bosie.*

După care se alege comisiunea pentru verificarea gestiunii financiare a societății, care se compune din D-nii : *N. C. Macovei, Al. Angelin și N. C. Bosie.*

D-l *N. C. Nădejde*, roagă comisiunea să bine-voiască a se întruni în ziua de 8 Maiu, ora 9 dim.

(Va urma).

VALEA LOTRULUI DIN PUNCT DE VEDERE SILVIC ¹⁾

— URMARE ȘI FINE ²⁾ —

Copacii tăiați anul acesta, abia la anul său chiar după 2 ani, ajung să fie scoși pînă în gura Lotrului, — așa mari sînt dificultățile de transport pe acea vale. Mi s'a afirmat, că s'a întimplat să rămie buștenii pe apă și cîte 4 ani. Buștenii groși de la 60 cm. diametru în sus, sînt foarte greu de plutit, apele fiind mici, și de multe ori se renunță la cei mai groși de a mai fi scoși din pădure, — cheltuelile de transport întrecînd une-ori valoarea lor. Timpul cel mai bun de plutit pe Lotru, este de la Martie la Iunie, adică primăvara, cînd apele sînt mai mari, din topirea zăpezei.

Iacă cum se procedează în pădure: lucrătorii formați în echipe, doboară jos arborii, — apoi îi cojește și-i retează pe loc, în trunchiuri de 4, 6 și 8 m. lungime, — marea majoritate de 4 metri. Se taie muchile la ambele capete ale bușteanului, rotunjindu-se, pentru ca ast-fel să se poată strecura mai ușor, — după aceea se dau pe coastă de vale, servindu-se de sapine (instrumente ce fac serviciu de pîrghii) și se strîng la un loc, formîndu-se prisacă, de-asupra fundului văilor principale, la locuri anume stabilite, — aceste adunări de bușteni, se înlesnesc mult prin canaluri seci, făcute cu însuși buștenii ce se transportă. Pe văile secundare ale Lotrului unde nu este apă suficientă, pentru a înlesni plutitul buștenilor sînt instalate canaluri cu apă, cum este cel după Valea Manăileasa,

1) Conferință ținută la Societatea «Progresul Silvic», în ziua de 8 Martie 1903.

2) Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Martie corent.

care are o lungime de 15 km. cu un diametru de 1 m. 50 și care se zice că a costat 500,000 lei. Ni se pare exagerată această cifră.

Fabrica «*Lotru*», pentru înlesnirea transporturilor pe Lotru și afluenții lui, are instalate pînă în prezent, 7 stăvilare cu o întindere de 295 m. l. Are 5 canale cu o lungime

VOINEASA

Canal cu apă pentru transportul buștenilor.

de 21,250 m. l. Canale cu iazuri sînt 10, din cari 5 pe Lotru și 2 pe pîraele Voinesita, Priboiasa, Pascoia și Budeasa.

În pădurile după Valea Lotrului cele mai multe exploatare de fabrica Lotru, și găsesc hrana mii de lucrători, — cu regret însă trebuie să afirm că cei mai mulți sînt streini: Rusnaci din Maramureș, Unguri, Bulgari, Evrei din Ungaria, Italieni și cei mai puțini Romîni. Mi s'a spus că Romîni

nu sînt stăruitori la lucru, vin și staū o săptămîină ori două și pleacă, pe cîtă vreme streinii staū o vară întreagă, sau chiar un an întreg.

Buștenii după ce sînt trecuți de Voineasa plutesc mai cu ușurință, ajutați de umflăturile de apă provocate de deschiderea opusturilor de la spate, la anumite timpuri; cîte-

PE LOTRU

Tragerea buștenilor pe firul apei.

odată buștenii sînt asvîrliți din viitura apei la margine, așa că trebuie din nou, buștean cu buștean aduși în firul apei, ceea-ce este o operațiune grea și costisitoare, — un lucrător cari lucrează ast-fel în apă, plătindu-se cu 3—5 lei pe zi.

Buștenii ajunși în fine la Brezoiū, cîte unul-unul, sînt conduși pe canaluri cu apă, cei cari sînt pentru fabrică, se sfivuesc în curtea uziniī în grămezi mari, iar cei cari tre-

buesc să meargă mai departe, sînt conduși la o schelă de vale de ferestrate, unde se fac în plute. Plutele sînt formate din bușteni legați unul lîngă altul, cu ganjuri de alun, și pe 2 rînduri cap la cap — avînd ast-fel: lungime de 8—10 metri. O plută după grosimea buștenilor, are un volum de la 22—28 m.³. Pentru legatul unei plute se plătește la italieni 80 bani de m.³, iar alți 80 bani costă ganjurile, — ast-fel că această operațiune costă cam scump.

Cînd ea se face de romîni, prețurile sînt cu mult mai scăzute, reducîndu-se la peste jumătate. O plută odată formată, i se pune 2 lopeți, ce 'i servesc drept cîrmă și se dă în primirea a 2 plutași, cari se îmbarchează pe ea și începe să scoboare Oltul de vale duși de curent, oprindu-se după destinație la R.-Vilcea, Slatina, Stoenestî, etc. Cînd plutele trebuie să meargă pe Dunăre, ele se refac la gura Oltului, legîndu-se cîte 8 plute la un loc, cîte 4 înaintași și cu 8 oameni, ast-fel ajung plutele la Rusciuc ori Giurgiu.

Pentru transportul unei plute de la Lotru la Rîmnice se plătește 8 lei, — pînă la Slatina 32 lei, și face 3 zile — pînă la Stoenestî 36 lei, — pînă la Măgurele 54 lei, și face 6 zile, — iar pînă la Rusciuc 65 lei în mijlocie.

Plutăritul pe Olt este foarte important, și prezintă greutăți nu numai din cauza numeroaselor poduri plutitoare dar și din cauza coturilor, și pe unele părți a adîncimei prea mici și a bolovanilor din Olt.

Cei cari practică această meserie sînt toți romîni din comunele Olanul sau Călimănești, și sînt împărțiți pe ceaușii, ceaușul fiind intermediarul responsabil între expeditor și plutași.

În mijlocie pe an se expediază pe Olt de la Lotru cam 850 plute, iar despre Cîineni cam 150, deci în mijlocie se plutărește pe Olt 1000 plute, reprezentînd un volum mediu de 25.000 m.³ brut de reșinoase.

După cum am arătat mai sus, fabrica Lotru 'i trebuie cam 150.000 metrii cubi bruți numai pentru trebuințele ei, la cari dacă adăogăm volumul celor 850 plute ce pornesc pe Olt și cari este cam de 21.000 m.³ ajungem, că astă-zî după Valea Lotrului s'ar extrage cam 170 mii m.³ bruți, țifără destul de însemnată.

Și dacă s'ar îngriji exploatarea, dacă tăerile s'ar face în vederea unui amenajament, cari să asigure regenerarea tot în reșinoase a suprafețelor ce se taie, această țifră de 170.000 m.³ nu ar fi exagerată, — dar răul cel mare stă tocmai aci, căci toate tăerile sînt conduse în mod barbar, — se taie tot ce este bun, se lasă terenul aproape gol, și în locul frumoșilor codri de molift și brad ce aũ căzut sub nemiloasa secură și incuria exploatareilor avizi de venituri și a proprietarilor inconștienți, vedem instalîndu-se mesteacănul, salcia căprească și alte esențe de nici o valoare, întîrziînd revenirea esențelor reșinoase de valoare cu zeci de ani; — iar dacă suprafețele exploatare sînt cedate imediat după tăere, pășunatului vitelor, ruina este complectă și dezastrul nu va întîrzia să sosească, căci dezgolirea munților de frumoasa lor podobă — nu este de cît ruina, pe toată linia, a unei întregi populațiuni cari 'și găsea hrana și ameliorarea traiului în acei codri frumoși, și ruina solului cari va deveni pradă torențelor, provocînd teribile inundațiuni.

Și pentru a vă arăta, la ce dezastru grozav dă naștere exploatarea neregulată și despăduririle, să 'mi permiteți a vă împărtăși o parte din articolul ziarului italian *Stampa* din 30 Septembrie 1902, asupra marilor inundațiuni din Sicilia. Vorbînd despre inundația grozavă ce avusese loc și care a costat și vieți de oameni, zice: «*Dar ar fi o orbire culpabilă de a nu vedea că, catastrofa de astă-zî nu este numai consecința forțelor naturei, dar că este fructul a unor culpabile neglijențe, a unor supărătoare violări de lege. Dezastrul din Modica este, drept vorbind, un delict social.*

Și de acest delict sînt vinovați toți aceia cari aũ consimțit ca munții și colinele sicilene, să fie desgolite puțin cîte puțin, de această groasă coroană de păduri, cari constituiau apărătoarea lor cea mai eficientă contra impetuosității uraganelor și violenței ciclurilor. Acesta este un delict secular a căruia origine cu greu s'ar putea stabili, ale căruia efecte dezastruoase se mărește cu anii, și așa de mult, că în cei din urmă 30 de ani s'a dat lovitura de grație arborelui gigantic, încă majestuos.

Că inundațiile și ruinele sînt adesea consecințele absenței arborilor cari servă de apărare, nici o îndoială. Intreaga știință forestieră este acolo, pentru a avertiza

și din nenorocire a avertiza în zadar, că Italia tot distruge slabele resturi a vechilor sale bogății pădurărești, și voește a asvîrli ruineî. cîmpiile situate la picioarele munților despădurîți prin greșala și incuria omenească. Fără îndoială că Italianii n'ar fi voit ruinele și inundațiile cu care sînt pline coloanele ziarelor în fie-care primăvară și toamnă. Un articol al avocatului Olivetti, publicat în **Reforma Socială** din luna Septembrie, îl avem înaintea. Acest articol, în impresionanta lui simplitate, ne spune că Italia cu cele 8,7% de suprafață împădurită în raport cu suprafața totală, este una din țările care a avansat cel mai mult în opera barbară a devastațiunii pădurilor».

Acest fragment de articol spune mult, și am putea, pînă este încă vreme, să tragem cu folos, consecințele necesare, în ceea-ce privește țara noastră. Să scrim, să vorbim, să arătăm prin toate mijloacele posibile acelor care sînt chemați să conducă țara noastră, că momentul a sosit pentru o reorganizare în bine și pentru punerea unei stavile exploatărilor barbare de astăzi; căci cînd vom ajunge ca Sicilia, mai ales pentru țara noastră, va fi prea tîrziu.

Să stăruim, ca nici o exploatare să nu se mai facă în țară de cît pe baza unui amenajament bine întocmit și cu pricepere aplicat, — și în această direcție Statul este cel întîiu care ar trebui să dea exemplu cu pădurile sale, de oare ce are un corp de silvicultori deja format, și cu toate astea, astăzi nu știu zău dacă aplică vre-un amenajament din cîte... mult puține ce are făcute. Vre-o 100.000 hectare păduri, are amenajate. Amenajamentul este temelia orî-cărei exploatări, și de la buna lui aplicare și priceputa alcătuire, depinde tot viitorul pădurilor. Să părăsim sistemul nenorocit al studiilor sumare ce se fac pentru cîte un period de exploatare de cîți-va ani și să pășim cu încredere în faceri de amenajamente care să îmbrățișeze întregul unei păduri mari sau a mai multor păduri mai mici; căci cu exploatările așa-cum le conducem astăzi, am convingerea că nu numai că ruinăm pădurile, dar că într'un viitor nu depărtat veniturile chiar vor începe să descrească. De alt-fel pădurile noastre de cîmpie aproape toate nu mai conțin de cît lemne de foc; cînd ar fi fost de dorit și regulat ca ele să aibă stocul pro-

porțional de lemn de lucru. De aceea zic strigătul nostru al silvicultorilor toți, trebuie să fie amenajamente și iar amenajamente atât la Stat cât și la particulari, bine alcătuite și aplicate tot de oameni de meserie, după cum se practică în Austria și celelalte țări mai civilizate; căci amenajamentul este regulatorul proprietății forestiere, privată, din toate punctele de vedere. Totul depinde de la măsurile inteligente ce se vor lua, și de la îndrumarea sistematică și treptată ce se va face de oamenii pricepuți și cu experiența lucrului.

După ce ne-am plimbat prin pădurile din valea Lotrului, după ce v'am arătat cât de anevoioasă este exploatarea lor, după ce am văzut cum se practică plutăritul pe Olt, să-mi dați voie să vă vorbesc puțin despre industria lemnăriei din țară și în special despre cea din Valea Lotrului.

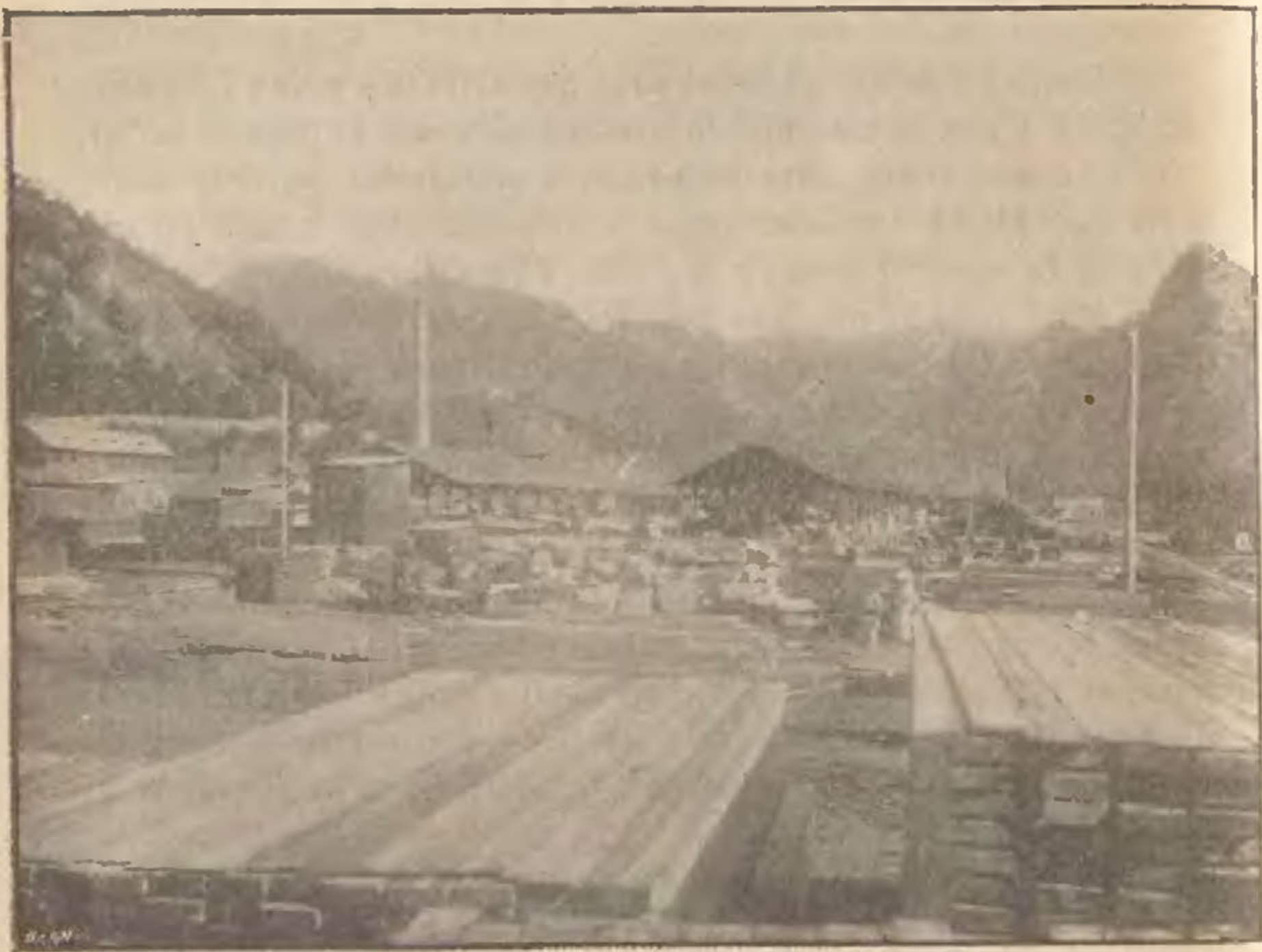
Pînă astăzi au fost instalate în țară 64 uzini cu aburi pentru debitarea lemnului, din cari 23 s'au desființat, rămî-nînd 31 cari se bucură încă de avantajele legii pentru încurajarea industriei. Din aceste din urmă 2 azi nu funcționează, iar 2 debitează alte materiale de cât reșinoase.

După datele ce am cules de la serviciul industriei din Ministerul Domeniilor, ultima publicație, aceste uzine reprezintă un capital în instalațiuni de 6,145,000 lei, întrebuintînd pentru lucru în uzine 3820 lucrători romîni și 2,330 lucrători străini; iar *avantajele* ce li se acordă în baza legii de încurajare sînt cifrate la 280,501 lei din impozite și la 351,651 vamale.

Puterea motrice a acestor uzine este de 3,014 cai; ceea-ce însemnează că debitul lor poate să fie în mijlocie de 3000 m.³ bruți în 24 ore, ceea-ce ar reprezenta 750,000 m.³ anual, — socotindu-se numai 250 zile lucrătoare, — ceea-ce transformate în suprafață reprezintă 2,500 hect. anual tăiate ras, sau pentru 100 ani 250,000 hect., — căci în pădurile noastre și în condițiunile grele de exploatare un hectar nu poate da mai mult de 300 m.³ bruți comerciaabili. Regret că nu cunosc și numărul ferăstraelor cu apă din țară, odată însă avînd și aceste date ne-am putea face o idee prin deducție de cantitatea de reșinoase, ce se taie anual din munții noștri, și prin urmare ne-am putea da seama, dacă ceea-ce se taie astăzi, este în raport cu producțiunea normală a pădurilor de re-

șinoase din țară, sau o întrece. Eū cred că exploatările noastre în reșinoase sînt astă-zī exagerate, căci aproape toți munții accesibili sînt exploatați, ca să nu zic ruinați, și nu aū rămas pentru particulari de cît cei situați la pozițiuni prea rele, ceea-ce nu ar renta o exploatare, față cu prețurile de astă-zī din comerciū.

FABRICA «LOTRU»

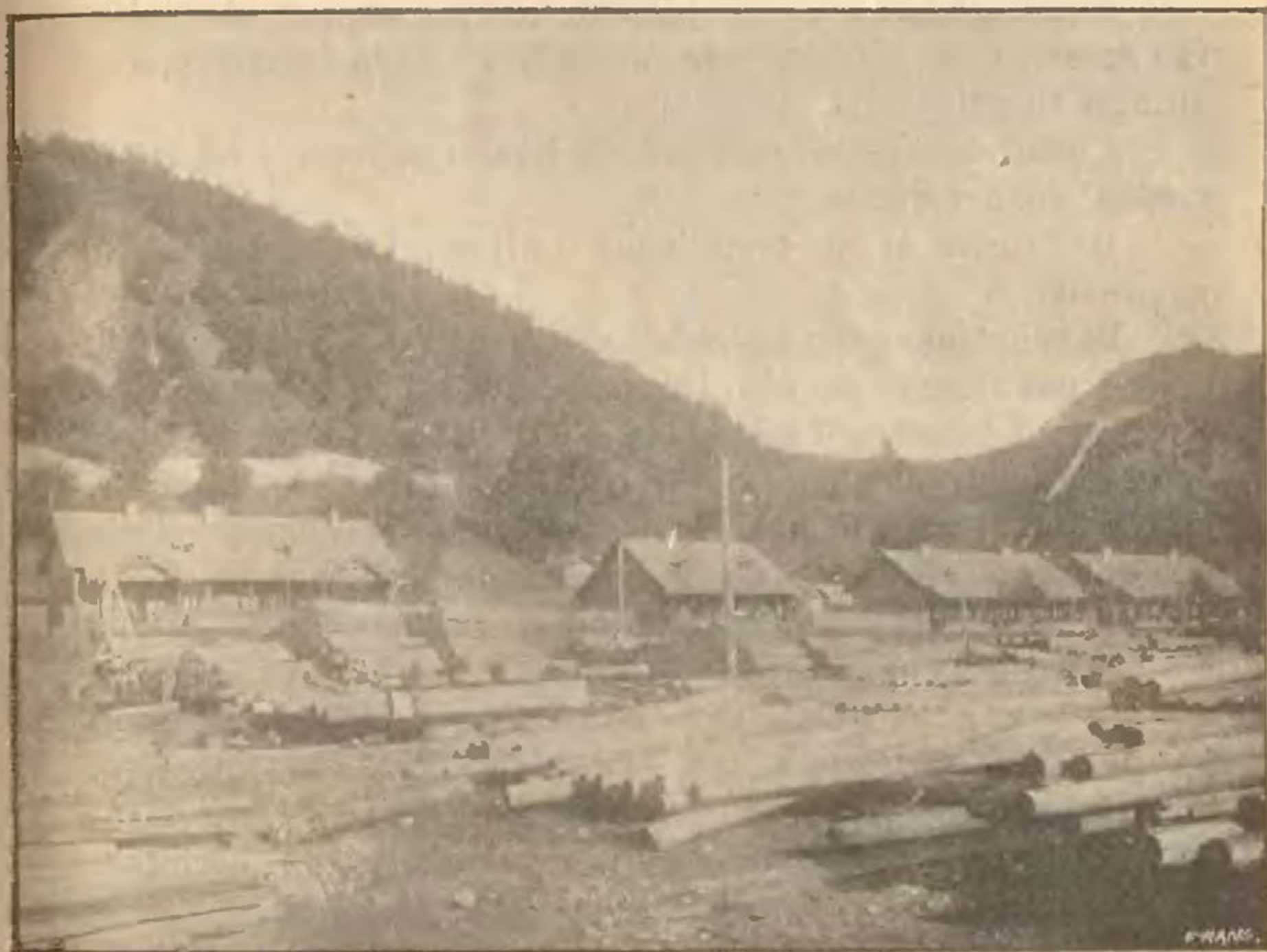

Vederea generală a Uzinei și depositelor de cherestea.

Trec acum spre a vă face pe scurt descrierea instalațiilor de la Brezoiu, proprietatea Societății Lotru. Fabrica Lotru intrînd sub o nouă direcțiune, acum 1 an a fost amplificată, de unde înainte era socotită cu o putere de 90 cai astăzi are o putere de 450 cai efectiv, și 540 cai nominali. Este o instalațiune cu totul modernă. Are 4 cazane cu cîte 2 ferbătoare, reprezentînd o greutate de 33,000 kg. 2 cilindre

Compound; instalația aparține cunoscutei fabrice Nicolshon din Pesta. Mașinele lucrează sub o presiune de 10 atmosfere. Mai are un vapor cu 40 cai putere, pentru electricitate: lumină electrică și motoare electrice. Această putere motrice pune în mișcare prin transmisiune 10 gateri, a câte 12 lame, ce se aranjează zilnic după comandă; — 2 spangateri, acestea

FABRICA «LOTRU»

Magazia de bușteni.

sînt 2 gateri cu o construcțiune specială, tăind blăni subțiri de 10 mm. necesari fabricării cutiilor de fructe și flori din Nissa, unde se și exportă. Mai sînt 12 circulare dintre cari unul dublu, foarte ingenios; în afară de aceasta fabrica mai are 9 joagăre și 3 circulare ce se mișcă cu apă, dar și acestea perfecționate.

Cantitatea ce taie zilnic este pînă la 400 m.³ bruși, ar pu-

tea să taie și 600 m.³, iar pierderea se socotește între 47—56 0/0, după cum se face grindărie sau blănărie specială.

În afară de aceasta, mai are un funicular ce se mișcă prin electricitate cu o putere de 16 cai, el servește a transporta materialul fasonat din uzină la gara Lotru peste Olt. Poate încărcă 180—200 m.³ pe zi; are o lungime de 3650 m. și este instalat pe piloți de fier; această instalație pe cât este de simplă, pe atât este de perfecționată. Se încheie și se descarcă automatic.

Combustibilul ce se întrebuințează pentru dezvoltarea acestei forțe motrice este rumegătura de la ferăstrae, cari ajunge cu prisosință.

Costul fasonării unui m.³ de lemne este de 4 lei 50 în medie. Țifră ridicată.

În fabrică și în curte sunt 6 kilom. Décauville cu 50 vagonete.

Fabricile ocupă o suprafață de 5509 m. p., — are 69 edificii plus 4 pavilioane, cu 462 camere, ocupînd o suprafață de 17,900. m. p. Lucrătorii ambulanți dorm în cazărmi, iar cei fixi neînsurați au câte o cameră, și cei însurați câte 2 camere. Lucrătorii ni s'a afirmat că sînt asigurați. Mai are și o linie telefonică pe 33 kilom. de la Brezoiu la Voineasa.

Cum vedeți o instalațiune cit se poate de occidentală.

Materialul ce se produce, se consumă în țară, afară de vre-o 500 vag. ce ni s'a spus că se trimet în Franța, vre-o 200 la Fiume și Pesta și 200 vag. se exportă în Bulgaria. Costul de vînzare pe loc la fabrică este de 29 lei m.³ fasonat în mijlocie. Natural prețurile variază după cerințele comerțului.

Pînă acum v'am vorbit despre producțiunea lemnoasă; nu cred fără interes a vă întreține puțin și despre desfacerea acestei producțiuni, în special despre comerțul nostru cu străinătatea. Pentru aceasta 'mă-am cules datele de la Ministerul de Finanțe, cel mai în măsură a le avea pe cât posibil precise.

Am aci un tablou pe ultimii 10 ani, 1892—901, divizat în 5 categorii:

T A B L O U

DE EXPORTUL LEMNARIÎ ÎN ULTIMII 10 ANI

		A N I										TOTAL
DESEMNAREA MĂRFURILOR		1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	
		C a n t i t ă ț i î n c h i l o g r a m e										
365	Lemne de foc . . .	6.588.130	4.776.957	5.638.905	9.108.565	14.585.245	12.031.100	19.513.493	29.378.956	22.021.837	26.333.949	149.972.137
367	Trunchiuri de brad . .	4.520.000	5.753.000	10.540.000	7.127.500	28.777.000	44.581.000	25.347.500	49.221.500	6.323.000	70.557.000	252.747.500
368	* nuc etc.	27.034.594	20.547.459	33.956.954	39.339.604	59.534.595	50.688.971	39.377.503	57.164.699	92.040.726	150.810.298	570.495.463
370	Doage de stejari . . .	120	30.330	6.326.773	796.225	9.193.695	799.973	863	118.150	6.307.076	15.665.371	39.238.576
371	Buți și butoaie de stejari.	30.714	11.039	96.791	35.840	3.468	7.838	38.606	12.259	13.272	10.947	266.774
376	Cherestea fasonată .	234.404	180.134	70.489	69.127	163.521	253.738	147.889	279.141	720.840	377.538	2.496.821
Total pe ani.		38.407.962	31.298.919	56.629.912	56.471.921	112.257.524	108.362.620	84.425.854	136.174.705	127.426.751	263.761.103	1.015.217.271

V a l o r i î n l e i

365	Lemne de foc . . .	98.822	71.654	84.584	182.071	291.705	240.622	390.270	587.579	440.437	526.679	2.914.423
367	Trunchiuri de brad . .	135.600	172.570	316.200	285.100	1.154.680	1.783.240	1.013.900	1.969.260	2.529.400	2.822.280	12.182.230
368	* nuc etc.	2.703.459	2.054.746	3.395.695	3.933.966	4.762.768	4.055.118	3.150.200	4.573.176	7.363.258	12.064.824	48.057.210
370	Doage de stejari . . .	12	3.033	632.677	79.622	919.370	79.998	86	11.815	630.708	1.566.537	3.923.858
371	Buți și butoaie de stejari	18.428	6.623	58.075	21.504	1.387	3.135	15.442	4.904	5.309	6.779	141.586
376	Cherestea fasonată . .	140.642	108.080	42.295	41.476	98.113	152.243	88.733	167.485	432.504	226.523	1.498.092
Total pe ani.		3.036.903	2.416.706	4.529.524	4.543.739	7.228.023	6.314.356	4.658.631	7.314.219	11.401.616	17.213.622	68.717.399

Din acest tablou reese că în acest deceniū materiile brute ca trunchi de brad, stejar, nuc, etc., tot apte pentru a da materiale de lucru, au luat un avînt care trebuie să ne îngrijească, de oare-ce el întrece producțiunea normală a pădurilor noastre; ast-fel vedem că acest fel de material a trecut de la 2,700,000 la 12,640,000. Doagele de stejar de asemenea de la o valoare de 12 lei în 1892 s'au ridicat la 1,566,500.

Aceasta se explică în parte și prin vînzările de arbori deperizanți ce s'au făcut în ultimii ani din pădurile Statului. Iar punctele prin cari au eșit din țară aceste produse sînt :

Galați	108,179	tone
Bratocea	24,613	»
Burdujeni	9,976	»
Mamornița	2,863	»
Vîrciorova	1,286	»

și altele mai puțin.

Dacă observăm exportul nostru de lemne pe ultimii 10 ani, mai găsim că el în 1901 este cel mai ridicat. De unde în 1892 el era de 3 milioane, astăzi este de 17 milioane, deci cel mai înfloritor din punct de vedere pecuniar.

Țările în cari s'a exportat toate aceste produse lemnoase după ordinea de importanță pe anul 1901, sînt :

Austro-Ungaria	39,033	tone	Turcia	7,612	tone
Belgia	28,303	»	Franța	6,110	»
Olanda	20,650	»	Rusia	5,390	»
Italia	14,049	»	Grecia	4,934	»
Germania	10,969	»	Bulgaria	2,607	»
Englita	8,793	»	Alte țări	2,348	»

Natural, un export de 17 milioane, nu poate de cît să ne bucure, și eu aș dori cel întîiu, ca el să se mai ridice încă, dacă în mod normal producțiunea pădurilor țării o ar permite, — dar, vă mărturisesc, și am convingere că dacă aceasta s'ar continua, de sigur că nu departe ar fi și întristarea —, căci exportul nu cere de cît materiale de prima calitate, materiale pentru lucru, de stejar, nuc și brad, pe cari deja îl simțim că se rărește în pădurile noastre, și nu-l mai găsim de cît în locurile cele mai puțin deservite de mijloace de comunicațiune.

Nu mă tem de a afirma, că dacă lucrurile vor continua tot ast-fel, și dacă exploatările se vor face tot așa de ne-regulat ca astă-zî, într'un interval de 30—40 ani vom ajunge să plătim în țara noastră, aceste materiale, cu dublu preț de cît noi le vindem astă-zî. Aceasta însă nu însemnează, că eū aș fi partizantul ideei de a ține arborii groși deperizantî în pădurile noastre, — din contră, un arbore care 'și-a atins longevitatea lui, care are o vîrstă de peste 150 ani s'a curonat, și prin urmare pe zi ce trece 'și pierde din valoare, trebuie scos negreșit, — dar vreaū să zic că trebuie să căutăm **de fapt**, a schimba tratamentele astă-zî în vigoare, la Stat, — trebuie să înlocuim așa zisul crîng compus, prin codru, cari este tratamentul ce ne permite a conduce masivele la vîrste înaintate și prin urmare, cari ne pot procura materiale bune de lucru, — a cruța pe cît posibil și a trata în codru masivele de stejar unde domină arborii cu diametre de la 20—40 cm.; a cruța și a îngriji prin elagaje raționale, rezervele ce s'aū oprit în pădurile Statului și să nu ne grăbim a le extrage pentru că am observat că aū puțină uscătură la vîrf, aceasta provine nu din cauză că ele sînt îmbătrînite, dar pentru că nu sînt îngrijite, și acea uscătură ar fi acoperită de verdeață îndată ce ele ar fi îngrijite; mai ales că aceste rezerve, dacă le exploatăm astă-zî cînd aū în general un diametru între 20—40 cm. și cari sînt în plină vigoare, ne privăm de un mare stoc de material de lucru ce îl am putea avea sigur peste 40—50 ani și care ar putea face mai puțin simțită lipsa de lemne de lucru de stejar ce fatal va veni, față cu neglijența exploatărilor și a mărireii exportului ce se face astă-zî.

Am zis mai sus că trebuie schimbat tratamentul pădurilor, dar cînd zic aceasta, nu înțeleg ca ea să se facă pe hîrtie, aceasta este lucru foarte ușor, — un ordin mai mult și gata —, înțeleg însă să se facă efectiv, și pentru aceasta trebuie organizațiunea noastră complectată. Ne-am obișnuit ca din păduri să tragem numai venituri, trebuie să se dea însă și mijloace, căci numai cu mijloace suficiente se poate săvîrși această schimbare.

Pădurile de stejar cu diametre de la 20—40 cm. sînt cele cari se taie în mai mare cantitate, pentru traverse,

stâlpi de telegraf, grinzi etc.; ei bine, pentru aceste trebuințe am putea înlocui stejarul prin fagul creozotat, căci astăzi fagul nu are în general altă întrebuințare la noi în țară de cât ca lemn de foc, deși el singur intră cam cu $\frac{1}{3}$ în complexul masivelor țării noastre și ocupă întinderi mari. Statul are imense păduri de fag, dar pe cari nu le poate exploata din cauza lipsei mijloacelor de transport, — și aci este greul, — trebuie dar cu toții silvicultorii să ne luptăm pentru rezolvarea acestei probleme, și să nu ne repezim a exploata numai pădurile cu acces ușor; acestea ar trebui să meargă într'o stare normală de lucruri, paralel cu cele cari sînt situate în condițiuni rele.

Pentru aceasta aș avea o propunere de făcut.

Se știe că în baza dispozițiilor ministeriale se învoesc la uscături în pădurile Statului țărani, plătind în schimb acest drept prin zile de muncă. Pentru a lua lemne cu croșia pe un an, un țăran este obligat a face 6—8 zile de lucru. De și acest sistem prezintă multe inconveniente în aplicare, — și ar fi cu mult mai bine, dacă aceste învoeli s'ar face în bani, ca mai înainte, iar banii adunați din aceste învoeli s'ar pune apoi la dispozițiunea serviciului silvic, pentru întreprinderea lucrărilor ce voi arăta mai jos, totuși și cu sistemul actual s'ar putea ajunge la rezultate bune, dîndu-se însă o altă direcțiune de fapt, întrebuințării lor de astăzi.

În adevăr, din toată țara poate s'ar strînge 100 mii zile pe an, ceea ce-mi reprezintă mișcarea unui volum de 200,000 m. pămînt cel puțin, — cîte sosele dar nu s'ar putea face treptat în păduri cu aceste zile! sosele cari nu ar rămîne de cât să fie împietruite și pentru aceasta de sigur s'ar găsi banii necesari, — căci se știe că valoarea unei păduri șade în raport direct cu facilitatea mijloacelor de comunicație, și că prin urmare dacă cheltuim pentru facere de drumuri, aceasta ni se răsplătește cu prisosință prin vînzare cu preț mai ridicat a pădurei, și prin exploatarea tuturor produselor mărunte cari din lipsă de mijloace de transport sînt menite să putrezească pe loc. Cele mai multe din aceste zile însă, față cu curentul care este, se întrebuințează în lucrări de înfrumusețare pe la reședințele ocoalelor, sau alte lucrări inutile pădurăriei, ca creieri de alee, prășituri de trandafiri, creieri de parcuri etc. etc., cari

pot să dovedească că noi silvicultorii facem un lux cu averea Statului, iar nici de cum, că facem o gospodărie silvică; — este frumos, foarte frumos, ce este drept, — dar nu este rentabil; — am văzut pe la ocoale parcuri după școala franceză, după școala engleză, dar cari pentru a fi întreținute, numai celor mai bogătași oameni din țară, le-ar da mâna, și cu toate astea se fac la Stat. Mă întreb cu ce? de sigur cu zile din învoeli la uscături și încă se numără cu sutele și miile aceste zile; căci bani nu sînt de unde, — apoi acolo unde sînt create ele nu pot să folosească de cît celui ce locuiește casa Statului, căci nu-mi închipuesc că cine-va s'a gîndit că ele pot să serve de model populațiunei rurale; țăranului nostru doar nu 'i-a rămas să facă plantații de trandafiri prin imitațiuni de la șeful de ocol; după noi aceasta este o risipă.

În timpul misiunei ce am avut în Austria acum vre-o 6 ani, am vizitat peste 30 reședinți de ocoale, de asemenea și în Franța, dar mărturisesc că nicăeri nu am văzut silvicultor îndeletnicindu-se cu această ocupațiune de horticultor; 'l-am găsit însă tot-d'auna preocupat cu proiecte de șosele, cu căutarea mijloacelor pentru creșterea rentabilității pădurilor din ocol, în fine cu lucrări eminentemente utile gospodăriei ce avea încredințată sub a sa îngrijire, — ei bine, la noi se cam face contrariu și sper că un viitor apropiat îmi va da toată dreptatea.

La Austriaci am găsit case spațioase de reședinți, dar nici o plantație de ornament împrejur, orî alee cu pietriș mărunț, ales, orî mai știu eu ce, nici nu am văzut pe silvicultor amuzîndu-se să strîngă cu zile din uscături (cari sînt tot bani), frunzele din pădure pentru a le arde în grămezi orî să taie de pe arbori crăci cu diametre de 10—20 cm., zicînd că face elagagiū, orî să mînjească cu catran cioatele cum se face pe la unele din ocoalele noastre, acestea constituind adevărate erezii în silvicultură. Se știe că frunza este cel mai bun îngrășămînt pentru solul păduresc, ea slujește la mobilizarea păturei superficiale și la înlesnirea regenerărei, — iar tăierea crăcilor groase constituie pentru acei arbori încă viguroși, adevărate răni cari mai tîrziu se transformă în putregaiuri, deprecînd valoarea stejarului.

Ziceam că la Stat s'ar putea strînge din învoelile la uscături anual 100 mii zile; ei bine, părerea mea este ca aceste

zile să se întrebuinteze cu folos în faceri de șosele și acolo unde șosele nu ar trebui, să se întrebuinteze la faceri de șanțuri perimetrare la păduri, etc.

În adevăr sînt dispozițiuni deja luate în acest sens, dar mă întreb cîte din aceste zile s'au întrebuintat pentru șosele ori șanțuri? căci cum am mai spus'o, nu dispozițiunile lipsesc, ci faptele, și eū tocmai fapte propun să se facă.

Pentru darea unei extensiuni mai mare acestor lucrări, pentru faceri de podețe, etc., să se creeze un *fond al drumurilor forestiere*, care să se alimenteze dintr'un 5% din venitul net al vînzărilor de produse accesorii, dar din cari să nu se poată ridica o centimă de cît numai pentru materiale și lucru. Este cu desăvîrșire necesar a avea un fond special pentru aceasta, un fond cu budgetul lui de cheltueli a parte, de oare-ce fluctuațiunile budgetelor noastre ordinare ne împiedică de la ori-ce lucrare mare și cari cere o continuitate; căci dacă am început o șosea, dacă am terminat terasamentele, și după aceea din lipsa de fonduri budgetare nu avem cu ce face podurile sau a o împietri, natural că terasamentele se deteriorează și totul se marchează prin pierdere. Aceasta cred că ar fi ținta, la cari ar trebui să tindem noi silvicultorii, pentru a dovedi că sîntem oameni practici și folositori administrației; — *conducerea treburilor să fie practică și să nu aibă în vedere de cît utilul.*

În rezumat :

1. *Pădurile după Valea Lotrului se devastează, iar nu se exploatează, interesul general impune Statului obligațiunea de a lua măsuri pentru a pune stavilă cît mai repede acestei stări de lucruri, și nu numai pentru Valea Lotrului, dar pentru toate văile analoage.*

Dar cum?

Eū cred că aceasta s'ar putea atinge prin revocarea și complectarea Codului silvic cum și prin înființarea unui corp de silvicultori a parte, cari să se ocupe cu facerea amenajamentelor la pădurile supuse regimului silvic și cu aplicarea lor, — după sistemul austriac.

2. *Statul la rîndul său să fie cît mai circumspect în exploatarea pădurilor cari conțin lemne de lucru, — precum și în menajarea pădurilor tinere cu diametre de la 0.20—0.40 cm. aplicînd la acestea regimul codrului, atît*

pentru pădurile de stejar cîl și pentru cele reșinoase, — conducîndu-le ast-fel la vîrste înaintate pentru a ne asigura în viitor lemnul de lucru ce vedem cu ochii cum dispăre din pădurile țării noastre.

3. Exploataările să nu se facă de cît pe bază de amenajamente, ceea-ce s'ar putea atinge în mod treptat, printr'o muncă continuă, și punîndu-se la dispoziție mijloacele necesare.

Nu pot termina mai bine această conferință de cît aducînd omagiile mele D-lui Ministru C. Stoicescu, cari a binevoit să onoreze Societatea noastră cu prezența D-sale, arătîndu-ne prin aceasta marea importanță ce o dă pădurilor, D-lor B. Missir și General Manu, foști Miniștri de Domenii, cari se cunoaște de noi toți cît de mare interes au pus și pun desvoltării cultivei pădurilor, — prețiosului nostru președinte D-lui I. Kalinderu, căruia 'i datorim în cea mai mare parte, progresele făcute de Societatea noastră silvică.

Mihail Tănăsescu

Inspector silvic.

STUDIU

ASUPRA

ÎMPĂDURIREA NISIPURILOR DIN ROMÂNIA¹⁾

— Urmare și fine²⁾ —

În privința esenței de adoptat pentru plantarea nisipurilor din România, iată ce scrie d-l Hüffel în raportul său adresat Ministerului de Domenii:

«Clima regiunii nisipurilor în România este excesivă; foarte caldă și secetoasă în timpul verii, foarte friguroasă în timpul iernii, (pînă la 30° C). Această împrejurare e de ajuns, pentru a exclude un mare număr de esențe forestiere, mai ales pe cele a căror înrădăcinare fiind superficială, rezistă cu anevoie căldurilor excesive și frigului mare, care le distruge ușor, cum de exemplu este «pinul maritim», la care ar trebui să ne gîndim, pentru marele serviciu ce această specie a adus în chestiunea dunelor maritime, din landele Gascaniei (S.-V. Franciei)».

1) După Wassely și Hüffel, cu cite-va note din Chivulescu («împădurirea nisipurilor de la Maglavit»).

2) Vezi *Revista Pădurilor* pe Ianuarie, Februarie, Martie și Aprilie 1903.

Solul dunelor noastre este foarte bogat în principii alimentare, după cum s'a arătat prin analiza citată la începutul acestei scrieri și e capabil de a satisface cele mai pretențioase vegetele forestiere, iar cantitatea considerabilă de materii organice ce conține, modifică în bine, compensând defectele ce rezultă din constituția lui fizică.

D-l Hüffel studiază și se întreabă cu multă competență (bazându-se pe observațiunile făcute la noi):

«Care ar fi esența ce ar conveni mai bine să alegem pentru împădurirea dunelor după marginea Dunărei?»

«Pentru reșinoase, ne-am putea opri, zice D-sa, la *pinul Silvestru*, *pinul negru de Austria* și *molift*; iar printre foioase la *stejar*, *frasin*, *ulm*, *dud*, *salcie* și *carpen*».

Apoi studiind pe fie-care specie în parte cu privire la țara noastră, deduce:

«*Pinul Silvestru*, n'ar crește pe nisipurile mișcătoare, pentru că n'ar rezista nici grămădirei nisipurilor, nici desgolirei rădăcinilor; pivotul său nu se dezvoltă atât de repede ca să se poată menține încă din primii ani, pe un sol pe care soarele îl usucă în timpul verii, până la adâncime mai mare de 1 metru.

«*Pinul negru austriac*, prezintă aceleași neajunsuri; de alt-fel este mai mult o esență de terenuri calcaroase.

«*Moliftul* este cu totul impropriu, din cauza exigențelor sale, în ce privește umiditatea și înrădăcinarea sa lăptoasă și superficială.

«*Stejarul* nu s'ar putea menține pe un sol atât de mobil, din cauza vegetației încete, care l'ar expune a fi nămețit sub cel mai mic aflus de nisip.

«*Frasinul* reușește greu, lăstărește rău și încet în terenurile uscate».

Ulmul și *dudul* au o creștere slabă și prea încetă, (experiența a fost făcută la Ciuperceni).

Salcia lăstărește destul de bine în părțile mai umede, dar piere de timpuriu și nu dă de cât un lemn de foc de proastă calitate.

«*Carpenul* are o creștere foarte încetă și pretinde soluri umede și compacte.

«În lipsă de esențe spontane, s'a făcut recurs la o specie exotică originară din Virginia și care a fost adusă în Franța întâia dată sub Henric al IV, acum 264 ani, de botanistul Robin, de la care i se trage și numele generic «*Robinia*» (Salcim).

Salcimul este un arbore pe care îl putem privi ca aclimatat în Europa mijlocie. Ca toate vegetalele din familia sa, el este puțin pretentios din punct de vedere al solului, și crește cu o deosebită putere, mai ales pe pământurile ușoare, mișcătoare, substanțioase și profunde, lăstărind puternic.

Repeziciunea creșterii lui pe nisipurile Dunărei, este în adevăr extraordinară.

Indivizii de 5 ani, ating în medie 0m. 20—0m. 25 circ. la 1m. 30 de la sol și 7—8m. înălțime, având un volum egal cu al unui stejar la 25 ani, crescut în condițiuni ordinare.

Vigoarea cu care crește salcimul, îi permite să reziste victorios, la toate

mișcările unui sol atât de mobil; dacă scobește pământul la piciorul său, el își formează o nouă înrădăcinare, pentru a înlocui pe cea care fiind în contact cu aerul, s'a uscat; dacă este năpezit și îngropat de nisip, înrădăcinarea sa se face mai sus, pe cînd creșterea repede a părților sale aeriene îl scapă de primejdia de a fi complet întrocnit.

Tot în timpul cînd salcîmul dă un pivot adînc în pămînt, care îl permite a se împotrivi celor mai mari secete, el dezvoltă orizontal la suprafața solului, o rețea de rădăcini tîrtoare, care îl fixează cu o repeziune și o soliditate fără seamă.

Pueții plantați de un an, prezintă rădăcini de 6—10 metri lungime.

Ast-fel zice D-l Hüffel: *«este probat cît de mult convine salcîmul pentru lucrările de fixare, convenînd tot așa de bine și ca esență forestieră de viitor».*

D-sa mai adăogă după cum este și părerea aproape unanimă a silviculturilor, că *salcîmul nu trebuie privit ca o esență definitivă, ci transitorie, merită a fi înlocuită mai lîrziu prin esențe spontanee, mai ales cu pinul Silvestru, și stejarul*; aceasta este soluțiunea dată de D-l G. Hüffel pentru fixarea și punerea în valoare a nisipurilor mobile din România și cu care sînt în deplin acord, numai întru ce privește nisipurile și solurile în genere ușoare — nu însă și pentru cele grele din coprinsul țării.

Modul executării plantațiunilor pe nisipuri și condițiile ce trebuie să îndeplinim.

Nu voesc a face aci o descriere amănunțită, asupra operațiunei cum urmează să se execute o plantațiune pe nisipuri, de oare-ce este cunoscută tuturor silviculturilor, și pe lîngă aceste, nu vreau să fac aci curs de silvicultură; voi arăta însă pe scurt tehnica ei, fiind-că de dînsa depinde buna reușită a lucrărilor ce se întreprind.

Mai înainte de a intra în chestiune, mă simt dator a spune că, ori și cine vrea a face o plantațiune mai mare, trebuie să aibă în vedere îndeplinirea următoarelor condițiuni:

1. *«Mobilizarea solului unde se plantează, și menținerea lui în stare de mobilitate cîțiva ani, pînă ce vegetația își ia sborul».*

Acesta este tot secretul plantațiunilor, dedus din observațiuni multiple.

În adevăr, nu e d'ajuns a crește puieți viguroși și de specia care convine solului și climei unde plantăm; nu e d'ajuns de a face plantațiunea la timp și cu băgare de seamă, a nu se vătămă rădăcinile la scos, a nu se usca la transportare, etc. etc. căci, dacă terenul unde s'a plantat n'a fost bine lucrat, sau dacă ierburile au înădușit

plantațiunea, totul va fi dacă nu zadarnic, cel mult se va obține un rezultat mediocru sau slab de tot.

2. *Lucrările să se facă proporțional cu mijloacele de care dispunem.* În loc să se facă lucrări pe o scară mare, când nu dispunem de fonduri, sau de personal specializat în chestiunea plantațiilor, să ne mărginim a planta suprafețe mai mici, pe care însă, să le lucrăm și să le întreținem cum se cuvine și la timp, ca să asigurăm buna lor reușită.

3. *Acolo unde se fac plantațiuni în mare, să se crească și puieții necesari pe loc în pepinieră,* iar nu să se aducă din localități depărtate, expunându-i a se usca, sau din regiuni cu alt-fel de climă cum s'a făcut în trecut, plantându-se puieții de la munte în cimpie.

4. *Impădurirea nisipurilor mișcătoare să se înceapă din partea de unde suflă vântul dominant,* mergând cu lucrul treptat după direcția lui.

5. *Scoaterea puieților din pepinieră să se facă numai cu oameni mari,* în număr potrivit și numai sub observația personală a silvicultorului sau brigadierului, aceasta fiind o lucrare foarte importantă; iar puieții până la încărcare pe căruțe, să se puie câte 100 fire în mănunchiuri, cu rădăcinile în gropi, acoperindu-le cu pământ; la punerea în car, să se așeze puieții cu rădăcinile în jos, acoperind carul cu țoluri și rogojine ca să nu le atingă vântul și soarele.

6. *Să nu se recepeze prea mult pivotul,* afară de rădăcinile sdrelite sau rupte, fiind-că trebuie să avem puieții cari să poată rezista secetelor, sugînd apa din adîncime.

7. *Puieții cei mai puternici și cu rădăcinile mai dezvoltate, să se planteze pe locurile mai înalte și vice-versa,* căci ei pot fi alt-fel îngropați de nisipul ce se depune neîncetat.

8. *În nisipuri sau pământurile ușoare, înerbate, gropile să se facă în momentul plantării,* adînci de 40—50^{cm} și largi pe cît posibil, pentru a distruge rădăcinile ierburilor care extrag umezeala și hrana; pe nisipurile mobile curate (fără iarbă) se poate planta mai adînc, mergînd chiar pînă la 0^m-80 adîncime pe coastele expuse în bătaia vîntului, sau pe creasta colinelor.

9. *Plantația să se facă de preferință toamna sau primăvara foarte timpuriu, în Februarie și Martie,* cînd pămîntul e plin de apă, lucrul fiind mai ușor și lucrătorii mai lesne de găsit, căci în România, secetele încep de multe ori foarte timpuriu primăvara.

10. *Puieții ce se plantează să fie viguroși și rădăcinile cu*

wulle mustați și nevătămale; cei prea mici, cei cu puține rădăcini sau prea sdrelite, să se elimineze pînă la anul viitor, repiciindu-se în pepinieră.

11. *Puieții plantați să aibă trunchiul retezat aproape de fața solului*, fiind-că s'a observat că toți sujeții cu trunchiul scurt sau cei vătămați prin incendiu, dau lăstari din pămînt foarte viguroși care întrec cu mult în creștere, chiar plantațiile mai vechi.

12. *A da toată îngrijirea trebuincioasă plantațiilor*, înlocuind în fie-care an, indivizii nereușiți, curățind pirul mai ales, ce l-ar încleșta, săpînd pămîntul în jurul lor la cel puțin 50^{cm.} rază.

13. *Nici o însemîntare sau plantație să nu se facă în țelină*, ci numai în pămînt arat și cultivat, cu plante prășitoare dacă e posibil, ciți-va ani mai înainte.

14. *Dacă solul e dispus în erbăreț, trebuie a se cultiva 2—5 ani, plante prășitoare, după ce s'a plantat*, sau în cas contrar, cel puțin să se mobilizeze adinc banda de 1^{m.}50 lățime, unde vine șirul puieților.

15. *Așezarea rîndurilor de puieți, să se facă în curmezișul vîntului dominant și primejdios*, iar plantațiunea să fie lăcută în chincon, începînd tot-d'a-una din partea de unde suflă vîntul periculos.

16. *Să se planteze de preferință mai des*, cel mult 1—1½ m. distanță între puieți și 2—3 m. între rînduri. căci cu cit o plantație e mai supusă stricăciunilor și condițiunile mai neprielnice, cu atît ea trebuie să fie mai deasă, pentru a avea de unde să piară și să rămie necesarul, lesne fiind a înlătura ori-ce număr din cei slabi, cînd plantația ar fi prea deasă.

17. *Puieții duși la gropi, să fie imediat plantați, conform regulelor științei*, mai adinc pe dealuri și mai în față pe văi, scuturînd bine de trunchiul lor pentru ca pămîntul ce dăm în gropi să se așeze printre rădăcini, apoi cînd groapa e pe jumătate plină, să se calce pămîntul și cînd e umplută să se repete această operațiune, lăsînd ca o farsurie gol în jurul puieților, ca să se adune apa din ploii și zăpadă.

18. *Rădăcinile să fie așezate normal*, nu încolăcite sau resfrinte în sus.

19. *Toate terenele cari sînt expuse inundațiilor*, să se planteze cu puieți de plop negru și alb, cu salcie, anin, chiar ulm și frasin, crescuți în pepinieră și destul de nalți, ca să nu fie acoperiți cînd apa stagnează, plantațiunea putînd fi compromisă alt-fel.

20. *Să nu scoatem din pepinieră mai mulți puieți de cât se pot planta în aceeași zi, avînd tot-d'a-una grija a-î ține cu rădăcinile îngropate și bine învelite pînă în momentul plantării, după cum s'a mai spus.*

21. *Să profităm spre a planta pe timp umed, ploios și cald, renunțînd pe timp prea cald, furtunos sau cu îngheț.*

22. *Unde vîntul desgroapă puieții, cum se întimplă adese-orî pe coastele vestice ale dealurilor nisipoase, trebuie să le facem adăposturi cu burueni, coceni sau alte materiale ce putem avea ușor la îndemînă și necostisitor, pentru a provoca adunarea nisipului.*

23. *În Bărăgan și în Dobrogea, să se facă plantații cu salcîm, ulm, dud și stejar, însă numai în pămînturi desțelenite prin cultura agricolă de cel puțin de 3—4 ani, și după plantațiune cum s'a arătat la No. 15, să se menție terenul în stare lucrativă cu plante prăsitoare 3—4 ani, pînă ce vegetația va dobîndi putere de rezistență și anume primii 2 ani cu fasole sau alte plante ce nu cresc nalte, putîndu-le zădărnici vegetația, iar ultimii 2 ani cu porumb.*

24. *Cînd se fac însămînțări de stejar, ghinda să se semene numai toamna, în cuiburi și numai în teren bine mobilizat, menținîndu-se pămîntul în stare de cultură ciți-va ani; cuiburile curățite de burueni și săpate anual de 2 ori regulat, pentru a înlesni creșterea puieților.*

25. *Să se înființeze mici pepiniere volan'e la fie-care pădure, unde trebuie să se facă plantații, iar nu pepiniere mari, cari sînt prea costisitoare și de unde e greu de transportat puieții la o destinație depărtată.*

26. *Nici o lucrare mai importantă să nu se facă, pînă ce mai întîiu nu va fi făcut un plan general al lucrărilor trebuincioase, care după ce va fi bine studiat și aprobat, să aibă prevăzut și fondul trebuincios, care să se dea la timp și repede agenților respectivi, spre a executa lucrările; din cauza întîrzierelor ce se pune adese-orî se periclitează lucrările făcute cu multe cheltuieli.*

27. *Fîșia ce nu poate fi arată pe linia puieților, să se lucreze adinec cu sapa, întorcîndu-se iarba cu rădăcina în sus, ca să se usuce, sau mai bine să se scoată cu mîna, pe urma prăsiturii.*

28. *În timpul verii, dacă nu se poate cultiva plante prăsitoare, (fie chiar cedînd terenul gratuit) să se facă o prăsilă adinecă sau o arătură și mai tîrziu și o coasă, dacă sînt buruieni dese și mari.*

29. *Cum mîna de lucru este scumpă pentru mobilizarea pămîntului, mai ales cînd se fac lucrări pe suprafețe întinse și pe*

soluri prea inerbate, este cu mult mai rentabil și mai practic a se lucra pământul cu plugul.

30. *Pentru serviciile mai importante, (cum e cel al Statului), care are lucrări întinse și numeroase de executat, trebuie neapărat să se înființeze un personal specializat, care să le execute convenabil și să fie responsabil direct, în caz de nereușită.*

Despre foloasele ce se pot trage prin împădurirea nisipurilor și despre rentabilitatea lor.

După ce am văzut toate condițiunile și fazele prin care trebuie să treacă o plantațiune pe nisipuri, pentru a avea o bună reușită, fixindu-le și oprindu-le de a mai năvăli asupra terenurilor fertile din vecinătățile lor, să studiem întru cât crearea unor astfel de masive poate fi rentabilă.

Dacă nisipul e sburător, nu procură absolut nici un câștig proprietarului, din contră îl produce și lui și celor vecini, pagube însemnate, stirpind pământurile fertile, cultivabile din calea lor.

Cînd însă ar exista o vegetație ierboasă, putem obține în caz favorabil, un islaz slab, pe care cel mult, s'ar putea prinde 2—5 lei pe hectar, prin pășunare, (numai cu oi), de oare-ce cositul sau pășunatul cu vite mari pe astfel de soluri, nu poate a se face ne crescînd iarba îndestulătoare: pe timpul căldurilor, iarba se pălește și se usucă așa de mult, în cit nici oile n'au ce paște.

Plantînd asemenea pământuri nisipoase, fie mișcătoare sau inerbate, ne costă după experiențele îndelungate făcute la noi în mai multe părți, pe hectar, între 30—40 lei, sau în medie 35 lei, în care sumă intră cheltuelile de producere a puieților cit și cele de întreținere a plantației pînă la momentul exploatărei.

Presupunînd c'am creat o pădure de salcim de 1000 hectare în cursul unei perioade de 10 ani, etate la care salcîmul poate fi exploatabil, sau pe fie-care an cite 100 hectare, costînd 35 lei hectarul, să vedem ce am cheltuit și ce venit putem dobîndi.

	hect.	lei	
Anul	I	Capital	$100 \times 35 =$ 3.500,—
		Procente 5%	175,—
			3.675,—
			3.500,—
	II	Capital	7.175,—
		Procente	358,75
			7.533,75

			3.500,—
Anul	III	Capital	11.033,75
		Procente	551,68
			<u>11.585,43</u>
			3.500,—
»	IV	Capital	15.085,43
		Procente	754,27
			<u>15.839,70</u>
			3.500,—
»	V	Capital	19.339,70
		Procente	966,98
			<u>20.306,68</u>
			3.500,—
»	VI	Capital	23.806,68
		Procente	1.190,33
			<u>24.997,01</u>
			3.500,—
»	VII	Capital	28.497,01
		Procente	1.424,85
			<u>29.921,86</u>
			3.500,—
»	VIII	Capital	33.421,86
		Procente	1.671,09
			<u>35.092,95</u>
			3.500,—
»	IX	Capital	38.592,95
		Procente	1.929,64
			<u>40.522,59</u>
			3.500,—
»	X	Capital	44.022,59
		Procente	2.201,12
		Capital total general	<u>46.223,71</u>

Deci în 10 ani cheltuelile de împădurire și întreținere a 1000 hectare pădure salcîm, se urcă la suma de :

	35.000 lei	Capital
	11.223 »	Procente
saū în total	<u>46.223 »</u>	
ceea-ce revine pe an	4.622,37	banī
adică pe hectar	46,22	» cheltueli.

Acum să vedem, ce venit ar putea produce această pădure, fiind amenajată cu o revoluție de 15 ani, și în câți ani s'ar putea amortiza capitalul plasat?

După experiențele de cubagiū făcute de D-l Silvicultor Th. Chivulescu în masivele de salcīm de pe domeniul Maglavit, proprietatea Epitropiei Madona-Dudu din Craiova, create de D-sa și puse actual în exploatare, cīt și după estimațiunea D-lui profesor G. Hüffel care a făcut asemenea încercări de cubage în diferite masive de salcīm de pe domeniile Pătulele și Dincea, cīt și la Stat în masivele de la Ciuperceni și Piscu-Tunari, rezultă că la etatea de 15 ani, în termen mediu, putem recolta la hectar cam 20 decasteri lemne de foc, valorind pe loc la pădure, în medie, a cîte 30 lei decasterul, *saū în total 600 lei bruto hectarul.*

Scăzind 25% beneficiul antreprenorului și cheltuelile de administrație, *rămīne netto hectarul 450 lei.*

Acest preț nu este de loc exagerat, de oare-ce Statul a vīndut la Piscu-Tunari hectarul în etate de 14—16 ani, chiar cu 617 lei, avīndu-se în vedere, absoluta lipsă de lemne în acele localități, și faptul că la etatea de 15 ani, salcīmul procură și piese de construcții și de lucru, care se vīnd cu 4—5 lei bucata, (arborele de 0^m. 20^{cm}. diametru), ridicīnd încă cu aproape 100 lei valoarea unui hectar.

De alt-fel hectarul de pădure esență salcīm, după domeniile Pătulele și Dincea, proprietatea Principelui Al. Știrbeiū (Mehedinți), cīt și de pe domeniile Statului Ciuperceni și Piscu-Tunari, a fost estimat chiar de D-l G. Hüffel în 1888, cu 500 lei hectarul, la etatea de 10 ani, iar D-l Inginer silvic Th. Chivulescu, a găsit că hectarul de pădure salcīm, de pe domeniul Maglavit, la etatea de 12 ani, produce între 18—20 decastere lemne de foc și valorează netto în pădure, între 450—500 lei.

De unde rezultă, că pădurea luată de exemplu avīnd 1000 hectare, iar revoluțiunea admisă fiind de 15 ani, revine a se tăia anual un parchet, avīnd această etate și suprafața cam de 66¹/₂ hectare.

Prețul netto pe hectar în pădure, fiind în termen mediu 450 lei, după cum am vedut mai sus, obținem pentru un parchet de 66¹/₂ hectare suma de 29.925 lei anual.

Scăzind costul înființării pădurei cu toate cheltuelile ocazionate pīnă la epoca de exploatare, după cum am văzut, în sumă de 46 lei pe hectar, rămīne netto 404 lei hectarul, saū pentru 66¹/₂ hectare $404 \times 66\frac{1}{2} = 26.866$ lei anual venit net.

Considerînd că capitalul și dobînda întregă vărsată pentru producția a 1000 hectare pădure în 10 ani, a 100 hectare pe an, după calculul de mai sus este:

Capital	35.000 lei
Procente	11.223 »
Total	46.223 »

sau pe an 4622 lei (pentru 100 hectare).

Rezultă că în doi ani cel mult, se poate amortiza totalul cheltuelilor făcute cu înființarea acelei păduri și ne rămîne pe vecie, un capital pădure, în valoare minimum 450.000 lei, producînd un venit net anual, de 26.866 lei, fără a mai pune la vre-o socoteală și pămîntul care a dobîndit un preț cu mult mai mare.

Iată deci pentru ce, punerea în valoare a nisipurilor fie sburătoare sau inerbate, formează o chestiune de o importanță capitală, mai ales pentru Stat, care posedă cele mai întinse suprafețe cu nisipuri, pentru a căror plantare, să depune astăzi toată energia și atențiunea, putîndu-și spori veniturile pădurilor în mod considerabil, contribuind și la îmbunătățirea climei acelor stepe arse de soare și sbuciumate de vînturi, cari aduc desnădejdea populațiunii rurale din localitate, ale căror pămînturi fertile cultivate sînt năpădite de nisipuri și stirpitate pe suprafețe mari.

Allăm cu plăcere că D-l Ministru al Domeniilor, pătruns de importanța chestiunii, a luat prin serviciul respectiv chiar a. c. măsuri întinse, de a se împăduri în cel mai scurt timp Regiunea nisipurilor, care va aduce Statului foloase mari și populațiunii ajutor și belșug.

Ernest C. Gheorghiu

Inspector silvic și agricol al Așezămintelor
Brîncovenesti.

CIVILIZAȚIE, PROGRES...¹⁾

Pe drumul ce duce de la Tarcău la Bicz, prin Iermecătoarea vale a Bistriței, merge, nu a lene ci cu greu ducînd pe spatele-i, încovoiat de greutatea sarcinei mai puțin de cît de greutatea celor 72 ani, bătrînul plutăș, care cel puțin, în cei 60 ani de cînd plutărește, a urcat și a scoborit pe valea aceasta, de 60 de ori cite 60. Il ajung tocmai pe marele pod de peste Bistrița, la Bicz.

1) După *Cronica*.

E o figură hazlie, povestește cu dulce grai din trecutul lui și al locului. Nu stă jos, ci vecinic tînăr, se razimă pe parapetul de stejar, se uită în lungul râului și apoi suspină pentru trecut, pentru anii sburați.

— Ia'n vezi coane, coala la cotitura ceea par'că-i făcut, tocmai acilea mi se sparge pluta, și nu odată, zău e făcut.

Îi observ că e apa mică, de aceia.

— E adevărat; orî mi se pare mie, orî e chiar așa, apele scad mereu, părăele seacă, izvoarele seacă, toate se schimbă, totul e alt-fel, și oameni și lucruri. Nu de mult, acuma cinci-spre-zece ani, ce credeți că era drumul ăsta, larg, așternut cu pietre, așa, ia o potecuță-drum, atîrnată pe coastă, și dacă poticnia calul apoi Bistrița îl vedea cu dăsagi cu totul; poduri d'astea, ia niște birne trîntite pe căsoae de lemn umplute cu bolovanî, podurile astea zice-se că s'or fi plătit scump de tot, noi le făceam cu clacă, d'apoi nici pădurile nu erau în halul ăsta, coane.

Pe atunci negustorii turci erau singurii mușterii ai codrilor noștri.

Și adevărat grăia bătrînul meu plutaș, pe atunci nu erau drumuri de fer în creerî munților.

D'apoi minunea minunelor, să aduci lemnul din fundul Ceahlăului pe sîrmă coane, iacă am văzut și d'astea. Dacă acuma 15 ani valea Bistriței răsuna de doinele plutașilor, azi în dulcele lor melodii, se amestec șueratul ascuțit al mașinelor de tot felul, ce sînt îngrămadite prin valea Bistriței și la toate deschizăturile văilor mai mici.

Omul, a pătruns în cele mai adînci ascunzișuri ale Carpatului, a scormonit fundurile pămîntului, distruge, tae, doboară faimoasele păduri de altă dată cari ne-au ocrotit de furia dușmană. Pînă și bietecele animale s'or fi speriat de atita îndrăsneală, le-a răpit și lor liniștea, le alungă din culcușuri, le gonește mai departe spre locuri și mai prăpăstioase, de unde de sigur le va goni alte perfecțiuni, rezultate ale trebuinței, ale civilizației. Pînă la poalele bătrînului Ceahlău ajunge funicularul, pe care îl desbracă de haina-i verde, îi răpește podoaba de molizî, pe care apoi în puține clipe îi dă pe seama uriașelor mașine așezate pe valea Pintecului, și acolo cît clipești sunt țândăriți, transformați, trecuți prin zeci de feluri de mașine, ajunge în marfă germană, engleză și mai știți cum?

Dacă acum 15 ani, Orientul numai cunoștea bogăția masivelor noastre păduroase, aprovizionîndu-se cu materiale brute duse pe Bistrița și Siret la Galați, de unde apoi pinzele le duceau după multă rătăcire în Orient, azi ferestrele mecanice de tot soiul, tae, tran-

sformă, debitind în produse pentru trebuințe noi, lemne pentru Germania, Anglia, etc. Aceste țări ne consumă cel mai mindru lemn, molidul cel mai căutat pentru resoranța, din care ne fac tot ei și ne trimit apoi pianine și alte trîmbițe cu cari să ne cîntăm sărăcia.

Bătrînul meu povestitor îmi povestește cum au fost introduse pe valea Bistriței turbinele de lemn de *frații Giacomuzzi*, doi harnici italieni din Tirol, au adus din țara lor ferestraelle cu turbine, au construit de la Dorna la Piatra ast-fel de ferestraelle, au lucrat mult timp, pînă au fost înlocuite cu alte mașini mai perfecționate.

Cu multă bună credință îmi spune plutașul meu mirarea, spaima, ce-î coprinde cînd cei doi Giacomuzzi (Iagamatzi cum spune moșneagul meu) se apucaseră să sue apa pe deal, că apoi acea apă căzînd pe o rotiță mică să miște niște namile de ferestraelle, noi tocmai, le spuneam cu neîncredere: Hei D-lor, o mie de ani nu mai merge apa la deal, de vale merge c'asa a orînduit'o D-zeu, dar la deal de... dacă s'o fi întors lumea pe dos... Cînd au văzut apoi acea mică rotiță punînd atitea pompe în mișcare, au zis și ei că e necuratul la mijloc; moșneagul devine limbut, începe să-mi nareze minunele țapinei. Lucram cite 10 cuparii ea să mișcăm o birnă, un butuc mare barim las cite 30, cînd au venit frații Giacomuzzi, au adus țapina, doi lucrători, urcau unde poștiau butucii cei mai grei.

Tot acei italieni au lăcut, coane, și ulucul ăsta pe care cum vezi vine pe zi cite 50 de plute dulapî și tocmai de unde?... din țara ungurească. Știam noi d'astea, să prinzi apa unui mic izvor, s'o bagî pe uluc de scînduri, să te afunzi cu uluci prin stînci, vîgăuni și pe el apoi să aduci atita marfă, asta-î încă ceva.

În timpul ăsta un servitor mă chiamă să vorbesc la telefon. Il întreb pe moșneag, a auzit și minunea asta?

Am auzit și de minunea asta, dar n'ași mai vrea să trăesc să mai văz și altele, căci cu cit minunile răsar mai multe, cu atit traiul e mai greu.

Voiam să'l cred retrograd... dar 'i-am dat dreptate...

Gh. D. Belinschi.

INFORMAȚIUNI

Noi, Ministrul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor,

Avînd în vedere dispozițiunile regulamentului pentru

organizarea serviciului domenal al Dobrogei, aprobat prin jurnalul Consiliului de miniștri No. 280 din 1903 și sancționat prin înaltul decret regal No. 1.576 din 1903, precum și prevederile bugetului exercițiului curent;

Considerînd că prin înaltul decret regal cu No. 1.444 din 1903 s'a făcut deja numirea administratorului.

Decidem :

Art. 1. Pentru funcționarea acestui serviciu domenal al Dobrogei se va detașa următorul personal :

Inginer-hotarnic D-l Grigore Popescu.

Agent de control D-l Al. Bulgăreanu, silviculor clasa I.

Impiegat șef de cancelarie pentru lucrările funciare D-l N. Georgescu.

Impiegat șef de cancelarie pentru lucrările de exploatare D-l C. Mihăilescu.

Acești doi impiegați din Minister se detașează cu toate lucrările, acte și documente privitoare pe Dobrogea.

Șef al ocolului I domenal Ostrov D-l P. Ionescu, silviculor clasa II.

Șef al ocolului II domenal Mangalia D-l I. G. Popescu, silviculor clasa II.

Șef al ocolului III domenal Cara-Murat D-l P. Grigoriu, silviculor asistent.

Șef al ocolului IV domenal Cernavoda D-l V. Pleșean, silviculor clasa II.

Șef al ocolului V domenal Hîrșova D-l C. Negrescu, silviculor clasa II.

Șef al ocolului VI domenal Babadag D-l I. Mitkiewicz, silviculor clasa I.

Șef al ocolului VII domenal Tulcea D-l St. Niculescu, silviculor clasa I.

Șef al ocolului VIII domenal Sulina D-l M. Chirițescu, silviculor asistent onorific.

Art. 2. Inginerul hotarnic detașat își va primi leafa și spesele gradului său după ștatul No. 17 din buget.

Agentul de control își va primi leafa gradului său prevăzută în ștatul No. 21 și pe lîngă leafă 141 lei din art. 87 al bugetului ca delegațiune specială pentru îndeplinirea serviciului cu care este însărcinat, în interesul exploatării proprietății funciare domeniiale din Dobrogea.

Impiegații șefi de cancelarie își vor primi leafa gradului lor prevăzută în ștatul No. 16.

D-nii silviculor P. Ionescu I. G. Popescu și I. Mitkiewicz își vor primi leafa gradului lor prevăzută în ștatul No. 21 și fie-care pe lîngă leafă cîte 85 lei pe lună din art. 87 al bugetului, ca delegațiune specială pentru îndeplinirea serviciului, cu cari sînt însărcinați în interesul exploatării proprietății funciare domeniiale din Dobrogea.

D-nii silviculor P. Grigoriu, V. Pleșan, C. Negrescu și

St. Niculescu își vor primi leafa și spesele gradului lor din ștatal No 21; iar D-1 silvicultor asistent M. Chirițescu va primi 85 lei pe lună din ștatal No. 21 și încă 141 lei lunar din art. 87 al budgetului, ca delegațiune specială pentru îndeplinirea serviciului cu care este însărcinat prin prezenta decizie, în interesul exploatărei proprietății funciare domeniiale din Dobrogea.

Art. 3. Se detașează de asemenea, în serviciul administrațiunei acesteia, un camerist clasa I și un dorobanț purtător de expediție, cari își vor primi leafa prevăzută în ștatal No. 2.

Art. 4. Reședința acestui serviciu va fi la Constanța.

Art. 5. și cel din urmă. — D-1 administrator al serviciului domeniial pentru Dobrogea, D-1 șef al serviciului pădurilor și D-1 șef al personalului și comptabilității sînt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni, fie-care cu partea care'l privește.

Data la 25 Aprilie 1903.

No. 39.842.

* * *

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1902—1903 pînă la 28 Februarie a. c. a fost de *lei 5.084.736 bani 55*, față de *lei 5.092.741 bani 16*, incasați în perioada corespunzătoare din exercițiul 1901—1902.

* * *

De la licitațiile din 9, 12 și 15 Martie a. c. s'a confirmat vînzarea spre exploatare, cu începere de la 1 Septembrie 1903, a 11 păduri.

* * *

A fost admis ca membru al Societății «Progresul silvic», D-1 silvicultor *N. C. Bosie*.

* * *

D-1 silvicultor cl. I *St. Demetrescu-Vergu*, șeful ocolului Slobozia, a demisionat, fiind numit în serviciul Academiei Romîne.

* * *

Următoarele avansări, numiri și mutări s'aú mai făcut în corpul silvic pînă la 15 Maiu a. c.

D-1 silvicultor cl. II *N. Frîncu* a fost avansat la cl. I, în locul D-lui *St. Demetrescu-Vergu*, demisionat;

D-1 *G. Tănăsescu* a fost reprimit cu gradul de silvicultor cl. II;

D-1 silvicultor cl. II *M. Ionescu*, șeful ocolului Vintilă-Vodă (Buzeu) a fost numit șeful ocolului domeniial Mangalia (Constanța);

D-1 silvicultor cl. II *R. Giuvelea*, a fost mutat de la Vintilă-Vodă la Slobozia (Ialomița).

D-1 silvicultor cl. II *G. Tănăsescu*, a fost numit șeful ocolului Mangalia.

* * *

OPERILE PUBLICATE DE D-NUL ION KALINDERU

De la non-rétroactivité des lois, 1 Vol. in 8°. Essai sur les sources du Droit Romain, 1 Vol. in 8°. Notiță asupra societăților prin acțiune după Codul general de comerț german, broș. in 8°. De la compétence des Tribunaux dans toute contestation relative aux biens mobiliers qu'un Etat étranger peut posséder en Prusse, Berlin, broș. in 8°. Memoriu asupra transferării scaunului societății acționarilor căilor ferate din Berlin la București, broș. in 8°. Droit Prétorien et Réponses des Prudents, Paris, 1 Vol. in 8°. Consiliul Împăraților la Roma și la Constantinopol, 1 Vol. in 8°. Etude sur le régime municipal Romain, broș. in 8°. Studiu asupra legii celor XII Tabule, broș. in 8°.	Moștenirea tronului României (in franceză) broș. in 16°. Notice juridique sur un Testament, Paris, broș. in 8°. Viata municipală la Pompei, 1 v. in 8°. Observații în procesul cu moștenitorii I. Ottetelesanu, broș. in 8°. Doi antagoniști Români, broș. in 4°. Episcopul Melchisedec (in românește și franceză) broș. in 4°. Vilegiatura și reședințele de vară la Români, broș. in 8°. Rolul învățătorului în formațiunea generațiilor noi, broș. in 16°. Românii călători, broș. in 8°. Patrie, Education et Travail. Un țaran harnic, broș. in 16°. August și Literații, broș. in 4°. Literații opozanți sub Cezar. Portul barbei și părului la Români, broș. in 4°. Portul perucilor și bărbierii la Români, broș. in 12°.

DIN PUBLICAȚIILE

„Administrațiunii Domeniului Coroanei” pentru „Biblioteca Populară”

CARTICELE :

1. Moștenirea tronului României cu un portret al A. S. R. Principelui Ferdinand al României, moștenitorul presumpțiv al coroanei, 1890. 2. Notițe asupra vermilor de mătase (creșterea și boalele lor) de <i>Marius Galfard</i>, tradusă prin îngrijirea d-lui <i>Ion Kalinderu</i>, 1889. 3. Excursiuni forestiere pe Domeniile Coroanei Mălini, Sabasa, Bieaz, de <i>G. Stătescu</i>, 1889. 4. Înființarea albinăritului pe Domeniile Coroanei. Edit. I-a 1891, a II-a 1899. 5. Expoziția internațională și congresul agricol și silvic din Viena 1890, de d-nii <i>Gr. Crișan</i>, <i>A. Oneanu</i> și <i>A. Candale</i>, 1891. 6. Confectionarea pălăriilor de paie cu mina liberă și cu mașina, de <i>Dimitrie Popescu</i>, 1893. 7. Raport asupra excursiunii silvice în Bucovina, de <i>Florian Davidescu</i>, 1894. 8. Cultura Albinelor, de <i>Marin Petrescu</i>. Ed. I-a 1894, ed. II-a 1899. 9. Noțiuni populare asupra grădinilor de legume de <i>Ion Păsăreanu</i>, 1895. 10. Rolul învățătorului în formațiunea generațiilor noi. — Discurs — de <i>Ion Kalinderu</i>, 1896. 11. Noțiuni de Economia vitelor, Part. I. de <i>V. S. Brezeanu</i> 1897.	12. Noțiuni de Economia Vitelor, Part. II, de <i>V. S. Brezeanu</i>, 1899. 13. Cultura arborilor roditori, de <i>Dim. G. Ionescu</i>, 1899. 14. Raport asupra expozițiunii din Viena, adresat d-lui Administrator al domeniului Coroanei, de <i>Florian Davidescu</i> și <i>Olimpiu Boiu</i>, 1899. 15. Indrumări date agenților Domeniului Coroanei, de către <i>Ion Kalinderu</i>. 16. Cultura lucernei, de <i>Corneliu Roman</i>, 1900. 17. Cultura plantelor de nutreț, de <i>Dimitrie G. Ionescu</i>, 1900. 18. Cultura sfecelei, de <i>Dr. N. O. Popovici-Lupa</i>. Notice sur le domaine de la Couronne de Roumanie pour l'exposition universelle de 1900 à Paris. 19. Serisori către plugari, de <i>Constantin Sandu</i>, 1901. 20. Povete despre hrana țaranilor, de <i>Dr. I. Felix</i>, 1901. 21. Cultura Cinepei și Inului, de <i>V. S. Moga</i>, 1901. 22. Ingrășarea cimpurilor, Sfaturi practice pentru săteanul plugar, date de <i>Dr. N. O. Popovici-Lupa</i>. 23. Povete despre Grădinile de legume de <i>V. M. Kogălniceanu</i>, 1902. 24. Povete despre Păstrarea Sănătății, de <i>Dr. I. Felix</i>, 1902.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

	Lei B.
Antonescu Petre. — Tratatul de grădinarit și aplicațiunea sa în România	2.—
> Studiul privitor la domeniul agricol-forestier Brănești-Cernica-Paserea	2.—
> Studiul pădurilor de rășinoase de pe Rîul Doamnei, Jud. Muscel	—.—
> Torenții de pe Valea Topologului — în colaborare cu D-l Johann Pitscheak	—.—
> Importanța economică a pădurilor de stejar în special	1.50
Antonescu Benus P. S. — Studiul asupra regulilor de exploatarea pădurilor	—.—
> Netițe economice asupra tăierii pădurilor din țară	—.—
> Pădurile de munte și câmpie, 1875	—.—
> Cercetarea cauzelor și remediului insecurilor și depunerilor din basinal Prahovei. —.—	—.—
Cavaler A. de Guttenberg. — Dendrometria, tradusă de Isopescu C.	—.—
Chivulescu T. — Catechismul silviculturului, 1886	2.—
> Cestiuni de păduri, 1890	4.—
> «Împădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavitu»	4.—
Eleuterescu I. C. — Pădurile noastre	1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiul asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—.—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vinătura în România, cu o prefață de D-l Dr. S. Istrati, premiată de Academia Română	5.—
Lăzarianu Al. — Studiul asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	8.—
Nădejde N. C. — Memoriu asupra restaurării și conservării terenurilor din munții «Pirinei» cu 11 planșe	—.—
B. D. Neagoe. — Legislațiunea corecțiunii terenurilor în Austria	2.—
Obogeanu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată	—.—
> Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—.—
> Critică generală a sistemelor de exploatare a pădurilor	2.—
Ruseanu D. R. — Exploatarea în Regie a pădurilor Statului din centrul Comana	—.—
Schmidt E. — Tabele de prețuri, aranjate de B. D. Neagoe	.50
Stamățian Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	1.00
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	1.50
Tănăsescu M. A. — Studiul forestier asupra județelor Muscel și Dimbovița	—.—
> Studiul asupra administrațiunii, explorații și amenajării pădurilor Statului austriac	—.—

CONFERINȚE

Antonescu Benus P. S. — Comparație între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonescu P. — Studiul asupra situațiunii economice forestiere în Austria	1.—
> Torenții din diferitele State ale Europei și în special din Valea Topologului	2.—
Davidescu Florian. — Pădurile rășinoase din țară	—.—
Eleuterescu I. C. — Lucrări de întreținere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stirpirea liarelor stricătoare și braconajul în România	2.—
> Conferința asupra Vinatului în România	—.—
Lăzarianu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1889	—.—
Mucovei N. C. — Ochire asupra pădurilor Moldovei	—.—
Munteanu V. C. — Lumina și silvicultura, 1889	—.—
Stătescu G. — Istoria vinătorei și măsurilor de aplicat în România în privința vinatului, 1889	—.—
> Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1891	—.—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic și aplicarea lui	—.—
> Paralel din punctul de vedere silvic între Austria și România	—.—
> Pășunatul în pădurile Statului	—.—
> Daro de seamă asupra lucrărilor congresului internațional de silvicultură din 1900 de la Paris	—.—
Teodorescu T. N. — Împădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1898	—.—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre, 1893	—.—

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

FONDATA ÎN 1886

APARE O DATA PE LUNA

SUB ÎNGRIJIREA COMITETULUI DE REDACȚIUNE

COMPUS DIN D-NII:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

Cu concursul d-lor M. Anania, O. Boiu. Al. Bulgăreanu,
Fl. Davidescu, I. C. Eleuterescu, Er. C. Gheorghiu, D. Ionescu-Zane, Ilie
Păunescu-Circea și B. N. Pretorianu.

PREȚUL ABONAMENTELOR

10 lei pe an, pentru membrii Societății și studenți

12 lei pe an, pentru persoane particulare.

PREȚUL ANUNCIURILOR

12 lei o pag., 6 lei $\frac{1}{2}$ pag.
și 3 lei $\frac{1}{4}$ pag.

Dacă anunțul se repetă în 5 numere, se face o reducere de 25%, în 10 numere reducerea este de 40% și pentru tot anul reducerea este de 50%.

Orice corespondențe privitoare la Societate și Revistă cum și trimiterea cotizațiilor și abonamentelor, se vor adresa str. Știrbel-Vodă, No. 3, București.

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA „GUTENBERG”, JOSEPH GÖBL.

20. — STRADA DOAMNEI. — 20

(Biserica Kalinderu)

S U M A R U L

- Convențiunile comerciale și influența lor asupra
desvoltării industriei și comerțului lem-
nelor în România. de PETRE ANTONESCU
- Jubileul de 50 ani al învățămîntului agricol.
- Limodorum Abortivum, de V. GOLESCU
- Intrunirile anuale ale agenților de la Domeniile
Coroanei.
- Proect de lege pentru reorganizarea Ministerului
agriculturei, industriei și comerțului (urm.)
- Informațiuni, de * * *
- Clima lunelor Mai și Iunie Institutul Meteorologic.

Acei din D-nii membrii sau abonați, cărora le lipsește unul sau mai multe volume din colecția „**Revistei Pădurilor**”, pot obține un volum broșat din ori-ce an, pe prețul de 6 lei, adresîndu-se la sediul Societății.

A apărut:

VÎNĂTOAREA ÎN ROMÂNIA

DE

ERNEST C. GHEORGHIU

și

Dr. S. C. GHEORGHIU

Diplomat al școlii forestiere din Nancy și

Medic Primar al spitalelor Sf. Spiridon

Diplomat în agronomie

din Iași

Sub Inspector silvic al Statului

Lucrare premiată de Academia Română
și tipărită sub auspiciile și cu cheltuiala Societății „Progresul Silvic”
Cu 210 ilustrațiuni în text

PREȚUL 5 LEI

CALAUZA SILVICULTORULUI

PE ANUL

1902

(CU O HARTA FORESTIERA)

DE

B. D. NEAGOE

SILVICULTOR ȘI INGINER HOTARNIC

Prețul Lei 3.

Domnii membrii și abonați, cari și au schimbat locuințele, sînt rugați a comunica aceasta din timp, spre a li se trimite Revista la nouile adrese.

CONVENȚIUNILE COMERCIALE

ȘI

INFLUENȚA LOR ASUPRA DESVOLTAREI INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI LEMNELOR
ÎN ROMÂNIA¹⁾*Domnule Ministru,**Domnule Președinte,**Domnilor,*

Faptul că ne găsim în ajunul încheierei convențiilor comerciale, împrumută, de sigur, subiectului ce mi-am propus a trata, o importanță de o actualitate netăgăduită.

Societatea «Progresul silvic», compusă din reprezentanții intereselor forestiere, în decursul a 15 ani, de când stă sub conducerea destoinică a neobositului nostru președinte, d-l Ion Kalinderu, pe care mulți ani încă D-zeu să 'l ocrotească, n'a lipsit a-și spune cuvântul în toate chestiunile cari ating în mod direct, sau indirect soarta pădurilor țării. Era firesc, așa dar, ca unul din membrii acestei societăți să găsească prielnic momentul de a se ocupa despre rezultatele ce a avut, asupra desvoltării industriei și comerțului în România, regimul nostru politic comercial inaugurat în ultimul deceniu.

1) Conferință ținută la Societatea «Progresul Silvic», în ziua de 15 Martie 1903.

Sarcina ce mi-am impus, o mărturisesc, este destul de grea, fiind dat diferențele de păreri *pro* și *contra* ce pururea există în cestiuni de felul aceleia despre care ne preocupăm, unde atâtea interese sînt în joc și adese-ori diametral opuse.

Nu mă voiî hazarda, deci, a recomanda soluțiuni asupra celei mai bune politici tarifo-comerciale de urmat, aceasta intrînd în căderea bărbaților noștri de stat, cari, în tot-d'una, atunci cînd a fost vorba de opere mari, au făcut abstracțiune de vederi politice deosebite, au dat în mod necondiționat prinosul lor de muncă, în serviciul binelui public. Patriotismul lor luminat 'i-au determinat ca să se ridice d'asupra considerațiunilor egoiste, ei n'au avut de cît un singur țel, o singură cugetare: «*consolidarea viitorului acestei țări*».

Este foarte adevărat, însă, că de la modul cum vom ști să utilizăm experiența cîștigată, de la justa interpretare a rezultatelor obținute în urma aplicațiunei politiceî vamale inaugurate în ultimele decenii, va depinde, nu mai încapă îndoială, îmbunătățirea condițiunilor de traiu ale claselor noastre sociale.

Judecînd după diferitele manifestațiuni ale cercurilor direct interesate, după lucrările pregătitoare deja înaintate, după materialul adunat și activitatea rodnică dezvoltată de către organele ministerului economiei noastre naționale — nu sîntem de loc neliniștiți, din potrivă, avem tot dreptul a spera că cu prilejul tratativelor pentru încheierea viitoarelor tratate de comerț, cei chemați vor ști și vor fi în măsură de a ține seama de toți factorii determinanți în marea și însemnata problemă ce, în curînd, vom avea să rezolvăm.

Sîntem datorî, afară de aceasta, ca inspirîndu-ne de la ceea-ce se face, să lucrează și se discută în țările, cari se găsesc în situațiune identică ca și noi, să continuăm, și de aci înainte, cu studiul fenomenelor economice de natură a călăuzi pașii noștri, atunci cînd momentul decisiv va sosi.

Intențiunea mea, declar de la început, nu este de a intra în prea multe amănunte, a cerceta toate împrejurările cari au cîrmuit relațiunile noastre comerciale interne, orî internaționale din timpurile cele mai depărtate și pînă azi.

Aceasta ar trece, *negreșit*, peste cadrul restrîns al unei conferințe.

Pentru a fi însă și mai bine înțeles studiul ce am întreprins, socotesc, totuși, nu fără de folos, de a face puțină istorie politico-comercială, de a schița o expunere, fie cît de succintă, asupra fazelor prin cari aș trecut, sub acest raport, cele două principate de la Dunărea de jos, astăzi întrunite sub sceptrul mult înțeleptului și gloriosului nostru Rege.

PARTEA I-A

Istoricul politiceii noastre vamale.

În decursul veacurilor al XIV-lea și al VX-lea, după cum reiese din excelenta scriere, bogată în documente și în citațiuni din izvoarele cele mai autorizate: *«Die Geschichte der Rumänischen Zoll politik seit dem 14 Jahrhundert bis 1874»*, a D-lui Constantin I. Băicoianu, actual secretar-general al ministerului de domenii, apărută pentru prima oară, în 1896, în Stuttgart, precum și după alte sorginte demne de credință, domnitorii Moldovei și ai Munteniei față cu a-totputernicia din ce în ce crescîndă a turcilor, — cari în a 2-a jumătate a secolului al XIV-lea cucerii Serbia, în urma păceii de la Cossova (1389) și a morței împăratului lor Dușan, iar ceva mai tîrziu Bulgaria, — pentru a scăpa țara de o aceeași soartă, poate, de un pašalic turcesc, încheiară cunoscutele capitulațiuni de la 1392, 1460, 1513 și 1529, prin cari, odată cu recunoașterea protectoratului otoman și plata unui tribut anual, își păstrară o completă autonomie politică, economică, religioasă și administrativă.

Turcii nu aveau dreptul nici de a cumpăra imobile și nici de a domicilia în România.

În puterea acestor capitulațiuni, toate veniturile produse din administrațiunea vămilor aparțineau, în mod exclusiv, domnitorilor respectivi, cari singurii erau îndrituiți de a pune taxe noi, de a le spori, sau micșora pe cele existente, de a dispensa pe cine voiau de asemenea dări, fără a fi obligați de a da cui-va vre-o socoteală.

Această perioadă, care dură două veacuri, caracterizează epoca de independență economică a principatelor.

Nu se poate susține, însă, că din cauza aceasta comerțul se afla într'o stare înfloritoare. Nu, din potrivă, de oare-ce, afară de taxele vamale ce se plăteau cu prilejul importului și exportului mărfurilor, acestea, în interiorul țării, mai erau supuse și la alte dări și anume ori de câte ori erau transportate dintr'o localitate într'alta.

Așa fiind, înțelegem ușor că în atari condițiuni puțin prielnice, nu se putea vorbi despre o activitate comercială în înțelesul propriu al cuvântului.

Această stare de lucruri 'și găsi sfârșitul la începutul secolului al XVI-lea, când, în baza capitulațiunei cu Franța din 1535, aplicată mai târziu și altor țări, Turcia 'și lua angajamentul ca pe întreg teritoriul său, al provinciilor ce-i aparțineau și al statelor tributare, mărfurile supușilor străini să nu mai fie supuse decât la o taxă unică de 5% *ad-valorem*, și anume atunci când se introduceau în țară, sau când se exporta.

Comerțul de tranzit, fu declarat liber.

Libera voință a voievozilor români fu astfel îngădită de această limită maximă. Ei nu puteau, în adevăr, decât să micșoreze menționata taxă de 5%, iar nu să o și mărească.

Veniturile vămilor constituiră și de astă-dată patrimoniul lor particular.

În urma tractatului de la Passarowitz cu Veneția, purtând data de 21 Iulie 1718, taxa vamală de mai sus fu redusă la 3%. De această favoare, în virtutea unor convențiuni ulterioare, beneficiară, rînd pe rînd și alte țări, pînă când prin tractatul Possonby din anul 1838, drepturile de vamă, la import și la export, se spori în Turcia din nou la 5% din valoare.

În Principate însă, cu toată insistența din 1812 a prințului Gheorghe Bibescu și mai târziu a lui Barbu Știrbei, din cauza opozițiunei sistematice a Austriei, continuă totuși, pînă în 1850, a se percepe vechia taxă de 3%.

Ar crede cine-va că prin reducerea taxelor în chestiune la o țifră așa de minimă și aplicarea lor în țările de dincoace de Dunăre în tot cursul veacurilor al XVI-lea al XVII-lea,

al XVIII-lea și pînă la jumătatea secolului al XIX-lea, comerțul a luat un avînt, o dezvoltare din ce în ce mai mare.

Așa ar fi trebuit să se întîmple dacă stările de lucruri ar fi fost normale, în realitate lucrurile se petrecu cu totul alt-fel, pentru motivul că odată cu îndatorirea impusă domnitorilor țării de a se conforma capitulațiunei din 1535, Turcia 'și creă în Principate un adevărat monopol cu privire la cereale, la vite și la lemne, cari mărfuri nu puteau fi exportate decît după satisfacerea trebuințelor sale. Plata se făcea după prețurile stabilite în mod arbitrar de înșiși cumpărătorii.

Referitor la lemne, în special, iată ce citim în prefața d-lui profesor universitar Iorga la documentele Hurmuzache, volumul X, pagina XXIV:

«Din vestiții săi codri, azi în parte dispăruți, țara noastră era silită să dea turcilor, pe prețuri comode pentru aceștia, sau gratis, lemne pentru cetățile dunărene, lemne pentru casele din Constantinopole, lemne pentru poduri, lemne pentru corăbii. — Tractatul din Cuciuc-Cainargi aduse o schimbare și aci, hatașeriful ce'l urmă (4 Noembrie 1778) făgădui o plată pentru tăiat și transport, plată care trebuia să se scază din bir. — Lemnele de richiziție, însă, în timp de război, fură cerute gratis ca și mai înainte. — Interpretat turcește, lucrul însemna că șefii musulmani de la Dunăre puteau cere 14 ani de zile, în șir, pe timp de pace, lemne pentru un pod care nu se făcu nici-odată. — Despăgubirea însă venea de aiurea. Pe lîngă o prealabilă vînzare de lemne în Europa, provinciile cîștigau arzînd stejari și vînzînd fabricelor de potasă cenușa, așa zisă *potas*, pe care englezii și olandezii veneau de o cumpărau la începutul secolului al XVIII-lea, în Principate chiar».

Această nenorocită situațiune se perpetuă pînă în anul 1829, cînd, încheindu-se pacea de la Adrianopole, rușii întocmi și puse în aplicare așa numitul regulament organic, cu care prilej se desființă monopolul în chestiune al turcilor; se recunosc prinților cîte o listă civilă, iar încasările din venitul vămilor, de ordinar arendate, se vărsară direct în visteria publică, pentru a servi la toate acele îmbunătățiri cari erau destinate a moderniza țările române.

În schimb, ei își rezervă protectoratul, amestecul direct

saū indirect în afacerile publice, stare care dăinui pînă la cunoscuta convențiune din Paris, cînd se institui comisiunea europeană de la gurile Dunărei, atît de rodnică în rezultate bune. Tot atunci se recunosc Principatelor drepturile consacrate prin vechile capitulațiuni, atîta timp nesocotite de Turcia, fără a li se acorda însă dreptul de a încheia tratate de comerciū cu țările străine.

Am spus deja că abia în anul 1850 guvernele țărilor respective, isbutiră, după multe insistențe, de a spori drepturile de vamă la intrarea și eșirea mărfurilor la 5°/_o din valoarea lor.

În anul 1859 prințul Alexandru Ioan I, în proclamațiunea adresată poporului, cu ocaziunea suirei sale pe tron, se declară ca un fervent apărător al politicei vamale liber schimbiste; cu toate acestea de fapt, atît cît dură domnia sa, din cauza relei situațiuni a financelor, se menținu la import și export taxa de 5°/_o ad-valorem, iar pentru comerciul de transit s'a stabilit taxa numai de $\frac{1}{4}$ ^o/_o.

În 1860, Turcia încheiă noui tratate pe baza tarifărei de 8°/_o din valoare atît la export, cît și la import. Taxele la export trebuiaū, însă, să fie micșorate în timp de 7 ani cîte 1°/_o pe an, rămîind numai de 1°/_o de aci înainte.

După stăruințele guvernului român, cu toată împotrivirea și de astă dată a Austro-Ungariei, se urcă și la noi în 1866 drepturile de vamă la 7 $\frac{1}{2}$ ^o/_o la import, pe cîtă vreme la export, spre a se favoriza agricultura, se hotărî a se micșora taxa vamală pentru acelaș an la 3°/_o, în cel următor la 2°/_o și în fine, de aci înainte, să se mențină numai la 1°/_o.

Năzuința nestrămutată a bărbaților noștri de stat fu, de aci înainte, de a se încheia tratate de comerciū, pe seama noastră proprie, fără a mai fi siliți să ținem socoteală de interesele Turciei. Astfel procedînd, credința unanimă era că se va îndeplini, în același timp, și un act de înaltă politică externă.

Tratativele în acest sens începute cu Austria se termină, în fine, și cu tot protestul Turciei, se încheiă mult criticata convențiune comercială din 1875, care intră în vigoare pe iua de 1 Iulie 1876.

Adevărul este că am plătit scump primul pas spre independența noastră politico-economică, de oare-ce diplomați

austriaci profitară de această împrejurare spre a-și asigura, pe piețele romănesci, un debușeu sigur pentru toate mărfurile lor industriale.

Fie spre a imita Germania, țară hotărîtoare în ce privește direcțiunea politiceî vamale europene, care, de la 15 Iulie 1879, inaugură o nouă eră și anume în sensul protecțiunei industrieî indigene și a muncelui naționale; fie spre a ține seamă de plîngerile industriașilor noștriî, ruinați aproape cu desăvîrșire din cauza concurenței austriace; fie în sfîrșit ca o legitimă manifestațiune în contra Ungarieî, care, sub pretext de măsuri de poliție veterinară, ne închise în anul 1882 definitiv granițele, — făcînd ast-fel cu neputință nu numai exportul, dar chiar transitul vitelor, — guvernul nostru luă hotărîrea de a nu mai încheia, pe viitor, alte convențiuni comerciale, de cît în baza unui tarif autonom care să înlesnească întemeierea industriilor cu mai mulți sorți de a prinde rădăcină în țară.

În acest scop, prin tariful alcătuit în 1886, se prevăzuse taxe protecționiste pentru un număr de 209 articole. Lemnele și industriile derivate făceau parte din cele 20 articole cari, după programul guvernului după atunci, trebuiau să alcătuiască neapărat începutul viitoarei noastre industrieî naționale și ca atare meritaū a fi încurajate cu orî-ce preț, în care scop și-a rezervat mină liberă asupra viitoarei tarifări.

Iată cîte-va exemple în acest sens :

Lemnele de lucru și construcțiunii scutite, pînă la 1886, se taxă cu 3 lei suta de kg.

Pentru lucrările comune de lemn cari erau impuse mai înainte numai cu 2 lei taxa, acum se stabili o taxă de 12 lei pentru suta de kg.

Foile de placaj, parchetele de stejar, pluta lucrată, pentru cari se plăteau 5 lei, ... 40 lei suta de kg.

Mobilele, sculele de menaj, uneltele, instrumentele, aparatele și mașinele de lemn, pentru cari, pînă la 1886, se plătea 9 lei, se taxă cu 60 lei.

Austrieî neconvenindu-î terenul pe care ne pusesem, refuză pur și simplu să mai stea de vorbă cu noi și, nici mai mult nici mai puțin, ne aplică tariful său general, majorat cu 30 % din valoare, oprind în acelaș timp și transitul vitelor noastre prin această țară.

Cu cele-lalte state, cu toate acestea, isbutirăm să încheiem convențiuni comerciale și anume pe bazele pe cari Austria le declarase ca absolut inacceptabile.

Că atât producătorii români cât și industria austriacă suferiră mult din cauza menționatului război vamal, care dură pînă la 1891, despre aceasta nici că mai încapă îndoială.

În adevăr, după cum rezultă din nenumăratele doleanțe ale presei austro-ungare de pe atunci, comerțul de frontieră a încercat cele mai mari pierderi.

Multe industrii, de a căror stare prosperă profitau satele și orașele din monarhia vecină și cari nu datorau existența lor, de cât posibilității de a exporta produsele lor în România, au primit lovitura de grație.

Transilvania și Bucovina au fost acelea cari au avut să sufere mai mult.

Industriile lemnoase, cum de pildă fabricațiunea lăzilor zise de Brașov, a șelelor țărănești, a donițelor, a ciuberilor, a putineielor, ca să nu menționez decît cîte-va, au fost nevoite să înceteze de a mai funcționa, din lipsă de debușuri, ori să treacă granița în România spre a întemeia aici aceste soiuri de industrii.

Pe de altă parte nici noi n'am fost mai favorizați, grație șicanelor ce ni se făcea de cei interesați, ori de cîte ori li se oferea ocaziunea. Exportul nostru de cereale, dar mai cu seamă acela al vitelor, a fost redus în mod simțitor.

Făcîndu-se bilanțul pierderilor încercate și dintr'o parte și din alta s'a constatat, însă, că în general vorbind, adversarii noștri au fost aceia cari au fost mai atinși, din pricina relațiilor încordate în chestiune.

Proba este așa dar făcută. Ar fi de dorit cu toate acestea ca bărbații noștri de Stat, cu prilejul încheiării viitoarelor convențiuni vamale, să'și dea toate silințele ca pe viitor să nu se mai repete atari crude experiențe.

Țifrele din tabloul No. 1 ne dovedesc, în mod lămurit, că importul lemnului și industriilor derivate din Austria s'a urcat, în perioada aplicării tarifului convențional din 1876—1885 inclusiv, la suma totală de 141.094.365 lei, ceea-ce revine, în termen mediu, la 14.109.436 lei pe fie-care an ; pe cîtă vreme exportul nostru d'abia ajunsese la 50.586.958 lei, sau la 5.058.695

TABLOUL No. 1

De mișcarea comerțului exterior relativ la lemne și industrii derivate în total și în termen medii pentru perioadele 1876—85, 1886—91 și 1892—901.

ANI PERIOADEI	V A L O A R E A						E X C E D E N T U L					
	IMPORTULUI			EXPORTULUI			IMPORTULUI			EXPORTULUI		
	TOTAL	Mediu-annual	TOTAL	Mediu-annual	TOTAL	Mediu-annual	TOTAL	Mediu-annual	TOTAL	Mediu-annual		
Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.	
1876—85	141,094,365	—	14,109,430	50	50,586,958	—	90,507,407	—	9,050,740	70	—	—
1886—91	45,529,758	—	7,588,293	—	23,988,511	50	21,541,246	50	3,590,207	75	—	—
1892—901	52,887,143	—	5,288,714	30	72,914,885	—	—	—	—	—	20,027,742	—
	239,511,266	—			147,490,354	50	112,048,653	50			20,027,742	—

pe an, de unde o diferență totală în favoarea importului de 90.507.407 lei, sau pe fie-care an de 9.050.740.

În timpul războiului vamal (1886—1891) importul lemnelor se coborî de odată la 45.529.758 lei, sau la 7.588.293 anual, în termen mijlociū, iar exportul la 23.988.511 lei, sau la 3.998.085 pe fie-care an, de unde o diferență totală, în favoarea importului, de 21.541.246 sau de 3.590.208 lei anual.

În 1891, guvernul procedă la întocmirea unui nou tarif autonom, mai redus ca cel din 1886, destinat a proteja 81 articole numai, considerate ca meritînd singurele a fi încurajate.

Acest tarif se presupunea că va conveni celor-l'alte state, cari, în schimb, ne vor acorda tarifele lor minimale.

Germania, ca să mă mărginesc la un singur exemplu, drept răspuns ne aplică tariful său general cu 5 lei pentru suta de kilograme grîu importat, în loc de lei 3,50 rezervat țărilor cu cari încheiase tratate de comerciū.

Spre a evita o asemenea lovitură ce s'ar fi dat agriculturii, guvernul, la urma urmei, cedă pretențiunilor Germaniei, care, pe lîngă înscrierea reducerilor tarifare în tariful nostru autonom, obținu și consolidarea altor articole de importanță pentru desfacerea produselor sale industriale.

Ast-fel la industriile lemnoase se făcu următoarele reduceri și consolidări.

La art. 380 b: «*Unelte instrumente, aparate și mașini de lemn*», drepturile vamale de 60 lei, înscrise în tariful din 1891, se micșoră la 30 lei (1893); iar

La art. 381 «*Lucrări fine de strungar și împletitor de coșuri, mobile fine*», se scăzu de la 60 la 50 lei pentru 100 de kilograme.

De aceste reduceri, cari avură drept rezultat împiedecarea propășirei diverselor industrii lemnoase propriu zise, cu toate că în 1892—1901 am esportat pentru 72.914.885 lei semifabricate, scînduri, doage etc., adică cu 20 milioane mai mult de cît am importat, (52.887.143),—beneficiară și cele-l'alte țări cu cari am încheiat convențiuni comerciale și anume în virtutea clauzei națiunei celei mai favorizate.

Convențiunile în chestiune, afară de aceea cu Turcia, a cărei durată este de 5 ani de la data ratificării, 3 Iulie 1892, au ajuns la termenul existenței lor. Ele nu vor înceta

însă de a intra în vigoare, de cît după un an de la denunțare, ceea ce, pînă acum, nu avu loc din nici o parte contractantă.

Spre a se putea urmări cu înlesnire fazele evolutive prin cari aũ trecut tarifele vamale cu privire la lemne și industrii derivate, din timpul primei noastre convențiuni comerciale și pînă azi, am alcătuit tabloul No. 2, din care rezultă că, pe cîtă vreme după tariful general din 1878 și cel convențional cu Austria din 1876—1886, pentru trunchiurile de brad¹⁾ și lemnele de construcție—articolele cele mai importante, atunci ca și acum, în comerțul nostru exterior,—nu se plătea nici o vamă, cu alte vorbe erau scutite la import, în tariful autonom încă din 17 Maiu 1886, care, după cum am arătat, a provocat războiul vamal cu Austria, s'a stabilit taxa de 15 lei la m. c., pentru primele, iar pentru cele de al 2-lea de 3 lei la 100 de kg., ceea ce revine la aceeași țifră, știut fiind că un metru cub lemne reșinoase cîntărește, în termen mijlociũ, 500 kg.

După tariful actualmente în vigoare se plătește la import pentru un metru cub trunchiuri de brad numai 4 lei, în loc de 15, iar pentru lemnele de construcție s'a sporit de la 3 la 5 pentru suta de kg., ceea ce revine la 25 lei pentru m. c.: o taxă, prin urmare, prohibitivă.

Industriile propriũ zise, reprezentate prin lucrări comune de lemn (art. 376); prin foi de lemn pentru placaj, plută lucrată (370); prin mobile, scule de menaj (380 a); unelte, instrumente, mașine de lemn (380 b), lucrări fine de strungar și împletituri de coșuri (381), n'aũ beneficiat de asemenea măsuri protoctoare, de oare-ce esceptînd lucrările comune de lemn pentru cari s'aũ majorat taxele vamale de la 12 la 20 lei suta de kg., pentru cele-l'alte s'aũ menținut cele din 1886, considerate deja ca insuficiente, iar la mobile fine s'a crezut de cuvîință de a se reduce de la 150 la 50 lei, adică la a 3-a parte și la unelte, aparate, mașini de lemn, de la 60 la 30 lei, sau la aproape jumătate, ceea-ce a fost o lovitură dată industriei tîmplăriei, odinioară atît de înfloritoare în această țară.

1) În materie de taxare vamală, sub denumirea de trunchiuri de brad, intră și cele cari aparțin celor-l'alte specii reșinoase.

TABLOUL No. 2

Categoriile 18. Lemne și industria derivate

No. articolului din actualul tarif	D E S E M N A R I A	Unități	I M P O R T A T I U N E						E X P O R T A T I U N E			
			După tariful g-ral din 16 Martie 1876 (neaplicat)			După tariful g-ral de la 1878 combinat cu tariful convențional cu Austro-Ungar din 1876-1888			După tariful vamal de la 17 Maia 1884 combinat cu tarifele convenționale existente		Unități	După tariful g-ral din 16 Martie 1876 (neaplicat)
			L. lei	L. lei	L. lei	După cel Austro-Ungaria	După tariful g-ral	După cel conven. cu Germania	L. lei	L. lei		
365	Lemne de foc	100 Kg.	0,20	0,15	0,12	0,50	—	0,25	100 Kg.	0,25		
366	Cărbuni de lemn	"	0,80	0,52	1,45	—	1,09	"	"	"		
367	Trunchiuri de brad	m. c.	—	—	—	15,—	4,—	100 Kg.	0,25			
368	Lemne de lucru și construcție.	100 Kg.	—	—	—	3,—	1,—	"	"			
369	Lemne exotice	"	3,50	4,—	3,50	3,—	1,50	"	0,25			
370	Doage de stejar	"	—	—	—	—	—	"	"			
371	Buții și butoaie de stejar sau de frasin	"	—	—	—	—	—	"	"			
372	Plută brută	"	4,—	4,00	4,—	3,—	4,—	100 Kg.	0,75			
373	Lemne mirositoare	"	15,—	17,25	15,—	10,—	10,—	"	2,—			
374	Papură, rielită și trestii ordinare	cutanopi	—	—	—	—	—	1,50	"	"		
375	Trestii esotice	sola Kg.	—	—	—	—	—	8,50	"	"		
376	Lucrări comune de lemn	"	6,—	2,30	2,—	12,—	—	20,—	"	"		
377	Obiecte împletite din papură, rielită, trestii ordinare	"	—	—	—	—	—	80,—	"	"		
378	Obiecte țesute sau împletite din trestii exotice	"	—	—	—	—	—	100,—	"	"		
379	Foi de lemn p. plăcaj, parchete, nemarchetate, plută lucrată	"	15—32	5,75	5,—	40,—	5,—	40,—	"	"		
380a	Mobile, scule de menea etc.	"	24,—	10,35	9,—	60,—	25,—	60,—	"	"		
380b	Uelte, instrumente, aparate și mașini de lemn	"	24,—	10,35	9,—	60,—	25,—	30,—	"	"		
381	Lucrări fine de strungar și împletituri de coșuri	"	84,—	57,50	50,—	150,—	50,—	50,—	"	"		

OBSERVAȚIUNI

NOTĂ :

La 1898 s'a mai impus taxe de export pe următoarele articole :
 I. Trunchiuri de nuc și orice altă lemnărie de nuc pentru lucru și de nuc pentru lucru și construcțiune afară de cea tăiată în foi pentru plăcaj.
 La 100 Kgr. 2 lei.
 II. Lucrări comune din lemn de nuc numai cioplite sau date la rindea, dar nelustruite, nedate cu lac, nici combinate cu alte materii.
 La 100 Kgr. 3 lei.

Comerțul exterior al României.

Lemne și industrii derivate.

După mica expunere făcută mai sus asupra trecutului nostru istoric, cu privire la politica vamală ce am practicat, după vremuri, să intrăm acum în oare-cari amănunte care ne interesează și mai mult.

Din tabloul No. 3, referitor la mișcarea comerțului exterior al României cu începere din anul 1850, adică de cînd posedăm date statistice, se poate vedea că în perioada 1850—1859 inclusiv, importul a fost redus la zero, iar cifra exportului abia s'a ridicat la 182.662 lei, în termen mediu, pe an.

În a doua perioadă, 1860—1869, comerțul de importățiune a luat oare-care însemnătate, de oare-ce, în termen mijlociu, am importat pe fie-care an mărfuri intrînd în categoria produselor forestiere, în valoare de 1.129.812 lei; iar exportul menținîndu-se superior față cu importul cu 706,547 lei anual, a trecut de la 182.662 lei în cifră rotundă, după cum era în decada precedentă, la 1.836.359 lei, cu alte cuvinte a devenit de zece ori mai mare.

În a treia decadă 1870—1879 inclusiv, în care se coprinde și 3 ani și jumătate din timpul regimului convențional, foarte favorabil Austriei, care a luat ființă, după cum am arătat deja, pe ziua de 1 Iulie 1876 s. n., importul lemnelor și industriilor derivate a trecut, în mod brusc, de la 1 milion la 6.733.258 lei pe an, în termen mediu, pe cîtă vreme exportul de și s'a sporit în acelaș timp abia cu 600.000 lei, adică de la 1.836.359 s'a ridicat la 2.431.735 lei a rămas însă inferior, față de cifra importului, cu 4.301.522 lei.

În al patrulea deceniu, 1880—1889, cu 6¹/₂ ani din durata menționatei convențiuni, comerțul de importățiune s'a îndoit. De la 6.700.000 lei în cf. r., după cum era în decada precedentă, s'a suit anual la 12.523.282 lei; exportul însă, deși a încercat și el acelaș mers ascendent, atingînd cifra de 5.585.844 lei, totuși, față de import, a rămas inferior cu nu mai puțin de 6,937,438 lei pe fie-care an.

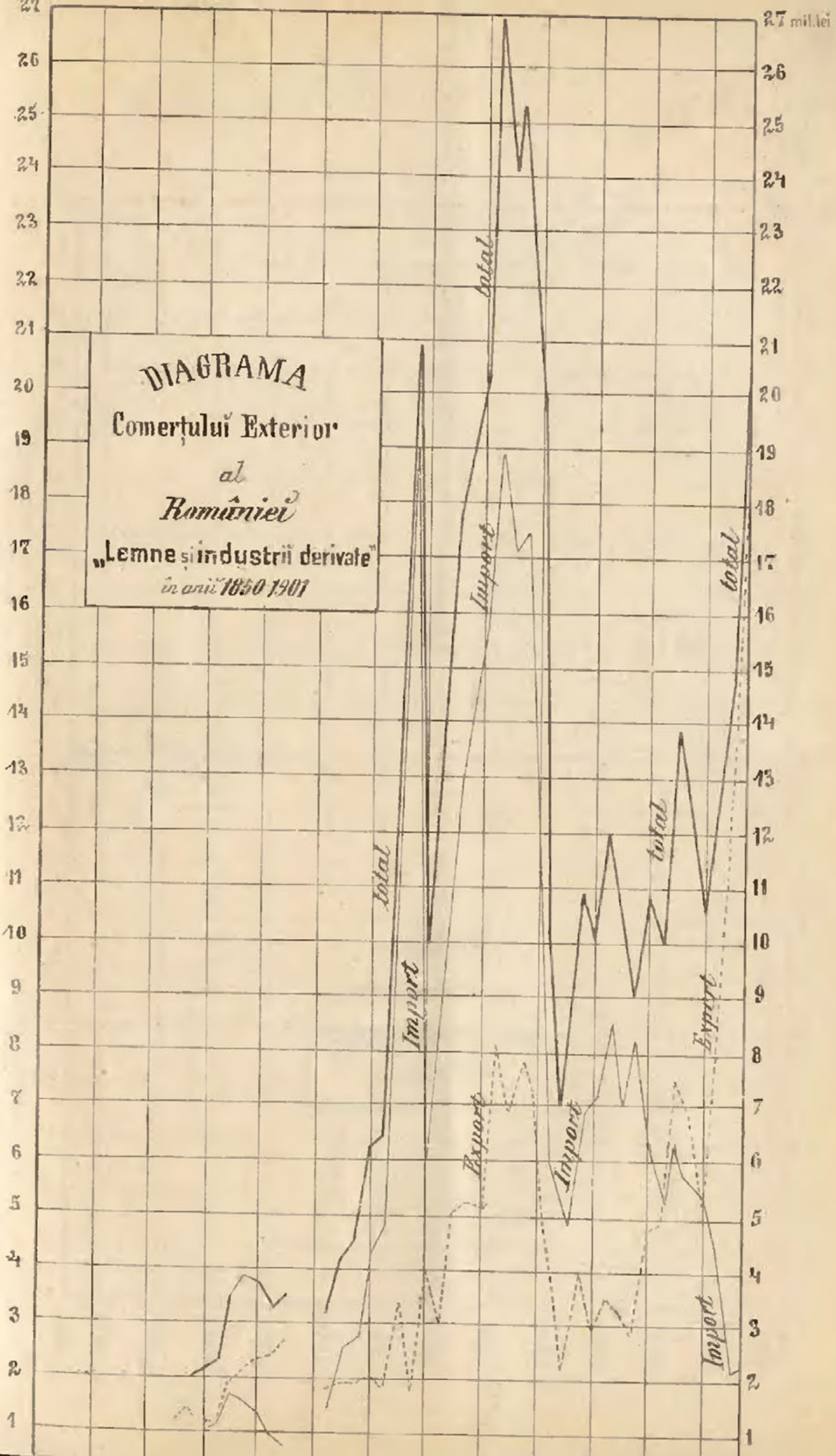
În ultima perioadă, 1890—1899 inclusiv, rezultatul convențiunilor comerciale în vigoare se manifestează prin reducerea la mai puțin de jumătate a cifrei importului, care s'a

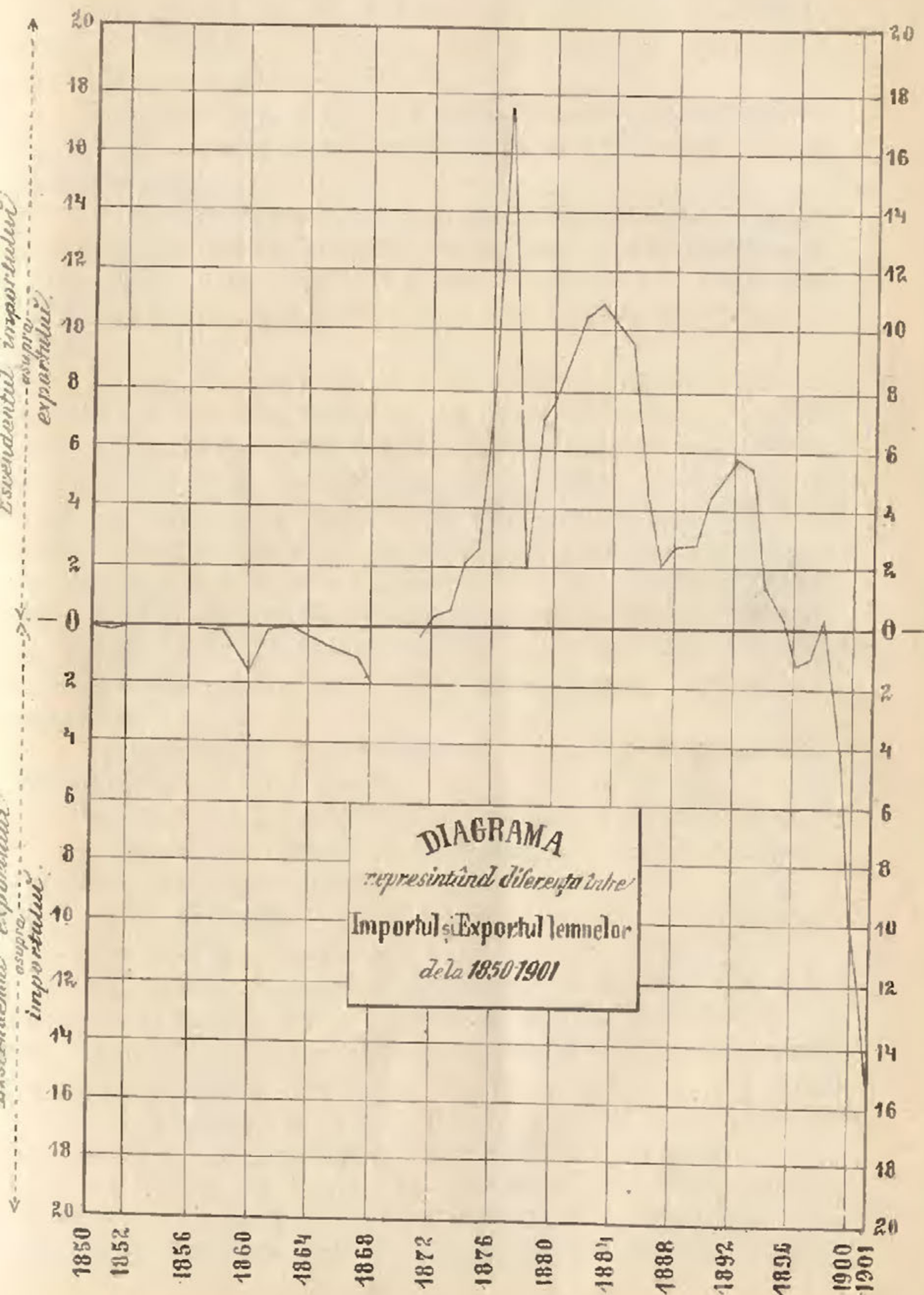
TABILOUL NO. 3

Misurarea comerțului exterior al României relativ la lemne și industria derivate, anii 1850—1901.

ANII PERIOADEI	VALOAREA				EXCEDENTUL			
	IMPORTULUI		EXPORTULUI		IMPORTULUI		EXPORTULUI	
	TOTAL	Mediu anual	TOTAL	Mediu anual	TOTAL	Mediu anual	TOTAL	Mediu anual
	L. e i	B.	L. e i	B.	L. e i	B.	L. e i	B.
1850—59	—	—	1.278.638 28	182.662 61	—	—	1.278.638 28	182.662 61
1860—69	9.038.502 60	1.129.812 82	16.527.235 88	1.836.359 54	—	—	7.488.734 28	706.546 72
1870—79	60.599.326 —	6.783.258 44	21.885.620 —	2.431.735 55	38.713.706 —	4.301.522 89	—	—
1880—89	125.232.822 60	12.523.282 60	55.858.445 —	5.585.844 50	19.374.377 60	6.937.438 10	—	—
1890—99	64.377.516 —	6.437.751 60	48.965.228 —	4.896.522 40	15.412.288 —	1.511.228 20	—	—
1900—901	4.336.914 —	2.168.457 —	30.272.235 —	15.136.117 50	—	—	25.935.321 —	12.967.660 50
	203.585.081 20		174.787.402 16		123.500.371 00		31.702.692 55	

DIAGRAMA
Comertului Exterior
al
României
„Lemne și industrii derivate”
în anii 1850-1901

coborât de la 12 milioane în cf. r. la 6.437.751 lei pe an, în termen mijlociu, rămînînd în tot cazul, superior cu 1.541.228 în raport cu comerțul de exportățiune, care, la rîndul său, s'a micșorat la 4.896.522 lei.

Dacă studiem, acum, comerțul exterior privitor numai la anii 1900—1901, diferența între import și export este și mai isbitoare.

În adevăr, în acești 2 ani am importat anualmente lemne și produse forestiere industrializate, pentru o sumă numai de 2.168.157 lei și am exportat pentru 15.136.117, cu alte vorbe cu 12.967.660 lei mai mult,—după cum vedem, așa dar, o diferență enormă.

Importanța comerțului exterior în ce privesc lemnele și industriile derivate, începînd din anul 1850, de cînd adică posedăm date statistice datorite, pentru o lîngă serie de ani, eminentului statistician Marțian; variațiunea comerțului de importățiune și exportățiune în parte, precum și diferența între import și export se poate constata atît din tabloul No. 4 cît și din cele 2 reprezentațiuni grafice ce-l însoțesc. Acest tablou ne arată, afară de aceasta, că în fie-care din ultimele 5 decenii, afară de prima decadă 1850—59, cînd statistica exportului nu ne dă nici o țifără, am înregistrat următoarele maxime:

În perioada I-a, exportul cel mai mare l'am avut în 1855 cu 346.697 lei 47 bani.

În decada II-a (1860—1870), am importat cel mai mult în 1864 și anume pentru o sumă de 1.652.589 lei 46 b. și am vîndut în 1868 pentru 2.738.149.

În perioada 1870—1880 importul maxim a fost în 1877 cu 19.085.056, iar exportul în 1878 cu 4.006.172 lei.

În decada 1890—1900, maximum la import a fost în 1892 cu 11.153.597, iar la export în 1900 cu 12.321.859 lei.

Din ultima diagramă mai cu seamă rezultă că bilanțul nostru comercial, esecțiune făcînd de primele 2 decenii 1850—1871, precum și de ultimii ani 1896—1901, cînd exportul a crescut în mod surprinzător, a fost cu totul pasiv.

În scopul de a pune și mai bine în evidență starea evolutivă a comerțului nostru exterior cu începere din anul 1870, am crezut oportun de a reprezinta prin cercuri colo-

	Nu se găsesc asemenea șuințe						
1870							
1871	1.377.485	1.774.095				390.610	
1872	2.281.266	1.911.154		370.112			
1873	2.592.484	1.964.473		628.011			
1874	4.191.411	2.035.034		2.166.377			
1875	4.592.670	1.806.414		2.786.256			
1876	10.325.539	3.312.167		7.013.372			
1877	19.085.056	1.739.799		17.345.257		19.085.056	1877
1878	5.999.232	4.006.172		1.993.060		4.006.172	1878
1879	10.154.183	3.336.312		6.817.871			
1880	12.710.160	5.077.004		7.633.156			
1881	13.912.370	5.162.406		8.749.804			
1882	15.484.419	5.143.144		10.341.275			
1883	18.868.857	8.084.298		10.784.559		18.868.857	1883
1884	17.136.844	6.922.164		10.214.680			
1885	17.417.805	7.803.432		9.614.378			
1886	11.977.897	7.384.230		4.593.667			
1887	6.025.439	4.111.435		1.914.004			
1888	4.865.552	2.158.731		2.706.821			
1889	6.833.583	4.011.541		2.822.042			
1890	7.208.970	2.862.417		4.346.562			
1891	8.618.308	3.460.157		5.158.151			
1892	7.109.525	3.247.511		5.822.014		11.153.597	1892
1893	8.284.825	2.697.749		5.587.076			
1894	0.220.219	4.699.842		1.520.377			
1895	5.209.606	4.848.048		361.648			
1896	0.375.530	7.441.501			1.065.971		
1897	5.737.464	6.627.136			889.672		
1898	5.368.079	4.960.491		401.588			
1899	4.244.891	8.114.372			3.860.481		
1900	2.138.038	12.321.859			10.133.921		1900
1901	2.198.876	17.950.376			15.751.550		

— În valorile de la 1850—1859 se coprinde comerțul cu lemne al Munteniei; de la 1860—1878 comerțul Munteniei, Moldovei și Basarabiei; de la 1879—1890 comerțul Munteniei, Moldovei și Dobrogei. Pentru anii 1853, 1854, 1856 1869 și 1870 nu se găsesc date statistice pentru comerțul exterior.

rate ast-fel construite în cît 1^{mm} pe rază să fie egal cu 1.000.000 lei valoare. Coloarea verde ne arată importul, iar cea portocalie exportul.

Comerțul lemnelor după țări și articole.

Clasificarea țărilor după ordinea de importanță a comerțului pînă la 1892.

Am arătat mai sus că situațiunea comerțului lemnelor în timpul din urmă a fost favorabilă. Așa fiind, este bine să examinăm, mai întîiu, cu care anume țări traficul nostru a fost mai activ și cum putem clasifica statele, cu cari ne găsim în relațiuni comerciale, din punctul de vedere al importanței importului și al exportului, în perioada 1892—1901 ce ne preocupă mai mult.

Austro-Ungaria, după cum se poate vedea din tabloul 5, ține primul rang atît la import cu 32.458.000 lei pentru cei 10 ani, și cu un procent care a oscilat de la 50,8% (1891) pînă la 69% (1892), cît și la export cu 26.032.000 lei, adică cu 6.426.000 lei mai puțin, procentul prezentînd o variațiune de la 14% (1894) la 46,9 (1899).

După această țară, cu privire la însemnătatea comerțului nostru de importațiune, în al 2-lea rînd vine Germania cu 10.150.000 lei, după care urmează, în ordine descrescîndă, Franța cu 3.055.000, *Englîtera* cu 1.779.000, *Turcia* cu 1.225.000, *Italia* cu 1.045.000, *Bulgaria* cu 991.000, *Rusia* cu 953.000, *Belgia* cu 405.000 *Elveția*, cu 123.000 și tocmai la urmă *Olanda* cu 59.000 lei.

În comerțul nostru de exportațiune locul al doilea, după *Austro-Ungaria*, îl ocupă *Turcia* cu 8.326.000 lei, după care vine *Franța* cu 7.445.000, *Rusia* cu 6.296.000, *Bulgaria* cu 6.201.000, *Olanda* cu 4.269.000, *Belgia* cu 3.973.000, *Italia* cu 3.619.000, *Germania* cu 2.475.000, *Englîtera* cu 839.000 și *Elveția* cu 1.000 lei.

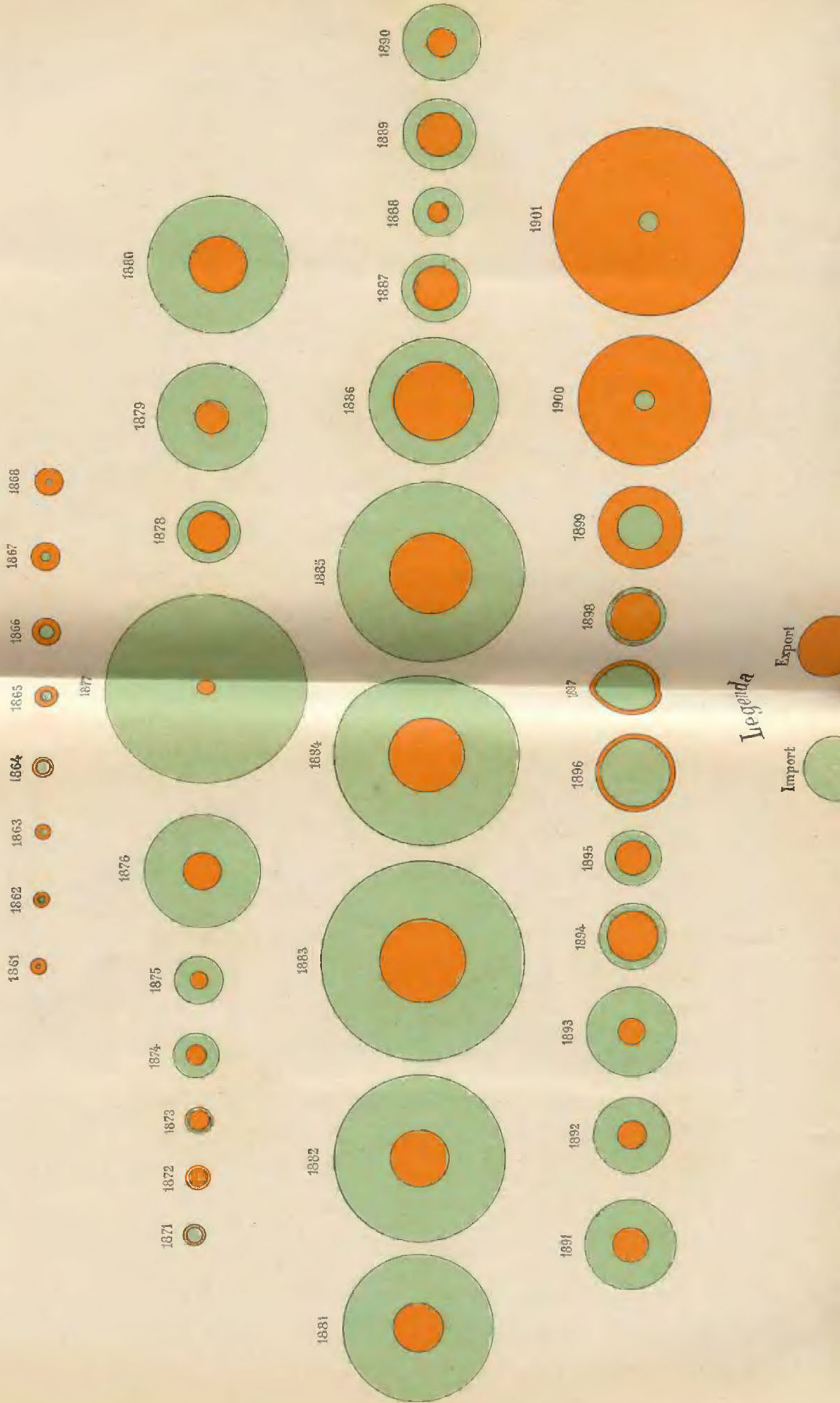
Dacă luăm de bază numai comerțul cu lemne din ultimii 2 ani 1890 și 1891, obținem cu totul altă ordine de clasificăție. (Vezi *Tabloul No. 6*).

DIAGRAMA

Comerțului exterior al României.

Lemne și industrii lemnoase

1861 - 1901.

Legenda

Import
Export

TABLOUL No. 5

Mișcarea comerțului lemnului în perioadele 1892—1897 și 1897—1901 după țări.

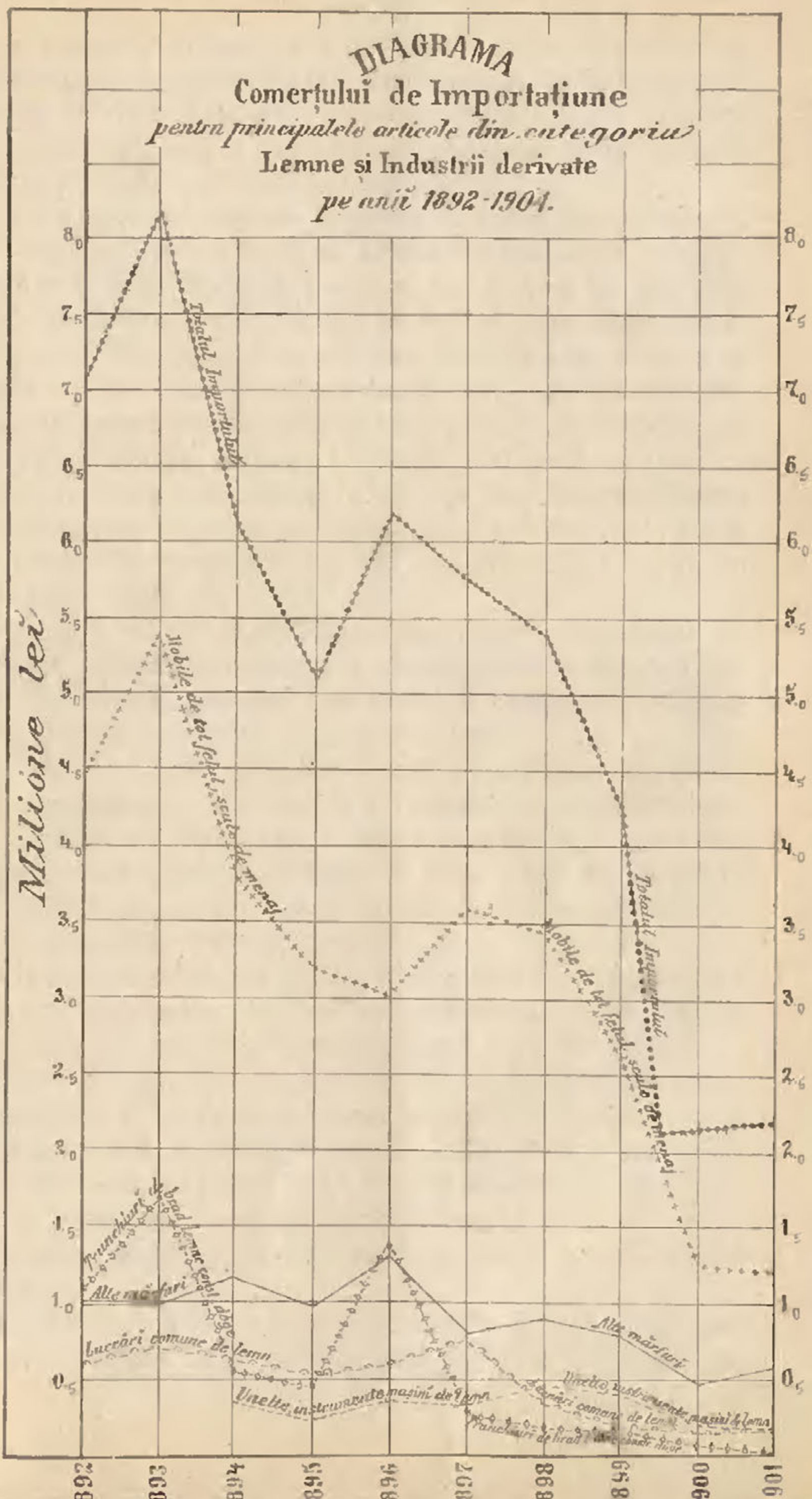
No. curent	TĂRILE de proveniență	V A L O A R E A						E X C E D E N T U L			
		IMPORTULUI			EXPORTULUI			IMPORTULUI		EXPORTULUI	
		pe periodul 1892—1897	pe periodul 1897—1901	TOTAL	pe periodul 1892—1897	pe periodul 1897—1901	TOTAL	pe periodul 1892—1897	pe periodul 1897—1901	pe periodul 1892—1897	pe periodul 1897—1901
Mii de lei	Mii de lei	Mii de lei	Mii de lei	Mii de lei	Mii de lei	Mii de lei	Mii de lei	Mii de lei	Mii de lei		
1	Austro-Ungaria . . .	12.811	10 647	32.458	5 186	20.846	26.032	16.625	—	10.199	
2	Belgia	213	192	405	2	3.971	3.973	212	—	3.779	
3	Bulgaria	619	372	991	3.573	2.628	6.201	—	2.964	2.256	
4	Elveția	54	69	123	—	1	1	54	—	—	
5	Englittera	746	1.033	1.779	71	768	839	675	—	—	
6	Franța	1.770	1.285	3.055	3.282	4.163	7.445	—	1.511	2.877	
7	Germania	5.916	4.234	10.150	142	2.333	2.475	5.772	—	—	
8	Italia	460	585	1.045	1.578	2.041	3.619	—	1.113	1.456	
9	Olanda	10	49	59	56	4.213	4.269	—	46	4.164	
10	Rusia	512	411	953	2.716	3.580	6.296	—	2.203	3.139	
11	Turcia	823	402	1.225	4.607	3.629	8.326	—	3.874	3.227	
12	Alte țări	229	376	605	1.031	1.808	3.439	—	1.402	1.432	
		33.163	19.785	52.848	22.933	49.981	72.915	23.338	13.113	32.529	

TABLOUL No. 6

Mișcarea comerțului țențelor pe 2 ani : 1900 și 1901, după țări.

No. curent	TĂRIILE de proveniență clasificate după importanța importului	V A L O A R E A				E X C E D E N T U L				No. curent	TĂRIILE de destinație clasificate după importanța ex- portului		
		IMPORTULUI		EXPORTULUI		IMPORTULUI		EXPORTULUI					
		pe periodul 1900	pe periodul 1901	TOTAL	pe periodul 1900	pe periodul 1901	TOTAL	pe periodul 1900	pe periodul 1901				
1	Austro-Ungaria . . .	1.229	1.116	2.345	5.687	6.677	12.364	—	—	4.458	5.561	1	Austro-Ungaria
2	Germania . . .	378	516	894	1.171	994	2.165	—	—	793	478	2	Belgia
3	Franta . . .	184	186	370	1.011	1.683	2.694	—	—	827	1.497	3	Olanda
4	Rusia . . .	67	80	147	856	976	1.832	—	—	789	898	4	Franta
5	Bulgaria . . .	58	40	98	200	437	637	—	—	142	397	5	Germania
6	Italia . . .	46	48	94	8	1.151	1.159	38	—	—	1.103	6	Italia
7	Turcia . . .	50	32	82	446	709	1.155	—	—	396	677	7	Rusia
8	Belgia . . .	28	54	82	1.537	2.280	3.817	—	—	1.509	2.226	8	Turcia
9	Englitora . . .	27	48	75	10	714	724	17	—	—	666	9	Englitora
10	Elveția . . .	14	10	24	—	1	1	14	9	—	—	10	Bulgaria
11	Olanda . . .	2	2	4	1.275	1.686	2.961	—	—	1.273	1.684	11	Elveția
12	Alte țări . . .	55	66	121	120	644	764	—	—	65	578	12	Alte țări
		2.138	2.108	4.246	12.321	17.352	30.273	69	9	10.252	15.763		

DIAGRAMA
Comertului de Importațiune
pentru principalele articole din categoria
Lemne și Industrii derivate
pe anii 1892-1904.

La import: primul rang îl ocupă *Austro-Ungaria* cu 2.345.000 lei, după care urmează *Germania* cu 894.000, *Franța* cu 370.000, *Rusia* cu 147.000, *Bulgaria* cu 98.000, *Italia* cu 94.000, *Turcia* cu 82.000, *Belgia* cu 82.000, *Englittera* cu 75.000, *Elveția* cu 24.000 și în fine *Olanda* cu 4.000 lei.

Iar la export: *Austro-Ungaria* cu 12.364.000 lei, ceea-ce însemnează că 'i-am vîndut cu 10.019.000 mai mult în acești 2 din urmă ani, de cît am cumpărat, *Belgia* cu 3.817.000, de unde o diferență de 3.735.000 lei în favoarea exportului; *Olanda* cu 2.961.000, saũ cu un plus de 2.957.000, *Franța* cu 2.694.000, saũ cu 2.324.000 lei mai mult, *Germania* cu 2.165.000, de unde un prisos de 1.271.000 lei față cu valoarea importului, *Italia* cu 1.159.000, saũ cu 1.065.000 mai mult, *Rusia* cu 1.832.000, de unde o diferență la export de 1.685.000, *Turcia* cu 1.155.000, saũ un plus de 1.073.000, *Englittera* cu 724.000 (+ 649.000), *Bulgaria* cu 637.000 (+ 539.000), *Elveția* cu 100 000 (— 23.000).

Pentru a ne da exactă socoteală despre adevărata situațiune a comerciului nostru cu lemne, este necesar a cunoaște cari anume mărfuri fac obiectul comerciului de importațiune și cari al celui de exportațiune.

În scopul acesta n'avem de cît să aruncăm o privire asupra tablourilor No. 7, 8, 9 și 10 referitoare la comerțul lemnelor în România după țări și felul mărfurilor, în cari sînt consemnate cantitățile exprimate în tone, după datele publicate de ministerul de finance și valorile corespunzătoare în lei pe 10 ani 1892—1901 inclusiv.

Obiectul principal al comerciului nostru de importațiune 'l formează mărfurile cele mai industrializate, cum sînt de pildă mobilele și sculele de menagiũ, cu 1.552.203 lei anual; mobilele de lucș, lucrările fine de strungar, cu 1.605.064; uneltele, aparatele și mașinele de lemn cu 242.097; lucrările ordinare de lemn cu 474.500; foile de lemn pentru placaj și pluta lucrată cu 151.605; împletiturile din trestii exotice cu 105.003 și butoaiiele de stejar și frasin cu 129.039 lei.

Materiile prime și semifabricatele ocupă un rol cu totul secundar.

În adevăr, valoarea medie anuală în timpul considerat a lemnelor exotice importate se urcă la 3.542; cărbunii de

TABLOUL No. 7

Comerciu de importatione după țările de proveniență.

IMPORTUL ÎN ROMÂNIA DIN

ANII	a) Cantități în tone														
	Austro-Ungaria	Bulgaria	Englita	Germania	Franta	Italia	Turcia	Serbia	Rusia	Olanda	Grecia	Belgia	Elveția	Alte țări	Total
1892	18.218,1	2.170,1	55,7	282,7	88,5	10,7	6.547,5	1.354,7	294,6	0,3	11,9	15,3	3,4	3	29.050
1893	37.873,6	3.099,1	77,5	424,4	124,0	24,1	8.423,4	913,8	289,4	40,1	1,3	152,7	2,4	5	51.446
1894	22.269,7	2.045,7	88,2	752,2	83,8	17,7	5.150,4	2.362,8	153,4	0,7	2,4	154,1	71,9	10,2	33.156
1895	15.014,7	3.053,1	54,6	474,0	60,8	20,7	1.692,1	1.095,8	79,1	0,8	1,3	14,6	3,2	29	21.588
1896	39.177,5	2.886,1	90,7	386,8	101,8	21,5	2.465,7	1.900,8	245,7	1,2	2,2	12,8	8,8	13	47.307
1897	9.173,8	1.798,0	159,1	710,1	176,6	19,4	2.556,3	1.927,6	237,6	0,8	4,3	10,7	5,8	209,1	16.990,4
1898	9.698,8	1.585,8	75,0	541,3	157,8	63,9	1.890,5	2.031,9	215,5	16,6	4,6	41,9	16,4	28,3	16.368,1
1899	10.452,8	1.555,8	74,4	374,4	92,0	43,5	2.712,3	3.277,8	140,5	9,5	9,4	31,0	4,8	7,1	18.784,5
1900	6.140,5	858,8	21,8	162,5	55,8	9,8	1.292,2	1.610,8	71,2	1,2	0,7	71,9	3,4	10,1	10.305,0
1901	6.010,0	246,7	25,2	262,3	68,4	18,0	663,1	921,3	138,7	0,8	5,1	1.288,1	5,0	21,5	9.675,0
b) Valori în lei															
1892	4.930.319	99.648	148.567	1.071.219	412.696	51.176	203.415	27.623	124.292	1.056	1.966	26.188	8.935	8	7.109.525
1893	5.414.572	117.927	180.281	1.410.713	546.166	111.478	240.286	31.454	125.525	4.049	8	88.369	10.635	20	8.284.825
1894	3.840.337	115.738	72.187	1.373.662	352.291	88.547	175.859	38.051	83.092	1.930	7.151	47.029	18.193	78,4	6.220.219
1895	3.297.289	145.241	170.466	1.089.563	201.239	81.264	79.427	25.171	51.396	2.328	3.451	29.902	10.762	27	5.200.696
1896	4.382.899	139.930	174.413	969.672	258.008	127.037	124.190	78.335	127.993	873	5.671	21.841	8.259	17	6.375.530
1897	3.022.400	129.228	674.378	1.196.205	290.452	97.332	110.614	40.744	124.567	0.757	1.717	17.883	10.620	20	5.737.464
1898	3.082.010	74.697	140.231	1.149.223	303.786	225.116	97.379	45.319	101.142	14.225	7.273	59.961	18.885	48.832	5.368.079
1899	2.197.430	70.813	144.168	995.275	320.772	169.398	112.205	67.403	68.373	29.518	5.382	32.309	14.809	17.541	4.244.891
1900	1.228.738	58.023	26.745	378.260	184.139	45.671	50.027	33.756	66.486	1.803	1.452	28.161	13.998	20.794	2.138.038
1901	1.116.000	40.541	47.831	516.105	185.572	48.020	32.364	20.480	80.319	2.541	21.958	54.072	10.481	22.594	2.198.878

TABLOUL No. 8

Comerciu de exportație după țările de destinație.

EXPORȚIUNI DIN ROMÂNIA ÎN

ANUL	Austria-Ungaria	Bulgaria	Anglia	Germania	Franta	Italia	Turcia	Serbia	Rusia	Olanda	Grecia	Belgia	Regiul	Rveția	Alte țări	Total
1892	12,790.8	3,192.0	50.6	335.6	1,745.6	7,941.7	8,589.9	6.8	2,767.2	—	1,092.9	1.8	21.7	0,240	8	88,537
1893	11,326.1	5,699.1	0.02	240.4	3,604.8	5,40.8	5,939.8	0.1	2,335.7	—	676.8	2.5	483.5	—	530	81,374
1894	15,062.4	9,110.9	82.5	8.1	8,613.3	2,099.5	9,983.7	0.5	7,829.7	—	3,199.7	0.5	44.5	—	608	57,237
1895	17,842.1	9,395.8	6.5	11.2	7,497.6	1,558.6	10,232.7	0.2	6,812.7	—	3,544.3	—	—	—	5	56,842
1896	49,329.2	17,012.5	395.9	567.6	11,255.3	4,492.1	13,585.9	133.1	9,251.8	6,974	3,454.4	—	2,394.6	—	6	112,570
1897	58,839.0	14,277.7	181.6	688.0	3,691.4	4,913.5	9,090.1	3.9	8,720.7	5,381.1	1,903.4	19.1	997.2	0,210	0	108,708.3
1898	46,477.9	5,925.1	150.9	958.9	4,903.0	1,626.7	7,470.5	2.9	9,875.4	3,649.6	4,788.9	10.5	—	—	0	85,805
1899	82,833.0	5,672.3	104.1	259.8	9,578.4	4,345.0	12,321.3	2.5	6,320.7	23,231.7	4,245.6	1,765.0	0.2	—	0	150,679.6
1900	107,064.3	1,682.2	70.5	14,446.5	1,340.2	11.7	4,841.6	1.9	13,203.2	17,182.2	262.9	19,057.6	384.3	—	0	189,549.6
1901	121,859.2	7,142.1	8,797.5	11,597.3	17,972.2	14,066.9	7,685.5	1.7	22,053.8	22,320.5	4,970.3	28,498.7	—	10.9	2,345	269,327.9

a) Cantități în tone

b) Valori în lei

1892	626,456	249,964	27,560	47,245	205,611	795,614	883,707	4,995	273,985	—	129,625	451	2,178	720	7	3,247,511
1893	694,494	410,158	60	33,510	392,526	56,998	617,595	360	250,199	—	140,044	615	48,350	—	157	2,697,749
1894	687,402	711,863	8,256	893	861,458	210,282	1,059,333	1,013	759,272	—	334,132	1,389	4,450	—	64	4,699,842
1895	902,816	902,387	3,090	3,572	751,999	155,865	1,067,021	743	693,710	—	366,845	—	—	—	6	4,848,048
1896	2,275,364	1,299,373	33,078	56,787	1,071,245	359,648	1,069,723	11,104	738,695	55,796	279,120	—	191,568	—	5	7,441,501
1897	2,738,138	1,106,918	18,630	30,380	302,969	398,700	785,103	1,389	694,984	305,322	162,154	2,054	79,768	630	0	6,627,136
1898	1,940,041	455,825	14,792	90,532	392,618	135,520	648,788	8,395	659,048	186,296	393,326	1,192	—	123	0	4,966,491
1899	3,753,625	428,163	9,893	47,072	772,635	347,701	1,040,204	7,233	393,906	761,321	390,925	151,124	570	—	10	8,114,372
1900	5,686,894	199,773	9,871	1,170,926	1,011,246	8,215	445,744	4,592	856,455	1,274,749	71,191	1,537,346	44,855	—	0	12,321,859
1901	6,676,897	433,706	714,202	993,900	1,682,889	1,150,648	708,956	1,916	976,116	1,685,539	453,818	2,279,787	—	1,190	187,700	17,950,376

TABLOUL

Comerțul de

FELUL MĂRFURI

Lemne de foc	Cărbuni de lemn	Trunchiuri de brad	Lemne de construcție	Lemne exotice	Doage de stejar și frasin	Buți și butoșie de stejar și frasin	Plută brută	Lemne mirositoare	Papură, răchită, trestii ordinare

A N I I

a) Cantități

1892	10.234	1.788	4.587	9.144	0.9	664	563	4	0.1	46
1893	14.782	2.070	21.430	9.710	1.0	596	333	12	0.08	108
1894	13.350	2.055	13.149	1.401	68.0	541	166	29	0.2	193
1895	9.030	949	7.430	1.320	6.0	417	114	35	0.02	417
1896	9.370	1.457	32.412	862	56.0	339	370	42	4.8	326
1897	8.941.9	1.227.6	2.672.5	560.1	30.3	700.8	116.2	59.9	0.1	303.5
1898	10.602.4	475.0	930.5	1.246.0	1.0	491.9	241.3	86.3	0.1	469.5
1899	13.052	412.5	2.093.5	542.3	9.8	595.9	208.9	49.1	0	478.5
1900	7.618.2	224.3	835.0	340.2	2.7	74.4	214.5	50.0	0	163.3
1901	7.331.3	150.0	256.0	427.2	37.4	115.9	307.1	77.8	0	191.0

b) Valori

1892	153.514	143.656	137.610	914.455	94	66.454	338.237	3.662	320	1.192
1893	221.733	165.080	642.900	971.005	102	59.634	200.060	9.532	185	2.786
1894	200.255	164.449	394.470	140.101	6.861	54.116	100.018	22.075	626	4.982
1895	180.618	94.939	297.200	132.040	605	41.768	68.755	28.374	57	11.928
1896	187.418	116.617	1.296.480	68.990	11.302	33.912	148.045	34.347	10.595	9.322
1897	178.838	98.206	106.903	44.808	6.069	70.061	46.502	47.965	299	8.072
1898	212.049	38.060	37.220	99.754	382	49.198	96.553	69.105	268	13.415
1899	261.057	33.016	83.740	43.390	1.972	59.560	83.562	39.317	7	13.643
1900	152.365	17.951	33.400	27.222	544	7.449	85.800	40.057	53	4.666
1901	146.626	12.000	10.240	34.181	7.491	11.599	122.863	62.086	46	5.477
Total . . .	883.554	3.040.163	2.475.946	35.422	453.751	1.290.395				

No. 9

importațiune.

L O R I M P O R T A T E

Trestii exotice	Lucrări co- mune de lemn	Impletituri co- mune din pa- pură, iăchită	Impletituri din trestii exotice	Fol de lemn pentru placaj, parchete nemor- cheta'e, plată lustrată	Mobili, scule de menaj și alte obiecte de lemn	Unelte, instru- mente și mașini de lemn	Lucrări fine de strungar și de impletitor de coșuri	Total

in tone

20	983	26	11	71	561	—	345	29.050
25	1.218	26	16	69	687	—	356	51.446
21	1.069	26	14	62.8	629	134.8	241	33.156
23	872	22.7	12	60	563	119.9	191	21.588
22.7	1.001	26	25	116	536	156.2	179	47.307
26.1	1.234.3	30.3	19.6	100.3	553.8	169.9	242.0	16.990.0
28.5	585.2	38.5	27.5	110.4	626.0	210.2	194.6	16.368.1
29.0	375.9	31.0	13.5	88.9	463.4	183.9	155.3	18.784.7
25.3	297.3	14.5	6.4	33.0	277.7	74.5	52.9	10.305.9
18.2	269.8	29.2	9.4	44.4	274.8	86.8	47.4	9.675.0

in lei

29.370	590.289	52.204	91.240	143.584	1.683.534	—	2.761.200	7.109.525
35.717	731.144	58.004	135.848	138.422	2.063.529	—	2.853.544	8.284.825
30.150	641.778	53.214	113.248	125.688	1.887.348	350.488	1.930.352	6.220.219
32.438	523.234	45.568	96.592	120.328	1.691.880	311.880	1.531.496	5.209.696
31.825	600.941	52.140	153.144	232.454	1.609.326	343.640	1.435.032	6.375.530
36.564	740.593	60.750	118.014	201.786	1.661.403	373.815	1.936.216	5.737.464
40.626	351.170	77.070	165.306	220.982	1.878.030	462.513	1.556.984	5.368.079
40.688	225.543	62.034	81.570	177.872	1.390.371	404.760	1.242.760	4.244.891
35.531	178.430	29.128	38.634	66.124	832.124	103	423.656	2.138.038
25.540	161.936	58.560	56.442	88.810	824.493	173.716	379.400	2.198.878
337.849	4.745.008		1.050.038	1.516.050	15.522.038	2.460.975	16.050.640	

TABLOUL

Comerciul de

FELUL MĂRFURI

A N I I	Lemne de foc	Cărbuni de lemn	Trunchiuri de brad	Lemne de construcție	Lemne exotice	Doage de stejar și frasin	Bușii și butoaie de stejar	Plută brută	Lemne mirositoare	Papură, răchită, trestii ordinare
	<i>a) Cantități</i>									
1892	6.588	—	4.520	27.034	—	0.1	30	—	—	92
1893	4.776	—	5.758	20.547	—	30.0	11	0.2	—	2.5
1894	5.638	—	10.540	33.956	—	6.326	96	—	—	555
1895	9.103	4	7.127	39.339	—	796	35	0.003	—	266
1896	14.585	0.1	28.867	59.534	—	9.193	3	0.6	—	136
1897	12.031.1	10.1	44.581.0	50.688.9	0.2	799.9	7.8	0.03	—	235.1
1898	19.513.4	22.3	25.347.5	39.377.5	5.8	0.8	38.6	—	—	1.290.5
1899	29.378.9	10.8	49.231.5	57.164.6	—	118.1	12.2	0.8	—	14.349.2
1900	22.021.8	1.1	63.235.0	92.040.7	—	6.807.0	13.2	—	0.04	4.946.8
1901	26.333.9	10.2	70.587.0	150.810.9	—	15.665.3	16.9	—	0.1	5.356.5
<i>b) Valori</i>										
1892	98.822	—	135.600	2.703.459	—	12	18.428	—	—	2.371
1893	71.654	—	172.590	2.054.746	—	3.033	6.623	162	—	65
1894	84.584	—	316.200	3.395.695	—	632.677	58.075	—	—	14.275
1895	182.071	476	285.100	3.933.966	—	79.622	21.504	2	—	7.616
1896	291.705	13	1.154.680	4.762.768	—	919.370	1.378	528	—	3.899
1897	240.622	810	1.783.240	4.055.118	49	79.998	3.135	26	—	6.719
1898	390.270	1.787	1.013.900	3.150.200	1.170	86	15.442	—	—	36.872
1899	587.579	829	1.969.260	4.573.176	—	11.815	4.904	640	—	409.978
1900	440.437	88	2.529.400	7.363.258	—	630.708	5.309	—	88	141.337
1901	526.679	816	2.822.280	12.064.824	—	1.566.537	6.779	—	260	153.043
Total.	2.914.423	—	12.182.250	48.057.210	—	3.923.558	—	—	—	—

No. 10

exportațiune.

L O R E X P O R T A T E

Trestii exotice	Lucrări co- mune de lemn	Împletituri co- mune din pa- pură, răchită	Împletituri din trestii exotice	Foi de lemn pentru plicaj, pachete nomar- chetate, piută lucrantă	Mobile, scule de manj și alte obiecte de lemn	Unelte, instru- mente și mașini de lemn	Lucrări fine de strungar și de împletitor de coșuri	Total

in tone

0.07	234	6	0.1	0.07	21	—	8	38.537
—	180	8	0.007	0.05	48	—	14	31.374
—	70	3	0.008	10.4	29.6	2.1	5	57.237
—	69	9.7	0.02	1.3	81	3.8	2	56.842
—	163	24	—	0.03	32	27.4	0.1	112.570
—	253.7	12.0	0.08	0.14	79.4	3.7	4.0	108.708.3
0.02	147.8	22.7	—	10.1	56.1	3.7	3.2	85.840.5
—	279.1	16.1	—	0.4	114.9	2.4	0.6	150.679.6
—	720.8	17.2	—	0.1	232.6	9.7	3.0	189.549.6
1.9	377.5	11.1	—	27.3	144.3	8.9	47.4	269.327.9

in lei

98	140.642	13.478	1.088	152	63.009	—	70.352	3.247.511
—	108.080	17.348	56	102	145.842	—	117.448	2.697.749
—	42.293	7.980	64	20.876	77.165	5.678	44.280	4.699.842
—	41.476	19.582	160	2.696	243.285	10.124	20.368	4.848.040
—	98.113	48.832	—	74	98.880	60.372	880	7.441.501
—	152.243	25.326	528	290	238.299	8.173	32.560	6.627.136
28	88.733	45.548	—	20.230	168.318	8.235	25.672	4.966.491
—	167.485	32.234	—	910	344.775	5.315	5.472	8.114.372
—	432.504	34.590	—	208	698.070	21.518	24.341	12.321.859
2.698	226.523	22.260	—	54.676	433.131	17.900	50.168	17.950.376
				102.214	2.510.774	137.315	391.541	

lemn la 88.355, lemnele de construcție la 247.594, trunchiurile de brad la 304.016, doagele de stejar la 45.375 lei.

În comerțul nostru de exportățiune primul rang 'l ocupă, din potrivă, materiile prime și semifabricatele și anume: lemnele de foc cu 291.442, doagele de stejar cu 392.355, trunchiurile de brad cu 1.218.225, lemnele de construcție, în care intră scîndurile de orî-ce specie și de orî-ce dimensiuni, cu 4.805.721 lei.

Iar articolele ca: Mobilele și lucrările fine de strungar, abia aū atins la export cifra medie anuală de 39.154 lei, uneltele, aparatele și mașinele 13.731, foile de lemn pentru placaj 10.221, mobilele și sculele de menaj 251.077 lei.

Învățămintele ce decurg, în mod firesc, din analizarea cifrelor înscrise în cele 4 tablouri respective, se pot mai ușor scoate în relief servindu-ne de grafice.

În acest scop, pentru fie-care din cele 4 tablouri am alcătuit cîte o diagramă reprezentînd mișcarea comerțiului nostru cu lemne, atît după țările de provenință și de destinațiune, cît și din punctul de vedere al principalelor articole ce fac parte din categoria a 18-a, din tariful vamal actualmente în vigoare.

Examinînd *tabloul No. 7* și diagrama relativă la comerțul de importățiune după țări, observăm că în traficul nostru cu Austro-Ungaria, de și importul rămîne superior în raport cu cele-l'alte state, nu e mai puțin adevărat, însă, că afară de anul 1896, cînd importul a încercat o bruscă sporire de la 3.297.289 cît era în 1895, la 4.382.899 lei, de unde o diferență în plus de 1.085.610, de atunci s'a micșorat din ce în ce, astfel că în 1901 el nu se cifrează de cît cu 1.116.000 lei.

În Germania, unde s'a atins maximum în 1893 cu un import de 1.410.713 lei, de și nu a încercat oscilațiuni așa de mari ca în Austro-Ungaria, totuși tendința spre descreștere este destul de accentuată.

Comerțul nostru de importățiune cu Franța, care a ocupat locul al 3-lea de însemnătate, în tot timpul perioadei 1892—1901 nu a trecut peste $\frac{1}{2}$ milion lei, afară de anul 1893 cînd a fost de 546.166 lei. Turcia nu ne trimite de cît puține articole a căror valoare nici chiar în 1893, cînd importul total de 8.284.825 a fost cel mai mare din întreaga perioadă considerată, n'a trecut peste 241 mii lei. De atunci s'a micșorat

DIAGRAMA

Comertului de Exportațiune
 pentru principalele articole din categoria
 Lemne și industrii derivate
 pe anii 1892-1901.

Milione lei

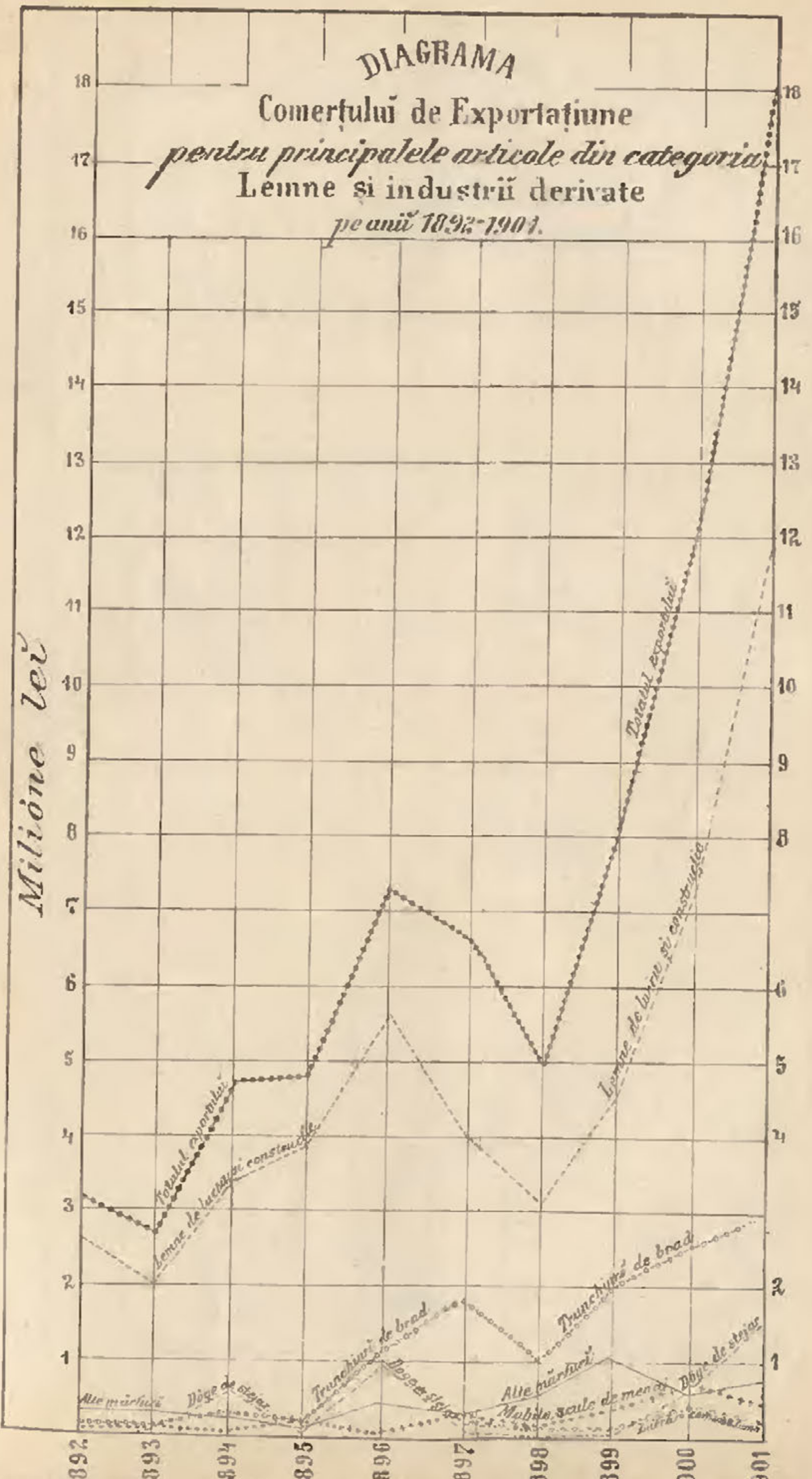
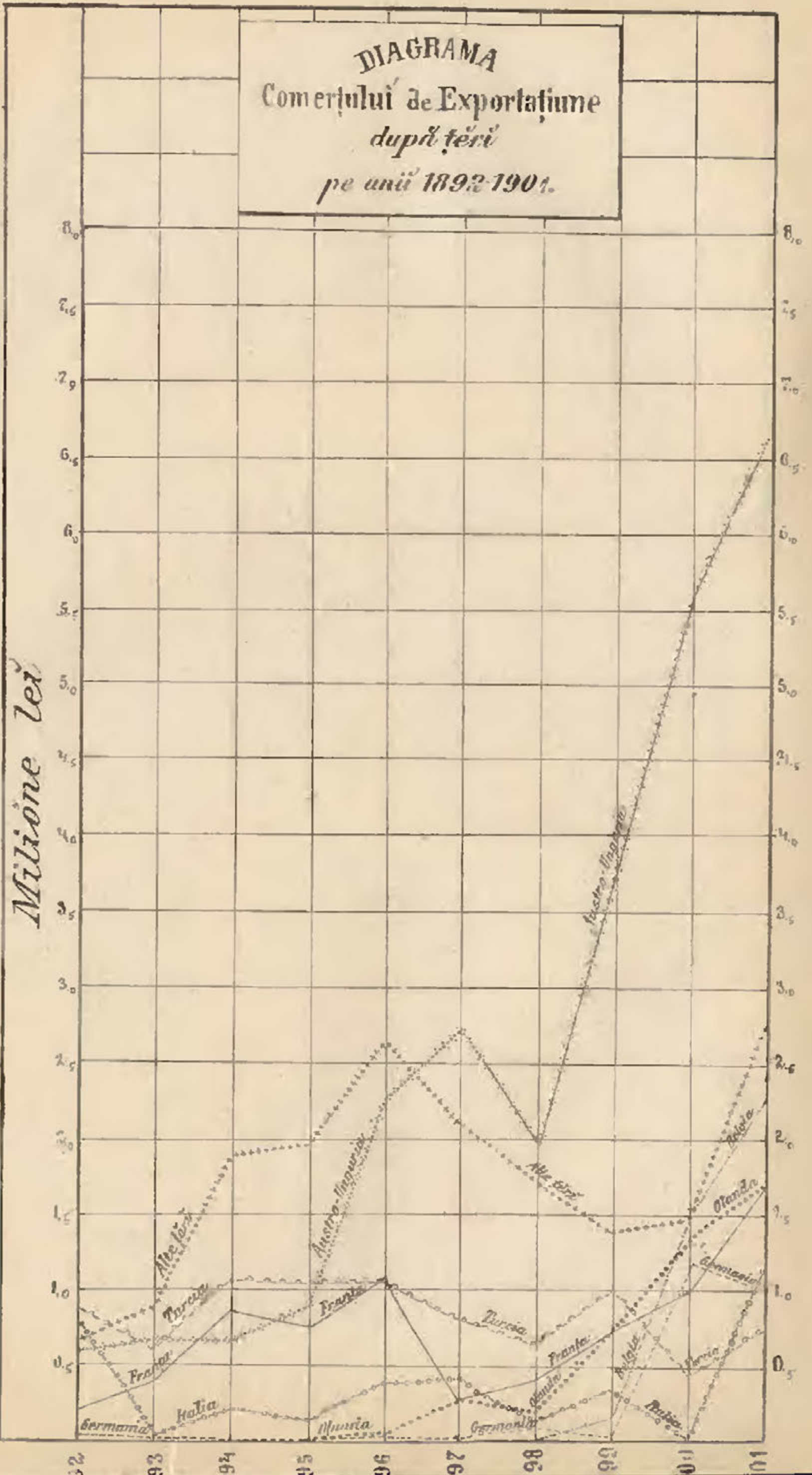

DIAGRAMA
Comerțului de Exportațiune
după țări
pe anii 1892-1901.

pînă în 1891, cînd înregistrăm suma cea mai mică de 32.364 lei.

Italia cu valoarea cea mai mare de 225,116 lei în 1898, păstrează la import o însemnătate secundară.

Restul comerțului de importățiune 'l completează celelalte state prevăzute în *tabloul No. 7*, figurînd în graficul nostru sub numirea de «alte țări».

Diagrama comerțului de exportățiune, tot după țări, ne arată că traficul cu Austro-Ungaria pînă în 1901 a mers crescînd începînd din anul 1892, cînd abea ajunsese la suma de 626.456 lei. O singură excepțiune avem de remarcat și anume în 1898, cînd linia exportului, comparativ cu anul precedent, prezintă o inflecsiune. În ultimii ani însă el a crescut în mod accelerat, atîngînd respectabila cifră de 6.676.897 în 1901.

Cu începere din 1898 Belgia, care pînă atunci nu ne cumpăra lemne de cît pentru o minimă sumă, ne ajungînd la 2 054 lei de cît în 1897, devine unul din principalii noștri clienți, de oare-ce, după datele statistice ce posedăm, figurează la export cu numai puțin de 2.279.787 lei.

Acelaș fenomen economic îl observăm cu mai toate celelalte țări pe cari le numărăm în ordine descrescîndă și cari figurează în diagrama în chestiune și anume Olanda, Franța, Italia și Germania.

Singură Turcia nu participă la această mișcare ascensională.

În Olanda, pe cîtă vreme exportul în 1892—1895 inclusiv era redus la zero, am vîndut lemne în 1896 pentru 55.796 lei, în 1899 pentru 761.321, iar în 1891 pentru 1.685.559 lei.

În Franța, după ce se coborîse în 1897 la 302.969 lei de la 1.071.245 cît era în anul 1896, s'a ridicat la 772.635 lei în 1899 și la 1.682.889 în 1901.

În Italia în 1900 am exportat abia pentru 8,215 lei, pe cîtă vreme în 1900 pentru 1.150.648 lei.

Germania, după statistica noastră oficială, ne-a cumpărat produse forestiere, pentru suma cea mai mică, în 1894 și anume de 893 lei și pentru cea mai mare în 1900 de 1.170.926 lei, iar în 1901 pentru 993.900 lei.

Totul ne face însă să credem că o mare parte din cantitățile ce sînt trecute în comptul Belgiei și Olandei, se importă de către Germania.

O verificare a datelor ce figurează la export în statistica ministerului de finance, nu este cu putință de cît consultînd comerțul exterior al fie-cărui stat cu cari stăm în legături comerciale.

Această verificare nu se poate face, însă, în tot-d'a-una, pentru că în unele state mari, cum de ex. în Englitera, importul lemnelor din România fiind mic, față cu întregul său comerț de importatiune, el este trecut în mod global, adică la o l'altă cu al altor țări, cu un trafic tot așa de puțin însemnat ca al nostru.

Intre statele în chestiune cari țin socoteală aparte de importul și exportul nostru, putem cita pe Austro-Ungaria.

Comparînd cifrele culese din statistica comerțului exterior al acestei țări, pe cari le reproducem în tabloul următor, constatăm mari diferențe în valori.

TABLOUL No. 11

Mișcarea comerțului exterior al lemnelor și industriilor derivate, cu Austro-Ungaria în 1896 — 901 după datele austriace.

ANUL	VALOAREA		EXCEDENTUL		OBSERVAȚIUNI
	Export	Import	Export	Import	
ÎN MII DE LEI					
1896	1.766	8.496	—	6.730	S'a socotit coroana = 1 L. 06.
1897	1.830	7.294	—	5.464	
1898	2.781	12.010	—	9.229	
1899	2.316	14.580	—	12.264	
1900	3.531	9.190	—	5.669	
1901	3.950	9.026	—	5.076	

Ast-fel, pe cîtă vreme după datele noastre în 1896, 1899 și 1901 am exportat în Austria lemne și industrii derivate pentru 2 275.364, 3.763.625 și 6.676.897 lei, după cele austriace, în aceiași ani, am vîndut pentru 1.766.000, 2.316.000 și 3.950.000 lei, adică aproape cu jumătate mai puțin.

Cauza, după părerea mea, este că o însemnată cantitate de material lemnos ce trece cu drumul de fer frontiera austriacă,

nu se desface în Austro-Ungaria, ci se expediază aiurea după, sau fără o prealabilă naționalizare.

Afară de aceasta există mare deosebire în modul de a proceda la evaluarea mărfurilor intrate și eșite din țară.

În adevăr, pe câtă vreme în Austria, ca și în alte țări de alt-minteri, există comisiuni permanente care stabilesc prețul real pentru diferitele articole din tariful vamal socotit, la punctele de frontieră, separat pentru fie-care stat vecin, ținându-se seamă bine înțeles de fluctuațiunile anuale, la noi valorile socotite ca bune pentru anii 1891 și 1896, se păstrează ca inalterabile și azi.

Diferințele constatate nu prezintă, așa dar, nimic de anormal.

Un început spre bine s'a inaugurat deja din anul trecut la ministerul nostru de finance. Cu toate acestea valorile nu s'a stabilit nici de astă dată după o normă ireproșabilă, ci după facturile comercianților cari nu tot-d'a-una reprezintă realitatea însăși.

În statistica comerțului exterior apărută pentru anul 1901, s'a revizuit prețurile pentru mărfurile ale căror valoare reprezintă 80% din totalul importului — 82 de articole — și 91% din al exportului — 26 articole.

Rezultatul a fost că la lemnele de construcție cari, după prețurile de dinainte de 1896, când au fost determinate de o comisiune specială instituită de ministerul financelor, figurează la export pentru suma de 12.064.824 lei, s'a constatat o diferență în minus de 2.363.546, valoarea lor fiind numai de 9.701.278 lei¹⁾.

Ministerul domeniilor, în atribuțiunile căruia intră alcătuirea viitorului tarif vamal, a luat măsuri riguroase, prin anchete industriale întreprinse cu spirit de discernământ, precum și prin oameni competenți, ca să se dea evaluărilor tarifare o bază sănătoasă.

Aceste zise în treacăt, să revenim la examinarea mai de partea cifrelor din *tabloul No. 11*.

După datele austriace reiese că în anii 1896, 1899 și 1901, noi am importat lemne și produse industriale derivate pentru 8.496.000, 14.580.000 și 9.026.000 lei, pe când după ale

1) Vezi «Comerțul exterior al României» din 1901, pag. 202.

noastre — vezi tabloul No. 7 — că am cumpărat numai pentru 4.382.899, 2.197.430 și 1.116.000 lei.

Deosebirea provine afară de cauzele semnalate și din faptul că în statistica austriacă figurează la export, lemnele brute importate mai cu seamă de fabrica de cherestea a societății anonime de vaporii mai înainte P. & C. Goetz din Galați, pe cari după ce le transformă în scînduri, le reexportează, precum și acele produse lemnoase cari trec ca transit prin țara noastră, fără să fie trecute la noi în quantumul importului.

Un alt exemplu: din statistica ministerului nostru de finance rezultă că în anul 1901 am exportat în Franța lemne și industrii derivate pentru 1.682.889 lei, pe cînd după datele franceze¹⁾ reiese că în acest an i-am vîndut pentru 3.147.000, iar în Algeria unde ocupăm — vezi tabloul No. 12 — locul al 3-lea în ordinea de importanță a importului, pentru 1.013.000, în total, așa dar, pentru suma de 4.160.000 lei.

TABLOUL No. 12

Relativ la țările cari au exportat material lemnos în Algeria în anul 1901, exprimat în valori.

NUMIREA ȚĂREI	Valoarea exprimată în lei	Procentul la %	OBSERVAȚIUNI
Rusia	1.265.000	22.4	
Austro-Ungaria	1.232.000	21.9	
România	1.013.000	18.	
Canada	819.000	14.5	
Suedia	601.000	10.7	
Statele-Unite	280.000	4.9	
Italia	243.000	4.8	
Norvegia	186.000	3.8	
Total	5.639.000	100	

Chiar dacă scădem din această sumă cheltuelile de transport pînă la frontiera acestor țări, rămîne totuși o mare diferență.

1) «Tableau général du commerce et de la navigation», année 1901, premier volume: «Commerce de la France avec ses colonies et les puissances étrangères», Paris. Imprimerie Nationale.

Aceasta dovedește, odată mai mult, faptul cunoscut de alt-fel de toți acei cari sînt în curent cu practica comerțului de export, că multe mărfuri încărcate în vapoare de ex. și declarate la unul din biurourile noastre vamale pentru o țară anumită, în urma dispozițiilor ulterioare ale celor interesați, pe drum fiind, își schimbă, adese-ori, locul de destinațiune.

Aceasta este cauza principală că în toate statele, fără deosebire, statistica exportului, după țările de destinațiune, lasă mult de dorit din punctul de vedere al precisiunei.

Studiind cu deamănuntul cifrele coprinse în *tablourile* No. 7 și 8, despre care am menționat deja, precum și cele 2 diagrame relative la comerțul nostru exterior după țări, pe anii 1892—1901, putem trage următoarea concluzie care zugrăvește bine situațiunea comerțului și industriei noastre lemnoase :

dacă din punctul de vedere al punerei în valoare a producțiunei pădurilor noastre, am făcut ce-i drept progrese incontestabile ;

dacă industriile cari se ocupă cu transformarea lemnului în semifabricatele scînduri, fie de foioase ori de reșinoase, destinate a servi ca materie primă pentru alte industrii perfecționate s'au dezvoltat mult ; — nu tot acelaș lucru putem spune despre industriile proprii-zise: a tîmplăriei, de pildă, a fabricațiunei mobilelor, a obiectelor sculptate, a împletiturilor coșurilor și coșulețelor mai mult sau mai puțin fine, cu un cuvînt al tuturor acelor articole, cari, sub o greutate mică, au o valoare mare și, așa fiind, sînt destinate a procura mijloace de existență, comparativ, la un mai mare număr de lucrători.

În această din urmă privință am rămas, este adevărat, într'o situațiune vădită de inferioritate, dovadă starea de jenă în care se află meseriașii noștri de atîta timp, accentuată fiind și prin criza financiară prin care trecem încă, căreia se datorește împrejurarea că puterea de consumațiune a populațiunei, cu începere din 1899, a scăzut în mod simțitor. Și cu toate acestea acești meseriași au dovedit, cu prilejul recentei expozițiuni de la Paris, că și dau silința a se pune la nivelul progreselor de care este susceptibilă bransa lor :

probă numărul recompenselor importante ce li s'au decernat.

Ei merită, deci, toată simpatia noastră, toată încurajarea din partea locurilor în drept și deci interesele lor trebuie ocrotite cu prilejul încheierii viitoarelor convențiuni comerciale.

Dar ca să demonstrăm și mai bine că mărfurile importate sînt mult mai ușoare și cu atît mai scumpe de cît cele ce exportăm, cu cît în țara de proveniență industria lemnoasă este mai prosperă, mai înaintată, am întocmit tabloul No. 13 din care se vede că valoarea medie a unei tone mărfuri importate din Austro-Ungaria este de 186 lei 50 b., pe cînd a celor exportate, de 49 lei 67 b., cu alte vorbe acestea din urmă aŭ o valoare de 3,7 ori mai mică ca cele d'întîi.

În *Belgia* tona de produse lemnoase exportate are un preț de 80 lei 50 b., iar al celor importate de 225 lei 80 b., adică cu 2,8 ori mai mare.

Valoarea a 1000 kg. obiecte importate din Franța este de 3045 lei 86 b., iar a aceleași cantități exportate, numai de 92 lei 82 b., adică cu 32,8 mai mică ca a celor d'întîi.

Acest raport este maxim dacă ne referim la Italia, țară de unde cumpărăm tona cu 4196 lei 78 b. și o vindem cu 87 lei, cu alte vorbe cu 48,2 ori mai puțin.

Nu tot ast-fel se întîmplă cu țările mai puțin industriale ca a noastră.

În *Bulgaria*, de pildă, ne costă tona de mărfuri importate 51 lei 36 b. și o vindem cu 78 lei 44 b. adică cu 1,5 ori mai mult.

Tot asemenea se întîmplă și cu *Turcia*, unde exportăm produse lemnoase al căror preț pe tonă este de 92 lei 78 b. și de unde cumpărăm, în schimb 1000 kg. în valoare numai de 36 lei 68 b., adică cu 2,5 ori mai puțin.

Considerat, în total, revine la 207 lei 54 b. tona de lemne și industrii derivate importate, pe cîtă vreme cele exportate numai la 66 lei 50 b.; aceste din urmă aŭ, așa dar, o valoare de 3,1 ori mai mică ca cele d'întîi.

Odată aceasta bine constatat, ne punem întrebarea: cari sînt adevăratele cauze cari aŭ favorizat exportul nostru de lemne și încă în așa măsură, în cît să devină în

TABLOUL No. 13

Mișcarea comerțului lemnului în cantități și valori, după țări, în 10 ani (1892—1901) precum și valoarea medie a unei tone importate și exportate.

No. curent	TĂRILE		IMPORTUL		EXPORTUL		VALOAREA MEDIE				Cu cât este o tonă mărf. importate			
	PE 10 ANI 1892—1901		PE 10 ANI 1892—1901		PE 10 ANI 1892—1901		a unei tone de mărfuri importate		a unei tone de mărfuri exportate		mai mare		mai mică	
	Cantități în tone	Valori în mii de lei	Cantități în tone	Valori în mii de lei	Cantități în tone	Valori în mii de lei	Leî	B.	Leî	B.	De cât o tonă mărfuri exportate	De cât o tonă mărfuri exportate		
1	Austro-Ungaria . .	174,029	32,458	524,026	26,032	186	50	49	67	3.7	—	—		
2	Belgia	1,793	405	49,355	3,973	225	80	80	50	2.8	—	—		
3	Bulgaria	19,295	991	79,049	6,201	51	36	78	44	—	1.02	—		
4	Englittera	722	1,779	9,840	839	2,463	98	85	26	28.9	—	—		
5	Franța	1,003	3,055	80,201	7,445	3,045	86	92	82	32.8	—	—		
6	Germania	4,371	10,150	29,114	2,475	2,322	12	85	01	27.3	—	—		
7	Italia	249	1,045	41,596	3,619	4,196	78	87	—	48.2	—	—		
8	Olanda	72	59	72,468	4,269	819	44	58	90	13.9	—	—		
9	Rusia	1,866	953	89,170	6,296	510	71	70	60	7.2	—	—		
10	Turcia	33,398	1,225	89,741	8,326	36	68	92	78	—	2.5	—		
11	Alte țări	17,811	767	31,763	3,440	40	80	108	28	2.3	—	—		
	Total	254,634	52,887	1,096,323	72,915	207	54	66	50	3.1	—	—		

timpul din urmă, mai cu seamă, un factor atât de însemnat în cât să atragă atențiunea cercurilor interesate străine, și în special ale exportatorilor unguri și austriaci, dușmanii noștri de concurență pe piețele internaționale, în materie de produse lemnoase?

(Va urma).

Petre Antonescu

Profesor de științele silvice la școala specială de silvicultură din Brănești.

JUBILEUL DE 50 ANI AL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI AGRICOL

Școala centrală de agricultură de la Herăstrău, a serbat în ziua de 1 Iunie, 50 ani de la întemeierea învățămîntului agricol în România și 35 ani de la punerea temeliei actualului local al școalei, restaurat în urma incendiului din luna Maiu 1902 și inaugurat cu această ocazie.

La orele 10¹/₂ dimineața M. S. Regele, însoțit de adjutantul de serviciu, a sosit la școală, spre a asista la această serbare, unde un public numeros venise încă de la ora 9 dimineața.

La sosire, Maestatea Sa a fost întâmpinat de D-l prim-ministru Sturdza, de D-nii miniștri Stoicescu și Haret, D-l prefect al poliției Capitalei, D-l prefect al județului Ilfov, D-l I. Kalinderu, administratorul domeniului Coroanei, D-nii General Warthiadi, General Angelescu, Colonel Hiotu, comandantul pieței, D-l Munteanu, directorul școalei, și corpul didactic.

După ce Maestatea Sa a trecut în revistă plutonul de elevi, cari au dat onorurile militare, a fost condus de D-l ministru Stoicescu și D-l director al școalei mai întâiu în cancelaria profesorilor și apoi în sala de recepție ornată cu colorile naționale și flori.

La intrarea M. S. Regelui în sală, orchestra și corul școlar a intonat imnul regal.

Aci s'a oficiat serviciul divin de către Preotul Floru, după a cărui săvîrșire D-l ministru Stoicescu a rostit următoarea cuvîntare:

Sire,

Învățămîntul nostru agricol sărbătorește astăzi a cincizecea aniversare de la întemeierea lui în România.

Această sărbătoare își însușește splendoarea ei de la Maestatea Voastră, care ați bine-voit a o onora cu prezența Voastră, încurajînd astfel pe profesori, pe elevi și pe aceia cari conlucrează pentru dezvoltarea învățămîntului agricol.

Iubirea sinceră și profunda recunoștință pe care poporul român le are pentru Augustul Suveran al României nu isvorăsc numai din admirațiunea acestui popor pentru Regele Viteaz, care prin Sabia lui biruitoare a dat ființă României independente, pe care o avem astăzi; dar și din admirațiunea înțelepciunii, cu care Maestatea Voastră a condus în timp de pace România, cu pași repezi, în toate direcțiunile activității sale.

Pildele și învățămîntul ce, în special pentru agricultură, am luat de la Maestatea Voastră, ne-au făcut să ne pătrundem de acest mare adevăr că: *«Desvoltarea agriculturii merge alături cu dezvoltarea avuției noastre naționale»*.

Un mare bărbat de Stat al Franciei zicea o-dinioară că: *«In toate vremurile, în toate țările, toți oamenii de Stat au găsit în munca cîmpului primul izvor al bogăției publice, și au făcut din ea preocuparea dominantă a meditațiunii lor»*.

Cu cît mai mult trebuie să ne preocupăm noi Români de munca cîmpului, cînd acolo avem de bună seamă aproape singurul izvor la care mergem pentru îndeplinirea nevoilor noastre.

Este necontestat că, pe zi ce merge, am făcut însemnate progrese și pentru extensiunea culturii și pentru răspîndirea unei culturi mai științifice și mai raționale. Acest rezultat s'a obținut și prin școlă și prin *exemplu*.

Maestatea Voastră ne-a dat și pe unele și pe altul. *Exemplul* îl ia orî-care bun agricultor de la Domeniile Coroanei, unde vedem zilnic cum se obțin rezultate surprinzătoare și cum totul se ameliorează cu muncă și sacrificii.

Școlile le avem tot grație Înaltei sollicitudini a Maestății Voastre. Este adevărat că școala de agricultură s'a înființat la noi în 1853, sub domnia Principelui Știrbey; dar învățămîntul dintr'însa a lincezit pînă ce Maestatea Voastră a îndreptat spre această școală bine-voitoarea Sa gîndire. În timp de 15 ani s'au făcut încercări aproape zadarnice la Pantelimon, pînă cînd în 1868 Maestatea Voastră puse piatra de temelie a școalei de la Herăstrău, unde ne găsim astăzi. Păstrăm ca un prețios dar, în muzăul acestei școli, ustensilele de lucru de cari s'a servit Maestatea Voastră la punerea pietrei fundamentale. Un an mai în urmă școala de agricultură se instala aci. Încet cu încetul s'a organizat internatul, s'au elaborat programele cursurilor și lucrărilor, s'a înființat un mic muzău, s'a adăos ferma și s'a dat învățătura agricolă și chiar forestieră la un mare număr de elevi, cari au răspîndit în țară cultura agricolă, ce li s'au dat în această școală. Dorind să-mi dau seama în-

cotro s'a îndreptat activitatea celor 538 absolvenți ai acestei școale, am stabilit la începutul acestui an o statistică a lor pe categorii de ocupațiuni, prin concursul d-lui director Munteanu. Cifrele obținute sînt de natură a face să dispară ideea răsîndită pînă acum că cei mai mulți au devenit funcționari publici.

Din numărul absolvenților, pînă în acest an sînt :

29 proprietari cari fac ei însuși agricultură ;

24 arendași pe propriul lor compt ;

31 agricultori la moșiile Domeniului Coroanei ;

47 administratori la moși ale particularilor ;

12 administratori agricultori la diverse societăți ;

4 în serviciul agriculturii, Ministerul de Domenii ;

7 în serviciul viticol. Ministerul de Domenii ;

3 la fermele model, Ministerul de Domenii ;

89 în serviciul silvic al Ministerului de Domenii ;

39 în învățămîntul agricol și silvic al Statului ;

17 în serviciul regiei monopolului tutunurilor, cultura tutunului, cîți-va sînt agricultori, silvicultori retrași și cari nu mai profesază astăzi.

Un total de 356 foști elevi cari răsîndesc lumina lor în aplicarea ei la cultura solului.

Sînt încă 90 foști elevi, asupra ocupațiunii cărora nu am putut însă să căpătăm informațiuni precise pînă acum.

Populațiunea agricolă, luminată prin școli, trebuie înmulțită pe cît se va putea mai mult ; cu cît va fi mai instruită și pusă în măsură de a pune în practică învățătura agricolă, cu atît ea se va interesa mai mult de soluțiunea problemelor, de cari depinde mersul nostru progresiv, în calea economică și comercială.

Învățămîntul agricol este acum complectat prin fermele model, unde elevul eșit din această școală de agricultură, ca să poată dobîndi diploma, trebuie să practice în timp de doi ani. Tineretul instruit aci nu este dat societății numai cu teorii și formule științifice. El practică și aci în școală pe o scară mai mică, dar practica cea bună o face în *fermele model*.

Un semn înbucurător este de a vedea dezvoltîndu-se în tineret simțimîntul că un bun agricultor trebuie să aibă și cunoștințele de agricultură luate în școală ; de aceea recrutarea elevilor școalei de agricultură cari mai înainte se primeau prea puțin pregătiți, acum se face în mult mai bune condițiuni ; ei au o cultură pregătitoare suficientă, sînt cei mai mulți bacalaureați și chiar unii sînt veniți de la facultatea de științe. A venit poate momentul cînd tineretul nostru trebuie să capete convingerea că accesul funcțiunilor este devenit foarte dificil, atît ca efect al stabilității la care tindem, cît și din cauza marelui număr ce facultățile noastre dau în mod excesiv pe fie-care an ; și de aci vine în mod firesc îndemnul de a-și îndrepta tinerii activitatea lor către agricultură, comerț și industrie.

Silintele noastre trebuie și ele îndreptate, pentru a îmbunătăți opera începută.

Reforma pe care o vom face, o sper în curînd, va îmbrățișa în-

treaga organizațiune a școalei de agricultură și mai cu seamă învățămîntul *practic agricol*.

Am amintit că în 1 August 1868 Maestatea Voastră, atunci Domnitor, a pus piatra la temelie acestui edificiu; cînd în anul trecut un incendiu a distrus în mare parte această școală, Maestatea Voastră a venit aci, pe locul unde rămăsese ruinele focului, s'a interesat cu de amănuntul de toate, a vizitat tot ce mai rămăsese și a făcut ca, din cenușa de acum un an, să reiasă o școală aproape nouă, în mare parte reclădită, mai falnică, mai igienică și mai încăpătoare și căreia puțin îi mai lipsește pentru a răspunde la toate condițiunile ce se cer de la o bună școală.

Fericit poporul, fericite și guvernele, cînd impulsivitatea le vine de la Stăpînitorul lor; fericită țară agricolă, cînd Augustul ei Suveran 'și are atențiunea îndreptată către populațiunea agricolă.

Mîndrii și fericiți sîntem noi astăzi, cînd la această sărbătoare pacifică, unde celebrăm nu numai jubileul de 50 de ani de la întemeiere, dar inaugurăm și noul local, sîntem onorați cu prezența Maestăței Voastre, care ați clădit și reclădit această școală.

Sire, ca ministru al agriculturii, recunoscător pentru tot ce Maestatea Voastră face pentru populațiunea agricolă a scumpei noastre Români, pentru îndemnul și încurajarea ce Maestatea Voastră dați învățămîntului agricol, rog Providența să dăruiască anii mulți Înțeleptului și bunului nostru Rege.

Să trăiți Maestate!

Să trăiască Maestatea Sa Regina, alinătoarea suferințelor, ajutătoarea săracului, pe care oșteanul și săteanul român o are ca icoană de alinare și mîngîiere!

Să trăiască Dinastia!

Apoi a vorbit D-l director al școalei:

Maestate,

Onorată adunare,

Școala centrală de agricultură își serbează astăzi, la 1 Iunie 1903, jubileul de 50 ani de existență.

Ea s'a înființat în anul 1853 sub domnia Principelui Barbu Știrbey, pe moșia Pantelimon, arendată de la Eforia spitalelor civile pe timp de 15 ani, sub denumirea de «Institutul național de agricultură de la Pantelimon».

Din documentele aflătoare în arhiva școalei, se constată că localul și situațiunea în care se afla institutul național de agricultură de la Pantelimon nu întrunea condițiunile necesare pentru prosperare; el se afla pe un fond, pe o moșie arendată, pe care Statul nu putea să angajeze sume mai importante, nici pentru clădiri nici pentru ameliorațiuni, în vederea progresului instituțiunii.

În urma stăruinței neobosite a ilustrului D-l P. S. Aurelian, pe atunci director și profesor al școlii, de a se alege pentru instalarea școlii una din moșiile devenite proprietatea Statului prin secularizare, la anul 1868, ministru al agriculturii, comerțului și al lucrărilor publice fiind marele patriot și bine-voitor al învățămîntului agricol, acum octogenarul D-l Panait Donici, se alege moșia Herăstrău și se decide clădirea unui local propriu pentru școală.

Sire, Maestatea Voastră la 1 August 1868 ați pus temelie localului școlii la Herăstrău și mă simt foarte fericit că pot arăta Maestății Voastre și acestei onorate adunări, mistria, ciocanul de argint și șorțul de mătase de care s'a servit Maestatea Voastră acum 35 de ani la punerea pietrei fundamentale a localului acestei școli.

Pe mistrie și pe ciocan este gravată următoarea inscripție: «Școala de agricultură fondată de M. S. Carol I, 1868, August 1». Vom păstra cu religiozitate aceste reliquii nestimate, care vor rămînea ca o dovadă neperitoare de înaltul interes ce Maestatea Voastră ați arătat acestei instituții și prosperării agriculturii din primii ani ai Domniei Voastre. Ele vor constitui documentul cel mai prețios în istoria dezvoltării, agriculturii țării.

Institutul național de agricultură de la Pantelimon s'a mutat, la 1 Decembrie 1869, în noul său local de la Herăstrău, căruia i s'a dat numirea de «Școala centrală de agricultură și silvicultură de la Herăstrău».

Prin legea asupra reorganizării învățămîntului profesional din 7 Martie 1893, s'a separat învățămîntul agriculturii de al silviculturii, ministru al agriculturii fiind D-l P. P. Carp, creîndu-se o școală specială de silvicultură la Brănești, rămînînd școala de la Herăstrău numai pentru agricultură, sub denumirea ce o are astăzi de «Școala centrală de agricultură».

Un incendiu nenorocit, ce a izbucnit pe la 8^{1/2} ore seara, la 22 Maiu anul trecut 1902, a distrus aproape tot ce era de distrus din clădire, salvîndu-se, prin devotamentul elevilor și al personalului școlii, mai toate colecțiile de studiu și materialul școlii.

Chiar în această mare nenorocire ce a lovit școala, cînd elevii și parte din personalul ei rămăseseră fără adăpost, ne-a fost dat să avem o mare consolațiune, vizitarea școlii de către Maestatea Voastră în ziua de 23 Maiu 1902, imediat după incendiu, cînd totul era o ruină, înalta sollicitudine părintească ce ați bine-voit a arăta cu această ocaziune, dînd în persoană cuvenitele ordine pentru adăpostirea elevilor în corturi militare mari și igienice, vor rămînea, Sire, neșterse din memoria tuturor.

Lucrările de restaurare începîndu-se imediat, s'au putut aduce la gradul de a se redeschide cursurile la 18 Noembrie acelaș an 1902, terminîndu-se definitiv lucrările în primăvara anului curent 1903. Cu această ocaziune s'au adus importante îmbunătățiri localului prin unele adausuri care au permis mărirea camerelor de clase și de dormitoare, asigurînd bune condițiuni igienice pentru elevi.

Astăzi se serbează dar, pe lângă jubileul de 50 de ani al înființării învățămîntului agricol și inaugurarea localului restaurat al școlii.

Sire,
Onorată adunare,

În interval de 50 de ani, adică de la înființare și pînă astăzi, școala a avut următorii directori :

1) Alexandru Slătineanu, director de studii, de la înființare 1853 și pînă la anul 1857.

2) Wilhelm Konzelman, absolvent al școlii de agricultură de la Hohenheim (Württemberg), director al lucrărilor practice agricole.

3) Constantin N. Racotă, director de la anul 1853 și pînă la 1 Septembrie 1863.

4) D. P. S. Aurelian, director de la 1 Septembrie 1863 și pînă la Martie 1884, adică peste 20 de ani; iar ca profesor d-l P. S. Aurelian a funcționat de la anul 1860 și pînă la 1 Octombrie 1899, adică în timp de 39 de ani.

5) D-l Ștefan P. Radian, director de la Aprilie 1884 și pînă la Septembrie acelaș an 1884.

6) N. R. Danielescu, director de la Octombrie 1884 și pînă în luna Maiu 1887.

7) V. C. Munteanu, director de la 15 Noembrie 1887 și pînă astăzi, cu o întrerupere de un an în intervalul de la 5 August 1900 pînă la 20 August 1901, în care timp direcțiunea școlii a avut'o D-l N. N. Andronescu.

Sire,
Onorată adunare,

Primul început al învățămîntului agricol, după cum am arătat, s'a făcut la anul 1853 prin înființarea institutului național de agricultură de la Pantelimon.

Orî, este încă și astăzi în deobște cunoscut că la acea epocă nivelul general al învățămîntului la noi în țară era pe de-o parte în stare foarte rudimentară, iar pe de altă parte, nu numai pe atunci dar chiar pînă în timpuri foarte recente, trebuințele, mereu crescînde ale organizării serviciilor publice ale țării, atrăgea și absorbea în diverse grade pe toți cari aveau oare-care instrucțiune. Într'o asemenea situațiune și în asemenea timpuri, cînd fie-care cetățean cu ceva cunoștințe se credea în drept să pretindă o funcțiune fie de la Stat, fie de la județ sau comună, ori de la alte instituțiuni, nu este de mirare că școalele cari prin natura lor ofereau cea mai mare probabilitate de a pune pe absolvenți în pozițiune de a putea obține mai cu înlesnire o funcțiune bine retribuită, erau cele mai apreciate, cele mai frecventate, era în teză un spirit general spre funcționarism, fiind-că cererea era mare și cota o lege economică ce nu suferă excepțiune, că cererea regulează producțiunea. Se cere mult, există deuseu, bun pentru un articol, lumea caută să-l producă, în cît după un timp mai apropiat ori mai îndelungat ajunge la supra-producțiune, ajunge fatal la o criză după care iarăși urmează restabilirea echilibrului necesar bunului mers al mecanismului social. Prin aceste faze aū trecut și țara noastră.

Era foarte natural ca în asemenea împrejurări institutul național

de agricultură de la Pantelimon și în urmă școala centrală de agricultură de la Herăstrău, care nu ofereau perspectiva unei slujbe budgetare oarecare, să nu fie pe acele timpuri când dobândirea instrucțiunii echivala cu siguranța funcțiunii, să nu fie zic școale atrăgătoare pentru tineret.

Afară de aceasta cred că, cu ocaziunea aceasta solemnă, este bine să reamintim că credința generală la noi, era și este încă în mare parte cum a fost la început și în alte țări, pe care ne place tutulor să le admirăm în ce privește progresul agricol, credința generală, zic, era că agricultura nu are trebuință de știință, ci numai de bună practică, de unde un dispreț pentru știința agricolă, vătămător progresului. —

De și eram, sîntem și vom fi țară agricolă, nu este de mirare dar ca față cu puțină pregătire a opiniunii publice de a aprecia foloasele instrucțiunii speciale agricole, ca :

Institutul național de agricultură de la Pantelimon, devenit în urmă școala centrală de agricultură, să fi avut momente grele, în care chiar existența lor era adesea-orî pusă în discuțiune.

Eu care am intrat în școală ca elev la 1 Septembrie 1875. care, prin urmare, în timp de 28 de ani am trăit aproape nedeslipit de ea, am avut fericita ocaziune să văd dragostea cu care prea stimații și iluștrii mei profesori, D-nii P. S. Aurelian, Pană Buescu, C. F. Robescu, I. Wechselberger, lucrau pe toate căile pe de o parte pentru pregătirea opiniunii publice spre a aprecia marele folos al învățămîntului agricol, iar pe de altă parte la propășirea școalei.

Propaganda ferbinte inspirată de cel mai înalt patriotism și publicațiunile numeroase ale predecesorilor noștri au contribuit să prepare opiniunea publică în favoarea agriculturii ca știință. Ca dovezi cari vor rămînea neperitoare în istoria dezvoltării agriculturii române n'am de cît să menționez publicațiunile din *Monitorul comunelor*, *Revista științifică*, *Economia rurală*, *Economia națională*, etc., ale iluștrului fost director în timp de mai bine de 20 ani și profesor în timp de 39 ani, D-l P. S. Aurelian.

Grație activității luminate și patriotice a distinsilor noștri predecesori, școala a putut trece momentele dificile, ea a progresat treptat cu dezvoltarea generală a țării, iar supra-producțiunea de funcționari din timpul din urmă, constatăm cu bucurie că dirigiază tineretul către învățămîntul agriculturii, așa că, de unde mai înainte abia se complectau locurile de bursieri, anul acesta din 106 elevi, 64 sînt solvenți. Este un progres netăgăduit, un semn bun.

Pînă în anul 1893 această școală se numea «Școala centrală de agricultură și silvicultură» și dintre elevii absolvenți ai școalei se recrutați și silvicultorii Statului.

Prin legea asupra învățămîntului profesional din 1893, s'a înființat o școală specială de silvicultură, iar învățămîntul practic agricol al școalei de la Herăstrău, rămasă numai ca școală de agricultură, s'a complectat în 1895 prin fermele model înființate de D-l P. P. Carp, atunci ministru al agriculturii. S'a făcut prin aceasta un progres însemnat în ce privește instrucțiunea practică a elevilor, în ce privește deprinderea lor cu toate cestiunile ce se referă la cultura și exploatarea unei moșii.

Maestate,

Onorată adunare,

În dorința multora de a vedea poate făcîndu-se mai bine, sau adus foarte adesea-orî critici aspre acestei școale, care în o țară emnamente agricolă ca a noastră are trebuință de sprijinul și de simpatia tuturilor, spre binele agriculturii. S'a zis și se zice, trebuie să mărturisesc, în genere, de către persoane cari nu au cunoscut nici școala, nici pe elevi, că elevii școalei nu ies agricultori consumați și experimentați. Nu este aci locul de a insista mult asupra acestui punct, care ar fi de dorit să se rectifice, dar fie-mi permis a declara că nici o școală din lume nu scoate oameni experimentați și desăvîrșiți, ci numai îi pregătește și le dă mijlocul de a se perfecționa mai mult de cît le-ar permite numai rutina. Așa ca să nu citez de cît numai cîte-va exemple, voi spune că nici o școală de război din lume nu scoate direct generali, ci numai sub-locotenenți, cari cu timpul devin generali și iarăși nu unui absolvent, spre exemplu al unei școli de inginerie, i s'ar putea încredința, imediat după eșirea din școală, construirea unei lucrări importante ca, spre exemplu, podul peste Dunăre, etc. Ca să nu merg mai departe, declar că acum 25 ani, cînd am părăsit, ca elev băncile acestei școale, va admite orî și cine, nu aveam gradul și experiența pe care le am astăzi în ale agriculturii. Fie-care an ce trece în viața omului 'și aduce contingentul său de experiențe și de cunoștințe; așa și în agricultură.

Sire,

Orî-cît de inteligent ar fi omul, rutina și simpla observațiune în ale agriculturii nu 'l poate duce de cît pînă la un anumit grad de perfecționare a faptelor cunoscute, dar fără știință 'i este imposibil a pași pe căi noi. Grație descoperirii marelui savant german Liebig în anul 1842, asupra nutrițiunii minerale a plantelor, agricultura țărilor occidentale a ajuns să întrebuințeze îngrășemintele chimice, cari au sporit așa de mult producțiunea lor agricolă, grație descoperirilor lui Boussingault, Schultz, Lupitz, Herlriegel și Wilfart, etc., cum și lucrările recente asupra microbilor pămîntului, cestiunile referitoare la producțiunea în pămînt a azotului asimilabil, atît de necesar plantelor, intră într'o fază din cele mai îmbucurătoare pentru sporirea fertilității terenurilor arabile.

Cum că și în agricultura scumpei noastre Români știința este chemată a juca un rol din ce în ce mai mare, nu încapă nici o îndoială. Progresul real nu se poate baza de cît pe datele științei, și vizitarea culturilor fermei școalei, în această zi solemnă, sper că va forma o piesă de convingere în acest sens și ne va dovedi că știința agriculturii merită să dobîndească un drept larg de cetățenie în iubita noastră patrie.

În numele corpului profesoral și al elevilor depun la picioarele

Maestăței Voastre, protectorul acestei școale, omagiile de neînmurit devotament și zic din inimă :

Să trăiți Maestate !

Să trăiască prea grațioasa și mult iubita noastră Regină !

Să trăiască Altețele Lor Regale Principii Moștenitori !

Să trăiască familia Regală !

Să trăiască Dinastia.

La aceasta M. S. Regele bine-voi a răspunde :

*«Cu mare plăcere serbez împreună cu D-voastră a
«50-a aniversare a fundației școalei de agricultură și
«mulțumesc din suflet pentru caldele cuvântări și bunele
«urări ce' Mă exprimați. N'am trebuință a vă încredința
«cât de viu este interesul Meu pentru agricultura noastră,
«pe care o privesc ca un izvor nesecat al bogăției țării.
«Nu putem mulțumi destul lui Dumnezeu că a bine-cu-
«vîntat România cu un pământ așa de mănos, care cere
«numai o muncă bine îngrijită. Sîntem dar datorî ca să
«îmbunătățim întinsele noastre cîmpii și să dezvoltăm
«agricultura noastră, ast-fel ca produsele noastre să poată
«lupta cu acelea ale altor țări pe piețele Europei.*

*«Doresc din suflet ca această școală a cărei temelie
«am pus' O, sînt acum 35 ani, să îndeplinească și în viitor
«înalta și frumoasa-î chemare și ca tinerii elevi, cari
«primesc aci un învățămînt teoretic și mai ales practic,
«să închine munca și cunoștințele lor cu totul agriculturii
«și în folosul scumpei noastre țări».*

Ultimile cuvinte ale Suveranului aū fost acoperite de entusiaste urări.

După ce M. S. Regele a terminat cuvîntarea, orchestra și corul școalei a intonat din nou imnul regal.

Maestatea Sa, S'a întretinut apoi cu vechii și actualii profesori ai școalei, cari aū fost prezințați de D-l director al școalei.

De aci Maestatea Sa a vizitat întregul local: muzeul, salele de sericicultură, clasele, bucătăria, laboratorul și apoi un bufet unde s'a luat o mică gustare.

Apoi Regele, împreună cu persoanele prezente, S'a urcat în trăsuri și a vizitat diferitele culturi și cîmpuri de experiențe ale școalei, grajdurile și speciile de vite aparținînd școalei.

M. S. Regele exprimă Inalta Sa mulțumire și, îndemnînd corpul didactic a lupta pentru îmbunătățirea agriculturii, și-a luat rămas bun și la ora 1 a plecat pentru a Se întoarce la Palat.

La trecerea pe lîngă școală, muzica a cîntat imnul regal, iar elevii au dat onorurile militare.

Seara s'a dat un banchet în onoarea D-lui *P. S. Aurelian*, președintele Senatului, primul director al școalei centrale de agricultură de la Herăstrău.

În timpul banchetului, D-l profesor *N. Filip* a citit următoarea telegramă din parte a A. S. R. Principele Ferdinand care a fost acoperită cu aplauze îndelungate și ascultată în picioare :

Castelul Peleş

D-lui director al școalei centrale de agricultură

București.

Cu mare părere de rău mă văd împiedicat de a putea asista la frumoasa serbare de astăzi, la care cu gîndul iaș parte din lîtă inima.

Cu mîndrie și satisfacție școala de agricultură poate să se uile îndărăt la jumătate de secol de existență și cu speranțe frumoase la intrarea în al 51-lea an.

Urările mele cele mai călduroase o însoțesc, să dea roadele cele mai frumoase, sădind în inimile tinerilor iubirea sfîntă de țară și de bogatul ei sol, care ne hrănește.

FERDINAND

Principe al României

La șampanie a început seria toasturilor.

În mijlocul tăcerii generale, d. *P. S. Aurelian* a rostit următoarele :

Vechi elevi ai școalei centrale de agricultură și silvicultură, ne-ați făcut nespusa onoare și plăcere de a ne întruni la această prietenească masă.

Mulțumim lui Dumnezeu că ne-a învrednicit, ca după o jumătate veac, să fim alături unii cu alții, profesori și elevi.

Întîia noastră gîndire trebuie îndreptată către M. S. Regele, Augustul nostru Suveran, rugînd pe cel A-Tot-Puternic să-L păstreze încă ani îndelungați pentru fericirea și înălțarea poporului român.

Ca un suveran dintre cei mai înțelepți și adânc cunoscător de țară, M. S. Regele a pus în aplicare deviza Porului-Rege, a poporului roman, *Ense et aratro, Prin spadă și prin plug*.

Spadei și plugului datorim, nu numai păstrarea naționalității noastre, dar în acelaș timp, independența și regalitatea, dobândite cu spada în mână de către plugarii români, avînd în frunte pe Marele Căpitan, M. S. Regele Carol.

Neam de eroi și de plugari, aduși aci la Gurile Dunării de către Marele Traian, pentru noi agricultura nu trebuie privită numai ca o îndeletnicire tehnică destinată a ne întîmpina nevoile materiale ale vieții.

Pentru noi agricultura este ceva cu totul mai mult, este o instituțiune, o îndeletnicire de ordine politică, economică și mai ales socială.

Nu numai că nu trebuie să părăsim pămîntul, dar trebuie să-l iubim cu toată dragostea și înfocarea de care sîntem capabili, căci pămîntul acesta a fost țaria noastră în trecut și numai el poate asigura în mod temeinic viitorul patriei.

Este rodnic și generos pămîntul nostru românesc, sînt două mii de ani de cînd el ne hrănește fără ca să ne fi cerut alt-ceva decît iubirea și dragostea noastră.

Dragostea și iubirea am dat-o pămîntului, de oare-ce ca nici un alt neam, ne-am lipit de dînsul, așa că de două-zeci de veacuri nici năvălirile barbarilor, nici vitregimea vremilor nu ne-aū putut deslipi de dînsul.

Mulți aū servit și servesc la această sfîntă moștenire lăsată nouă de străbunii noștri. Noi însă ca buni copii ne-am făcut una cu bunul nostru pămînt, de care pînă astăzi nici o putere omenească nu a putut să ne despartă.

În viitor ca și în trecut plugul trebuie să fie semnul eraldic al României, căci cu el și prin el am păstrat noi pămîntul strămoșesc și însuși ființa noastră națională.

Cine știe ce am fi devenit în vîrtejul vremurilor dacă am fi fost numai un popor de traficanti! Cîte cetăți mari comerciale, cîte popoare chiar de traficanti n'aū dispărut de pe charta lumii de cînd noi strejuim la gurile Dunărei.

Drept aceea să încurajăm prin toate căile și prin toate mijloacele agricultura, căci în ea stă mărirea și înălțarea neamului nostru.

Să oerotim, să înălțăm cît de sus vînjoasa noastră țărănime, căci ea este pepiniera, din care de veacuri se recrutează nu numai oștenii și vitezii apărători de patrie, dar mai tot ce este mare în această țară.

Democrația rurală avută și cultă să fie deviza noastră a tuturilor.

Maestatea Sa Regele și în aceasta ne-a dat pildă ca în toate. Domeniile Coroanei aū devenit și deviu din ce în ce mai mult o școală pentru îmbunătățirile agricole. Țăranii după aceste domenii și-aū văzut soarta îmbunătățită treptat, mulțumită sollicitudinei părintești a Suveranului nostru.

Să trăiască M. S. Regele! Să trăiască M. S. Regina! Să trăiască Altețele Lor Regale Principele Ferdinand și Principesa Maria! Trăiască Dinastia!

Și ca să încheiū, dați-mi voe a ridica un toast și în sănătatea

vechilor elevi ai școlii de agricultură, propagatori credincioși și devotați ai învățămintelor dobândite de la profesorii lor.

Să mulțumim din toată inima foștilor noștri elevi, că s'aun gândit a ne întruni spre a strînge și mai mult legăturile dintre noi.

D-l *V. C. Munteanu*, directorul școlii, arată rezultatele obținute pînă acum pe terenul agricol și termină zicînd că este sigur că exprimă părerea unanimă a colegilor săi, închinînd pentru D-l *P. S. Aurelian*, fost profesor și director al școlii, precum și pentru familia D-sale.

După ce mai toastează D-nii *Flor Pomponiu* pentru D-l Ministru Stoicescu, *Pană Buescu* pentru viitorul științific al școlii, *C. F. Robescu* pentru directorul, profesorii școlii și toți foștii elevi, *Gr. Cernescu* pentru D-l C. Baicoianu, secretarul general al Ministerului de Domenii.

D-l *C. Baicoianu* mulțumește prin următorul toast:

Ridicînd acest pahar, îmi fac o plăcută datorie să-l închin nu atît pentru a slăvi marea clădire, frumosul așezămînt care alcătuește școala de agricultură de la Herăstrău, al cărui rost și însemnătate în complexul vieții noastre economico-naționale a fost, astăzi chiar, pecetluit prin înalta cuvîntare a M. S. Regelui, ci mai mult pentru a cinsti după cuvînt pe aceia cari sînt sufletul acestui institut.

D-lor, este o marturisire aceasta, că-mi închin paharul meu întregului corp profesoral.

Această mărturisire își are însă o explicațiune bine cunoscută.

Căci nu trebuie uitat, D-lor, că dacă agricultura, ocupațiunea noastră de căpetenie, tinde să iasă din empirismul, dăunător de odinioară, luînd pe zi ce trece un caracter tot mai mult științific, spre folosul avuției noastre naționale, acest fapt îmbucurător se datorește în mare parte stăruințelor neconținute și neobosite pe cari le-au depus profesorii acestei școli întru crearea de forțe disciplinate, necesare cauzei.

Și corpul nostru profesoral se poate felicita, D-lor, că, după cum a dovedit în mod strălucit D-l ministru Stoicescu astăzi, aceste forțe sînt în serviciul activ al vieții noastre agricole.

D-lor, nu alcătuirile mărețe, nu concepțiunile îndrăsnețe și nici legile bine intenționate singure, dau imbold unui popor să meargă înainte, cucerind pîrticică cu pîrticică din idealul său istoric.

Această menire nobilă, D-lor, o îndeplinesc *oumenii* și mai cu seamă aceia cari își fac din viață un apostolat.

Și apostoli trebuie să fie aceia cărora li s'a încredințat conducerea intelectuală a acestei școli.

Apostoli dătători de lumină, apostoli îndemnători prin exemple, apostoli prin stăruințe, inimoșia și patriotismul lor!

În această privință, Domnilor, D-l I. Kalinderu, care este reprezentat în mijlocul nostru, este un exemplu strălucit.

Influența bine-făcătoare, ce exercită acest mare român sub imboldul Augustului nostru Suveran, în progresul agricol al țării, îndemnând cu vorba și cu fapta, călăuzind cu adîncea sa pricepere, transformînd Domeniile Coroanei în largi cîmpuri de demonstrațiune pe de o parte și în model de organizare politică socială pe de alta, asigură frumos înzestrutei sale personalități un loc unic în admirațiunea noastră.

Fie ca stăruințele D-sale, cum și acelea ale corpului profesoral de la Herăstrău să cunoască de aci înainte ca și pînă acum, ceasul izbîndei care încoronează ori-ce operă măreață.

Fie ca din stăruințele D-voastre perseverente să se formeze acele elemente de muncă cari să asigure României agricole prosperitatea dorită de noi toți și așa măreț sintetizate de M. S. Regele în urarea-i caldă de astăzi: «ca produsele României să iasă pururea învingătoare în lupta comerțului internațional».

Aceasta este, D-lor, dorința ferbinte care se află în inimile noastre a tutora. Și întru îndeplinirea acestei dorințe închin paharul meu în onoarea corpului profesoral de la Herăstrău și a D-lui Kalinderu.

Au mai toastat d-nii: *G. Nicoleanu* pentru acei ce fac sacrificii pentru agricultură și agricultori; *N. Filip* pentru primii apostoli ai învățămîntului agricol; *V. Brezcanu*, pentru foștii și actualii profesori ai învățămîntului agricol; *Ilor Pomponiș*, pentru D-l *G. Nicoleanu*; *N. Macovei*, cari salută pe D-l *P. S. Aurelian* ca pe un uriaș stejar care n'a purtat umbra lăstarilor; *D-l Golgoteanu*, în numele promoției din 1883, tot pentru D-l *Aurelian*.

D-l *P. S. Aurelian* mulțumește tuturor pentru viile sentimente de simpatie ce i se arată și își exprimă dorința ca în această seară chiar, să se pună bazele unei societăți a absolvenților școalei de agricultură.

Aplauzele acoper această propunere.

D-l *Petrescu* toastează de asemenea pentru D-l *Aurelian* în numele școalelor practice de agricultură.

După plecarea D-lor *Aurelian* și *C. F. Robescu*, toasturile au continuat.

D-l *C. V. Munteanu* închină pentru D-nii *W. Knechtel* și *Locusteanu*; D-l *Fopovici-Lupa* pentru D-l *C. V. Munteanu*; D-l *Al. Locusteanu* pentru progresul învățămîntului agricol; D-l *P. Antonescu*, pentru D-l *Aurelian*.

În timpul toasturilor s'a și încheiat procesul-verbal pentru punerea bazei societății absolvenților școalei de agricultură.

În primul comitet al societății sînt proclamați D-nii:

P. S. Aurelian, ca președinte de onoare; Const. Băicoianu și G. Nicolescu, ca vice-președinți; C. V. Munteanu, V. Brezeanu și Popovici-Lupa, membri.

Mai vorbesc D-nii *Căpitan Tamara, Flor Pomponiu, Sculi, Cratero, Busuioc*, dintre actualii elevi ai școlii; *Lehrer, N. Macovei, G. Apostolescu, C. Brăescu și Roseanu*.

D-l C. V. Munteanu a ridicat un toast pentru presă.

A răspuns D-l *Anton Vulturescu*, de la «Voința Națională».

La orele 12 din noapte banchetul a luat sfârșit.

LIMODORUM ABORTIVUM

În cursul verii din anul trecut, fiind în lucrări în pădurea Coșești, județul Muscel, am avut ocazia de a recolta o plantă care nicăieri în Europa nu este comună, dar care la noi este extrem de rară, de oare-ce pînă acum n'a fost semnalată de nimeni ca existînd în țara noastră.

Această plantă este o orchidee anume *Limodorum abortivum*. În afară de singurul fir, care l'am găsit atunci, mi-a fost cu neputință de a întîlni măcar un al doilea exemplar. Am dat descripția acestei plante colegilor mei din județul Muscel și nici ei nu au putut găsi această raritate. Mi-am închipuit atunci că numai în județul Muscel ar fi atît de rară această plantă, și că în alte părți ale țării ar fi mai abundentă.

Toamna espirată însă coordonînd notele botanice ce am adunat în timpul verii, și cercetînd scrierile botanice asupra țării noastre, m'am convins că orchideea în chestiune nu este citată nici în *Bodromul florei romine* de D-l Brandză, nici în prefața acestei scrieri, care conține lista completă a plantelor din țara noastră, publicate de diferiți botaniști streini, nici în fine în *conspectul florei României* de D-l Dr. Grecescu, care este cea mai recentă operă botanică ce posedăm.

Exemplarul ce-l recoltasem merita deci a figura într'un erbariu ori-cît de bogat.

O superstiție populară însă nu mi-a permis de a-l conserva intact, această superstiție bine înțeles nu privește numai o specie așa de rară, ci generalitatea orchideelor.

În adevăr, în momentul recoltării plantei despre care vorbim

nefiindu-i încă perianthul complet dezvoltat, am așezat-o cu rădăcinele într'un isvor din apropierea cantonului guardianului pădurei Coșești, unde mai aveam pînă să 'mî termin lucrările, încă 5—6 zile.

A doua zi de dimineață cerînd-o pădurarului, în grija căruia i-o dedesem, el mi-o aduse cu rădăcinele rupte.

Am pus atunci planta într'un pahar cu apă în casa de locuință a guardianului.

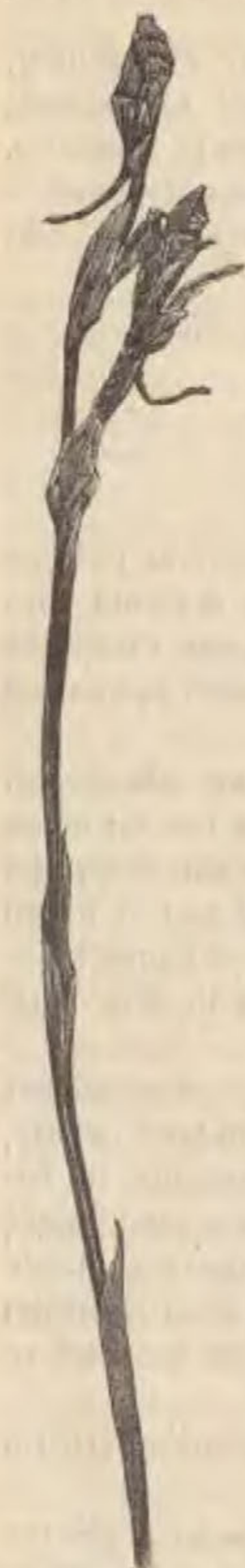
Seara însă întorcîndu-mă de la lucru, ajung la canton, unde colegul meu D-l Al. Gostovici, cu care mă aflam în localitate, 'mî spuse: «Ți-am scăpat orchidea, pe care o asvirlise pădurarul afară».

Aruncat grămadă cu alte orchidee foarte comune în localitate *orchis bifolia* și *orchis coriophora* ce le adunasem, exemplarul meu de *Limodorum* era într'o stare deplorabilă: rădăcinele nu mai existaū cîtuși de puțin, corola se veștejise și chiar se rupsesse într'un loc.

Totuși l'am presat și l'am păstrat ast-fel după cum se găsea! Apoi chemînd pădurarul l'am întrebat de ce a aruncat mănunchiul de ierburi, pe care după cum bine știa le strînsesem cu alita grije.

El 'mî răspunse că a asvirlit numai buruienile acelea cari aduc ceartă în casă (adică orchideele). Văzîndu-mî mirarea, a adăogat că în orî-ce casă buruienile în chestiune provoacă ceartă, dar mai ales în casa tinerilor căsătoriți; acesta era și cazul lui.

Incomplet cum este acum exemplarul, totuși permite a se recunoaște caracterele plantei: frunzele sînt rudimentare, alipite de tulpină, lipsite de chlorophylă și cu colorațiunea caracteristică violaceo-cenușie; bracteele aū aceeași colorațiune, iar corola de un violet intens; corola întreagă are 3 cm. lungime din care 1 cm. e format de un pînten îngust și puțin încovoiat. Tulpina neramificată înaltă de 30 cm., lipsită de chlorophylă ca toată planta și prezintă pe ici pe colea pete violet-închis, restul fiind cenușiu. Rădăcinele atît de importante

Limodorum abortivum
pădurea Coșești
12 Iunie 1903 (stil vechiu)
(partea sup. a tulpinei)

pentru determinarea orchideelor nu mai există pe exemplarul meu, după cum am arătat mai sus. Caracterul lor este că contrar cu generalitatea orchideelor sint lipsite de tubercule.

Natural că toate aceste caractere, fiind dat condițiunile defavorabile în care am presat planta, nu mai sint așa de accentuate ca pe un exemplar, care ar fi fost presat la timp și cu grije într'un laboratoriu; este de prevăzut chiar că peste puțin va dispărea cu totul colorațiunea plantei; eșantionul dar va deveni fără nici o valoare.

Gîndindu-mă la înlocuirea lui, m'am hotărît să înserez această notă. De oare-ce am căutat toată vara în toate direcțiunile județului, puțină speranță mai am de a găsi în județul Muscel un al 2-lea exemplar.

Negreșit că căutîndu-se în mai multe regiuni ale țării, se vor înmulți șansele de a se întîlni această plantă. Ea trebuie căutată mai ales în luna Iunie în pădurile de stejar, unde umbra nu e prea deasă, dar unde humusul este destul de abundant.

Fac dar apel la colegii mei, cari se interesează de botanică, de a mă înștiința în cazul cînd cercetările lor vor fi fructuoase.

Făcînd schimburi de eșantioane din diferitele regiuni ale țării, șefii de ocoale ar putea fi în măsură să colecționeze cele mai frumoase și mai interesante herbare, de mare însemnătate pentru studiul florei României.

V. Golescu

Silvicultor.

INTRUNIRILE ANUALE ALE AGENȚILOR DE LA DOMENIILE COROANEI

O dispozițiune fericită luată de Administrația Domeniilor Coroanei, este ca agenții săi să se întrunească în fie-care an la unul din aceste Domenii, în scop de a vedea modul de cultură, ameliorațiunile esecutate, precum și a discuta diferite chestiuni de natură agricolă și silvică.

Anul acesta întrunirea s'a făcut la Domeniul Gherghița, în zilele de 7, 8 și 9 Iunie, la care au luat parte Domnii: A. Oneanu, F. Davidescu, Gr. Crișan, G. Popovici, N. Condurache, I. Popovici, Er. Medianu, I. Țaralungă, G. Codrescu și I. Stamatescu.

a) S'a început cu vizitarea Domeniului Gherghița, unde starea vegetațiunei semănăturilor a făcut o impresie din cele mai plăcute, afară de rapiță, care anul acesta din diferite cauze nu a reușit. Dar ceea-ce impresionează pe vizitator mai plăcut, sint clădirile și plan-

tațiunile cari pun acest Domeniū în situație să poată fi comparat cu cele mai îngrijite din Ungaria. Plantațiunile cari acum sint tinere în mare parte, dar aproape complete, cu timpul vor modifica încă aspectul în mod și mai plăcut.

Cimpurile de experiență sint bine întreținute și de mult folos. Ele indică care varietăți de plante reușesc și produc mai mult, prin urmare care trebuiesc introduse în cultura mare. Anul acesta se remarcă în acest cimp încercările cu 6 varietăți de in. Pînă acum se pare că mai bine reușește inul Rusesc, apoi cel Unguresc, dar o apreciere exactă se poate face numai după recoltare.

Hameiul încă se cultivă cu toată îngrijirea și produce, însă desfacerea lui este dificilă, pentru că berarii din țară nu-l găsesc de bună calitate. Este cumpărat numai de streinii din Bohemia care-l găsesc mai bun. Poate că aceștia l' introduc din nou în țară, unde intrînd ca marfă streină, are alte calități ca mai înainte. Prin noul tarif vamal Ungaria ridică taxa de intrare la hameiū de la 20 lei la 75 lei pe 100 Kgr. Dacă România ar face acelaș lucru, hameiul cultivat în țară și-ar găsi o desfacere sigură.

Gherghița fiind Domeniū de cimp, nu este propriu pentru cultura viei și pentru a produce vinuri de calitate superioară. Cu toate acestea via plantată pe cîte-va hectare a reușit foarte bine și prin deosebită îngrijire a produs vinuri de calitate bună.

Varietățile cultivate sint: Bordeaux, Pinau, Risling, Grassă, Gordin alb, Negru virlos, etc., și alte varietăți pentru masă, altoite pe viță americană.

Cultura ei este îngrijită, producțiunea ei ca cantitate nu va lăsa nimic de dorit nici anul acesta, după cum se prezintă acum; totuși nu trebuie a i se da de-o-cam-dată o prea mare întindere pentru că se găsesc terenuri mai potrivite acestui scop pe alte Domenii.

Pepinierile de pomi roditori aū produs pomi mulți, cari s'aū plantat parte în grădinile Domeniului și pe marginea drumurilor, iar parte s'aū împărțit locuitorilor gratuit.

Ferma Domeniului este cit se poate de completă, prin adăogirile ce se fac acum la grajdurile existente, clădirile așezate între plantație aū aspect plăcut, dar atențiunea este atrasă de vitele ce se cresc aici, anume vacile de Moldova și locale.

Cu vacile de Moldova se urmărește scopul de a crește boi de muncă; iar cele locale se încrucisează cu Algaū pentru a produce vaci de lapte. Reușita începe a se vedea, pentru că prăsila nu lasă în direcțiile alese nimic de dorit.

Taurii moldovenestii în număr de 3, sint produși la Gherghița iar taurii Algaū în număr de 2, sint produși la Cocioac. Conformația lor corespunde cu scopul ce se urmărește și fiind bine întreținuți, se prezintă ast-fel că impresionează bine pe vizitator.

Porcăria încă este complectă atit pentru prăsilă cit și pentru îngrășare. Rasa Mangalița este singura care rentează a se crește pentru comerciū pentru că se îngrășe ușor. Rasa Jorckschire de și este mai mare și crește mai repede, produce mai multă carne; cere însă

mai multă îngrijire și nu este destul de căutată în comerț. Ar conveni a se crește în gospodării mici pentru consumația în casă.

La Gherghița cu drept cuvânt se crește rasa Mangalița.

Stupăria anul acesta rămâne staționară de și este îngrijită și coloniile de albine destul de puternice. Credem că anul nu a fost favorabil, pentru aceste insecte, care produc mierea — un aliment plăcut, tonic și foarte sănătos.

b) După vizitarea Domeniului, agenții s'au întreținut asupra chestiunilor din program, începând cu discuțiunea asupra înlocuirii ogorului sterp cu alte culturi.

Este știut că cultura neîntreruptă a cerealelor nu se poate continua pe acelaș loc cu succes. Aceste plante exigente absorb din sol cantități însemnate de fosfate și nitate, care dacă nu se restituie prin îngrășăminte, cerealele semănate nu mai dau recolte mulțumitoare. Dar în cultura mare în prezent neconvenind a se îngrășa pământul, s'a recurs la asolamente sau rotațiuni, în care s'au intercalat și ogoare sterpe, în scop de a prepara solul mai bine, ca să obținem recolte mai mari pe unitatea de suprafață. Prin experiențe însă s'a dovedit că cultura unelor plante leguminoase, nu numai că nu sărăcește solul, dar după recolta lor, lasă o cantitate de azot mai mare în pământ și cultura grâului reușește după ele cel puțin, așa de bine ca după ogor.

Prin urmare este preferabil ca ogoarele sterpe să fie înlocuite cu cultura plantelor leguminoase ce ameliorează solul, cum de exemplu: Măzăricea, trifoiul, lucerna, mazărea, bobul, etc. după cum convine și reușește în fie-care localitate.

c) Prin întinderea culturii plantelor de nutreț se contribuie la rezolvarea unei chestiuni destul de importante și anume îmbunătățirea vitelor.

Se știe cât de rău întrețin locuitorii vitele, din care cauză au degenerat. Pentru a remedia acest rău, trebuie să se intervie energic. Numai prin sături nu se poate ajunge repede la rezultate. E bine dar să se constrângă pe locuitori la cultura nutrețurilor leguminoase și la acest rezultat se poate ajunge prin contractele de învoială.

Odată cu cultura nutrețurilor, pentru a ajunge la rezultate bune, trebuie a se interesa și de buna stare a izlazurilor. Ca acestea să fie în bună stare, prima condițiune e ca pășunatul lor să fie oprit în timp de iarnă și primă-vară pînă la Sf. Gheorghe; în cazul acesta locuitorii vor fi contrinși să își facă adăposturi și chiar grajduri pentru vite și avînd și nutrețuri bune, starea vitelor se va ameliora.

d) O chestiune interesantă pe multe Domenii, este a se ști rasele animalelor ce trebuiesc admise în vederea diferitelor trebuințe.

Ne ocupăm aici numai de rasa cavalină care este de actualitate. De multe ori în aceste chestiuni s'a ținut compt de recomandățiunile medicilor veterinari și s'au introdus rase bune, dar care nu corespund destul de bine scopului pentru care erau destinate. Ast-fel în cultura agricolă și viticolă, sînt instrumente și mașini care pentru a funcționa bine și cu folos, trebuie a fi trase de cai,

cum sînt mașinele de secerat, de semănat, grăpile, prășitoarele, plugurile în vii, etc.; dar aceste mașini și instrumente pentru a fi puse în mișcare reclamă vite puternice și din punct de vedere economic, un atelaj nu trebuie să aibă mai mult de un cal sau cel mult doi. Rasa Ungară Nonius, care de alt-fel are multe calități, nu este destul de puternică și o pereche de acești cai, nu poate trage o mașină; iar un cal cu multe sforțări trage un plug pentru cultura viei și nu rezistă o zi întreagă la asemenea muncă. Experiența s'a făcut atât la Segarcea cât și la Gherghița cu cai Nonius de prima ordine și observațiunile sînt neîndoioase. Ce trebuie să facem în asemenea situație? Credem că ori-cine nu poate răspunde alt-fel de cît ca pentru aceste munci să se introducă o rasă mai puternică ca: Pintzgaü, Ardennes sau Percheron.

Pentru serviciile ușoare, de necoutestat cele mai bune rase cavaline sînt arabe sau anglo-arabe. Armăsarul arab este cel mai potrivit și pentru ameliorarea calului românesc.

e) D-l Er. Medianu, Șeful Regiei Domeniului Cocioac, arată rezultatele experiențelor ce a făcut la Lăptăria Periș cu nutrițiunea vacilor în vedere de a le spori laptele.

D-sa a încercat pentru nutirea vacilor diferite alimente ca: uruială de orz, de ovăz, de porumb, tărîțe și turte de in și rapiță. Apoi lin natural, borceag, trifoiu, lucernă, precum și sfeclă. Nu toate aceste alimente au aceeași influență asupra secrețiunii laptelui. Unele cari la analiza chimică s'ar părea foarte nutritive pentru că conțin cantități mari de substanțe azotoase, nu sporesc laptele în raport cu bogăția lor, așa că unele ca uruiala de porumb, turtele de in și rapiță predispun vitele la îngrășare; iar uruiala de orz și ovăz, pășunile completate cu alte nutrețuri artificiale verzi, sporesc cantitatea de lapte.

De asemenea sfecla în combinație cu lin natural, mazărice sau trifoiu cu lucernă, sporesc secrețiunea laptelui, calitatea laptelui în special, proporția mai mare de unt în el se găsește cînd nutrițiunea se face cu lin natural sau leguminoase.

Cînd lipsesc aceste calități de nutreț, se pot completa cu turte de in sau rapiță, care sporește proporția untului.

S'a mai constatat că turtele de in nu sporesc laptele la toate vacile dar măresc procentul untului; de unde se poate deduce că, atunci cînd voim să producem unt, întrebuintarea turtelor, însă în cantitate de 1 Kgr. de vită este de folos și nu mai mult, căci untul poate căpăta gust displăcut.

f) Pădurea Gherghița în suprafață de 1500 Ha., compusă în majoritate din stejar în amestec cu carpin, ulm și puțin frasin, arțar, jugastru, etc. Tratamentul aplicat pînă acum, a fost crîng compus. Pînă la înființarea Domeniului Coroanei, se lăsa rezerve puține, în urmă foarte dese. Regenerarea s'a făcut mai mult prin lăstari. De ciți-va ani se face tăeri de ameliorare (rărituri) în scop de a o prepara pentru convertirea în codru regulat. Aceste tăeri cari s'au găsit bine conduse, contribuie mult la creșterea mai viguroasă a

pădurei. E bine ca pînă la terminarea amenajamentelor, aceste tăeri să se continue tot așa după cum s'au început, pentru că ele sînt folositoare, atît din punct de vedere cultural, cît și material, căci produc venituri.

Intrunirile ce D-l I. Kalinderu a dispus să se facă de agenții săi, în fie-care an, pe unul din Domeniile Coroanei, excursiunile la Domeniile din străinătate unde exploatarea perfecționată sînt bine cunoscute, discuțiunile ce urmează între agenți relativ la diferite chestiuni de specialitate lor, vederea exploatarea și ameliorațiilor aduse agriculturii în diferite localități, contribuie ca agenții să-și îmbogățească cunoștințele lor, ceea-ce are un efect favorabil pentru prosperitatea Domeniului Coroanei.

Agenții Domeniului Coroanei înainte de a se despărți, plini de recunoștință către veneratul lor șef, care le procură asemenea ocaziuni de a-și lărgi cercul cunoștințelor, au exprimat D-lui Kalinderu, devotamentul și mulțumirile lor, asigurindu-l că vor lucra și cu mai multă rivnă spre a satisface una din viile sale dorinți, anume de a transforma Domeniile Coroanei în adevărate ferme model, cari să servească de exemplu și altora și să contribuie la dezvoltarea agriculturii în țară.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

U r m a r e ¹⁾

Dar de ce nu caută onor. D-l Marghiloman în expunerea de motive a budgetului, pe care l-am prezentat că, dacă sînt economii unele articole din budgetul trecut pe cari nu le-am trecut, sînt multe articole noi pe cari le-am trecut la material și cari sînt indispensabile.

D-l *Al. Marghiloman*: Nu le neg.

D-l *N. Fleva*, ministru al Domeniilor: Atunci pentru ce ziceți că legea mea de organizare este costisitoare? Ca să ziceți aceasta ar fi trebuit să faceți socoteala personalului întreg, cum se găsește azi în Ministerul Domeniilor, față cu cel propus și să veniți cu această socoteală, dovedind că personalul după socoteala legii costă cu 300.000 lei mai mult de cît personalul după actualul budget. Aceasta nu o puteți să o afirmați, de și încă odată o repet, am fi avut dreptul să cerem oare-cari sporuri, pentru că se creiază chiar o direcțiune nouă a comerțului și industriei, care nu exista pînă acum.

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe luna Decembrie 1902.

Trebue să țineți socoteală onor. preopinent, că azi Ministerul este foarte frumos, foarte bogat pe din afară; dar foarte sărac pe din întru.

Tot așa de puțin exact este și ceea-ce D-l Marghiloman a afirmat, că lefurile se urcă. Veți vedea că lefurile nu se urcă și apoi acest punct îl las cu desăvârșire la aprecierea onor. Camere. La direcțiunea agricolă expunerea de motive a budgetului arată că direcțiunea agricolă coprinde la material un plus de 264.000. (Aplauze).

De unde luăm acești 264.000 lei? Negreșit că din acei 300.000 lei de cari a vorbit onor. D-l Marghiloman. Și cum se întrebuințează acești 264.000 lei?

10.000 lei pentru exterminarea lăcustelor și diferitelor insecte vătămătoare agriculturii; pînă acum un singur ban nu era prevăzut la acest paragraf și în tot-d'a-una se cheltuia cu bani din credite suplimentare;

15 000 lei s'a înscris sub art. 9 pentru răspîndirea și plantarea plantelor furagere; pînă acum nu era înscris un singur ban pentru această ramură a agriculturii, și cred că acești bani sînt întrebuințați cu mare folos, căci în timpuri de secetă, cum a fost anul acesta, ne-am găsit în completă lipsă de nutreț pentru vite. (Aplauze).

Apoi 80.000 lei pentru 3 depozite de cai și vite. Nu era un singur ban.

Apoi 172.250 lei s'a prevăzut un plus la cheltuelile materialului pentru pepiniere și aceasta pentru că, departe de a desființa pepinierele, cum am fost acuzați pînă mai ieri, am prevăzut pe lîngă pepinierele existente încă înființarea a două pepiniere, una în Dolj și alta în Covurlui, unde sînt reclamate pentru replantarea viilor în aceste părți. Căci, D-lor, în treacăt fie zis, pepinierele pînă acum au servit mai mult la particulari, la cei cari au avut mai multă trecere, și eu am desființat acest privilegiu și am zis, să nu se mai dea gratis la nimeni, de cît la săteni, și pentru că nevoile sînt mari, de aceea am sporit numărul lor, și am făcut o regulă ca să nu se dea numai la cîți-va favoriți. (Aplauze).

Iată dar, de ce budgetul nu ne lasă 300.000 lei economie, căci această sumă o întrebuințăm la îmbunătățiri reale, iar nu la personal, cum zicea D-l Marghiloman.

Dar mai zice onor. D-l Marghiloman, că lefurile sînt mari și că cea mai mare leafă care era în Minister pînă acum, era a unui inspector, singur, de 1.000 lei. Și onor. D-l Marghiloman s'a năpustit asupra inspectorilor, cerînd desființarea lor.

Cea mai mare leafă care era în Minister nu era numai a inginerului de mine și a directorului Domeniilor cum s'a zis.

Am budgetul aci, inspectorul general al pescăriilor are astăzi 1.000 de lei, de ce 'l-ați uitat? Și dacă veți căuta bine în budgetul actual o să găsiți lefuri mari și sub alte forme, și care căutăm pe zi ce merge să le stîrpim.

Sînt mulți funcționari în Minister care prezintă conturi de 5—6 sute de lei pe lună peste leafă, pentru cutare sau cutare excursiune, sau cercetare.

La aceasta căutăm să obviăm. Care sînt lefurile mari pe cari le-am creat, onorate D-le Marghiloman? E adevărat că în lege se prevede trei sute de lei spese pentru secretarul-general și comitetul delegaților a prevăzut numai 200. Dar dacă onor. D-l Marghiloman se face forte să 'mî procure un secretar-general numai cu o mie de lei, fiind-că cel actual a demisionat, eă unul așî fi fericit.

Dar D-voastră voiți să tăiați și pe cei două sute fixați de comitetul delegaților. Foarte bine. Rog însă pe onor. preopinent să nu anticipăm, să lăsăm cestiunea întregă la tabloul pe care 'l veți face D-voastră, în care veți arăta salariile ce voiți să plătiți și eă declar încă odată că în ce privește acest punct mă refer la hotărîrea Camerei, care cred că va judeca lucrurile față cu nevoile în care ne găsim cu toții.

Un lucru, însă, înainte de a termina. Este nedrept onor. D-le Marghiloman.

Este nedrept în ce privește instituția inspectorilor, așa cum este prevăzută în proiectul de organizare. Este adevărat că astă-zî ea nu răspunde la misiunea ei, dar cestiunea care se pune este: trebuie sau nu trebuie inspectorii la Ministerul Domeniilor? Așî dori să răspundeți la aceasta, D-voastră care aveți domeniile însemnate, și care cred că aveți negreșit un inspector, de și v'ați putea bizui pe persoana D-voastră. Ei bine, eă nu pot să fac în numele Statului ceea-ce puteți să faceți D-voastră, eă nu pot la fie-ce moment face pe inspectorul; și am sarcina de a îngriji de 400 de moșii ale Statului, de pădurile și de minele ce se găsesc pe ele.

Am prevăzut însă în lege, ca inspectorii să 'și facă datoria și să nu fie inspectoratul un refugiū pentru acei cari nu aū nici o competență. Este adevărat că Ministerul Domeniilor stă foarte rău astă-zî, cine avea veri-un fel de căzătură de căpătuit, o trimitea acolo. Tocmai acest lucru prevede legea. Caută să 'l remedieze și pentru aceasta cere ca inspectorii să aibă o specialitate.

Și cu toate că aceste condițiuni sînt puse în legea organică, onor. D-l Marghiloman se năpustește asupra inspectorilor și mai ales a inspectorilor-generalii.

Noi am desființat, D-lor, inspectorii de clasa III-a și am creat inspectorii-generalii, fiind-că mi s'a părut că sînt indispensabili. În lege se prevede un consiliū consultativ al ministrului, și acest consiliū 'l-am compus din cei trei directorii și din inspectorii-generalii, aceste persoane trebuie să aibă, prin urmare, cunoștințe speciale. Dacă pe acești inspectorii-generalii îi veți găsi că sînt de prisos, să fie bineînțeleș că se desființează și instituțiunea consiliului consultativ pe care o am propus.

În privința lefurilor: inspectorii de clasa I aveau pînă acum 900 de lei, comitetul de delegați le-a redus la 800 lei; inspectorii de clasa II-a aveau prevăzut 700 lei, comitetul de delegați le-a redus la 600 lei. S'a scăzut asemenea lefurile inginerilor, advocaților și mai cu seamă și pentru acești din urmă, eă, personal, cred că rău

s'a făcut, fiind-că advocații eminenți văzînd că li se scad lefurile, ne vor părăsi.

Onor. D-l Marghiloman ne-a mai întrebat: ce caută un inspector financiar? Experiența făcută 'mî-a dovedit, D-lor, că acest inspector este indispensabil. D-voastră cunoașteți nenorocita întîmplare de la serviciul pescăriilor provenită din lipsa de control. Opt oameni sînt arestați de multă vreme și ei au recunoscut vinovăția lor, dar este un fapt că de opt luni ei sînt închiși fără ca să se poată pronunța justiția, pentru ce șed închiși? Pentru că compturile nu sînt verificate, și cînd ne-am adresat la Ministerul de Finance ca să ne dea un inspector financiar, ni 'l-a dat 2 săptămîni și pe urmă ni 'l-a luat înapoi! Dar aceasta e partea represivă; ca să se constate cele ce s'au furat, dar ca prevențiune, ca să împiedicăm să se fure, ne trebuie un inspector, care la orî-ce moment să pună în curent pe ministru de cea mai mică neregularitate care ar constata că se face în orî-ce direcție, în ce privește minuirea banilor publici. Pe lingă aceasta avem o grămadă de instituțiuni cu cheltueli mari. În serviciul minelor plătim la material 560.000 de lei pe an, fiind-că avem 3 administrațiuni în regie.

Ei, D-lor, toate aceste administrațiuni să le lăsăm absolut de capul lor? Să n'avem un inspector financiar care să vadă la timp cînd s'ar face o înșelăcinne de cifre și să o denunțe ministrului? De aceea am propus înființarea unui asemenea inspector. Onor. D-l Marghiloman îl crede de prisos, dacă și onor. Cameră îl va crede de prisos, vom sta atunci cum stăm și azi, cînd socotelile pe trei ani la pescăriu nu sînt verificate, fiind-că, n'a fost nici un om special care să țină lucrurile de scurt.

Cred, prin urmare, că onor. Cameră s'a convins că această lege nu e costisitoare și așa fi vrut, în starea de chaos în care ne găsim azi cu Ministerul de Domenii, să fi venit onor. D-l Marghiloman sau amicii D-sale să organizeze acest Minister și cînd ar fi izbutit să facă o organizare de felul acesta complectă, eu cred că s'ar fi crezut fericit să poată ajunge la rezultatul la care am ajuns noi, și e nedrept cînd compară o administrație așezată pe baze solide, cu toate organele ei, cu o administrare fără căpătîu, fără control și fără nici o normă de lucrare cum se găsește cea de astăzi.

Am zis.

D-l *Președinte*: D-l Marghiloman are cuvîntul.

D-l **Al. Marghiloman**: D-lor deputați, v'asî cere puține momente, atențiune. D-lor, am oroare de finețe și nu poate să 'mî fie cine-va mai dezagreabil de cît să mă acuze pe mine că fac finețe. D-l Fleva are aerul de a crede, că din expunerea de motive a budgetului său, am omis partea aceea care venea în ajutorul mistuirei celor 300.000 de lei de economii, și 'mî spune: «D-le Marghiloman, n'ai citit expunerea de motive; nu 'ți-ai dat seama că am dotat direcțiunea agricolă cu 260.000 mai mult, că am prevăzut crearea unui deposit de armăsari, unui fond pentru stîrpire de lăcuste, etc».

Mă iartă, D-le ministru. De la început am spus: nu sînt acelea

singurele reduceri de material. Sint și altele, pe cari însă le-ați întrebuințat în alte dotațiuni de material.

Doriți să le specific mai bine?

La § 2, (material) al cap. II, aveți anulări de 58.000 lei, pe cari nu le-am pus în compt; la § 3 al cap. III desființați stația agronomică, stația sericicolă, reduceți personalul pepinierelor, personalul lăptăriilor etc., ceea-ce tae vre-o 64.000 lei; la direcția Domeniilor sint reduceri pentru 307.000 lei, din cari am extras numai patru condee cari nu 'și-aū alt echivalent; la descărcări, la mine și cariere, aveți iarăși 54.000 lei reduceri.

Toate aceste condee nu reprezintă ele un total destul de serios pentru nevoile înzestrării cu material la cari se referă D-l Fleva?

Am făcut socoteala exactă și cu bună credință. Mențin în totul cifra mea și pretind că noua lege de organizare *costă o sumă de circa 328.000 lei, care ar fi trebuit să figureze la economii pentru budgetul viitor.*

De altmintrelea ași voi să știu prin care minuni se poate mări numărul direcțiunilor într'un Minister și se poate spori toate lefurile mari, fără ca aceasta să tragă un spor de cheltueli? Acestea, Domnilor, le-am spus ca să restabilesc lucrurile. Cînd am vorbit despre situațiunea bugetară a Ministerului Domeniilor, am expus'o așa cum este.

Revin la inspectorii. Am, D-lor, un amendament:

«Propunem supresiunea inspectorilor de la Ministerul Domeniilor». Nu mă opresc însă a recunoaște, că, odată noua lege pusă la încercare, dacă practica ar dovedi nevoe absolută a unei inspecțiuni speciale în vre-un serviciu greu de controlat în alt chip, această lacună să poată fi împlinită prin budget. Mă opun însă să se voteze o lege care implică existența legală a inspectorilor, care le definește categoriile, care, în fine, conține un cadru complet, ce nu se mai poate reduce pe cale bugetară.

D-l G. A. *Scortescu*: In lege nu se prevede nimic. Vedeti în tabloū.

D-l Al. Marghiloman: Găsesc că acești inspectorii sint o superfetațiune, și cînd găsesc în budgetul D-voastră că aveți un corp întreg de inspectorii de diferite clase, vă cer suprimarea lor. Nu aveți de cît să nu mă urmați. Aceasta este alt-ceva; dar nouă așa ne dictează conștiința noastră.

Ne spunea D-l ministru că pe viitor va recruta alt-fel inspectorii D-sale, de cît pînă acum. Nu cer și eu de cît să avem o pepinieră de oameni serioși, să nu mai avem ca inspectorii oameni goniți din alte ramure, saū bogătași scăpătați, cari 'și-aū cheltuit averea; dar pînă atunci cer ca principiul inspectorilor să nu fie menținut în legea specială, așa cum îl înscrie D-l Fleva.

D-l Fleva spune că serviciile aū nevoe de control; dar atunci la ce servă directorii? Numai să pună rezoluțiuni? Directorul trebuie să cugete, să controleze și să dea impulsionea. Consiliul directorilor să fie sfatul acela pe care 'l reclamă ministrul.

Cînd directorul unui serviciu nu este în stare să 'i dea socoteala de ceea-ce se face în direcțiunea lui, un inspector mai mult sau mai puțin nu 'i va da restul ce îi lipsește. (Aplauze).

Iată, D-nii mei, scurtele cuvinte pe cari am avut să le zic, în sprijinul amendamentului prin care cer supresiunea inspectoratului de la Ministerul de Domenii.

A venit momentul să punem în practică făgăduelile noastre. Nu vom găsi ocaziune mai bună pentru a dovedi că economiele nu sînt simple cuvinte, ci sincere dorințe. (Aplauze).

(Va urma).

INFORMAȚIUNI

Se aduce la cunoștința generală că, de la apariția prezentei publicațiuni prin *Monitorul Oficial*, arendarea dreptului de vînătoare pe proprietățile Statului se va face în conformitate cu condițiunile mai jos stabilite:

1) Arendarea dreptului de a vîna, în pădurile și pe moșiile Statului, se va face pe termen de 5 ani; iar pădurile și moșiile Statului dintr'un ocol silvic vor face obiectul unei singure arendări.

2) Licitațiile pentru arendarea dreptului de a vîna se vor ține la București, în localul Ministerului, în zilele anume fixate prin osebite publicațiuni.

3) Publicațiunile pentru ținerea licitațiunilor se vor face atît prin *Monitorul Oficial* cît și prin afișe, ce se vor afișa la cancelariile regiunilor și ocoalelor silvice, la Prefecturi și alte autorități publice.

4) Prin publicațiunile pentru ținerea licitațiunilor se va indica:

a) Numele și suprafața proprietăților, din care se arendează dreptul de a vîna;

b) Județul și plasa, felul vînatului ce se găsește pe acele proprietăți;

c) Modul cum se va exercita dreptul de a vîna;

d) Cuanțumul garanției; și

e) Suma de la care va începe concurența.

5) Plata arendeii se va face în patru rate trimestriale.

6) Vînătoarea se va exercita în mod cruțător și în conformitate cu legea asupra poliției vînatului și a regulamentului de aplicare al aceleii legi.

7) În cazul cînd arendașii vor angaja pasnici sau gardieni pentru paza și poliția vînătoare, vor trebui să facă cunoscut administrațiunei silvice numele lor, pentru a fi învestiți cu drepturile prescrise de art. 19 din lege, pentru a putea constata infracțiunile la lege, a urmări pe contravenitori și a dresa acte în consecință.

8) Societățile de vînători, constituite și cu statute în regulă, vor fi preferate în arendarea dreptului de a vîna.

9) Arendarea dreptului de a vîna nu poate fi sub-arendat sau transmis unei alte persoane fără consimțimîntul Ministerului, arendașul însă va putea face vînătoria prin oamenii săi, a căror nume va fi ținut a-l face cunoscut administrației silvice.

10) Este cu totul oprit:

a) Vînătoria cu ogarii;

b) Prinderea vînatului util prin momeli, curse sau capcane, etc.; arendașului contravenitor i se va rezilia imediat contractul, amendîndu-se tot-odată și cu suma de lei 50.

11) Arendașii sînt obligați a organiza cel puțin odată pe an cîte o vînătoare oficială pentru uciderea fiarelor vîntămătoare, iar contrariu vor fi supuși la o amendă de 50 lei.

12) Fie-care arendaș este obligat a ucide, otrăvi sau prinde cu curse pe fie-care an, cel puțin 5 lupi, 10 vulpi și 10 ereti; contrariu va plăti o amendă de 10 lei pentru un lup, 5 pentru o vulpe, 1 leu pentru un erete neucis.

13) Pentru orî-ce lup, vulpe sau erete ucis, otrăvit sau prins cu cursa, în plus peste numărul stabilit prin articolul de mai sus, arendașul va fi scăzut din arendă cu 8 lei pentru un lup, 3 lei pentru un pui de lup, 4 lei pentru o vulpe, 1 leu pentru un pui de vulpe și 80 bani pentru un erete.

14) Arendașul care, pentru prăsila și înmulțirea vînatului util, va înființa parcuri de vînătoare, în care va crește și prăsi: căprioare, epuri, fasanii sau potîrnichi, va fi scăzut cu 10 la sută din arendă; iar pentru orî-ce căprioară, epure, fasan sau potîrnice ast-fel prăsită și liberată în pădure, se va scădea din arendă cu 5 lei pentru o căprioară, 2 lei pentru un epure, 5 lei pentru un fasan și 1 leu pentru o potîrnice.

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1902—1903, pînă la 31 Martie a. c., a fost de Lei 5.346.218 bani 36, față de 5.370.284 bani 86, incasați în perioada corespunzătoare din exercițiul 1901—1902.

* * *

De la licitațiile din Martie, Aprilie și Mai, s'a mai confirmat vînzarea spre exploatare, cu începere de la 1 Septembrie 1903, a 19 păduri.

* * *

La 9, 12 și 15 Iulie a. c. se vor ține licitații la Craiova, București, Iași, Slatina, Ploești, Bacău, Pitești, Buzău și Bîrlad, pentru vînzarea spre exploatare a 204 păduri.

* * *

S'a aprobat arendarea încă a 15 moșii pe periodul 1904—1914.

* * *

La 23 Iunie și următoarele se vor ține licitații pentru arendarea a 172 moșii.

* * *

Domnii membrii, cari cu ocazia congresului au vizitat localul Institutului Geografic, unde s'au făcut 2 fotografii, sînt rugați a comunica secretarului Societății dacă doresc a avea aceste fotografii, trimetînd și suma de Lei 3 bani 50 valoarea lor.

* * *

CLIMA LUNEI MAIU 1903 st. n.

La București-Filaret.

Timpul în luna Maiu 1903 a fost aproape obicînit de călduros și cu precipitațiuni atmosferice mai puține ca în general.

Temperatura mijlocie a acestei luni egală cu 16.02 este numai cu 0.02 mai mică ca normala. Perioada atît de rece din a doua jumătate a lunii în cît începuse a îngriji pe agricultori a fost contrabalantată în stabilirea temperaturii lunare prin căldura simțitoare din prima ei jumătate cînd, în mai multe zile, termometrul a depășit de 25°; în a doua el a trecut de 30°, ajungînd în ziua de 8 la 31°. Temperaturi ca aceste două din urmă sînt foarte rari la București la această epocă. Intr'adevăr, de la 1877

încoace, numai în 3 ani, 1882, 1885 și 1887 s'a mai înregistrat în această localitate temperaturi așa de ridicate la aceeași epocă. Perioada cea mai călduroasă a coprins a doua și a trei perioadă, iar cea mai rece ultima decadă. Ziua cea mai rece a fost la 24, temperatura minimă absolută 6.⁰⁰ înscriindu-se la 23. În alți ani temperatura în cursul lunii Maiu s'a coborât și mai jos ca acum, așa în 1886, în ziua de 7, termometrul a înregistrat 1.⁰⁰; zile de vară au fost 8; în general sînt 11.

Cantitatea totală de apă ce s'a adunat în cursul acestei luni 43 mm. este cu peste 20 mm. mai mică ca normala. Din 37 ani de observațiuni ndometrice, în 12 s'a adunat la București și mai puțină apă ca acum. În 1899, care a fost unul din anii secetoși, nu s'a adunat în această lună de cît 9 mm. de apă. Ploaia de la 16, 22 și 25 a venit foarte la timp, căci agricultorii la așteptare au nerăbdare. În perioada celor 9 luni (Septembrie pînă la Maiu inclusiv), ce au trecut de cînd s'au făcut în genere semănăturile de toamnă, s'a obținut la București 299 mm. de apă pe cînd în mod normal cantitatea totală ce cade în această perioadă este de 378 mm. Cerealele de toamnă, în regiunea Bucureștilor erau deci la finele lunii Maiu în deficit cu 21⁰/₀.

Vîntul dominant a fost Crivățul; în 5 zile a suflat vînt tare.

Presiunea atmosferică mijlocie 752.9 mm. este foarte apropiată ca normala. Atmosfera a fost cu 5⁰/₀ mai uscată iar cerul ceva mai înorat ca de obicei; au fost cîte 10 zile senine și noroase și 11 acoperite. Soarele a strălucit 225 ore în 28 zile; în mod normal el se arată 248 în 29 zile. Roua s'a observat în 16 zile, tunete și fulgere în 3 și ceață într'una. În ziua de 26, la 8 ore, 11 m. 40 s. și în ziua de 29 la 11 ore, 36 m. timp oficial, au avut loc niște foarte slabe seisme care nu au fost simțite, însă ele s'au înregistrat de instrumentele Observatorului sismologic.

Vegetațiunea a continuat a se desvolta repede sub influența timpului călduros și prima jumătate a lunii. Toate speciile de arbori și arbuști ce mai rămăsese, afară de tei și lemn cîinesc, au înfrunzit sau înflorit. Griul de toamnă și orzul de primăvară au crescut foarte viguros; răceala din a doua jumătate a lunii le-a cam oprit avîntul ce luaseră în creștere. La începutul ultimei decade le-a dat spicul și au înflorit la sfîrșitul lunii. Porumbul care a răsărit în primele zile ale lunii s'a prășit pentru prima oară la 15. Vița de vie a înfrunzit la 8 și acum este aproape de înflorire. Fînețele au început a se cosi de la jumătatea lunii. Dintre fructe au apărut în ultimele zile cireșele și fragii.

Clima lunii Iunie 1903 st. n., la București-Filaret

Timpul în luna Iunie 1903 a fost aproape obicînit de călduros și cu precipitațiuni atmosferice mai multe ca în general.

Temperatura mijlocie a acestei luni, egală cu 19⁰.6, este numai cu 0⁰.2 mai mică ca normala; limitele între cari ea a variat de la 1857 încoace, sunt 23⁰.3 în 1860 și 18⁰.8 în 1890. Perioada cea mai călduroasă a coprins cîte-va zile de la începutul lunii, cînd termometrul a atins în ziua de 4 temperatura maximă absolută 32⁰.5. În noaptea de la 5 la

6, în urma unei ploii destul de abondente însoțită de manifestațiuni electrice, timpul se răcește simțitor, termometrul coborîndu-se la $10^{\circ}.9$ care este temperatura minimă absolută din cursul lunii; în ziua de 6 el nu s'a ridicat mai sus de $18^{\circ}.0$, iar mijlocia zilnică a fost numai de $12^{\circ}.9$. În alți ani temperatura maximă în luna Iunie s'a ridicat mult mai mult ca acum, ajungînd la $37^{\circ}.9$ în 1899, iar cea minimă s'a coborît la $6^{\circ}.4$ în 1877. Zilele de 5, 6, 7, 28 și 29 au fost reci, cu deosebire cele două d'întîiu. Au fost 20 zile de vară; cu una mai puțin ca în general.

Totalul precipitațiunilor atmosferice 112 mm. este cu 15 mm. mai mare ca valoarea normală. De la 1864 încoace, în 8 ani, s'a adunat în această localitate în luna de care ne ocupăm și mai multă apă ca acum; în 1897 a plouat 298 mm. Numărul zilelor de ploae 16, întrece cu 4 pe cel normal. În multe localități din țară el a fost și mai mare, ceea ce a făcut mult rău atît desvoltărei cerealelor cît și lucrărilor agricole. În majoritatea acestor zile ploaia a fost însoțită de puternice manifestațiuni electrice. Ploile de la 11 și 23 au fost torențiale. În perioada celor 10 luni (Septembrie pînă la Iunie inclusiv) ce au trecut de cînd s'au făcut în general semănăturile de toamnă, s'a obținut la București 411 mm. de apă, pe cînd în mod normal, cantitatea totală ce cade în această perioadă este de 462 mm. deci, cu toate ploile abondente ce au căzut în cursul acestei luni, cerealele de toamnă în regiunea Bucureștilor erau încă în deficit la finele ei cu 11% .

Vîntul dominant a fost Austrul; în 4 zile el a suflat tare.

Presiunea atmosferică mijlocie 750.4 mm. este cu aproape 2 mm. mai mică ca normala. Cea mai înaltă valoare a fost 754.8 mm. la 9, iar cea mai coborîtă 744.2 mm. la 24.

Atmosfera a fost cu 4% mai umedă, iar cerul mai înnoțat ca de obicei; au fost 5 zile senine, 13 noroase și 12 acoperite. Soarele a strălucit 226 ore în 27 zile; în general acest astru se arată 266 ore în 29 zile.

Rouă s'a observat în 16 zile, tunete și fulgere în 11, iar în 6 seri fulgere depărtate.

În ziua de 8, la 5°. 7^m. 12^s. seara, timp oficial, s'a simțit un slab cutremur de pămînt, avînd direcțiunea SW/NE; el a fost simțit în multe localități din țară.

Timpul ploios din această lună a făcut ca cerealele să nu fie favorizate în perioada lor de coacere; vînturile și ploile repezi au culcat parte din ele. La finele lunii orzul era copt și gata de a se secera; la grîu bobul începuse a se întări. Porumbul s'a dezvoltat foarte mult. Din cauza prea multor ploii el s'a prășit pentru a doua oară foarte tîrziu (27 Iunie). Dintre fructe s'au copt cireșele, vișinile, dudetele, agrișele, coacăzele și parte din zarzăre și caise timpuriu. Lemnul cînesc a nflorit la 3, vița de vie la 12, iar teiul la 26.

Institutul Meteorologic.

OPERILE PUBLICATE DE D-NUL ION KALINDERU

De la non-rétroactivité des lois, 1 Vol. in 8°.

Essai sur les sources du Droit Romain, 1 Vol. in 8°.

Notiță asupra societăților prin acțiuni după Codul general de comerț german, broș. in 8°.

De la compétence des Tribunaux dans toute contestation relative aux biens mobiliers qu'un Etat étranger peut posséder en Prusse, Berlin, broș. in 8°.

Memoriu asupra transferării seamului societății acționarilor căilor ferate din Berlin la București, broș. in 8°.

Droit Prétorien et Réponses des Prudents, Paris, 1 Vol. in 8°.

Consiliul împăraților la Roma și la Constantinopol, 1 Vol. in 8°.

Etude sur le régime municipal Romain, broș. in 8°.

Studiu asupra legii celor XII Tabule, broș. in 8°.

Moștenirea tronului României (in franceză) broș. in 16°.

Notice juridique sur un Testament, Paris, broș. in 8°.

Viata municipală la Pompei, 1 v. in 8°.

Observații in procesul cu moștenitorii I. Otteteleşanu, broș. in 8°.

Doi antagoniști Romani, broș. in 4°.

Episcopul Melchisedec (in românește și franceză) broș. in 4°.

Vilegiatura și reședințele de vară la Romani, broș. in 8°.

Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi, broș. in 16°.

Romani călători, broș. in 8°.

Patrie, Education et Travail.

Un țaran hărăz, broș. in 16°.

August și Literații, broș. in 4°.

Literații opozanți sub Căsar.

Portul barbei și părului la Romani, broș. in 4°.

Portul perucilor și hărbierii la Romani, broș. in 12°.

DIN PUBLICAȚIILE

„Administrațiunei Domeniului Coroanei” pentru „Biblioteca Populară”

CARTICELE :

1. Moștenirea tronului României cu un portret al A. S. R. Principelui Ferdinand al României, moștenitorul presumpțiv al coroanei, 1890.

2. Notițe asupra vermililor de mătase (creșterea și boalele lor) de *Marius Galfard*, tradusă prin îngrijirea d-lui *Ion Kalinderu*, 1889.

3. Excursiuni forestiere pe Domeniile Coroanei Mălini, Sabasa, Bicaz, de *G. Stătescu*, 1889.

4. Înființarea albinăritului pe Domeniile Coroanei. Ed. I-a 1891, a II-a 1899.

5. Expoziția internațională și congresul agricol și silvic din Viena 1890, de d-nii *Gr. Crișan*, *A. Oneanu* și *A. Candale*, 1891.

6. Confectionarea păturiilor de pur cu mina liberă și cu mașina, de *Dimitrie Popescu*, 1893.

7. Raport asupra excursiunii silvice în Bucovina, de *Florian Davidescu*, 1894.

8. Cultura Albinelor, de *Marin Petrescu*. Ed. I-a 1894, ed. II-a 1899.

9. Notiuni populare asupra grădinilor de legume de *Ion Păsăreanu*, 1895.

10. Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi. — Discurs — de *Ion Kalinderu*, 1896.

11. Notiuni de Economia vitelor, Part. I. de *V. S. Brezeanu* 1897.

12. Notiuni de Economia Vitelor, Part. II, de *V. S. Brezeanu*, 1899.

13. Cultura arborilor roditori, de *Dim. G. Ionescu*, 1899.

14. Raport asupra expoziției din Viena, adresat d-lui Administrator al domeniului Coroanei, de *Florian Davidescu* și *Olimpiu Boiu*, 1899.

15. Indrumări date agenților Domeniului Coroanei, de către *Ion Kalinderu*.

16. Cultura lucernei, de *Corneliu Roman*, 1900.

17. Cultura plantelor de nutreț, de *Dimitrie G. Ionescu*, 1900.

18. Cultura sfecelei, de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.

Notice sur le domaine de la Couronne de Roumanie pour l'exposition universelle de 1900 à Paris.

19. Scrisori către plugari, de *Constantin Sandu*, 1901.

20. Povete despre hrana țărănilor, de *Dr. I. Felix*, 1901.

21. Cultura Cinepei și Inului, de *V. S. Moga*, 1901.

22. Ingrășarea cimpurilor, Sfaturi practice pentru sateanul plugar, date de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.

23. Povete despre Grădinile de legume de *V. M. Koyálniceanu*, 1902.

24. Povete despre Păstrarea Sănătății, de *Dr. I. Felix*, 1902.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

	Lei B.
Antonovici Petre. — Tratatul de grădinarie și aplicațiunea sa în România	2.—
• Studiul privitor la domeniul agricol-forestier Brănești-Cernica-Paserea	2.—
• Studiul pădurilor de resinoase de pe Râul Doamnei, jud. Muscel	—.—
• Torenții de pe Valea Topologului — în colaborare cu D-l Ioban Pilscheak	—.—
• Importanța economică a pădurilor de stejar în special	1.50
Antonovici Remus P. S. — Studiul asupra regulilor de exploatarea pădurilor	—.—
• Notițe economice asupra tăierii pădurilor din țară	—.—
• Pădurile de munți și cimpie, 1876	—.—
• Cercetarea cauzelor și remediul înecurilor și depunerilor din basinal Prahovei	—.—
Cavaler A. de Gutenberg. — Den brometru, tradusă de Isopescu C.	—.—
Chivulescu T. — Catechismul silvicului. 1886	2.—
• Cestiuni de păduri, 1890	4.—
• Impădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavit	4.—
Eleuterescu I. C. — Pădurile noastre	1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiul asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—.—
• Studiul asupra punerii în valoare a nisipurilor din România prin împădurire	—.—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vinătorenia în România, cu o prefață de D-l Dr. S. Istrati, premiată de Academia Română	5.—
Lăzurianu Al. — Studiul asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	8.—
Nădejde N. C. — Memoria asupra restaurării și conservării terenurilor din munții «Pirinei» cu 11 planșe	—.—
B. P. Neagor. — Legislațiunea corecțiunii terenurilor în Austria	2.—
Obogeanu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată	—.—
• Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—.—
• Critica generală a sistemelor de exploatare a pădurilor	2.—
Rusescu D. R. — Exploatarea în Regia a pădurilor Statului din central Comana	—.—
Stătescu Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	1.50
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	1.50
Tănăsescu M. A. — Studiul forestier asupra județelor Muscel și Dimbovița	—.—
• Studiul asupra administrațiunii, explorațiunii și amenajării pădurilor Statului nostru	—.—

CONFERINȚE

Antonovici Remus P. S. — Comparația între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonovici P. — Studiul asupra situațiunii economice forestiere în Austria	1.—
• Torenții din diferitele State ale Europei și în special din Valea Topologului	2.—
Davidescu Florian. — Pădurile rășinoase din țară	—.—
Eleuterescu I. C. — Lucrări de întreținere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stăpânirea fiarelor stricătoare și braconajul în România	2.—
• Conferința asupra Vinatului în România	—.—
Lăzurianu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1889	—.—
Macovei N. C. — Ochiire asupra pădurilor Moldovei	—.—
Munteanu V. C. — Lumina și silvicultura, 1889	—.—
Stătescu G. — Istoria vinătorei și mănărilor de aplicat în România în privința vinatului, 1889	—.—
• Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1891	—.—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic și aplicarea lui	—.—
• Paralela din punctul de vedere silvic între Austria și România	—.—
• Pășunatul în pădurile Statului	—.—
• Date de seamă asupra lucrărilor congresului internațional de silvicultură din 1900 de la Paris	—.—
Teodorescu T. N. — Impădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1893	—.—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre, 1898	—.—

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

FONDATA IN 1886

APARE O DATA PE LUNA

SUB INGRIJIREA COMITETULUI DE REDACȚIUNE

COMPUS DIN D-NII:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

Cu concursul d-ilor M. Anania, O. Boiu, Al. Bulgăreanu,
Fl. Davidescu, I. C. Eleuterescu, Er. C. Gheorghiu, D. Ionescu-Zane, Ilie
Păunescu-Circea și B. N. Pretorianu.

PREȚUL ABONAMENTELOR

10 lei pe an, pentru membrii Societății și studenți.

12 lei pe an, pentru persoane particulare.

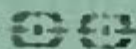

PREȚUL ANUNCIURILOR

12 lei o pag., 6 lei $\frac{1}{2}$ pag.
și 3 lei $\frac{1}{4}$ pag.

Dacă anunțul se repetă în 5 numere, se face o reducere de 25%, în 10 numere reducerea este de 40% și pentru tot anul reducerea este de 50%.

Orice corespondențe privitoare la Societate și Revistă cum și trimiterea cotizațiilor și abonamentelor, se vor adresa str. Știrbei-Vodă, No. 3, București.

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA «GUTENBERG», JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DĂMNEI, — 20

(Biserica Kalinderu)

S U M A R U L

- Convențiunile comerciale și influența lor asupra
desvoltărei industriei și comerțului lem-
nelor în România (urmare) PETRE ANTONESCU
Incendiile în păduri, de GH. D. BELINSCHI
Rezumatul ședințelor adunării generale a Socie-
tății «Progresul silvic», în zilele de 7, 8
și 9 Maiu 1903 (urmare).
Proiect de lege pentru reorganizarea Ministerului
agriculturei, industriei și comerțului (urm.)
Comunicări și fapte diverse, de GH. D. BELINSCHI
Informațiuni, de * * *
Clima lunelor Iulie, August și Septembrie . . . Institutul Meteorologic.

Acei din D-nii membrii sau abonați, cărora le lipsește unul sau mai multe volume din colecția «**Revistei Pădurilor**», pot obține un volum broșat din ori-ce an, pe prețul de 6 lei, adresându-se la sediul Societății

A apărut:

VÎNĂTOAREA ÎN ROMÂNIA

DE

ERNEST C. GHEORGHIU

și

Dr. S. C. GHEORGHIU

*Diplomat al școlii forestiere din Nancy și
Diplomat în agronomie
Sub-Inspector silvic al Statului*

*Medic Primar al spitalelor Sf. Spiridon
din Iași*

Lucrare premiată de Academia Română
și tipărită sub auspiciile și cu cheltuiala Societății „Progresul Silvic”

Cu 210 ilustrațiuni în text

PREȚUL 5 LEI

CALAUZA SILVICULTORULUI

(CU O HARTA FORESTIERA)

DE

B. D. NEAGOE

SILVICULTOR ȘI INGINER HOTARNIC

Prețul Lei 3.

Domnii membrii și abonați, cari și-au schimbat locuințele, sînt rugați a comunica aceasta din timp, spre a li se trimită Revista la nouile adrese.

CONVENȚIUNILE COMERCIALE

ȘI

INFLUENȚA LOR ASUPRA DESVOLTĂRII INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI LEMNELOR
ÎN ROMÂNIA ¹⁾

— URMARE ²⁾ —

PARTEA II^A

Cauzele cari au contribuit la dezvoltarea industriei mari de cherestea și la sporirea exportului nostru de lemne.

Prima cauză.

Una din cauzele care a avut o înrîurire puternică asupra propășirii industriei fabricelor de cherestea și asupra dezvoltării extra-ordinare ce, în ultimul timp, a luat exportul nostru de lemne, a fost, nu mai încapă îndoială, politica tarifară protecționistă, adoptată în această ramură de producțiune națională, cu prilejul încheierii convențiilor comerciale astăzi în vigoare.

Taxele din tariful nostru vamal, referitoare la importul lemnelor rotunde, trunchiuri de brad (art. 367), sînt, în adevăr, destul de mari; în ceea ce privește, însă, lemnele de lucru și construcție (art. 368) cioplite, sau ferăstruite de orice specie și dimensiuni, sunt exorbitante.

Spre a ne încredința despre aceasta n'avem de cît să comparăm cifrele din tabloul No. 2—partea I-a—cu drepturile vamale stipulate în tarifele celor mai importante State din și în afară de Europa.

În acest scop, servindu-ne de datele coordonate sub îngrijirea comitetului central, pentru ocrotirea intereselor agricol-forestiere din Austria, cu ocaziunea tratatelor de comerț în perspectivă, «Oestereichische Centralstelle zur Wahrung der land und forstwirthschaftlichen Interessen

1) Conferință ținută la Societatea «Progresul Silvic», în ziua de 15 Martie 1908.

2) Vezi *Revista Pădurilor* pe lunele Iunie—Iulie anul corent.

beim Abschlusse von Handelsverträgen»¹⁾, vom face o scurtă dare de seamă asupra economiei fie-cărui din tarifele în chestiune, indicând, în acelaș timp, și la ce sumă s'a ridicat, în termen mediū, în cinceniul 1896—1900 inclusiv, comerțul exterior al Statelor respective.

Țări din Europa.

Serbia a importat în această perioadă, cea mai mare parte provenind din Austria (95%), lemne în stare brută și industrializate pentru o valoare medie de 1.581.000 lei și a exportat pentru 459.000 lei.

În această țară se plătește la import :

a) *Pentru lemne de lucru și construcție ca scînduri, lași, doage, stîlpi, șișă, grinzi în 4 muchii, trunchiuri rotunde, prăjină și araci de vie (art. 45 și 46) :*

După tariful general	m. c. 6 lei
» » convențional	» » 3 »

Dacă taxarea se face pe chintale metrice, se percepe, în baza tarifului convențional, 50 bani pentru 100 kg., de unde rezultă că greutatea unui metru cub de lemne se socotește a fi de 600 kg.

b) *Pentru lemne de lucru cioplite, sau prelucrate în vederea viitoareii lor fasonări în obezi, spișe, căpășini de roate, osii, oiște, cercuri, vîsle (art. 47) :*

După tariful general	100 de kg. 2 ^{lei} ,50
» » convențional	» » 1 » —

c) *Foș de placaj, veșci pentru ciure, site, cercuri pentru buși (art. 48) :*

După tariful general	100 de kg. 6 lei
» » convențional	» » 4 »

d) *Lemnele de foc sînt cu desăvîrșire scutite la import. Produselor lemnoase similare din România li se aplică tariful maxim, pe cîtă vreme celor de proveniență din Belgia, Bulgaria, Germania, Franța, Grecia, Anglia, Italia, Muntenegru, Olanda, Austro-Ungaria, Rusia, Elveția, Turcia și Statele-Unite din America de Nord, tariful convențional.*

1) Die Ein und Ausfuhr von Holz und Holzwaren in den wichtigsten Staaten sammt den einschlägigen Zolltarifen. Wien, 1902. Verlag der Centralstelle.

De către importatori pe lângă așa numitul impozit *Obrt*, care pentru materiile prime se ridică la 1°/_o, iar pentru cele fabricate la 7°/_o *ad valorem*, se mai plătește taxa de consumațiune *troșarina* ce se încasează de Stat, iar în orașul Belgrad o altă taxă tot de consumațiune în profitul comunei.

Aceste dări se urcă până la 40—45°/_o din valoarea lemnelor de lucru și construcție, iar când este vorba de scînduri pînă la 238 lei vagonul de 10 mii kilograme, după cum a dovedit D-l *Reichsritter de Hohenblum* în documentata sa cuvîntare ținută cu ocaziunea celui de al XIX-lea congres silvic austriac, care a avut loc în Viena în zilele de 26 și 27 Martie a. c. ¹⁾.

Cînd se încasează taxa *troșarina* se desosebesc mai multe clase în ceea-ce privește *scîndurile, blănille și lafiș și anume:*

Aparțin clasei I-a, cele uscate, drepte cu foarte puțini cepi proprii pentru lucrări de tîmplărie fină, plătindu-se pentru metru cub 5 lei

Aparțin clasei a II-a, cele de calitate mijlocie cu mai mulți cepi (ochiuri, noduri) bune pentru lucrări ordinare de dulgherie și tîmplărie metru cub 2 lei

Aparțin clasei a III-a, orî ce fel de lemne de construcție metru cub 1 leu

iar pentru *grinză, trunchiură rotunde și alte lemne de lucru și construcție ne denumite aci*, se plătește:

Pentru cele de clasa I-a metru cub 3 lei.

» » » II-a » » 1,5 »

» » » III-a » » 0,5 »

Din pricina arbitrariului din partea impiegaților vamali însărcinați cu clasificarea în chestiune, a nenumăratelor controverse și contestațiuni ivite, exploatatorii de lemne austriaci sînt unanimi a cere denunțarea, cu o oră mai curînd, a convențiunei comerciale cu Serbia, ca fiind foarte dăunătoare intereselor lor.

În această țară există și o taxă de export și anume:

Pentru lemne de foc (*art. 5*) 0 lei, 25 la m. c.

» » » constr. de brad, molid, pin silvestru (*art. 6*) 2 » — » »

» » » » stejar și alte specii (*art. 7*). . . 4 » — » »

Bulgaria a importat, în epoca considerată, pe fie-care an, în termen mijlociū, lemne pentru o valoare de 2.995.000 lei și a exportat pentru 854.000.

1) Forst und Jagd-Zeitung, No. 1060 din 24 Aprilie 1903, pag. 149.

Drepturile vamale existente sînt :

- a) Pentru lemne de foc, lucru și construcție : scînduri,
doage 8°/_o ad-valorem.
b) Pentru scînduri geluite (date la rîndea), ori cu lambă
și uluc 14°/_o ad-valorem.

Materiile prime mai sînt supuse la plata acsizului socotit la 2°/_o din valoare, iar cele fabricate la 1 leu m. c.

Grecia, care figurează la import cu 6.028.000, iar la export numai cu 78.000 lei, dispune de un tarif general și altul convențional.

De acest din urmă beneficiază Danemarca, Germania, Franța, Anglia, Italia, Muntenegru, Olanda, Austro-Ungaria, Rusia, Suedia, Norvegia, Elveția, Serbia, *România*, Turcia, Statele-Unite ale Americii, Japonia, Persia și Egipt.

Taxele vamale în ființă :

	Tariful	
	general	convențional
A) Lemne de foc.		
Lemne de foc (<i>art. 48</i>)	scutit	scutit
B) Lemne de construcții pentru corăbii.		
Lemne în stare brută rotunde, necesare la construcția și reparatul corăbiilor (<i>art. 49</i>)	ca cele de construcție	*
C) Lemne de lucru și construcție cloplite sau ferestruite.		
a) Lemne de brad și molid (<i>art. 50 a</i>) m. c.	13,5	10,—
Grinzii și scînduri de brad și molid (al. b.) » »	13,5	10,—
Lemne rotunde de brad și molid descojite sau nu (<i>art. 50 c</i>) » »	8,—	—
Lemne de stejar (<i>art. 50 d</i>) » »	21,—	—
» » » castan, ulm și alte asemenea (<i>art. 50 e</i>) » »	19,—	—
Scînduri pentru lăzi de stafide, lămii (<i>art. 50 f</i>) pentru 100 de ocale = 128kg. » »	6,—	—
D) Lemne pentru buți și butoale.		
Cercuri de ori-ce dimensiune (<i>art. 51</i>) 100 de ocale	1,—	—
Doage ori-ce specie și proveniență (<i>art. 52</i>) » » »	1,—	—
Lemne de fag (<i>art. 53</i>) m. c.	1,—	—

În Grecia există o taxă de export pentru lemnele proprii pentru construcția vaselor, corăbiilor, după un tarif fixat de ministerul respectiv, care însă nu se aplică insulelor

Ionnice, în schimb, pentru lemnele de foc ce se exportează din aceste din urmă localități se plătește 0^{lei},2, pentru 100 de ocale.

Turcia. Importul său mediu, în 1896—1900, a fost de 5.202.000 lei, iar exportul de 1.016.000, cu alte cuvinte întregul său comerț exterior, în ce privesc lemnele, s'a urcat la 6.218.000 lei.

Pentru mărfurile importate în Turcia, se plătește o taxă vamală de 8% din valoare.

Portugalia aplică un tarif scăzut, zis de frontieră, țărilor imediat vecine, unul redus, în baza tratatelor de comerț cu Olanda, Norvegia, Rusia, Spania și Statele-Unite, conținând clauza națiunii celei mai favorizate și un tarif autonom pentru țările cu care nu a reușit să încheie o convențiune comercială.

În această din urmă categorie se găsește *România* și *Austro-Ungaria*.

Portugalia reprezintă un debușeu destul de important.

În adevăr, pe câtă vreme importul său mediu anual s'a ridicat la 8.763.000 lei, exportul d'abia a atins cifra de 1.792.000 de unde o balanță comercială pasivă de 6.971.000 lei.

Ar fi util, așa dar, ca să imităm și noi pe Rusia, care și-a asigurat o situațiune avantajoasă pentru exportul grin-zilor și al scîndurilor de la 35^{mm}. pînă și peste 75^{mm}. grosime, late de 250^{mm}. : principalele articole din comerțul de importațiune al Portugaliei.

Drepturile de vamă în această țară, sunt următoarele :

	Tariful	
	autonom	conven- țional
	lei	
Doage (<i>art. 42</i>), cercuri de buți (<i>art. 44</i>), catarguri		
de corăbii (<i>art. 66</i>)	3% din val.	—
Grinză, stîlpi și scînduri (<i>art. 45</i>)	bucata	0,22 —
Lemne de foc (<i>art. 57</i>)	tona	5,60 —
Grinză, lați, scînduri mai groase de 75 ^{mm} , late de cel puțin 25 ^{cm} . (<i>art. 62</i>)	m. c.	7,90 6,75
Scînduri groase de la 35—75 ^{mm} . (<i>art. 63</i>)	m. c.	15,75 14,16
» » » 15—35 » (<i>art. 64</i>)	m. c.	22,50 —
» mai subțiri de 15 » (<i>art. 65</i>)	m. c.	33,75 —

Această din urmă taxă vamală întrece chiar pe aceea din tariful nostru care este de 5 lei la 100 kg. lemne de lucru

și construcție, ceea-ce revine la 25 lei metrul cub, sau la 500 lei vagonul de 10.000 kg.

Elveția, care a importat anual lemne pentru o valoare de 27.174.000 lei și a exportat abia pentru 4.687.000 lei, stă în strinse relațiuni comerciale cu Austria, furnizorul său exclusiv cu scînduri de brad și molid mai cu seamă. Din această țară se aprovizionează Elveția cu aproape jumătate din importul său total.

Taxele astăzi în vigoare, precum și cele cuprinse în noul proiect de tarif vamal publicat deja, sînt stipulate mai jos.

Cele convenționale se aplică Austriei, Germaniei, Italiei, Norvegiei, Spaniei, Belgiei, Bulgariei, Danemarcei, Franței, Greciei, Angliei, Olandei, României, Rusiei și altor țări.

	Tariful general conven- țional lei	
Lemne de foc aparținînd foioaselor și reșinoaselor (art. 128—129)	100 kg. 0,02	0,02
Lemne de lucru și construcție rotunde, sau numai cioplite cu toporul, nuele de salcie pentru împletit, cercuri, araci de vie, doage (art. 133—136)	» » 0,20	0,15
Doage brute (art. 137)	» » 0,40	0,15
Blăni de stejar ferăstruite sau despicate, de ori-ce lun- gime (art. 138)	» » 0,40	0,40
Scînduri, lați, traverse de foioase și de reșinoase (art. 139—141)	» » 1,—	0,70
Scînduri geluite, cu lambă și uluc, doage fasonate, parchete (art. 152)	» » 4,—	3,—

În noul proiect de tarif vamal, doagele despicate cu toporul sînt taxate 100 kg. cu 0^{lei},6 (art. 231), iar cele ferăstruite cu 1^{lei},2 (art. 228).

Traversele de stejar cu 0^{lei},6, iar cele de fag sau de alte specii cu 1 leu.

În acest tarif nu se mai face distincțiune între scîndurile geluite și cele nedate la rîndea. Pentru parchetele simple, s'a prevăzut 6 lei (art. 234), iar pentru cele lipite în tablă 10 lei 100 de kg. (art. 235).

Danemarca, cu o balanță comercială care s'a soldat, anual, cu 34.109.000 lei la import și numai cu 2.193.000 la export, cumpără din Rusia, Suedia, Finlanda și Norvegia,

pentru cea mai mare sumă — $\frac{2}{3}$ parte din totalitatea comer-
ciului său de importățiune, — lemne rotunde, cioplite, fere-
struite și despicate de reșinoase.

Taxele vamale, actualmente în vigoare, aplicabile la
import tuturilor Statelor fără deosebire, sînt cele următoare :

Lemne de foc, lemne exotice, bețe pentru bastoane, nuele de salcie nedespicate (<i>art. 347</i>)	—	scutit
Altele de cât cele din articolul precedent (<i>art. 248</i>)	—	3, lei 25

Dacă acestea din urmă sînt importate în scopul vădit
de a fi transformate în grinzi, orî scînduri, se micșorează
atunci menționata taxă cu 25 0/0.

Italia care a importat, în perioada 1896—1900, lemne și
industrii derivate pentru 46.141.000 lei, în termen mediū, pe
an și anume în mare majoritate lemne cioplite și scînduri
de reșinoase, exportînd pentru o valoare de 18.465.000, dis-
pune de un tarif general și altul convențional.

De acesta din urmă se folosește Germania, Austro-
Ungaria, Elveția, Franța, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Grecia,
Anglia, Munte-negru, Olanda, *România*, Rusia, Suedia, Nor-
vegia, Serbia, Spania, Turcia, Statele-Unite, Argentina, etc.

Sunt impuse la import :

		Tariful		
		general	conven- țional	
		lei		
	Lemnele rotunde puțin lucrate sau cioplite cu toporul. m. c.	5,—	scutit	
	» cioplite în 4 muchii sau ferestruite în lungime. » »	7,—	»	
Art. 171.	Scîndurile subțiri pentru cutii, veștile pentru site, cercurile de buți 100 kg.	2,—	»	
		Lemnele pentru tîmplărie fină nelucrate » »	2,—	—
		» » » » tăiate în sensul lungimei » »	4,—	3,—
		Parchetele simple dintr'o singură specie » »	—	2,—
		» lipite chiar, din 2 specii » »	—	3,—
		» marchetate » »	6,—	1,—
	Sirma de lemn pentru chibrituri, vîslele, stîlpii, prăjinile, lemnele de foc	scutit	scutit	

Norvegia, cu un import anual mediū de 18.526.000 lei
și un export de 58.573.000, face parte din țările exportatoare
cele mai de seamă din Europa.

Așa fiind, înțelegem ușor pentru ce guvernul respectiv

a găsit cu cale să lase liberă intrarea lemnelor considerate ca materie primă.

Din această categorie fac parte și foile de placaj precum și cercurile pentru buți și butoaie.

Pentru doage fasonate (*art. 617*), se plătește la import :

După tariful minimal	100 kg.	0 ^{lei} ,7
» » maximal	» »	0,8

Spania dispune asemenea de 2 tarife: unul minimal și altul maximal. În urma convențiilor încheiate cu Danemarca, Norvegia, Olanda, Portugalia, Suedia și Elveția, s'a asigurat acestor țări beneficiul tarifului celui mai scăzut.

României din contră se aplică cel maximal.

Aceste taxe sunt pentru :

		Tariful maxim minim lei	
Doage (<i>art. 236</i>)	100 buc.	15,—	10,—
Lemne ordinare debitate în scinduri, în grinzii mari și mici (vigas, viguetas), lemne rotunde de lucru și construcțiuni	m. c.	6,—	5,—
După convenția cu Norvegia însă numai	» »	—	3,—
Lemne ordinare date la rindea, cu lambă și uluc pentru cutii, sau pentru pardoseli (<i>art. 238</i>)	» »	10,80	9,—
Lemne fine pentru tâmplărie de lux sub formă de scinduri, trunchiuri, bucăți (<i>art. 239</i>)	100 kr.	0,07	0,06
Idem tăiate în foi de placaj (aserradas en hogas) (<i>art. 240</i>)	» »	5,85	4,50

Importul Spaniei a fost în cinceniul 1896—1900, în termen mijlociu, de 50.859.000 lei anual consistînd, în cea mai mare parte, din lemne de lucru și construcțiuni în stare rotundă, cioplite sau ferăstruite, iar exportul de 16.910.000 lei.

Olanda a cumpărat lemne de lucru și construcție, în cantitatea cea mai mare, din țările care formează peninsula scandinavică, din Rusia, din Germania și în ultimul timp și din *România*.

Acest material nu este supus la import la nici o taxă vamală.

Comerțul său anual de importățiune a fost de 121.210.000 lei, iar cel de exportățiune de 91.266.600.

Belgia care a importat, în termen mediu, pe fi-care an, pentru 137.005.000 lei și a exportat numai pentru 37.127.000, are un singur tarif aplicabil tuturor țărilor fără deosebire.

Sînt supuse la intrare :

		Tariful	
		maxim	minim
		lei	
Art. 6.	Lemnele de nuc și de stejar precum și cele de alte specii proprii pentru lucru și construcțiuni, în stare brută m. c.	1,—	—
	Grinzile ferăstruite » »	2,—	—
	Scîndurile etc. » »	6,—	—
	Scîndurile geluite cu lambă și uluc » »	9,—	—
	Prăjinile și bucățile de lemn în grosime pînă la 75 ^{cm.} în circumferință la capătul cel gros . . . »	1,—	—
	Lemnele de foc, cele cioplite, despicate, dar nelucrate, de alte specii, afară de nuc și stejar	scutit	scutit

Rusia a exportat anual, în cinceniul 1896—1900, pentru 149.031,000 lei și a importat pentru 24.945.000.

Această țară, eminent exportatoare, cu o suprafață păduroasă de peste 200 milioane desetine, sau 219 hectare, dispune de un tarif maxim, altul minim și altul convențional, Acesta din urmă este, de fapt, cel mai întrebuițat. La începutul acestui an s'a publicat noul tarif autonom rusesc, după care extragem datele care ne interesează mai mult :

		Tariful	
		convențional	autonom
		lei	
Art. 58.	Pentru grinzii, bușteni, lemne de foc, aschii, fașcine și crăci 100 kg.	scutit	scutit
	» grinzii cioplite sau ferăstruite în 4 muchii » »	0,05	1,47
	» scînduri și grinzii mici ne date la rindea » »	1,9	1,47—2,44
	» scînduri și grinzii geluite. » »	3,20	8,17—18,72
	» lemne exotice. » »	3,20	6,50
	» foi de placaj de orî-ce soi. » »	20,15	32,16
	» cîlți (paie de lemn) » »	3,20	8,15

După cum vom vedea aceste taxe sînt superioare celor din noul tarif al Germaniei.

Pentru lemnele rotunde sînt aproape de două ori mai

marî, iar pentru cele ferăstruite diferența în plus este ceva mai mică, 1^l,5—2^l,5 la 100 de kilograme.

Cît privește lemnele exotice, pe cîtă vreme în tariful german variază de la 0^l,13—0^l,25 pentru cele rotunde și de la 0^l,32—1^l,6 pentru cele ferăstruite, în cel rusesc s'a prevăzut 6^l,5 la import pentru chintalul metric.

Franța. Această țară se servește de un tarif dublu. De cel minim profită, în temelul convențiunilor încheiate, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Germania, Grecia, Anglia, Italia, Olanda, Norvegia, Muntenegru, Austro-Ungaria, *România*, Rusia, Suedia, Spania, Elveția, Turcia, Canada, Statele-Unite, în ce privește lemnele rotunde, cioplite sau ferăstruite, pavelele de lemn și doagele.

Cel maxim se aplică produselor portugeze.

O particularitate a legislațiunei vamale franceze consistă în stipulațiunea că o țară, care se bucură de tariful minimal, pierde acest drept, dacă produsele sale lemnoase sînt importate în Franța printr'un Stat, față de care se întrebuintează tariful general. Iar mărfurilor cari provin din alte țări, de cît cele din cari se importează de fapt, li se aplică o taxă suplimentară, care, pentru lemnele ordinare, precum și pentru cele de merișor (*buxus sempervirens*), fie în spărturi ori ferăstruite, avînd însă grosimea de 2 d. m. în diametru (art. 709 și 719) este de 1 leu, iar pentru cele prelucrate (art. 720) de 1^l,5 la 100 de kg.

Pe de altă parte, pe cînd în toate cele-l-alte țări se adoptă cel mult o singură greutate medie pentru metrul cub de rășinoase și alta pentru cel de foioase, în Franța, de către comitetul consultativ pentru arte și manufacturi, s'a stabilit greutatea specifică a lemnelor, separat pentru fie-care specie, în parte, care se ia de normă de către administrațiunea vamală la aflarea greutăței exprimată în kg. a metrului cub în funcțiune de volumul cunoscut. Numai dacă cei interesați se declară nemulțumiți cu aceste date, oficiul vamal respectiv este ținut a proceda la determinarea, prin cîntărire, a adevăratei greutăți a materialelor lemnoase în chestiune.

Taxe vamale :

		Tariful general minimal lei		
Art. 128.	Lemne rotunde necioplite, de ori-ce lungime și avînd la capătul cel gros peste 60 cm grosime în circumferință	100 kg.	1,—	0,65
	Lemne cioplite sau ferestruite, avînd peste 80 mm. grosime în circumferință	»	» 1,50	1,—
	Lemne cioplite sau ferestruite, avînd de la 35—80 mm. grosime în circumferință	»	» 1,75	1,25
	Lemne cioplite sau ferestruite, mai subțiri de 35 mm. grosime în circumferință și pavele de lemn (art. 129).	»	» 2,50	1,75
	Lemne pentru dogărie (art. 130)	»	» 1,25	0,75
	Lemne pentru foc, lungi pînă la 1 ^m ., rotunde sau despicate, în grosime, la capătul cel gros, de cel mult 60 cm. în circumferință	»	» 2,—	2,—
	Cilți (paie) de lemn (art. 126 bis), fașcine, sarcini de crăci (art. 135)	»	» 0,75	0,50

Franța a importat, în termen mediu, pe an, în 1896—1900, lemne rotunde și industrializate pentru o sumă de 179.198.000 lei și a exportat pentru 74.034.000, de unde o diferență de peste 105.000.0000 lei.

În **Suedia**, care d'împreună cu Rusia și Austro-Ungaria constituie marele furnizoare cu lemne ale Europei, sînt scutite de ori-ce taxă vamală, la import, lemnele de foc și cele de lucru și construcție în stare brută, sau de semi-fabricațiune. Acest fapt își are, de altminteri, explicațiunea sa firească în marele excedent al comerțului său de exportatiune.

În adevăr, față de un import în valoare de 7.622.000 lei, exportul său anual mediu este reprezentat prin 223.605.000 lei.

Austro-Ungaria ocupă, în lume, primul loc ca țară exportatoare de lemne.

Comerțul său de exportatiune se ridică, ce'i drept, la 252.587.000 lei anual, adică la mai bine de un sfert de miliard, consistînd mai cu seamă din lemne rotunde și semi-fabricate și anume pentru importanta sumă de 189.300.000 lei, pe cîtă vreme importul său abia a atins cifra de 16.457.000.

Era, așa dar, natural ca în noul proiect de tarif vamal guvernul acestei țări să lase, ca și pînă acum, intrare liberă lemnelor de foc, precum și celor de lucru și construcțiuni rotunde, sau semi-industrializate.

Această procedură a guvernului austriac nu convine însă, de loc proprietarilor de păduri cari, constituiți în societăți puternice, cer cu insistență a se stabili taxe vamale la import pentru lemnele străine.

Aceste cereri ne vizează direct pe noi, de oare-ce în cifra totală a importului în Austria, cele din România reprezintă, după datele austriace, un procent de 50%, și numai, în al doilea rând, urmează Rusia.

În expunerea de motive care însoțește menționatul proiect de tarif vamal, se arată că importul lemnelor străine rotunde, sau ferestruite în Austria, comparativ cu întregul său comerț de importățiune, reprezintă un procent de 0.6% și prin urmare lăsându-se liber nu prezintă nici un inconvenient.

Nu știm dacă asemenea vederi vor fi împărtășite pînă la sfîrșit și de către legislatori.

Germania, după Anglia, înfățișează piața de desfacere cea mai însemnată din Europa.

Comerțul său exterior se cifrează la 458,099,000 lei și anume cel de importățiune la 350,995,000 în care sumă lemnele brute, grinzile și scîndurile figurează pentru 313,736,000 lei, iar cel de exportățiune la 107,104,000, consistînd cu deosebire în fabricate, cu 77,554,000 lei.

Cea mai mare parte din deficitul producțiunei și-l acoperă cumpărînd materii prime, servind la alimentarea numeroaselor sale fabrici de cherestea, din Austro-Ungaria, Rusia și din țările scandinavice (Suedia și Norvegia).

Este cu totul explicabil, prin urmare, marele interes ce proprietarii de păduri și de ferăstraie din aceste țări poartă la tot ce se atinge de politica tarifo-vamală a Germaniei.

Pe noi, asemenea, nu ne poate lăsa indiferenți pentru motivul că o însemnată parte a exportului nostru de lemne s'a îndreptat, de la o bucată de vreme, spre această țară, mare consumatoare de lemne.

Așa fiind, vom pune față în față, atît taxele actualmente în vigoare, cît și cele prevăzute în noua lege vamală votată sub presiunea pretențiunilor exagerate, în tot cazul unilaterale, ale agraricilor germani, a căror tendință manifestă este, după cum se știe, a lovi cu taxe ultra-protecționiste toate soiurile de mărfuri cari aparțin, în mod direct, producțiunei solului.

Germania, în temeiul tratatelor de comerț existente, asigură dreptul națiunii celei mai favorizate Belgiei, Bulgariei, Danemarcei, Franței, Greciei, Angliei, Italiei, Olandei, Norvegiei, Austro-Ungariei, României, Rusiei, Suediei, Elveției, Serbiei, Turciei, Statelor-Unite, Mexicului, Japoniei, etc.

În dorința de a ocroti munca națională și în special pentru a încuraja industria cherestelei, Germania a urcat taxele vamale pentru lemnele ferestruite, a menținut însă vechea taxă de 20 fenigi la 100 kg. la lemnele rotunde proprii pentru lucru și construcții.

La prima vedere s'ar părea că în ce privește această din urmă categorie de material lemnos, nu s'a adus nici o schimbare stărei de lucruri actuale. În realitate, cu toate acestea, s'a produs și aici o însemnată modificare. În adevăr, pe câtă vreme prin tariful în vigoare se admite că greutatea medie a unui metru cub, fără deosebire de specie, este de 600 kg., prin noul tarif se stipulează că m. c. de lemne moi, în stare brută sau de semi-fabricat, cântărește 600 kg.; cu alte vorbe s'a admis aceiași greutate ca și astăzi, cu deosebire numai că nu se precizează care anume specii trebuiesc socotite ca având lemnul moale și care cu lemnul tare.

Este drept a spune că noul tarif vamal lasă la latitudinea celor interesați de a se servi de balanță, în caz când preferă aceasta.

Pentru lemnele *tari*, *rotunde* se consideră greutatea metrului cub ca fiind egală cu 900 kg., iar pentru lemnele *tari* *cioplite* sau ferestruite cu 800 kg.

Drepturile vamale admise fiind de 20 fenigi la 100 de kg. pentru lemnele în stare brută, rotunde și având în vedere greutatea metrului cub prevăzută prin noul tarif, se va plăti :

Pentru un m. c. lemn moale	1,20	mărci
» » » » tare	1,80	»

Să examinăm acum care sînt taxele vamale relativ la semi-fabricate :

Lemne cioplite.

De la 2, s'a urcat la 3 mărci m. c. de lemne moi, și de la 2, la 4 mărci m. c. lemne tari.

Lemne ferestruite.

De la 6 s'a sporit la 7 mărci metrul cub de *lemne moï*, și de la 6 la 10 mărci cel de *lemne tari*.

Sînt scutite cu desăvîrșire numai lemnele de foc, cele proprii pentru celuloză, precum și cărbunii de lemn.

Anglia, al cărui procent de împădurire este de-abia 4⁰/₀, fiind țara cea mai industrială din lume, constituie debușeul cel mai de căpetenie pentru materia primă: lemnul.

Spre a dovedi cele ce afirmăm, este destul a spune că comerțul său de importățiune s'a ridicat, în intervalul 1896—1900. la colosala sumă de 584.715.000 lei pe an, în termen mediu, adică mai mult de jumătatea unui miliard, și aceasta numai în ce privește lemnele rotunde și semi-fabricate. Dacă la această sumă mai adăogăm și cele 54.031.000 lei, valoarea produselor lemnoase industrializate, aflăm totalul importului care se cifrează la 638.746.000 lei pe an.

Pe de altă parte comerțul său de exportățiune abia s'a ridicat, în acelaș timp, la 27.751.000 lei, ceea ce reprezintă un procent de 4.3⁰/₀ față cu totalul importului. În această sumă nu intră, bine înțeles, producțiunea solului național, ci al pădurilor din vastele sale colonii servind, în această privință, mai mult ca țară de reexpedițiune.

Nu trebuie, prin urmare, să prindă mirarea pe nimeni că Anglia, prin extra-ordinara sa capacitate de consumățiune, are, în anumite împrejurări, o influență decisivă asupra prețurilor lemnelor. Orî-ce criză a pieței engleze provoacă, în adevăr, o scădere a acestora, cum s'a întîmplat de pildă în 1890, cînd, din cauza importățiunei enorme a anului precedent, s'a micșorat prețurile cu 10—15⁰/₀ producîndu-se o stagnațiune generală. Acelaș lucru s'a urmat și în timpul războiului din Sudul Africeî.

Furnizorul principal al Anglieî 'l formează țările din Nordul Europeî a cărora producțiune forestieră, întrecînd cu mult trebuințele interne, constituie unul din principalele lor izvoare de venituri cum este cazul cu Suedia, Norvegia, Finlanda, Rusia, iar dintre cele afară din Europa Canada și Statele-Unite.

În timpul din urmă cîte-va firme engleze, bine cunoscute în comerțul internațional, și-aŭ îndreptat sfera lor de

acțiune în spre țările situate la Estul Europei, cumpărînd cătățimi însemnate de lemne cari provin din pădurile României, Transilvaniei, Galiției și Bucovinei.

În Anglia nu există nici o taxă vamală pentru lemne brute și semi-fabricate. Nu se poate ști, totuși, dacă d-l Chamberlain, ex-ministrul coloniilor, în noua sa politică vamală preconizată, în tot cazul nu în concordanță cu principiul liberului schimb, atîta timp păstrat cu sfințenie în această țară, nu va provoca, prin influința sa preponderantă în partidul tory (conservator) astăzi la putere, o schimbare radicală în starea actuală de lucruri.

Țări afară din Europa.

Terminînd cu analizarea tarifelor vamale aflate în vigoare, sau numai în stare de proiecte din Statele aparținînd continentului vechi, nu cred fără de folos a examina, pe scurt, legislațiunea vamală a țărilor de peste Oceanul Atlantic, cari, din punctul de vedere al comerțului lemnului, interesează, în mod direct, piețele europene.

Și pentru a nu da acestui studiu o dezvoltare prea mare, ne vom mărgini la cele cari ocupă primul rang, din punctul de vedere al exportului.

Statele-Unite ale Americii a exportat, anual, în cinci-aniul 1896—1900, pentru o valoare de 206.101.000 și a importat pentru suma de 80.239.000 lei.

Drepturile sale de vamă sunt, la import, următoarele:

		<u>Lei B</u>	
Pentru lemne de lucru și construcțiuni, cioplite în 4 muchii, sau ferestruite (<i>art. 194</i>)		m. c. 1,76	
Art. 195	}	Pentru scînduri, dulapî și altele din lemne albe, paltin și tei.	* * 0,18
		Pentru lemne ferestruite nedenumite	* * 0,36
		Pentru cele date la rindea se mai plătește o taxă suplimentară la	* * de 0,09
		Pentru scîndurile geluite numai pe o parte, dar prevăzute cu lambă și uluc, această taxă suplimentară este la	* * * 0,18
		iar dacă sînt geluite pe 2 părți la	* * * 0,27

În cele mai multe tratate de comerț încheiate de către Statele-Unite, se prevede clauza națiunii celei mai favorizate, în mod limitat, însă, adică tarifele reduse acordate unei țări contractante nu revine de drept celei de a treia, care

TABLOUL

Comerciu exterior al Statelor celor mai importante, din
Datele calculate după me

No. corent	NUMELE STATULUI	Import in 1000 lei			Export in 1000 lei		
		Lemne brute și semi fabricate	Fabricate și industrii derivate	Total	Lemne brute și semi fabricate	Fabricate și industrii derivate	Total
	<i>a) Țări afară din Europa</i>						
1	Chili	1.416	739	2.155	60	41	101
2	Uruguay.	4.139	732	4.871	21	—	21
3	Japonia.	1.362	—	1.362	3.668	—	3.668
4	Mexico.	4.352	3.435	7.787	6.838	20	6.858
5	China	12.696	—	12.696	—	—	—
6	Egiptul	17.558	—	17.558	—	118	118
7	Indiile Engleze	3.206	3.321	6.527	15.574	1.428	17.002
8	Argentina	23.980	4.937	28.917	1.110	—	1.110
9	Coloniile Engleze	67.290	—	67.290	30.027	—	30.027
10	Canada	15.653	6.584	22.237	137.043	15.307	152.350
11	Statele-Unite	63.386	16.903	80.239	118.083	88.018	206.101
	<i>b) Statele din Europa</i>						
1	Serbia	1.130	451	1.581	180	273	459
2	Bulgaria	2.336	659	2.995	818	36	854
3	Grecia	5.103	925	6.028	78	—	78
4	Turcia	—	—	5.202	—	—	1.016
5	România.	615	4.158	4.773	7.001	893	7.894
6	Portugalia	3.407	5.356	8.763	1.792		1.792
7	Elveția.	20.313	6.861	27.174	2.510	2.177	4.687
8	Danemarca	30.065	4.044	34.109	872	1.321	2.193
9	Italia.	41.241	4.960	46.141	3.800	14.665	18.465
10	Norvegia	18.526	—	18.526	57.833	740	58.573
11	Spania.	31.919	18.950	50.859	16.910	—	16.910
12	Țările de jos (Olanda)	106.560	14.650	121.210	73.819	17.447	91.266
13	Belgia	111.496	25.509	137.005	3.394	33.733	37.127
14	Rusia	17.507	7.438	24.945	146.426	2.605	149.031
15	Franța	135.211	43.987	179.198	40.617	38.417	74.034
16	Suedia.	5.650	1.972	7.622	188.556	35.049	223.605
17	Ausiro-Ungaria	7.868	8.589	16.457	189.300	63.287	252.587
18	Germania	313.736	37.259	350.995	29.550	77.554	107.104
19	Englittera	584.715	54.031	638.746	27.750	—	27.750
	cu exportul mărf. străine și colțiale	—	—	—	10.268	2.672	12.940

No. 14

și afară din Europa, cu lemne și industrii derivate.
dia a 5 ani, 1896—1900.

Total (Import și Export) în 1000 lei

Lemne brute și semi fabricate	Fabricate și industrii derivate	Total general	OBSERVAȚIUNI
1.476	780	2.256	1 Peso nuevo = 1 leu 89 b.
4.160	732	4.892	1 Peso de aur = 5 lei 36 b.
5.030	—	5.030	1 Yen nou de aur = 2 lei 58 b.
11.190	3.455	14.645	1 Peso = 2 lei 52 b.
12.696	—	12.696	1 Haikuan Tael = 3 lei 628.
17.558	118	17.676	1 lira sterling de Egipt = 25 lei 61 b.
18.780	4.749	23.529	15 Rupii = £ = 25 lei 22 b.
25.090	4.937	30.027	1 Peso nationale = 5 lei.
97.317	—	97.317	1 Pfund St. = 25 lei 22 b.
152.696	21.891	174.587	1 Dolar = 5 lei 166.
181.419	104.921	286.340	» » » » »
1.316	724	2.040	Dinarul = 1 leu.
3.154	695	3.849	Lewa = 1 leu.
5.181	925	6.106	(Datele acestea reprezintă media numai a 1 anilor 1896—99 inc. {Drachma = 1 Leu.
—	—	6.218	100 Piastre = Medjedie de aur = 1 lira = 22,68
7.616	5.051	12.667	
5.199	5.356	10.555	1 Milreis în aur = 5 lei 60 b.
22.823	9.038	31.861	1 Franc = 1 leu.
30.937	5.356	36.302	Coroana var. de la 1,4—1,5 l. S'a adoptat 1,45 l.
45.041	19.565	64.606	Lira = 1 leu.
76.359	740	77.099	Coroana var. de la 1,4—1,5 l. S'a adoptat 1,45 l.
18.819	18.950	67.769	Peseta = 1 leu.
180.379	32.097	212.476	Florinul calculat cu 2 lei 08 b.
114.890	59.242	174.132	1 Franc = 1 leu.
163.933	10.043	173.976	Rubla = 100 copeici = 2 lei 70 b.
175.828	77.404	253.232	
194.206	37.021	231.227	Coroana calculată cu 1 leu 39 b.
197.168	71.876	269.044	» » » » » 1 » 05 »
343.286	114.813	458.099	1 marcă = 1 leu 24 b.
612.465	54.031	666.496	} Lira sterling = 20 schillingi = 25 l. 22 b.
10.268	2.672	12.940	

se bucură și ea de aceeași clauză, de cât în urma unor anumite și noi concesiuni acordate. În aceste condițiuni se găsesc convențiunile comerciale cu Belgia, Danemarca, Italia, Rusia, Austro-Ungaria, Suedia și Norvegia, ca să nu numim de cât pe cele din Europa.

Serbia este singura țară care se bucură, în mod nelimitat, de clauza națiunii celei mai favorizate, în accepțiunea sa cea mai obicînută.

Statele-Unite exportează în Europa lemnul de pitchpin de cea mai bună calitate. Sub acest nume colectiv sînt cunoscute diversele specii de pin, provenite din părțile sudice ale acestei țări. Exportează asemenea și lemne de stejar rezultate din pădurile de pe lîngă Misisipi și Statele de Est, cari sub formă de doage, după cum am arătat și cu altă ocaziune¹⁾ de și nu de calitate celor din Croația și Slavonia le fac, totuși, acestora din urmă, o serioasă concurență în porturile franceze, germane, belgiene și olandeze, iar în timpul din urmă și în piețele austriace chiar.

Canada cu considerabilele sale întinderi de păduri populate cu diferite specii de molid, de brad, de pin silvestru de tuia etc., și cu cele mai eftine mijloace de transport consistînd în numeroase rîuri și lacuri flotabile, a exportat anual, în termen mediu, în 1896 – 1900, material lemnos pentru o valoare de 152.350.000 și a importat pentru 22.237,000 lei, ceea-ce reprezintă un procent abia de 14,5⁰/₀.

Aceasta însă nu a împiedicat guvernul respectiv ca, prin legea votată în 1897 și modificată în 1898 și 1900, să impună produsele lemnoase străine unor drepturi vamale foarte protectoare, cu excepțiune numai de cele provenite din Anglia și coloniile sale, cărora li s'a încuviințat un scăzămînt de $\frac{1}{3}$ parte.

Iată drepturile vamale la import despre care vorbim :

Pentru scînduri, dulapî, geluite pe 1 sau 2 părți cu lambă și uluc.	25 ⁰ / ₀ din valoare
Pentru alte lemne de lucru și construcție	20 ⁰ / ₀ » »

Egiptul, este țara din Nordul Africeî destinată a alcătui, pentru comerțul nostru de exportățiune, un debușeu însemnat

1) Vezi : «importanța economică a pădurilor de stejar în special». Petre Antonescu, 1902, pag. 16.

Importul și Exportul

Lemnelor și Industriilor derivate în

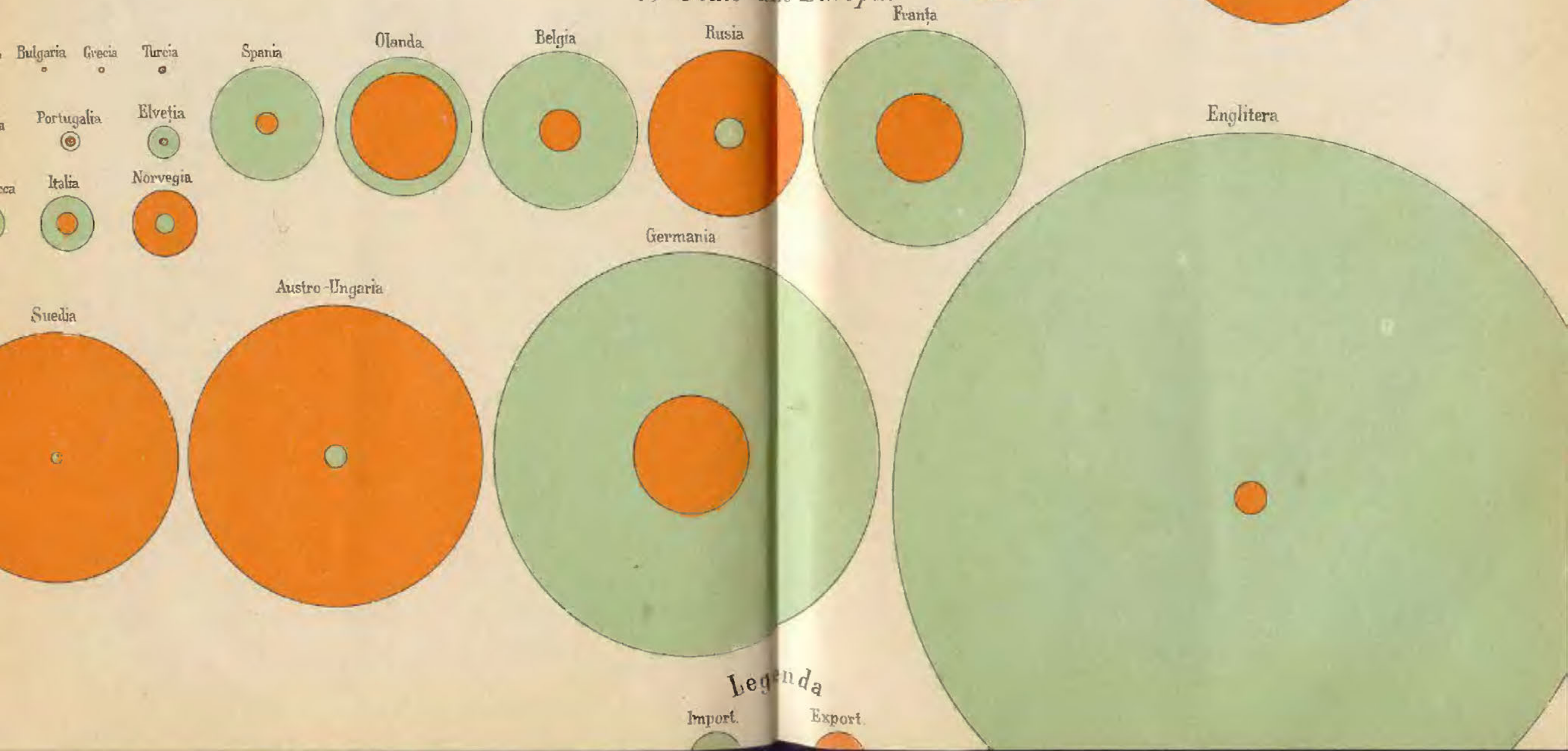
Statele cele mai importante

media pe 5 ani, 1896-1900.

a) Țări extra Europene.

b) State din Europa.

Legenda

Import.

Export.

atunci mai cu seamă, cînd ideia înființării unei linii directe de navigație Constanța-Constantinopole-Alexandria, va deveni, după cum totul ne face să credem, un fapt îndeplinit.

Spre a ne convinge despre aceasta este destul a spune că într'un singur an, și anume în 1900, importul său total — predominînd lemnele de lucru și construcțiune, — a fost de 20.766.720 lei, pe cînd exportul numai de 640 lei.

În Egipt pentru orî-ce marfă importată se plătește, drept taxă vamală, 8% din valoare în care se socotește și prețul transportului, precum și al asigurării ei pînă la locul de destinațiune.

Spre a recapitula toate datele statistice referitoare la comerțul exterior al țărilor despre care am pomenit mai sus, precum și la alte țări extra-europene, am alcătuit un tablou general însoțit de diagrama colorată aci anexată, cu ajutorul căreia, dintr'o singură aruncătură de ochi, putem să ne dăm seama despre importul și exportul lor anual, reprezentînd media din cinceniul (1896—1900). (Vezi tabloul No. 14).

Cîte-va concluziuni.

Sintetizînd, acum, studiul ce am făcut asupra politicii tarifare adoptată de către diferitele țări importatoare și exportatoare de lemne, căpătăm cu ușurință convingerea că taxa de 5 lei pentru 100 kg. lemne de lucru și construcție, înscrisă în tariful nostru vamal, este superioară comparativ cu acele State chiar cari trec ca cele mai protecționiste în materie de legislațiune vamală.

Această împrejurare a corespuns, cu toate acestea, năzuințelor bărbaților noștri de Stat, cari și-au propus a pune o bază solidă întemeierii unei industrii mari forestiere.

În adevăr, efectul imediat al acestei măsuri protecționiste, prin excelență, a fost că s'a asigurat puținelor fabrici de cherestea, aflate în ființă la începutul noii erî inaugurate, piața de consumațiune internă, înlăturîndu-se, cu desăvîrșire, orî-ce concurență streină și în special cea austro-ungară care 'și găsisse în România un prielnic teren de speculațiune.

Trebuințele noastre fiind mari, era firesc lucru ca numărul fabricilor de cherestea să crească mereu, trecînd de

la numărul 6, cîte erau înainte de 1886, la mai mult de 20 la sfîrșitul anului 1892 și la peste 50 actualmente.

Prosperitatea lor a mers crescînd pînă în anul 1899, cînd s'a declarat cunoscuta criză agricolă și financiară în timpul căreia s'a redus, la cea mai simplă expresiune, construcțiunile la sate și la orașe.

Marea majoritate a acestor fabrici, trebuie să recunoaștem, nu lasă nimic de dorit din punctul de vedere al instalațiunei, al utilajului, al mașinilor perfecționate, putînd rivaliza cu cele mai bune din streinătate.

Trei-zeci și trei din aceste fabrici, după cum rezultă din studiul D-lui C. Alimăneșteanu, directorul industriei din ministerul domeniilor: *aplicarea legii încurajerei industriei promulgată în 1887*, se bucură de avantajele acestei legi. Capitalul lor fix, consistînd din construcțiuni (clădiri), valoarea terenurilor etc. este de 6.062.085 lei, care, comparativ cu cel al tuturilor fabricelor din țară, reprezintă un procent de 6,5%, iar cel circulant, sau de exploatare de 7.667.396 lei, sau de 14,5%.

Valoarea producțiunei anuale a acestor fabrici este de 11.084.833 lei, sau de 16% din total, iar numărul lucrătorilor întrebuințați este de 6059 sau de 30,2% cărora li se plătește salarii pe fie-care an 2.550.216 lei sau 19,2%.

Avantajele ce li s'a acordat de către Stat pînă la 12 Noembrie 1902, dată ce poartă situațiunea atașată la menționatul studiu, sub formă de scutiri de impozite, de reduceri vamale și de transport pe C. F. R., a fost, în comparațiune cu totalitatea sacrificiilor făcute pentru încurajarea industriei naționale, numai de 5,3%. (Vezi tabloul No. 15).

Aceste cifre ne dovedesc, în mod cît se poate de elocvente, importanța economică și socială a industriei fabricelor de cherestea, care a prins rădăcini puternice în această țară și căreia se datorează punerea în valoare a bogățiilor forestiere din munții noștri acumulate în codri, de mai multe ori seculari, în cari majoritatea arborilor sînt intrați în depericiune, trecuți fiind peste termenul acelei exploatabilități care ne procură lemnul cel mai sănătos și cel mai util, din punctul de vedere al multiplelor sale întrebuințări tehnice.

TABLOUL No. 15

relativ la situațiunea diverselor fabrici din țară, cari se bucură de avantajele legi pentru încurajarea industriei naționale

No. fabricelor de fiecare categorie	CAPITALUL FABRICELOR		Producțiunea anuală a fabricelor		No. lucrătorilor speciali și nespeciali	Salariul lucrătorilor		VALOARBA AVANTAGELOR ACORDATE FABRICELOR DIN ȚARĂ				Totalul avantajelor anuale		Odată pentru tot-d'a-una						
	Circulant		anuală			lucrătorilor		A N U A L E		E		Leï B.		Leï B.						
	Leï	B.	Leï	B.	Leï	B.	Leï	B.	Impozite	Reduceri C. F. R.	Vamale	Primă de înmărginare	Leï	B.	Leï	B.				
210	94.205.179	10.52.789.007	72	74.806.629	66	20.066	12.830.108	98	1.657.703	95	777.503	64	6.075.078	25	2.906.737	68	12.407.090	82	1.757.455	45
33	6.062.085	58	7.667.396	45	11.984.833	37	6.059	2.550.216	54	284.100	98	39.152	—	350.751	—	—	674.003	98	69.310	—
La % din Total	6.4%		8.1%		16.0%		19.9%		17.4%		5.0%		5.7%				5.4%		3.8%	

SITUATIUNEA

privitoare numai la fabricile de cherestea

Pădurile virgine de reșinoase.

Pădurile virgine de reșinoase, în adevăr, după cum se mai găsesc în România și anume la cele mai mari depărtări de centrele de populațiune, nu sînt acelea cari ne dau cantitatea cea mai mare de material utilizabil.

După experiența făcută în Bucovina ¹⁾, în Bosnia și Hertegovina ²⁾, precum și după cele constatate cu prilejul exploatărei pădurei Statului Tarcău, din județul Neamțu, din atari masive numai în mod cu totul excepțional se poate extrage mai mult de 200—240 m. c. la hectar.

Dacă aceste păduri, cu un aspect atît de diferit, în cari amestecul speciilor, vîrstele și constituțiunea masivelor sînt așa de caprițioase; în cari întîlnim, în unele puncte, toate dimensiunile reprezentate la unitatea de suprafață, iar în altele, grupe de etăți *quasi uniforme* predominînd cînd arborii bătrîni, cînd cei tineri, cînd cei mijlocii; în cari constatăm, într'un cuvînt, variațiunea cea mai complexă, după cum aũ fost și cauzele cari aũ prezidat la nașterea lor; dacă aceste păduri zic, cari fac dificultatea profesionistului celui mai experimentat, — de oare-ce necesită, la fie-care pas, operațiuni culturale deosebite, ne putînd fi tratate după un singur calapod — ar fi bine îngrijite, cultivate și exploatate după toate regulele științei, ar produce, cu siguranță, 5—600 m. c. material utilizabil la hectar.

Aceasta explică ce mare interes avem de a transforma pădurile bătrîne, cu un material lemnos supra-abondent, în cari creșterea anuală abia ajunge la 1½—2 m. c., în masive regulate, cu un capital nu prea depărtat de cel normal de exploatare.

În cazul acesta creșterea medie, la vîrsta exploatabilității, se ridică la 5—6 și chiar mai mulți metri cubi la unitatea de suprafață.

Dar reducerea materialului supra-abondent nu se poate

1) Verwaltung und Wirtschaft in den Forsten des Bucovinaer gr. or. Religionsfond 1897. Wien. Verlag von W. Frick und Bericht über Escursion des oester. Reichsforstvereines in die Bucovina. «Sonderausgabe im selbstverlage des genannten Vereines.

2) Oesterreichische Viertel Jahresschrift, Wien. 1895, pag. 265.

Vederea unei păduri virgine de molid din Carpații României.

face de cît tăind, în timpul uneia saŭ chiar a două perioade mai mult de cît produce solul, ceea ce, de multe ori, asemenea exploatări, pe o suprafață relativ mare, oferă, pentru profani, priveliștea unor adevărate devastări.

Nu trebuie, așa dar, să considerăm fabricele de cherestea ca un factor rău făcător pentru gospodăria noastră forestieră, după cum sînt unii înclinați a crede ; din potrivă, trebuiesc încurajați pe toate căile proprietarii respectivi, căci fără capitalurile întrebuintate în diferite construcțiuni, în crearea mijloacelor de transport trebuitoare, fără căutarea de debușuri în țară și în streinătate, mult timp încă ar fi putrezit în păduri cantități considerabile de material lemnos, fără nici un profit pentru ameliorarea condițiunilor economice și financiare ale țării.

Generația actuală are tot dreptul de a mobiliza avuțiile ce se găsesc în arboretele aflătoare în pădurile virgine, cu o singură condițiune, însă, de a lua măsurile *cele mai energice* pentru regenerarea pe cale naturală, ori artificială a suprafețelor exploatare în timpul cel mai scurt posibil.

Fie-care hectar de pădure îmbătrînită, cu o valoare relativ neînsemnată, transformat în pădure tînără cu o mai mare creștere, este un cîștig de material și de valoare.

Ceea ce se poate obține din pădurile noastre virgine, în vîrstă de 1 saŭ de mai multe secole, la unitatea de suprafață, putem avea din masive de 60—70 saŭ cel mult de 80 ani. Ast-fel că, în viitor, reducînd exploatările la o mai mică suprafață, la jumătate chiar, volumul, în schimb, va fi același, dacă nu și mai mare chiar.

Corectivul pentru a împedica exploatările dezordonate, abusive, cari conduc la ruina pădurilor, pentru a zădărnici unele veleități tinzînd a face ca posibilitatea, în mod accidental sporită, să depășească, față cu gradațiunea actuală a vîrstelor, limitele admisibile, îl avem, stă la dispozițiunea noastră, el consistă în regularea gestiunii ocoalelor, în alcătuirea de regulamente de exploatare făcute cu spirit de discernămînt, în aplicarea judițioasă a metodelor de tratament prescrise, în alcătuirea de amenajamente definitive, saŭ provizorii, de-o-cam-dată, de către agenți cu multă practică și experiență personală în atari lucrări, cari au avut prilejul de a constata în țară, saŭ în streinătate și în diferite regiuni cli-

matologice, rezultatul unor asemenea metode de tratament unor atarî amenajamente bine alcătuite și bine aplicate.

Ne referim în special la pădurile Statului, în care direcțiune se lucrează de atita timp.

Cît pentru pădurile particulare, unde devastările par a fi devenit endemice, avem nevoie de o lege silvică care să poată pune stavilă cupidității speculatorilor de tot soiul, cari profitînd de buna credință a unora din proprietarii respectivi, a moșnenilor în indivisiune mai cu seamă, sau de nevoile lor urgente, cumpără, astăzi chiar, sute și mii de hectare pe prețuri derisorii, de 40—50 lei hectarul, ceea-ce revine la 15—20 bani metrul cub, după cum a declarat în ședința publică din 6 Decembre 1902, a Societății forestiere ungare din Buda-Pesta, baronul Arthur Freilitsch, vorbind despre pădurile din România și anume despre cele din munții Vrancei și ai Buzăului situate lîngă hotarul Comitatului Trei Scaune.

Că acești exploatatori nu lasă în urma lor de cît ruina și dezolațiunea, nepreocupîndu-se de regenerarea masivelor atît ei cît și proprietarii acelor păduri, a căror unică dorință este de a le transforma, cît mai curînd posibil, în locuri de pășune, aceasta nu trebuie să ne mire.

Vina nu este a lor, cu toate acestea, ci a legii noastre silvice care, ast-fel după cum este alcătuită, o lungă experiență a dovedit, este absolut neputincioasă în a opri distrugerea, pe o scară întinsă, a resturilor de păduri exploatabile cari au mai rămas stinghere în munții noștri, odinioară așa de bine îmbrăcați cu păduri.

Cine vizitează pădurile în exploatare din munții în chestiune, cumpărate de societatea pe acțiuni pentru industria forestieră în Transilvania «Siebenbürgische Waldindustrie Actien Gesellschaft (Buda-Pest)», a cărei marcă, în piețele internaționale, este cunoscută sub *S. W. A. G.*, un sentiment de adîncă tristeță 'l cuprinde văzînd graba ce se pune, ca să se sfîrșească, cît de repede, cu aceste moșteniri ale trecutului.

Nu vreaŭ să intru de astă-dată în prea multe amănunte, voiŭ face, poate, aceasta cu alt prilej. Totuși, spre a-și putea face orî-cine o ideeie justă, despre importanța acestei întreprinderi, voiŭ spune că în cele 3 centre, în cari se află

instalate fabricile de cherestea, lucrînd ziua și noaptea și anume în Commando pe teritoriul ungar, dispunînd de 12 ferestre alternative verticale (gateri). în Mușă (România), de 10 și cea zisă a lui Iosef de 6, în total, așa dar, 28, se debitează în 24 de ore aproape 1000 m. c. de scînduri, dulapi, lași stacheți (zăbrele) așezați în pachete legate cu sîrmă etc. material ce se vinde astăzi, în cea mai mare parte, pentru Englitera.

Socotînd pierderea de 42% din cauza debitului și un număr de 250—280 zile lucrătoare într'un an, rezultă că în acest timp se produce, în termen mediu, 250—280.000 m. c. fasonați.

Admițînd că 1 hectar de pădure virgină conține 200 m. c. material utilizabil, transformați în scînduri, revine la 116 m. c. la unitatea de suprafață, ceea ce însemnează că în fie care an se exploatează, sau mai bine zis se desființează, masivele forestiere de pe cîte un munte care ar avea întinderea de 2155—2413 hect.: posibilitatea unui complex forestier în suprafață de 215.500—241.300 hectare, căruia s'ar fi adoptat o revoluțiune de 100 ani.

Spre a se realiza un material așa de considerabil, pentru a se putea face față trebuințelor unei întreprinderi așa de gigantice, a fost nevoie, neapărat, pe lîngă mari instalațiuni, ateliere, mașini de tot felul, dinamo-electrice servind la luminatul fabricelor, și de crearea de mijloace de transport îndestulătoare, fără de care orîce eforturi ar fi rămas infructuoase.

Cele 180—200 km. de drum de fer cu linie îngustă, nelăsînd nimic de dorit din punctul de vedere tehnic, cu 15 locomotive, 120 vagoane pentru material fasonat și 500 vagoane camioane pentru transportul buștenilor rezultați din cei 200.000 molizi ce se doboară în fie-care an de peste 3000 lucrători, în primele luni ale primăverii, răspund acestei necesități.

Fotografiile No. 2 și 3 reprezintă vederi după un funicular lung de 1189 metri cu linie dublă, pe care, odată cu descinderea unui vagon încărcat cam cu 20 m. c. scînduri destinate pentru imensul depozit de la Kovasna din Transilvania, se urcă unul gol încrucișîndu-se la mijlocul liniei.

Coasta pe care se află instalat are o pantă uniformă

de 27%, diferența de nivel între extremitățile funicularului fiind de 324 metri.

Numărul vagoanelor ce se coboară, și se suie variază de la 70—80 pe zi.

După cât știm, măsuri s'aŭ luat deja pentru alcătuirea

FOTOGRAFIA No. 2.

Vederea funicularului cu vagonul din stațiunea de încărcare.

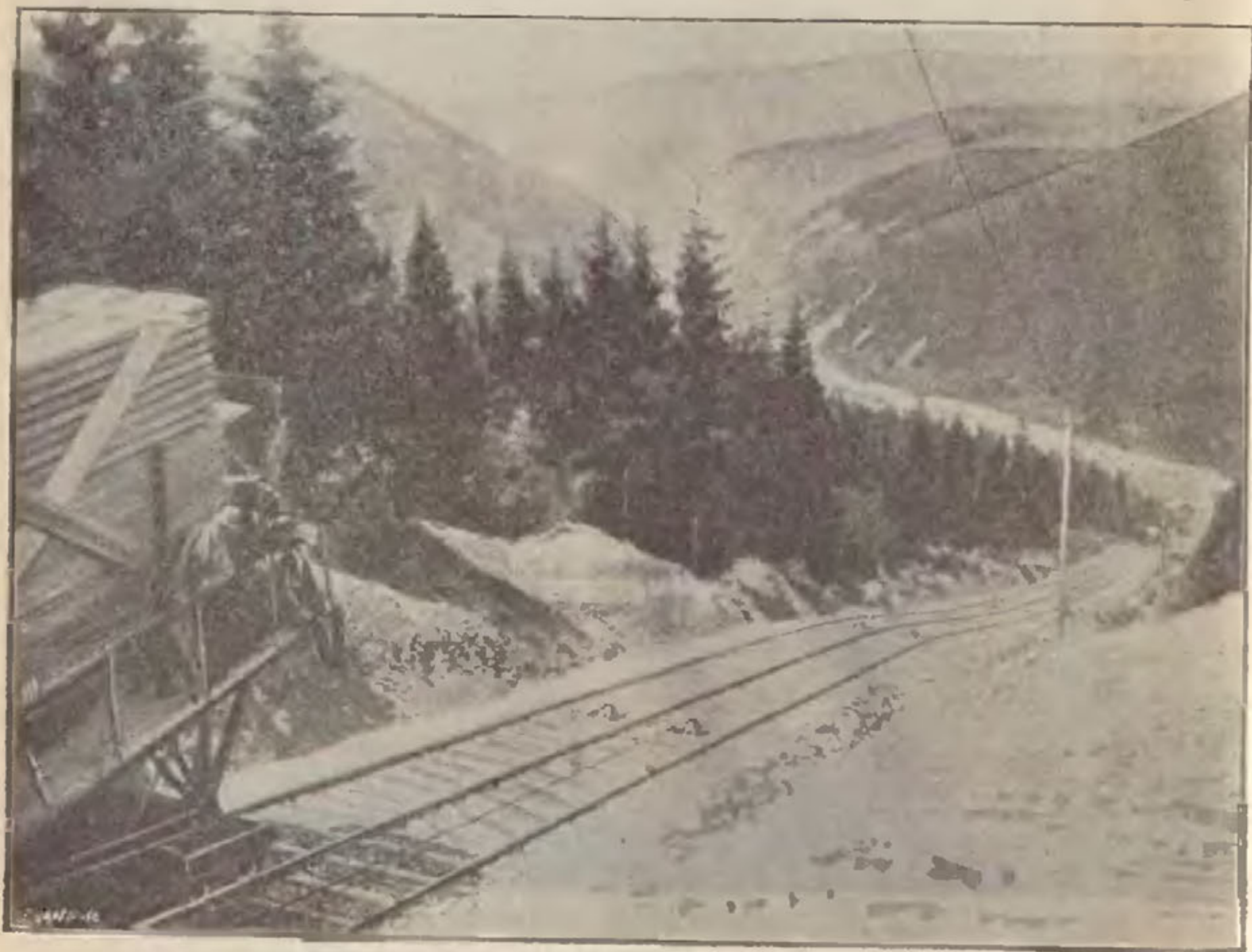
unei legi mai ocrotitoare pentru păduri, în care scop s'a cerut de ministerul domeniilor avizele motivate atât ale agenților săi silvicî, cât și ale d-lor avocați ai Statului: cei mai buni colaboratori ai unei legi care 'i interesează foarte de aproape.

A doua cauză

A 2-a cauză care a contribuit, într'o largă măsură, ca exportul lemnelor să crească în ultimii ani, a fost însuși faptul crizei agricole și financiare din 1899.

Este de notorietate publică că de la această dată memorabilă s'a redus, aproape cu desăvirșire, construcțiunile de tot felul. Statul, stabilimentele publice și particularii micșo-

FOTOGRAFIA No. 3.

Vederea vagonului, încărcat cu scânduri, în descindere pe funicular.

rîndu-și cheltuelile la strictul necesar, s'a produs o adevărată stagnațiune în desfacerea lemnelor în țară.

Proprietarii fabricelor de cherestea dispunînd de un stock însemnat de material, pentru a scăpa de o ruină sigură au fost nevoiți, prin forța împrejurărilor, să-și îndrepte privirile în spre țirgurile din afară.

După silințe și încercări infructuoase, la început, ei au

reușit, totuși, a-și crea debușeuri în țările despre cari am vorbit deja ast-fel că esportul nu numai că nu s'a micșorat, dar a crescut mult față de anul precedent 1898.

Este interesant a arăta cari sînt perspectivele noastre pentru viitor, cu privire la diferitele centre de consumațiune precum și a indica cîte-va date precise din practica comerțului cu lemne în România.

Date din practica comerțului cu lemne în România.

Transportul materialului lemnos în Occident se face pe uscat cu drumul de fer, și pe apă cu ajutorul vapoarelor și corăbiilor.

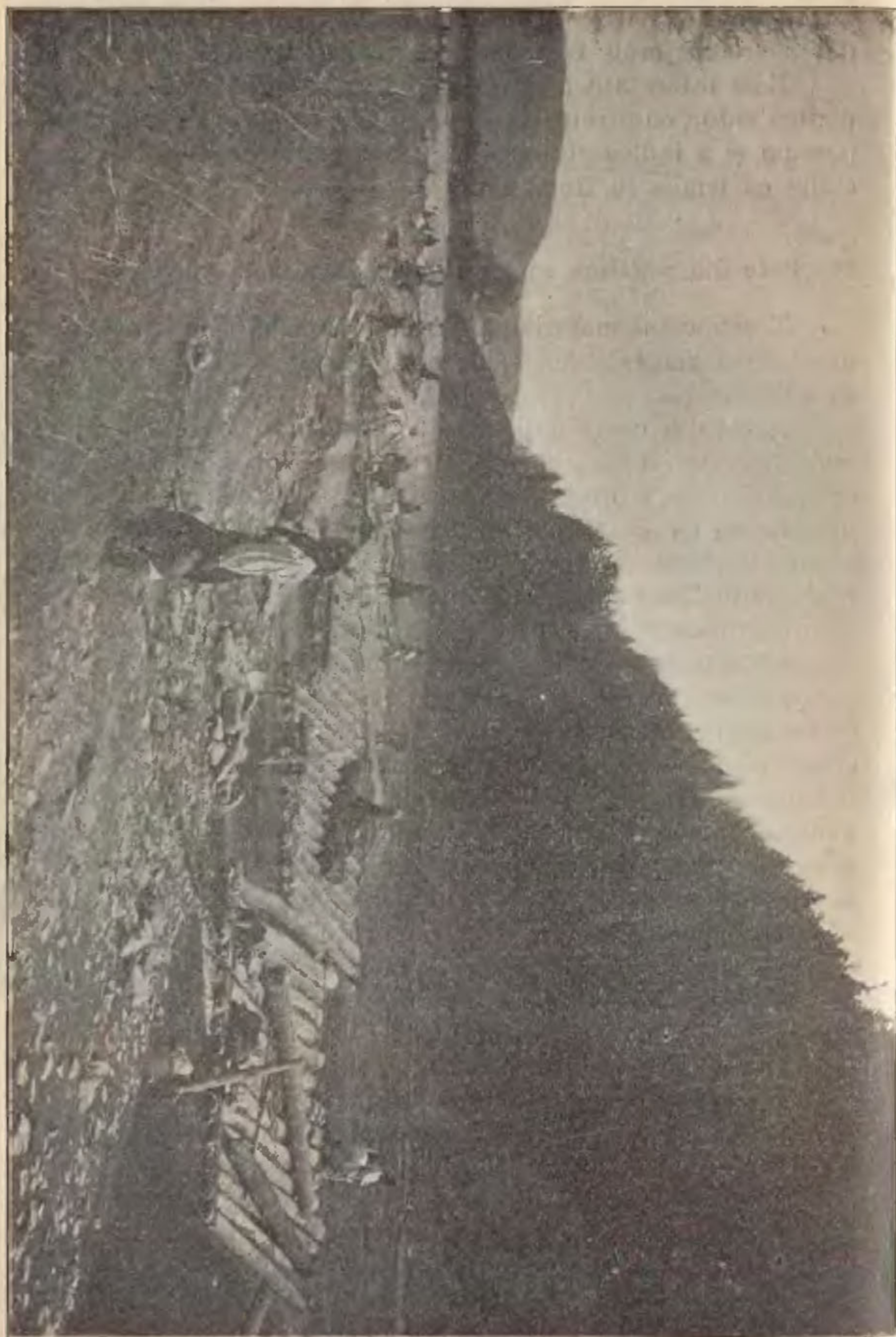
Acest din urmă mijloc de transport, adică pe apă, este mult mai estin. Rusia, Suedia, Norvegia și Finlanda fac o crîncenă concurență produselor austriace pe piețele Germaniei, prin faptul că situațiunea lor este foarte avantajoasă. Ele se găsesc lîngă litoralul Mării Baltice, Mării Nordice, Oceanul înghețat de Nord și Oceanul Atlantic și dispun în acelaș timp, de numeroase rîuri navigabile și flotabile, cari pun în comunicațiune centrele păduroase cu Mările în chestiune.

Ca să dăm un exemplu caracteristic despre însemnătatea ce are asupra comerțului de lemne această împrejurare, voi spune că transportul unui metru cub scinduri din porturile nordice ale peninsulei scandinavice pînă la Rotterdam costă, pentru o distanță de 2.600 km. 9 lei, ceea-ce avînd în vedere prețurile obicînuite pe drumurile de fer germane, corespunde la o depărtare numai de 400 km.

Transportul pe apă a unei tone doage de la Fiume, ori de la Triest pînă la Bordeaux, depărtare de 5000 km., costă 12—15 lei, ceea-ce pe căile ferate franceze nu s'ar putea transporta de cit pe o distanță de 875 km., adică de la Remiremont și pînă la Bordeaux.

Ca să luăm un exemplu mai aproape de noi, voi arăta că fractul, adică prețul navlului, pentru un vagon de 10.000 kilograme de la Galați pînă la Rotterdam, depărtare de 6000 km., a costat anul trecut 185 lei, *cif. Galați*, adică încărcat în vapor, ceea-ce tot-d'a-una se plătește cu 1,50 bani mai mult la metru cub de cit *vagon Doek-Galați*.

Zic că anul trecut, de oare-ce prețul navlului variază

Plântăritul pe Bistrița în Moldova.

foarte mult de la un an la altul, ba chiar în cursul aceleași luni; ast-fel în timpul transportului trupelor engleze în masă și a cailor pentru cavalerie în Transvaal, cererea fiind mare se scumpise așa de mult navlul, în cît se urcase la aproape îndoit, adică la 350 lei de vagon. Comercianții de lemne din Germania, cari contractase cumpărări de lemne din țara noastră, aũ încercat atunci pierderi mari, așa că ei, în urmă, aũ cerut oferta la Rotterdam, ofertă refuzată de exportatorii noștri, pentru aceleași motive.

Cînd este vorba de transportul cu drumul de fer, se socotește că într-un vagon de 10.000 kg. intră 20 m. c. scînduri de molid și brad, pe cîtă vreme pe vapoare se calculează în tot-d'a-una 22 m. c.; lemnele de stejar bine uscate 14 m. c., pe jumătate uscate 13 m. c., iar cele de curînd tăiate 10—11 m. c.

Mărginindu-ne numai la cherestea de brad și molid și admițînd prețurile din anul trecut, revine la 8—9 lei m. c. transportul de la Galați la Rotterdam.

Ca să ne facem o idee și mai limpede, voi spune că avînd în vedere prețul actual de 3 bani pe tonă și pe kilometru, admis pe căile noastre ferate numai pentru lemnele destinate exportului, metrul cub nu-l putem transporta cu prețul de mai sus de cît la o distanță de 266—300 km., cu alte cuvinte de la Galați pînă aproape de Burdujeni.

Costul este și mai redus dacă transportul se face în tot timpul numai pe apă, cum de ex. cu plutele pe Bistrița (vezi fotografia No. 4), pînă la Bacău și de aci pe Siret pînă la Galați, portul nostru de căpetenie pentru exportul lemnelor, știut fiind că cu ocazia sosirei vapoarelor spre a fi încărcate cu cereale lemnele se așează mai tot-d'a-una pe covertă.

D-l G. Wiet, consulul francez din Galați, prin raportul său publicat, în rezumat, în ziarul comercial «L'Echo Forestier», afirmă că lemnul de brad și molid din pădurile României, transportat pînă în principalul nostru port dunărean, costă metrul cub cu 3—4 lei mai scump de cît cel din Bucovina.

Înțelegem, așa-dar, marele avantaj al acelora cari utilizează numai transportul pe apă, după cum este cazul cu Societatea anonimă pentru exploatarea de păduri și ferestraie

cu vaporî, mai 'nainte P. & C. Goetz, cu sediul în Bucureşti, care importează o cantitate considerabilă de trunchiuri de brad şi molid din Bucovina prin vama Dorna, plătind numai 5 lei pentru un m. c. pînă la Galaţi, adică pentru o distanţă de peste 365 km.

FOTOGRAFIA No. 5.

Depozitul de cherestea al fabricii anonime pentru exploatare.

Această societatea care 'şi are instalaţiunile cele mai mari de ferestraie la Galaţi, unde se află şi un imens depozit de cherestea, după cum se vede în *fotografia No. 5* este dispensată de a plăti vama de 4 lei prevăzută în tariful nostru vamal pentru un m. c. trunchiuri de brad, dacă poate justifica că a exportat marfă fasonată, adică transformată în scînduri, dulapi etc., în proporţie de cel puţin 80% din cantitatea totală importată.

Ea se găseşte, prin urmare, pusă în condiţiuni de supe-

rioritate, în ce privește eficiența transportului, în raport cu cei-l-alți exportatori indigeni, cum sunt chiar cei din județul Neamț, ale căror fabrici se află tot lângă apa Bistrița.

Negreșit aceștia din urmă beneficiază și ei, la rîndul lor, de acest mijloc de transport, pentru a se aproviziona cu materia primă necesară, cu butuci de molid și brad; după fasonarea lor însă, în scînduri, sînt nevoiți pînă la Galați a se servi de drumul de fer, pentru că transportul pe apă strică calitatea lemnelor debitate.

Această societate, precum și toți exportatorii străini, ale căror mărfuri trec prin țara noastră ca tranzit, nu plătesc nici măcar taxa porturilor de $\frac{1}{2}$ ‰, care face 5 lei de vagon.

Exportul lemnului din țară făcîndu-se în mare parte prin porturi, rezultă că în realitate produsele pădurilor noastre sînt supuse unei taxe de export, de și de sigur nu aceasta a fost intențiunea legiuitorului.

Iată cîte-va cifre care ne arată costul transportului lemnului de la P.-Neamțu la Rotterdam:

	l. b.
Transportul cu drumul de fer de la Piatra la Galați	m. c. 4,75
Descărcatul și bord (încărcarea pe vapor), toată manipulația	» » 1,00
Asigurarea mărfii pînă la destinație	» » 0,28
Navlu Galați-Rotterdam 19 lei tona	» » 9,50
Taxa de $\frac{1}{2}$ ‰	» » 0,25
Total	<u>15,78</u>

Cu alte vorbe cheltuiala totală a transportului de la P.-Neamțu pînă la Rotterdam se urcă, în termen mediu, la 15—16 lei m. c.

De la Rotterdam materialul lemnos se remorchează în susul Rinului pînă la Colonia, Coblenz și Mannheim: cel mai important centru comercial pentru lemne din Germania de Sud.

Dacă se va aduce la îndeplinire proiectul construcțiunii marelui canal «*Mittelland Kanal*», al cărui deviz se urcă la numai puțin de 380 milioane mărci, proiect preconizat de împăratul Wilhelm și destinat a lega prin alte canale parțiale Rinul cu Emsul, Veserul și Elba, se va putea atunci transporta lemnele pe apă în Germania pînă la Magdeburg și de aci la Berlin, Dresda etc.

Germania, constituie deja un tîrg de desfacere important pentru produsele noastre lemnoase. În adevăr, o mare parte din materialul lemnos pe care statistica noastră oficială ne arată că îl exportăm în Austria, dar mai cu seamă în Belgia și Olanda, trece în Germania, numitele țări făcînd mai mult oficiu de intermediare, de expeditoare a mărfurilor noastre.

Anglia, al cărui comerț de importățione, ca să ne referim la ultimii 2 ani, a fost în 1901 de 12.871.507 m. c. lemne de lucru și construcțiuni rotunde sau semi-fabricate în valoare de 587.525.250 lei, ceea-ce reprezintă o diferență în minus de 988.053 m. c. în raport cu anul 1900, cînd importul acestei categorii de material s'a urcat la 13.859.560 m. c. sau la 646.839.100 lei, iar în anul trecut 1902 la 13.450.836 m. c. în valoare de 581.927.870, constituie un excelent debușeu pentru producția pădurilor și fabricelor de cherestea din România, Transilvania și Bucovina.

D-l Rider, reprezentantul celui mai mare jurnal din lume privitor la comerțul lemnelor, «*Timber Trades Journal*», în numărul special apărut în Londra și la Paris rezumînd situația comercială a anului 1902, se exprimă ast-fel:

«Marea inovație a anului, a fost sporirea expedițiunii lemnelor de reșinoase din Galați, cari pot intra ușor în favoarea cumpărătorilor de lemn de molid, cu toate prevențiunile, ce mai poate întîlni pe alocurea. Prețul lemnelor de reșinoase din Canada fiind urcat, s'a făcut către sfîrșitul anului, mari cumpărări de scînduri, dulapî etc. din Transilvania, (provenind în realitate, în cea mai mare parte din munții Buzăului, *N. tr.*), atît pentru Englitera, cît și pentru continent și acum cã s'a făcut un început se așteaptă o mare dezvoltare a comerțului în această direcțiune».

Comerțul exterior al României pe 1902 ne arată că în anul trecut am exportat în Anglia lemne și industrii derivate pentru 1,434,680 lei, cu alte vorbe cu 720,478 mai mult ca în 1901 cînd esportul în chestiune a fost numai de 714,202 lei.

Importatorii englezî se servesc de măsurile lor naționale, adică de *picioare* (') , *urme* sau *foli* (") ca lungime, iar ca volum de *standard*.

Dimensiunile cele mai uzitate pentru dulapî, scînduri etc., după *L'écho forestier*, sunt următoarele:

1) Dulapi (*madriers*) lungi de 12'—14' picioare,
sau de 3^m,66—7^m,32

3" × 9"	urme engleze	= 76 × 228	milimetri.
3" × 10"	"	= 76 × 254	"
3" × 11"	"	= 76 × 280	"
3" × 12"	"	= 76 × 305	"

2) Dulapi (*bastins*) lungi de 12'—18' = 3^m,66—5^m,50

2" 1/2 × 5"	urme engleze	= 63 × 127	milimetri
2" 1/2 × 6"	"	= 63 × 152	"
2" 1/2 × 6" 1/2	"	= 63 × 165	"
2" 1/2 × 7"	"	= 63 × 178	"

3) Dulapi (*planches*) lungi de 12'—18' = 3^m,66—5^m,5

1" 1/2 × 9"	urme engleze	= 38 × 228	milimetri
1" 1/2 × 8"	"	= 38 × 203	"
1" 1/2 × 7"	"	= 38 × 178	"
1" 1/2 × 6"	"	= 38 × 152	"
1" 1/4 × 9"	"	= 38 × 228	"
1" 1/4 × 8"	"	= 38 × 203	"
1" 1/4 × 7"	"	= 38 × 178	"
1" 1/4 × 6"	"	= 38 × 152	"

După datele ce ni s'a procurat de către administra-
țiunea societății pe acțiuni pentru industria forestieră din
Transilvania, care exploatează pădurile de molid din munții
Buzăului și ai Vrancei, transportând materialul lemnos prin
Transilvania, via Kovasna-Predeal, s'a vîndut pentru Anglia
anul trecut însemnate cantități de material fasonat, avînd
dimensiunile :

1) Dulapi.

de 4" țoli gros., 11" lățime și lungi de 3'—32' picioare; măs. engl.
sau » 10cm. » 28cm. » » » » 91 1/2cm.—10m,15 » metr.

2) Dulapi.

de 3" urme gros., 11" lățime și lungi de 3'—32' picioare; măs. engl.
ceea ce fac 7,6cm. » 28cm. » » » » 91 1/2cm.—10m,15 » metr.

3) Scînduri.

de 3/4=1" gros., 11" lățime și lungi de 3'—32' picioare; măs. engl.
sau » 25 1/4mm. » 28cm. » » » » 91 1/2cm.—10m,15 » metr.

4) Scînduri.

de $\frac{3}{4}$ urme gros., 11" lăţime şi lungi de 3'—32' picioare; măsur. engl.
 ceea ce fac » $19\frac{1}{2}$ mm. » 28cm. » » » » $91\frac{1}{2}$ cm.—10m,5 » »

5) Cuşaci.

de 3" urme gros., 3" urme lăţime şi lungi de 5'—11' pic.; măsur. engl.
 său » 76mm. » 76mm. » » » » 1 m,52— 3 m,35 » metr-

6) Leţuri.

$\frac{1}{4}$ " = 1"—3" şi lungi de 5'—11' picioare; măsur. engleze
 ceea ce fac $25\frac{1}{4}$ "—76mm. » » 1 m,52— 3 m,35 » » » »

7) Stacheţi.

$\frac{11}{23}$ mm. — $\frac{17}{19}$ mm., lungi de 1 m,50— 4 m,50

1" urmă (inch.) său țol englezesc = 0 m,0254

1' picior (foot) englez = 0 m,30479

Standardul de lemne ferăstruite	= 165	picioare cub. a	0 m,028315	=	4 mc,672
» » » cearisate	= 150	» » » »		=	4 mc,247
» » » rotunde	= 120	» » » »		=	3 mc,398

Englezii cumpără și material ceva mai ordinar, plă-tindu-l negreșit mai puțin.

Asortarea materialului după calitate, se face de către reprezentanții societății în chestiune, cu multă îngrijire.

La cel de molid se disting în general 4 clase și anume:
 În 1-a clasă intră materialul lemnos perfect sănătos, fără noduri și crăpături.

În a 2-a clasă se socotesc scîndurile cu noduri sănă-toase și necrăpate.

Din a 3-a clasă fac parte scîndurile cu noduri căzătoare și crăpături drepte.

În a 4-a clasă intră lemnele cu un început de descom-punere însă tari încă, pline de noduri și crăpate.

Dulapii groși și scîndurile de cea mai bună calitate se întrebuintează pentru lucrări de tîmplărie, iar restul spre a se face despărțituri provizorii cînd se încarcă vapoarele cu diferite mărfuri.

Dimensiunile subțiri de molid și pin silvestru și le pro-cură Anglia din Rusia, Suedia și Norvegia, direct sau prin intermediul Olandei.

Redacția jurnalului «*Timber Trades Journal*» care apare în englezește, avînd și o ediție continentală în limba franceză, a însărcinat pe D. W. H. Rider, trimesul său special ca să viziteze *România*, Ungaria, Bosnia și Herțegovina. D-sa prezintîndu-se și la ministerul domeniilor, în primăvara anului curent, am avut prilejul a-i da toate indicațiunile de cari a avut trebuință.

Studiul său consemnat în numărul special al jurnalului în chestiune și însoțit cu prea frumoase ilustrațiuni, este foarte elogios cu privire la progresul realizat de industria fabricelor noastre de cherestea.

Acest studiu a avut și un rezultat practic, el a avut darul de a atrage atențiunea comercianților englezi asupra resurselor noastre forestiere. Ei au și intrat în relațiuni comerciale cu mulți proprietari de cherestea din țara noastră.

Italia s'a aprovizionat pînă acum cu lemne ferestruite de reșinoase și anume anual, în cinceniul 1896—1900, cu 6.053.003 chintale metrice, în termen mediu, din care cu 4.848.275 chintale, adică cu 80% din Austria.

Importatorii italieni și chiar guvernul respectiv a început, în ultimul timp, să se preocupe de chestiunea dacă în cazul unui resboi vamal cu Austro-Ungaria, care pare aproape inevitabil, de oare-ce sub presiunea cerințelor podgorenilor din Ungaria, s'au înscris în noul proiect de tarif vamal taxe mari la importul vinurilor, un principal articol de export al Italiei, nu s'ar putea acoperi deficitul producțiunii indigene din România și Albania.

În acest sens s'a făcut deja cuvenitele demersuri.

Pentru a profita de o asemenea conjunctură favorabilă în perspectivă, ar fi de toată utilitatea de a se trimite, după exemplul Germaniei și Austriei în chestiuni analoage, din vreme, un delegat al ministerului de domenii care să studieze sub auspiciile legațiunii noastre din Roma, în principalele centre de importațiune, uzanțele comerțului de lemne italian, făcîndu-le cunoscut, printr'o întinsă publicitate, exportatorilor noștri.

Comercianții italieni cumpără de preferință scînduri lungi de 4 metri, mai rar de 5 și 6^m. late de 15, 18, 20, 45 și chiar de 50^{cm}. dacă se găsesc și groase de 12^{mm}., de 5—10^{cm}., precum și grinzi lungi de 4^m. și de 4—6^{cm}. ecarisaj.

Scîndurile cele mai subțiri sînt întrebuintate pentru confecționarea lăzilor pentru expedierea stafidelor, smochinelor, lămîielor, portocalelor etc.

În ce privește calitatea sînt foarte exigenți, ei cer ca scîndurile în general să aibă cît se poate mai puține noduri. Cele cu cepuri uscate sînt refuzate cu desăvîrșire. Sînt tolerate nodurile mici și de o culoare deschisă, cele negre nu sînt acceptate.

În anul 1902 exportul nostru în Italia a fost de 1.160.308 lei, față de 1.150.648 cît s'a cifrat în 1901.

Franța constituie un principal debușeu pentru lemnul nostru de stejar sub formă de trunchiuri, de doage, de blăni și traverse de drum de fer.

Comerțul său exterior exprimat în cantități a fost în 1896—1900 în termen mediu de 633.143 chintale metrice la import și de 3.207.657 chint. la export.

În urma exploatărilor extra-ordinare de stejari mai groși de 0^m4 în diametru la înălțimea peptului, ce au avut loc, în anii trecuți, în pădurile Statului situate în regiunea de coline și de cîmpie, cantități însemnate de doage și trunchiuri de arbori s'au expedit în principalele porturi franceze ca Marsilia, Cete și Bordeaux, din care cauză în anul trecut aproape 37% din loturile de arbori groși puși în vânzare din pădurile ungare, croate și slavone au rămas neadjudecate prin faptul concurenței lemnului de stejar din România, găsit excelent ca calitate.

Noi mai dispunem, ce-i drept, în pădurile Statului și ale Stabilimentelor publice de atari arbori de dimensiuni mari aparținînd diferitelor specii de stejar, realizarea lor trebuie făcută cu toate acestea cu moderațiune, ca nu într'o bună dimineată să ne trezim că nu mai sîntem în stare să satisfacem nici măcar trebuințele noastre proprii.

Fotografia No. 6 reprezintă o vedere dintr'o pădure de gîrniță (*quercus conferta*) care specie ne procură lemnul cel mai bun pentru tîmplărie de mobile, pentru placaj etc., după cum s'a recunoscut de specialiști în timpul expozițiunii universale din Paris 1900, cînd antreprenorul Carl Schlesinger prezintase cîte-va eșantiloane de doage, blăni de stejar etc., provenind din România.

Franța, pe lîngă un număr considerabil de doage de

FOTOGRAFIA No. 6.

Codru de garniță.

stejar ce cumpără din Austro-Ungaria, importă prin porturile sale *Fiume* și *Triest* și o mulțime de doage de fag pentru butoaie, servind la conservarea de materii uscate și de uleiuri, cunoscute după usajul din Triest sub numirea de *Castuano* și *Morlacco*.

Dimensiunile lor cele mai obișnuite sînt:

Pentru materiile uscate.

Lungî de 0^m,8 cu o toleranță de 0^m,3 în plus sau în minus.

» » 1^m, fără nici o toleranță în minus, în plus se acceptă pînă la 0^m,05.

Lungî de 1^m,2 de 1^m,3 de 1^m,6 tolerîndu-se în plus sau în minus 0^m,05.

Groase de 10—12 de 10—14 și de 12—14^{mm}. socotindu-se ca de 0^m,011, de 0^m,012 și de 0^m,013 pentru lungimile de 0^m,8 și 1^m.

Groase de 11—13^{mm}. comptîndu-se ca 0^m,012 pentru cele lungî de 1^m,2, 1^m,3 și 1^m,6.

Pentru *castuane* lărgimea doagelor trece de 0^m,10 cu o medie de cel puțin 0^m,12 0^m,13 iar pentru *morlacco* de peste 0^m,09 cu o medie de minimum 0^m,11.

Pentru uleiuri.

Lungî de 0^m,8 de 1^m, de 1^m,3 și de 1^m,6 cu o toleranță de 0^m,05 în plus sau în minus.

Groase de 16—20 ^{mm}. pentru lungimile de 0^m,8 și 1^m, socotindu-se ca 0^m,018 și de 18—24^{mm}. comptîndu-se ca 0^m,021 pentru cele lungî de 1^m,3 și 1^m,6.

Lărgimea doagelor trebuie să treacă de 0^m,10 cu o medie de cel puțin 0^m,12.

Măsura se ia la cea mai scurtă, cea mai îngustă și cea mai subțire parte a doagei.

După usajul din Fiume se deosebesc după țara de destinațiune 2 soiuri de doage de fag și anume:

Pentru *Franța* avînd lungimea de 0^m,78, groase de 0^m,012—0^m,015 și late de 0^m,10—0^m,16.

Pentru *Grecia* avînd lungimea de 0^m,78, groase de 0^m,008—0^m,012 și late de 0^m,11—0^m,16.

În ce privește lemnele de reșinoase francezii preferă pe cele de molid pe care le întrebuintează în tîmplărie. Dimensiunile sînt aproape identice cu cele admise în Italia cu toate acestea lățimele variază din centimetru în centimetru.

Exportul nostru în Franța în anul trecut, consistînd în

mare majoritate în doage de stejar, a fost de 2.797.322 lei, pe cîtă vreme în 1901 numai de 1.685.559.

Pentru *Orient*, Salonic, Smirna, Batum, coastele Asiei minore, Egipt, Constantinopole, Grecia sînt cerute în proporție de 30% scîndurile subțiri de 5, 7 și 9^{mm}. din cari se fac cutiile și lăzile pentru struguri, curmale, stafide, etc., iar restul de 70% în grosime de 12, 18 și 25^{mm}. variind ca lățime de la 20—40^{cm}. și numai prea puține de 7—19^{cm}.

În *Constantinopole*, în special, dimensiunile cele mai întrebuintate sînt cele următoare :

Scîndurile de reșinoase pentru pardoseli

Lungî de 3^{m,3}—4 metri, late de 0^{m,22}—0^{m,3} și avînd grosimea de 0^{m,008}—0^{m,04}.

Scîndurile de brad și molid pentru căptușirea caselor pe din afară (*caplana*), pentru uși și cercevele la ferestre

Lungî de 3^{m,3}—4^m late de 0^{m,20}, de 0^{m,25} și de 0^{m,33}; groase de 0^{m,035}, de 0^{m,04}, de 0^{m,045}, de 0^{m,05}, de 0^{m,06}, de 0^{m,07} și de 0^{m,08}.

Parchete de stejar

Lungî de 0^{m,68}—0^{m,70}, late de 0^{m,08}—0^{m,12} și groase de 0^{m,025}.

Doage de stejar

de 0^{m,85} × 0^{m,09}—0^{m,12} × 0^{m,016}

» 0^{m,95} × 0^{m,1} × 0^{m,016}

Lungî de 1^{m,05} de 1^{m,25} și 1^{m,65}, late de 0^{m,12}—1^{m,16} și groase de 0^{m,035}.

Pentru *Batum* se vînd mai cu seamă scîndurile late de 0^{m,25} și groase de 0^{m,19} pentru confecționarea lăzilor în cari se expediază bidoanele de petrol.

Comerciul cu lemne în țările din nordul Africeî ca *Egiptul*, unde de și în 1901 n'am exportat lemne decît pentru 570 lei, în 1902 am vîndut totuși 77,375 chintale metrice lemne de lucru și construcție, în valoare de 541,628 lei; ca *Algeria* cu o suprafață teritorială de 797.770 km. p și o populațiune de 4.479.000 locuitori, ca *Tunis*, *Tripolitania* etc. este destinat a lua un mare avînt dacâ serviciul maritim romîn, pe lîngă liniile actualmente deservite și anume una orientală : Constanța-Constantinopole și alta occi-

dentală: Sulina-Rotterdam; Brăila-Rotterdam direct; Brăila-Cardiff, via Rotterdam; Brăila-Cardif, via Constanța, Tanger, Mazagan și Rotterdam, Sulina-Rotterdam, via Palermo-Livorno, Geneva și Honaïne, va decide înființarea și a altor linii de navigație.

Numai în cazul acesta, credem noi, cele 13,4 milioane lei din cari 8,46 milioane cheltuite pentru construcțiunea a 5 vapoare anume: *Iasi*, *București*, *Constanța*, *T.-Severin* și *Dobrogea*, vor deveni, cu adevărat, productive.

Dacă nu voim însă, ori nu sîntem în stare a face noui sacrificii financiare, ar fi de dorit, cu toate acestea, ca guvernul, direcția drumurilor de fier, sau înșiși proprietarii fabricelor de cherestea, constituiți într'un sindicat în vederea exportului de lemne, să convină cu o societate de navigație străină, care să'și ia însărcinarea de a face acest trafic, plătindu-se navlul după un preț determinat mai d'inainte, valabil cel puțin pentru un an, în scopul de a se avea oare-care stabilitate, ast fel după cum a procedat ministrul de comerț al Ungariei, care, trebuie să recunoaștem, își dă multă silință pentru a favoriza exportul lemnului în Africa de Nord și de Sud, în coloniile engleze Cap, Natal etc.

În adevăr, societatea vapoarelor pe mare «Adria», după inițiativa ministrului *Hegedus*, a contractat în anii trecuți cu societatea de navigație germană «*Ost African*» din Hamburg, ca să transporte via Neapole lemne și alte mărfuri cu un scăzămînt de 10 șilingi sau de 11 lei și 60 bani la tonă, rezervînd în tot-d'a-una un loc corespunzător pe vapoare.

În împrejurări analoage, iată cum a procedat guvernul bulgar: prin convențiunea încheiată cu Compania de navigație: «*Deutsche Levante Linie*», aceasta, în schimbul unei subvențiuni și a unei prime ce i se acordă, s'a angajat de a întreține un serviciu regulat între Germania și porturile *Burgas* și *Varna*. În timpul din urmă Bulgaria a încheiat un contract și cu cunoscuta Companie de navigație franceză «*Fraissinet*» ca pentru 48.000 lei și plata unei prime de 2 lei pentru fie-care tonă de mărfuri importate și exportate, să deservească aceleași porturi, iar la caz de necesitate și *Anchialo*, *Messemyria*, *Cavarna* și *Balceik*.

Fractul va fi identic cu cel pentru porturile *Constanța*, *Sulina* și *Dedeagh*, iar locul ce urmează a se rezerva pe

vapor, după o prealabilă încunoștiințare cu 12 zile mai înainte, este de 1.200 tone.

Organisarea transportului pe uscut și pe mare, accentuiez aceasta, precum și o bună organizare a vânzării, sînt condițiuni indispensabile pentru a favoriza, într'o largă măsură, comerțul nostru de exportățiune.

O alcătuire a tarifelor noastre de drum de fer, afară de aceasta, așa în cît să se țină mai multă socoteală de nevoile noastre economice și în special, ale comerțului de lemne, se impune cu tot dinadinsul.

În această ordine de idei este interesant a cunoaște cît costă pe tonă și kilometru în diferite țări mărfurile destinate exportului :

In Statele-Unite	0,8 bani
* Anglia	2,8 »
* Franța	2,2 »
* Germania	2,5 »
* Rusia	2,4 »
* România	3,0 »

Ungaria a mers cu reducerea tarifelor sale de drum de fer pe distanțe mari pînă acolo în cît de la Kovasna, nu departe de Brașov și pînă la Fiume, se plătește tona chilo-metrică numai cu 1.7 bani.

Tarifele diferențiale în legătură cu căile ferate străine cu ajutorul cărora transportul mărfurilor de tranzit costă mai puțin ca cele indigene, trebuiesc desființate, după cum a făcut Germania în urma deciziunii consiliului federal din 6 Aprilie 1877.

Se plătește mai mult, într'adevăr, transportul lemnelor de la Azuga la Galați ca de la Kovasna din Transilvania pînă la acest port.

O excepțiune numai atunci 'și are rațiunea de a fi cînd, prin convențiuni speciale, administrațiunile căilor ferate străine ne vor garanta reciprocitatea unor atari tratamente de favoare.

După datele extrase din statistica asupra căilor ferate, a dockurilor și a serviciului maritim român pe anii 1898, 1899 și 1900 pînă la 31 Aprilie 1901, ce mi s'a pus la dispoziție cu atîta bună voință de către direcția C. F. R., rezultă că de la 1 Aprilie 1900 și pînă la 1 Aprilie 1901 s'a încasat

din transportul a 435.955 tone lemne de foc 1.781.982 lei, ceea-ce revine la 4,₆ bani tona chilometrică, iar pentru 402,503 tone lemne de lucru și construcție 3.178.707 lei, sau 4,₂₃ bani,

Asemenea taxe, cele pentru lemnele de foc cu deosebire a căror valoare la unitatea de volum este relativ mică, sînt prea mari.

Dacă socotim la 4 lei prețul mediū al unui ster lemne de foc, adus la una din stațiunile noastre de drum de fer, această valoare se va îndoi, va deveni egală cu 8^{lei},68, dacă 'l transportăm la o distanță de 100 km. Cu acest din urmă preț unitar, însă, în cele mai multe localități, nu se pot vinde lemnele de foc.

Importanța comercială a Galaților.

Cînd vorbim despre exportul lemnelor, nu putem să nu tratăm, în treacăt cel puțin, despre orașul Galați care încă din timpurile cele mai vechi a fost considerat ca principalul nostru port dunărean.

Principele Dimitrie Cantemir, în opera sa neperitoare: «Descrierea Moldovei» (1716) referindu-se la importanța Dunărei, din punctul de vedere al comerțului în general, se exprimă ast-fel :

«Dunărea de și spală numai o mică parte a țării supusă astă-zî Dumnului Moldovei, dar tot aduce țării cele mai mari foloase, decî afară de aceea că vasele neguțătorilor a mai multor ginți pot să vină pe Dunăre și să debarce la Galați, aduce moldovenilor îndemînarea de a-și trimite marfa pe Prut la Constantinopole și alte cetăți de pe lîngă mare, de unde nu scot numai puțin folos iar mai departe :

«Cu codrii mulți se mîndrește Moldova și arbori fructiferi.

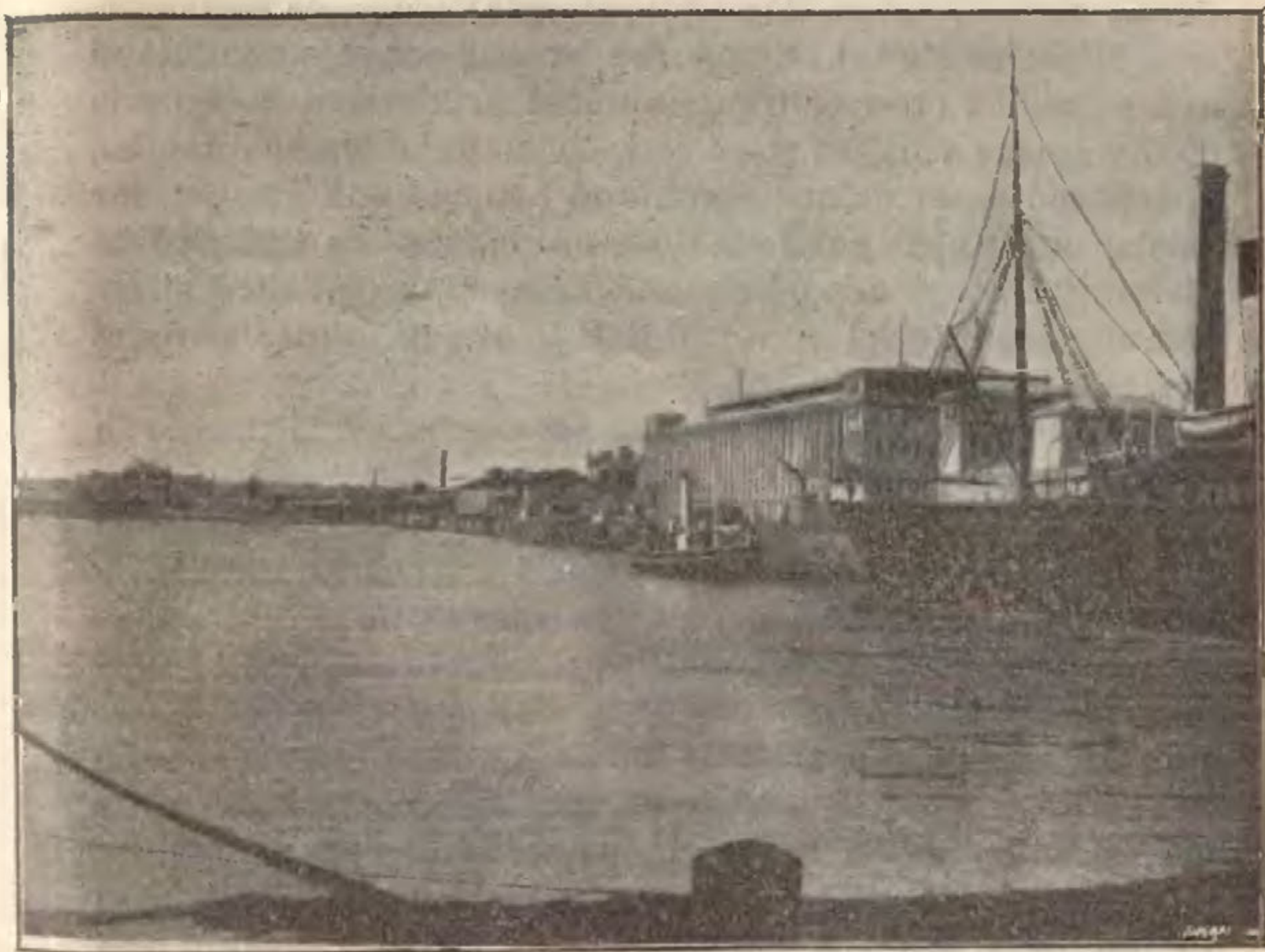
«Lucrătorii de corăbii caută mai vîrtos stejarii moldovenești și 'i laudă a fi mai bunî pentru corăbii, de cît cel-l-alt lemn și mai tare în contra cariului»¹⁾.

1) Demetrii Cantemirii, principis Moldaviae, Descriptio antiqui et hodierni status Moldaviae, ex Museo Asiatico Academiae imp. scient. Petropoli. Traducere de A. Papiu Ilarian și Dr. Iosif Hodoșiu.

Dacă Galații a progresat mult, aceasta se datorește într'o însemnată măsură activității sale comerciale, exportul cerealelor și al lemnăriei.

Aci se încarcă cea mai mare parte a lemnelor ce vin din Transilvania, Bucovina și Galiția de Est; aci se găsesc și întreprinderile cele mai mari pentru materialul lemnos sosit cu plute pe Bistrița și Siret.

FOTOGRAFIA No. 7.

Dockurile din Galați.

Întreprinderile nu sînt alt-ceva decît niște locuri pe malul Dunărei în continuare de la docuri (vezi fotografia No. 7). În jos, în care lemnele străine sînt depozitate fără a plăti cuvenitele taxe vamale de import, de cît atunci cînd ies din aceste întreprinderi spre a fi date în consumațiunea generală.

Cele care se vînd pentru export, sînt considerate ca mărfuri de tranzit, și ca atare nu sînt supuse la plata taxei de $\frac{1}{2}\%$ despre care am vorbit deja.

Este lesne de înțeles că prin afacerile multiple ce se fac de către cumpărătorii de lemne străini sosiți în localitate, prin cheltuelile ocazionate de plutași, precum și de către miile de lucrători, ocupați cu încărcarea și descărcarea vapoarele sosite în radă, deosebit de cei cari, mai multe sute la număr, lucrează zi și noapte la marea fabrică de cherestea a societății anonime mai înainte P. et Goetz, o mulțime de bani se varsă în orașul Galați.

O vie mișcare comercială domnește într'insul când Dunărea, această arteră de viață a României, nu este înghețată.

Mișcarea în chestiune era și mai activă altă dată și anume atunci când se transita anual prin Galați cele peste 6000 vagoane scînduri și alt soi de material lemnos debitat. aparținînd casei defunctului baron Leopold von Popper, iar astăzi societății pe acțiuni cu un capital de 8.000.000 lei *Holzindustrie Actien gesellschaft L. v. Popper* al cărei administrator este unul din cei doi fii ai săi, anume baronul Berthold von Popper.

Intinderea proprietăților ce această societate posedă în Galiția, Bucovina etc. este foarte mare.

Menționatul trafic s'a pierdut din cauză că direcția C. F. R. în 1899 n'a căzut la învoială cu reprezentanții numitei case cari ofereau pentru transportul de la Burdujeni la Galați a unei tone chilometrice, 2 bani în loc de 2,1 după cum li se pretindea.

Diferența asupra căreia nu s'a putut cădea de acord a fost, prin urmare, de 19.920 lei la o sumă totală de peste 400.000 lei ce Statul încasa în plus pe fie-care an mai înainte.

Rușii, profitînd de ocaziune, au intrat în tratative cu numita firmă, mare exportatoare de lemne în Germania prin Rotterdam, în Turcia, Egipt și în toate porturile mediterane, isbutînd să acapareze acest trafic care actualmente se face pe linia de drum de fer Nowosielitza-Odesa.

Favorurile acordate de guvernul rusesc consistă în micșorarea tarifului de export la 1,5 bani de tona chilometrică, în cedarea gratuită de locuri de depozit în portul Odesa, în spese mai mici de manipulație, de încărcare și descărcarea mărfurilor, în transportul în regie cu un preț redus pe vapoarele sale etc.

Firma în chestiune plătește actualmente pentru o di-

stanță de 578 verste sau 616 km. aproape dublă celei de la Burdujeni-Galați (332 km.) numai 94 lei pentru 10.000 kg. ceea-ce face cu 20 lei mai mult, dacă socotim ultima pretențiune a direcției C. F. R. și spesele de manipulație percepute la noi; în schimb însă navlul la Odesa este cu 40—50 lei de vagon mai eștin ca la Galați.

Afară de aceasta în acest din urmă port, cînd scad apele Dunărei, cum adese-orî se întîmplă, nu se găsește așa de ușor vapoare pentru încărcatul lemnelor: un inconvenient destul de serios pentru exportatori.

Ar fi de dorit, prin urmare, ca să se studieze bine această chestiune și a se lua, de cei în drept, măsurile cele mai corespunzătoare intereselor românești.

Cu acest prilej ne punem totuși următoarea întrebare: dacă direcția drumurilor noastre de fer, a consimțit ca să reducă de la 3 bani tona chilometrică, cum se prevede în tariful No. XXI, referitor la exportul lemnelor, la 2,1 bani, nu s'ar putea oare păstra pe viitor această cifră pentru naționali, cari sînt îndatorați a plăti și taxa de $\frac{1}{2}\%$, pe cînd străinii, sînt cu desăvîrșire scutiți?

În tot cazul bunul simț ne spune că dacă, din diferite motive, nu se poate admite o ușurare de sarcini, o măsură în favorul producătorilor români, nu trebuie cu toate acestea să acordăm, noi înșine, o primă de încurajare exportatorilor străini, cari se servesc de căile noastre de comunicație, punîndu-i ast-fel în pozițiune de a concura pe cei d'întîi în piețele comunede desfacere.

Din *tabloul No. 16*, relativ la cantitățile și valoarea materialului lemnos intrat în țară ca tranzit și din *tabloul No. 17* relativ la lemnele intrate și eșite din toate antrepozitele între cari cele din Galați reprezintă aproape întreg traficul, se poate vedea importanța comerciului cu lemne în acest port danubian.

Regretăm că n'am putut să complectăm pe anul trecut, toate datele ce ne interesează, de oare-ce pînă în momentul de a fi pusă sub presă partea I-a a acestui studiu nu apăruse încă comerțul exterior al României pe 1902.

Datele statistice oficiale referitoare la lemnele antrepozitate, după cum am constatat sînt cu totul greșite.

TABLOUL

*De cantitățile și valorile lemnelor și derivatelor
după țările*

Anii	Austro-Ungaria		Belgia		Bulgaria		Englitora		Franța	
	Cantități în Kg.	Valori în lei	Cantități	Valori	Cantități	Valori	Cantități	Valori	Cantități	Valori
1890	183.938.830	9.196.941	—	—	—	—	—	—	—	—
1891	236.212.807	11.810.640	—	—	—	—	—	—	1.467	74
1892	163.754.412	8.187.720	—	—	—	—	—	—	—	—
1893	132.084.668	9.398.084	—	—	—	—	—	—	—	—
1894	178.503.276	8.119.071	21	150	892	488	686	650	20	10
1895	159.078.133	9.414.539	—	—	—	—	—	—	5.594	4.500
1896	130.859.001	9.629.833	9.146	2.000	—	—	—	—	19	57
1897	140.748.647	8.762.104	—	—	758.082	29.683	—	—	55	200
1898	192.408.457	9.216.630	—	—	123	107	—	—	12	20
1899	236.215.578	12.528.193	—	—	—	—	—	—	23.000	5.200
1900	132.123.614	9.902.883	—	—	67	40	—	—	41	16
1901	137.768.198	—	—	—	255	—	527	—	—	—
1902	133.179.724	—	—	—	1.049	—	—	—	350	—

No. 16

lor, intrate în țară pentru tranzit specificate
de proveniență

Germania		Italia		Rusia		Turcia		T O T A L	
Cantități	Valori	Cantități	Valori	Cantități	Valori	Cantități	Valori	Cantități	Valori
8.154	498	—	—	—	—	—	—	183.946.984	9.197.349
304	15	128	6	2.505	125	—	—	236.217.211	11.810.860
278	14	—	—	935	47	—	—	163.755.625	8.187.781
3.245	15.452	—	—	72	74	60.395	30.300	132.148.380	9.443.910
1.331	2.720	—	—	—	—	—	—	178.506.226	8.123.089
1.832	2.140	—	—	1.277	4.361	—	—	159.086.846	9.425.540
348	1.218	—	—	786	457	—	—	130.869.300	9.633.628
121	369	—	—	7.877	9.394	3.724	1.489	141.518.506	8.803.239
203	622	231	693	436	1.000	367	734	192.409.829	9.219.806
4.064	4.749	941	2.000	—	—	487.828	37.300	236.731.411	12.577.442
62	186	—	—	—	—	52	156	132.123.836	9.903.281
534	—	69	—	70	—	—	—	137.769.653	—
1.403	—	—	—	—	—	11	—	133.185.222	—

TABLOUL

De cantitățile și valorile lemnelor și derivatelor lor,

Cantitățile și valoarea lemnelor aflate în întreprinse

In anii	La 1 Ianuarie		Intrate în cursul anului		T O T A L	
	Kgr.	Lei	Kgr.	Lei	Kgr.	Lei
	1890	94.734	284.202	19.208	76.938	113.942
1891	45.963	145.766	21.784	32.519	67.697	178.285
1892	202	606	26.570	52.322	26.772	52.928
1893	10.968	31.610	30.613	72.188	41.581	103.798
1894	9.190	19.890	196.336.519	88.498.610	196.345.709	88.428.500
1895	84.550.496	38.072.380	113.396.859	52.294.457	197.947.355	90.366.837
1896	10.236.970	4.628.497	221.260.240	99.570.637	231.497.210	104.199.134
1897	34.771.057	15.650.417	49.692.585	22.370.214	84.463.642	38.020.631
1898	30.452.540	2.440.343	105.370.621	8.438.482	135.823.161	10.878.825
1899	59.740.107	4.781.614	68.421.488	5.493.398	128.161.595	10.275.012
1900	18.457.910	1.489.685	62.672.139	5.022.569	81.130.049	6.512.254
1901	14.836.609	—	47.724.374	—	62.560.983	—
1902	17.995.658	—	87.443.101	—	105.438.759	—

No. 17

în anii 1890—901, intrate și eșite din antrepozite.

Cantitățile și valoarea lemnelor eșite din antrepozite						Rămas în Intre- posite pentru anul următor	
pentru consumațiune		pentru reexportare		T O T A L			
Kgr.	Lei	Kgr.	Lei	Kgr.	Lei	Kgr.	Lei
65.918	198.068	67.979	215.374	67.979	215.374	45.963	145.766
22.847	31.583	44.545	145.066	67.392	176.649	305	636
12.084	19.086	3.720	2.232	15.804	21.318	10.968	31.610
31.531	81.498	860	2.410	32.391	83.908	9.190	19.890
166.075	123.008	111.629	138.50.233.112	111.795	213.50.356.120	84.550	496.38.072.380
76.661	783.34.607.136	111.048	602.51.131.204	187.710	385.85.378.340	10.236	970.4.628.497
42.952	827.19.338.570	153.800	326.69.210.147	196.726	153.88.548.717	34.771	057.15.650.417
106.438	56.442	53.904	664.24.257.099	54.011	102.24.313.541	30.452	540.13.707.090
30.366	12.016	76.052	688.6.085.195	76.083	054.6.097.211	59.740	107.4.781.614
52.376	235.4.197.402	57.327	450.4.587.925	109.703	685.8.785.327	18.457	910.1.489.685
5.547	278.454.970	60.746	162.4.861.073	66.293	440.5.316.043	14.836	609.1.196.211
18.068	734.—	26.496	591.—	44.565	325.—	17.995	668.—
25.894	—	88.129	711.—	88.155	605.—	17.283	154.—

Aruncînd o privire, asupra *tabloului* No. 17 observăm, în adevăr, că valoarea lemnelor eșite din antrepozite pentru consumațiunea internă în 1895 și 1896 a fost de 34.607.136 și de 19.338.570 lei. Aceste cifre trebuiau negreșit să figureze la importul țării, or, după cum rezultă din *tabloul* No. 4, partea I-a, în anul 1895 am importat lemne numai pentru 5.209.696 lei, iar în 1896 pentru 6.375.530.

Am căutat să aflu cauza acestor ciudate diferențe și nimeni dintre cei în măsură a cunoaște cum s'a petrecut lucrurile n'a putut să-mi dea vre-o explicațiune plauzibilă.

Este drept însă să recunoașcem că de către ministerul financelor s'a luat deja măsuri ca pe viitor să nu mai întâlnim asemenea anomalii.

Iată ce ni se spune în această privință în introducerea la comerțul exterior al Romîniei din 1901:

«Statistica antrepozitelor în genere are lipsă de unele îmbunătățiri spre a putea completa pe exactitatea cifrelor

A treia cauză.

A treia cauză importantă care a favorizat exportul nostru de lemne a fost urmările crizei care s'a produs în 1901, mai cu seamă, în comerțul internațional.

În acest an prețul de vînzare al diferitelor categorii de material lemnos, pe cele mai de căpetenie piețe de desfacere din Europa, a scăzut așa de mult în cît multe firme comerciale din Norvegia, Suedia, Finlanda și Rusia, au fost nevoite, din cauza considerabilelor pierderi suferite, să lichideze afacerile.

Spre a se evita o adevărată catastrofă, marele case exportatoare din aceste țări au luat inițiativa de a împuțina producțiunea, aceasta fiind singurul mijloc pentru a provoca o îmbunătățire a prețurilor și prin urmare a fi scăpați de o ruină sigură.

Cu toată dificultatea unei asemenea întreprinderi, totuși, de fapt, în iarna 1901—1902, s'a tăiat mult mai puțin arbori ca în campania anului precedent, reducîndu-se stockul de materii prime la 20, 30 și chiar 40%.

La această micșorare a producțiunii nu puțin a con-

tribuit și împrejurările cu totul împotrivoare ce au avut loc din cauza accidentelor climaterice și dificultăților nespuse de mari în cari s'a efectuat lucrul în pădure și transportul lemnelor din Rusia.

Rezultatul efectiv al sindicărei producătorilor și exportatorilor de lemne din Nordul Europei, a fost că o parte din importatorii englezi nevoind să cedeze pretențiilor exagerate ale celor d'întîiu, au contractat cumpărări de mari cantități de lemne din *România*, Bucovina și Transilvania.

Exportul nostru de lemne se află într'o extra-ordinară creștere. În adevăr, de la 4,₉ milioane lei după cum era în 1898 a trecut la 8,₁ în 1899, la 12,₃ în 1900, la 17,₉ în 1901 și în fine la 19,₅ în 1902.

Și ceea-ce este și mai îmbucurător, este faptul că și prețurile s'au ameliorat atingînd pe cele din 1898, ast-fel că cu toate efectele crizei noastre agricole și financiare din 1899, fabricile de cherestea își mențin situațiunea lor prosperă anterioară.

Desiderate.

Aducîndu-se la îndeplinire următoarele deziderate, se va da, nu mai încapă îndoială, o impulsiune puternică industriei fabricilor de cherestea și comerciului nostru de exportatiune:

1. *Să se micșoreze tarifele de drum de fer relativ la exportul lemnelor în special, iar combinarea lor trebuie ast-fel făcută, în cît să nu se favorizeze tranzitul lemnelor străine în detrimentul producătorilor și exportatorilor romîni.*

2. *Să se construiască căi ferate de interes local fie de către Stat, sau de către societăți particulare, cari căi ferate să pătrunză mai adînc în regiunile bogate în păduri.*

Drumurilor forestiere trebuie să li se dea, neapărat, toată importanța ce merită din punctul de vedere al punerii în valoare a pădurilor.

3. *Să se înlesnească transportul pe apă, înfiinșînd pe lîngă cele existente nouă liniă maritime în spre Anglia,*

Spania, Portugalia și țările din Nordul Africei: Egipt, Algeria și Tunis.

La nevoie să se subvenționeze unele societăți de navigație străine, care să facă traficul în chestiune.

4. *Să se ia măsuri pentru regularea cursului Bistriței din Moldova și al Oltului din Muntenia, precum și a se organiza un serviciu de poliție fluvială pentru a împiedica, în timpul puhoaielor, a creșterilor mari de apă, furturile de lemne.*

5. *A se pune îndatorire străinilor cari se servesc de aceste din urmă ape ca mijloc de transport, de a contribui la constituirea unui fond, care să servească la repararea stricăciunilor podurilor, a malurilor deteriorate prin isbierea plutelor, la rectificarea și regularea albiei râurilor în chestiune, astfel ca să nu mai fie supuse, ca astăzi, deselor schimbări de mal în urma viiturilor mari de apă, din care cauză, adese-ori, viața plutașilor se găsește în primejdie.*

6. *Să se constituiască o societate a tuturilor proprietarilor de ferestraie mari, sub auspiciile căreia să se înființeze un birou de informațiuni comerciale asupra tot ce-i privește în mod direct.*

7. *Să se oblige consuliștrii noștri din străinătate și în special din țările unde avem perspectiva de a ne crea nouă debuseuri, ca să trimită rapoarte lunare asupra prețului lemnului și al transportului pe apă și pe uscat, cărora să li se dea cea mai întinsă publicitate.*

8. *Să se instituiască de către Stat o bancă industrială sau când înființarea sa se va datorî inițiativei private, să fie pusă sub controlul Statului, spre a se împiedica fraudele sau administrațiunile nechibzuite, după cum am înregistrat în timpul din urmă alîtea exemple nenorocite.*

9. *În camerele noastre de comerț să se rezerveze mai multe locuri reprezentanților industriilor în genere și în special ai industriilor lemnoase, pentru ca atunci când interesele lor vor fi în joc, să aibă cine le susține sau da lămuririle necesare, după cum a fost cazul cu lucrările pregătitoare în vederea întocmirii tarifului nostru vamal, destinat a servi de bază cu prilejul încheierii viitoarelor convențiuni comerciale.*

10. Să se ia inițiativa înființării de muzee comerciale după exemplul Germaniei, Italiei, Austro-Ungariei, în principalele piețe de consumațiune pentru ca mărfurile noastre să fie mai bine cunoscute și, prin urmare, just apreciate de către cei direct interesați.

11. Să se ia măsurile necesare pentru a se îndruma, în parte cel puțin, exportul lemnelor, mai cu seamă în timpul iernei, când Dunărea este înghețată, prin Constanța, în sensul dezideratului Camerei de comerț respective.

12. Pentru ca datele noastre statistice relative la valoarea mărfurilor importate și exportate să inspire tututor o deplină încredere, să se institue la ministerul financelor o comisiune permanentă de oameni competenți care să stabilească, în fie-care an, prețul real al acestor mărfuri și prin urmare al lemnelor și industriilor derivate.

13. Să se reglementeze, în fine, raportul între patroni și lucrători în fabricile de cherestea spre a se garanta mai bine continuitatea muncii și a se evita, pe cât posibil, dese fluctuațiuni în personalul lucrătorilor cu ziua, atât de dăunătoare producțiunii.

Petre Antonescu

Profesor de științe silvice la școala specială de silvicultură din Brănești.

INCENDIILE IN PADURI

Incendiile în păduri prezintă un pericol deosebit pentru masivele reșinoase mai ales. Focurile sînt mai frecvente la sfîrșitul și începutul toamnelor și primăverilor secetoase, — cînd și fac cele mai multe stricăciuni, — ca în ori-ce altă epocă a anului, cînd nu sînt tocmai ajutate de circumstanțele climaterice. La începutul primăverii ca și la sfîrșitul toamnei, locul găsește atît solul cît și masivele păduroase uscate, asemenea iarba, frunzele, muschiul etc. Pagubele cauzate sînt incalculabile, cînd focul coprinde suprafețe mari, masive prețioase.

Pădurea are drept la recunoștința popoarelor și la iubirea lor, de pădure se leagă origina și leagămul omului primitiv. Începutul

ori-cărei civilizații a unui popor este caracterizat prin o atenție deosebită pentru cruțarea și conservarea pădurilor.

Recunoscută fiind importanța lor în economia națională a unei țări, era de datoria acelor care începeau a se interesa de soarta țării, să prescrie, să decreteze măsuri pentru conservarea acestor bogății care joacă un rol decisiv în viața economică a lor.

Și cu toate aceste măsuri pădurile ard, casurile nu se micșorează chiar dacă nu cresc, și cauzele sînt vecinic aceleași: neglijența, răsbunare, plăcere, cîștig și rare-ori și în mod excepțional prin trăsnete, însă cauza principală și singura este omul, care prin neglijența-î arhicunoscută, distruge pădurea. Sau că a uitat să stingă vatra cu foc, unde în timpul nopții a rămas, sau a aruncat un chibrit sau un muc de țigare care a căzut pe nisco frunze uscate, ori vreascuri și focul e gata, sau a dat foc vre-unei poene fără pază suficientă.

O cauză destul de cunoscută sînt și scîntecele locomotivelor de la căile ferate, care traversează pădurile în diferite direcții, odată cu înmulțirea rețelelor drumului de fer.

La 18000 de cazuri de incendii în pădure înregistrate, s'a constatat că 4% aŭ fost «intenționate», 10% s'a comunicat de la proprietăți vecine, 20% din neglijența constatată și 60% necunoscute. Cazurile «necunoscute» scot în evidență absoluta insuficiență a personalului de pază pentru o pădure, cu cît procentul e mai mare la «necunoscute» cu atît pădurea e mai rău păzită.

În Europa apusană, pe locurile unde liniile ferate traversează suprafețe păduroase, pentru evitarea incendiilor sînt indicate prin semne convenționale locurile cele mai expuse, și în trecerea lor pe acolo, mașiniștii sînt cu cea mai mare băgare de seamă. Pentru incendiile provenite din cauza scînteilor de la locomotive, reclamanții în tot-d'a-una în fața instanțelor judecătorești aŭ găsit dreptate, de oare-ce, exploatarea căilor ferate n'aŭ putut invoca faptul «sărirea scînteilor este ceva absolut legat cu exploatarea căii ferate» și așa aŭ despăgubit pe reclamanți. Cu toate măsurile de precauțiune luate de personalul trenurilor și cu toate perfecțiunile tehnice, este imposibil mașinistului să împiedice incendiile prin sărirea scînteilor, de aceea s'a făcut și se fac zone de apărare în lungul liniei late între 20 și 15 m., pe care se plantează foioase, sau în amestec, se curăță de uscături, crângi, căzături, frunze uscate, să se curățe crăcile de jos uscate, despărțind zona aceasta de restul pădurii printr'un drum de 4—5 m., care drum să fie curat întreținut, cu-

rățit de iarbă etc. Codul forestier francez prescrie, ca și al nostru, distanțele la cari trebuie să se instaleze fabricile cari funcționează cu foc.

În Germania sînt măsuri excepționale de grave pentru incendiarii de păduri.

Legile și regulamentele poliției vin în ajutorul proprietarului pădurii pentru conservarea fondului, totuși el rămîne singurul în mai mare măsură să 'și apere proprietatea contra focului, atunci cînd este declarat, prin mijloace ce 'i le pune la îndemînă știința practică.

Succesul operațiunii depinde însă de mijloacele pe cari poate să le aibă la îndemînă, de condițiile locale etc. în toate împrejurările însă trebuie ținut seamă de : natura focului, găsirea mijloacelor celor mai eficace pentru fie-care caz particular, și conducerea gospodăriei pădurești în așa mod în cît în caz de incendii, vătămările aduse masivului și pagubele să fie reduse la minimum posibil.

Dacă se urmăresc diferitele cazuri de incendii, se vede ușor că focul ia naștere și se comunică de la suprafața solului, se aprinde iarba uscată, frunzele, uscături, la început se întinde ușor pe întreaga pătura vie, ajunge la pătura moartă și îndată ce se încinge s'aprind crăcile uscate, apoi focul se comunică întregului copac și de aci întregului masiv. La speciile reșinoase se comunică cu mai multă ușurință, căci crăcile subțiri pline de reșină ard puternic, în cîte-vă momente ajunge să coprindă arborile întreg. Dacă focul izbucnește pe un sol acoperit cu mușchi și în condiții favorabile, atunci străbate și în stratul de jos.

Cînd focul se întinde și ocupă numai suprafața solului, avem incendiul păturei saū (loc fugar). Nu tot-d'a-una urmările 'i sînt rele pentru pădure, în unele cazuri acțiunea unor atari incendii este chiar o bine-facere pentru pădure și în special pentru masivele infectate de insecte vătămătoare, ale căror larve și gogoși sînt ascunse în pătura moartă a solului. Chiar însemințarea este adesea mai favorisată după un incendiū de pătură. După ast-fel de incendiū s'a observat că reșinoasele în deosebī vegetează riguros. Iarba care crește după incendiū este mai bună, de și aceste cazuri de excepțională bine-facere sînt foarte rare și convin numai masivelor uniforme, bătrine, cu solul sărac în pătura vie și moartă.

Mult mai periculoase sînt urmările incendiului păturei în masivele mijlocii și tinere, rău curățate, erboase, cu pătura bogată, cu uscături pe jos, căci aci focul se comunică ușor de la pătură la

ramuri și la copacul întreg, coprinzându-i coronamentul și atunci avem incendiul de coroană.

Odată focul apărînd la coroană, îi este ușor a se transforma în incendiul masei întregi, coprinzînd întreg arborele. Cazurile acestea sînt dese în masivele reșinoase tinere, curate, nu în amestec cu foioase, cu preferință în cele în stare de păriș și prăjiniși. și pagubele sînt cu atît mai mari cu cît masivul este mai tînăr și des. În ast-fel de masive cînd și solul este acoperit cu iarbă uscată, atunci focul, după expresia dreaptă a poporului, «se resfață». Și nu numai că nu se depărtează ușor ci pare că se stinge, însă la cea mai slabă adiere a vîntului pornește cu acțiunea-i distrugătoare, nimicind tot în cale. Masivul nu mai revine după un foc violent.

Ca să avem o idee de aceea ce focul dărimă din bogăția universală a pădurilor, să cităm țara cea mai bogată în incendii păduroase ca și în păduri. Rusia, care s'a pretat la toate formele civilizației moderne, a căutat să-și formeze și un serviciu silvic bine organizat, însă din cauza imensității de sigur a teritoriului său, este departe de a se crede că există chiar. Un exemplu ilustrează imposibilitatea în care se găsește administrația pădurilor, nu numai să previe dar chiar să fie sezizată de focurile cari consumă luni întregi mase considerabile.

La 1600 ocoale în Rusia centrală sînt 120 ocoale cu o suprafață de la 100.000 hect. la 200.000, și $1\frac{1}{2}$ milion, 50 de ocoale cu o suprafață de la $1\frac{1}{2}$ pînă la 1 milion hect. și 42 ocoale cu suprafețe de peste un milion hect. Silvicultorul care aparține primului grup de ocoale trebuie să parcurgă 2.200 km. ca să atingă punctul cel mai extrem al ocolului său, al doilea grup 3.500 și al patrulea 4000 km. Pînă să ajungă silvicultorul străbătînd 4000 km. focul a înaintat cel puțin cu 400!

În ocoalele acestea, pagubele nu numai că sînt vag precizate și de urmărit nu se ocupă nimeni, dar multe rămîn și necunoscute, pădurile incendiate devin centre de infecție pentru insectele vătămătoare, cari găsesc mediul cel mai propriu a se desvolta, de unde apoi năvălesc în masivele întregi din împrejurime.

În anii 1899 și 1900, cei mai săraci în focuri de pădure, au fost 4038 de cazuri cunoscute bine înțeles, suprafețele incendiate (supro) 294.947 hect., pe suprafața aceasta au pierit în flăcări 4.248.246 arbori buni de lucru, construcție și buni pentru foc 222.000 stînjeți în anul prim, în cel d'al doilea au fost nimicite 1.146.000 hect. 10.800.000 arbori de construcție și 900.000 stînj.

lemn de foc la 4375 cazuri. Cu toate acestea, acești ani sînt media anilor cînd incendiile sînt rare de tot. În anul 1901 suprafețele incendiate sînt cu mult mai mari și pagubele de asemenea; aș rămas faimoase incendiile din acel an, cînd în fie-care guvernăment se semnalau focuri ocupînd teritorii considerabile, distrugînd în calea lor sate, fabrici, gări, ferme etc., flăcările se întindeau în unele locuri pe suprafețe de 10—50 km. p. și pe o lungime care atîngea și 70 km. Rapoartele oficiale erau pline cu «focul ocupă suprafețe neobicinuit de mari, necalculabile, considerabile, îngrozitor de mari etc.», focul își continua succesul consumînd la rînd proprietăți de Stat, Coroană, particulare. Alimentat adesea de vînturi puternice, focul se întinde cu repeziciuni uimitoare, sue, scoboară, se furîșează, cuprinde, doboară, arborii trosnesc, animalele fug, pasările zboară, atmosfera arde, totul arde la distanțe mari de vatră. Animale, pasări cad surprinse de foc, e o revoluție, un crîncen război între foc și viață, nerămînd în urmă de cît fum, cenușă și vaetele nenorociților. E o priveliște tristă, un cîmp de morminte, o pădure incendiată.

Insectele, în urma incendiilor din 1901 au atacat pădurile, devastînd suprafețe de peste 400.000 hectare. Dispariția bruscă a unor suprafețe păduroase așa de mari are consecințe funeste pentru o localitate, se micșorează debitele de apă, seacă pîraele, izvoarele, se formează torenți, dealurile se descoperă, se dărîmă, etc., etc.

Și de sigur calamitatea aceasta pentru pădurile Rusiei vine din cauza lipsei de personal de pază și protecția pădurilor.

Pentru a se preveni la timp incendiile, pe lîngă un personal bine instruit, trebuie infiltrată în popor iubirea, dragostea de pădure.

Cel însărcinat cu stingerea focului trebuie, pe lîngă aceia d'a fi instruit și un bun și viteaz soldat, să judece repede și limpede, să atace și repede, căci focul dacă l'ai scăpat, cu greu îl mai ajungi. Nu o singură dată s'a văzut cum cîțiva lucrători energici și pricepuți au localizat incendii după suprafețe mari. Gardienii să cunoască perfect pădurea, drumurile, potecile, poenile, masivele ce o compun, ca să știe face uz la timp de ele în contra focului. În locurile unde focurile sînt dese, se fac puncte de observație în legătură cu centrele mai apropiate. Pentru determinarea exactă a punctului unde s'a declarat focul, e bine, de și nu în tot-d'a-una cu succes absolut, să se construească pe punctul de observație care domină toate înălțimile, o masă mobilă pe care se fixează planul pădurei de orientare, plan de detalii; pe plan se adaptează o linie care să se poată mișca

și îndrepta în toate direcțiile. Observatorii obișnuiți și cari 'și cunosc bine domeniul ori-cît de întins și accidentat ar fi, precizează locul de unde izbucnește focul, tot prin deprindere se poate ști după culoare și intensitatea fumului, dacă e incendiată pătura sau coroana, și la ce depărtare. Cu ajutorul unui instrument optic se poate mai ușor distinge. Fumul alb abia zărit, denotă un foc de pătură la o mare depărtare, același fum distinct văzut, denotă că focul e aproape.

Fumul împrăștiat care, aci izbucnește, aci dispare, denotă că focul operează în masive tinere, fumul negru des denotă că ard arborii mari, sau depozite de materiale.

Persoana oficială, care cele de mai multe ori este la fața locului, este pădurarul, de aceea el trebuie în prima linie instruit, să cunoască măsurile ce trebuie să ia și să aplice cu folos pentru localizarea focului.

Pentru stingerea focului fugar sau incendiul păturei, pădurarul nu va avea mare greutate, dacă solul nu e erbos, uscat, îl înconjură, uzează de drumurile și potecile curate existente, lucrînd repede și fără intrerupere pe întreaga linie a focului, înaintea și pe flancurile vîntului, să isoleze în grabă masivele dese și tinere, cele reșinoase mai expuse, solurile acoperite cu mușchi abundent. Izolarea se face cu ajutorul drumurilor, curățindu-le cu niște mătură din bețe sau cu șanțulețe late și adînci destul. Pentru terenurile erboase și abundente cu mușchi, șanțul de izolare va fi mai adînc și pămîntul în toate cazurile împrăștiat pe partea de unde amenință focul. În timp de 15—20 minute, 25—30 lucrători pot săpa un astfel de șanț pe o lungime de 200 metri, cu condiția bine înțeleasă, uneltele să fie în bună stare. Șanțulețele de izolare să aibă 30—40 cm. lăț. și lat 10—15 adînc. Doi lucrători sapă șanțul, unul aruncă pămîntul în partea focului, al patrulea îl completează pe cel din urmă curățînd mai bine, aruncă plantele după marginea opusă focului. Experiența a demonstrat că pentru stingerea incendiilor superficiale sînt suficienți 15—20 lucrători pentru fie-care 200 m. lungime de foc, însă cînd focul operează în masive tinere și dese de reșinoase, atunci numărul lucrătorilor trebuie dublat și pe vînturi mari chiar împătrit. Este de asemenea prudent a avea 10—20 lucrători în rezervă pentru a veni în ajutor, acolo unde focul se întetește.

Pentru localizarea incendiului de coroană, se face uz de drumurile mari, largi, curățite, sau de liniile din pădure, bine curățite

de iarbă, cu pământul mobilizat. Se poate face și un șanțuleț mai larg spre partea focului. Între instrumentele absolut necesare trebuie lopeți, casmale, sape și fărâstrae.

Lucrările de localizarea incendiului variază și nu se pot stabili de cit cu greu norme de urmat.

De multe ori un incendiu se poate slăbi, localiza și împiedica să înainteze prin un contra-foc. Ca să fie cu succes întrebuințat sistemul acesta, trebuie ca locul de unde se dă contra-focul să fie bine ales, să se întâlnească cu focul care înaintează, să fie un număr suficient de lucrători și momentul bine ales. Locul de plecare: un drum mare sau o linie de separare cu șanțuri largi, cu pământul curățit.

Incendiul din pădure seara și micșorează forța consumatorie din cauza umezelei ce se lasă, cade rouă, și tocmai de aceasta trebuie folosit, dedublați numărul lucrătorilor pentru a localiza focul mai repede și mai ușor.

În timpul incendiului trebuie păzite vecinătățile, căci scinteele duse de vânt, face să izbucnească de o dată focul în mai multe locuri.

De asemenea dacă focul e stins, să nu se părăsească de îndată focul incendiat, căci se poate întâmpla, suflind vântul, să răscolească vr'un tăciune, desgroapă cărbunii din cenușă etc., ci din contră trebuiesc aceperite cu pământ vetrele, și păzit pînă se vede că e stins pretutindenea.

Trbuie a se repeta că acel care și ia sarcina a conduce stingerea focului, să cunoască perfect atât locul cit și masivele ce compun pădurea, ca să știe că în cutare loc, la cutare drum, se poate opri focul, sau cutare masiv e mai expus, să fie din timp izolat, căci greșelile făcute de cel care conduce stingerea focului, nu numai că poate fi dezastruase pentru pădure, dar poate costa și viața lucrătorilor. Se citează cazuri, că din cauza unei manevrări greșite, mulți lucrători au pierit sau au scăpat cu arsuri grave.

Pentru o bună gospodărie, silvicultorul și poate stabili chiar un plan special pe care și va nota convențional toate drumurile, potecile, liniile, văile și utilizarea lor în caz de foc, și va însemna diferitele masive după gradul lor, cum se comportă față de foc cele mai expuse, cele mai puțin expuse, pentru ce sînt și pentru ce nu expuse și va aviza la mijloacele de prevenirea focului. Și va împărți suprafețele mari expuse la incendii, în porțiuni mai mici separate prin linii, șanțuri, drumuri etc.

Intre măsurile paliative pentru prevenirea incendiilor, este și strângerea uscăturilor, curățirea crîngăriei uscate din pădure.

Tragerea liniilor pentru cari am insistat, direcția, lărgimea, ținerea lor în curățenie, este o condiție esențială. Pentru că atari linii se aibă lărgimea suficientă, se trag pe lângă drumurile existente pîrae, poeni, etc.

Pe locurile înalte aceste linii se trasează pe culmi.

Numai ast-fel și cînd fie-care va fi pătruns de adevărul că pădurea e o bine-facere, ne vom învăța a o cruța și iubi.

Gh. D. Belinschi.

Silvicultor ajutor Dom. Coroanel Bicz.

REZUMATUL

Ședințelor adunării generale a Societății „Progresul silvic”,
în zilele de 7, 8 și 9 Maiu 1903.

(U r m a r e ¹⁾)

D-1 *Președinte*, citește mai multe telegrame ale membrilor, cari nu pot lua parte la ședințe, apoi rezumează următoarele scrisori ale D-lui general *C. I. Brătianu*, directorul superior al Institutului Geografic al armatei :

București, 1903 Aprilie 21

Prea onorate Domnule Președinte,

Mă grăbesc, cu o vie plăcere, a vă aduce la cunoștință, că Institutul Geografic al armatei se ține la dispozițiunea Domniei-Voastre în dorința ce ne arătați prin ouorata de la 2 Aprilie; și din parte-mi vă mulțumesc călduros, pentru amabila atențiune ce ați avut de a face ca să fim onorați cu vizita unei grupări atît de luminate cum este Societatea «Progresul Silvic».

De alt-fel această laudabilă inițiativă din partea Domniei-Voastre nu ne surprinde pe noi: Domnia-Voastră ați fost cel d'intîiu cari ați utilizat și ați dat îndemnul cuvenit celor interesați, ca să se folosească de lucrările și publicațiunile topografice ale Institutului Geografic pentru planurile economice ale proprietății rurale; și ast-fel era natural ca dorința Domniei-Voastre să fie, ca să oferiți celor interesați și ocaziunea

1) Veđi *Revista Pădurilor* pe luna Maiu curent.

de a dobândi siguranța cuvenită asupra bunătății acestor planuri, făcându-i să vadă și să constate de visu, temeinicia procedurilor tehnice și grafice urmate de Institutul Geografic în lucrările sale cartografice.

Mă măgulesc cu speranța, prea onorate Domnule Președinte, că acest nou îndemn, ce'l dați astăzi, va fi un exemplu bun pe calea progresului ce voim a o deschide: va servi pe viitor, pentru a atrage atențiunea Domnilor Președinți de societăți științifice și mai cu seamă pentru Domnii Profesori de învățămînt profesional.

De trei-zeci și trei de ani de cînd stă în ființă serviciul Geografic al armatei, nu 'mă-a fost dat să văd — în afară de militarii noștri și de învățații străini trecători prin țară — ca să viziteze și să studieze lucrările acestei instituțiuni geografice de cît odată, de către școala de silvicultură din localitatea rurală Brănești, de și în București — unde se află instalat Institutul Geografic și Observatorul Astronomic al serviciului Geografic al armatei — avem atîtea societăți culturale — societăți de științe, geografice și politecnice și altele și să profesează, în atîtea școale profesionale și la Universitate, învățămîntul astronomic, geodesic, topografic, geografic și cartografic!

Se pare ast-fel, că la noi lumea nu este încă îndestul pătrunsă de adevărul: că nimic nu înlesnește învățămîntul lucrurilor ca vederea și examinarea de aproape a însăși lucrurilor. Și după cum veți avea ocaziunea a constata, prea onorate Domnule Președinte, cei interesați — bărbați de știință în genere și mai cu seamă elevii — pot vedea la serviciul geografic al armatei, cu un vădit folos, nu numai tehnica și grafica lucrărilor geografice, astronomice, geodesice, topografice și cartografice — ceea-ce nu e de o mică importanță pentru profesioniști — dar se poate studia și aprecia de visu în mare parte, mașinele și instrumentele trebuincioase învățămîntului de astronomie, geografie și geologie la Universitate, precum și de arta ingeniosului ce se se profesează și se practică în școalele profesionale.

Și cu toate acestea o repet, nimeni din cei îndrituiți (nu-și dau osteneala datorită, pentru a face pe cei interesați să profite de foloasele ce această instituțiune științifică e menită a procura tuturor și mai cu seamă învățămîntului științific care în mare parte se găsește în lipsa aparatelor și practica indispensabilă. Și vă rog să credeți, prea onorate Domnule Președinte, încercări de tot felul n'au lipsit din partea Institutului Geografic, pentru a arăta publicului aceste foloase. Conferințele mele la Academie, la Atheneu și la societatea Geografică, precum și diferitele publicațiuni ce am dat la lumină și pe care le cunoașteți, au avut mai mult de scop a pune pe interesați în cunoștință de foloasele ce se poate dobîndi vizitînd și cercetînd serviciul geografic al armatei și lucrările sale; dar cum zic, aceste ale mele încercări n'au avut darul ca să dea îmboldul cuvenit!

'Mă permit, prea onorate Domnule Președinte, a vă face aceste destăinuri de împrejurări, ce ne caracterizează în mod nefavorabil, nu ca să vă împărtășesc durerea de care sînt cuprins, ci pentru că'mă pare că nu aș îndeplini datoria mea, lipsind pe un apostol al neamului ca Domnia-Voastră, de ocaziunea ca să faceți încă un bine public pe

lîngă nenumăratele ce ați făcut pînă acuma : de a pune superioara Domniei-Voastre autoritate pentru a da îndrumarea cuvenită imposibilității nimitoare a celor interesați și însărcinați cu învățămîntul profesional tehnic în școale.

Puteți, prea onorate Domnule Președinte, conta cu siguranță că cu o vie plăcere mă țin la dispozițiunea Domniei-Voastre și de data asta, întru cît ași putea seconda succesul vederilor Domniei-Voastre de bine public.

Cu 48 de ore înainte de zilele hotărîte de Domnia-Voastră, putînd ține seamă de împrejurările vremei, voiû avea onoarea a vă supune programul pentru vizitarea Institutului Geografic și a Observatorului astronomic de către societatea «Progresul Silvic».

Profit și de această ocaziune, prea onorate Domnule Președinte, a vă asigura sentimentele mele respectuase de adîncă recunoștință și de stima ce vă păstrez.

Directorul superior al Institutului Geografic al Armatei
Generalul C. I. Brătianu.

Prea onorate și scumpe Domnule Kalinderu,

Regret mult că fiind bolnav nu pot participa la conferințele congresului Silvic ; și acest regret e cu atît mai simțibil pentru mine care cunoaște cît de profitabile sînt pentru profani, ca noi în știința silvică disertațiunile unei corporațiuni atît de învățată cum e corpul nostru silvic, călăuzit cum se găsește de un bărbat ca Domnia-Voastră, atît de superior și inspirat de cele mai laudabile sentimente pentru binele public

Sînt cu inima lîngă această învățată asociațiune și î urez tot succesul, rugîndu-vă tot-de-o-dată, scumpe d-le Kalinderu, ca să bine-voiți a primi pentru ca să dispoșiți cum veți crede mai bine alăturatele mele publicațiuni, ce le hărăzesc în folosul corporațiunei silvice, adică :

- 10 exemplare «Cadastrul Romîniei» ;
- 2 exemplare «Notițe asupra Chartei Romîniei» ;
- 2 exemplare «Insemnătatea Istoriei Naționale» ;
- 5 exemplare «Insemnătatea Chartei Romîniei pentru apărarea națională».

Am dispoșat ca în zilele de 8 și 9 Maiû, Congresul Silvic să poată după cum doriți, ca să viziteze Institutul Geografic și Observatorul astronomic al serviciului Geografic al armatei. Colonelul Ianescu vă va prezenta chiar astăzi programul ordinei acestei vizitări ; și de și regret că starea sănătății nu'mi va permite să mă pun personal la dispozițiunea Societății, după cum doream, mă măgulesc însă cu speranța că această vizitare se va face în mulțumirea tuturor.

Profit și de această ocaziune, prea onorate și scumpe Domnule Kalinderu, a vă ruga să credeți în sentimentele mele respectuoase și de adîncă stimă și simpatie ce vă păstrez.

Al Domniei-Voastre
cu totul devotat servitor

Generalul C. I. Brătianu

Apoi D-l *Președinte* consultă adunarea asupra excursiunilor ce urmează a se face și se hotărăște ca în ziua de 8 Mai, ora 3 p. m., să se viziteze Observatorul astronomic al serviciului Geografic al armatei din str. Piscului, iar în ziua de 9 Mai, ora 9 dim. atelierile Institutului Geografic.

D-l *Președinte* declară discuția deschisă asupra primei chestiuni pusă la ordinea zilei: *Discuțiunea statutelor Casei de Economii, ajutor și împrumut a silvicilor.*

D-l *M. Tănăsescu* expune economia statutelor și începe citirea articolelor.

După o discuțiune la care au luat parte d-nii *D. R. Rusescu, D. Papinian* și *Daniel Klein*, D-l *Ion Kalinderu* propune a se amâna discuția asupra acestor statute pentru o altă adunare și roagă pe D-nii membrii a studia mai amănunțit statutele redactate și a introduce modificările ce vor crede.

Adunarea aprobă această propunere.

D-l *Președinte* dă cuvîntul d-lui *Petre Antonescu* spre a face o dare de seamă asupra răspunsurilor primite în urma chestionarului, ce comitetul a înaintat membrilor Societății relativ la statistica torenților.

D-l *P. Antonescu*. — Domnilor, după cum bine vă reamintiți, cred, între chestiunile puse, anul trecut, la ordinea zilei, a fost și cea propusă de D-l *Marin Pelrescu* — d-sa figurînd ca referent, — în cuprinderea următoare:

«Indicațiuni și expunerii asupra localităților pe unde s'au format eroziuni cu caracter torențial, cauzele și mijloacele de remediare pentru cele formate și de prevenire pentru cele în formațiune».

Rezultatul final al interesantelor discuțiuni la cari au luat parte mai mulți din domniii membrii ai acestei societăți, a fost că iubitul nostru președinte, D-l *I. Kalinderu*, cu spiritul său practic recunoscut, a prezentat propunerea, admisă de altminteri, în unanimitate, de a se întreprinde, cît de curînd, o statistică a torenților din toată țara după chestionarul ce comitetul societății va alcătui.

Făcîndu-mi-se onoarea de a fi însărcinat cu această lucrare, am întocmit chestionarul referitor care cuprinde, în total, 14 întrebări, adnotate fie-care cu mică explicațiune (anexa A) și însoțit de un tablou rezumativ pentru ca datele statistice să poată fi recapitulate cu înlesnire (anexa B).

Fiind aprobat de Comitetul societății, s'a decis să se imprime și să se trimită câte un exemplar agenților silvici ai Statului din regiunile de munte și de coline, celor din serviciul Domeniului Coroanei și ai principalelor noastre stabilimente publice, precum și tuturilor acelor care, prin situațiunea și cunoștințele lor, puteau servi scopului urmărit.

Termenul fixat pentru înapoierea chestionarelor completate a fost pînă la 1 Aprilie a. c.

Pînă în momentul actual s'a primit numai 16 răspunsuri și anume: din partea D-lor silvicultori Beghenau (șeful ocolului Aninoasa), N. Georgescu (Sinaia), Ghimicescu (Pipirig), I. Lupu (Tismana), toți agenți din serviciul Statului, precum și din partea D-lor Aug. Berian, Stefan Colțescu, după Domeniul Coroanei Borca și Olimpiu Boiu, fostul șef al regiei Domeniului Coroanei Bicz.

Toate aceste răspunsuri sînt făcute în spiritul menționatului chestionar. S'a mai primit date statistice relativ numai la o parte din torenții din județele Muscel și Argeș și de la D-l inspector silvic Tănăsescu. D-sa s'a servit însă de formularul trimis agenților silvici ai Statului de către Ministerul Domeniilor, care, pe lîngă complectarea operei începută în 1898, cînd s'a studiat torenții din Valea Topologului, intenționează, negreșit, a lua cuvenitele dispozițiuni pentru ca chestiunea corecțiunii torenților în România să iasă, în fine, din perioada discuțiunilor academice, spre a intra în acea a aplicațiunii propriu zise.

Cît pentru restul chestionarilor pînă la cele 16 primite, nu prezintă aproape nici o însemnătate, fie din cauză că cei în drept au arătat că în localitățile respective nu se găsesc torenți, ori din pricină că datele statistice trimise sînt cu desăvîrșire necomplete.

Mă simt dator, cu toate acestea, ca unul care în ședința de astă-seară am îndatorirea de a vă supune la cunoștință rezultatul demersurilor făcute, pînă acum, de Comitetul societății, în chestiunea ce ne preocupă, să exprim vii mulțumiri tuturilor acelor domni membrii cari s'a grăbit a răspunde la apelul făcut, cari nu au cruțat osteneală și chiar sacrificii personale pentru a fi în măsură, astăzi, de a vă înfățișa o icoană fidelă despre dezastrea și pagubele imense ce se

ocazinează țării de către torenți, cari, pe zi ce trece, devin mai amenințători, mai primejdioși.

În această ordine de idei, atît din punctul de vedere al intenzității relelor consecințe constatate, cît și din acel al preciziei răspunsurilor primite, trebuie să menționez chestionarele completate de către D-nii: Berian, Colțescu și Boiu, agenți ai Domeniului Coroanei, dar mai cu seamă pe cel alcătuit de D-l. N. Georgescu, șeful ocolului Sinaia care, în mod special, merită mulțumirile noastre.

Spre a se putea convinge orî-cine ar mai avea o îndoială asupra adevăratelor calamități ce pot pricinui torenții în activitate, precum și a servi oare-cum ca orientare celorl'alți domni membrii ai societății «Progresul silvic», cari din diferite împrejurări, de sigur însă nu din rea voință, n'au înaintat încă răspunsurile cerute, voi reproduce aci descrierea torentului «Valea Orățielor», situat între proprietatea Fruntea lui Văsi și Răzoarele, a Casei M. S. Regelui, cunoscînd că numerile de la începutul fie-cărui răspuns, corespunde, în mod succesiv, întrebărilor din chestionar :

1. Torrentul este cunoscut în localitate sub numele de valea Orățielor sau la Orății.

2. Este situat pe teritoriul comunei Comarnic, cătunul Posada, plasa Prahova, județul Prahova.

3. Este un torent simplu, avînd un singur canal de scurgere.

4. Altitudinea absolută a locului de origină a torentului este de 1525 metri de la nivelul mării Negre, iar a punctului unde torentul se varsă în apa rîului Prahova este de 620 metri.

5. Torrentul este constituit din :

a) Basinul de recepțiune, situat în mare parte pe proprietatea Statului fruntea lui Văsi.

b) Canalul de scurgere, formînd linia de separațiune între proprietățile fruntea lui Văsi și Răzoarele.

c) Conul de dejecțiune.

d) Albia de scurgere, lipsește.

6. Basinul de recepțiune are o suprafață aproximativă de 60 hect., canalul de scurgere are o lungime de 2600 m. Intinderea porțiunii limitată de proiecțiunea orizontală a liniei formată de partea superioară a malurilor, este aproximativ de 20 hectare, iar suprafața conului de dejecțiune aproximativ ca de 3 hectare.

7. Basinul de recepțiune al torentului, fără a fi împădurit, formează o bună parte a locurilor de pășune după munții fruntea lui Văsi și Răzoarele și fiind acoperit de un sol slab cu un strat vegetal subțire, e împetrișat în multe locuri cu insule de pietriș, aparținînd subsolului,

pătura vegetală fiind tîrîtă de ploî repezi. Panta terenului în basinul de recepțiune variază de la 30—55 la ‰ predominînd cea din urmă.

Adîncimea canalului de scurgere variază între 40 și 60 metri, taluzurile acestui canal prezintă mari surpături în toată lungimea lui, atît în dreapta cit și în stînga sa, iar în partea inferioară, în apropiere de vărsarea pîriului în apa Prahova, eroziunea s'a făcut pînă la stîncă, apărînd la suprafața taluzurilor roca, sau baza mineralogică, formată din straturi oblice de gresii în amestec cu margeșistoase micacee, caracterizînd grupa geologică secundară din care fac parte. Malurile în toată lungimea lor sînt străbătute de mai multe izvoare cari devin însă mai abondente de regulă primă-vara, în timpul ploilor mari sau a topirei zăpezilor. Materialele tîrîte de torent, cînd se găsește în plină activitate, conzistă, în general, din bolovanii de natură calcaroasă, atingînd dimensiuni pînă la 1 m. c. 50, din gresii etc.

•Efectele eroziunii se resimt, în dreapta și stînga canalului de scurgere, pînă la distanță de 60 metri.

Declivitatea terenului în canalul de scurgere variază între 12—35 la ‰ avînd ca pantă medie 25 la ‰. Volumul materialelor depuse în conul de dejecțiune se pot socoti la 20.000 m. c. deosebit de acelea ce sînt transportate de apa Prahova, în care ajunge extremitatea inferioară a conului de dejecțiune.

8. Data de cînd acest torent a apărut cu oare-care intenzitate, după cum se ține minte, este cam de la 1864 cînd a căzut pe valea Prahovei o ploaie torențială care a ținut 3 zile și jumătate și anume primă-vara cam pe la finele lui Mai. Cu acest prilej surpîndu-se malurile cu arbori cu tot, aceștia îngrămădindu-se în canalul de scurgere, pe atunei foarte îngust, l'a astupat, după care, în urma presiunii apelor și a materialelor îngrămădite, distrugîndu-se aceste zăgăzuri s'a pricinuit mari stricăciuni în localitate.

9. Apa în torent este în continuu curgătoare.

10. Torrenul brăzdat de întregul pareurs al torentului aparține cam pe jumătate Statului și tot cam pe atîta Casei M. S. Regelui.

•Afară de lipsa folosinței terenului, proprietarii riveranî n'aû încercat alte stricăciuni locale. Pagubile însă s'aû reproduș mulți ani consecutivi prin distrugerea cu desăvîrșire a podului după acest torent ce deservește soseaua națională Ploești-Predeal cum și cel al liniei ferate, pagube ce, în mod aproximativ, se socotesc la peste 90.000 lei.

11. Fenomenele torențiale cu caracter mai pronunțat ale acestui torent, cel mai puternic de pe valea Prahovei, sînt următoarele: În anul 1864 a rupt cu desăvîrșire podul de piatră al soselei naționale Ploești-Predeal ce era construit peste cursul acestui torent. Încercîndu-se a se face un nou pod de piatră, picioarele construite aû fost rupte înainte de terminarea lui, s'a făcut deci în locul celui de piatră un pod de lemn, iar canalul de scurgere, în aval de pod, a fost barajat cu stăvilare de lemn pe o distanță ca de 200 m., dînd bune rezultate. În anul 1882 podul de lemn, construit în locul celui de piatră, a fost din nou și cu desăvîrșire rupt. În anul 1893 depunînd mari cantități de mate-

riale la gura sa de descărcare a astupat apa Prahovei rupînd linia ferată Ploești-Predeal pe o distanță de 400—500 metri.

În Decembrie 1899 acest din urmă fapt a fost din nou repetat, producînd pagube însemnate căilor ferate-romîne.

12, 13 și 14. Iată cum povestește locuitorul *Pascali Anastase* din comuna Comarnic, de ani 80, care era de față cînd s'a întîmplat înne-carea a 3 oameni sub podul de la Orășii, fiind ocupat în acel timp cu lucrări de zidărie la sosea :

Prin anul 1884, dacã 'mî amintesc bine anul, lucram ca zidar la soseaua națională Ploești-Predeal cu mai mulți lucrători, oameni de prin comunele Comarnic și Brezele din județul Prahova. În ziua de 5 August, ajunul Probreajenului din acel an, la orele 12, se adunase toți lucrătorii în apropiere de podul de la Orășii, unde se construia un zid la malul de lîngă sosea, cînd începuse o bură de ploae. Lucrătorii după ce terminase cu masa, se duseră a se adăposti de ploae, cari unde găsise mai bine, unii sub niște copaci în marginea pădurei, alții la niște buturugi uscate, iar unii se adăpostise sub aripile podului de la Orășii.

Nu trecuse o jumătate de ceas de la adăpostirea noastră și auzim un urlet, un sgomot de care nu ne puteam da seama, iar eu care mă aflam sub o buturugă, ceva mai la mal, văd un întuneric cu fum pe lungul văei Orășiiilor, se auzea trosnituri de lemne frînte, ciocnituri de bolovanii mari de piatră, capotele podului sus pe sosea se acoperise cu crîmpee de lemne cari erau asvîrlite pînă la 10 și 13 m. înainte și în lături ; cînd 'mî-am dat seama, am văzut că e un ponor, o undă a văei Orășiiilor, care pe neașteptate devenise mare. După o jumătate de ceas încetase și ploaia și furia apei, iar noi eșind la lucru am văzut cu surprîndere că lipsea dintre noi frații Ghiță și Petre al lui Spurcăcioiu din Comarnic și Niță Dragoș din Breaza ; pe unul l'am găsit a doua zi potmolit la gura pârîului, altul s'a găsit aruncat pe malul Prahovei, mai Țla vale, fără haine cari fusese sdrențuite de piatră, iar altul s'a găsit după 6 zile tocmai la Comarnic, unde 'l dusesese apa după ce 'l despotmolise din gura Orășiiilor.

Istorisirea simplă, dar reală a zidarului Pascali Anastase, martor ocular al unui torent în plină activitate, ne reamintește descrierile în împrejurări identice făcute, în mod magistral, de către *Surell, P. Demontzei, El. Landolt, Franz Toula, Iosef Duille* etc. savanți cari și-au făcut din studiul fenomenelor torențiale ocupațiunea lor de predilecție.

Pagubele ocazionate pe valea Prahovei sînt însemnate. Direcția drumurilor de fer, în special, a avut și va avea încă multe cheltueli de suportat.

Construcțiunea de baraje de lemn în imediata apropiere a podurilor amenințate, după cum pe alocurea s'a procedat, nu poate să producă rezultate mulțumitoare, de cît dacã se va lua măsuri de reîmpădurirea bazinelor de recepțiune, cum

s'a practicat, de pildă, în golurile de munte din care pornește torentul cunoscut sub numele de *Valea Șipotului*, după proprietatea Statului Fruntea lui Văsi.

În cît privește torentul *Valea Onciului*, aflător între proprietățile *Răzoarele* a Casei M. S. Regelui și *Floreiul* a principelui Gh. Bibescu, în Iunie 1882, cînd a urmat viituri mari de apă, a depus în albia Prahovei o cantitate așa de mare de materiale, în cît acestea a provocat staționarea apelor după această din urmă vale, cari ne mai avînd scurgere din cauza formațiunei unui zăgaz, în cîte-va momente, și a ridicat așa de mult nivelul, în cît a trecut peste linia ferată C. F. R pe care a potmolit'o, distrugînd tot-de-o-dată podul de pe această linie.

În același timp prin furia apelor s'a prăbușit și o parte din terasamentele liniei.

Valea Unchiașului, torentul care traversează proprietatea principelui Gh. Bibescu și delimitarea locuitorilor din cătunul Posada, 'și are astăzi instalat conul său de dejecțiune acolo unde, altă dată, se găsea frumoasa liveadă de pomi fructiferi și casa locuitorului Dumitru Buliga.

Dacă, acum, voim să analizăm starea lucrurilor din Moldova cu privire la chestiunea ce ne preocupă, ne încredințăm că și această parte a Romîniei este bîntuită de torenți

Păriul Bicz din comuna cu acelaș nume, județul Neamțu, după cum ne spune D-l Olimpiu Boiu din serviciul Domeniului Coroanei, 'și are origina în Transilvania, unde 'și-a luat caracterul de torent propriu zis, din cauza despăduririlor practicate pe o scară întinsă.

Acest torent, după un parcurs de 7 km. în Transilvania, intră în România la punctul *Trecătoarea Biczului*, continuîndu-se pe o distanță ca de 8 km. pînă în rîul Bistrița, în care se varsă.

Abstracțiune făcînd de daunele pricinuite în Transilvania este destul să spunem, ca să ne putem da seama de însemnătatea acestui torent, că cantitatea materialelor, stînci, bolovanii, pietre, ce transportă și depune numai în țară la noi, este de 10 milioane m. c., acoperînd o suprafață de 400 hect. pămînt agricol, devenit actualmente neproductiv, din care 300 hectare aparține Domeniului Coroanei, iar 100 Statului. Veni-

tul anual pierdut pentru tot-d'a-una pentru agricultură, s'a evaluat la 12.000 lei.

Maximul de intenzitate al acțiunii devastatoare a acestui pîriū torențial a fost în 1871, cînd s'a distrus case de locuințe, s'a înecat multe vite și chiar oameni, fiind surprinși de furia apelor noaptea pe cînd dormeau. Mai în fie-care an, cînd plouă mai mult, comunicația cu frontiera este întreruptă. Spre a se reda agriculturii prundurile în chestiune, s'a întocmit un proiect cu un deviz de 200,000 lei care nu s'a pus încă în aplicare, avînd de scop regularizarea cursului acestui pîriū în partea Romăniei.

În această privință îmi permit a opina că bine s'a făcut de nu s'a adus la îndeplinire proiectul în chestiune. Pentru ca atarî lucrări să producă efectul dorit, este neapărat necesar ca să se combată răul la origină, ceea ce în cazul de față nu se poate face, de cît printr'o comună înțelegere cu guvernul ungar. La ce folos în adevăr că în țară la noi prin construcțiunile ce vom efectua vom sili apele de a urma, la început cel puțin, o matcă determinată, ne mai putînd potmoli locurile împrejmuitoare, dacă pietrișurile vor continua, totuși, a fi aduse din Transilvania? Ele se vor depune, ca și mai înainte, în noua albie creată care nu se va putea îngusta atît de mult în cît apele să poată cîștiga o viteză îndestulătoare ca să poată transporta în rîul Bistrița toate materialele ce conțin. Fundul albiei în porțiunile, așa zise regulate, se va înălța, în mod fatal așa dar, și după cîțiva ani se va ajunge, cu toată siguranța, la vechia stare de mai înainte.

Nu este locul și nici nu voesc a abuza de răbdarea D-v. intrînd în multe detalii cu privire la tehnica propriū zisă a corecțiunilor torenților și nici în dezvoltarea teoriilor relativ la legile mișcării materialelor transportate de torenți. Mă refer la ceea ce am mai spus în această privință în studiul meu asupra *«torenților din diferite state ale Europei»* cînd am făcut critica propunerii inginerului hidraulic Constantin Chiru din opera sa *«Canalizarea rîurilor și irigațiunii»* de a se rectifica cursul neregulat al apelor Birladul, Rîmnicul, Putna, Trotușul, Bistrița, Moldova și Suceava fără se se fi procedat mai întîiu la corecțiunea torenților din bazinele respective.

Faptul de a se păși, în anumite împrejurări, printr'o înțelegere internațională, la corecțiunea torenților cari străbat două sau mai multe țări, a format obiectul discuțiilor cu prilejul congresului silvic ținut în Viena în 1890, când au figurat ca referenți Demontzei, Elias Landolt și Ferdinand Wang. În 1898 la congresul din Lausanne și de curînd la cel care a avut loc în 1900, în Paris, s'a emis părerea ca diferitele State să ia măsuri energice pentru conservarea pădurilor existente și reînpădurirea golurilor de munte, precum și în contra acțiunii torenților, a ghețarilor, a lavinelor și a incendiilor numeroase de păduri.

În acest scop s'a recomandat instituirea unui oficiu central internațional, care să se ocupe în mod mai aprofundat cu atare chestiuni și avînd îndatorirea, în același timp, de a întocmi proiectele de legi necesare pentru ca diferitele State să poată să 'și îndrepte activitatea și mijloacele lor financiare, în scopul interesului obștesc.

S'a ridicat, și se ridică încă, de unii profani în atare chestiuni, obiecțiunea că de oare-ce la noi în regiunile de munte și de coline, valoarea fonciară a pămînturilor, din cauza puținei densități a populațiunei, nu este așa de mare în cît să acopere, măcar, cheltuelile avînd de scop corecțiunea torenților, necum să le depășească, nu trebuie să ne ocupăm cu atare lucrări costisitoare.

La aceasta răspundem că pagubele sînt mult mai considerabile de cît par la prima vedere, ele nu se mărginesc în adevăr numai în cele constatate în localitățile bîntuite de torenți, ci efectele lor au o înrîurire foarte funestă asupra regimului apelor, ele se resimt și în regiunile mult mai depărtate, la cîmpie de ex. unde proprietarii respectivi au tot dreptul să se plîngă, că prin materialele tîrite și depuse de torenți în cursul rîurilor, se micșorează suprafața secțiunilor lor transversale, așa că, în urma ploilor abondente, debitul apelor ne mai putînd fi conținut în atare secțiuni restrînse, în mod inevitabil, debordează provocînd inundațiunea terenurilor cultivabile împrejmuitoare.

Asemenea pagube, consecințe indirecte ale torenților, se cifrează cu milioanele.

Afară de aceasta nu este fapta unor oameni conștienți de datoriele lor cele mai primordiale, ca să privim indiferenți

cum întinderea pământurilor devenite sterile, inproductive, pierdute pentru tot-d'auna pentru agricultură, cresc mereu,

Treptat cu înmulțirea populațiunei, se va spori, nu mai încapă îndoială, valoarea pământurilor cultivabile și așa fiind este în interesul nostru economic și social ca să luăm măsuri, din vreme, pentru conservarea tuturilor forțelor noastre de producțiune.

Spre a se cunoaște pierderile ce ni se cauzează din pricina nepăsărei noastre condamnabile cu privire la corecțiunea torenților, am complectat după datele primite, tabloul statistic, aci anexat, din care rezultă, în mod peremptoriu, că nu trebuie să pierdem un minut măcar întru a lua măsurile cuvenite pentru extirparea răului ce cangrenează cele mai frumoase și mai interesante ținuturi din această țară.

Daunele constatate se urcă, după cum vedem, la 508 hect. pământuri arabile devenite inproductive, 2702 hect. terenuri surpate prin efectul direct al eroziunilor, 222 hect. pământuri vecine supuse scufundărilor, dislocărilor, în valoare totală de 896,331 lei și aceste ocazionate numai de către torenții :

- a) Din valea Prahovei ;
- b) De pe Domeniul Coroanei Borca ;
- c) » » » » Bicz ;
- d) Din ocolul silvic Tismana ;
- e) » » » Pipirig ;
- f) » » » Aninoasa.

Complectându-se ancheta întreprinsă în mod paralel de către Ministerul Domeniilor și de către societatea *Progresul Silvic*, se va putea atunci constata în mod definitiv la ce enormă cifră se urcă pierderile ce suferă țara din faptul existenței torenților.

Cauza pentru care pledez, de atîta timp, va fi atunci cîștigată. Convingerea mea profundă, afară de aceasta, este că nu se va găsi nici un reprezentant al țării, care să refuze departamentului respectiv, sumele trebuitoare, în caz cînd printr'o documentată expunere de motive bazată pe date statistice reale, se va demonstra utilitatea necontestabilă a creditelor solicitate.

Franța, țara clasică a torenților, cheltuiase cu împădurirea a 170.000 hectare și corecțiunea torenților, pînă la finele anului 1899, 62.700.000 lei.

Italia, prin legea din 1893, modificătoare celei din 1 Martie 1888, a pus bazele lucrărilor de asemenea natură pe o scară întinsă. Elveția, de la 21 Iulie 1871, adică de la intrarea în vigoare a deciziunii consiliului federal relativ la subvențiunile de acordat pentru împăduriri, corecțiuni de torenți etc., și pînă la finele lui 1901, a cheltuit 14.065.740 lei.

În Germania, atarî corecțiuni s'aû făcut și se află în curs de executare numai în Bavaria și în Württemberg. Rusia în Caucas și Turkestan. Grecia și Spania cheltuesc mult în acest scop, iar dintre țările extra-europene Japonia care ca și în celelalte ramuri de activitate umană, în cari a făcut progrese mari, a luat deja măsuri corespunzătoare pentru preîntîmpinarea neajunsurilor inerente torenților.

Dar despre aceste fapte îmi rezerv dreptul a reveni mai pe larg cu altă ocaziune.

D-l *Președinte I. Kalinderu*: D-lor mai are cine-va de adăogat asupra chestiunii de față?... Ne mai luînd nimeni cuvîntul, țin a exprima d-lui Petre Antonescu mulțumirile noastre pentru interesanta expunere ce a făcut asupra marelui opere întreprinsă de societatea *Progresul Silvic*, și în acelaș timp propun, dacă și D-voastră sînteți de aceiași părere, ca Comitetul să facă o nouă repetire, rugînd pe acei D-ni membri, căroro li s'a trimis chestionare relativ la statistica torenților, să bine-voiască a grăbi cu complectarea și înaintarea lor.

Adunarea aprobă propunerea.

Ședința se ridică la ora 12 noapte.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

U r m a r e ¹⁾

D-l *Președinte*: D-l ministru de externe are cuvîntul.

D-l *Ioan Lahovari*, ministrul de externe: D-lor deputați, mi se pare că onor. D-l Marghiloman nu a citit bine legea, căci sîntem aproape de acord asupra principiului și nu diferă, aproape în nimic, ceea-ce zice D-sa de ceea-ce propune legea.

D-l Marghiloman pare să zică că: în această lege organică

1) Vezi *Revista Pădurilor* pe lunile Iunie și Iulie, 1903.

este fixat un număr de inspectorii determinat, ast-fel că nu s'ar putea pe cale bugetară să se adauge, sau să se supprime unul sau mai mulți inspectorii după trebuință.

D-lor, nu este așa; legea de față stabilește întâiu natura atribuțiilor inspectorilor și condițiunile de admisibilitate, precum și remunerațiunea lor, și aceasta tocmai ca să nu se mai întimple neajunsurile de cari vorbiră și D-l Marghiloman și D-l Fleva, să nu se poată face aceste numiri de inspectorii, fără nici o condițiune de capacitate și de competență, ast-fel în cât să ajungă aceste posturi să fie încredințate unor foști bogătași, cari 'și-aū perdut averea, sau unor partizanii politici, cari nu 'și-ar fi găsit locul aiurea.

D-lor, iată ce zice art. 38..... (Citește).

Vedeți, D-le Marghiloman, că tocmai ceea-ce cereți D-voastră este în lege. Dacă trebuie să fie 4, sau 6, sau mai mulți inspectorii, aceasta se va stabili prin legea bugetară, după trebuință, după dezvoltarea eventuală a lucrărilor din Minister, și nu e nici de cum un număr fix de inspectorii determinat prin lege; legea nu face de cât să stabilească caracterul atribuțiilor și remunerația funcțiunei, iar nu numărul funcționarilor.

D-l *Președinte*: D-l Păltineanu are cuvintul.

D-l B. Păltineanu: Din discuțiunea urmată între D-l Marghiloman și D-l ministru al Domeniilor, rețiu următorul lucru: mai întâi, că legea de organizare ce se propune nu se va traduce prin un spor la cheltueli, în ceea-ce privește personalul; prin urmare, în această privință acuzațiunile cari se aduc de D-l Marghiloman nu sînt fundate, căci suma de 300.000 lei ce se economisește din bugetul actual se întrebunțează la scopuri pentru cari am felicitat pe D-l ministru că le-a avut în vedere și despre cari vom mai vorbi la budget.

Al doilea, în ceea-ce privește serviciul inspectoratului, este oare justificată critica care o face D-l Marghiloman inspectorilor și inspectoratului? D-lor, cine zice administrațiune, cine zice gospodărie, trebuie să zică inspecție. Acum cine să facă această inspecție? Să dea D-zeu ca să avem mai des miniștrii cari, ca D-l Fleva, să facă singuri inspecțiuni fiind-că ministrul care face singur inspecții, arată că știe ce însemnează gospodăria și știe valoarea inspecțiilor. Dar fiind-că nu pot toți miniștrii să facă inspecțiuni, tot d'a-una, pentru că este imposibilitate materială, inspectorii sînt absolut necesari. A tăia Ministerului Domeniilor serviciul de inspectorii, este a'i tăia mina dreaptă, în ceea-ce privește privigherea asupra serviciilor sale exterioare. Acum, ca acești inspectorii să fie bine recrutați, ca inspectoratul să nu fie sinecură, aceasta este altă cestiune. Se întimplă une-ori ca funcțiuni destinate să producă un efect practic și folositor, să fie date, ca să se satisfacă unele cerinți personale, aceasta e o nenorocire, care dorim să se întimple cât mai rar, pînă va dispărea cu totul.

Dar nu este ministru față cu care o critică de felul acesta, și o bănuială anticipată, de felul acesta, să fie mai puțin justificată de cât actualul ministru al Domeniilor, care a dovedit că nici Ministerul

pentru D-sa nu este sinecură, și nici funcțiunile nu sînt sinecure pentru funcționarii D-sale. (Aplauze).

D-l G. A. Scorțescu: Comitetul delegaților a respins amendamentul D-lui Marghiloman, pe motiv că, nicăeri în lege nu se găsește fixat numărul inspectorilor, ci se zice numai că va fi un număr oare-care de inspectorii la fie-care direcțiune; prin urmare, se lasă la aprecierea ministrului și a Parlamentului ca, la votarea bugetelor, să fixeze numărul inspectorilor necesari.

Se pune la vot următorul amendament al D-lui Marghiloman.

«Propunem supresiunea *Inspectoratului* la Ministerul Domeniilor».

A. Marghiloman, Gr. Ghica, C. C. Arion, N. I. Bărbulescu, E. Costinescu, C. G. Lupescu.

Votanți	82
Majoritate reglementară . .	46
Bile albe	29
Bile negre.	53

D-l *Președinte*: Adunarea a respins amendamentul D-lui Marghiloman.

— Se pune la vot art. 4, ast-fel cum a fost admis de comitetul delegaților, și se adoptă.

— Asemenea se adoptă art. 5, fără discuțiune.

— Se dă citire art. 6.

D-l *Președinte*: D-l Cihoschi are cuvîntul.

D-l St. Cihoschi: D-lor deputați, la art. 6 se prevede serviciul statistic general. Chestiunea de principiu este pusă, însă nu există sancțiune contra autorităților cari refuză a trimite notițele statistice, contra stabilimentelor puse sub controlul Statului, și contra particularilor, cari adesea ori refuză să dea statisticei generale notițele ce interesează starea economică a țării. Pentru aceasta am luat partea întâia din acest articol și partea finală, și la mijloc am intercalat un amendament prin care spun: că dacă instituțiunile refuză de a da știri direcțiunii statistice, direcțiunea statistică face în socoteala lor acele notițe și, din oficiu, va înscrie în bugetul respectiv suma ce s'a cheltuit cu căpătarea acelor notițe statistice. Pe de altă parte, particularii, cari nu vor da notițele statistice, sînt în contravenție și vor fi pedepsiți cu o amendă de la 20—200 lei.

Acest amendament, D-l ministru al Domeniilor 'mî-a spus că nu'l refuză, prin urmare cred că și D-voastre nu'l veți respinge.

Iată copriinderea amendamentului meu:

«Art. 6. Serviciul statisticei generale centralizează și sintetizează datele statistice, redige statistica generală a țării, publică buletinul Ministerului, cum și ori-ce lucrări statistice și îngrijește de biblioteca Ministerului.

Toate autoritățile publice, dependente de Stat, județ și comună, precum și instituțiunile private, puse sub controlul Statului, sînt îndatorate a aduna și procura, la cererea serviciului statistice gene-

rale, datele și elementele statistice, care interesează viața și dezvoltarea fizică, economică și morală a țării.

În acest scop, autoritățile citate vor avea referenți statistici, care vor ajuta serviciul statisticii generale la strângerea și coordonarea datelor. În comunele rurale, primarul va fi ajutat, în acelaș scop, de comisiuni statistice, anume instituite.

Cînd vre-una din autoritățile sau institutele private, desemnate mai sus, va refuza, sau va întîrzia peste termenul fixat a procura datele cerute, Ministerul va fi în drept a procedea cu propriile sale mijloace la adunarea acestor date; iar cheltuiala ce va necesita această lucrare, se va înscrie, din oficiu, în budgetul administrațiunii în culpă.

Locuitorii țării sînt datorii a comunica oficiilor, sau agenților statistici, toate informațiunile ce li se vor cere pentru adunarea datelor statistice, după cestionare sau formulare anume întocmite de Minister; refuzul de a comunica asemenea informațiuni va constitui o contravenție și va fi pedepsită pe cale judecătorească, cu amendă de la 20 lei la 200 lei.

Un regulament de administrație publică va determina funcționarea serviciului statistic și relațiile sale cu diferite autorități».

St. Cihoschy, G. Gr. Isăcescu, N. Cosăcescu, A. I. Bădulescu, Em. Antonescu, R. Rădulescu și Il. Marian.

D-1 *G. A. Scorțescu*: Comitetul delegaților în majoritate a respins amendamentul D-lui Cihoschy.

— Se pune la vot acest amendament și se respinge.

— Se pune la vot art. 6 și se adoptă, ast-fel cum a fost admis de comitetul delegaților.

— Asemenea se adoptă art. 7 și 8.

— Se dă citire art. 9.

D-1 *N. Fleva, ministru al Domeniilor*: Așî ruga pe onor. Cameră, ca după cuvintele: *desecatiuni și irigațiuni* să se zică *controlul*, un cuvînt care ar face ca textul acestui articol să fie mai categoric.

— Se pune la vot propunerea D-lui ministru și se primește.

— Se pune la vot art. 9 ast-fel modificat și se adoptă.

— Art. 10, 11 și 12 se adoptă succesiv fără discuțiune, ast-fel cum a fost admise de comitetul delegaților.

— Se dă citire art. 13.

— La redeschidere

D-1 *N. Cucu St.*: D-lor deputați, din discuțiunea, lungă deja, ce s'a făcut asupra legii de organizare a Ministerului Agriculturii, Industriei și Comerciului, s'a stabilit că sînt într'acest Minister două categorii de servicii: servicii care au sarcina măsurilor generale pentru programul agriculturii, industriei și comerciului și servicii care se ocupă exclusiv cu exploatarea proprietăților private ale Statului.

Onor. comitet al delegaților, de și a primit deosebirea aceasta de servicii și prin urmare, separațiunea în atribuțiunile lor prin modificarea ce, introduce prin adăogarea cuvintelor «pe proprietățile

private», în art. 13 al proiectului de lege ce discutăm, face o flagrantă infracțiune la principiul admis de separațiune a atributelor.

În adevăr, în loc să lase ca serviciul industrial, căruia proiectul de organizare îl atribuie sarcina d'a arenda concesiunii de mine în general, fie pe proprietățile private, fie pe proprietățile Statului, comitetul delegaților limitează serviciului industrial întinderea acestui atribut numai pe proprietățile private.

Limitațiunea aceasta, pe lângă că face cum am zis, infracțiune de la principiul admis de separațiune de atribute, dar este în vădită contradicție cu legea minelor care, în ce privește concesiunile miniere și autoritatea care le arenda, nu face deosebiri între proprietățile private și proprietățile Statului.

Dar nu e numai atât: dacă s'ar admite limitațiunea ce face onor. comitet al delegaților, atunci s'ar sustrage de la controlul legii concesiunile ce s'ar da pe proprietățile private ale Statului, lucru ce D-voastră sînt sigur că nu voiți. Pentru aceste considerațiuni, propun, că de oare-ce legea minelor este o lege generală, aplicabilă fie pe proprietățile private, fie pe acele ale Statului, să se lase ca serviciul industrial la care ați alipit consiliul de mine și 'i-ați dat sarcina să aplice legea minelor, să aplice această lege pe orî-ce categorie de proprietăți.

Propun dar să se șteargă, din redacțiunea comitetului de delegați, cuvintele «pe proprietăți private».

D-l G. A. Scorțescu: D-lor deputați, comitetul delegaților a adoptat redacțiunea acestui articol, după o matură chibzuință; dar la tipar s'a strecurat oare-carî erori.

Iată, D-lor, adevărata redacțiune, dată de comitet acestui articol:

«Art. 13. *Serviciul industrial* întrunește lucrările privitoare la școalele de arte și meserii, muzeele și expozițiunile industriale, comisiunea industrială, încurajarea industriei naționale, *acordarea concesiunilor miniere pe proprietățile private, supravegherea și controlul concesiunilor miniere, consiliul de mine, brevete de importation și invențiuni, mijloace pentru întemeierea industriilor de iarnă la săteni, supravegherea industriilor avantajate sau concesionate și ținerea în evidență a situațiunilor lor, protecția lucrătorilor, creditele industriale, anchete, rapoarte, publicațiuni, statistici, legi și regulamente respective*».

Voci: La vot. (Sgomot).

D-l Președinte: D-l Cucu are cuvîntul.

D-l N. Cucu St.: Am înțeles. Așa e sensul; așa cum îl explică D-l raportor. Dar tocmai în contra acestei explicați, tocmai în contra acestui text, așa cum 'l-a modificat comitetul delegaților prin adăogirea vorbelor «pe proprietăți private», mă ridic, pentru a vă ruga din nou să observați, D-lor deputați, că legea minelor nu institue două autorități deosebite, una ca să acorde concesiunii miniere pe proprietățile private, alta pe proprietățile Statului.

Ast-fel fiind, și neexistînd nici un interes, nici pentru a se face infracțiunii de la legea minelor, nici pentru a se lăsa ca concesiunile miniere, de pe proprietățile Statului să se dea fără știrea serviciului

instituit de lege pentru aceasta, propun suprimarea cuvintelor «pe proprietăți private».

— Ne mai luînd nimeni cuvîntul, se pune la vot art. 13, ast-fel cum a fost admis de comitetul delegaților și se adoptă.

— Articolele 14 pînă la 18 inclusiv se adoptă, ast-fel cum a fost admise de comitetul delegaților.

— Se dă citire art. 19.

D-I B. Gănescu: D-lor deputați, am fost preocupat de soarta unui organ al Ministerului de Domenii, care a dat rezultate excelente și care a adus serviciul extraordinare Statului, de cînd funcționează; este vorba de corpul avocaților atașat pe lîngă Ministerul Domeniilor și pentru că cred, că economia legii de față, și în special, art. 19, tinde a micșora în mod însemnat importanța acestei organizări, am formulat un amendament, semnat de 17 D-ni deputați prin care se caută a se menține starea actuală în beneficiul corpului avocaților, consiliul avocaților al Ministerului de Domenii. Acest amendament este următorul:

«Corpul de avocați al Statului, a cărui organizare și atribuțiuni sunt determinate prin art. 14—31 din legea promulgată la 28 Martie 1872, rămîne constituit în conformitate cu acea lege».

B. Gănescu, R. Rădulescu, N. T. Oroveanu, M. Deșliu, Ion M. Mitilîneș, N. N. Bibescu, N. Drossu, Em. Pantazi, Virgil Arion, M. C. Vlădușescu, A. I. Bădulescu, Const. R. Goleșcu, C. Lahovari, N. Crassan, St. Cîhoschy.

Vedeți, D-lor, prin acest amendament nu se cere decît menținerea *Statului quo*, de a se permite corpului avocaților de pe lîngă Ministerul Domeniilor să continue opera bine-făcătoare ce a exercitat de la 1872 pînă astăzi. (Interruperi).

Mă întrebă onor. D-I Corlătescu, în ce constă diferențele între amendamentul meu și articolul 19, tocmai atunci cînd eram să o arăt. Diferința constă mai întîi în faptul următor: că pe cînd după legea din 1872 corpul avocaților era un organ exterior, făcea parte dintr'un serviciu exterior al administrațiunii și se bucura de o quasi independență față de ministru, șef al departamentului, față de secretarul general, față de șefii de diviziune, Ministerul putînd numai să destitue un avocat vinovat de o culpă; prin noul proiect de lege și prin art. 19 corpul avocaților devine o comisiune atașată, nu la Ministerul Domeniilor, ci pur și simplu la serviciul fonciar al acestui Minister și dependente de un șef de serviciu.

Iată o primă deosebire. Trec la a doua deosebire.

Pe cînd acest consiliu de avocați avea în atribuțiunile sale apărarea intereselor speciale ale Domeniilor, acum se distrage din atribuțiunile sale supraveghierea contenciosului bunurilor Statului, căci prin art. 25 și 27 se creează, pe lîngă administratorii domeniilor regionali și pe lîngă inginerii hotarnici și silvici, avocați publici cu această atribuție specială.

Prin art. 27 se dispune ca acești avocați publici, împreună

cu șeful regional respectiv va intenta acțiunii și se vor ocupa de contenciosul bunurilor Statului. Ast-fel se micșorează atribuțiunile consiliului de avocați al Ministerului de Domenii și se reduce pentru acest corp facultatea de a apăra cu folos interesele Statului. Eū cred, D-lor deputați, că atunci cînd din fericire și în mod excepțional un serviciu este organizat de 30 de ani aproape, n'a dat rezultate atît de excelente ca consiliu, în cît nu e adus la cunoștința nimănuî dintre noi că un abuz, sau vre-o eroare să se fi comis în acel serviciu, este a face o operă greșită, de a-l desființa pe căi directe sau indirecte,

D-lor, vă ziceam că acest consiliu de avocați de 28 ani n'a dat loc la nici o nemulțămire în apărarea intereselor Statului, care să justifice vre-o micșorare de atribuțiuni; este de ajuns ca să enumăr pe cei cari au ilustrat acest corp: Ferekide, Dissescu, Tache Ionescu, Triandafil, Missir, ca să înțelegeți în ce situațiune puneți pe avocații Ministerului de Domenii, nu toți demni succesori ai acestor jurisconșulți, cari s'ar vedea puși sub dependența și controlul unui șef de serviciu din Minister, și cît de primejdios poate să devină această subordinație pentru apărarea intereselor judiciare ale Ministerului de Domenii.

D-lor deputați, eū cred că în formularul amendamentului meu nu se poate găsi nimic care să supere pe D-l ministru al Domeniilor, eū cred că fiind vorba a se menține numai starea actuală în contra căreia nici D-sa nici ministru nici nimeni nu poate găsi nici o critică de formulat, cred că acest amendament poate fi primit și că ast-fel se va păstra în serviciul Ministerului, în serviciul țării, o excelentă instituțiune.

D-l C. C. Arion : D-lor deputați, sînt foarte mulțumit că prima critică asupra acestui articol se face de un membru al majorității, și prin urmare, cestiunea este mai puțin gravă. Cred că D-l ministru al Domeniilor, care nu este un om supărăcios, nu va pune de astădată cestiunea ministerială....

O voce : N'a pus'o nici odată.

D-l C. C. Arion : Adineaori a pus'o.

D-lor, este vorba aci de consiliul de avocați căruia D-l Gănescu 'i aducea adineaori laude, cari cred că sînt meritate : dar de care consiliu D-l ministru nu este tocmai atît de încîntat, cum este D-l Gănescu.

În adevăr, în discuțiunea generală a legii, D-l ministru al Domeniilor v'a spus că procesele Statului, se apără foarte bine, dar rezultatul final este că Statul incasează de la 20 pînă la 30.000 de lei, de la procesele cîștigate și plătește de la 300.000 pînă la 400.000 lei, pentru procesele pierdute.

A cui este vina ? A avocaților ? Spiritul de colegialitate mă face să zic că nu este vina avocaților. Poate că se intentează de către Stat procese nedrepte ; iar procesele intentate contra Statului sînt drepte. Dar, în sfîrșit, D-l Fleva constată acest neajuns, și ca să nu se mai întîmple un asemenea lucru, D-sa a organizat serviciul funciar ast-fel cum vi se propune prin prezentul proiect de lege.

D-lor, D-l ministru a împărțit Ministerul Domeniilor în patru

regiuni; pe lângă fie-care șef regional s'a numit un avocat-șef al contenciosului, și ast-fel D-l ministru crede că de sigur miracolul are să apară, adică de unde Statul pînă acum încasa 20.000 lei și plătea 400.000 lei, de aci înainte el, prin această transformare, are să încaseze 400.000 lei și să plătească numai 20.000 lei. (Intreruperi).

Dar, D-le ministru, nu vedeți D-voastră că cu modul acesta dezorganizați singurul consiliu bun pe care îl aveți pe lângă acel Minister! D-voastră aveți un consiliu excelent de avocați în momentul actual. Și pe lângă persoanele pe cari le-a citat D-l Gănescu mai sînt și alți iluștrii avocați cari ați figurat în acest consiliu. (Intreruperi). Eă n'am fost avocat al Statului. O singură dată am fost avocat al așezămîntului Brîncovenesc, împreună cu D-l Fleva; dar nu ne-am putut înțelege și am făcut disidență. (Ilaritate).

Printre avocații Statului, ați fost persoane de un merit incontestabil și necontestat. Ei bine, dacă voiți să organizați consiliul de avocați actual, atunci cred că ar trebui ca art. 19 să-l puneți în raport cu ștutul actual, unde vedem cum se plătesc avocații de clasa I.

Avocații ați reputațiunea a fi oameni cam interesați; ei nu merită, căci sînt foarte desinteresați. Dar, în sfîrșit, dacă cine va muncește și din munca sa vrea să trăiască, atunci are dreptul să se coteze la un salariu oare-care, și să nu primească un salariu mai mic.

D-l G. Cantile: Nu salariu, ci onorariu.

D-l C. C. Arion: D-l Cantile zice onorariu, zic și eu cu D-sa; dar eu nu am luat onorariu de la Stat nici-odată, prin urmare, nu-l cunosc gustul.

D-l G. Cantile: Nici eu.

D-l C. C. Arion: D-lor, avocații de clasa întâia sînt plătiți cu 600 lei; din cari patru șefi ai contenciosului regional cu 400 lei spese lunar.

Regiunile sînt: la Ploești, la Craiova, la Iași și la Galați, iar în București nu veți mai avea de cît avocați cu cîte 600 lei pe lună.

Un avocat cu oare-care experiență, nu cred că va consimți să servească Statului cu 600 lei pe lună, cu atît mai mult cu cît va avea în vedere că un coleg al său din provincie este plătit ca șef de contencios cu 1.000 lei lunar.

Va să zică, este un avantaju pentru avocații din provincie. Nu le vreaă nici un rău; de sigur că în provincie sînt confrăți, cari pledează tot așa de bine ca și cei din București, și cari merită toată stima noastră. Chiar între noi sînt dintre dinșii foarte mulți cari și-aă ciștigat nu numai stima judecătorilor, dar și a alegătorilor.

În București se află Curtea de apel și Curtea de casațiune; experiența prin urmare a avocaților din București este mai mare de cît a celor din provincie, și este indispensabil ca pe lângă Ministerul de Domenii să aveți avocați cu mai multă experiență.

Pun dar aceste observațiuni în vederea D-lui ministru al Domeniilor. Eă sînt sigur că și D-sa nu voește să se dezorganizeze

nici un serviciu și poate că face aceasta, cum zicea D-l Carp, fără să o știe.

Iată de ce vă rog să admiteți amendamentul D-lui Gănescu, amic al guvernului său al D-voastre; eu însă nu propun veri-un amendament, pentru că sînt cam fript; noi cînd propunem amendamente, sîntem aproape siguri că aș să fie respinse. Așî ruga însă pe D-l Corlătescu să mă ia sub protecțiunea D-sale, ca să propun un amendament, căci atunci, poate va fi admis.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: D-lor, vreaș să deosibesc ceea ce am făcut eu, de ceea-ce a făcut comitetul delegașilor. Lucrurile de cari a vorbit D-l Arion sînt în mare parte lucrările comitetului delegașilor.

Proiectul meu prevedea pur și simplu corpul de advocașî așa cum era mai 'nainte

Eu cred, că dacă așî lăsa ca să discutăm aceasta la locul său, am face mai bine și acum să luăm numai partea care preocupa pe D-l Gănescu și care e la art. 19.

Negreșit că nu eu voiș contesta meritul advocașilor cari așî fost la Ministerul Domeniilor și cari sînt și acum, dar de legi individuale, nu ne ocupăm și de aceea am pus art. 19 care zice:

«La acest serviciu va funcționa un corp de advocașî, a căruia organizare și atribușî sînt determinate prin art. 14—31 din legea promulgată la 28 Martie 1872». Negreșit că nu era să se prezinte amendamentul D-lui Gănescu, eu vrînd să las lucrurile așa cum erau.

D-l Gănescu a propus însă un amendament fiind-că D-sa crede, că se atinge starea de lucruri actuală. Iată, D-lor, ce se schimbă, se schimbă partea administrativă. Pînă azi avocatul pleda procesul cînd era anunșat, dar dacă citașunea se da în regulă, aceasta nu era treaba avocatului, dacă lucrările de administrașune se făceau în regulă, aceasta nu era treaba avocatului, dacă un document s'a luat și nu s'a înapoiat în regulă, aceasta nu era treaba avocatului și D-l Gănescu poate să știe cum s'a pierdut un document la Minister fără să știm pe cine apuca. Prin urmare, în lege ne ocupăm de partea administrativă; vrem să facem un biuroș de contencios, și acest biuroș nu putem de cît să'l atașăm la acel serviciu, care e însărcinat, cu transacșuni, cumpărări etc. Advocășî nu se cred de loc diminașî printr'acest proiect de lege. Cel mai umil client cînd merge la un avocat și 'î cere consiliu, printr'aceasta avocatul nu se crede diminaș.

Iată de ce vream să asigur pe D-l Gănescu că nimic nu se dezfiștează, nimic, ci numai se organizează partea administrativă. Dacă ne laudăm în parte cu D-niș advocașî, cu serviciul contencios nu ne putem lauda tot așa. D-lor, de aceea pierdem pe fie-care an cîte 300.000 lei, pentru procesele pierdute.

D-l I. A. Brătescu: Trei milioane și nu trei, 30 de milioane pierdeșî pe fie-care an.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: La niște inspecșuni pe cari le-am făcut prin județe, știșî ce am găsit? Hotărîri de

100.000 franci neexecutate de 15 ani. Care avocat, după ce a câștigat procesul, se mai ocupă de ceva?

Partea administrativă a executării hotărîrilor, partea administrativă a cererilor afacerilor, aceasta nu există nici în provincie, nici la centru. De aceea vom un serviciu contencios organizat, ca să fie răspunzător în ce privește partea administrativă.

Iată ce aveam de spus.

În ce privește salariile, lăsați să se discute cestiunea cînd va veni D-l *Președinte*: D-l Gănescu are cuvîntul.

D-l B. Gănescu: D-lor deputați, sînt de acord în totul cu D-l ministru al Domeniilor, în ceea-ce privește necesitatea de a se crea un birou de contencios, sau de a se mări personalul acestui birou, ca să supravegheze ceea-ce numim la barou, procedura proceselor, care să aibă independenta sa arhivă, dosarelor judiciare, actelor de proprietate și planurilor, etc. De sigur, dacă prin art. 19 s'ar fi organizat un asemenea serviciu, nu ași fi venit cu acest amendament, dar acest articol nu pomeneste nimic, precum nu se pomeneste în întreaga lege nimic despre constituirea unui asemenea serviciu. Este în intenția D-lui ministru să o facă?

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: La serviciul funciar facem un birou al contenciosului.

D-l B. Gănescu: Foarte bine. La acest serviciu va funcționa un corp de avocați, prin legea D-voastre, un birou de contencios. Sînt convins însă că intenția D-lui ministru este să formeze un asemenea serviciu, sînt convins că pe cale de regulament o va face, dar consiliul de avocați este micșorat, nimic prin proiectul de lege de față, și în special prin art. 19 care leagă corpul avocaților de un serviciu secundar.

Pentru aceste motive mențin amendamentul ca avînd oare-și care utilitate.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: Încă odată explic.

În loc să se zică: *la acest serviciu*, să se zică: *pe lângă acest serviciu*.

D-l *Președinte*: D-l Corlătescu are cuvîntul.

D-l F. Corlătescu: D-lor deputați, fac parte din comitetul delegaților, și ca atare sînt în măsură să vă dau motivele cari au îndrituit pe comitetul delegaților ca să aducă oare-cari modificări la acest articol.

La serviciul de avocați, de pe lângă Ministerul Domeniilor, în statele cari sînt atașate la această lege figurează 4 avocați, cari pe lângă salariul de 700 lei ca avocați de clasa I, au o diurnă lunară de 400 lei. Pînă astăzi această diurnă a fost acordată exclusiv la 4 avocați cari erau în București.

Noi în comitetul delegaților am cerut D-lui ministru — și D-sa ne-a concedat — ca acești 4 avocați cu diurnă să fie cîte unul pe lângă fie-care ocol regional, ce D-sa a prevăzut în lege.

Nu am avut însă în gînd și nu veti găsi în lege nici un cuvînt care să arate că am schimbat întru ceva atribuțiunile corpului de

advocați. Va rămîne pe lîngă Ministerul Dămeniilor un consiliu de advocați cu atribuțiunile și dispozițiunile prevăzute în legea de organizare a advocaților.

Dar D-l Gănescu a zis, că acest serviciu se lasă la dependența secretarului-general și că pune pe un șef de serviciu care să le dea ordine.

Nu este exact.

Șeful de serviciu le fixează numai ordinea de zi. Și, în adevăr, cum e posibil ca consiliul de advocați să-și formeze singur ordinea de zi!

Ce ar însemna un consiliu de advocați, care singuri 'și-ar alege cestiunile ce trebuie să le rezolve? Eu nu cred că este posibilă o asemenea procedură! Consiliul de advocați este chemat să-și dea avisul asupra tuturilor cestiunilor ce le sînt supuse de Minister, cestiuni cari prezintă urgența și asupra cărora Ministerul are nevoie de părerea consiliului.

Aceste cestiuni și ordinea de zi, asupra căreia are să se pronunțe consiliul de advocați, este o cestiune de administrațiune interioară a Ministerului. Unde este, prin urmare, diminuarea prestigiului advocaților, după cum se plînge D-l Gănescu? Nicăieri. Noi credem că modul cum a mers serviciul de advocați nu a fost regulat, și ca dovadă sînt urmările regretabile ce le vedem azi, cînd nimeni nu are răspunderea. Și atunci noi am zis: că de oare-ce prin lege s'a stabilit patru ocoale regionale, pe lîngă fie-care din aceste ocoale să fie și un șef-advocat, care să aibă pe lîngă atribuțiuni și răspunderea de ceea-ce se petrece în ocolul său.

Este drept și bine ca pe lîngă fie-care din aceste regiuni să fie cîte un șef, regiuni cari sînt stabilite pe lîngă cele patru Curți de apel de la Craiova, Galați, Iași și București. Și în afară de aceasta mai este și considerațiunea la reședințele celor-l'alte Curți de apel, că și acolo, ca și aci, poate să fie — și sînt — advocați eminenti, și Ministerul va fi în cîștig, avînd luminele și ajutorul lor, și va aduce ast-fel serviciile reale. Și în afară de serviciile, ce le va aduce prin luminele lui acest avocat, șef regional, va avea în atribuțiunile lui sarcina și răspunderea modului cum cei-l'alți advocați, din regiunea lui își îndeplinesc însărcinarea; și cînd se va mai vedea că un proces durează 30 de ani, trebuie să fie un om căruia să i se poată cere socoteală, acel om e șeful regiunii de acolo, iar nu ca astăzi cînd nu mai are nici o răspundere, cu toate lefurile destul de respectabile ce primesc.

Ați auzit ce ne-a spus D-l ministru adineaori, că cu felul de organizare actual se merge pînă acolo în cît consiliul de advocați declină ori-ce răspundere, chiar de îndeplinirea procedurilor diferitelor procese. Acum, cînd îi ceri această răspundere, și cînd îi ceri și posibilitatea de a se duce să inspecteze pe cei-l'alți advocați, de modul cum își fac datoria, de sigur că trebuie să 'i dai și o remunerare în proporție cu sacrificiile care i le ceri.

Consiliul va rămîne așa cum este, cu atribuțiunile ce are, însă cu leafa mai scăzută, fiind-că găsesc că suma de 700 lei, care se dă

unui avocat de clasa întâi din București, care nu se deplasează din localitatea unde își exercită profesiunea, care nu are, în schimbul acestei plăți, de cât condițiunea de a nu pleda în contra Statului, e o compensație suficientă (Intreruperi).

Regret că D-l Gănescu mă întrerupe, dar cred, că prin faptul că D-l ministru a găsit de cuviință ca să stabilească la Ploești unul din ocoale, nu a avut în vedere advocații.

D-l I. A. Brătescu: Dar e vorba de advocații eminenti ce nu pot fi plătiți numai cu 700 lei pe lună.

D-l F. Corlătescu: Eu cred că dacă s'a pus la Ploești, e că această regiune e din toate punctele de vedere, în ceea-ce privește interesele Statului, de mare importanță și nimic alt-ceva.

În organizația aceasta rolurile sînt ast-fel împărțite, în cât e mai bine de cât ceea ce a fost în trecut și vă rog să lăsați articolul așa cum e.

Voci: Închiderea discuțiunii.

— Se pune la vot închiderea discuțiunii și se admite.

D-l G. A. Scorțescu: Avînd în vedere răspunsul D-lui ministru, avînd în vedere că amendamentul propus nu e de cât o parafrasă a articolului din lege, comitetul delegaților a respins acest amendament al D-lui Gănescu.

— Se pune la vot amendamentul D-lui Gănescu și se respinge.

— Se pune la vot modificarea propusă de D-l ministru de Domenii de a se zice: *pe lângă acest serviciu, etc.*, și se primește.

— Se pune la vot art. 19 ast-fel modificat și se adoptă.

— Art. 20, 21 și 22 se adoptă ast-fel cum au fost modificate de delegați.

— Art. 24. devenit 23. se adoptă fără discuțiune.

— Se dă citire art. 24.

D-l V. Cancicov: D-lor deputați, inspirat de ceea-ce s'a petrecut în comitetul de delegați cu privire la repartizarea capitalelor celor patru departamente regionale, propun și eu un amendament, ca reședința celei de a patra regiune să fie la Bacău.

Iată, D-lor, motivele ce mă fac să cer aceasta:

Este evident că atunci cînd s'a făcut această repartizare, s'a avut în vedere interesele administrative ale Ministerului de Domenii, și atunci cînd s'a hotărît ca reședința primei regiuni să nu fie la București ci la Ploești, s'a dat ca motiv că orașul Ploești este tocmai centrul administrațiunii regionale. Argumentul este puternic, și foarte bine a făcut comitetul de delegați cînd a hotărît ca reședința regională să fie la Ploești. Dacă dar s'a admis ca principiul ca reședința regională să fie în centrul regiunii, pentru ce reședința celei de a patra regiune să nu fie la Bacău?

D-lor, cer aceasta nu pentru că reprezintă aci județul Bacău, dar pentru că, cum D-voastre știți cu toții, în Bacău avem mine de sare, guri de păcură, cariere de cărbuni și acolo este tocmai centrul regiunii. (Intreruperi).

S'a obiectat, D-lor, că răpim ceva Iașului. Înțeleg să dăm multe

avantajii Iaşului ca să 'l ridicăm din starea în care acum se află, dar aceasta întru cât este în concordanță cu interesele Statului, și interesele Statului cer ca reședința administrațiunii regionale să fie la Bacău nu la Iași.

S'a mai obiectat că la Bacău nu se vor găsi advocați cari să apere interele Statului.

La Bacău sînt destui advocați buni și nu acesta poate fi un argument serios.

Iată pentru ce vă rog să primiți amendamentul ce am onoare a propune, în coprinderea următoare:

«Administrațiile domeniiale-regionale vor avea sediile lor în Craiova, Ploești, Galați și Bacău».

Cel-alt aliniat rămîne neschimbat.

V. T. Cancicov, I. Crupensky, C. I. Cătuneanu, V. I. Capșa, Oroveanu, E. Ghica, N. N. Popp, Crăsnaru, A. Rosetti, Gr. G. Cantacuzino, A. I. Bădulescu, Iorgandopol, Dincă Schileru, Antonescu, G. Istrati, Dr. C. Sturdza, C. T. Grigorescu, G. Cantile, N. P. Rășcanu, Niculescu, Vlădescu, C. G. Georgescu, St. Cihosky, C. M. Stroiici, C. G. Vernescu, George Strat, I. A. Brătescu, G. C. Dobrescu, N. N. Săveanu.

D-l G. A. Scorțescu: Comitetul delegațiunilor a respins amendamentul d-lui Cancicov.

Voc: Pentru care motive? (Sgomot).

D-l G. A. Scorțescu: Favoarea propusă de D-l Cancicov pentru Bacău, ar putea să fie mult mai bine revendicată de Piatra-Neamțu. (Sgomot).

— Se pune la vot amendamentul d-lui Cancicov și se respinge.

— Se pune la vot art. 24, și se adoptă ast-fel cum a fost admis de comitetul delegaților.

— Art. 25 pînă la 35 inclusiv, se adoptă fie-care fără discuțiune, ast-fel cum au fost admise de comitetul delegaților.

Voc: Continuarea pe mine, nu mai sîntem în număr.

D-l *Președinte*: Rog pe D-nii cestori să bine-voiască a constata dacă Adunarea este în număr.

D-l A. Simu: Camera nu mai este în număr.

— Ședința se ridică la 5 ore după amiază, anunțîndu-se cea viitoare pe a doua zi, 25 Februarie.

Ședința de la 25 Februarie 1900.

D-l *Președinte*: D-lor, la ordinea zilei avem continuarea discuțiunii pe articole a proiectului de lege relativ la organizarea Ministerului Domeniilor.

— Se dă citire art. 35. devenit 36, și se adoptă fără discuțiune, ast-fel cum a fost admis de comitetul delegaților.

— Art. 36, devenit 37, se adoptă fără modificare.

— Se dă citire art. 38.

D-l A. Iliescu: D-lor deputați, prin acest art. 38 se stabilesc condițiunile ce trebuie să le îndeplinească postulantul cari vin să ceară slujbe la Ministerul Domeniilor, și am crezut că este aci ocaziunea de a se introduce un amendament prin care să se prevadă o obligațiune legală pentru D-l ministru al Domeniilor, de a prezenta o lege specială relativă la condițiunile de admisibilitate și funcționarea membrilor corpului silvic.

Despre acest amendament am și vorbit cu D-l ministru al Domeniilor, care a bine-voit să mă avizeze că împărtășește credința că e nevoie a se veni cu o lege specială a corpului silvic.

Importanța unei asemenea legi este indiscutabilă, dacă n'ar fi de cît exemplul care ni-l dă toate țările Europei, cari, se ocupă cu cultura pădurilor și unde sînt legi serioase și complete de organizarea acestui corp important și de condițiunile de admisibilitate.

În țara noastră un asemenea corp are o importanță deosebită, avînd în vedere că Statul român are 1.100.000 hectare de pădure, ceea-ce reprezintă, după evaluățiunea făcută, un fond de 500 milioane avere particulară a Statului, care este pusă sub administrația acestui corp special silvic.

De aceea aș ruga respectuos pe onor. Cameră să bine-voiască a admite acest amendament:

«O lege specială va determina condițiunile de admisibilitate și funcționare ale corpului silvic. Această lege va asigura stabilitatea membrilor corpului silvic».

Aureliu M. Eliescu, Dumitru S. Gurin, M. I. Căprescu, Gr. G. Cantacuzino, P. Michiu.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: D-lor deputați n'am nimic de zis asupra principiului din acest amendament, dar acest amendament n'are relațiune cu articolul în discuțiune, fiind-că acest articol se ocupă de condițiunile și titlurile ce se cer candidaților.

Cred dar că acest amendament 'și-ar avea locul la articolul final.

Voc: Da, da.

D-l G. A. Școțescu: Comitetul delegaților a admis ca acest amendament să se aibă în vedere la articolul final.

— Se pune la vot art. 38 și se adoptă, ast-fel cum a fost admis de comitetul delegaților.

— Se dă citire art. 39.

D-l *Președinte*: D-l Păltineanu are cuvîntul.

D-l B. Păltineanu: Art. 39 este în legătură cu tabela de la sfîrșit, și eu aș ruga pe D-l ministru al Domeniilor să bine-voiască a consimți de a nu se mai fixa prin lege retribuțiunile personalului.

D-voastră știți ce piedică este pentru noi, când vin momente de restriște, ca în anul acesta, ca să putem introduce economii în budget, de oare-ce ne isbim de legile organice. Prin urmare, rog să se pună în lege un maximum, sau dacă nu primiți aceasta, atunci să amânăm votarea tabelii pînă după votarea budgetului.

D-l *Președinte*: D-l ministru al Domeniilor are cuvîntul.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: Aș ruga pe D-l Păltineanu să nu insiste în propunerea D-sale. Nici o ocaziune mai favorabilă nu veți avea, ca să stabiliți niște lefuri, de cît aceasta. În starea de criză pe care toți o recunoaște, nu e voi să fi acela care să combat ori-ce economie s'ar propune. Nu cred însă că e bine a se stabili un fel de maximum, căci atunci fie-care funcționar va ști că este la discreția momentului, ast-fel s'ar stabili un fel de nestabilitate care îi va face să fugă de această administrație, și cu modul acesta nu vom putea avea funcționari buni. D-voastră aveți tabela în mîna, puteți să fixați lefurile, și e voi, în comisiunea budgetară, voi cere să se facă nu numai economie, dar chiar voi propune multe economii, prin suprimare de personal. Așa, la inspectorii generali silvici nu voi cere de cît un inspector. Afară de aceasta art. 39 nu este relativ la ceea-ce spunea D-l Păltineanu.

D-l B. Păltineanu: D-lor deputați, o primă observare pe care îmi permit s'o fac, în genere pentru toate funcțiunile publice, este aceasta: nu e bine să se fixeze retribuțiunile într-un mod invariabil, și este de preferat sistemul care fixează un minimum și un maximum pentru fie-care funcționar, așa că administrațiunea, după vechimea funcționarului, să poată să-l dea o înaintare între acel minimum și acel maximum.

Sistemul acesta există la căile ferate, există mai la toate administrațiunile din străinătate, și gîndesc că este foarte avantajos.

Sînt funcțiuni, cum sînt archivarul, registratorul, sub-șefii de birou, peste 50 % din funcționarii unui Minister, cari nu trec de un grad, și ajung la un moment cînd, dacă își ia maximum de leafă, încep să aibă un fel de deziluzie pentru restul vieții lor; atunci dispare elementul de emulațiune. De aceea, atît din punctul de vedere al unei oare-care elasticități a budgetului, care trebuie să se modeleze după împrejurările prin care trece țara, și din punctul de vedere al posibilității pentru administrația superioară ca să întrețină emulațiunea funcționarului, este avantajos acest maximum și minimum de leafă. Rog pe D-l ministru să bine-voiască a se convinge, căci dacă nu voește să se convingă e voi nu voi căuta să-l conving, că este bine să se stabilească un maximum și un minimum ca leafă; sau dacă este ceva de gîndit asupra acestui lucru, să lase a se vota lefurile mai la urmă. Ceea-ce ne preocupă este votarea legii de organizare, iar în privința fixării lefilor dacă va avea de exemplu un funcționar la intrarea în serviciu 500 lei și după doi sau trei ani i se va putea da 600 sau 700, aceasta este un ce secundar, și cred că în comun cu toți voi putea găsi o formulă adoptabilă.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: D-lor, preocuparea D-lui Păltineanu este legitimă și ea își găsește satisfacerea în tablou căci fie-care funcțiune are câte-va gradații, și acele gradații vor da satisfacție, fie după vechime, fie după capacitate. Numai la inspectorii generali nu sînt grade; la directori însă sînt grade clasa I-a și a II-a și la cei-l'alți impiegați sînt chiar trei clase.

D-l A. Eliescu: D-lor deputați, o discuțiune amănunțită asupra tabloului cred că nu este oportună acum, pentru că mai întîiu trebuie să terminăm cu votarea articolelor proiectului de lege.

D-l ministru a zis că acceptă a se face pe cît e posibil modificări în apunamente. De comun acord, dar, vom putea la finele legii să stabilim niște lefuri cari să fie conform și cu importanța serviciului și cu interesele Statului ce sînt foarte sdruncinate acum.

De aceea cred că este bine să lăsăm a ne ocupa cu acest tablou după votarea proiectului de lege, căci acum nu se stabilește de cît un principiu și în urmă vom hotărî lefurile.

D-l B. Păltineanu: Vreau să am o lămurire: tabloul acesta constituie un articol deosebit sau face parte dintr'un alt articol?

D-l G. A. Scorțescu: Da, face un articol deosebit, și 'l vom discuta la urmă.

— Ne mai luînd nimeni cuvîntul, se pune la vot art. 39, și se adoptă ast-fel cum a fost admis de comitetul delegaților.

— Art. 39, devenit 40, se adoptă fără modificare.

— Art. 40, devenit 41, și art. 41, devenit 42, se adoptă ast-fel cum au fost admise de comitetul delegaților.

— Se dă citire art. 42, devenit 43.

D-l A. Eliescu: La acest articol am onoare a propune următorul amendament:

«Măsurile disciplinare și pedepsele ce se pot aplica funcționarilor din administrația Ministerului, sînt: mustrarea, avertizarea, amendarea, revocarea și destituirea.

«Funcționarii numiți prin decret regal nu vor putea fi revocați sau destituiți de cît numai în urma unui raport motivat, iar de la șef de birou în sus, numai în urma avizului dat de consiliul general al Ministerului asupra raportului motivat prezentat de directorul respectiv».

*Aureliu M. Eliescu, Dimitrie S. Guran, M. I. Căprescu,
Gr. G. Cantacuzino, P. Michiu.*

D-lor deputați, socotesc că acest amendament nu are nevoie de prea multe comentarii și de prea multe explicațiuni. E vorba de o îngrădire, ce se pune în contra arbitrariului la care pot fi supuși funcționarii acestui Minister; este o garanție ce se dă acestor funcționari, că numai în caz de vină vădită, ministrul său cel mai mare de cît acești funcționari pot să ia măsuri în contra lui; iar consiliul la care sînt supuși ei în judecată este o garanție, că aceste măsuri nu se pot lua de cît în caz de vină vădită.

Socotesc, dar că D-l ministru, pe care 'l-am avizat despre acest amendament, avînd în vedere spiritul de dreptate de care e animat, va bine-voi să admită amendamentul și ast-fel să pună pe funcționarul săi la adăpost de nedreptățile ce ar putea să fie izbiți în viitor.

D-l N. Cosăcescu: D-lor deputați, amendamentul pe care 'l propun eu e în același sens aproape cu al D-lui Eliescu, cu o mică deosebire. D-l ministru va putea să aleagă anume, ca revocarea și destituirea să se facă numai în urma avizului consiliului general, prevăzut la art. 7. Știți că la art. 7 s'a prevăzut un consiliu general, format din directorii de serviciu, din inspectorii generali și din secretarul general, și numai în urma avizului acestui consiliu un funcționar va putea fi revocat.

D-l G. A. Scorțescu: Este un amendament în acest sens.

D-l N. Cosăcescu: Atunci renunț la amendamentul meu.

D-l B. Păltineanu: D-lor deputați, cestiunea aceasta a garanției de stabilitate trebuie să fie o măsură generală pe care să o luăm și să o studiem de aproape, cînd vom lua-o în vederea tuturilor Ministerelor și tuturilor autorităților.

A introduce așa, cu ocaziunea legii de organizare a Ministerului de Domenii, un amendament, prin care oare-cari măsuri relative la revocarea funcționarilor, să le dai pe mîna unui consiliu, despre care nu ne-am ocupat prea mult cum se formează, e o reformă prea mare, dar introdusă în mod prea incidental și prea de ocaziune într'o lege de organizare, care nu a avut scopul acesta.

Noi să menținem pentru Ministerul Domeniilor principiul liberei dispozițiuni a ministrului, așa cum e pînă acum mai în toate administrațiunile noastre, dar dorim ca guvernul să bine-voiască să vină cu o măsură generală pentru toate funcțiunile. Prin urmare, din acest punct de vedere e prea importantă cestiunea ca să fie rezolvată așa cu ocaziunea unui articol. cu ocaziunea organizării unui Minister; de aceea vă rog să respingeți acest amendament, rămîinînd să ne gîndim la măsura generală cu altă ocaziune.

D-l A. Eliescu: D-lor deputați, se cere respingerea amendamentului meu pe un motiv absolut neexact. Se zice că în legislațiunea noastră nu există principiul ca slujbașii, fie prin judecata colegilor lor, fie prin măsuri de altă natură, să fie garantați contra arbitrarului administrativ. Repet, încă o dată, că aceasta nu este exact.

O lege de organizare foarte importantă, care formează una din gloriile partidului conservator, legea de organizare a învățămîntului, prevede anume că profesorii de diferite grade nu pot să fie supuși la pedepse de cît în urma unei judecări.

De alt-mintrelea corpul tehnic, legea poștelor și telegrafelor, legea militară, prin urmare, toate legile de organizare, cari sînt pînă acum în Statul nostru. au căutat să îngrădească pe funcționarul în contra arbitrarului administrativ.

Acesta fiind singurul motiv în contra amendamentului propus, cred că onor. Cameră nu va esita să primească amendamentul.

(Va urma).

COMUNICĂRI ȘI FAPTE DIVERSE

Serbarea a 100 ani de la înființarea Academiei silvice din St. Petersburg.

La 19 Maiu c., Academia silvică din Petersburg, a serbat cu mare pompă al 100-lea an al înființării sale. In primele rinduri ale invitațiilor erau reprezentanții tuturor autorităților, ai instituțiilor de stat, persoane morale etc. In față ocupaū locul de onoare Ministrul Domeniilor, însoțit de directorul pădurilor și corpul profesoral al institutului. Ministrul Domeniilor deschide serbarea prin un discurs substanțial care se resumă ast-fel:

Salută această instituție imperială care s'a învrednicit să și serbeze al 100-lea an al înființării, această primă pepinieră din care au răsărit și s'au transplatat in întinsa Rusie atîția bunî silvicultori.

Profesorilor germani se datorește înființarea școalei, cari au profesat timp destul știința silvică, fiind treptat urmați de specialiști ruși, formați suficient pentru a face silvicultura națională, potrivită țării. Am avut și avem profesori și silvicultori savanți, cu care ne-am mîndrit și ne mîndrim, și cari au inaugurat pentru silvicultura țării o eră nouă de progres. Unii dintre acești savanți cercetători odihnesc deja de veci, lăsîndu-ne fructul muncii lor, și alții tot așa de demni îi urmează, și dau lucrări de folos universal. Dacă la început activitatea silvicultorului era locală, azi, după exploatările neraționale ce s'au făcut, el are alt rol, i se impune o activitate întinsă, variată. Am distrus pădurea ce ni-o lăsase bunul D-zeu, azi s'o punem la loc, dacă voim să nu ne fie rău mai apoi. Ajutorul nostru in această utilă acțiune e însăși natura, legile căreia sint neschimbate și înțelese de om. Ne trebuesc cunoștințe noi, cercetări științifice, e timpul cînd fără cunoștințe clare nu mai putem face nici un pas sigur spre progres. Apoi adresîndu-se tinerilor elevi le spune că pe lingă educația tehnică trebuie să aibă și dragostea de specialitatea ce au îmbrățișat, să iubească pădurea, să i înțeleagă frumusețea poetică, să o prețuiască ca pe una din cele mai scumpe podoabe ale naturii. Iară care cel mai bogat ținut ar fi pustiū, ar fi o stepă urîtă. Și tocmai institutul acesta și-a educat in sensul acesta tôte promoțiile de pină acum. Fală acestui institut imperial care pe lingă știința pură a cultivat și aceste simțiminte in elevii săi. Apoi amintește pe corifeii științei silvice ruse, patriarhii științei

naționale și mulțumește asistenților călduros pentru buna voință de a asista în număr așa de mare, și corpului profesoral al institutului. Urează elevilor să devină urmașii demni de bravi lor profesori, îi sfătuește să lucreze nu de frică ci cu conștiință, miine când vor fi în mijlocul poporului să-l cultive pe țaran «fratele nostru cel mai mic».

Cu această ocazie M. S. Impăratul a hotărât să să bată o medalie comemorativă cu chipurile Impăratului Alexandru II fondatorul Institutului forestier și Niculae, actualul împărat;

Să se tipărească Istoricul dezvoltării Institutului.

Se creiază 5 burse pentru săraci din casa M. S. Impăratului.

Termină urind progres Institutului acesta de cultură. Directorul apoi într'o scurtă cuvîntare arată progresele făcute în timpii din urmă și citește numele persoanelor alese ca membrii de onoare între cari sint și Ministrul de Domenii, Directorul școalei din Nancy, Inspectorul francez Daubrêe și cîți-va profesori savanți de la școlile superioare germane și din Danemarca. Intre membrii corespondenți sint aleși profesori francezi, germani și profesorul *Perono* de la academia regală silvică din Florența.

La sfîrșit s'a primit deputațiile în număr de 90. I) casa Imperială, care face cunoscut acordarea de 5 burse anual; II) academia de științe, școalele militare, marina, lucrările publice, topografii militare, artileria, orașul Petersburg, Moscova, Odesa etc. etc., și mii de telegrame de adesiune.

Serbarea s'a terminat prin calda mulțumire a președintelui serbării, Ministrul de Domenii.

Gh. D. Belinschi

Silvicultor aj. Dom. Coroanei Bicaș.

INFORMAȚIUNI

Comitetul roagă pe D-nii membrii, cari au primit chestionarele relative la *statistica torenților* și cari pînă în prezent nu au înapoiat aceste chestionare, să bine-voiască a le înapoia completate.

* * *

Venitul pădurilor statului pe exercițiul 1902—1903, pînă la 31 Iulie a. c., a fost de lei 5.535.922 bani 34, față de lei 5.470.000 prevăzut în budget.

* * *

S'a aprobat arendarea încă a 27 moșii pe periodul 1904—1914, iar la 16 Septembrie s'a ținut licitații pentru arendarea a 128 moșii.

* * *

La 22 Septembrie a. c., s'a ținut licitație la București pentru vânzarea spre exploatare pe timp de 20 ani, a unei suprafețe de 4.853 h. a., 7720 m. p., pădure compusă în majoritate din esențele brad și molid secular, din pădurile statului Lucăcești-Schitu-Frumoasa, Seria Isvorul Alb (Asău), (Bacău).

Pădurea s'a adjudecat asupra societății anonime forestiere, fostă Göetz et C-ie.

* * *

În zilele de 9, 12 și 15 Septembrie a. c., s'a ținut licitații la București, Iași, Craiova, Slatina, Ploești, Bacău, Buzău, Pitești și Birlad pentru vânzarea spre exploatare a 203 păduri.

* * *

La 5 Noembrie a. c., se va ține licitație la București pentru vânzarea spre exploatare pe timp de 20 ani a unei suprafețe de 3447 h. a., pădure compusă în majoritate din esențe de brad și molid secular, din pădurea statului Monastirea Cașin, Seria Fundu Cașinului (Bacău).

(«Monit. Of.» 66, 120 din 1903.)

* * *

Asemenea se va ține licitație și pentru vânzarea a 2123 h. a., din pădurea Bogdănești-Rișca (Suceava) în aceleași condițiuni.

* * *

Din pădurile licitate în zilele de 9, 12 și 15 Iulie a. c., s'a aprobat vânzarea a 17 păduri.

* * *

D-l silvicultor *Th. Cioroianu*, șeful ocolului Gogoși (Dolj) a fost mutat la ocolul Țugurești (Dolj) în locul vacant.

* * *

D-1 silvicultor-șef *D. Ionescu-Zane* a fost mutat de la Regiunea VI (București) la Regiunea X Constanța, în locul D-lui silvicultor-șef *V. Theodorescu*, care a fost mutat la Regiunea VI.

* * *

CLIMA LUNEI IULIE 1903 st. n.

La București-Filaret.

Luna Iulie 1903 a fost caracterizată printr'un timp mai rece ca de obicei și foarte secetos.

Temperatura lunară 22°,0 este cu aproape un grad mai mică ca valoarea normală; limitele între care ea a variat de la 1857 încoace sînt 25°,1 în 1871 și 1874 și 19°,9 în 1884. O perioadă foarte călduroasă s'a declarat către sfîrșitul decadei a doua și a durat pînă aproape de jumătatea celei de a treia; la 20 s'a înregistrat temperatura maximă absolută din cursul lunii, 36°,1. Perioadele cele mai reci aū coprins a treia și ultima perioadă, temperatura minimă absolută 12°,3 înscriindu-se la 27. Temperaturile extreme ale acestei luni nu sînt excepționale căci de la 1877 încoace, în mulți ani temperatura maximă s'a ridicat și mai mult ca acum, ajungînd în 1882 la 39°,8, iar cea minimă s'a scoborît în 1896 la 7°,8. Zilele de vară au fost 24, cu 4 mai puțin ca în general.

Cantitatea totală de apă ce a căzut în această lună, 17 mm. este cu 75 % mai mică ca aceea ce cade de obicei. De la 1864 încoace, de cînd se fac observațiuni de ploae în această localitate, numai în 3 ani s'a obținut în această lună mai puțină apă ca acum; în 1894 care a fost unul din anii secetoși, nu s'a adunat de cît 4 mm. de apă. Ploile de la 28 și 29 de și aū dat cantități mici de apă, ele aū fost venite la timp, căci aū făcut mult bine porumbului, care simțea mare nevoie de ploae.

Vîntul dominant a fost Austrul; în 4 zile el a suflat tare.

Presiunea atmosferică mijlocie 752.0 mm. este normală. Cea mai înaltă valoare din cursul lunii a fost 758.1 mm. la 3, iar cea mai coborîtă 746.9 mm. la 22.

Atmosfera a fost cu 6 % mai uscată; iar cerul tot atît de înorat ca de obicei; aū fost 14 zile senine, 12 noroase și 5 acoperite. Soarele a strălucit 348 de ore în loc de 321 ore cît el strălucește în general. În tot cursul lunii n'a fost nici o singură zi în care acest astru să nu se fi arătat.

Roua s'a observat în 16 zile, halo solar în 1, tunete și fulgere în 4, iar în 4 seri fulgere de căldură.

Vegetațiunea și în special porumbul a suferit din lipsa de ploae. Grînele s'aū secerat și aū început a se treera. Către sfîrșitul lunii fîntele aū început a se cōsi pentru a doua oară. S'aū copt caisele, zarzările, perele și prunele vāratice, corcodușele etc. La struguri bobul este relativ mare, iar unele varietăți timpurii aū dat în pîrgă. În ultimele zile s'aū vîndut pepeni pe picte.

Clima lunii August 1903 st. n.

Timpul în luna August 1903 a fost foarte frumos, obicînit de călduros și mai puțin ploios ca în general.

Temperatura lunară $21^{\circ},9$ diferă numai cu $0^{\circ},2$ în minus de cea normală. De la 1857 încoace, în foarte mulți ani această lună a fost mai rece ca acum; în 1884 ea a avut drept mijlocie lunară $18^{\circ},3$, iar la 1860, 1873 și 1890 respectiv valorile $25^{\circ},0$, $24^{\circ},6$ și $24^{\circ},9$. Perioadele mai călduroase au coprins zilele de la 12 la 16 și de la 23 la 26, temperatura minimă absolută $36^{\circ},5$ înmuindu-se la 14. Restul zilelor au format perioadele reci temperatura minimă absolută $10^{\circ},7$ avînd loc la 21. Aceste valori extreme, sînt coprinse în limite normale, căci în alți ani, de la 1877 încoace, temperatura maximă s'a ridicat mult mai mult ca acum ajungînd în 1884 și 1896 respectiv la $40^{\circ},1$ și $40^{\circ},8$, iar cea minimă coborîndu-se la $6^{\circ},8$ în 1901. Zile de vară au fost 28, cu una mai mult ca în mod normal.

Cantitatea totală de apă ce s'a adunat în această lună, 40 mm. este cu 11% mai mică, ca aceea ce cade de obicei. De la 1864 de cînd se fac observațiuni de ploae în această localitate, sînt foarte mulți ani în cari s'a strîns în această lună mult mai puțină apă ca acum; în 1883 și 1897 abia s'a obținut cîte 3 mm. de apă. Numărul zilelor cu ploae 11, este aproape îndoit ca cel obicînit.

Vîntul dominant a fost Crivățul; în 4 zile el a suflat tare.

Presiune atmosferică mijlocie 754.1 mm. este normală. Cea mai înaltă valoare din cursul lunii a fost 759.6 mm. la 31, iar cea mai mică 746.4 la 20.

Atmosfera a fost cu 5% mai uscată, iar cerul tot atît de înorat ca de obicei; au fost 17 zile senine, 12 noroase și 2 acoperite. Soarele a strălucit 342 ore în loc de 312 ore, cît el strălucea în general. În tot cursul acestei luni n'a fost nici o singură zi în care acest astru să nu se fi arătat.

Rouă s'a observat în 15 zile, tunete și fulgere în 5, fulgere de căldură în 4, iar în ziua de 4 un frumos curcubeu.

În dimineața de 11, la $6^{\circ}.34^m.31^s.$ timp oficial, pendulele orizontale ale Observatorului dismologic, au înregistrat un slab cutremur de pămînt de proveniență depărtată.

Din cauza uscăciunii ce a domnit în cursul lunii precedente precum și în primele două decade ale acesteia, pămîntul fiind uscat, arăturile pentru semănăturile de toamnă s'au făcut foarte cu greu și pe alocuri chiar s'a întrerupt. Micile ploi ce am avut au fost cu totul insuficiente față de uscăciunea pămîntului. Porumburile timpurii aproape s'au copt iar cele tîrzii nu s'au îndreptat și pe alocuri sînt pierdute. Tot din cauza uscăciunii, frunzele de la unele specii de arbori s'au uscat și au căzut foarte de timpuriu. Dintre fructe s'au copt prunele, piersicele, merele și perele văratice. Strugurii s'au pîrguit în parte.

Clima lunii Septembrie 1903 st. n.

Timpul în luna Septembrie 1903 a fost în general mai călduros ca de obicei și excesiv de secetos.

Temperatura lunară $18^{\circ}.1$ este cu $0^{\circ}.6$ mai ridicată ca valoarea sa normală; limitele între cari ea a variat de la $18^{\circ}.57$ în coace, au fost $20^{\circ}.8$ în 1892 și $13^{\circ}.5$ în 1862. Este de observat în mersul temperaturii din cursul acestei luni o perioadă relativ călduroasă care a durat de la 6 la 18 și o altă destul de rece de la 19 la finele ei. Temperatura mijlocie din ziua de 13, în care s'a înscris și temperatura maximă absolută a acestei luni $33^{\circ}.5$, a fost cu $7^{\circ}.0$ mai ridicată ca valoarea normală corespunzătoare. Cea mai rece zi a fost la 22, temperatura minimă absolută $3^{\circ}.6$ înscriindu-se la 28. Temperaturile extreme ale acestei luni nu sînt excepționale căci temperatura maximă s'a ridicat în alți ani și mai mult ca acum ajungînd la $36^{\circ}.2$ în 1890, iar cea minimă s'a coborît la $0^{\circ}.2$ în anul următor. Zile de vară au fost 16, tocmai cîte sînt în general.

În tot cursul acestei luni n'a plouat de loc; la 22 și 24 au căzut numai picături. De la 1864 de cînd se face la București observațiuni udrometice, nici-o-dată nu s'a întîmplat să nu plouă de loc în Septembrie. În anii 1874, 1879 și 1892, în care această lună a fost de asemenea foarte secetoasă, s'au adunat cantități de apă de la 1 la 5 milimetri. În regiunea Bucureștilor porumbul a avut în cursul vegetațiunii sale un deficit de precipitațiuni atmosferice de 31%.

Vîntul dominant a fost Crivățul; el a suflat tare în 3 zile.

Presiunea atmosferică mijlocie 758.6 mm. este cu 3 mm. mai înaltă ca normala. Cea mai ridicată valoare a coloanei barometrice a fost 7668 mm. la 26, iar cea mai coborîtă 747,0 mm. la 10.

Atmosfera a fost cu 17% mai uscată, iar cerul mult mai puțin înorat ca de obicei; au fost 23 zile senine, 5 noroase și numai 2 acoperite. Soarele a strălucit excesiv de mult, 310 ore în loc de 233 ore cît el strălucește în general. De la 1885 încoace, nici într'un an acest astru n'a strălucit atît de mult ca acum în Septembrie. În cursul lunii n'a fost nici o zi în care el să nu se fi arătat pe cer. Rouă s'a observat în 15 zile, brumă în 1 și ceață în 2.

În ziua de 13, la $10^{\circ}.2^{\text{m}}.41^{\text{s}}$ timp oficial, s'a simțit un tărăcel cutremur de pămînt, avînd direcțiunea SW/NE; el a fost simțit în toată partea centrală a țării.

Din cauza lipsei totale de apă, pămîntul fiind uscat, arăturile pentru semănăturile de toamnă se fac cu foarte mare anevoință și pe unele locuri ele nici nu se pot face. Porumbul s'a cules cam pe la jumătatea lunii de cînd și strugurii sînt cu desăvîrșire copti. De asemenea nucile s'au copt către finele lunii.

Institutul Meteriologic.

OPERILE PUBLICATE DE D-NUL ION KALINDERU

- De la non-rétroactivité des lois, 1 Vol. in 8°.
- Essai sur les sources du Droit Romain, 1 Vol. in 8°.
- Notiță asupra societăților prin acțiune după Codul general de comerț german, broș. in 8°.
- De la compétence des Tribunaux dans toute contestation relative aux biens mobiliers qu'un Etat étranger peut posséder en Prusse, Berlin, broș. in 8°.
- Memoriu asupra transferării scaunului societății acționarilor căilor ferate din Berlin la București, broș. in 8°.
- Droit Prétorien et Réponses des Prudents, Paris, 1 Vol. in 8°.
- Consiliul Impăraților la Roma și la Constantinopole, 1 Vol. in 8°.
- Etude sur le régime municipal Romain, broș. in 8°.
- Studiu asupra legii celor XII Tabule, broș. in 8°.

- Moștenirea tronului României (in franceză) broș. in 16°.
- Notice juridique sur un Testament. Paris, broș. in 8°.
- Viața municipală la Pompei, 1 v. in 8°.
- Observații in procesul cu moștenitorii I. Ottetelesanu, broș. in 8°.
- Doi antagoniști Români, broș. in 4°.
- Episcopul Melchisedec (in românește și franceză) broș. in 4°.
- Vilegiatura și reședințele de vară la Români, broș. in 8°.
- Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi, broș. in 16°.
- Români călători, broș. in 8°.
- Patrie, Education et Travail.
- Un țaran harnic, broș. in 16°.
- August și Literații, broș. in 4°.
- Literații opoziții sub Cesar.
- Portul berbei și părului la Români, broș. in 4°.
- Portul perucilor și bărbierii la Români, broș. in 12°.

DIN PUBLICAȚIILE

„Administrațiunei Domeniului Coroanei” pentru „Biblioteca Populară”

CARTICELE:

1. Moștenirea tronului României cu un portret al A. S. R. Principelui Ferdinand al României, moștenitorul presumpțiv al coroanei, 1890.
2. Notițe asupra verminelor de mătase (creșterea și boalele lor) de *Marius Galsard*, tradusă prin îngrijirea d-lui *Ion Kalinderu*, 1889.
3. Excursiuni forestiere pe Domeniile Coroanei Mălini, Sabasa, Bicaz, de *G. Stătescu*, 1889.
4. Inființarea albinăritului pe Domeniile Coroanei. Edit. I-a 1891, a II-a 1899.
5. Expoziția internațională și congresul agricol și silvic din Viena 1890, de d-nii *Gr. Crișan*, *A. Oneanu* și *A. Candale*, 1891.
6. Confectionarea pălăriilor de paie cu mina liberă și cu mașina, de *Dimitrie Popescu*, 1893.
7. Raport asupra excursiunii silvice in Bucovina, de *Florian Davidescu*, 1894.
8. Cultura Albinelor, de *Marin Petrescu*. Ed. I-a 1894, ed. II-a 1899.
9. Notiți populare asupra grădinilor de legume de *Ion Păsăreanu*, 1895.
10. Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi. — Discurs — de *Ion Kalinderu*, 1896.
11. Notiți de Economia vitelor, Part. I. de *V. S. Brezeanu* 1897.
12. Notiți de Economia Vitelor, Part. II, de *V. S. Brezeanu*, 1899.
13. Cultura arborilor roditori, de *Dim. G. Ionescu*, 1899.
14. Raport asupra expozițiunii din Viena, adresat d-lui Administrator al domeniului Coroanei, de *Florian Davidescu* și *Olimpiu Boiu*, 1899.
15. Indemnări date agenților Domeniului Coroanei, de către *Ion Kalinderu*.
16. Cultura lu cernei, de *Corneliu Roman*, 1900.
17. Cultura plantelor de nutreț, de *Dimitrie G. Ionescu*, 1900.
18. Cultura sfeelei, de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
19. Notice sur le domaine de la Couronne de Roumanie pour l'exposition universelle de 1900 à Paris.
20. Scrisori către plugari, de *Constantin Sandu*, 1901.
21. Povete despre hrana țaranilor, de *Dr. I. Felix*, 1901.
22. Cultura Cinepei și Inului, de *V. S. Moga*, 1901.
23. Ingrășarea cimpurilor, Sfaturi practice pentru sateanul plugar, date de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
24. Povete despre Grădinile de legume de *V. M. Kogălniceanu*, 1902.
25. Povete despre Păstrarea Sănătății, de *Dr. I. Felix*, 1902.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

	Lei B
Antonescu Petre. — Tratatul de grădnărit și aplicațiunea sa în România	2.—
» Studiul privitor la domeniul agricol-forestier Brănești-Cernica-Paserea	2.—
» Studiul pădurilor de rășinoase de pe Rîul Doamnei, jud. Muscel	—
» Torenții de pe Valea Topologului — în colaborare cu D-l Johann Pitscheak	—
» Importanța economică a pădurilor de stejar în special	1.50
Antonescu Remus P. S. — Studiul asupra regulilor de exploatarea pădurilor	—
» Notițe economice asupra tăierii pădurilor din țară	—
» Pădurile de munte și cîmpie, 1875	—
» Cercetarea cauzelor și remediul înecurilor și depunerilor din basinalul Prahovei. —	—
Cavalor A. de Guttenberg. — Dendrometria, tradusă de Isopescu C.	—
Chivuțescu T. — Catechismul silvicultorului, 1886	2.—
» Cestiuni de păduri, 1890	4.—
» «Împădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglaviu»	4.—
Elouțerescu I. C. — Pădurile noastre	1.50
Gheorghiu C. Ernest. — Studiul asupra pădurilor casei sf. Spiridon din Iași	—
» Studiul asupra punerii în valoare a nisipurilor din România prin împădurire	—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vinătoria în România, cu o prefață de D-l Dr. S. Istrati, premiată de Academia Română	5.—
Lăzurțianu Al. — Studiul asupra creșterii arborilor și masivelor lemnoase	8.—
Nădejde N. C. — Memoriu asupra restaurării și conservării terenurilor din munții «Pirinei» cu 11 planșe	—
B. D. Stăgoe. — Legislațiunea corecțiunii torenților în Austria	2.—
Obogeanu Em. — Diviziunea suprafețelor plane prin o paralelă la o dreaptă dată	—
» Desfacerea materialului lemnos din pădurile Statului	—
» Critica generală a sistemelor de exploatare a pădurilor	2.—
Rusescu D. R. — Exploatarea în Regie a pădurilor Statului din centrul Comana	—
Stamatiu Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	1.50
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	1.50
Tănăsescu M. A. — Studiul forestier asupra județelor Muscel și Dimbovița	—
» Studiul asupra administrațiunii, exploatării și amenajării pădurilor Statului	triac —

CONFERINȚE

Antonescu Remus P. S. — Comparație între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antonescu P. — Studiul asupra situațiunii economice forestiere în Austria	1.—
» Torenții din diferitele State ale Europei și în special din Valea Topologului	2.—
Davidescu Florian. — Pădurile rășinoase din țară	—
Elouțerescu I. C. — Lucrări de întreținere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Stipirea liarelor sîrătoare și braconajului în România	2.—
» Conferința asupra Vinatului în România	—
Lăzurțianu Al. — Semnarea și plantarea pădurilor, 1889	—
Măcovici N. C. — Ochire asupra pădurilor Moldovei	—
Munteanu V. C. — Lumina și silvicultura, 1889	—
Stătescu G. — Istoria vinătorei și măsurilor de aplicat în România în privința vinatului, 1889	—
» Pădurile Statului și ale stabilimentelor publice, 1891	—
Tănăsescu M. A. — Despre regimul silvic și aplicarea lui	—
» Paralel din punctul de vedere silvic între Austria și România	—
» Pășunatul în pădurile Statului	—
» Dare de seamă asupra lucrărilor congresului internațional de silvicultură din 1890 de la Paris	—
Teodorescu T. N. — Împădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogen, 1893	—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre starea fizică a pădurilor noastre, 1893	—

REVISTA PĂDURILOR

ORGANUL SOCIETĂȚII „PROGRESUL SILVIC”

FONDATA ÎN 1886

APARE O DATA PE LUNA

SUB ÎNGRIJIREA COMITETULUI DE REDACȚIUNE

COMPUS DIN D-NII:

Dr. GR. ANTIPA, P. ANTONESCU, C. BROȘTEANU și N. GH. POPOVICI
sub prezidenția D-lui I. KALINDERU

Cu concursul d-ilor M. Anania, O. Boiu, Al. Bulgăreanu,
Fl. Davidescu, I. C. Eleuterescu, Er. C. Gheorghiu, D. Ionescu-Zane, Ilie
Păunescu-Cîrcea și B. N. Pretorianu.

PREȚUL ABONAMENTELOR

10 lei pe an, pentru membrii Societății și studenți.
12 lei pe an, pentru persoane particulare.

PREȚUL ANUNCIORILOR

12 lei o pag., 6 lei $\frac{1}{2}$ pag.
și 3 lei $\frac{1}{4}$ pag.
Dacă anunțul se repetă în 5 numere, se face o reducere de 25%, în 10 numere reducerea este de 40% și pentru tot anul reducerea este de 50%.

Orice corespondențe privitoare la Societate și Revistă cum și trimiterea cotizațiilor și abonamentelor, se vor adresa str. Știrbei-Vodă, No. 3, București.

— 33 —

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA «GUTENBERG», JOSEPH GÖBL

20, — STRADA DÔMNEI, — 20

(Biserica Kalindern)

S U M A R U L

- Vlad C. Munteanu (biografie) de PETRE ANTONESCU
Protecția pădurilor de câmp, contra vătămărilor
de către insecte (conferință) de I. GUGUIANU
Rezumatul ședințelor adunării generale a Societății
„Progresul silvic”, în zilele de 7, 8 și 9 Mai
1903 (fine) de N. C. N.
Proiect de lege pentru reorganizarea Ministerului
agriculturii, industriei și comerțului (fine)
Informațiuni, de * * *
Clima lunelor Octombrie, Noiembrie, Decembrie . Institutul Meteorologic.
Tabla de materii

Acți din D-nii membrii sau abonați, cărora le lipsește unul sau mai multe volume din colecția «**Revistei Pădurilor**», pot obține un volum broșat din ori-ce an, pe prețul de 6 lei, adresându-se la sediul Societății

A apărut:

VÎNĂTOAREA ÎN ROMÂNIA

DE

ERNEST C. GHEORGHIU

și

Dr. S. C. GHEORGHIU

*Diplomat al școlii forestiere din Naureș și
Diplomat în agronomie
Sub-Inspector silvic al Statului*

*Medic Primar al spitalelor Sf. Spiridon
din Iași*

Lucrare premiată de Academia Română
și tipărită sub auspiciile și cu cheltuiala Societății „Progresul Silvic”

Cu 210 ilustrațiuni în text

PREȚUL 5 LEI

CALAUZA SILVICULTORULUI

(CU O HARTA FORESTIERA)

DE

B. D. NEAGOE

SILVICULTOR ȘI INGINER HOTARNIC

Prețul Lei 3.

Domnii membrii și abonați, cari și-au schimbat locuințele, sînt rugați a comunica aceasta din timp, spre a li se trimite Revista la nouile adrese.

V. C. MUNTEANU

Pentru științele pozitive aplicate, și în special pentru agricultură și învățămîntul agricol superior al țării, o ireparabilă pierdere avem de înregistrat.

Vlad Cârnu Munteanu, vrednicul fruntaș, nu mai este : s'a stins pentru tot-d'a-una.

La vestea trecerei întru Domnul a agricultorului cult care știa așa de bine să traducă în fapte reale învățămintele teoretice, toți adevărații lui prieteni, toată suma aceea de cultivatori cari s'aun servit de minunatul său talent de vulgarizator al științelor, toți bărbații de Stat cari împărtășesc credința că a sosit timpul de a rupe cu rutina, cu empirismul ce tronează încă, din nenorocire, în practica noastră agricolă ; cari socotesc, înfine, că este neapărat necesar de a se da o îndrumare științifică ramurei de activitate ce constituie îndeltnicirea de căpetenie a marelui majorității a poporului român,— aun fost cu atît mai adînc mîhniți, cu cît nimic nu făcea să se

prevadă un desnodământ fatal așa de apropiat, fizicul său robust, anunțând o viguroasă sănătate.

Dezolațiunea acelora, cari puneau, și cu drept cuvânt, un însemnat preț pe puterea de muncă a defunctului, a fost mare, pentru că mari erau speranțele ce se puneau într'însul, pentru că după cum rodnică 'i-a fost scurta sa carieră, tot așa, dacă nu și mai producătoare de frumoase rezultate, trebuia să fie activitatea sa viitoare și aceasta cu cât experiența sa personală sporea, cu cât cunoștințele sale se îmbogățeau cu noi date concrete.

Era firesc, așa dar, sentimentul de tristeță ce se vede a zugrăvit pe fețele tuturilor acelora, în frunte cu D-l C. I. Stoicescu, actualul ministru al domeniilor, cari au ținut să asiste la impunătoarea ceremonie funebră, care a avut loc cu ocaziunea înmormântării lui.

Incepînd de la fostul său profesor, D-l P. S. Aurelian, care apreciînd neasemuitoarele calități ale elevului său de odinioară, l'a ajutat, 'i-a călăuzit pașii, l'a preparat pentru a deveni un demn succesori al său la direcția școalei de agricultură de la Herăstrău, pentru binele tinerei generațiuni de agricultori, cărora el în continuu le-a servit ca pildă de devotament, de dragoste pentru meserie, — un public numeros și distins printre care D-l N. Filipescu, fostul ministru al domeniilor, mai mulți bărbați de știință, deputați și senatori, toți profesorii și elevii școalei, acesteia din urmă în arme, făcînd onorurile, au crezut de cuviință, prin prezența lor la serviciul religios oficiat în localul școalei, să onoreze amintirea lui, iar unii dintre dînșii au însoțit pînă la ultimul locaș rămășițele pămîntești ale celui care a fost Vlad Cârnu Munteanu.

El s'a născut în comuna Părcăreni, comitatul Brașovului din Transilvania în anul 1858.

După absolvirea claselor primare a terminat școala reală din Brașov, precum și anul întîiu din reputata școală comercială din acest oraș.

Încă din vîrsta cea mai fragetă a ocupat un loc de căpetenie între camarazii săi de școală, fiind printre cei d'întîi clasificați.

Mintea sa ageră, puterea sa de judecată, bunul său simț, conduita sa exemplară, au atras atențiunea foștilor săi

profesori, cari încă de pe atunci 'i prevedeau un splendid viitor.

Părinții săi încurajați de atari măgulitoare aprecieri, îmbărbătați de succesele la învățătură ale fiului lor iubit, au luat hotărîrea de a'l trimite în România spre a-și continua studiile începute sub așa de promițătoare auspicii și, de oare-ce mijloacele lor erau modeste, au încercat și au și isbutit a'l face să fie primit ca bursier în școala centrală de agricultură, pe atunci și de silvicultură de la Herăstrău (1875).

Pînă la 1 Noembrie 1882, cînd a fost trimis ca bursier al Statului la școala națională forestieră din Nancy, el a ocupat necurmat funcțiunea de preparator de fizică și chimie la școala de agricultură.

Practica cîștigată cu acest prilej în aplicațiuni de chimie mai ales, pentru care pururea a dovedit aptitudinî excepționale, a avut o mare înrîurire pentru ulterioara lui desăvîrșire în această sciință aplicată la agricultură.

În adevăr, în intervalul cît a urmat cursurile școalei forestiere din Nancy, unde eminentul L. Grandeau, profesa cursul de agricultură, el n'a încetat a se devota acestei specialități din care 'și formase studiul său de predilecție, urmărind cu un deosebit zel și participînd chiar la importante lucrări de laborator al chimistului-agronom, al renumitului învățat cu care se mîndrește, și cu drept cuvînt astă-zî Franța.

În acest timp el a dat dovadă de o cultură așa de solidă, în cît cu ocazia obținerii diplomei de inginer silvic de la această înaltă instituțiune de învățămînt profesional (1885) avu media cea mai mare ce s'a dat vr'o dată unui străin.

Profesorii săi fură surprinși de progresele constatate în instrucțiunea elevului român V. C. Munteanu, al cărui cuvînt între camarazii săi francezi, avea o deosebită autoritate.

Adresa cu care directorul școalei a înaintat ministerului nostru de domenii, al cărui titular era regretatul An. Stoilojan, este plină de elogii meritate la adresa acestui fiu al Carpaților transilvăneni, căruia i se recunoscuse deja, prin decretul regal din 27 Aprilie 1883, cetățenia romînă.

Înapoindu-se în țară, el provocă deciziunea ministerului prin care elevii absolvenți ai școalei forestiere din Nancy

cu o medie generală de cel puțin 16, notele socotindu-se pînă la 20, să fie primiți în cadrele corpului silvic d'a dreptul cu gradul de sub inspector silvic cl. III-a. Cu acest grad funcționează de la 6 August 1885 pînă la 1 Noembrie 1886, luînd o parte precumpănitoare la lucrările de geodesie, de ridicare în plan și de amenajare a pădurei Tărcău, din județul Neamțu.

Cultivarea științelor fiind înclinațiunea sa naturală, el ceru și șeful serviciului silvic de pe atunci, cu tot regretul că pierde un excelent agent, — care de sigur ar fi făcut fala acestui serviciu, — și dădu consimțămîntul, cînd ministrul respectiv i ceru părerea, spre a fi trimis din nou în străinătate, cu leafa gradului său, spre a și complecta studiile

El nu înșelă nici de astă dată așteptările, de oare-ce nu trecu de cît un an și obținu licența în științele naturale de la Facultatea din Nancy.

Rămas în țară ocupă, prin concurs, catedra de profesor de științele naturale la școala centrală de agricultură de la Herăstrău, unde, pe ziua de 1 Decembrie 1886, fu numit directorul stațiunii agronomice din nou înființată, iar pe ziua de 15 Noembrie 1887, ca director al școalei. În această calitate, spre a ridica cît mai sus prestigiul acestei instituțiuni a cărei menire într'o țară agricolă ca a noastră trebuie să fie nespus de mare, luptă fără preget timp de 16 ani, cu o întrerupere numai de 1 an — din August 1900 pînă la August 1901 — și anume pînă la fatala zi de 18 Noembrie a. c. ora 3^{1/2} de dimineață, cînd, în mijlocul numeroasei și nemîngîiatei sale familii, și dete obștescul sfîrșit.

Sfortările sale nu aŭ rămas fără rezultat, cu toate acestea, de oare-ce culturile de pe moșia școalei de agricultură de la Herăstrău, de și solul arabil lasă oare-cum de dorit din punctul de vedere al fertilității inițiale, totuși grație stăruinței și destoiniciei lui Munteanu, precum și a colaboratorilor săi merită a fi luate ca pildă.

Acest adevăr a fost consacrat cu prilejul jubileului de 50 ani de la înființarea școalei de agricultură, care a avut loc anul acesta în ziua de 1 Iunie a. c. cînd M. Sa Regele însoțit de D-l prim-ministru Sturdza și de D-l ministru al instrucțiunii publice, Haret, le vizită cu diamănuntul și și exprimă înalta Sa satisfacție despre cele constatate.

Cît era el de mîndru, cît se simțea el de fericit de succesele repurtate de către instituțiunea pusă sub conducerea sa, putînd ast-fel să dovedească, prin fapte scrise pe fața pămîntului, ce frumos viitor așteaptă această bine-cuvîntată țară; dacă practica agricolă va fi, de aci înainte, călăuzită de luminele științei!

Cînd meseria de agricultor nu se va mai improviza de azi pe mîine, ci va fi rezultatul unor studii îndelungate, al unor aplicațiuni raționale pe câmpurile de experiență ale școalelor de agricultură, atunci numai se va putea susține că am realizat adevărate progrese din punctul de vedere economic.

Pentru a ne putea găsi într'o ast-fel de situațiune favorabilă, vom avea nevoie, ce'i drept, că aceea-ce a făcut Vlad Cîrnu Munteanu cu cuvîntul și cu fapta pentru îmbunătățirea condițiunilor agricole și forestiere ale țării, să găsească mulți imitatori.

Pentru propășirea silviculturii el 'și-a dat în de ajuns contingentul său de muncă și de pricepere.

Dovadă conferințele sale ținute la societatea «Progresul Silvic» și numeroasele articole publicate în «Revista Pădurilor» în anii 1886—1890 mai cu seamă.

Cea d'întîi conferință a sa poartă titlul: «*Rolul experimentațiunii în silvicultură*».

Intr'un mod clar și concis, cu o logică strînsă și o dicțiune aleasă el a dovedit, cu acest prilej, că actualmente nu mai este de ajuns a ne baza numai pe observațiune, a ne mulțumi cu înregistrarea fenomenelor, ast-fel după cum ele ni se prezintă, ci, spre a putea trage concluziuni de oare-care utilitate practică și în deplină cunoștință de cauză, trebuie să dăm precădere experimentațiunii forestiere.

Ne-a făcut cunoscut că pentru calculul volumului de 150 hectare din pădurea Statului Tărcău, pe cînd figura în comisia de amenajament referitoare, a utilizat tablele de producțiune ale lui T. Iudeich a H. Behm aplicabile masivelor de molid și brad, rezultat al stațiunilor de experiențe din Germania. Colegul său, regretatul Em. Demetrescu, procedînd, din contră, prin experiențe directe, n'a găsit de cît o diferență de 3.000 m. c. la un volum total de 90.000 m. c. Ne-a dat oare-carî amănunte asupra analizei nisipurilor

fine de la Ciuperceni, pe cari le-a găsit bogate în potasă calce și acid fosforic, bune prin urmare atât pentru cultura pădurilor cât și pentru vie, precum și asupra nisipurilor grăunțoase și sterile de la Sadova, proprii numai pentru vegetațiunea lemnoasă.

După numeroase consilii ce dă silvicultorilor își încheie ast-fel interesanta sa conferință :

«Ceî ce vor reuși să transforme în păduri frumoase aceste dealuri sburătoare, ce amenință satele și cîmpiele fertile cu inundațiunea, vor face lucrări utile nu numai pentru generația actuală, dar și pentru cele viitoare».

«In locul stepelor de azi, generațiile viitoare vor găsi păduri viguroase cu material lemnos deja format».

Cuvîntul său a fost ascultat, căci atît Statul cât și diferitele stabilimente publice, pecum și cîți-va mari proprietari s'aũ pus cu energie pe lucru întreprinzînd repopulări artificiale pe o scară întinsă, pe terenurile nisipoase de pe litoralul Dunărei, exemplu: plantațiunile cu salcîm de pe moșiele Patulele și Dănceu din județul Mehedinți începute deja, cele de pe Maglavitu, Sadova, Piscu-Ciuperceni din județul Dolj cele de pe Potelu, județul Romanați, etc.

In No. 12 al «Revistei Pădurilor» din anul 1886—1887, face o minuțioasă dare de seamă asupra expoziției regionale din Craiova, însoțite de judițioase aprecieri. Așa de ex. ne spune că săteanul român fiind marele consumator al țării, industriile mici corespunzătoare nevoilor lui erau acolo puțin reprezentante, pe cîtă vreme obiectele de lux se resfătau pe atelaje, ca și cum aceste din urmă numai meritaũ atențiunea publică.

Ne face cunoscut că primul atelier de lăzi zise de Brașov a fost înființat de către D-l P. S. Aurelian pe cînd era ministru al instrucțiunei publice și anume în Rucăr. Acest atelier care începuse să dea roade, nu se știe din ce pricină a fost desființat.

Lemnele fasonate și doagele expuse erau de o excelentă calitate.

In anul 1888 activitatea sa literară pe terenul curat silvic a fost și mai accentuată.

Ast-fel în două articole consecutive, purtînd titlul de *Organizarea serviciului silvic și inspecțiile silvice*, stăruie,

cu adevărată competență, asupra acestor chestiuni de mare importanță pentru bunul mers al serviciului și prosperitatea pădurilor țării, cari din nenorocire nici astăzi, după 15 ani, nu sunt rezolvate.

În primul articol, după ce constată că deși corpul silvic, prin excepțiune de alte servicii ale Statului, este compus de persoane cu studii speciale, 'i lipsește însă organizațiunea care să 'i asigure o funcționare regulată, continuă ast-fel: «Răul, de care suferă astăzi serviciul nostru silvic este lipsa de organizație, nimic nu este codificat, nimic nu este reglementat. Există un fel de rutină creată de serviciu cu timpul și fie-care se conduce mai mult după bunul simț. Instrucțiunile date sub formă de circulări nu au spiritul de urmare indispensabil unui bun mecanism».

Părerea sa în această privință se concretizează în următoarea propunere:

serviciul silvic să se separe de cel domenal. Serviciul pădurilor organizat printr'o lege să se împartă în:

serviciul central, constituit din specialiști afară de directorul său care va fi în acelaș timp și al domeniilor

Serviciul exterior, numai din silvicultori cu diviziuni teritoriale pentru fie-care grad.

Serviciul extra-ordinar, compus din serviciul permanent al amenajărilor și cel al împădurirei nisipurilor și a munților în vederea stingerei torenților.

În cel de al 2-lea articol vorbind despre importanța ce inspectorii silvici sunt destinați să aibă asupra întregii gospodării forestiere, se explică în modul următor:

«Inspectorii de păduri au un rol foarte însemnat în toate privințele. Ei trebuie să fie adevărații motori cari pun în mișcare întreg mecanismul exterior al serviciului silvic, ei trebuie să supravegheze ca fie care organ să funcționeze în cele mai bune condițiuni. Prin știința, practica și experiența lor îndelungată, inspectorii sunt chemați a contribui cu luminele lor la darea unei direcțiuni generale de adoptat în exploatarea pădurilor, în ameliorarea lor după regiuni, potrivit și cu circumstanțele economice și climaterice ale țării. Iată un rol mare și frumos de îndeplinit».

Tratînd despre «casa și archiva silvicultorului» și exprimă speranța ca Statul să construiască case potrivite

pentru trebuințele serviciului și familiile silvicultorilor săi de toate gradele.

În studiul său bine documentat asupra «temperamentului plantelor», explică că lumina este factorul de căpetenie ce determină temperamentul speciilor, atât lemnoase, cât și ierboase. Demonstrează asemenea că în ce privește așa numită *limita minimă, limita maximă și lumina optimă*, acestea variază după fie-care specie. «Fie-care organ al plantei, ramuri, foi, muguri, are acelaș temperament ca planta întreagă, clorofilei stejarului 'i trebuie mai multă lumină ca a fagului, de aceea foile stejarului sunt mai rare, concentrate mai mult la periferia coroanei, ca să fie direct lovite de lumina soarelui. Aceasta se verifică mai bine la otețar (*Rhusthyphina*) unde foile se găsesc numai și numai la periferie, formînd ca un fel de umbrelă. Sub umbrelă, nici o ramură cu foi din cauză că sub ea lumina este sub minimum».

Intr'alt articol *chestiunea plantațiilor* pe nisipurile sburătoare și dă părerea «că salcîmul convine numai ca specie transitorie spre a permite sub el instalarea altor specii ce pot forma păduri permanente cum de ex.: pinul silvestru».

În anii următori 1889 și 1890, distinsul scriitor nu se produse în specialitatea silvică de cît prin 2 articole și anume în anul 1889, dînd seamă sub forma unei conferințe ținută la societatea «Progresul Silvic» despre «silvicultură la expoziția universală de la Paris» iar în anul următor despre «amenajamente».

În conferința în chestiune insistă mult, și cu drept cuvînt, asupra necesității de a se îndruma de către serviciul silvic, cultura pădurilor «pentru a prepara generațiunilor viitoare «piese de dimensiuni mari. Numai lucrînd ast-fel se poate «justifica deținerea pădurilor de către Stat, adică a avea «prevederi pentru un viitor destul de depărtat, fiind-că dacă «silvicultura ar consista numai în negustorie de lemne pentru «foc atunci ea pozitiv că ar fi de o mie de ori mai bine «făcută aceasta de către particulari, și în acest caz nu s'ar «putea justifica nici silvicultura ca serviciu de Stat».

«Aceasta este» adaogă el «concluziunea ce decurge din «observațiunile făcute la expozițiunea din Paris asupra producțiunei forestiere a Europei».

Cu privire la amenajamente, el face rezerve asupra putinței de a se aplica în țara noastră, unde lemnele nu au așa mare valoare, unde în regiunile de munte, în special lipsesc drumurile de transport, aceleași metode de amenajamente complicate ca în Franța și Germania. Atrage dar atențiunea celor în drept asupra tratamentului jordanoriu menționat în cursul de silvicultură al D-lui L. Boppe.

«Amenajamentul nu este alt-ceva, de cât o rețetă care prescrie, modul cum să se urmeze și să se facă exploatarea unei păduri, în vederea producțiunei lemnului celui mai convenabil pentru scopul ce ne propunem și în cel mai scurt timp, fără a periclita viitorul stărei păduroase».

Nu facem de cât să menționăm cele-l'alte scrieri cari nu stau în raport direct cu silvicultura: Ele ne probează însă, ce mari titluri și-a câștigat defunctul pe terenul literaturii agricole în special.

Iată ordinea lor de succesiune cronologică:

1. Observations météorologiques 1871—1880, publicate cu cheltuiala Academiei Romine;

2. Studiul vinurilor din Romînia 1890;

3. Studiul maturității rapiței 1890;

4. Studiul terenului arabil al Romîniei 1891;

5. Le sol arable 1900;

6. Studiul vinurilor 1900;

7. Les céréales roumaines 1900;

8. Notices sur la Ferme de l'école supérieure d'agriculture
Calitățile lui V. C. Munteanu manifestându-se în mod extra-ordinar au fost încă de mult recunoscute de diferitele guverne ale țării.

În acest scop dăm mai la vale lista completă a decorațiunilor sale.

În 1883 i s'a decernat medalia Benemerente cl. II; La 15 August. 1889, decorațiunea Steaua Romîniei în gradul de Cavaler;

La 22 Iunie 1898, — decorațiunea Coroana României în gradul de Ofițer;

La 25 Maiu 1902, — decorația Steaua Romîniei în gradul de Ofițer;

În 2 Iunie 1903, Coroana Romîniei în gradul de Comandor.

După celebrarea serviciului religios în localul școalei de agricultură, D-l ministru *C. I. Stoicescu*, a rostit următorul discurs, care a înduioșat pînă la lacrimi inimele asistenților :

Domnii mei,

O tristă și dureroasă datorie, ne intrunește astăzi, împrejurul rămășițelor pămîntești ale regretatului Director al Școalei Superioare de Agricultură, *Vlad Cîrnu-Munteanu*. Amici, Șefi, Colegi, elevi ai lui, venim să aducem un omagiū meritat, omului de bine, a cărui viață de muncă, de activitate, de devotament a fost consacrată educațiunii tinerețului, progresului agriculturii științifice și avîntului economic al Țării noastre.

Profesor și Director al acestei Școli, pe care o iubea, și de al cărui renume era atît de gelos, Munteanu i-a consacrat toate forțele sale de muncă pînă în momentul morții sale, ca un apărător ardent, ca un apostol curajos al învățămîntului agricol. Cu două ore înainte de momentul fatal, care ni l'a răpit, el ținea încă condeiul pentru a scrie și a ne transmite ideile sale, fructul unei îndelungi experiențe, asupra reorganizării Invățămîntului Agricol și al Școalei de Agricultură.

Munteanu a murit, cum a trăit, dînd ultima lui cugetare, ultima sa sforțare intelectuală unui ideal, pe care l'a urmărit viața sa întreagă.

Cu Munteanu s'a stins o făclie de *lumină*, pentru Țară, pentru Agricultură și pentru Școală ! Dar s'a stins prea de timpuriu acest bun cetățian, acest spirit cumpănit și luminat, acest profesor distins, acest om de bine, în care energia și vioiciunea erau intrunite cu urbanitatea, blîndețea și bunătatea, ce îl caracterizau.

El numără abia 45 de ani, și lasă în urma lui, atîtea suveniruri, atîtea scrieri, atîtea fapte, în cît orî-cine 'l va judeca și aprecia, va rămîne uimit de atîta rodnică activitate. Și meritul lui este cu atît mai mare, cu cît a luptat cu multe și mari greutăți pînă să'și formeze o carieră, pînă să ocupe locul de frunte, pe care l'a cucerit prin inteligență și vastele sale cunoștințe, printr'o muncă incordată, abnegațiune și nemărginit devotament cauzei pe care el o servia.

Născut la 1 Noemvrie 1858, la Purcăreni, plasa Brașovului în Transilvania, Munteanu a venit în Patria-mumă și înzestrat cu inteligență, cu voință de muncă și asiduitate perseverentă, el termină cu succes la vîrsta de 20 de ani, cursurile școalei superioare de agricultură și silvicultură de la Herăstrău. Dorind a se instrui și mai mult, el își îndreptă

privirile și pașii săi către acel focar de lumină al lumii, către Franca, și rînd pe rînd luă în 1885 diploma de inginer silvic al școlii forestiere din Nancy și în 1886 licența în științele naturale la Facultatea de științe din acelaș oraș.

El intră în învățămînt îndată ce-și termină studiile; ocupă timp de un an funcțiunea de sub-inspector silvic, și la finele anului 1886 este numit director al stațiunii agronomice, loc pe care 'l ocupă pînă la finele anului 1891. Ultima lui catedră era cea de Botanică la școala centrală de agricultură al cărui director a fost, afară de o scurtă întrerupere, de la 1887 și pînă acum.

Munteanu lasă în urma lui, aproape zece importante monografii, unele scrise în limba romînă, altele în limba franceză, tratînd despre agricultură și produsele solului nostru.

Meritele și sfortările lui, ca profesor și scriitor, au fost răsplătite de Ministerul de Instrucțiune Publică, cu medalia Bene-Merenti.

Cu cîtă ardoare, cu cîtă rîvnă lăudabilă muncia el, pentru formarea tineretului, pentru îndrumarea foștilor lui elevi pe calea cea bună! El le era și Profesor și părinte sufletesc. Golul ce lasă Munteanu printre noi, va fi simțit mai cu seamă de dînșii, cărora le va lipsi un sfătuitor luminat, un protector, care 'i îmbrățișa cu bună voință și dragoste.

Imi reamintesc cîtă bucurie sufletească avea regretatul Munteanu și cîtă legitimă mîndrie a simțit el, cînd în primăvara acestui an ne-am găsit reuniți cu toții aci, pentru a sărbători jubileul de 50 de ani, de la întemeierea acestei școlii! Imi reamintesc cuvîntarea lui vibrantă și plină de emoțiune, în fața Augustului nostru Suveran, care avusese Inalta bună-voință de a da prin prezența Sa, o mai mare splendoare acelei sărbători. Munteanu vorbea cu convingere și competență de învățămîntul nostru agricol, de calea pe care trebuie să se îndrumeze absolvenții acestei școlii, devenind agricultori, părăsind gustul funcționarismului, și devenind folositori țării, cînd vor pune în practică cunoștințele pe care le-au dobîndit în școala centrală de Agricultură.

Munteanu se identificase cu interesele și viitorul acestei școlii, de care numai cruda moarte l'a despărțit. El o iubea, muncia pentru dînsa, lupta din răsputeri pentru a 'i ridica și valoarea și renumele.

În afară din școală el era amicul blînd, omul afabil, consilierul prudent și bine voitor al tuturilor aceluia care recurgeau la dînsul. Tot-d'a-una îndatoritor, mulțumit a face binele, el nu refuza nimănuî sfatul său înțelept, rezultat al științei unite cu o lungă experiență.

Cîtă pierdere se simte prin moartea lui Munteanu! Cît gol însemnat se produce în locul, pe care el l'a ocupat, cu

atita competență și ca Profesor și ca Director. De aceea îl regretăm toți, îl plîngem toți, împreună cu îndurerata sa familie.

Regretele noastre, omagiul ce-i aducem aci cu toții, vor fi o palidă, dar demnă consolațiune pentru nefericita sa soție. Iar copiii săi vor găsi în cuvintele ce rostim pentru memoria și lauda tatălui lor, îndemnul de a călca pe urmele lui, devenind ca și tatăl lor folositori Țării și Neamului.

Ca Ministru al Agriculturii am pus astă-vară pe pieptul lui Munteanu, Crucea de Comandator al Coroanei Romîniei, pe care Maiestatea Sa a bine-voit a-i acorda după propunerea mea; era recunoașterea meritelor și calităților lui necontestate. Ca Ministru al Agriculturii depun astă-zî o lacrimă pe mormîntul lui, aducîndu-i omagiul profundelor și sincerilor regrete, ce Munteanu lasă în urma lui.

Fie-i țărîna ușoară!

Apoi s'a-ău mai ținut discursuri de către D-l Floru Pomponiu, profesor; de D-l S. P. Radian, fost director al școalei de agricultură; de D-l Roman, directorul stațiunii agronomice și de către elevul Mogîldea Alexandru.

Toți a-ău pus în relief darurile firești cu cari Providența înzestrase cu profusiune pe regretatul V. C. Munteanu.

În lipsa D-lui *Ion Kalinderu*, Președintele Societății care atit prin telegramă cît și personal, după întoarcerea sa în capitală, a prezentat condoleanțele sale D-nei Munteanu, din partea societății «Progresul silvic» depunînd o coroană cu ghinde și frunze de stejar, simbolul trăinicieii amintireii ce, de sigur, 'i va purta toți forestierii țării, am ținut de datoria mea, ca membru în consiliul de administrație al acestei societăți și ca vechi prieten al său, să rostesc la cimitirul Belu, în momentul închiderei mormîntului următoarea cuvîntare:

Intristată Adunare!

Scriitorul de valoare a cărui competență în specialitatea sa nu putea fi de nimeni contestată, reprezentantul cel mai autorizat al agriculturii științifice, experimentale, nu mai există. O soartă nemiloasă, crudă, l'a răpit afecțiunii familiei sale, numeroșilor săi prieteni, admirațiunii cultivatorilor agricoli, cărora le servea ca pildă vie de pricepere, de activitate și de hărnicie.

El, *Vlad Cîrnu Munteanu*, cel mai meritos absolvent al școalei de agricultură de la Herăstrău, al școalei naționale forestiere superioare din Nancy și al Universității din acest oraș al Franței de Est, discipolul marelui chimist și agronom, al savantului *Grandeau*, care, de nenumărate ori, a declarat că în lunga sa carieră n'a întâlnit o altă inteligență mai ageră, mai pătrunzătoare, s'a stins în puterea vârstei, atunci când se simțea mai multă trebuință de consiliile sale, atunci când cuvîntul său, tot-d'auna sobru, bine cumpănit, măsurat, reflexul adevăratului om de știință, era așteptat cu nerăbdare de toți cei interesați.

Camarad al său de școală, încă de la vârsta de 12 ani, am putut să apreciez calitățile excepționale ale acestei naturi de elită, a cărei pierdere pentru învățămîntul agricol, pentru agricultura țării, este necalculabilă.

Nimeni ca el nu știa mai bine să pună frîu revoltei sufletesci, să păstreze calmul cel mai desăvîrșit atunci când invidia, răutatea omenească, căuta să sdruncine o situațiune cîștigată prin muncă perseverentă.

Neclintit, însă, în convingerile sale, n'a șovăit nici o dată a urma calea dreaptă a corectitudinii, a cinstei, a bunului exemplu.

Serviciile sale aduse agriculturii țării sunt neprețuite; istoria dezvoltării agriculturii în țara noastră va înregistra, de sigur, numele acestui destoinic luptător în ogorul culturii profesionale.

Fiu de agricultor, de origină modestă, însă foarte onorabilă, prin propriile sale forțe, prin stăruință neștrămutată, prin sacrificii și abnegațiuni personale, s'a ridicat la cea mai însemnată treaptă în ierarhia învățămîntului special, — la a cărui propășire prin scrierile sale originale atît de mult a contribuit, — la demnitatea de director al școlii de agricultură superioară de la Herăstrău.

Alții mai bine ca mine au pus în relief numeroasele sale merite din diferite puncte de vedere, noi silvicultorii de profesiune, însă, revendicăm onoarea de a'l fi numărat printre noi la începutul carierei sale. El a făcut parte ca silvicultor șef din cadrele corpului silvic al Statului.

Deși s'a devotat cu desăvîrșire agriculturii, n'a uitat totuși că o bună parte din cei mai frumoși ani ai tinereții sale 'i-a consacrat studiului științelor forestiere. El a iubit în tot-d'auna pădurile și nu 'i a scăpat prilejul a dovedi aceasta.

Conferința sa: *Lumina și Silvicultura*, ținută în 1889 la Societatea «Progresul silvic» pe cînd făcea parte din consiliul său de ad-ție, ne a arătat vasta sa cultură generală și incomparabilul său talent de a interpreta acțiunea diferitelor fenomene naturale asupra vegetațiunii masivelor forestiere.

Acestui om de știință, acestui muncitor nepregetat, acestui camarad, acestui coleg, care ne a înfăcișat mai bine de cît ori care altul, tipul modestiei dusă, poate, la extrem, 'i trimitem astăzi ultimul adio și 'i zicem: frumoasă, nepereitoare amintire ne ai lăsat, scumpe prietene; cei 5 copilași ai tăi, astăzi orfanți, rămași în îngrijirea neconsolabilei tale soții, pot fi mîndrii de tatăl lor, căci numele tău va fi pururea rostit cu venerațiune de toți cîți te au cunoscut.

Semînța aruncată de tine în ogorul culturii profesionale agricole, a căzut, de sigur, pe un teren prielnic, ea va rodi înzecit pentru binele acestei țări.

Ți-ai îndeplinit, cum se cuvine, rolul tău vremelnic pe acest pămînt. Dormi, așa dar, în pace și fie'ți țărîna ușoară.

Petre Antonescu

PROTECȚIA PĂDURILOR DE CÎMP

CONTRA

VĂTĂMĂRILOR DE CĂTRE INSECTE¹⁾

Introducere.

Pădurile, ca orî-ce produs al naturei, pus la dispoziția omului spre a se folosi de ele spre binele lui, cer de asemenea o de-aproape îngrijire și cel mai mare interes din partea generațiilor ce se succed;—și acest interes trebuie să fie cu atît mai viu și mai intens, cu cît pădurile constituiesc unul dintre absolut indispensabilele elemente de existență ale omului.

Este ușor de înțeles că în trecut, cînd majoritatea terenului era ocupat de păduri, importanța acestora nu s'a apreciat în măsura în care trebuie să ne preocupe astăzi, cînd suprafața totală a pădurilor la noi este evaluată la minima cifră de 20%.

Ne avînd de obiect să relevem aci în detaliu imensele beneficii, de care omenirea se împărtășește din produsele pădurilor, cum d. ex. de un aer purificat de miasme, apa

1) Conferință ținută în ziua de 22 Martie, 1903 la Societatea «Progresul Silvic».

cristalină, recoritoare, lemnul ca combustibil și ca material de construcție și artă etc., foloase cunoscute și necontestate; — vreaū, să pun în evidență faptul că, în schimbul beneficiilor ce omenirea realizează din păduri, — rezultă pentru aceeași omenire și obligațiunea de a aduce oare-carī sacrificiū pentru asigurarea perpetuării și conservarea acestor neprețuite avuți.

Într'adevăr, pe lângă consumația zilnică, ce se face din materialul lemnos, principal produs comerciabil al pădurilor, concură dezastruoasele efecte ale intemperiilor, accidentele de forță majoră și neprevăzute și în fine consumația și distrucția frunzelor arborilor de către insecte și în primul rînd de către insectele lepidoptere, adică fluturii.

Regiunea de cîmpie, cea mai mănoasă dintre cele trei regiuni principale, ce distingem în țară, este aceea, care grație escelentelor condițiuni de vegetație și prosperare a faunei și florei, presintă și cele mai priincioase condițiuni de dezvoltare a indivizilor vătămători și chiar destructori ai elementelor folositoare din cele două ramuri organice.

Ast-fel, fără ca cine-va să poseadă speciale cunoștințe de botanică și zoologie, observă, — de îndată ce trece din regiunea de munte în cea de podgorie, și de aci în regiunea cîmpului, — cum în vădit mod se înmulțesc, une-orī normal, adese-orī în raport anormal față cu producția agricolă, — și așa numitele elemente vătămătoare și destructoare din regimul vegetal, cel animal și în special insectele.

Cine, n'a cunoscut mai dinainte regiunea de cîmp, rămîne chiar uimit de proporția prea mare, ce aceste din urmă organisme aū ajuns să atingă mai ales în păduri și special în ale noastre.

Știut fiind, că de comun boalele și epidemiile se ivesc numai în mediuri sau corpuri slab constituite, sau cel puțin pe cale de depericiune, putem să ne explicăm și față cu faptul anualei invazii și distrucțiunii ale pădurilor noastre de cîmp de către insecte, causele carī dau naștere acestui regretabil, însă existent și păgubitor fenomen.

Aproape în fie-care an cu începere de la 1 sau 15 Martie, — potrivit cu temperatura mai dulce sau mai aspră, — și pînă la finele lunii Iulie, pe alocurea chiar în lunile August și Septemvrie, vedem pădurile noastre de cîmp inva-

date de nenumărate larve ale speciilor de insecte lepidoptere (fluturi), ce se amintesc mai jos, ca specii principale, care consumă chiar pe timpul cînd pădurea are cea mai mare trebuință de umbră frunzele arborilor, dînd pădurilor aspectul ca și cînd ar fi fost pîrjolate.

Avem deci, păduri lipsite de bine făcătoarea umbră, pe care atît bogatul cît și săracul o caută vara; avem păduri, în care predomină o năbușeală și cocleală împreunate cu un miros greū de corpuri organice intrate în descompoziție și dejecțiuni ale larvelor, în locul unui aer curat, fresc și parfumat de către nectarul florilor ce le populează.

Aceste păduri, — lipsite cam de pe la 15 Maiū pînă la 15 Iulie, în timpul celei mai aprige arșite de cuvertul protegiutor al freschetei solului, — lîngezesc, epuisînd forța de producțiune a solului fără a produce în schimb ca volum de material lemnos nici a zecea parte din valoarea rentei anuale ce comporta terenul pe care 'l ocupă.

Cu alte cuvinte, asemenea păduri constituiesc pentru proprietari un continuū deficit economic financiar, iar pentru țară un necontestat prejudiciū din punct de vedere economic general.

Intr'adevăr, dacā comparăm venitul unei păduri mai puțin expusă vătămărilor anuale de către omizi, cu acela al unei păduri, care în urma stărei de depericiune a arboretului ce o constituie, ea a devenit chiar focarul de propagare a acestui vătămător element, vedem că pierderea ce încearcă proprietarul de asemenea păduri este atît de considerabilă, că cheltuelile necesitate de aplicarea măsurilor recomandate de știință pentru exterminarea omizilor din păduri, sunt neînsemnate în raport cu beneficiile ce rezultă din aplicarea acelor măsuri, cu interes și pricepere.

Ast-fel, două păduri, situate în județul Vlașca, pe acelaș întins platoū, și anume pe cel dintre pîriurile Glavaciocul și Neajlovul, numite: Dumbrava, pe proprietatea Statului Glavaciocul, cu o suprafață de peste 400 hectare, și Arțărișul, de pe proprietatea Statului Puranii Metropoliei, cu o suprafață de circa 200 hectare, ambele supuse astăzi regimului crâng simplu, avînd aceeași vîrstă de 40 ani, în aceleași condițiuni economice și de stațiune, de aceeași proveniență și constituție, în ce privește speciile de stejar ce le constituie,

adică cer și gîrniță, produc ca volum prima 1 m. c. în medie la an și hectar, iar secunda 3 m. c. la an și hectar, dînd o diferență de venit de lei 200 aproape, adică prima cu un venit net la hectar de lei 103, iar secunda de lei 300.

Apoi mai multe serii de crîng simplu din pădurea Comana ¹⁾, produc la an și la hectar 1 m. c., cu un venit la hectar de 175—300 lei la vîrsta de 50 ani, constituite de asemenea din cer, gîrniță și pedunculat pipernicit.

Volumul mediū al pădurilor de stejar pentru soluri, în condițiuni mediocre de stațiune este cel puțin 2 m. c. pe an și hectar la vîrsta de 50 ani, iar ca venit bănesc la hectar cel puțin 600 lei.

Din acest mic exemplu deja se poate vedea, cît de considerabilă poate deveni valoarea prejudiciului, ce'l ocazională insectele lepidoptere pădurilor și cîtă importanță comportă studiul combaterii acestui vătămător element distructor al pădurilor.

Descrierea succintă a principalelor specii vătămătoare pădurilor de stejar.

Pentru ca să facem o mai de aproape cunoștință cu indivizii speciilor frecvente și mai vătămătoare pădurilor de stejar la cîmp, în urma observațiunilor ce am putut face de vre-o 5 ani încoace acestor fel de păduri situate în județele Teleorman și Vlașca și în trecut chiar celor din Dobrogea, vă rog a'mi permite să descriu mai de aproape cele mai importante specii găsite în acele păduri și anume:

1. Cea mai frecventă și mai timpurie dintre insectele lepidoptere, care bîntuesc pădurile noastre de cîmp, ocazionînd mai ales stejarului, la orî-ce vîrstă, considerabile prejudicii este: *Bombyx* (*Liparis*) *dispar*.

Orî-care silvicultor și proprietar de păduri de stejar la cîmpie, parcurînd pădurea în lunele August și Septembrie pînă pe la mijlocul lui Octombrie a putut observa pe trunchiul arborilor, sau jos pe tulpinele din cari provin lăstari și chiar pe lăstari tineri, de comun pe părțile adăpostite

1) Jud. Vlașca.

contra vînturilor, un fluturaș, de mărimea piesei de doi lei și de forma unui echer, de culoare albue închisă, în urma unor desenuri de linii și puncte negre în formă de zigzaguri, lipite de trunchiul arborilor, trîndave, avînd sub ele depuse, sau depunînd chiar sămînța sau ouele lor acoperite și preservate cu niște scamă sau bumbac de culoare cafenie ca iasca.

Acești fluturi după terminarea depunerii ouelor, cad la pămînt lipsiți de viață.

Ouele depuse de acest fluturaș nu sufer considerabile vătămări din partea paserilor sau a altor animale, din cauza bumbacului greu de separat de oue, cum nici din cauza înghețurilor și ele se conservă pînă în cursul lunii Martie sau la începutul lui Aprilie, cînd sub acțiunea căldurei solare se ivesc dintr'insele niște omizi sau larve. Acestea sînt la început microscopice și strînse la un loc, dînd semne de viață în timpul călduros de peste zi prin mișcările vioae ce ele le fac la dreapta și la stînga cu corpul, după ce s'aun fixat bine cu maxilele de coaja arborilor și apoi alimentîndu-se cu cojile ouelor, din cari aun eșit, devenind mai dezvoltate, se urcă în coronamentul arborilor spre a se nutri cu frunza lor încă fragedă.

Această nutrițiune continuă pînă la mijlocul și finele lunii Iunie, cînd omizile se ascund între două frunze, sau se înveluesc într'o singură frunză, cu ajutorul unor fire toarse de dînsele, formînd o țesătură, care fixează, fie două frunze una de alta, fie că forțează una singură frunză pentru a se învălui într'inșa și aci repausează în stare de nymphă sau gogoș pînă la începutul lunii August, cînd devine fluture — și, în acest stadiu depune în modul mai sus descris cîte 300—400 oue de fie-care femelă, pentru perpetuarea speciei.

Potrivit cu mai favorabilele condițiuni climaterice ale anotimpului de primăvară și vară, aceste insecte se ivesc în număr mai mult sau mai puțin îngrijitor. În cursul acestor 5 ani din urmă însă, numărul omizilor a fost atît de considerabil că în fie-care an frunza arborilor și chiar a pomilor fructiferi de prin grădini a fost devorată cu desăvîrșire; mai aprigă a fost devorația în verile anilor 1898, 1899 și chiar în 1902.

2. În societatea insectei de mai sus și mai ales în masivele înaintate în vîrstă și deperisante de stejar pedunculat găsim specia *bombyx processionea*. Acest fluturaș, mai mic de talie decît cel precedent, tot atît de vătămător și de numeros, — depune ouăle sale la aceeași epocă cu cel precedent și în același mod, cu osebirea numai că lipsește scama saŭ bumbacul, în care se preservea ouele de comun în număr de 150—200 bucăți de femelă.

Semînța saŭ ouele acestei insecte nu este de asemenea expusă la nici un fel de deteriorări, nu suferă de înghețuri dar nici larvele chiar nu servă de nutriment al pasărilor saŭ al altor ființe organice, ceea-ce de alt-fel ne explică faptul ușoarei și considerabilei sporiri și conservare a speciei.

Omizele saŭ larvele acestei insecte se ivesc pe la începutul lunii Mai și chiar pe la mijlocul lui Aprilie și trăind la început în cete de mai multe familii din aceeași specie, formează șiruri lungi pe trunchiul arborilor, cînd se transportă în coronament, spre a se nutri.

La punctele unde se îmbină mai multe crăci larvele și formează un culcuș din fire toarse de dîusele, unde ele se strîng peste zi pentru a primi insolația de la soare, care le ajută la desvoltare, efectuînd tot aci și primenirea peilor lor, pentru ca pînă la finele lunii Iunie să devină destul de forte spre a trece în starea de nimfe saŭ gogoși.

Nimfele se învălesc într'o țesătură solidă, care este comună mai multor indivizi și uneori mărimea ei se apropie de aceea a unui cap de copil.

Caracteristic pentru larvele acestei insecte este faptul că, sub nările lor se găsesc de ambele părți ale capului cîte două năsturei de culoare neagră intensă, pe care sînt adoptați niște ghimpî lungi de culoare cenușie și otrăvitori, cari venind în contact cu pielea omului produce usturime și bășici, care durează mai multe zile, iar cu ocazia imigrațiunei lor de la un arbore la altul, în urma contactului cu iarba, degajînd otravă, vitele refuză a se nutri cu iarba din pădurile invadate în mare măsură de aceste insecte. Alți enthomologi sînt de părere, că efectele de mai sus ar proveni în urma detașerei de perișori fini otrăvitori, care alterează în mod brusc organele respiratorii și chiar celulele pielei.

Deosebirea marcantă între aceste două specii de insecte lepidoptere este că, fluturii procesionei zboară mai ales noaptea, pe timp ce ziua ei se repauzează, depunând ouele.

Or de câte ori avem de făcut lucrări în păduri invadate de aceste insecte este bine să avem cu noi ca băutură ceaiu de mușețel, iar pentru spălături pe locurile atinse de aceste omizi amoniac, lapte cald sau esență de țipirig.

3. A treia specie frecventă în pădurile de stejar este fluturele *bombyx* (s. *Porthesia*) *chrysothoea*.

Toamna, și chiar iarna, cu ocazia exploatării parchetelor de stejar, găsim în coronamentul pedunculatului niște ghemuri de frunze, foarte solid împachetate, pe care disecându-le găsim într'insele larvele acestui insect viețuind.

Primăvara, pe dată ce razele soarelui ard mai cu căldură larvele acestei insecte ies din căsuliile lor de frunze și încep devorația frunzelor arborilor foioși, dintre cari preferă pe ale stejarului pedunculat.

Devorația durează de la ivirea frunzei primăvara și pînă în luna Iunie, cînd larvele se metamorfoséză în nimfe și în scurt timp pînă la începutul lunii August, ele devin fluturi, care depun semînțe.

Aceștia deja în aceeași lună, se transformă în omizi, care continuă cu devorația frunzei pînă în luna Octomvrie.

După cum se poate vedea, această insectă în stare deomidă, devorează frunzele arborilor timp de 5 luni, și în consecință putem aprecia importanța vătămărilor ce ea ocașionează pădurilor de stejar pedunculat.

4. Tot atît de vătămătoare ca cele precedente, cuosebire numai că larvele acestei specii se scoboară pe la finele lunii Septembrie din coronamentul arborilor, pentru a se metamorfosa în nimfe sub frunzișul căzut la pămînt, sau între arbuști și erburî, une-ori și pe trunchiul arborilor, în crăpăturile coajei, este fluturul *Bombyx* (*Orgya*, s. *Dasychira*) *puđibunda*.

Larvele acestei insecte devorează frunza, începînd din luna Iunie și pînă în luna August. De preferință devorează frunza stejarului pedunculat, lăsând nedistrus numai scheletul, de aci înainte ele produc numai găuri în frunză.

Larvele acestei specii sunt de culoare galbenă verzue, care cu timpul devine din ce în ce mai roșietică; ele ajung

o lungime a corpului pînă la 40^{mm}; aŭ 16 picioare și se caracteriză, avînd pe spate niște pufuri de culoare galbenă sau brună, care se separă prin dungă neagră catifelată și pe inelul ultim aŭ o pensulă de perișori roșii-ros.

În proporție mult mai îngrijitoare pentru populațiile de stejar tratate în codru cu regenerarea din semîntă ne importă următoarele specii:

5. *Geometra brumata*. Femela este de culoare brună, sură, cu dungă neagră pe spinare și cu aripile ciungite, cu anthele bine dezvoltate, iar picioarele lungi și robuste: bărbatul este mai mare, are aripi, și anume: cele dinainte de culoare roșietică cenușie, iar cele posterioare de culoare mai deschisă.

Larvele es la iveală în luna Aprilie, ajung pînă la 16^{mm}. de lungime, sunt nude, la început de culoare gris, iar mai tîrziu devin gălbui, verzi cu dungă negricioasă pe spate.

Ele devorează frunza stejarului și a pomilor fructiferi încă din muguri, ba vatămă chiar inflorescența, compromițînd astfel producția de semîntă.

Perniciositatea acestei insecte consistă în faptul că fluturii depun ouele în coronamentul arborilor și chiar pe muguri, astfel că, primăvara de timpuriu larvele, spre a se nutri, minează mugurul, distrugînd atît frunzele cît și inflorescența arborilor.

Pe la finele lunii Iulie, larvele se coboară pe fire toarse de dînsule din coronament la pămînt, unde se îngroapă, pentru a se metamorfoza în nimfe și de aci în fluturi.

Larvele acestei insecte produce enorme pagube în grădinile de pomi fructiferi.

Contra lor se întrebuintează clejagiul aplicat pe trunchiul pomilor sau arborilor pentru ca larvele scuturate de pe arbori să nu mai poată urca în coronament.

6. Tot atît de vătămătoare, și am putea zice tovarășă de destrucțiune a celei de mai sus, cu privire la compromiterea producției de ghindă în populațiile mature de penduculat, este specia

Tortryx Viridana. Acest mic fluturaș, cu aripioarele de culoare limpede verde, cu tivituri galbene pe margine, de-

pune de asemenea ouele în coronamentul stejarilor și anume chiar pe muguri.

Larvele ivindu-se primăvara de timpuriu, distrug muguri, inflorescența și frunzele stejarilor pînă în luna Iunie, cînd ele devin nimfe.

Caracteristic pentru această insectă este că devorația de către larve a frunzei etc. se face din vîrfurile arborelui spre poalele coronamentului, și prea adesea devorația este atît de intensă, că pădurile rămîn cu desăvîrșire despuete de frunză, care se preînoește în lunile Iunie și Iulie cu ajutorul mlădițelor de vară.

Faptul că depunerea ouelor de către acest fluturaș se face în coronamentul greu accesibil al stejarului pedunculat, făcînd imposibilă culegerea lor, mărește gradul de perniciositate.

7. În fine, ca specie frecventă, însă, care numai în anumiți ani se sporește în număr îngrijitor, de asemenea vătămătoare stejarului pedunculat, pe timpul pînă cînd masivele sînt tinere (pînă la 15 ani) și pomilor fructiferi la orice vîrstă mai este de notat specia *Bombyx neustria* (Gastropacha). Acest fluture este de culoare galbenă-roșie-brună, cu o dungă lată în curmezișul aripioarelor; larva este cînd de culoare limpede albastră, cînd roșie-închisă cu dungulițe albe; are capul negru și acoperit cu puțini perișori.

În lunile Iunie și Iulie se efectuează depunerea ouelor și anume cîte 3-400 bucăți de femelă; femelele depun ouele în forma unei verigi pe crăci sau pe trunchiul arborilor tineri. (Copiii la țară culeg asemenea veriguțe formînd dintr'insele brățări sau coliere la gît).

Larvele es din ouă primăvara și încep a devora muguri și frunzele.

Oricine a putut distinge în coronamentul pomilor fructiferi niște ghemulețe de frunze uscate, în cari se găsesc nimfele acestei insecte.

Afară de speciile enumerate mai sus mai importante, contribuiesc la împiedicarea dezvoltării arborilor ce constituiesc pădurele noastre de cîmp următoarele specii de fluturi și anume:

8. *Liparis* (*Psilura*, *bombyx*) *monacha*. Această specie

este cunoscută la noi în urma invaziilor și distrugerii a vaste complexe de masive forestiere de molid, în pădurile țării din județul Neamț în anii 1889—1893 și se găsește descrisă în broșura editată de Onor. Minister al Domeniilor în anul 1891, traducțiune după silvicultorul șef austriac «Fritz Wachtel» de către D-l agronom N. Andronescu sub titlul «Călugărul».

În ce privește această specie de fluturi țin să relevez că, ea se găsește tot-d'a-una în societatea consîngenelor sale, enumerate mai sus și invadează fărăosebire, atât pădurile reșinoase, cât și pe cele foioase.

Cum însă, în general, devorația produsă de către aceste insecte nu ocazionează distrugerea cu desăvîrșire a masivelor, foioase cum se întîmplă aceasta la cele reșinoase și special la molift, se vede a nu i se fi dat o deosebită importanță la cîmp, cum de alt-fel,— considerată ca specie aparte,— nici nu comportă.

În treacăt fie adăogat: că acest fluture atacă de preferință masivele reșinoase și ieă naștere în măsură iminentă, mai ales în masivele reșinoase înființate la podgorie și la cîmp. Ravagiile produse de dînsa în pădurile Germaniei de Sud și Est și în Austria, au decis pe silvicultorii germani și austriaci să se desiste de la crearea de masive reșinoase și mai ales de molift la podgorie și la cîmp.

În aceeași ordine de idei, mai amintesc în treacăt următoarele specii de fluturi proprii pădurilor de cîmp:

Bombyx detrita, *auriflua*, *lanestris*, *autigua*, *noctua cruda*, *instabilis*, *aceris* și *coeruleocefala*; *Geometra* (*Fidonia*) *aurantiaria*, *defoliaria*, *progemaria*, *betularia brumata* și *pusaria*; apoi *Tortruyx ferrugana*, *Tinea* (*Coleophera*) *luptinela* și *clerkella* etc., a căror importanță, însă, este relativă și numai arareori ocazionează mai considerabile prejudicii pădurilor.

Merită totuși dintre dînsese atențiunea noastră speciile: *Noctua cruda* și *Geometra* sau *Cheimatobia brumata*, pentru faptul că larvele lor, ivindu-se primăvara foarte de timpuriu distrug frunzele stejarului pînă sunt încă crude, împedîndu-l în dezvoltarea sa normală; cum însă aceste specii devorează tot-d'auna în societatea celor tratate mai detaliat mai sus, nu ne vom ocupa de dînsese în mod special.

Mijloacele de combatere.

După ce am făcut o mai de aproape cunoștință cu speciile mai importante de fluturi, ale căror larve sau omiz-produc pleșuvirea coronamentului pădurilor noastre de stejar la cîmp și după ce fie-care dintre noi cunoaște mai mult sau mai puțin acest fapt ca existent, cum și că, căderea foilor populamentelor păduroase în timpul verei este un fapt desastroos pentru interesele pădurilor noastre, trebuie să ne preocupe, în cea mai mare măsură, mijloacele de prevenire și chiar cele de combatere ale acestui păgubitor fenomen.

Negreșit că aci residă importanța cestiunei, și rezolvarea ei a preocupat și preocupă de mult timp, atît pe silvicultori și pe entomologi și chiar pe agricultori, știut fiind că silvicultura stă în strînsă legătură cu agricultura și prosperitatea acesteia este nedespărțită de buna stare a masivelor păduroase din regiunea respectivă.

De pe la finele secolului al 18-lea și în tot cursul secolului al 19-lea, orî de cîte orî insectele aũ invadat și devastat pădurile, administrațiile respective aũ constituit comisiuni, cari să studieze și să propună cele mai nemerite măsuri, atît profilactice sau paliative, cît și de exterminare. Și într'adevăr, s'aũ propus tot felul de măsuri, dintre cari unele foarte costisitoare și cari aũ dat naștere chiar la instalații industriale, pentru fabricațiunea unor paste și alte preparate chimice, destinate numai pentru ocrotirea arborilor contra prejudicierei din partea omizilor. Ast-fel este cleiul contra insectei *Cheimatobia* sau *Geometra* brumată; catranul, faclele contra *Liparis monacha* ș. a.

Cu toate cheltuelile făcute și cari aũ costat multe milioane lei, abia cu ocazia celei mai recente invasiї a insectei *Psilura monacha* în anii 1888—1893, în pădurile de molift și alte reșinoase din Germania, Austro-Ungaria și chiar la noi, cum am mai amintit deja, în urma unor serioase și mai norocoase observațiuni s'a putut ajunge la găsirea celui mai eftin și mai propriu mijloc de combatere, cu oare-care succes al acestui flagel al pădurilor.

Se scie că, orî-cînd se ivesc pentru anumite sau mai

multe specii de insecte anii *prodromali*¹⁾, distrugerea ia proporțiile cele mai îngrijitoare, producînd în pădurile de molift uscarea lor, iar în cele-l-alte o staționare a creșterii arborilor atîtea ani cît durează distrugerea completă a frunzelor, iar pueților din pepiniere și chiar plantațiilor de foioase, mai ales în clima noastră, le produc adese-orî desăvîrșită peire.

În pădurile de cîmp, constituite din mai multe specii frunzoase o completă denudare de frunză a coronamentului arborilor nu se poate ivi de cît cînd actul destructiv va fi comis de către o societate constituite din toate speciile de insecte mai vătămătoare, proprii fie-cărei esențe, ce constituie populamentul unei păduri, fapt ce nu se poate ivi de cît foarte rar.

Apoi de oare-ce pădurile de cîmp afară de cele din basenurile rîurilor sau cele de luncă (șleaă), sînt constituite, aproape exclusiv din speciile : cer și gîrniță în amestec mai mult sau mai puțin abundant cu stejarul pedunculat,— ne putem ușor explica pentru ce aceste din urmă păduri le găsim aproape în fie-care an în timpul verei lipsite de frunză, din cauza distrugerii acestuia de către larvele insectelor lepidoptere.

Cum deja am amintit, nu toate pădurile de cîmp sînt supuse degradărei de către aceste insecte în măsură atît de mare; ci în condițiuni îngrijitoare pentru desvoltarea lor, găsim mai ales pădurile provenite în urma unei exploatări fără nici o regulă și special acelea în cari s'a practicat pășunatul în cursul primilor ani după exploatarea lor, cum și acele care bîntuite fiind de incendii, extracțiunea sujeților vătămăți nu s'a făcut la timp și cu îngrijire.

În aceste condițiuni găsindu-se o mare parte din pădurile situate în basenul Dunărei, de la Galați la Severin și chiar cele din Dobrogea unde speciile de stejar precioase se mai găsesc, fie ele tinere, sau mai în vîrstă, situate însă pe platouri ridicate, aceste păduri le putem privi drept focare de desvoltare și respîndire a acestei calamități și în restul pădurilor din țară.

1) Anii prodromali sînt aceia, în cari grație unor escelente condițiuni climaterice și de stațiune, speciile de insecte se sporesc în mod excepțional.

Ast-fel fiind, se impune studierea mai de aproape a acestei cestiuni și mai ales stabilirea unei norme generale de procedare pentru eliminare din pădurile de stejar a acestui păgubitor element.

În cele ce urmează vom arăta măsurile propuse de diferiți și distinși entomologi și anume :

Culegerea ouălor speciilor de fluturi, pe care le depun pe trunchiul arborilor pînă la o înălțime accesibilă, apoi *strivirea larvelor* anumitelor specii pînă cînd ele stau la olaltă pe locul unde au provenit din ouă, sau pe locurile unde se strîng spre a și preschimba sau primeni peile vechi, sau pentru a trece în stare de nimfe; *scuturatul larvelor* de pe arbore și prinderea lor pe pături sau cergă spre a le extermina, *cleiagiul aplicat* pe trunchiul arborilor spre a împedica, fie urcarea în coronament a femelelor fluturi cu aripă ciungite sau a larvelor, care au ernat în sol, cum și urcarea din nou pe arbore a larvelor scuturate de vînturi violente sau chiar într'adins de către om, *distrugerea cuibului larvelor* sau al *nimfelor*, *isolarea porțiunilor* de pădure invadate, de restul pădurei prin șanțuri cu pereți netezi și drepti și chiar umpluți cu apă etc., sînt foarte costisitoare; efectuarea unora dintr'insele se poate aplica numai în mod *complet*, și numai pe suprafețe minime (în grădini și parcuri) și aplicarea altora este greu de efectuat din lipsă de brațe, — această operațiune trebuind efectuată în timpul muncii agricole, și în general nu se aplică, nici se poate aplica din lipsa de mijloace bănești;

Apoi că pădurile supuse regimului silvic putînd fi situate lîngă păduri particulare, lucrările efectuate de către stat sau alte stabilimente publice, rîmîn zadarnice, cînd focare de infecțiune vor exista și mai departe în acele păduri, ne vedem în imposibilitate de a lucra cu speranță de succes folosindu-ne de ele și în consecință trebuie să ne gîndim la aplicarea altor mijloace mai eficace și mai sigure.

Ast-fel de mijloace după experiențele mai recente sînt :

Ocrotirea animalelor devoratoare de omizi, cum și pe acelea care produc și propagă maladiile indivizilor, de cari voim să salvăm pădurile. Cu alte cuvinte, trebuie să protegem inamicii de toate genurile, ai speciilor de insecte vătămătoare pădurilor.

Intre aceste după experiențele făcute de specialiști sînt a se enumăra:

1. Pasările și mai ales cele din ordinea cîntărețelor, și anume: pițigoii, cintezoii, merlele, sturzii, cucul, grauri, ghionoaiele mari și mici ș. a., spre care scop trebuie rezervate prin păduri arborii găunoși proprii pentru încuibarea acestor pasări într'înși.

Special pentru grauri, am observat în alte țări, că fiecare țăran are așezate în coronamentul pomilor fructiferi săi de agrement și chiar la casele și șoproanele lor în curți și grădini, colivii pentru încuibarea graurilor într'insele.

Utilitatea acestor pasări pentru grădinile cu pomi fructiferi și chiar pentru livezi este foarte mare, aceste pasări trăind mai ales din distrugerea de omizi și alte insecte pernicioase.

2. Ocrotirea muștelor (*Tachinae*) și a Vespelor (*Ichneumonae*) două hymenoptere foarte folositoare, care se găsesc spontan în păduri și depun de preferință ouăle lor pe corpul său în corpul chiar al larvelor insectelor vătămătoare în stare de omizi.

Ocrotirea acestor muște se face prin faptul că nu se strivesc corpurile omizilor încuibate cu ouăle lor, nici se ard sau se îneacă în apă, ci se îngroapă sub frunziș mort sau se închid în coșuri, pînă după sborul muștelor dintr'insele.

3. Cunoscînd că epidemiile între ființele organice se ivesc acolo, unde înmulțirea acestora s'a făcut în măsură excepțional de mare, astfel că prin neevitabil contact mai mult timp aceste ființe se molipsesc reciproc, cunoscînd de asemenea și elementul propagator al maladiilor epidemice, credem că luîndu-se și avizul institutului bacterologic s'ar putea ușor găsi un remediu mai simplu, mai puțin costisitor și mai sigur pentru atenuarea prejudiciilor ce aduc omizile pădurilor și chiar pomilor fructiferi din grădini, sau chiar pentru exterminarea acelor omizi.

Savanții francezi Delacroix și Le Moulț au întrebuintat cu succes pentru stirpirea larvelor cărăbușului de Maiu mijlocul infectării acelor larve cu sporele criptogamului *Botrytis tenella* numit și *B. Cassiana*, care are de efect muni-fiarea larvelor.

Deja Ratzeburg, pe la începutul secolului trecut, a constatat la larvele insectei *Psilura monacha*, destructorul pădurilor de molift, o boală epidemică cunoscută sub numele de «flacherie».

Cauza provocării acestei boli sînt de asemenea niște criptogamii. Acești criptogamii extrași cu sucul omizilor bolnave, au fost cultivați în laboratoriile bacterologice pe gelatina lui Kock și prin inoculare s'au răspîndit în corpul larvelor sănătoase din masivele invadate de omizi, ajungînd astfel la exterminarea omizilor din toate masivele invadate.

Același criptogam s'a cultivat pe bucăți de carne de cal, pe cari le-au atîrnat în pădurile invadate de omizi și astfel s'a ajuns la infectarea omizilor sănătoase punîndu-se capăt devastățiunii.

Un alt criptogam cunoscut sub numele *Isaria farinosa*, zis *Emphusa* și *Cordiceps*, înrudit cu criptogamul mucilaginos «Mucor», provoacă inoculat în corpul larvelor speciilor de fluturi vătămători pădurilor, boala epidemică cunoscută sub numele de «Mycosă».

Boala se propagă între omizi cu ajutorul sporelor microscopice, care ajunse pe pelea vre-unei larve și începe imediat germinația. Gonidiul pătrunde prin pele în corpul larvei, unde dînd de substanța lichidă se dezvoltă foarte repede; distrugînd organismul insectei în locul căruia se ivesc myceliurile acestui cryptogam. Cryptogamii umplu întreg corpul larvei, astfel că încercînd să'l îndoim el se frînge.

Din myceliurile prăsite în corpul larvei se dezvoltă eșind prin pele o mulțime de brațe purtătoare de gonidii, cari servesc la propagarea maladiiei.

Acest cryptogam nutrit de umezeală suficientă dezvoltă o mulțime enormă de spori pe cadavrul insectei, care apoi servesc ca mediu de infecție. Nu însă, numai la asemenea expediente sau chiar măsuri, fie profilactice, fie de exterminare a acestui flagel silvic, ne putem limita în activitatea noastră forestieră în timpurile de față.

Cunoscut fiind că, numai printr'o de aproape îngrijire putem salva bunurile ce posedăm contra distrucțiunii, cred că preocupățiunea noastră principală ar fi de îndreptat în următoarele direcțiuni:

- 1) Recunoscînd că la cîmp avem masive de stejar epui-

sate, maltratate și fără viitor, cari servesc drept focare de dezvoltare a insectelor vătămătoare pădurilor chiar bune de stejar; Problema de rezolvat ar fi alegerea sistemului de exploatare, care să aibă de rezultat înlocuirea acestor masive proaste, cu populamente viguroase provenite din sămînță;

2. Astfel, avînd într'un complex forestier, cum sînt constituite ocoalele silvice păduri de diferite constituțiuni cu privire la vigurositatea de vegetație a sugeților ce le compun, se impune ca în primul rînd să exploatăm masivele defectuoase și în același timp să le și regenerăm, rezervîndu-ne pentru cele viguroase și bine constituite numai lămuririle, adică extracțiunea indivizilor de pristos și a celor genanți pentru masivele de viitor.

N'am văzut pînă în presint aplicîndu-se la noi, în masivele rare și pipernicite de stejar pedunculat, sau în cele de stejar pedunculat în amestec cu cer și gîrniță, cum nici în cele de stejar pedunculat în amestec cu carpen și tei, și nici chiar în masivele constituite din cer bătrîn și gîrniță cangrenată și deperisantă, toate situate pe soluri de o prea bună calitate, să se fi făcut mai înainte de exploatarea lor însemînțări sau plantațiuni și numai după complecta reușită a regenerării să se fi procedat la exploatarea lor.

De asemenea nu am văzut nici în studiile de amenajamente, nici în cele sumare de punere în exploatare că s'ar fi adăugat în caetul de sarcini consistînd în prelevarea și asigurarea cheltuelilor necesare pentru lucrările de efectuat în interesul asigurării regenerării masivelor propuse să fie exploatare, — astfel că fie prin tăerile de crîng simplu, fie prin cele de crîng cu reserve, astăzi n'am realizat decît oare-cari venituri timporale; — la menținerea valorii fondului forestier însă prea puțin am contribuit, iar de ameliorarea lui nu ne-am putut îngriji absolutamente.

3. Avînd în vedere că frasinul, ulmul, paltinul, jugastrul, sorbul, carpenul, apoi chiar salcîmul, gledîța ș. a. specii de valoare ca nucii și castanul sînt mai puțin expuse devastăției de către insectele lepidoptere, opinăm pentru introducerea lor în masivele de cîmp constituite parte din stejar pedunculat și gîrniță sănătoasă, eliminînd astfel pe cît posibil va fi cerul, care din nefast împreună cu teiul, au

cucerit terenurile, ce mai 'nainte erau leagănul stejarului pedunculat și al gîrniței sănătoase.

4. Un mai părintesc și modern tratament al pădurilor de cîmp nu mai suferă întîrziere, și care nu se poate face de cît cu un personal numeros și bine instruit.

Se știe că în țările avansate pe terenul economic național, ocoalele la cîmpie nu au o întindere mai mare de trei pînă maximum la cinci mii hectare, acolo daraverile domeniiale și de altă natură nu au extensiunea, ca la noi, de asemenea complexele forestiere afectate unui ocol nu sînt întrerupte de vaste domenii agricole;

Cantoanele de brigadierii sau pădurarii nu sînt mai mari de 300 hectare, personalul de pază este instruit și cu bună știință de carte și este un bun ajutor pentru agentul de gestiune, ceea-ce nu se poate face de cît prin activitate la pădure mai înainte de intrare în serviciu, fie ca bene-vol și fără plată, fie ca lucrător plătit zilnic pe timpul cînd este de lucru, iar la pădure trebuie să fie de lucru în orî-ce timp.

5. Oprirea prin lege a pășunatului în pădurile particulare de cîmpie cel puțin cinci ani de la exploatarea lor;

6. Decretarea unui regulament de colaborare de către toți cetățenii pentru aplicarea mijloacelor dictate de către serviciul silvic, pentru combaterea și exterminarea insectelor vătămătoare pădurilor din orî-care pădure fără privire la natura proprietarului.

7. Decretarea unui regulament pentru ocrotirea pasărilor folositoare ;

Vor fi și alte măsuri proprii și necesare, pe care D-v. ca bună cunoscătorii ai gestiunii veți bine-voi a le propune pentru ajungerea scopului, complectînd sau chiar înlocuind pe cele spuse de noi mai sus și cari fac obiectul acestei conferințe ținute, mărturisese numai în scopul a Vă reaminti o gestiune destul de importantă pentru pădurile noastre și care merită un amănunțit studiu în scopul de a le purifica pe de o parte, pe de alta pentru a corespunde invitațiunii ce ne-a făcut mult stimatul nostru Președinte, de a contribui cu modestele noastre observațiuni, la răspîndirea în public a cunoștinței mijloacelor pentru conservarea pădurilor, cari iaă o parte atît de însemnată în bogăția țării.

M'am mai văzut îndemnat și de circulara din urmă a

D-lui Kalinderu, administrator al Domeniilor Coroanei care în dorința vie, ce are de a vedea societatea noastră prosperând, a ținut să atragă atenția agenților Domeniilor Coroanei de a lua parte cât mai activă la lucrările societății, a-le desvolta, atât prin conferințe cât și prin publicațiuni de articole în revista noastră.

Cu pătrunderea caracteristică a omului de bine, Domnul Președinte a făcut în mai multe rânduri să reiasă faptul că o societate trebuie să fie înainte de toate îmbrățișată cu căldură și susținută de toți membrii, pentru a putea prospera și da roadele așteptate.

Iar, noi silvicultorii grupați în jurul societății *Progresul silvic*, avem fericirea de a avea în fruntea noastră, un Președinte, care cu cunoscuta-i energie, face tot posibilul pentru realizarea desideratelor exprimate în incinta acestui sanctuar silvic!

Sfârșese dar cu propriile cuvinte ale D-lui Președinte din circulara anunțată mai sus, «*că nu trebuie să perdem din vedere că trebuie să mergem mereu înainte, îndărăt ne mai putând da!*»

REZUMATUL

Ședințelor adunării generale a Societății „Progresul silvic”,
în zilele de 7, 8 și 9 Maiu 1903.

Ședința de la 8 Maiu

A doua ședință a avut loc în ziua de 8 Maiu și s'a deschis la ora 9 seara sub presidenția D-lui *Ion Kalinderu*, răspunzând la apelul nominal 92 din D-nii membrii.

La această ședință au asistat mai multe persoane marcante, între cari D-l ministru C. Stoicescu, D-l C. Băicoianu secretarul general, D-l C. Alimănișteanu, inginer de mine, etc.

D-l *Președinte* declară discuția deschisă asupra chestiunii următoare, pusă la ordinea zilei: *disparițiunea ste-*

jarului din pădurile țării și măsurile ce trebuiesc luate pentru cruțarea lui, dînd cuvîntul D-lui N. G. Popovici.

D-l N. G. Popovici. Genul stejar este reprezentat în România prin 5 specii: stejarul pedunculat, gorunul, gîrnița, cerul și tufa rîioasă.

Calitățile tehnologice și întrebuințările diverse ale stejarului au făcut să fie considerat în Europa, ca regele pădurilor. Se găsește spontan în diferitele regiuni ale țării, așa pe lunci se găsește stejarul pedunculat, bun pentru construcțiuni, pe coline se găsește gorunul, bun pentru industrie, iar în cîmpii și șesuri crește gîrnița, cerul și tufa rîioasă, cari au un lemn excelent pentru foc.

Nu voi enumăra calitățile tehnologice ale stejarului, nici diferitele întrebuințări ce i se dau, cari au făcut ca toată lumea să se intereseze de creșterea lui, căutînd a-l conduce la dimensiunile cele mai mari.

Chestiunea stejarului se agită de multă vreme în lumea economică și silvică, iar la congresul de la 1900, bătrînul forestier Mellard, a atras atențiunea că pădurile nu vor putea produce încă mult timp cantități suficiente de lemn de stejar pentru construcții.

În România, stejarul se găsește în cele 3 zone, ocupînd în stare pură, sau predominînd, o suprafață de 270.000 h. a., iar în amestec cu alte esențe o suprafață de 260.000 h. a. Dacă această suprafață de 530.000 h. a., ar fi cultivată cu revoluții lungi, de sigur posibilitatea ar fi suficientă; considerînd însă că, nu toată suprafața este cu stejar, apoi că revoluțiile sînt mici, după cari urmează perioade de așteptare, considerînd pe de altă parte că, întrebuințările stejarului cresc, putem prevedea că la o epocă oare-care nu vom avea stejar nici pentru trebuințele noastre, dar încă pentru export. Trebuie dar să ne gîndim la mijloacele de cultură și protejare.

Cauzele dispariției stejarului ar fi:

1. Necunoașterea de către particulari a regulilor, ce trebuiesc urmate pentru exploatarea stejarului;
2. Sistemele de exploatare întrebuințate și
3. Cea mai principală cauză este micșorarea posibilității stejarului în statele vecine, unde capitalurile negăsindu și plasamente, au trecut aceste capitaluri în alte părți, unde se mai găsesc cantități mari de stejar.

Din cauză că s'aŭ exploatat pădurile bătrîne în crîng, ne-am găsit în tristă situație că majoritatea acestor păduri în loc să fie regenerate cu stejar, s'aŭ regenerat cu alte specii cari s'aŭ desvoltat în detrimentul stejarului. Deci stejarul s'a împuținat. Consecința naturală este că o bună parte din timp să restrîngem posibilitatea, pentru a ajunge să avem masive cu lemne de dimensiuni mari, restrîngînd în acelaș timp și consumația acestui lemn.

În ceea-ce privește Statul, rolul lui nu este de a avea cea mai mare rentabilitate, ci de a produce lemne cu dimensiuni mari, ceea-ce particularii nu pot produce. Așa se și explică pentru ce Statul este cel mai mare proprietar de păduri.

Măsurile ce trebuiesc luate pentru cruțarea stejarului ar fi schimbarea regimului și a metoadelor de exploatare.

Toate pădurile Statului să nu mai fie exploatate în crîng, acest regim să fie adoptat numai de particulari. La pădurile bătrîne trebuie a se aplica codrul cu toate modalitățile, cu o revoluție minimă de 80 ani, iar pădurile tinere vor fi supuse la diferite operațiuni pregătitoare, pînă ce masivele ar ajunge la etăți înaintate ca să se poată aplica codrul.

Pădurile, unde se află stejari deperisanți și cari ar pierde din valoare, toți acești arbori trebuiesc scoși cu normă și chibzuință. Toate pădurile dar trebuiesc studiate amănunțit căci regimul codru cere prudență.

Terminînd, adaug, că nu am pretențiunea că am rezolvat chestia, ci numai am anunțat'o și rămîne ca fie-care să studieze, și în limitele atribuțiunilor să căutăm a cruța stejarul și a-l cultiva.

D-1 *Președinte* declară discuția deschisă.

D-1 *G. Montanu*. Cu toți observăm că stejarul tinde să dispară. Causele care contribue la aceasta aŭ fost enumerate de D-1 Popovici, la care mai adăogăm încă o cauză naturală.

Esențele forestiere într'un masiv, sînt incontinuu în lupta pentru existență, tinzînd a lua una alteia locul, căci cele cu creșteri viguroase se desvoltă în detrimentul celor slabe.

Stejarul în regiunea dealurilor are ca dușman pe fag, pe care natura l'a înzestrat cu multă putere de lăstărire și cu multă fructificațiune, pe cînd stejarul fructifică abia la

3—4 ani odată. Forma seminței fagului încă influențează, căci avînd forma triunghiulară cade pe pămînt și se fixează cu mult mai ușor de cît a stejarului, care fiind rotundă se rostogolește, alunecă pe coastă în jos.

Stejarul nu poate trăi decît la lumină, pe cînd fagul este tipul speciilor de umbră.

Din cauza puținei valori a fagului, stejarul a fost exterminat, pe cînd fagul a rămas neatins pe suprafețe considerabile. Apoi el fiind situat pe pozițiuni dificile de parcurs rămîne neexploatat cheltuelile de transport întrecînd cu mult valoarea lui.

O altă cauză este neputința de a vinde la timp pădurile, și nu putem veni în ajutorul stejarului contra speciilor secundare, ajutoare ce ar consista în însămîntări artificiale prin ghindă și în curățiri ca lucrări culturale, făcute cu zile de învoială ori cu pădurari, dacă s'ar reglementa acest lucru atunci pe nesimțite în cîți-va ani treptat, am avea ca rezultat, cîte-va sute de hectare pe care am fi aplicat lucrări culturale.

D-l *D. Klein*. Imi voi permite a generaliza chestiunea, adică să ne ocupăm nu numai de stejar, ci de dispariția arborilor mari.

D-l *Președinte*. Să nu eșim din chestiune. Știm că sînt și alte esențe, dar să ne ocupăm numai de stejar.

D-l *D. Klein* spune că numai pădurile Statului pot da lemne groase, pentru aceasta trebuie o lege. Francezii de la 1807 au luat măsuri în această privință. Citește apoi cîte-va articole din vechile legiuri ale Moldovei și Munteniei, din cari se vede că încă din vechime, oamenii din acele timpuri, se gîndeau la cruțarea stejarului: pădurile se vindeau la licitații și cu învoire Domnească. Predecesorii noștri s'au gîndit la aceasta, așa Scarlat Crețulescu fiind Ministru s'a opus la devastarea pădurilor (1856). Face mai multe citații.

Arată că în legile actuale nu se găsește nimic relativ la modul de exploatare al pădurilor, ci numai art. 20 din regulament vorbește despre exploatare.

Au mai urmat apoi instrucțiunile la 1893 și face mai multe citații.

Consecințele acestei stări de lucruri sînt: nu s'a respectat posibilitatea și s'au tăiat chiar rezervele, cari trebuiau să formeze un fond de rezervă, iar pădurile s'au lăsat fără

lemn de dimensiuni mari. Citează câte-va exemple, unde prin aplicarea nechibzuită a codrului grădinărit au fost devastate mai multe păduri din Moldova.

Măsurile de luat pentru creșterea arborilor de dimensiuni mari, sînt:

1. Inventarierea pădurilor Statului;
2. Fixarea posibilității pădurilor prin lege;
3. Modificarea C. S. introducînd regimul codrului.

Aceste măsuri pentru a fi executate, este nevoie de personal numeros și o organizație bazată pe legi, cari să le garanteze poziția, căci numai ast-fel vom ajunge la bune rezultate.

D-l *Petre Antonescu*. Pădurile noastre de stejar sînt foarte avantajate din punctul de vedere al factorilor de producțiune. Atît condițiunile climaterice cît și telurice sînt de așa natură, în cît lemnul de stejar produs este de o excelentă calitate.

Sub acest raport el poate susține comparațiunea cu cel din Croația și Slavonia, care, în piețele mari de consumațiune ale Europei, este recunoscut de cea mai bună calitate. Industriile lemnoase necesitînd un lemn cu fibra lungă și dreaptă, omogen, cu o dezvoltare convenabilă, în ce privește cele 2 zoane ce constituie creșterile anuale: lemnul de toamnă și cel de primă-vară, cum sînt de pildă: industria dogăriei, a fabricațiunei mobilelor, a parchetelor, etc. se adresează în special exportatorilor din aceste 2 din urmă țări, cari, politicește vorbind, aparțin Ungariei.

În urma exploatărilor pe o scară mare, cari au avut loc în România în anii trecuți, precum și a eșantioanelor trimise de către mai multe firme la expozițiunea universală din Paris, străinătatea s'a convins că stejarul crescut în cîmpiile și în regiunea noastră de coline din punctul de vedere al întrebunțărilor tehnice, nu lasă absolut nimic de dorit.

Faptul acesta este așa de adevărat, în cît în revista hebdomadară, care apare în Viena «Forst und Jagt Zeitung», am citit în 1900, o recensiune a raportului consulului austriac din Craiova, prin care cerea guvernului său ca marii comercianți de lemn din Austria să cumpere din România cît se poate mai multe lemne proprii pentru doage, ca nu

mai târziu producătorii romîni, să devină, prin calitatea superioară a lemnului de stejar din Oltenia, mai cu seamă, niște concurenți serioși pentru stejarul din Slavonia.

Acest adevăr a fost pus în evidență de alt-minteri și de alți străini. Ast-fel în Revista științifică din anul 1871 redactată de D-l P. S. Aurelian și Gr. Ștefănescu profesor la Universitatea din București, găsim un interesant raport în această privință al D-lui S. Petersecu, fost consul francez în Iași, care, între altele, zicea cu privire la țara noastră: «Lemnul de doage ce se extrage din pădurile de stejar depărtate de orașe, este frumos și de bună calitate.

Așa fiind, atențiunea străinătăței s'a îndreptat în timpul din urmă spre Romînia, unde mai multe firme franceze și germane au și contract importante cumpărări de lemne de stejar.

Aceasta a și fost cauza că în anul trecut, după cum scrie directorul domenal austriac Hufnage, au rămas nevândute 37% din loturile coprinzînd lemne de stejar de dimensiuni mari, puse în vînzare din pădurile din Ungaria, Croația și Slavonia.

Comercianții străini au dat preferință lemnului de proveniență din Bosnia și din Romînia ca fiind mai efin. Ei l'au transportat, fie în stare de trunchiuri, mai mult sau mai puțin lungi, sau debitat în traverse pentru Belgia și coloniile sale ori în doage pentru Franța și Germania.

Aceasta nu este, însă, un cuvînt de a da exploatarea pădurilor de stejar o proporțiune demăsurată cu posibilitatea lor.

Datoria noastră este ca să fim prudenți, să restrîngem exploatarea pentru a putea avea disponibil și pentru viitor dimensiunile mari, cari, pe zi ce trece, devin mai căutate și prin urmare mai scumpe.

Ar fi o intervertire neînțeleasă a lucrurilor, ca noi, mîine, poimîine, să fim nevoiți a ne adresa altor țări exportatoare și în primul rînd Rusiei și Ungariei, spre a ne aproviziona, de pildă, cu materia primă necesară industriilor lemnoase, pe care le-am întemeiat cu multe sacrificii, pe cari le-am încurajat prin diferite mijloace fiscale protectoare.

Ungurii, cari în materie de silvicultură, au făcut progrese uriașe și pe cari, în multe privințe, 'i putem lua ca

model, aŭ luat măsuri, deja de mult, pentru a rezerva viitorului o producțiune constantă în material cu maximum de utilitate tehnică, cum este lemnul de stejar, cu un mare diametru.

Nu trebuie să ne facem iluziuni, pădurile noastre cu o proporțiune însemnată în lemn de lucru și construcțiuni avem puține.

Cele din regiunea de cîmpie aŭ suferit foarte mult în trecut, de neprevăderea și egoismul oamenilor.

Răsboaiele continue în timpul invaziunilor turcești și altor horde barbare le-aŭ decimat; economii de vite le-aŭ incendiat; plugarii le-aŭ destupat pentru a întinde cît mai mult domeniul agricol; în lipsa unui serviciu silvic, administrația, în grija căreia pădurile erau date spre ocrotire, reprezentată prin primarii și notarii satelor, creaturi ale arendașilor greci, bulgari și alte neamuri etc., le-aŭ lăsat pradă delictelor de tot soiul.

Indatorirea domnitorilor Munteniei și Moldovei de a libera turcilor gratis în timp de răsboaie și cu prețuri derizorii, în timp de pace, stejarul trebuitor construcțiunii de corăbii, le-aŭ rărit, le-aŭ istovit, le-aŭ sărăcit în tot ce aveaŭ ele mai bun ca grosime, ca înălțime, ca piese excepționale etc.

Practica, de care bătrîni noștri foarte bine 'și aduc încă aminte, de a se construi poduri de birne, să se pardosească stradele orașelor cu grinzi cioplite, lucrate din pădurile vecine, cari putrezind repede trebuiaŭ reînnoite după un interval de 5—6 ani maximum, a ruinat masivele cele mai avantajate din punctul de vedere al situațiunii lor apropiate de centre importante de consumațiune.

Toate aceste cauze, precum și faptul relei retribuțiuni după vremuri și chiar și astăzi a agenților de pază, aŭ contribuit foarte mult la degradarea domeniului nostru forestier, care ar fi putut să raporteze țării, dacă lucrurile s'ar fi petrecut într'un chip mai puțin vitreg, venituri cu mult mai mari ca cele de astăzi.

Aceasta însă nu va să zică că trebuie să rămînem cu brațele încrucișate, ci din potrivă; Să spunem tot adevărul, ast-fel cum este, pentru ca cei chemați, să cunoască realitatea.

Trebuie apoi să luăm, cel puțin de aci înainte, cuvenitele dispozițiuni pentru că resturile masivelor, ce aŭ scăpat

de vandalismul din trecut să fie tratate ast-fel cum știința și practica inteligentă ne învață.

Și aceasta cu atât mai mult cu cât actualmente Statul precum și cele-l'alte importante administrațiuni publice dispune deja de o pleiadă de profesioniști, cari nu așteaptă decît să li se dea ocaziunea, să li se procure mijloacele necesare, să fie pus, fie-care, în măsură de a contribui cu munca, cu devotamentul, cu știința sa, la punerea în valoare, la exploatarea rațională a pădurilor de stejar, ce posedăm încă.

Recomandațiunea D-lui Montanu de a conserva stejărilor în pădurile de coline, unde a fost înlocuit cu fagul coplesitor. o mai mare proporțiune în constituirea masivelor, introducîndu-l pe cale artificială, este foarte bună, amestecul acestor 2 specii, știm cu toții, este favorabil creșterii stejărilor, care ne va da, în cazul acesta, lemnul cel mai bun pentru industrie.

Trebue asemenea, neapărat, să ameliorăm soarta pădurarului atît ca salariu, care trebue astfel calculat în cît să poată face față necesităților de traiu absolut necesare cît și ca stabilitate spre a nu fi supus orî-cărui arbitrariu.

Îmbunătățindu-i-se condițiunile de existență, transformînd slujba de gardian silvic într'o adevărată carieră, vom avea dreptul atunci să pretindem ca el să fie mai instruit mai devotat pădurei, mai conștiincios datorielor sale.

Exemple, în acest sens, avem destule, n'avem de cît să imităm ceia-ce străinii au de bun în această privință. Ungurii de pildă nu au procedat alt-fel. Austriacii în Bucovina așijderea. Resultatele au fost vădite. Trebuie dar să începem și noi prin a îmbunătăți temelia, căci numai așa edificiul nostru forestier ne va chezașui de o îndelungată trăinicie.

Pădurarul este destinat să devină un prețios auxiliar al șefului de Ocol, în ce privește paza și un factor cultural de însemnătate primordială pentru păduri.

Prin intervenirea lui directă, prin micile mijloace, cînd vom ști să 'l interesăm, să prinză dragoste de pădure, va putea să scape viața a mii de pueți de stejar, care azi cad victimă luptei pentru existență, sau sînt amenințați a fi coplesiți, de alte specii fără valoare, dar cu o vegetațiune mai activă în tinerețe.

O altă măsură bună ar fi, introducerea, în mod treptat

a exploatărilor în regie, în pădurile Statului, ast-fel după cum se practică de atîta timp în Austro-Ungaria, în Germania etc., cu cele mai fericite rezultate pentru viitorul pădurilor.

Obiecțiunea, că nu sîntem pregătiți pentru aceasta este lipsită de temei. Corpul silvic a dat dovezi sub toate rapoartele, atît ca corectitudine, atunci cînd aū figurat ca mînuitori de bani publici, ca pricepere, administrarea bunurilor Statului, a moșiilor căutate în regie, producînd tot-d'una venituri mai mari ca atunci cînd erau ele arendate, ca economie în cheltueli, etc., ast-fel că am credința fermă ca admițîndu-se propunerea ce fac, Statul, care are dreptul a organiza cel mai serios control, nu va avea de cît să se felicite de roadele dobîndite, tot așa, cel puțin, cum s'a întîmplat cu marile lucrări întreprinse în regie de către inginerii noștri civili.

Cît pentru tratamentele de aplicat pădurilor de stejar, într'o lucrare a mea, din 1902, purtînd titlul: «*Importanța economică a pădurilor de stejar*», am avut prilejul de a dovedi, că este o neiertată greșală de a aplica pădurilor noastre, de vîrste uniforme, trecute în momentul exploatare peste 40—50 ani, crîngul cu reserve.

Aceste reserve crescute prea înalte, sub influența stărei de masiv, neposedînd un coronament desvoltat, prin faptul izolării lor, în mod brusc sînt destinate peirei.

Pe de altă parte nu trebuie să ne preocupăm prea mult de a produce un lemn de stejar nervos, cu creșterile anuale mari, propriu pentru construcțiuni, ci unul care să se poată lucra și despica cu înlesnire, cu straturi mărunte, fiind-că este de notorietate publică, că cerințele industriei, care are trebuință de asemenea lemne, actualmente, sînt mult mai mari ca altă-dată, cînd ferul și oțelul nu înlocuiaū ca astă-zî în clădirile de importanță, lemnul de stejar.

Afară de cazuri speciale este bine, așa dar, să dăm precădere tratamentului codrului regulat, singurul care convine în situațiunile despre care vorbim.

Faptul că această metoadă de tratament necesită întinderi mai mari de păduri ca crîngul simplu și compus, nu constituie nici o piedică de alt-fel, de oare-ce nimic nu ne oprește de a constitui seriile de exploatare din trupuri de păduri aflate și la oare-care depărtare. Cu chipul acesta

vom putea mai cu ușurință obține gradățiuarea claselor de vîrsta, atît de necesară cînd este vorba de o producțiune anuală și susținută.

Ar fi de dorit, așa dar, ca în moțiunea ce urmează a se vota de membrii societăței să se atingă toate aceste puncte în legătură de altmintrelea direct, sau indirect cu chestiunea pusă la ordinea zilei.

D-l *C. I. Ionescu*, luînd cuvîntul spune că este de părere ca cele discutate să se rezumeze în o moțiune. Arată că cea mai urgentă măsură de luat ar fi reînființarea comisiilor de amenajament, căci vechile comisii s'aũ ocupat de păstrarea stejarului, dar din nenorocire amenajamentele nu s'aũ aplicat. Apoi prin aceste comisii nu se făceaũ numai studii, dar se făcea și școală.

D-l *Ioan Kalinderu*, roagă pe persoanele cari aũ luat parte la discuțiune, să redacteze o moțiune și mîine să se propue.

Apoi propune ca membru activ pe D-l *N. Zădăriceanu*, mare proprietar.

Ședința se suspendă pentru 10 minute.

La redeschiderea ședinței D-l Președinte dă cuvîntul D-lui Inginer hotarnic, căpitan *Gr. Popescu*, care ținu o importantă conferință asupra *ridicării planurilor în Ministerul Domeniilor*¹⁾.

Inainte de a se ridica ședința, d-l Președinte amintește adunării că a doua zi (9 Maiu), ora 8¹/₂ dim. se va vizita *localul Institutului geografic*, după următorul program :

1. Sala de modele.	{	a) Cartografia romînă. b) Cartografia streină. c) Instrumente diverse. d) Reliefuri.
2. Biourile.	{	a) Carnete de observațiuni și calcule. Planșeta și instrumentele pentru așezarea coordonatelor. b) Planșeta topografică a Institutului completă (alidada, busola, mire carnet).
3. Sala desenatorilor planului Ploestî.	}	Planșetele și carnetele planului Ploestî.

1) Această importantă conferință se va publica în numărul pe Ianuarie.

4. Școala spec. de desenatori și gravori.	}	Programele și lucrările elevilor.
5. Fotografia.		
	}	Atelierul fotografic pentru hărți. Atelierul de zincografie.
6. Sala desenatorilor și gravorilor.		
	}	Lucrările la curent de desen și gravură la scara 1:50.000, 1:100.000, 1:200.000 și harta etapelor.
7. Litografia.		
	}	Prese pentru autografie. Mașini pentru imprimatul hîrtilor. Motorul. Atelier de pregătirea petrilor.

Apoi ședința se ridică la ora 12 $\frac{1}{2}$ noaptea.

Ședința de la 9 Mai.

Ultima ședință a avut loc în ziua de 9 Mai, și s'a deschis la ora 9 $\frac{1}{2}$ seara, sub presidenția D-lui *Ion Kalinderu*, răspunzînd la apelul nominal 93 din D-nii membrii,

D-l *Președinte* dă cuvîntul D-lui *P. Antonescu*, spre a citi moțiunea în privința conservării stejarului.

D-l *C. I. Ionescu* spune că are și D-sa o moțiune.

D-l *Președinte* suspendă ședința, pentru ca propunătorii moțiunilor să se înțeleagă și să se propue o singură moțiune.

La redeschiderea ședinței D-l *C. I. Ionescu* luînd cuvîntul, declară că D-sa nu renunță la moțiunea D-sale, prin care propune a se înființa comisiunile de amenajament, în scop ca nici o exploatare să nu se mai facă, cel puțin în masivele principale, fără amenajamente.

D-l *N. G. Popovici* spune că nu împărtășește părerea D-lui *Ionescu*, că de o cam dată nu se pot înființa comisiuni de amenajament, dar trebuie numai de cît să se ia măsuri pentru cruțarea lemnului de stejar.

D-l *Președinte*. De oare ce nu s'a căzut la înțelegere de a se propune o singură moțiune, urmează mai întîiu a se citi ambele moțiuni și apoi se va procede la vot.

D-l *C. I. Ionescu* citește următoarea moțiune :

Moțiune.

Alegerea mijloacelor destinate a asigura cruțarea stejarului în diferitele păduri ale țării noastre, constituind o problemă care nu poate fi rezolvată, de cît numai prin studiarea aprofundată a diferitelor circumstanțe locale, ale fie-cărei păduri în parte ;

Membrii societății «Progresul Silvic» după o studiere a cestiunei timp de 2 ani, întruniți fiind astăzi în congres, decid că aceste măsuri nu pot fi luate de cît în parte pentru fie care din păduri, și nu pot fi stabilite de cît prin amenajamentele separate ale fie-cărora din ele.

În consecință, societatea «Progresul Silvic», propune :

Reînființarea comisiunilor speciale de amenajamente, ca singur mijloc de a asigura propășirea și cruțarea stejarului.

A se discuta importanța comisiunilor de amenajamente, ar însemna suprimarea din școala specială silvică, a cursului de amenajamente.

C. I. Ionescu.

D-l *N. G. Popovici* cerînd cuvîntul asupra acestei moțiuni, spune că este incontestabil cum că amenajamentele reglementează mersul exploatărilor, însă nu urmează că dacă nu se pot înființa comisiunile, să nu se ia nici o măsură în privința stejarului.

A adopta această moțiune, înseamnă a stagna pînă se vor înființa aceste comisiuni, adică a nu face nici o lucrare în pădurile de stejar. Ar fi excelent să avem comisiuni, dar aceasta necesită muncă și timp, de aceea pînă să se facă aceste lucrări detaliate, este bine să se ia măsuri, adică să se enunțe principii. Moțiunea D-lui P. Antonescu nu exclude necesitatea comisiunilor de amenajament, dar nu trebuie să subordonăm totul acestor comisiuni.

Avem nevoie de amenajamente aplicabile, iar nu teoretice.

D-l *P. Antonescu* citește următoarea moțiune :

Moțiune.

Avînd în vedere dezvoltarea progresivă ce în ultimele decenii, mai cu seamă, a luat industriile cari se servesc de lemnul de stejar ca materie primă, din care cauză s'a redus în mod simțitor în toate țările fără deosebire cîtătimea de material lemnos propriu pentru lucru și construcțiuni ;

Considerînd că așa fiind, este în interesul economiei noastre naționale de a îndruma exploatarea atît în ce privește pădurile Statului,

cît și ale celor-l'alte persoane juridice în vederea producțiunii stejarului de mari dimensiuni, precum și a nu da consumațiunii actualmente de cît stockul de material ce rezultă din aplicațiunea revoluțiunilor lungi ce comportă regimul codrului.

Că, spre a se putea da o întinsă întrebuințare acestui regim, este nevoie a se întruni, în caz de trebuință, mai multe trupuri de pădure, pentru a forma o singură serie de exploatare.

Că ast-fel procedînd vom putea realiza producțiunea solului ori materialul lemnos supra-abondent în masive exploatabile, lăsînd să crească pe cele tinere, spre a cîștiga din ce în ce o mai mare volorare.

Considerînd însă că ori-ce propunerî în acest sens, trebuie să fie rezultatul unor studii serioase :

Sunt de părere :

1. Tratamentul codrului regulat, în principiū, va fi singurul care se va aplica pădurilor în vîrstă peste 40 ani, compuse în majoritate de diferitele specii de stejar, afară de cer ; păduri aparținînd Statului, stabilimentelor publice, Domeniului Coroanei și celor-l'alte persoane morale.

Cînd întinderea pădurilor în chestiune va fi mică, aceasta nu va constitui o piedică pentru adoptarea tratamentului codrului regulat, de oare-ce se va putea forma o serie de exploatare și din mai multe trupuri izolate, depărtate dar aflătoare în acelaș ocol.

Pădurile situate în asemenea condițiuni, cari pînă acum au fost tratate în crîng cu rezerve, se vor converti în codru.

2. În pădurile din regiunea colinelor, unde fagul a luat locul stejarului, se va reintroduce această specie prețioasă, pe cale artificială în situațiunile ce-i convin bine înțeles, căutînd a-i asigura existența prin îngrijiri culturale făcute la timp.

3. Pentru ca acțiunea silvicultorului ca profesionist tehnic să producă maximum de efect util este de dorit a se introduce exploatările în regie, ast-fel după cum se practică de atîta timp și cu fericite rezultate pentru bunul viitor al pădăurilor în Austria și Germania.

4. Spre a se putea face studiile necesare în scopul aducerii la îndeplinire a stipulațiunilor art. 4 și 5 din actualul cod silvic se va înființa pe lîngă serviciul pădurilor din Ministerul Domeniilor un birou tehnic, căruia i-se va pune la dispozițiune toate mijloacele și tot personalul trebuitor pentru a se putea proceda cu sistemă și cu unitate în acțiuni, amenajarea, ridicarea în plan și punerea în volorare a pădurilor, lucrîndu-se pe teren în campaniile de lucru ale fie-cărui an, și la cabinet în restul timpului, ast-fel după cum s'a practicat cu ocaziunea creațiunii serviciului lucrărilor noui de la Căile ferate Romîne și după cum se procedează astă-zî chiar, și cu rezultatele cele mai rodnice pentru țară de către Institutul Geografic al armatei.

5. În noul proiect de lege silvică, ce se găsește în prelucrare, se va introduce un articol în sensul art. 20 din actualul regulament relativ la aplicarea art. 3, 7, 11, 12, 13 și 17 din codul silvic, completîndu-se ast-fel că nu numai pădurile Statului ci și ale stabilimentelor publice, ale comunelor și comunităților, bisericilor de mir și ale particularilor în indiviziune cu alte persoane juridice, să se exploateze numai în ve-

derea producțiunii lemnului pentru lucru și industrie, reclamat de necesitățile generale ale țării, spre a nu se putea devia sub nici un motiv de la acest principiu cardinal.

Antonescu.

D-l *D. R. Rusescu* spune că nu înțelege cum are să se poată aplica Codrul în toată țara când nu avem amenajament.

După o mică discuție la care iaș parte mai mulți din D-nii membrii, D-l *P. Antonescu* ia cuvîntul spunînd că se miră că este așa de vizat personal. După cît știe D-sa nici un amenajament nu s'a aplicat, fiind-că unele nici nu sînt aplicabile, decî mai bine să avem păduri, de cît amenajamente fără păduri. In cele enunțate prin moțiune a căutat să țină socoteală de ideile emise și de aceia a propus să fie un biuroș special, pentru ca să fie unitate în acțiune.

D-l *D. Papinian*, întrerupînd spune că nu este în chestiune.

D-l *P. Antonescu*. In alte părți oamenii cu practică îndelungată fac amenajamente și D-sa este de părere să se facă aceasta și la noi în mic, alegîndu-se centrele cele mai bine situate, unde să se facă amenajamente.

D-l *Președinte* propune să se suspende din nou ședința spre a se lua înțelegere, și în caz negativ se vor pune moțiunile la vot și anume întîiu moțiunea D-lui Ionescu și apoi aceia a D-lui *P. Antonescu*.

La redeschiderea ședinței s'a pus la vot moțiunea D-lui Ionescu și s'a admis cu 29 voturi contra 23, fiind 3 abțineri.

Adunarea hotărăște ca această moțiune să fie înaintată onor. Minister de către comitet.

D-l *N. C. Macovei* dă citire raportului de verificarea gestiunii financiare a societăței pe anul 1902—1903.

Domnule Președinte,

Domnilor Membri,

Sub-semnații, conform votului membrilor societăței «Progresul Silvie», ne-am întrunit în comisiune în cancelaria societăței și am procedat la verificarea gestiunii financiare, pe exercițiul 1902—1903.

Din cercetarea condicilor de incasări și actele justificative prezentate de D-l secretar casier, am constatat:

A) Venituri:

	<u>Lei B.</u>
Art. 1. Cupoanele de la 13.500 lei, efecte publice și diferența unui bon eșit la sorți	732,50
» 2. Din taxa de înscrieri	25,—
» 3. » vânzarea cărților	3.043,60
» 4. » cotizațiuni	1.413,50
» 5. » abonamente	2.121,—
» 6. » donațiuni	400,—
» 7. Excedent din anul 1901/902	35,—
Total . . .	<u>7.770,95</u>

B) Cheltueli:

	<u>Lei B.</u>
Art. 1. Imprimarea <i>Revistei</i>	1.324,50
» 2. Diferite imprimate	189,50
» 3. Expedierea <i>Revistei</i>	180,—
» 4. Abonamente, cumpărări de cărți, broșat . . .	197,70
» 5. Remize incasatorului	270,80
» 6. Indemnizarea secretarului	960,—
» 7. Cheltueli extra-ordinare și furnituri	294,15
» 8. Fostului silvicultor Neagoe, indemnizare . . .	200,—
» 9. Premii pentru colaborarea <i>Revistei</i>	115,—
» 10. Datorii plătite la tipogr. Göbl și Minerva . . .	2.048,30
Total . . .	<u>5.779,95</u>

Din suma veniturilor de lei 7.770,95

Scăzînd suma cheltuelilor de lei 5.779,95

a rămas un excedent de lei 1.991,—

din cari, s'au capitalizat lei 1.767 bani 50, prin cumpărarea a două efecte publice cu valoare nominală de 2.000 lei rămînînd ast-fel un excedent în numerar de 223 lei 50 bani, care împreună cu efectele în valoare nominală de 15.500 lei, se găsesse în casa societății.

Gestiunea acestor fonduri s'a găsit bine făcută, operîndu-se încheere pe fie-care registru despre aceasta; pentru care vă rugăm a da descărcare comitetului și a-i exprima mulțumiri din partea întregii societăți.

BUDGETUL ANULUI 1903—1904

Luînd în examinare proiectul de budget pe anul 1903/904 elaborat de comitetul societății, am găsit:

A) **La venituri:**

	Leî B.
Art. 1. Cupoanele efectelor în valoare nominală de 15.500 lei	750,—
» 2. Din taxa de înscrieri	100,—
» 3. » vânzarea de cărți și <i>Reviste</i>	1.500,—
» 4. » cotizațiuni	1.450,—
» 5. » abonamente	2.800,—
» 6. » donațiunea D-nei Elena D-r Turnescu, etc.	300,—
» 7. » subvențiunea acordată de Ministerul Do- meniilor	500,—
Total	7.400,—

B) **La Cheltueli:**

	Leî R.
Art. 1. Imprimarea <i>Revistei</i>	1.600,—
» 2. Diferite imprimate și tipăriri de cărți	1.400,—
» 3. Francarea expedierii <i>Revistei</i>	200,—
» 4. Abonamente la diverse <i>Reviste</i> , cumpărări de cărți, broșatul lor pentru bibliotecă.	1.000,—
» 5. Remiza incasatorului	300,—
» 6. Indemnizarea secretarului	960,—
» 7. Cheltueli extra-ordinare	300,—
» 8. 4 premii pentru cei ce se vor distinge în co- laborarea <i>Revistei Pădurilor</i> ; 2 à 100 lei și 2 à 50 lei	300,—
» 9. Ajutor pentru excursiuni și misiuni în țară și în străinătate	700,—
» 10. Mobilier	340,—
Total	7.100,—

Deci bugetul viitor se presintă cu un excedent probabil de 300 lei. Se menționează că, subsemnații am înscris la venituri subvențiunea de 500 lei acordată de Ministerul Domeniilor, iar la cheltueli am majorat art. 4 (cumpărări de cărți științifice pentru îmbogățirea bibliotecii societății), de la suma de 600 lei la suma de 1.000 lei.

Ast-fel modificat acest buget îl găsim bine întocmit și vă rugăm să bine-voiți a-l aproba.

Cu această ocazie avem delicata sarcină a vă arăta că parte dintre membrii, întârziază achitarea abonamentelor și cotizațiunilor, de alt-fel foarte modeste, pricinuind societății piedici simțitoare în dezvoltarea sa, care însă au fost obviolate numai prin înțelepciunea scumpului nostru Președinte.

Această stare de lucruri neputînd fi mai mult timp prelungită fără ca societatea să nu sufere mai mari dificultăți, suntem de părere, a se ruga în mod grațios toți membrii a-și achita sumele ce datorează, într'un interval de una lună, după care termen Comitetul să fie autorizat a interveni pe lângă D-l șef al serv. pădurilor, colegul nostru, ca în ceea-ce privește pe membrii silvicultori în serviciul Statului, să ia

măsurile ce s'ar crede de cuviință, spre a-i face ca fie-care din D-lor să își achite datoriile către societate.

Avîntul ce a luat societatea noastră, fiind astăzi netăgăduit prin participarea D-lui ministru al Domeniilor și a altor bărbați de Stat dintre cei mai distinși din țară la conferințele anuale și la congres, ne dă dreptul a spera că societatea noastră prin sprijinul puternic al scumpului nostru Președinte, este așternută pe temelie neperitoare, pentru care ne credem a fi interpreți întregii societăți, aducîndu-i omagii de respect și venerație, încredințîndu-l de devotamentul nostru nețărmurit și întreaga noastră admirație.

Nu putem termina lucrarea cu care ne-ați onorat fără ca și de astădată, să vă rugăm D-lor membrii, ca cu toții recunoscători pentru Inalta solitudine ce Augustii Noștri Suverani poartă societății noastre să strigăm într'un glas prin aceleași cuvinte călduroase rostite la deschiderea Congresului de scumpul nostru președinte :

Să trăiască Majestatele Lor Regele și Regina, să trăiască Altețele Lor Regale Principii moștenitori și Augusta Lor familie.

Să trăiască, să crească și să înflorească scumpa noastră Românie.

N. C. Macovei
Al. C. Angelin
Nic. C. Bossie

Adunarea prin aclamare a aprobat atît concluziunile raportului cît, și budgetul propus pentru 1903—1904.

D-l *Ion Kalinderu* luînd cuvîntul, exprimă gratitudinea sa pentru sentimentele arătate, și îndeamnă cu insistență pe membrii corpului silvic să fie uniți, dînd ca pildă corpul inginerilor, cari sînt uniți nu numai la societate dar și în afară. De aceia acest corp este ocrotit în toate ocaziile și în împrejurări grele se ajută. Amintește că la 1873—1876 corpul silvic nu era format din persoane așa culte, erau Stănescu, Anghelescu, Trăsnea, fără studii speciale și multe lucruri bune au rămas de la ei.

Roagă ca sentimentele de dragoste din corpul inginerilor să existe și între silvicultori, desbinările să dispară și societatea s'o considerăm ca un mijloc de unire.

Mai face apel ca D-nii membrii din serviciul Statului să nu uite *Revista Pădurilor*, după cum se ajută și de către agenții Domeniului Coroanei.

Moțiunea votată se va trimite de Comitet onor. Minister al Domeniilor, cu toate că anul trecut s'a trimis o moțiune și nu s'a primit nici un răspuns.

Terminînd, vă zic la revedere și vă urez sănătate bună.
Ședința se ridică la ora 12 noaptea.

N. C. N.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

REORGANIZAREA MINISTERULUI AGRICULTUREI, INDUSTRIEI ȘI COMERCIULUI

(Urmare și fine¹)

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor: D-lor deputați, v'ăș ruga să luați o dispozițiune, care în realitate să dea oare-care garanție de stabilitate funcționarilor de la Ministerul Domeniilor, și tot-d'o-dată v'ăș ruga să puneți un temperament ca să faceți lucrul acesta și administrația posibilă. După părerea mea acest temperament, pe care îl las cu desăvârșire la aprecierea D-voastră, fiind-că vă declar că nu mă refuz la nici un act de dreptate pentru subalternii mei și la măsurile ce ar putea să le garanteze cât mai bine locurile pe cari le ocupă, ar fi acesta: ca nici un funcționar să nu poată fi revocat sau destituit, de cât în urma unui raport motivat din partea șefului de serviciu sau al directorului. Cred însă, că trebuie să facem o distincțiune, să cerem și avizul consiliului permanent, însă nu pentru toți funcționarii, căci atunci facem administrațiunea directorului absolutamente dificilă, și nu trebuie să-l punem în joc pe director pentru ori-ce lucru, ci să stabilim ca pînă la șef de biurou să fie un raport din partea șefului de serviciu și un referat din partea directorului respectiv; iar de la șef de biurou în sus să fie și avizul consiliului permanent.

Cu modul acesta se face o dreptate și posibilă o garanție.

D-l G. A. Scorțescu: D-lor deputați, comitetul delegaților a primit amendamentul d-lui Eliescu, iasă cu o mică modificare. (Întreruperi).

— Se pune la vot amendamentul d-lui Eliescu, cu modificarea introdusă de comitetul delegaților, și se respinge.

— Se pune la vot art. 42, devenit 43, și se adoptă fără modificare.

— Art. 43 și 44, devenite 44 și 45, se adoptă fără discuțiune.

— Art. 45, devenit 46, se adoptă cu modificarea, ca în loc de: cap de oficiu și capi de oficiu, să se zică: *șef de biurou și șef de biurou*.

— Art. 46 și 47 devenite 47 și 48, se adoptă succesiv fără discuțiune.

D-l G. A. Scorțescu: D-lor deputați, aci după art. 48 cred că este locul a se intercala, ca art. 49 amendamentul d-lui Eliescu, în coprire:

«O lege specială va determina condițiunile de admisibilitate și funcționare ale corpului silvic; această lege va asigura stabilitatea membrilor corpului silvic».

— Se pune la vot acest amendament, care devine art. 49 și se adoptă.

1) Vezi Revista Pădurilor pe lunile August și Octombrie, 1903.

— Se dă citire art. 48, devenit 50 și se adoptă fără modificare.

— Se dă citire tabelii funcționarilor, și retribuțiilor personalului Ministerului Agriculturii, Industriei și Comerțului.

D-l Al. Bădulescu: D-lor deputați, în această tabelă mi se pare că se comite o nedreptate. De și văd că spiritul Camerei este pentru economii, cu toate acestea nu mă pot opri de a zice, că în privința funcționarilor silvicilor se face o nedreptate flagrantă, față și de titlurile cărilor li se cere și de greutățile pe cările le au. Știu că amendamentul meu are să ridice natural oare-cari protestări, văzându-se că prin el se cere o sporire de lefuri. (Sgomot, întreruperi).

D-lor deputați, am avut dreptate când prevedeam protestările D-voastre, dar nu trebuie să confundăm un budget ce voim să-l echilibrăm cu un proiect de lege permanent. Un budget este reparabil, o lege permanentă nu, sau foarte greu.

Când se stabilește un salariu, ce trebuie să reprezinte el? Echivalentul unei munci și a titlurilor cerute. Și pentru a stabili acest echivalent trebuie să ne gândim de condițiunile de trai, de munca și titlurile altor funcționari; și făcând această comparație, vom vedea că funcționarilor serviciului silvic li se face o nedreptate strigătoare. (Sgomot).

Să luăm, D-lor, profesorii. Profesorului i se cere bacalaureatul, licența, și i se dă o leafă de 280 și 330 lei. Ce se cere unui inginer silvic? Șapte clase liceale și o școală specială, adică o școală echivalentă cu licența, și totuși leafa lui e de 150 lei.

O Voce: Profesorii sînt numiți prin concurs.

D-l Al. Bădulescu: Pe lângă aceasta un profesor nu poate să dea Statului de cît 2—3 ore pe zi, pe cînd inginerul silvic tot timpul.

Să luăm altă clasă: militarul. Un militar după doi ani de școală specială de artilerie sau geniu, primește 270 lei leafă și indemnitate de locuință, reduceri la drumul de fier și o mulțime de alte avantaje.

Un inginer absolvent al școlii de poduri și șosele are 3.600 lei pe an, — vorbesc de un inginer stagiar, — adică 300 lei pe lună, pe cînd un inginer silvic are 150 lei pe lună.

Un magistrat are 270, 300 lei pe lună, și așa mai încolo. (Sgomot). De aceea am propus următorul amendament:

Asistenții în loc să aibă 150 lei leafă, cît au după tabela aceasta, să aibă un plus de 50 lei, și tot cîte 50 lei în plus la toți inginerii silvicilor, pînă la inginer-șef clasa I, inclusiv, la inspectori însă le-am redus.

D-lor, nu fac aceasta pentru reclamă sau alt interes, o fac pur și simplu ca să-mi spun cuvîntul meu și pentru ca să se știe că s'a găsit cineva în Parlament care a luat apărarea acestor nedreptăți.

D-l Președinte: D-l Cosăcescu are cuvîntul.

D-l N. Cosăcescu: D-lor deputați, contrariu propunerii D-lui Bădulescu, eu propun un amendament prin care să se reducă lefurile. (Aplauze).

O mică comparațiune cu lefurile din budgetul actual cred că nu strică. Bună-oară, secretarul general, care, în budgetul 1899—1900, are 1.000 lei, în proiect i se pune 1.200 lei.

De și D-l ministru se teme că nu va găsi un bun și capabil secretar cu această leafă, eu însă cred că se vor găsi oameni capabili a servi și cu această leafă, de 1.000 lei lunar, cum s'aun găsit și pînă acum, și cum sint plătiți toți secretarii generali de la cele-l'alte Ministere. Este nu numai leafa dar și patriotismul care vor îndemna pe oamenii capabili să ocupe această înaltă demnitate.

Mergînd cu comparația mai departe, găsesc că, pe cînd directorul avea în budgetul 1899—1900 cîte 750 lei lunar, în proiectul guvernului i se prevede 900 lei leafă și 200 lei diurnă, iar directorului cl. II i se prevede 800 lei leafă și 200 lei diurnă.

Tot asemenea șefii de secție cl. I, șefii de serviciu și șefii de divizie, aveau pînă acum 600 lei leafă, iar acum sint ridicați la 700 lei. Și să nu se uite că acești șefi de serviciu sint, în actualul proiect, directorii de cl. I și a II-a, în cit leafa lor este urcată de la 600 lei la 800 lei și 200 lei diurnă.

Las pe cei mai mici, cărora li s'aun păstrat aceleași lefuri, și trec la funcționarii superiori din corpul silvic. Ast-fel inspectorii generali, cari aveau 700 lei leafă și 200 lei diurnă sint ridicați la 800 lei leafă și 200 lei diurnă; inspectorii silvici de cl. I, cari aveau 700 lei leafă, sint scoboriți la 600 lei leafă, dar li se adaogă 200 lei diurnă

D-lor deputați, cînd sintem nevoiți a pune atîtea impozite oneroase pe lucrurile de prima necesitate; cînd sintem nevoiți a pune 5% reținere asupra lefei tuturilor funcționarilor; cînd sintem nevoiți să amînăm poate chiar și aplicarea legii gradației profesorilor, cred că este nedrept să urcăm lefurile funcționarilor Ministerului Domeniilor; de aceea am propus acest amendament cu următoarele reduceri:

NUMIREA FUNCȚIONARILOR	RETRIBUȚIUNI LUNARE IN LEI	
	LEFURI	DIURNE
Secretar general	1 000	—
Director clasa I	700	—
» » II	600	—
Șef de serviciu clasa I	550	—
» » » » II	450	—
Cap de oficiu clasa I	400	—
» » » » II	350	—
» » » » III	300	—
Impiegat clasa I	250	—
» » II	200	—
» » III	150	—
» » IV	120	—
Copist sau copistă	—	100
Inspector general	700	150
» clasa I	600	150
» » II	500	150
Inginer hotarnic clasa I	500	100
» » » » II	400	100
Advocat clasa I	600	—
» » II	400	—
» » III	300	—

NUMIREA FUNCȚIONARILOR	RETRIBUȚIUNI LUNARE IN LEI	
	LEFURI	DIURNE
Cap de regiune viticolă	300	100
Agent viticol clasa I	200	50
„ „ „ II	120	—
Monitor clasa I	—	80
„ „ II	—	70
<i>Corpul silvic</i>		
Inspector general silvic	700	150
„ clasa I	600	150
„ „ II	500	150
Silvicultor șef clasa I	400	—
„ „ „ II	350	—
„ „ „ III	300	—
Silvicultor clasa I	250	—
„ „ II	200	—
„ asistent	150	—
Brigadier clasa I	—	100
„ „ II	—	80
„ „ III	—	65

N. Cosăcescu, C. T. Grigorescu, G. Cantile, V. I. Capșa, Gr. Stavăr, Em. Buznea, I. Alexandrescu, Iosef T. Oroveanu.

Să se observe că în acest amendament propun o ușoară sporire a lefurilor pentru micii funcționari: monitorii și brigadierii, cari mi se par prea puțin plătiți cu câte 50 pînă la 80 lei lunar. Sporul este și drept și foarte mic.

În acelaș timp am urcat cu 100 lei leafa lunară a inspectorilor silvici clasa II, care în comitetul delegaților a fost recusă la 400 lei. Este și nedrept ca ei să aibă aceeași leafă ca subalternii lor, silvicultor-șef; este și neproporționat ca ei să aibă cu 200 lei pe lună mai puțin ca cei cari îi preced imediat. Urcarea este și echitabilă și neînsemnată.

Rog pe D-l ministru de Domenii să primească acest amendament, dar îi spun de mai înainte că, între datoria mea de a susține guvernul și sentimentul meu de dreptate, pun mai întîiu datoria mea. Și dacă D-voastră, D-le ministru, veți insista să votăm tabela de lefuri, așa după cum este în proiect, eu voi vota; însă vă mărturisesc că o voi face în contra conștiinței mele. Sentimentul de dreptate mă împinge a vă ruga să primiți modificările pe cari le propunem noi. (Aplauze).

D-l **Em. Antonescu**: D-lor, D-l ministru Fleva, ieri, răspunzînd onor. D-lui Marghiloman, se punea la adăpostul unui principiu și anume: că socotește drept un merit a fi putut, în limitele vechiului budget, să creeze și funcții noi, dar, în acelaș timp, să nu micșoreze nici lefile slujbașilor de pînă acum.

D-lor, eu îmi permit, propunînd acest amendament, să rog pe D-l ministru să apere principiul pe care îl propunea ieri.

În proiectul prezentat de D-sa, vedeam pe ingineri, oameni cu cunoștințe speciale, trecuți cu 600 lei leafă și 200 lei diurnă; iar în modificarea introdusă în proiectul de lege în secțiunile, se prezintă inginerii astăzi cu leafa și diurna micșorată.

Aceasta este în contra chiar a afirmărilor făcute ieri de D-l ministru. Or să se micșoreze lefurile la toți funcționarii, ori să nu se lovească tocmai aceia cari, prin deosebită muncă și studii speciale, și-au câștigat locurile.

În al doilea rând, mai este o categorie de funcționari, cărora numai lor s-au micșorat lefurile, pe când aproape tuturor celorlalți li s-au mărit.

În legea actuală se află copiiști cu 100, 150 și 175 lei lunar: astăzi s-a menținut o singură categorie, și anume, cei cu 100 lei diurnă în loc de leafă, creîndu-se și locuri de copiste cu câte 80 lei lunar.

Același lucru cu servitorii Ministerului.

Presupunem că a fost mai mult o scăpare din vedere, căci nu mi vine nici a bănuși măcar că D-l ministru al Domeniilor, în reforma sa, să lovească pe de o parte pe *inginerii*, funcționarii cu studii speciale, și al doilea *pe cei slabi*, cari sînt mai puțin în măsură de a se apăra.

Cel puțin, dacă nu li se mărește, ca la funcționarii superiori, să fie lăsați ca pînă acum, dreptatea reclamînd aceasta.

Rog. prin urmare, pe D-l ministru al Domeniilor, să se unească cu observațiunile mele, cari sînt juste, și să primească amendamentul cu care am onoare a-l propune: ca inginerii să fie lăsați în statu-quo precum și copiiștii și servitorii.

D-l Dr. C. Palladi: D-lor, asupra tabelii de retribuțiuni a funcționarilor Ministerului de Domenii, am luat cuvîntul pentru a face cîte-va observațiuni.

D-lor, nu înțeleg ca să se pună în această tabelă, pe lîngă lefuri fixe și diurne fixe; căci, ce este diurna? Diurna este o retribuțiune dată unui funcționar pentru o deplasare sau pentru o inspecțiune care o face. Or, în această tabelă se văd puse diurne de sute de lei pentru funcționarii cari nu se deplasează nici-o-dată și pentru funcționarii cari se deplasează o-dată sau de două ori pe lună.

D-lor, fiind-că regula de a nu se fixa prin lege diurne, s'a stabilit de către D-l ministru al lucrărilor publice, căruia îi fac aci omagiile mele, cer ca să se introducă la toate Ministerele regula ca funcționarilor să nu li se prevadă de cît o leafă fixă, iar diurnele să se prevadă printr'un regulament ad-hoc pentru deplasări, cum se face la Ministerul de Răsboi, la Ministerul de Justiție și în alte administrațiuni.

Ași ruga dar pe D-l ministru al Domeniilor să accepte următorul amendament:

«Diurnele fixe prevăzute în tabela funcțiunilor și retribuțiunilor personalului Ministerului Agriculturii, Industriei și Comerțului, pe lîngă lefuri se suprimă, înlocuindu-se cu diurne zilnice fixate printr'un regulament ad-hoc pentru deplasări făcute și dovedite». (Aplauze).

Dr. Pallade, Dr. Șabner-Tuduri, I. Stănescu, N. Nicorescu.

D-l N. Fleva, ministru al Domeniilor : Mai întâiu, D-lor, nu era nevoie ca D-l Cosăcescu să facă apel la sentimentele mele, căci și eu sînt de părere a se face cît se poate mai multe economii. Ceea-ce vă rog, însă, este ca D-voastre mai întâiu să stabiliți punctul de plecare și apoi comitetul delegaților să facă tabela, pornind de la punctul de plecare stabilit de D-voastre. (Aplauze).

D-lor, care este acest punct de plecare? Punctul de plecare este mai întâiu salariul secretarului general. Acesta a avut pînă acum 1000 lei leafă și i s'a adăos de comitetul delegaților 200 lei diurnă. Și aci e locul să răspund D-lui Palladi care crede că s'a pus diurne numai pentru ca să devie mai mare salariul funcționarilor.

Din contră, fie-care salariu își are justificarea diurnei. Secretarul general nu stă fix, cum stă judecătorul; el este la dispozițiunea ministerului, care îl chiamă cînd la Cameră, cînd la Senat, sau în altă parte, și nu este cu putință ca el să facă aceste mișcări fără cheltuială. Același lucru este și pentru secretarii de serviciu.

Inginerii și inspectorii nu aveau diurne fixe. Dacă D-voastre veți stabili o diurnă fixă pentru inspectorii și inginerii, atunci bine constatat este că nici o altă cheltuială extra-ordinară, afară de transport, ei nu vor putea să mai reclame de la Minister.

Cînd acești funcționarii nu aveau diurnă fixă, notele curgeau la Minister, și cînd se făcea socoteala lunară, ea se urca la 400 lei pentru un inginer.

În ce privește leafa secretarului general, D-voastre stabiliți-o cum credeți. Eu însă cred că este nevoie să i se dea o diurnă pentru cheltuelile indispensabile, însă vă las absolut suveranul să faceți ce voiți în această privință.

Leafa inspectorului general rămîne dar ca adevăratul punct de plecare. V'ași ruga să aveți în vedere acest lucru, căci este coprins în spiritul legii făcute de noi. Inspectorul general este cel mai mare funcționar în Minister, după secretarul general. El este delegatul ministrului, ochiul ministrului în administrația exterioară și interioară. Cînd ministrul este informat că se face un abuz, sau că într'o direcțiune este o neregulă, el delegă pe inspector să facă anchetă. De aceea vă rog să stabiliți D-voastre care este salariul ce dați inspectorului general, să 'l stabiliți în înțelepciunea D-voastre, căci de la acest salariu în jos se va stabili leafa directorilor, șefilor de serviciu, etc.

Prin urmare, după ce veți stabili aceste două salarii, vă rog, și rog pe D-l președinte să bine-voiască a suspenda ședința pentru ca comitetul delegaților, avînd dat punctul de plecare, să pună în legătură toate cele-lalte salarii cu cele ce se vor fixa de D-voastre.

D-l Președinte : D-l Barbu Plătineanu are cuvîntul.

D-l Barbu Plătineanu : Rog pe D-l ministru să-mi dea un moment de atențiune asupra unei cestiuni.

În tabela prezentată de Minister, în dreptul advocaților, se zice: advocați de clasa I-a, a II-a și a III-a, iar la cei de clasa I-a sînt patru cu 400 lei spese lunare.

Știți, D-lor, că în consiliul avocaților în București, există două categorii de avocați.

Toți se cheamă de clasa I-a, dar patru aș pe lângă 700 lei leafă și 400 diurnă lunară. Aceasta, D-lor, s'a făcut în vedere ca Ministerul să poată avea pe lângă sine un număr de patru juri-consulți, pentru care leafa de 700 lei lunar se considera ca insuficientă.

Ce văd în tabelul comitetului delegaților? Și rog pe D-l raportor să mă asculte. Citesc că: «din cari patru avocați șefi ai contenciosului regional cu 400 lei spese lunar». Aci, D-lor, nu mai este vorba de lefuri, ci de organizare. Atunci întreb: înțelege onor. comitet al delegaților că pe cei patru avocați din București, cari erau oare-cum cei patru avocați efori, să-i mute, lăsând unul singur în București, iar pe trei să-i trimită la regiuni?

O voce: București nici nu este regiune.

D-l Barbu Păltineanu: Dacă acesta este gândul comitetului delegaților, lucrul este absolut inadmisibil, de oare-ce consiliul avocaților Statului nu este însărcinat numai să apere procesele Ministerului în București, el formează un cosliu de avocați efori, o instituțiune prevăzută și în legea Domeniilor Statului și în legea corpului de avocați de la 1872, și în legea comunală, și în legea județeană, și știți că sînt o mulțime de acte, de transacțiuni, de fel de fel de acte judecătorești și administrative, cari nu se pot face fără avizul consiliului de avocați.

Ori a lua pe acești patru luceferi ai avocaților Statului și a-i deplasa la regiuni, e un lucru care nu se poate admite.

Gîndesc că nu a fost în mintea comitetului delegaților de a face o ast-fel de schimbare, eu cred că e mai mult o greșită expresiune: patru șefi ai acelor regiuni.

Aștept explicațiunile D-lui raportor ca să văd dacă trebuie să propun vre-un amendament.

D-l G. A. Scorțescu: D-lor deputați, comitetul delegaților a fost de opiniune: că avocaților, mai cu seamă acelora cari sînt stabiliți în București, avînd o sumă de afaceri personale, cari le permit a-și întrebuința timpul și în alte privințe, să li se reducă salariul la 600 lei; iar atît în București, cît și cele-alte trei regiuni, — căci pentru avocați regiunea va fi tot București — să se numească cîte un avocat-șef de fie-care regiune și numai acest avocat-șef din reședința Curței pe apel respective să aibă o diurnă de 400 de lei pe lună. În privința aceasta a fost divergință în comitetul delegaților și numai prin majoritate a triumfat această idee.

Eu am fost pentru menținerea Statului-quo, dar majoritatea de patru, contra trei, pentru, a fost de această idee.

— Ședința se suspendă pe 15 minute, pentru ca comitetul delegaților să se pronunțe asupra amendamentelor propuse.

— La redeschiderea ședinței D-l Președinte, C. Olănescu, ocupă fotoliul prezidențial.

D-l G. A. Scorțescu: D-lor, comitetul delegaților a respins toate amendamentele prezentate și a făcut o nouă tabelă, compusă în parte din amendamentele care au fost depuse la birou.

Iată, D-lor, tabela astfel cum s'a alcătuit de comitetul delegaților:

TABELA

Funcțiunilor și retribuțiunilor personalului Ministerului Agriculturii, Industriei și Comerțului.

NUMIREA FUNCȚIUNILOR	Retribuțiuni lunare în lei		OBSERVAȚII
	Leii	Diurne	
Secretar general	1.000	150	
Director clasa I	700	100	
» » II	650	50	
Șef de serviciu cl. I	600	—	
» » » II	550	—	
Șef de birou » I	400	—	
» » » II	350	—	
» » » III	300	—	
Impiegat » I	250	—	
» » » II	200	—	
» » » III	150	—	
» » » IV	120	—	
Copist sau copistă	—	100	
Inspector general	800	100	
» clasa I	600	200	
» » II	450	150	
Inginer hotarnic cl. I	500	100	
» » » II	400	100	
Advocat clasa I	600	—	} Din cari 4 cu 400 lei diurnă (pe lună, cei din București.
» » II	400	—	
» » III	300	—	
Șef de regiune viticolă	300	100	
Agent viticol clasa I	200	50	
» » » II	120	—	
Monitor » I	—	80	
» » » II	—	60	
<i>Corpul silvic</i>			
Inspector general silvic	800	100	
Inspector silvic cl. I	600	200	
» » » II	450	150	
Silvicultor-șef » I	400	—	} Când funcționează în ser- viciul exterior, cu diurnă de 150 lei pe lună.
» » » II	350	—	
» » » III	300	—	
Silvicultor » I	250	—	} Idem, cu 90 lei diurnă pe lună.
» » » II	200	—	
» asistent » I	150	—	
Brigadier » I	—	80	
» » » II	—	65	
» » » III	—	50	

Voc: La vot.

D-1 *Președinte*: D-lor, amendamentele prezentate la biuroă și respinse de comitetul delegaților, sînt în număr. Dintre aceste amendamente cel mai depărtat este al d-lui Cosăcescu. Pun dar mai întîi la vot acest amendament.

Voc: Cu bile.

D-1 *A. Bădulescu*: Cer cuvîntul în cestiune de regulament.

D-1 *Președinte*: Aveți cuvîntul.

D-1 *A. Bădulescu*: D-lor, comitetul delegaților cînd s'a întrunit să delibereze, nu avea alt-ceva de făcut de cît să discute amendamentele propuse și să le admită sau să le respingă, iar nici de cum să formeze un amendament separat. (Sgomot).

Prin amendamentul comitetului delegaților se caută a se ridica lefurile. (Sgomot).

De aceea cred că nu se poate pune la vot amendamentul comitetului delegaților. (Sgomot).

— Se pune la vot amendamentul D-lui Cosăcescu ca cel mai depărtat, și rezultatul scrutinului este cel următor.

Votanți	73
Majoritate regulamentară	46
Bile albe	26
Bile negre	47

D-1 *Președinte*: Adunarea a respins amendamentul.

Acum trecem la al doilea amendament al d-lui Bădulescu.

D-1 *G. A. Scorțescu*: Amendamentul D-lui Bădulescu este în cuprinderea următoare:

	Lefă	Diurnă
Inspector general silvic	700	150
» silvic clasa I	550	150
» » » II	500	150
Silvicultor-sef » I	450	Cînd funcționează în serviciul exterior, cu dreptul de 180 lei spese pe lună.
» » » II	400	
» » » III	350	
Silvicultor » I	300	Nouă-deci lei spese pe lună.
» » » II	250	
Asistent	200	

*A. I. Bădulescu, D. Sfetescu, G. Ghibănescu, N. P. Rășeanu
M. I. Căprescu, P. M. Protopopescu.*

Acest amendament sporește lefurile prevăzute în tabloul comitetului delegaților.

— Se pune la vot acest amendament și se respinge.

— Se pune la vot amendamentul D-lui Dr. Pallade și se respinge.

— Asemenea se respinge următorul amendament:

«In tabela funcțiunilor și retribuțiunilor personalului Ministerului Agriculturii, Industriei Comerțului și Domeniilor, se menține

leafa de astăzi a inginerilor, adică 700 lei cei de clasa I, 500 cei de clasa II».

George Strat, L. Crupensky, G. A. Calargi, St. Cihosky, A. I. Bădulescu, Ghibănescu, Vlădescu, M. Căprescu, C. M. Stroici, V. Arion, Dr. Nanu, R. Rădulescu, Antonescu, P. M. Protopopescu.

— Se pune la vot noua tabelă întocmită de comitetul delegaților și se adoptă.

D-1 *Președinte*: D-1 ministru de domenii are cuvântul.

D-1 N. Fleva, ministru al Domeniilor: Țin să se știe bine că ceea-ce s'a hotărît de comitetul delegaților este, că diurnele fixate pentru inspectorii și cei-l'alți funcționari, coprind toate cheltuelile, afară de transport. (Aplauze).

— Se pune la vot proiectul de lege în total, și rezultatul scrutinului este cel următor:

Votanți	62
Majoritate regulamentară	46
Bile albe	52
Bile negre	10

D-1 *Președinte*: Adunarea a adoptat proiectul de lege. (Aplauze).

INFORMAȚIUNI

Prin decretul Regal No. 2907 din 22 Noembrie d-1 inspector de control *Theodor Galleriu*, a fost numit șef al serviciului silvic din ministerul domeniilor.

Această numire, de sigur, va umple de bucurie inimile silvicultorilor Statului, întru cât se cunoaște, în de ajuns, dorința cea mare, ce d-sa are pentru a pune serviciul silvic pe aceiași treaptă cu cele-l'alte servicii tehnice din țară. Munca, priceperea și imparțialitatea sa, sînt o cheazășie pentru corpul silvic, că totul va fi dus la bun sfîrșit.

* * *

In luna Februarie și Martie a. e., urmînd a se ține la Societatea noastră cele 3 conferințe anuale, d-nii membrii, cari dorese a se înscrie printre Conferențiarî, sînt rugați a comunica Comitetului subiectul conferinței, cel mai tîrziu pînă la 1 Februarie 1904.

* * *

Intre numeroasele comunicări cu interes științific prezentate cu ocaziunea Congresului, din anul acesta, al Societății pentru înaintarea și răspîndirea științelor în România, al cărei președinte este neobositul d-l *Dr. C. Istrati*, colegul nostru *Ernest Gheorghiu*, inspector la Așezămintele Brîncovenesti, a făcut o dare de seamă despre *Vînătoarea în România*, despre *punerea în valoare a nisipurilor din țară* și despre *starea pădurilor Epitropiei Așezămintelor Brîncovenesti*.

* * *

Cu ocaziunea expozițiunii care a avut loc anul acesta, din inițiativa d-lui *dr. C. Istrati*, s'a decernat d-lui *Ernest Gheorghiu*, o medalie de argint pentru lucrările prezentate.

* * *

Venitul pădurilor Statului pe exercițiul 1902—1903, care s'a închis la 30 Septembrie a. c., a fost de lei 5.616.231,52 prevederile budgetare fiind de lei 5.470.000, așa că pădurile au dat *un excedent de lei 146.231,52*.

Toate cheltuelile prevăzute în budgetul anului 1902—1903, privitoare la serviciul silvic, au fost de lei 1.163.260 fără școala de silvicultură, și anume: retribuția personalului, lei 1.088.960, iar lei 74.300 sînt cheltuelile prevăzute pentru materiale.

Dacă admitem că întreaga sumă prevăzută în budget s'a cheltuit, venitul net al pădurilor Statului pe exercițiul 1902—1903, a fost de lei 4.452.971 bani 52, ceea ce ar face lei 4 bani 10 pe an și pe hectar, iar cheltuelile sînt de lei 1, bani 7.

* * *

În comptul exercițiului 1903—1904, pînă la 31 Octombrie a. c., s'au încasat lei 3.713.494 bani 37, față de lei 3.277.033 bani 80, încasați în perioada corespunzătoare din exercițiul 1902—1903.

* * *

Dintre pădurile licitate în zilele de 9, 12 și 15 Septembrie a. c., s'a confirmat vînzarea a 34 păduri, *M. Of. No. 155/903*, iar dintre pădurile licitate la 9 și 15 Octombrie s'a confirmat vînzarea a 10 păduri, *M. Of. No. 191/903*.

* * *

In zilele de 9, 12 și 15 Noembrie a. c., s'aũ ținut licitații pentru vînzarea spre exploatare a 48 păduri, iar la 22 Decembrie pentru vînzarea a 166 păduri.

* * *

S'a mai confirmat arendarea a 18 moșii pentru periodul 1904—1914.

* * *

La 30 Noembrie s'aũ ținut licitații pentru arendarea a 115 moșii pe periodul 1904—1904, iar la 26 Ianuarie se vor ține licitații pentru arendarea a 30 moșii, pe acelaș period.

* * *

La 9, 12 și 15 Ianuarie 1904, se vor ține licitații la Craiova, Tulcea, Slatina, Ploești, Pitești, Buzău și Birlad pentru vînzarea spre exploatare a 22 păduri.

* * *

La 12 Ianuarie 1904 se va ține licitație la Bacău pentru vînzarea spre exploatare pe 5 ani (1904—1909) a 64,620 arbori (rășinoși și foioși) de pe o suprafață de 1938 hectare, din pădurea Statului, Tazlău, seria I, Frumoasa-Șoimul, din jud. Neamț. *M. Of. No. 185/903.*

* * *

La 15 Ianuarie 1904 se va ține licitație la Buzău pentru vînzarea spre exploatare pe 10 ani a 647 hect. 5.200 m. p. din pădurea Mera Schitu, jud. Putna, *M. Of. No. 188/903.*

* * *

La 15 Ianuarie 1904 se va ține licitație la minister pentru vînzarea spre exploatare, pe timp de 15 ani a unei porțiuni de 1.343 h. 7.300 m. p. din pădurea Buhalnițe, seria Bistra, jud. Neamțu; precum și a unei porțiuni de 2.345 h. a 6.800 m. p. din pădurea Soveja, Seria Lepșa, jud. Putna, *M. Of. No. 188.*

* * *

Următoarele mutări s'aũ făcut în corpul silvic pînă la 31 Decembrie a. c.:

D-l silvicultor *Aurel Antonescu*, șeful ocolului Nucet (Dîmbovița) la ocolul Tîrgoviște;

D-l silvicultor asistent *Em. Negoescu*, șeful ocolului Leordeni (Muscel) la ocolul Nucet;

D-l silvicultor *Luca Fortunatu*, atașat la regiunea V (Ploești), șef de ocol la Leordeni;

D-1 silvicultor *I. D. Ghineraru*, șeful ocolului Tîrgoviște la ocolul Gogoși (Dolj);

D-1 silvicultor asistent *David D. Petrescu*, șeful ocolului Ciucurara (Tulcea) la ocolul Nicolitel (Tulcea);

D-1 silvicultor șef *Apostol Demetrescu*, din administrația centrală, la regiunea VII (Pitești);

D-1 silvicultor șef *Gh. I. Popescu*, de la regiunea VII la regiunea V;

D-1 silvicultor șef *V. I. Theodorescu*, de la regiunea VI (București) în administrația centrală;

D-1 silvicultor *I. Droc*, șeful ocolului Giurgiu, în administrația centrală;

D-1 silvicultor *I. Simionescu*, din administrația centrală la ocolul Giurgiu;

D-1 silvicultor *Aurel Antonescu*, șeful ocolului Tîrgoviște, la ocolul Giurgiu;

D-1 silvicultor *I. Ghineraru*, șeful ocolului Gogoși la ocolul Tîrgoviște;

D-1 silvicultor *Petre Sterian*, șeful ocolului Vînju Mare (Mehedinți, la ocolul Gogoși);

D-1 silvicultor *I. Simionescu*, șeful ocolului Giurgiu la ocolul Vînju Mare;

D-1 silvicultor șef *Gh. I. Popescu*, de la regiunea V, la regiunea VI;

D-1 silvicultor șef *D. Ionescu-Zane*, de la regiunea X (Constanța) la regiunea V;

D-1 silvicultor *Al. Bulgăreanu*, de la serviciul domeniial (Dobrogea) ca agent de control la regiunea X;

D-1 silvicultor *I. Stoian*, agent de control la regiunea VIII (Slatina), ca șef al ocolului Cuicurova (Tulcea);

D-1 silvicultor asistent *Florea Voicu*, din administrația centrală ca secretar la școala de silvicultură de la Brănești.

Au plătit complet cotizațiile și abonamentul, următorii membrii și abonați:

Membrii: Anania M., Angelescu D., Antonescu P., Armășescu C., Belinschi Gh. D., Beraru Virgiliu, Berian August, Bibescu Anton, Bibescu Em., Boiu Olimpiu, Brote Victor, Candiani I. A., Chihaiia I. P., Christescu I., Codrescu Gh. C., Colțescu St., Crișan Gr., Davidescu Florian, Demetrescu Gh., Droc I. C., Elefterescu N. N., Galleriu Th., Georgescu Cesar, Gheorghiu Ern., Ionescu C. I., Ionescu Kivu, Kalinderu, I., Macovei N. C., Mărculescu Al., Marinescu N., Nădejde N. C., Oneanu A., Panaitescu C., Popescu I., Popovici Gh., Popovici I., Popovici N. Gh. Precup A., Schina Gh. C., Șomănescu Sava, Stamatescu I. St., Zaharof F., Zane I. Dem., adică în total 43 din 208.

Abonați: Casa Regală, Administrația Domeniului Coroanei, Alimăneșteanu C., Briaada A. D. C. Bușteni, Briaada A. D. C. Gherghița, Catargi Oscar, Cețianu N., Eforia Spitalelor Civile, Lascar V., General G. Manu, Mack F., Rîmniceanu I., Săvuicu Gh., Societatea Bour și Ata, General Wartiadi, Cantacuzino G. Gr., Grigoriu P., Tătărăscu Iordan, adică în total 17 din 55.

CLIMA LUNEI OCTOMVRIE 1903 st. n.

La București-Filaret.

Timpu în cursul lunei Octomvrie 1903 a fost ceva mai călduros ca de obicei și cu precipitațiuni atmosferice în cantitate aproape obicinuită.

Temperatura lunară $12^{\circ}.7$ este cu aproape un grad mai ridicată ca valoarea normală. De la 1857 încoace, temperatura acestei luni a fost cuprinsă între $16^{\circ}.5$ în 1859 și $7^{\circ}.8$ în 1864. În mersul temperaturii în cursul lunei ce trecurăm au fost două perioade bine distincte: una călduroasă care începe de la 3 și durează pînă la 18 și o alta destul de rece de la 19 la finele lunei afară de zilele de la 24 la 26 cari au fost ceva mai calde. Ziua cea mai călduroasă a fost la 7, deși temperatura maximă absolută $29^{\circ}.7$ s'a înseris la 9, iar cea mai rece la 22 cînd termometrul s'a coborît la $-1^{\circ}.8$ care este cea mai joasă temperatură din cursul lunei. Aceste valori extreme sînt cuprinse în limite normale căci în alți ani temperatura maximă în Octomvrie s'a ridicat pînă la $33^{\circ}.3$ în 1888, iar cea minimă s'a coborît la $-6^{\circ}.0$, în 1886. Au fost 6 zile de vară și 1 cu îngheț; de obicei sînt 4 de vară și 2 cu îngheț.

Totalul precipitațiunilor atmosferice 35 mm. este cu 10% mai mic ca cel normal. Au fost 9 zile în cari au căzut cantități apreciable de apă; în general sînt 8. Ploaia din seara de 21 a fost însoțită de puțină măzărnică. Cea mai mare cantitate de apă ce s'a adunat în această lună, de la 1864 de cînd se fac aci observațiuni udometrice, a fost 121 mm. în 1881, iar în 1873 nu s'a strîns în tot cursul său nici un milimetru de apă. În regiunea Bucureștilor porumbul a avut în cursul vegetațiunii sale, un deficit de precipitațiuni atmosferice de 28%, iar de la începutul anului și pînă la finele acestei luni, totalul precipitațiunilor din această regiune este în deficit de 25% relativ la valoarea normală.

Vîntul dominant a fost Austrul; în 6 zile a suflat vînt tare.

Presiunea atmosferică mijlocie 754.2 mm. este cu 2 mm. mai mică ca normala. Cea mai ridicată valoare a coloanei barometrice a fost 762.2 mm. în ultima zi a lunei, iar cea mai coborîtă 742.1 mm. la 10.

Atmosfera a fost cu 8% mai uscată, iar cerul tot atît înorat ca în general. Am avut 13 zile senine, 8 noroase și 10 acoperite. Soarele a strălucit 194 ore în 28 de zile; de obicei el se arată 175 ore în 26 de zile.

Brumă groasă s'a observat în 4 zile, rouă în 14, halo solar în 2 și ceață într'una.

Eclipsa parțială de lună din seara de 6 nu s'a putut observa bine, cerul fiind mai mult acoperit.

În cursul acestei luni vegetațiunea arborilor a început să înceteze, foile căzînd la majoritatea speciilor. În urma ploilor din a doua jumătate a lunei, arăturile și semănăturile de toamnă s'au putut face în condițiuni favorabile. Rapița care a fost semănată încă de la 3 Septemvrie nu a germinat din cauza secetei de cît în ultimele zile ale lunei; în urma acestor ploii ea a eșit.

Clima lunei Noemvrie 1903 st. n.

Timpu în luna Noemvrie 1903 a fost mai călduros și ceva mai puțin ploios ca în general.

Temperatura lunară $5^{\circ}.9$ este cu un grad și jumătate mai ridicată ca normala sa. De la 1857 încoace, temperatura acestei luni a fost cuprinsă între $11^{\circ}.4$ în 1870 și $-2^{\circ}.3$ în 1862. Perioadele călduroase au cuprins zilele de la 1 la 7 și de la 17 la 27. Zilele de 28 și 29 au fost reci precum și perioada de la 8 la 16. Cea mai caldă zi a fost la 21, tempe-

ratura maximă absolută 16°.4 înscrându-se la 19, iar cea mai rece la 29 în care a avut loc și temperatura minimă absolută din cursul lunii — 3°.8. În anul trecut temperatura minimă se coborîse la această epocă la — 11°.8 în ziua de 18. Valorile extreme înregistrate în luna ce trecu-ram sînt cuprinse în limite normale, căci temperatura maximă s'a ridicat în alți ani la 26°.8, în 1883, iar cea minimă s'a coborît la — 18°.7 în 1888. Zile de îngheț au fost 10, iar de iarnă nici una; în general sînt 13 de îngheț și 2 de iarnă.

Totalul precipitațiunilor atmosferice, 36 mm. este cu 14% mai mic ca cel normal. Au fost 12 zile cu cantități apreciabile de apă; în 5 apa a provenit din ceață, iar într'una, la 27 din lapoviță. În ziua de 14, a căzut picături de ploae amestecate cu mazărică. Cea mai mare cantitate de apă ce s'a adunat în această lună la București de la 1864 încoace, a fost 118 mm. în 1871, iar în anii 1897 și 1898 nu s'a strîns în Noembrie de cît cîte 1 mm. de apă. În regiunea Bucureștilor de la începutul anului și pînă la finele acestei luni, totalul precipitațiunilor atmosferice este în deficit de 28% relativ la valoarea normală din această perioadă.

Vîntul dominant a fost crivățul; vînt tare a suflat numai într'o singură zi, la 24. Presiunea atmosferică mijlocie 757.0 mm. este cu un milimetru mai mică ca normala sa. Cea mai ridicată valoare a coloanei barometrice a fost 764.0 mm. la 8, iar cea mai coborîtă 743.0 mm. în ultima zi a lunii. Atmosfera a fost cu 2% mai umedă, iar cerul mai înorat ca de obicei. Au fost 5 zile senine, 10 noroase și 15 acoperite. Soarele a strălucit 100 ore în 22 zile, tocmai cît el strălucește în general. Roua s'a observat în 7 zile, brumă în 13, dintre care în 4 foarte groasă, ceață în 8 și halo lunar în 2 seri. În ziua de 27, la 5°.13^m. seara timp oficial, precum și în ziua de 30 la 4°.36^m dimineața, au avut loc niște foarte slabe seisme, care nu au fost simțite însă care au fost înregistrate de instrumentele observatorului Sismologic. În cursul acestei luni vegetațiunea arborilor a încetat cu totul, iar frunzele au căzut la toate speciile. Griul și rapița se presintă în bune condițiuni.

Clima lunii Decembrie 1903 st. n.

Ca și luna precedentă, Decembrie 1903 a avut un timp mai călduros ca de obicei însă mult mai secetos.

Temperatura lunară + 0°.8 este cu 2°.2 mai ridicată ca normala. De la 1857, de cînd se fac aci observațiuni termometrice, sînt foarte mulți ani în cari această lună a fost și mai călduroasă ca acum; ast-fel luna Decembrie din 1861, 1872, 1874 și 1886 a avut drept temperaturi mijlocii valori cuprinse între 5°.2 și 3°.1. Temperatura decedei întîia, care a format perioada cea mai călduroasă din cursul acestei luni, este cu 7° mai ridicată ca normala sa. Ziua de 2 a fost cea mai caldă; într'însa s'a înscris temperatura maximă absolută 20°.8. De la 1877 încoace, nici o dată nu s'a întîmplat ca în luna Decembrie termometrul să se ridice atît de mult ca acum; numai în 1898 el se apropiase mult de această valoare. Ultima decadă a fost cea mai friguroasă, cu aproape un grad mai rece ca normala; temperatura minimă absolută — 8°.8 s'a înscris în ziua de 25. Aproape în toți anii de la 1877 încoace, termometrul în această lună a fost mult mai coborît ca acum; în 1885 și 1890 el ajunsese la — 22°.5 și — 22°.4. Au fost 21 de zile cu îngheț dintre cari 12 de iarnă; de obicei sînt 23 zile de îngheț și 9 de iarnă. În anul 1889 fuseseră în Decembrie 27 zile de iarnă. Totalul precipitațiunilor atmosferice numai 16 mm. este cu aproape 70% mai mic ca cel normal. Este interesant de a observa că în regiunea Bucureștilor, precipitațiunile atmosferice în tot cursul anului 1903 au fost în deficit de 31% față de valoarea normală. Au fost în Decembrie 8 zile cu cantități apreciabile de apă; în 4 ea a provenit din zăpadă. Puțina ninsoare de la 28 a fost viscolită de Crivăț care sufla tare în acea zi. Solul a fost acoperit de zăpadă în 4

zile, grosimea totală a stratului fiind de 7 cm.; în ultima zi a lunii el era încă acoperit de zăpadă pe o grosime de 5 cm. La 16 și 23 a fost poleiul slab. Vântul dominant a fost Crivățul, care a suflat în proporțiune de 55%. În 8 zile el a suflat tare atingând la 9 și 10, iuțeala de 17 metri pe secundă. Presiunea atmosferică mijlocie 758.2 mm. este aproape normală. Atmosfera a fost tot atât de umedă, iar cerul mult mai înorat ca de obicei; am avut 2 zile senine, 1 noroasă și 21 acoperite. Soarele a strălucit foarte puțin în această lună, 26 de ore în 6 zile; de obicei el se arată 67 ore în 15 zile.

Rouă și brumă s'aau observat în câte 3 zile, ceață în 8, chiciură în 3 și halo lunar într'una.

În ziua de 5, la 12°.47^m. timp oficial, pendulele orizontale ale Observatoriului Sismologic au înregistrat un foarte slab cutremur de pământ.

Sub influența timpului relativ cald din prima decadă a acestei luni, semănăturile de toamnă au continuat a vegeta. Zăpada din ultimele zile le-a acoperit și astfel ele sînt ferite întru cît-va de ger.

Starea udometrică și agricolă a României la începutul lunii Decembrie 1903 st. n.

Precipitațiunile atmosferice din luna Noembrie 1903 au fost foarte puține și cu totul insuficiente față și de seceta, în care se menține de aproape 5 luni și de cerințele solului agricol. Ele au fost de abia pe jumătatea celor din luna precedentă, cînd au fost d'asemenea prea puține. În mijlociul s'aau obținut, în toată România, în cursul lunii de care ne ocupăm 19 milimetre de apă în 3 zile de ploae. Cu o așa de mică cantitate de apă, această lună intră printre lunile Noembrie secetoase din ultimii 13 ani de cînd studiem ploaia în România, căci ea nu reprezintă de cît 44% din valoarea sa normală.

Puținele precipitațiuni constatate în Noembrie au mărit în mod simțitor deficitul de apă a ultimilor 5 luni de cînd ne aflăm într'o epocă de uscăciune. Într'adevăr, totalul apei, din Iulie pînă la începutul lui Decembrie, este de 138 mm. ceea ce reprezintă numai 58% din valoarea sa normală. Deficitul pentru această perioadă este deci de 42%. În partea estică a Munteniei (R.-Sărat, Brăila și o parte din Ialomița) și a Moldovei (Covurluiu, Tecuci, Tutova, Fălciu, Vaslui, Iași, Botoșani și Dorohoiu) și în Dobrogea seceta foarte simțitoare s'a menținut în toată luna Noembrie în cursul căria n'a plouat în aceste părți de cît excesiv de puțin.

Dacă socotim toată apa care a căzut la suprafața României de la începutul lui Ianuarie pînă la începutul lui Decembrie adică în cursul primelor 11 luni ale anului 1903, găsim în mijlociul 448 milimetri cari dau un deficit de 21% asupra cantității normale de apă ce cade în acest interval.

Ninsoare puțină a căzut pe munți la 6 și 12 și pe alocuri în Moldova de sus la 14 și 15. La 27 și 28 a nins binișor în regiunea muntoasă și deluroasă; în restul țării au avut numai fulgi de zăpadă sau lapoviță.

În general, la începutul lunii Decembrie terenul semănăturilor de toamnă avea un deficit de apă de 56% față de valoarea normală. Semănăturile de și în mare parte mult întîrziate, sînt totuși foarte frumoase, mulțumită tocmai celor cîte-va ploii de mică importanță ce au căzut în Octomvrie și Noembrie. Aceste ploii, fără de a fi suficiente spre a alimenta în mod convenabil subsolul, au fost venite la timp spre a permite reînceperea arăturilor și germinațiunea semănăturilor de toamnă. Solul agricol are însă trebuință de niște precipitațiuni atmosferice destul de abondente, atât pentru a acoperi deficitul de apă ce am văzut că el are, cît și spre a'i asigura o rezervă de umiditate de care poate fi trebuință într'o primăvară secetoasă.

TABLA DE MATERII
CONȚINUTE ÎN VOLUMUL XVII, ANUL 1903

AL
„REVISTEI PĂDURILOR“

	Pag.
C	
<i>Civilizație, progres</i> , de Gh. D. Belinschi	164
<i>Clasificarea produselor pădurești</i> , de Th. Galleriu	97
<i>Clima lunilor</i> Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie, Mai, Iunie, Iulie, August, Septembrie, Octombrie, Noiembrie și Decembrie. 32, 64, 95, 128, 230, 326 și	389
<i>Comerciu lemnului</i> , de G. D. Belinschi	90
„ extras «Buletinul Min. de Domenii»	121
<i>Comunicări și fapte diverse</i>	27, 62, 93, 123, 323
<i>Conferințele silvice</i> (discurs de deschidere) de Ion Kalinderu	33
<i>Convențiunile comerciale și influența lor asupra dezvoltării indu-</i> <i>striei și comerțului lemnului în România</i> (conferință), de d-l P. Antonescu	169, 233
I	
<i>Incendiile în păduri</i> , de Gh. D. Belinschi	287
<i>Informațiuni</i>	30, 63, 94, 126, 166, 228, 324 și 385
<i>Importul și tranzitul lemnăriei din România în Ungaria</i> (tradu- cere), de I. Haleriu	18
<i>Intrunirile anuale ale agenților de la Domeniile Coroanei</i>	219
J	
<i>Jubileul de 50 ani al învățământului agricol</i>	204
L	
<i>Legislație și jurisprudență</i> de C. B. U.	107
<i>Limodorum Abortivum</i> de V. Golescu	217
P	
<i>Pădurarii Statului</i> de Mihail Tănăsescu	4
<i>Proiect de lege pentru reorganizarea Ministerului Agriculturii, Indu-</i> <i>striei, Comerțului și Domeniului</i> (fine)	223, 306 și 376
<i>Protecția pădurilor de câmp contra insectelor</i> (conferință) de I. Guguianu	342
R	
<i>Raportul relativ la Proiectul de buget al serviciului pescăriilor</i> pe 1903—1904 de Dr. Gr. Antipa	51
<i>Rezumatul ședințelor adunării generale a Societății Progresul</i> <i>silvic</i> de N. C. N.	129, 294 și
S	
<i>Studiu asupra împăduririi nisipurilor din România</i> de Ernest Gheorghiu	10, 46, 84, 90, 155
U	
<i>Un apel</i> (circulară) de Ion Kalinderu	1
V	
<i>Valca Lotruului</i> (conferință) de Mihail Tănăsescu	65, 139
<i>Vinzarea silită a pământurilor rurale</i> (circulară)	23
„ produselor pădurești de M. Anania	34, 74
<i>Vlad C. Munteanu</i> (biografie) de P. Antonescu	329

OPERILE PUBLICATE DE D-NUL ION KALINDERU

- De la non-rétroactivité des lois, 1 Vol. in 8°.
- Essai sur les sources du Droit Romain, 1 Vol. in 8°.
- Notiță asupra societăților prin acțiuni după Codul general de comerț german, broș. in 8°.
- De la compétence des Tribunaux dans toute contestation relative aux biens mobiliers qu'un Etat étranger peut posséder en Prusse, Berlin, broș. in 8°.
- Memoriu asupra transferării scaunului societății acționarilor căilor ferate din Berlin la București, broș. in 8°.
- Droit Prétorien et Réponses des Prudents, Paris, 1 Vol. in 8°.
- Consiliul Împăraților la Roma și la Constantinopole, 1 Vol. in 8°.
- Etude sur le régime municipal Romain, broș. in 8°.
- Studiu asupra legii celor XII Tabule, broș. in 8°.

- Moștenirea tronului României (in franceză) broș. in 16°.
- Notice juridique sur un Testament, Paris, broș. in 8°.
- Viata municipală la Pompei, 1 v. in 8°.
- Observații in procesul cu moștenitorii I. Otteleșanu, broș. in 8°.
- Doi antagoniști Romani, broș. in 4°.
- Episcopul Melchisedec (in românește și franceză) broș. in 4°.
- Vilegiatura și reședințele de vară la Romani, broș. in 8°.
- Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi, broș. in 16°.
- Romniul călătorii, broș. in 8°.
- Patrie, Education et Travail.
- Un țaran harnic, broș. in 16°.
- August și Literații, broș. in 4°.
- Literații opozanți sub Cesari.
- Portul barbii și părului la Romani, broș. in 4°.
- Portul perucilor și bărbierii la Romani, broș. in 12°.

DIN PUBLICAȚIILE

„Administrațiunii Domeniului Coroanei“ pentru „Biblioteca Populară“

CARTICELE:

1. Moștenirea tronului României cu un portret al A. S. R. Principelui Ferdinand al României, moștenitorul presumpțiv al coroanei, 1890.
2. Notițe asupra vermicilor de mătase (creșterea și boalele lor) de *Marius Galfard*, tradusă prin îngrijirea d-lui *Ion Kalinderu*, 1889.
3. Excursiuni forestiere pe Domeniile Coroanei Mălini, Sabasa, Bieaz, de *G. Stătescu*, 1889.
4. Înflințarea albinăritului pe Domeniile Coroanei. Edit. I-a 1891, a II-a 1899.
5. Expoziția internațională și congresul agricol și silvic din Viena 1890, de d-nii *Gr. Crișan*, *A. Oneanu* și *A. Cundale*, 1891.
6. Confectionarea pălăriilor de pao cu mma liberă și cu mașina, de *Dimitrie Popescu*, 1893.
7. Raport asupra excursiunii silvice in Bucovina, de *Florian Davidescu*, 1894.
8. Cultura Albinelor, de *Marin Petrescu*. Ed. I-a 1894, ed. II-a 1899.
9. Noțiuni populare asupra grădinelor de legume de *Ion Pășăreanu*, 1895.
10. Rolul învățătorului in formațiunea generațiilor noi. — Discurs — de *Ion Kalinderu*, 1896.
11. Noțiuni de Economia vitelor, Part. I. de *V. S. Brezeanu* 1897.
12. Noțiuni de Economia Vitelor, Part. II, de *V. S. Brezeanu*, 1899.
13. Cultura arborilor roditori, de *Dim. G. Ionescu*, 1899.
14. Raport asupra expozițiunii din Viena, adresat d-lui Administrator al domeniului Coroanei, de *Florian Davidescu* și *Olimpiu Boiu*, 1899.
15. Indrumări date agenților Domeniului Coroanei, de către *Ion Kalinderu*.
16. Cultura lucernei, de *Corneliu Roman*, 1900.
17. Cultura plantelor de nutreț, de *Dimitrie G. Ionescu*, 1900.
18. Cultura sfelei, de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
19. Notice sur le domaine de la Couronne de Roumanie pour l'exposition universelle de 1900 à Paris.
20. Serisori către plugari, de *Constantin Sandu*, 1901.
21. Povete despre hrana țaranilor, de *Dr. I. Felix*, 1901.
22. Cultura Cinepei și Inului, de *V. S. Moga*, 1901.
23. Ingrășarea cimpurilor, Sfaturi practice pentru sateanul plugar, date de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*.
24. Povete despre Păstrarea Sănătății, de *Dr. I. Felix*, 1902.

LUCRĂRILE FORESTIERE PUBLICATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

STUDII

Antonescu Petre. — Tratatul de grădinărit și apăsianța sa în România	—
> Studiul privind la domeniul agricol-forestier Brâncuți-Cernica-Pasoreni	2.—
> Studiul pădurilor de resinacasa de pe Mnt. Doamnei, jud. Muscel	—
> Terenii de pe Valea Topologului — în colaborare cu Dl. Iohana Pitscheak	—
> Importanța economică a pădurilor de stejar în special	150
Antoniescu Remus P. S. — Studiul asupra regulilor de exploatarea pădurilor	—
> Noțiie economică asupra tăierii pădurilor din țară	—
> Pădurile de munte și cimpie, 1875	—
> Cercetarea cauzelor și remediul inundațiilor și depunerilor din bazinul F. Șosei	—
Cavaler A. de Gutenberg. — Dendrometria, tradusă de <i>Joseph C.</i>	—
Chirulescu I. — Catehismul silviculturnbul, 1886	2.—
> Cestiuni de pădur, 1890	4.—
> Impădurirea nisipurilor de pe domeniul Maglavit	4.—
Elemeșescu I. C. — Pădurile noastre	150
Gheorghiu C. Ernest. — Studiul asupra pădurilor cașci sf. Spiridon din Iași	—
> Studiul asupra punerii în valoare a nisipurilor din România prin împădurire	—
Gheorghiu C. Ernest și Dr. C. Gheorghiu. — Vițătoarea în România, cu o prefață de D-l Dr. S. Istrati, președintele Academiei Române	5.—
Iănușianu Al. — Studiul asupra creșterii arborilor și masivelor lemnose	3.—
Nădejde N. C. — Memoriu asupra restaurării și conservării terenurilor din munții «Pinei» cu D. plango	—
B. P. Neacșu. — Legislațiunea corecțională lorantilor în Austria	2.—
Obogeanu Km. — Diviziunea suprafețelor plane prin o parțicula în o dreaptă dată	—
> Desfășurarea materialului lemnos din pădurile Statului	—
> Critica generală a sistemelor de exploatare a pădurilor	2.—
Ruseanu D. R. — Exploatarea în Reșie a pădurilor Statului din centrul Comana	—
Stamatiu Gr. — Domeniul nostru agricol și forestier	—
Stătescu G. — Influența și importanța pădurilor în România, 1884	—
Tănăsescu Mihail. — Studiul forestier asupra județelor Muscel și Dimbovita 1893	—
> Studiul asupra administrației, exploatării și amenajării pădurilor Statului Aurlăe 1898	—
> Studiul asupra pășunatului în pădurile Statului, 1900	—

CONFERINȚE

Antoniescu Remus P. S. — Comparatie între pădurile țării noastre și cele din Ungaria	1.—
Antoniescu P. — Studiul asupra situației economice forestiere în Austria	1.—
> Tereții din diferitele State ale Europei și în special din Valea Topologului	2.—
Baylidescu Ilarion. — Pădurile răsinoase din țară	—
Elemeșescu I. C. — Lucrări de întreprindere și de ameliorație ale pădurilor	2.—
Ernest C. Gheorghiu. — Strășinii Furelor strălucitoare și braconajul în România	2.—
> Conferința asupra Vinetului în România	—
Iănușianu Al. — Semănarea și plantarea pădurilor, 1882	—
Macovei N. C. — Ochire asupra pădurilor Moldovei	—
Munteanu V. C. — Lămina și silviculturnbul, 1899	—
Stătescu G. — Teoria vinetării și măsurările de aplicat în România în privința vinetului, 1889	—
> Pădurile Statului și ale stabilimentelor pălărie, 1891	—
Tănăsescu Mihail. — Despre rețimul Silviei și aplicarea lui, 1897	—
> Paralel din punct de vedere Silviei între Austria și România, 1892	—
> Discuție de seamă asupra lucrărilor <i>Congresului Internațional de Silviculturnbul</i> J. 1900 de la Viena, 1901	—
> Valea Lărlău din punct de vedere Silviei, 1901	—
Teodorescu T. N. — Impădurirea și exploatarea pădurilor Statului din Dobrogea, 1893	—
Dem. Ionescu-Zane. — Despre tăierea Reșei a pădurilor noastre, 1895	—